Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™

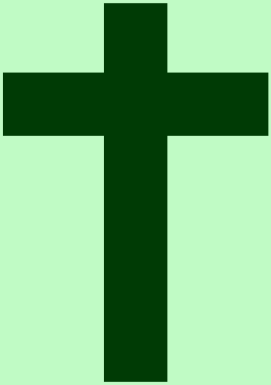

Swahili: Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™ (Bible)

Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™
Swahili: Biblica® Toleo Wazi Neno: Bibilia Takatifu™ (Bible)

copyright © 2018 Biblica, Inc.

Language: Kiswahili

Translation by: Biblica, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
9cbb05be-39f3-5d18-8b2a-4ba788541462

Contents

Mathayo 1
Marko 77
Luka 125
Yohana 205
Matendo Ya Mitume 263
Warumi 334
1 Wakorintho 364
2 Wakorintho 392
Wagalatia 411
Waefeso 421
Wafilipi 431
Wakolosai 438
1 Wathesalonike 445
2 Wathesalonike 451
1 Timotheo 455
2 Timotheo 463
Tito 469
Filemoni 473
Waebrania 475
Yakobo 497
1 Petro 505
2 Petro 513
1 Yohana 518
2 Yohana 526
3 Yohana 527
Yuda 529
Ufunuo 532

Mathayo

Kumbukumbu Za Ukoo Wa Yesu Kristo
(Luka 3:23-38)

1 Habari za ukoo wa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana
wa Abrahamu:

2 Abrahamu akamzaa Isaki,
Isaki akamzaa Yakobo,
Yakobo akawazaa Yuda na ndugu zake,
3 Yuda akawazaa Peresi na Zera, ambao mama yao
alikuwa Tamari,
Peresi akamzaa Hesroni,
Hesroni akamzaa Aramu,
4 Aramu akamzaa Aminadabu,
Aminadabu akamzaa Nashoni,
Nashoni akamzaa Salmoni,
5 Salmoni akamzaa Boazi, na mama yake Boazi alikuwa
Rahabu,
Boazi akamzaa Obedi, ambaye mama yake alikuwa
Ruthu,
Obedi akamzaa Yese,
6 Yese akamzaa Daudi ambaye alikuwa mfalme.

Daudi akamzaa Solomoni, ambaye mama yake ni yule
aliyekuwa mke wa Uria.
7 Solomoni akamzaa Rehoboamu,
Rehoboamu akamzaa Abiya,
Abiya akamzaa Asa,
8 Asa akamzaa Yehoshafati,
Yehoshafati akamzaa Yoramu,*
Yoramu akamzaa Uzia,
9 Uzia akamzaa Yothamu,
Yothamu akamzaa Ahazi,
Ahazi akamzaa Hezekia,
10 Hezekia akamzaa Manase,
Manase akamzaa Amoni,
Amoni akamzaa Yosia,
11 wakati wa uhamisho wa Babeli, Yosia alimzaa Yeko-
nia na ndugu zake.

12 Baada ya uhamisho wa Babeli:
Yekonia alimzaa Shealtieli,
Shealtieli akamzaa Zerubabeli,

* **1:8** Yoramu ndiye Yehoramu, maana yake ni Yehova yu juu.

13 Zerubabeli akamzaa Abiudi,
Abiudi akamzaa Eliakimu,
Eliakimu akamzaa Azori,
14 Azori akamzaa Sadoki,
Sadoki akamzaa Akimu,
Akimu akamzaa Eliudi,
15 Eliudi akamzaa Eleazari,
Eleazari akamzaa Matani,
Matani akamzaa Yakobo,
16 naye Yakobo akamzaa Yosefu ambaye alikuwa
mumewe Maria, mama yake Yesu, aitwaye Kristo.†

17 Hivyo, kulikuwepo na jumla ya vizazi kumi na vinne
tangu Abrahamu mpaka Daudi, vizazi kumi na vinne tangu
Daudi hadi wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli,
na vizazi kumi na vinne tangu wakati wa uhamisho kwenda
utumwani Babeli hadi Kristo.

Kuzaliwa Kwa Yesu Kristo
(Luka 2:1-7)

18 Basi Kuzaliwa kwake Yesu Kristo kulikuwa hivi: Maria
mama yake alikuwa ameposwa na Yosefu, lakini kabla
hawajakutana kimwili, Maria alionekana kuwa na mimba
kwa uweza wa Roho Mtakatifu.
19 Kwa kuwa Yosefu, mwanaume aliyekuwa amemposa
alikuwa mtu mwadilifu, hakutaka kumwaibisha Maria
hadharani, aliazimu kumwacha kwa siri.
20 Lakini mara alipoazimu kufanya jambo hili, malaika wa
Bwana akamtokea katika ndoto na kusema, “Yosefu mwana
wa Daudi, usiogope kumchukua Maria awe mke wako, kwa
maana mimba aliyo nayo ni kwa uweza wa Roho Mtakatifu.
21 Naye atamzaa mwana, nawe utamwita Jina lake Yesu,‡
kwa maana yeye ndiye atakayewaokoa watu wake kutoka
dhambi zao.”
22 Haya yote yalitukia ili litimie lile Bwana alilokuwa
amenena kupitia nabii, akisema:
23 “Tazama, bikira atachukua mimba, naye atamzaa
mwana, nao watamwita Jina lake Imanueli”: maana yake,
“Mungu pamoja nasi.”
24 Yosefu alipoamka kutoka usingizini, akafanya kama
vile alivyoagizwa na malaika wa Bwana, akamchukua
Maria kuwa mke wake.
25 Lakini hawakukutana kimwili mpaka Maria alipojifun-
gua mwanawe kifungua mimba akamwita Jina lake Yesu.

---

† **1:16** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta. ‡ **1:21** Yesu ni *Iesous* kwa Kiyunani, na kwa Kiebrania ni Yoshua au Yeshua. Maana yake ni Yehova ni wokovu.

2

Wataalamu Wa Nyota Wafika Kumwona Mtoto Yesu

1 Baada ya Yesu kuzaliwa katika mji wa Bethlehemu
huko Uyahudi, wakati wa utawala wa Mfalme Herode,
wataalamu wa mambo ya nyota kutoka mashariki walifika
Yerusalemu
2 wakiuliza, “Yuko wapi huyo aliyezaliwa mfalme wa
Wayahudi? Kwa maana tumeona nyota yake ikitokea
mashariki, nasi tumekuja kumwabudu.”
3 Mfalme Herode aliposikia jambo hili aliingiwa na hofu
sana pamoja na watu wote wa Yerusalemu.
4 Herode akawaita pamoja viongozi wa makuhani na
walimu wa sheria, akawauliza ni mahali gani ambapo
Kristo* angezaliwa.
5 Nao wakamwambia, “Katika Bethlehemu ya Uyahudi,
kwa maana hivyo ndivyo ilivyoandikwa na nabii:
6 “ ‘Nawe, Bethlehemu, katika nchi ya Yuda,
wewe si mdogo miongoni
mwa watawala wa Yuda;
kwa maana kutoka kwako atakuja mtawala
atakayekuwa mchungaji
wa watu wangu Israeli.’ ”
7 Ndipo Herode akawaita wale wataalamu wa nyota kwa
siri na kutaka kujua kutoka kwao uhakika kamili wa wakati
ile nyota ilionekana.
8 Kisha akawatuma waende Bethlehemu akiwaambia,
“Nendeni mkamtafute kwa bidii huyo mtoto. Nanyi
mara mtakapomwona, mniletee habari ili na mimi niweze
kwenda kumwabudu.”
9 Baada ya kumsikia mfalme, wale wataalamu wa ny-
ota wakaenda zao, nayo ile nyota waliyoiona mashariki
ikawatangulia, nao wakaifuata mpaka iliposimama mahali
pale alipokuwa mtoto.
10 Walipoiona ile nyota wakajawa na furaha kubwa mno.
11 Walipoingia ndani ya ile nyumba, wakamwona
mtoto pamoja na Maria mama yake, wakamsujudu na
kumwabudu yule mtoto Yesu. Ndipo wakafungua hazina
zao, wakamtolea zawadi za dhahabu, uvumba na mane-
mane.
12 Nao wakiisha kuonywa katika ndoto wasirudi kwa
Herode, wakarudi kwenda katika nchi yao kwa njia
nyingine.

Yosefu, Maria Na Mtoto Yesu Wakimbilia Misri

---

* **2:4** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

13 Walipokwisha kwenda zao, malaika wa Bwana
akamtokea Yosefu katika ndoto akamwambia, “Ondoka,
mchukue mtoto na mama yake mkimbilie Misri. Kaeni huko
mpaka nitakapowaambia, kwa maana Herode anataka
kumtafuta huyu mtoto ili amuue.”
14 Kisha Yosefu akaondoka, akamchukua mtoto pamoja na
mama yake wakati wa usiku, nao wakaenda Misri
15 ambako walikaa mpaka Herode alipofariki. Hili
lilifanyika ili litimie lile lililonenwa na Bwana kwa kinywa
cha nabii kusema: “Nilimwita mwanangu kutoka Misri.”
16 Herode alipong’amua kwamba wale wataalamu wa
nyota wamemshinda kwa akili, alikasirika sana, naye
akatoa amri ya kuwaua watoto wote wa kiume wenye umri
wa miaka miwili kurudi chini katika mji wa Bethlehemu na
sehemu zote za jirani, kufuatana na ule muda alioambiwa
na wale wataalamu wa nyota.
17 Ndipo lilipotimia neno lililonenwa na nabii Yeremia.
18 “Sauti ilisikika huko Rama,
maombolezo na kilio kikubwa,
Raheli akilia kwa ajili ya wanawe,
akikataa kufarijiwa,
kwa sababu hawako tena.”

Kurudi Kutoka Misri

19 Baada ya Herode kufa, malaika wa Bwana akamtokea
Yosefu katika ndoto huko Misri
20 na kusema, “Ondoka, mchukue mtoto na mama yake
mwende, mrudi katika nchi ya Israeli kwa sababu wale
waliokuwa wanatafuta uhai wa mtoto wamekufa.”
21 Basi Yosefu, akaondoka akamchukua mtoto na mama
yake wakaenda mpaka nchi ya Israeli.
22 Lakini aliposikia kwamba Arkelao alikuwa anatawala
huko Uyahudi mahali pa Herode baba yake, aliogopa
kwenda huko. Naye akiisha kuonywa katika ndoto,
akaenda zake sehemu za Galilaya,
23 akaenda akaishi katika mji ulioitwa Nazareti. Hivyo
likawa limetimia neno lililonenwa na manabii, “Ataitwa
Mnazarayo.”

3

Yohana Mbatizaji Atayarisha Njia
(Marko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

1 Siku hizo Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri katika
nyika ya Uyahudi, akisema,
2 “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.”
3 Huyu ndiye yule aliyenenwa habari zake na nabii Isaya
aliposema:

“Sauti ya mtu aliaye huko nyikani,
‘Tayarisheni njia kwa ajili ya Bwana,
yanyoosheni mapito yake.’ ”
4 Basi Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa kwa singa
za ngamia, akiwa na mkanda wa ngozi kiunoni mwake.
Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu.
5 Watu walikuwa wakimwendea kutoka Yerusalemu,
Uyahudi yote na nchi zote za kandokando ya Mto Yordani.
6 Nao wakaziungama dhambi zao, akawabatiza katika
Mto Yordani.
7 Lakini alipowaona Mafarisayo na Masadukayo wengi
wakija ili kubatizwa, aliwaambia: “Ninyi watoto wa nyoka!
Ni nani aliyewaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja?
8 Basi zaeni matunda yastahiliyo toba.
9 Wala msidhani mnaweza kusema mioyoni mwenu
kuwa, ‘Sisi tunaye Abrahamu, baba yetu.’ Nawaambia
kuwa Mungu anaweza kumwinulia Abrahamu watoto ku-
toka kwa mawe haya.
10 Hata sasa shoka limeshawekwa tayari kwenye shina la
kila mti, basi kila mti usiozaa matunda mazuri, hukatwa na
kutupwa motoni.
11 “Mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba. Lakini
nyuma yangu anakuja yeye aliye na uwezo kuliko mimi,
ambaye sistahili hata kuvichukua viatu vyake. Yeye atawa-
batiza kwa Roho Mtakatifu* na kwa moto.
12 Pepeto lake liko mkononi mwake, naye atasafisha
sakafu yake ya kupuria, na kuikusanya ngano ghalani na
kuyateketeza makapi kwa moto usiozimika.”

Yesu Abatizwa
(Marko 1:9-11; Luka 3:21-22)

13 Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka Mto Yordani
ili Yohana ambatize.
14 Lakini Yohana akajitahidi kumzuia, akimwambia,
“Mimi ninahitaji kubatizwa na wewe, nawe waja kwangu
nikubatize?”
15 Lakini Yesu akamjibu, **“Kubali hivi sasa, kwa maana
ndivyo itupasavyo kwa njia hii kuitimiza haki yote.”**
Hivyo Yohana akakubali.
16 Naye Yesu alipokwisha kubatizwa, mara alipotoka
ndani ya maji, ghafula mbingu zikafunguka, akamwona
Roho wa Mungu akishuka kama hua na kutulia juu yake.
17 Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, “Huyu ni
Mwanangu mpendwa, ambaye ninapendezwa sana naye.”

---

* **3:11** …kwa Roho Mtakatifu hapa ina maana ya katika Roho Mtakatifu.

4

Kujaribiwa Kwa Yesu
(Marko 1:12-13; Luka 4:1-13)

1 Kisha Yesu akaongozwa na Roho Mtakatifu kwenda
nyikani ili akajaribiwe na ibilisi.
2 Baada ya kufunga siku arobaini usiku na mchana,
hatimaye akaona njaa.
3 Mjaribu akamjia na kumwambia, "Ikiwa wewe ndiye
Mwana wa Mungu, amuru mawe haya yawe mikate."
4 Lakini Yesu akajibu, **"Imeandikwa: 'Mtu haishi kwa**
mkate tu, ila kwa kila neno litokalo katika kinywa cha
Mungu.' "
5 Ndipo ibilisi akamchukua Yesu mpaka mji mtakatifu na
kumweka juu ya mnara mrefu wa Hekalu,
6 akamwambia, "Kama wewe ndiwe Mwana wa Mungu
jitupe chini. Kwa kuwa imeandikwa:
" 'Atakuagizia malaika zake,
nao watakuchukua mikononi mwao
ili usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.' "
7 Yesu akamjibu, **"Pia imeandikwa: 'Usimjaribu Bwana**
Mungu wako.' "
8 Kwa mara nyingine, ibilisi akamchukua Yesu mpaka
kwenye kilele cha mlima mrefu na kumwonyesha falme
zote za dunia na fahari zake,
9 kisha akamwambia, "Nitakupa hivi vyote kama ukinisu-
judia na kuniabudu."
10 Yesu akamwambia, **"Ondoka mbele yangu, Shetani!**
Kwa maana imeandikwa, 'Mwabudu Bwana Mungu
wako, na umtumikie yeye peke yake.' "
11 Ndipo ibilisi akamwacha, nao malaika wakaja na
kumhudumia.

Yesu Aanza Kuhubiri
(Marko 1:14-15; Luka 4:14-15)

12 Yesu aliposikia kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa
ametiwa gerezani, alirudi Galilaya.
13 Akaondoka Nazareti akaenda kuishi Kapernaumu, mji
ulioko karibu na bahari, katika mipaka ya nchi ya Zabuloni
na Naftali,
14 ili kutimiza unabii wa nabii Isaya, kama alivyosema:
15 "Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali,
kwenye njia ya kuelekea baharini,
ng'ambo ya Yordani,
Galilaya ya watu wa Mataifa:
16 watu wale waliokaa gizani
wameona nuru kuu;

nao wale walioishi katika nchi ya uvuli wa mauti,
nuru imewazukia.”
17 Tangu wakati huo, Yesu alianza kuhubiri akisema:
“Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.”

Yesu Awaita Wanafunzi Wake Wa Kwanza
(Marko 1:16-20; Luka 5:1-11)

18 Yesu alipokuwa anatembea kando ya Bahari ya Galilaya, aliwaona ndugu wawili, Simoni aitwaye Petro, na Andrea ndugu yake. Walikuwa wakizitupa nyavu zao baharini kwa kuwa wao walikuwa wavuvi.
19 Yesu akawaambia, **“Njooni, nifuateni nami nitawafanya mwe wavuvi wa watu.”**
20 Mara wakaziacha nyavu zao, wakamfuata.
21 Alipoendelea mbele kutoka pale, akawaona ndugu wengine wawili, Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, wakiwa wamekaa kwenye mashua pamoja na baba yao Zebedayo, wakizitengeneza nyavu zao. Yesu akawaita.
22 Nao mara wakaiacha mashua yao, pamoja na baba yao, wakamfuata.

Yesu Ahubiri Na Kuponya Wagonjwa
(Luka 6:17-19)

23 Yesu akapita katika Galilaya yote, akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri habari njema za Ufalme, na akiponya kila ugonjwa na kila aina ya maradhi miongoni mwa watu.
24 Kwa hiyo sifa zake zikaenea sehemu zote za Shamu, nao watu wakamletea wote waliokuwa na magonjwa mbalimbali na maumivu, waliopagawa na pepo wachafu, wenye kifafa na waliopooza, naye akawaponya.
25 Makutano makubwa ya watu yakawa yanamjia kutoka Galilaya, Dekapoli,* Yerusalemu, Uyahudi na kutoka ng’ambo ya Mto Yordani.

Mahubiri Ya Yesu Kwenye Mlima

5

(Mathayo 5–7)

Sifa Za Aliyebarikiwa
(Luka 6:20-23)

1 Basi Yesu alipoona makutano, alipanda mlimani akaketi chini, nao wanafunzi wake wakamjia.
2 Ndipo akaanza kuwafundisha, akisema:
3 **“Heri walio maskini wa roho,**

* **4:25** Yaani Miji Kumi.

maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.
4 **Heri wale wanaohuzunika,**
maana hao watafarijiwa.
5 **Heri walio wapole,**
maana hao watairithi nchi.
6 **Heri wenye njaa na kiu ya haki,**
maana hao watatoshelezwa.
7 **Heri wenye huruma,**
maana hao watapata rehema.
8 **Heri walio na moyo safi,**
maana hao watamwona Mungu.
9 **Heri walio wapatanishi,**
maana hao wataitwa wana wa Mungu.
10 **Heri wanaoteswa kwa sababu ya haki,**
maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.
11 **"Heri ninyi watu watakapowashutumu, na kuwatesa na kunena dhidi yenu mabaya ya aina zote kwa uongo kwa ajili yangu.**
12 **Furahini na kushangilia kwa maana thawabu yenu ni kubwa mbinguni, kwa kuwa hivyo ndivyo walivyowatesa manabii waliokuwa kabla yenu.**

Chumvi Na Nuru
(Marko 9:50; Luka 14:34-35)

13 **"Ninyi ni chumvi ya ulimwengu. Lakini chumvi ikipoteza ladha yake, yawezaje kurudishiwa ladha yake tena? Haifai tena kwa kitu chochote, ila kutupwa nje ikanyagwe na watu.**
14 **"Ninyi ni nuru ya ulimwengu. Mji uliojengwa kilimani hauwezi kufichika.**
15 **Wala watu hawawashi taa na kuifunika kwa bakuli. Badala yake, huiweka kwenye kinara chake, nayo hutoa mwanga kwa kila mtu aliyemo ndani ya ile nyumba.**
16 **Vivyo hivyo, nuru yenu iangaze mbele ya watu, ili wapate kuona matendo yenu mema wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni.**

Kutimiza Sheria

17 **"Msidhani kwamba nimekuja kufuta Sheria au Manabii; sikuja kuondoa bali kutimiza.**
18 **Kwa maana, amin nawaambia, mpaka mbingu na dunia zitakapopita, hakuna hata herufi moja ndogo wala nukta itakayopotea kwa namna yoyote kutoka kwenye Sheria, mpaka kila kitu kiwe kimetimia.**
19 **Kwa hiyo, yeyote atakayevunja mojawapo ya amri ndogo kuliko zote ya amri hizi, naye akawafundisha**

wengine kufanya hivyo, ataitwa mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni, lakini yeyote azitendaye na kuzifundisha hizi amri ataitwa mkuu katika Ufalme wa Mbinguni.
20 **Kwa maana nawaambia, haki yenu isipozidi haki ya Mafarisayo na walimu wa sheria, kamwe hamtaingia katika Ufalme wa Mbinguni.**

Kuhusu Hasira
(Luka 12:57-59)
21 **"Mmesikia walivyoambiwa watu wa zamani kwamba, 'Usiue. Yeyote atakayeua atapaswa hukumu.'**
22 **Lakini mimi nawaambia kwamba, yeyote atakayemkasirikia ndugu yake, atapaswa hukumu. Tena, yeyote atakayemwambia ndugu yake, 'Raka,'*atapaswa kujibu kwa Baraza la Wayahudi.†Lakini yeyote atakayesema 'Wewe mpumbavu!' atapaswa hukumu ya moto wa jehanamu.**
23 **"Kwa hiyo, kama unatoa sadaka yako madhabahuni, ukakumbuka kuwa ndugu yako ana kitu dhidi yako,**
24 **iache sadaka yako hapo mbele ya madhabahu. Enda kwanza ukapatane na ndugu yako; kisha urudi na ukatoe sadaka yako.**
25 **"Patana na mshtaki wako upesi wakati uwapo njiani pamoja naye kwenda mahakamani, ili mshtaki wako asije akakutia mikononi mwa hakimu, naye hakimu akakutia mikononi mwa askari, nawe ukatupwa gerezani.**
26 **Amin, nakuambia, hautatoka humo hadi uwe umelipa senti ya mwisho.**

Kuhusu Uzinzi
27 **"Mmesikia kwamba ilinenwa, 'Usizini.'**
28 **Lakini mimi nawaambia kwamba, yeyote amtazamaye mwanamke kwa kumtamani, amekwisha kuzini naye moyoni mwake.**
29 **Jicho lako la kuume likikusababisha kutenda dhambi, ling'oe ulitupe mbali. Ni afadhali kwako kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako kuliko mwili wako mzima ukatupwa jehanamu.**
30 **Kama mkono wako wa kuume ukikusababisha kutenda dhambi, ukate, uutupe mbali. Ni afadhali**

---

* **5:22** Raka ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni dharau au dhihaka ya hali ya juu. † **5:22** Baraza la Wayahudi lilikuwa kundi kuu kabisa la utawala wa Wayahudi lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu.

kwako kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako kuliko mwili wako mzima utupwe jehanamu.

Kuhusu Talaka
(Mathayo 19:9; Marko 10:11-12; Luka 16:18)

31 **"Pia ilinenwa kwamba, 'Mtu yeyote amwachaye mkewe sharti ampe hati ya talaka.'**
32 **Lakini mimi nawaambia, yeyote amwachaye mkewe isipokuwa kwa kosa la uasherati, amfanya mkewe kuwa mzinzi. Na yeyote amwoaye yule mwanamke aliyeachwa, anazini.**

Kuhusu Kuapa

33 **"Tena mmesikia walivyoambiwa watu wa zamani kwamba, 'Usiape kwa uongo, bali timiza kiapo kile ulichofanya kwa Bwana.'**
34 **Lakini mimi nawaambia, msiape kabisa: iwe kwa mbingu, kwa kuwa ni kiti cha enzi cha Mungu;**
35 **au kwa dunia, kwa kuwa ndipo mahali pake pa kuwekea miguu; au kwa Yerusalemu, kwa kuwa ndio mji wa Mfalme Mkuu.**
36 **Nanyi msiape kwa vichwa vyenu, kwa kuwa hamwezi kuufanya hata unywele mmoja kuwa mweupe au mweusi.**
37 **'Ndiyo' yenu iwe 'Ndiyo,' na 'Hapana' yenu iwe 'Hapana.' Lolote zaidi ya hili latoka kwa yule mwovu.**

Kuhusu Kulipiza Kisasi
(Luka 6:29-30)

38 **"Mmesikia kwamba ilinenwa, 'Jicho kwa jicho na jino kwa jino.'**
39 **Lakini mimi nawaambia, msishindane na mtu mwovu. Lakini kama mtu akikupiga kwenye shavu la kuume, mgeuzie na la pili pia.**
40 **Kama mtu akitaka kukushtaki na kuchukua joho lako, mwachie achukue na koti pia.**
41 **Kama mtu akikulazimisha kwenda maili moja, nenda naye maili mbili.**
42 **Mpe yeye akuombaye, wala usimgeuzie kisogo yeye atakaye kukukopa.**

Upendo Kwa Adui
(Luka 6:27-28, 32-36)

43 **"Mmesikia kwamba ilinenwa, 'Mpende jirani yako na umchukie adui yako.'**
44 **Lakini ninawaambia: Wapendeni adui zenu na waombeeni wanaowatesa ninyi,**

45 **ili mpate kuwa watoto wa Baba yenu aliye mbin-**
guni. Kwa maana yeye huwaangazia jua lake watu
waovu na watu wema, naye huwanyeshea mvua wenye
haki na wasio haki.
46 **Kama mkiwapenda tu wale wanaowapenda, mtap-**
ata thawabu gani? Je, hata watoza ushuru hawafanyi
hivyo?
47 **Nanyi kama mkiwasalimu ndugu zenu tu, je,**
mnafanya nini zaidi ya wengine? Je, hata watu
wasiomjua Mungu, hawafanyi hivyo?
48 **Kwa hiyo kuweni wakamilifu kama Baba yenu wa**
mbinguni alivyo mkamilifu.

6

Kuwapa Wahitaji

1 **"Angalieni msitende wema wenu mbele ya watu**
ili wawaone. Kwa maana mkifanya hivyo, hamna
thawabu kutoka kwa Baba yenu aliye mbinguni.
2 **"Hivyo mnapowapa wahitaji, msipige panda mbele**
yenu kama wafanyavyo wanafiki katika masinagogi na
mitaani, ili wasifiwe na watu. Amin nawaambia wao
wamekwisha kupokea thawabu yao.
3 **Lakini ninyi mtoapo sadaka, fanyeni kwa siri, hata**
mkono wako wa kushoto usijue mkono wako wa kuume
unachofanya,
4 **ili sadaka yako iwe ni siri. Ndipo Baba yako wa**
mbinguni, yeye aonaye sirini atakupa thawabu kwa
wazi.

Kuhusu Maombi
(Luka 11:2-4)

5 **"Nanyi msalipo, msiwe kama wanafiki, maana wao**
hupenda kusali wakiwa wamesimama katika masin-
agogi na kando ya barabara ili waonekane na watu.
Amin nawaambia, wao wamekwisha kupata thawabu
yao.
6 **Lakini wewe unaposali, ingia chumbani mwako,**
funga mlango na umwombe Baba yako aliye sirini.
Naye Baba yako aonaye sirini atakupa thawabu yako.
7 **Nanyi mnaposali msiseme maneno kama**
wafanyavyo watu wasiomjua Mungu. Kwa maana
wao hudhani kwamba watasikiwa kwa sababu ya
wingi wa maneno yao.
8 **Msiwe kama wao, kwa sababu Baba yenu anajua**
kile mnachohitaji kabla hamjamwomba.
9 **"Hivi basi, ndivyo iwapasavyo kuomba:**

“ ‘Baba yetu uliye mbinguni,
Jina lako litukuzwe.
10 **Ufalme wako uje.**
Mapenzi yako yafanyike
hapa duniani kama huko mbinguni.
11 **Utupatie riziki yetu**
ya kila siku.
12 **Utusamehe deni zetu,**
kama sisi nasi tulivyokwisha
kuwasamehe wadeni wetu.
13 **Usitutie majaribuni,**
bali utuokoe kutoka kwa yule mwovu
[kwa kuwa Ufalme ni wako, na nguvu,
na utukufu, hata milele. Amen].’
14 **Kwa kuwa kama mkiwasamehe watu wengine wanapowakosea, Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi pia.**
15 **Lakini msipowasamehe watu wengine makosa yao, naye Baba yenu hatawasamehe ninyi makosa yenu.**

Kuhusu Kufunga

16 **“Mnapofunga, msiwe wenye huzuni kama wafanyavyo wanafiki. Maana wao hukunja nyuso zao ili kuwaonyesha wengine kwamba wamefunga. Amin, amin nawaambia wao wamekwisha kupata thawabu yao kamilifu.**
17 **Lakini mnapofunga, jipakeni mafuta kichwani na kunawa nyuso zenu**
18 **ili kufunga kwenu kusionekane na watu wengine ila Baba yenu aketiye mahali pa siri; naye Baba yenu aonaye sirini atawapa thawabu yenu kwa wazi.**

Akiba Ya Mbinguni
(Luka 12:33-34)

19 **“Msijiwekee hazina duniani, mahali ambapo nondo na kutu huharibu, nao wevi huvunja na kuiba.**
20 **Lakini jiwekeeni hazina mbinguni, mahali ambapo nondo na kutu haviharibu, wala wevi hawavunji na kuiba.**
21 **Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo pia moyo wako utakapokuwa.**

Jicho Ni Taa Ya Mwili
(Luka 11:34-36)

22 **“Jicho ni taa ya mwili. Kama jicho lako ni nyofu, mwili wako wote utajaa nuru.**

23 **Lakini kama jicho lako ni ovu, mwili wako wote utajawa na giza. Kwa hiyo basi, kama nuru iliyomo ndani yako ni giza, hilo ni giza kuu namna gani!**

Mungu Na Mali
(Luka 16:13; 12:22-31)

24 **"Hakuna mtu awezaye kuwatumikia mabwana wawili. Kwa kuwa atamchukia huyu na kumpenda yule mwingine, au atashikamana sana na huyu na kumdharau yule mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu pamoja na Mali.***

Msiwe Na Wasiwasi

25 **"Kwa hiyo nawaambia, msisumbukie maisha yenu kwamba mtakula nini au mtakunywa nini; au msumbukie miili yenu kwamba mtavaa nini. Je, maisha si zaidi ya chakula, na mwili zaidi ya mavazi?**

26 **Waangalieni ndege wa angani; wao hawapandi wala hawavuni au kuweka ghalani, lakini Baba yenu wa mbinguni huwalisha. Je, ninyi si wa thamani zaidi kuliko hao ndege?**

27 **Ni nani miongoni mwenu ambaye kwa kujitaabisha kwake anaweza kujiongezea hata saa moja zaidi katika maisha yake?**

28 **"Nanyi kwa nini mnajitaabisha kwa ajili ya mavazi? Fikirini maua ya shambani yameavyo. Hayafanyi kazi wala hayafumi.**

29 **Lakini nawaambia, hata Solomoni katika fahari yake yote hakuvikwa vizuri kama mojawapo ya hayo maua.**

30 **Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya shambani, ambayo leo yapo na kesho yanatupwa motoni, je, hatawavika ninyi vizuri zaidi, enyi wa imani haba?**

31 **Kwa hiyo msiwe na wasiwasi, mkisema, 'Tutakula nini?' au 'Tutakunywa nini?' au 'Tutavaa nini?'**

32 **Watu wasiomjua Mungu ndio wanaoshindania hayo, lakini Baba yenu wa mbinguni anafahamu kuwa mnahitaji haya yote.**

33 **Lakini utafuteni kwanza Ufalme wa Mungu na haki yake, na haya yote atawapa pia.**

34 **Kwa hiyo msiwe na wasiwasi kuhusu kesho, kwa sababu kesho itajitaabikia yenyewe. Yatosha kwa siku masumbufu yake.**

---

* **6:24** Mali (au Utajiri) hapa inatoka neno Mamoni kwa Kiaramu au Mamona kwa Kiyunani.

7

Kuwahukumu Wengine
(Luka 6:37-38, 41-42)

1 **"Usihukumu ili usije ukahukumiwa.**
2 **Kwa maana jinsi unavyowahukumu wengine, ndivyo utakavyohukumiwa, na kwa kipimo kile upimiacho, ndicho utakachopimiwa.**
3 **"Mbona unatazama kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako, na wala huoni boriti iliyo ndani ya jicho lako mwenyewe?**
4 **Au unawezaje kumwambia ndugu yako, 'Acha nitoe kibanzi kwenye jicho lako,' wakati kuna boriti kwenye jicho lako mwenyewe?**
5 **Ewe mnafiki, ondoa boriti ndani ya jicho lako kwanza, ndipo utaweza kuona dhahiri jinsi ya kuondoa kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako.**
6 **"Msiwape mbwa vitu vilivyo vitakatifu; wala msitupie nguruwe lulu zenu. Kama mkifanya hivyo, watazikanyagakanyaga na kisha watawageukia na kuwararua vipande vipande.**

Omba, Tafuta, Bisha
(Luka 11:9-13)

7 **"Ombeni nanyi mtapewa; tafuteni nanyi mtapata; bisheni nanyi mtafunguliwa mlango.**
8 **Kwa kuwa kila aombaye hupewa; naye kila atafutaye hupata; na kila abishaye hufunguliwa mlango.**
9 **"Au ni nani miongoni mwenu ambaye mwanawe akimwomba mkate atampa jiwe?**
10 **Au mwanawe akimwomba samaki atampa nyoka?**
11 **Ikiwa ninyi basi mlio waovu mnajua kuwapa watoto wenu vitu vizuri, si zaidi sana Baba yenu aliye mbinguni atawapa vitu vizuri wale wamwombao?**
12 **Kwa hiyo chochote mnachotaka mtendewe na watu, ninyi nanyi watendeeni vivyo hivyo. Kwa kuwa hii ndiyo Sheria na Manabii.**

Njia Nyembamba Na Njia Pana

13 **"Ingieni kupitia mlango mwembamba, kwa maana lango ni pana na njia ni pana ielekeayo upotevuni, nao ni wengi waingiao kwa kupitia lango hilo.**
14 **Lakini mlango ni mwembamba na njia ni finyu ielekeayo kwenye uzima, nao ni wachache tu waionao.**

Mti Na Tunda Lake
(Luka 6:43-44)

15 **“Jihadharini na manabii wa uongo, wanaowajia**
wakiwa wamevaa mavazi ya kondoo, lakini ndani ni
mbwa mwitu wakali.
16 **Mtawatambua kwa matunda yao. Je, watu**
huchuma zabibu kwenye miiba, au tini kwenye mi-
chongoma?
17 **Vivyo hivyo, mti mwema huzaa matunda mazuri,**
na mti mbaya huzaa matunda mabaya.
18 **Mti mwema hauwezi kuzaa matunda mabaya, wala**
mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mazuri.
19 **Kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na**
kutupwa motoni.
20 **Hivyo, mtawatambua kwa matunda yao.**

Mwanafunzi Wa Kweli
(Luka 13:25-27)

21 **“Si kila mtu aniambiaye, ‘Bwana, Bwana,’**
atakayeingia katika Ufalme wa Mbinguni, bali ni yeye
afanyaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni.
22 **Wengi wataniambia siku ile, ‘Bwana, Bwana,**
hatukutoa unabii kwa jina lako, na kwa jina lako kutoa
pepo wachafu na kufanya miujiza mingi?’
23 **Ndipo nitakapowaambia wazi, ‘Sikuwajua kamwe.**
Ondokeni kwangu, ninyi watenda maovu!’

Msikiaji Na Mtendaji
(Luka 6:47-49)

24 **“Kwa hiyo kila mtu ayasikiaye haya maneno yangu**
na kuyatenda, ni kama mtu mwenye busara aliyejenga
nyumba yake kwenye mwamba.
25 **Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, na upepo**
ukavuma ukaipiga hiyo nyumba. Lakini haikuanguka;
kwa sababu msingi wake ulikuwa kwenye mwamba.
26 **Naye kila anayesikia haya maneno yangu wala**
asiyatende, ni kama mtu mjinga aliyejenga nyumba
yake kwenye mchanga.
27 **Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, nao upepo**
ukavuma ukaipiga hiyo nyumba, nayo ikaanguka kwa
kishindo kikubwa.”
28 Yesu alipomaliza kusema maneno haya, makutano ya
watu wakashangazwa sana na mafundisho yake,
29 kwa sababu alifundisha kama yeye aliye na mamlaka,
wala si kama walimu wao wa sheria.

8

Yesu Amtakasa Mwenye Ukoma
(Marko 1:40-45; Luka 5:12-16)

1 Yesu aliposhuka kutoka mlimani, makutano makubwa
ya watu yakamfuata.
2 Mtu mmoja mwenye ukoma akaja na kupiga magoti
mbele yake, akasema, “Bwana, kama ukitaka, unaweza
kunitakasa.”
3 Yesu akanyoosha mkono wake akamgusa yule mtu,
akamwambia, **“Nataka. Takasika!”** Mara yule mtu
akatakasika ukoma wake.
4 Kisha Yesu akamwambia, **“Hakikisha humwambii
mtu yeyote. Lakini nenda ukajionyeshe kwa kuhani,
na utoe sadaka aliyoamuru Mose, ili kuwa ushuhuda
kwao.”**

Yesu Amponya Mtumishi Wa Jemadari
(Luka 7:1-10)

5 Yesu alipoingia Kapernaumu, jemadari mmoja alimjia,
kumwomba msaada,
6 akisema, “Bwana, mtumishi wangu amelala nyumbani
na amepooza, tena ana maumivu makali ya kutisha.”
7 Yesu akamwambia, **“Nitakuja na kumponya.”**
8 Lakini yule jemadari akamwambia, “Bwana, mimi
sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu. Lakini sema
neno tu, naye mtumishi wangu atapona.
9 Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyewekwa chini
ya mamlaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia
huyu, ‘Nenda,’ yeye huenda; na mwingine nikimwambia,
‘Njoo,’ yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, ‘Fanya
hivi,’ yeye hufanya.”
10 Yesu aliposikia maneno haya, alishangaa, akawaambia
wale waliomfuata, **“Amin, nawaambia, hata katika
Israeli sijapata kuona yeyote mwenye imani kubwa
namna hii.**
11 **Ninawaambia kwamba wengi watatoka mashariki
na magharibi, nao wataketi karamuni pamoja na Abra-
hamu, Isaki na Yakobo katika Ufalme wa Mbinguni.**
12 **Lakini warithi wa Ufalme watatupwa katika giza
la nje, ambako kutakuwako kilio na kusaga meno.”**
13 Kisha Yesu akamwambia yule jemadari, **“Nenda na
iwe kwako sawasawa na imani yako.”** Naye yule
mtumishi akapona saa ile ile.

Yesu Aponya Wengi
(Marko 1:29-34; Luka 4:38-41)

14 Yesu alipoingia nyumbani kwa Petro, alimkuta mama
mkwe wa Petro amelala kitandani, akiwa ana homa.
15 Akamgusa mkono wake na homa ikamwacha, naye
akainuka na kuanza kumhudumia.

16 Jioni ile, wakamletea watu wengi waliopagawa na pepo
wachafu, naye akawatoa wale pepo wachafu kwa neno lake,
na kuwaponya wagonjwa wote.
17 Haya yalifanyika ili litimie lile lililonenwa kwa kinywa
cha nabii Isaya kwamba:
“Mwenyewe alitwaa udhaifu wetu
na alichukua magonjwa yetu.”

Gharama Ya Kumfuata Yesu
(Luka 9:57-62)

18 Yesu alipoona makutano mengi wamemzunguka, ali-
waamuru wanafunzi wake wavuke mpaka ng’ambo ya
ziwa.
19 Kisha mwalimu mmoja wa sheria akamjia Yesu na
kumwambia, “Mwalimu, nitakufuata kokote uendako.”
20 Naye Yesu akamjibu, **“Mbweha wana mapango, nao
ndege wa angani wana viota, lakini Mwana wa Adamu
hana mahali pa kulaza kichwa chake.”**
21 Mwanafunzi mwingine akamwambia, “Bwana,
niruhusu kwanza nikamzike baba yangu.”
22 Lakini Yesu akamwambia, **“Nifuate, uwaache wafu
wawazike wafu wao.”**

Yesu Atuliza Dhoruba
(Marko 4:35-41; Luka 8:22-25)

23 Naye alipoingia kwenye mashua, wanafunzi wake
wakamfuata.
24 Ghafula, kukainuka dhoruba kali baharini hata mashua
ikaanza kufunikwa na mawimbi, lakini Yesu alikuwa ame-
lala usingizi.
25 Wanafunzi wake wakamwendea na kumwamsha,
wakisema, “Bwana, tuokoe! Tunazama!”
26 Naye Yesu akawaambia, **“Kwa nini mnaogopa, enyi
wa imani haba?”** Kisha akaamka na kukemea dhoruba na
mawimbi, nako kukawa shwari kabisa.
27 Wale watu wakashangaa, wakisema, “Ni mtu wa
namna gani huyu? Hata upepo na mawimbi vinamtii!”

Wawili Wenye Pepo Waponywa
(Marko 5:1-20; Luka 8:26-39)

28 Walipofika ng’ambo katika nchi ya Wagerasi, watu
wawili waliopagawa na pepo wachafu walitoka makaburini
nao wakakutana naye. Watu hawa walikuwa wakali mno
kiasi kwamba hakuna mtu aliyeweza kupita njia ile.
29 Wakapiga kelele, “Una nini nasi, Mwana wa Mungu?
Umekuja hapa kututesa kabla ya wakati ulioamriwa?”
30 Mbali kidogo kutoka pale walipokuwa, kulikuwa na
kundi kubwa la nguruwe wakilisha.

31 Wale pepo wachafu wakamsihi Yesu, “Ukitutoa humu,
turuhusu twende kwenye lile kundi la nguruwe.”
32 Akawaambia, **“Nendeni!”** Hivyo wakatoka na kuwain-
gia wale nguruwe, nalo kundi lote likateremka gengeni kwa
kasi, likaingia katika ziwa na kufa ndani ya maji.
33 Wale watu waliokuwa wakiwachunga hao nguruwe
wakakimbia wakaingia mjini, wakaeleza yote kuhusu yale
yaliyowatokea wale waliokuwa wamepagawa na pepo
wachafu.
34 Kisha watu wote wa mji huo wakatoka kwenda kuku-
tana na Yesu. Nao walipomwona wakamsihi aondoke
kwenye nchi yao.

9

Yesu Amponya Mtu Aliyepooza
(Marko 2:1-12; Luka 5:17-26)

1 Yesu akaingia kwenye chombo, akavuka na kufika katika
mji wa kwao.
2 Wakati huo huo wakamletea mtu aliyepooza, akiwa
amelazwa kwenye mkeka. Yesu alipoiona imani yao,
alimwambia yule mtu aliyepooza, **“Mwanangu, jipe moyo
mkuu. Dhambi zako zimesamehewa.”**
3 Kwa ajili ya jambo hili, baadhi ya walimu wa sheria
wakasema mioyoni mwao, “Huyu mtu anakufuru!”
4 Lakini Yesu akiyafahamu mawazo yao, akawaambia,
“Kwa nini mnawaza maovu mioyoni mwenu?
5 **Je, ni lipi lililo rahisi zaidi: kusema, ‘Umesamehewa
dhambi zako,’ au kusema, ‘Inuka, uende’?**
6 **Lakini, ili mpate kujua kwamba Mwana wa Adamu
anayo mamlaka duniani kusamehe dhambi...”** Ndipo
akamwambia yule aliyepooza, **“Inuka, chukua mkeka
wako, uende nyumbani kwako.”**
7 Yule mtu akasimama, akaenda nyumbani kwake.
8 Makutano walipoyaona haya, wakajawa na hofu ya
Mungu, wakamtukuza Mungu ambaye alikuwa ametoa
mamlaka kama haya kwa wanadamu.

Kuitwa Kwa Mathayo
(Marko 2:13-17; Luka 5:27-32)

9 Yesu alipokuwa akienda kutoka huko, alimwona mtu
mmoja jina lake Mathayo akiwa ameketi forodhani mahali
pa kutoza ushuru. Yesu akamwambia, **“Nifuate.”** Mathayo
akaondoka, akamfuata.
10 Yesu alipokuwa akila chakula ndani ya nyumba ya
Mathayo, watoza ushuru wengi na “wenye dhambi” wakaja
kula pamoja naye na wanafunzi wake.

11 Mafarisayo walipoona mambo haya, wakawauliza
wanafunzi wake, “Kwa nini Mwalimu wenu anakula
pamoja na watoza ushuru na ‘wenye dhambi’?”
12 Lakini Yesu aliposikia hayo, akawaambia, **“Watu
wenye afya hawahitaji tabibu, lakini wale walio wag-
onjwa ndio wanaohitaji tabibu.**
13 **Nendeni mkajifunze maana ya maneno haya:
‘Nataka rehema, wala si dhabihu.’ Kwa maana sikuja
kuwaita wenye haki, bali wenye dhambi.”**

Yesu Aulizwa Kuhusu Kufunga
(Marko 2:18-22; Luka 5:33-39)

14 Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wakaja na kumuuliza
Yesu, “Imekuwaje kwamba sisi na Mafarisayo tunafunga,
lakini wanafunzi wako hawafungi?”
15 Yesu akawajibu, **“Wageni wa bwana arusi wawezaje
kuomboleza wakati angali pamoja nao? Wakati
utafika ambapo bwana arusi ataondolewa kwao. Hapo
ndipo watakapofunga.**
16 **“Hakuna mtu anayeshonea kiraka kipya kwenye
nguo iliyochakaa, kwa maana kile kiraka kitachanika
kutoka kwenye hiyo nguo, nayo hiyo nguo itachanika
zaidi.**
17 **Wala watu hawaweki divai mpya kwenye viriba
vikuukuu. Kama wakifanya hivyo, viriba vitapasuka
nayo divai itamwagika, navyo viriba vitaharibika.
Lakini divai mpya huwekwa kwenye viriba vipya, na
hivyo divai na viriba huwa salama.”**

Mwanamke Aponywa
(Marko 5:21-43; Luka 8:40-56)

18 Yesu alipokuwa akiwaambia mambo haya, mara akain-
gia kiongozi wa sinagogi akapiga magoti mbele yake,
akamwambia, “Binti yangu amekufa sasa hivi. Lakini njoo
uweke mkono wako juu yake, naye atakuwa hai.”
19 Yesu akaondoka akafuatana naye, nao wanafunzi wake
pia wakaandamana naye.
20 Wakati huo huo, mwanamke mmoja, ambaye alikuwa
na ugonjwa wa kutokwa damu kwa muda wa miaka kumi
na miwili, akaja nyuma ya Yesu, akagusa upindo wa vazi
lake,
21 kwa maana alisema moyoni mwake, “Kama nikigusa tu
vazi lake, nitaponywa.”
22 Yesu akageuka, naye alipomwona akamwambia,
“Binti, jipe moyo mkuu, imani yako imekuponya.”
Naye yule mwanamke akapona kuanzia saa ile ile.

Yesu Amfufua Binti Wa Kiongozi Wa Sinagogi

23 Yesu alipofika nyumbani kwa yule kiongozi wa sinagogi
na kuwaona waombolezaji wakipiga filimbi za maombolezo
na watu wengi wakipiga kelele,
24 akawaambia, **“Ondokeni! Kwa maana binti huyu**
hakufa, bali amelala.” Wakamcheka kwa dhihaka.
25 Lakini watu walipokwisha kutolewa nje, akaingia mle
ndani na kumshika yule binti mkono, naye akaamka.
26 Habari hizi zikaenea katika maeneo yale yote.

Yesu Awaponya Vipofu

27 Yesu alipokuwa akiondoka mahali pale, vipofu waw-
ili wakamfuata wakipiga kelele kwa nguvu na kusema,
“Mwana wa Daudi, tuhurumie!”
28 Alipoingia mle nyumbani wale vipofu wakamjia. Naye
Yesu akawauliza, **“Mnaamini kwamba ninaweza kufanya**
jambo hili?”
Wakamjibu, “Ndiyo, Bwana.”
29 Ndipo Yesu akagusa macho yao na kusema, **“Iwe**
kwenu sawasawa na imani yenu.”
30 Macho yao yakafunguka. Yesu akawaonya vikali,
akisema, **“Angalieni mtu yeyote asijue kuhusu jambo**
hili.”
31 Lakini wao wakaenda na kueneza habari zake katika
eneo lile lote.

Yesu Amponya Mtu Bubu

32 Walipokuwa wanatoka, mtu mmoja aliyekuwa amepa-
gawa na pepo mchafu na ambaye hakuweza kuongea
aliletwa kwa Yesu.
33 Yule pepo mchafu alipotolewa, yule mtu aliyekuwa
bubu akaongea. Ule umati wa watu ukastaajabu na kusema,
“Jambo kama hili kamwe halijapata kuonekana katika
Israeli.”
34 Lakini Mafarisayo wakasema, “Huyo anatoa pepo
wachafu kwa uwezo wa mkuu wa pepo wachafu.”

Watendakazi Ni Wachache

35 Yesu akazunguka katika miji yote na vijiji vyote,
akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri habari njema
za Ufalme, na akiponya kila ugonjwa na kila aina ya
maradhi.
36 Alipoona makutano, aliwahurumia kwa sababu wa-
likuwa wanasumbuka bila msaada, kama kondoo wa-
siokuwa na mchungaji.
37 Ndipo akawaambia wanafunzi wake, **“Mavuno ni**
mengi lakini watendakazi ni wachache.

38 **Kwa hiyo mwombeni Bwana wa mavuno, ili apeleke watendakazi katika shamba lake la mavuno.”**

10

Yesu Awatuma Wale Kumi Na Wawili
(Marko 3:13-19; 6:7-13; Luka 6:12-16; 9:1-6)

1 Ndipo Yesu akawaita wanafunzi wake kumi na wawili,
naye akawapa mamlaka juu ya pepo wachafu, ili waweze
kuwatoa na kuponya kila ugonjwa na maradhi ya kila aina.
2 Haya ndiyo majina ya hao mitume kumi na wawili: wa
kwanza, Simoni aitwaye Petro, na Andrea nduguye; Yakobo
mwana wa Zebedayo, na Yohana nduguye;
3 Filipo, na Bartholomayo; Tomaso, na Mathayo mtoza
ushuru; Yakobo mwana wa Alfayo, na Thadayo;
4 Simoni Mkananayo, na Yuda Iskariote aliyemsaliti Yesu.
5 Hawa kumi na wawili, Yesu aliwatuma akawaagiza:
**“Msiende miongoni mwa watu wa Mataifa, wala msi-
ingie mji wowote wa Wasamaria.**
6 **Lakini afadhali mshike njia kuwaendea kondoo wa
nyumba ya Israeli waliopotea.**
7 **Wakati mnapokwenda, hubirini mkisema, ‘Ufalme
wa Mbinguni umekaribia.’**
8 **Ponyeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye
ukoma, toeni pepo wachafu. Mmepata bure, toeni
bure.**
9 **Msichukue dhahabu, wala fedha, wala shaba
kwenye vifuko vyenu.**
10 **Msichukue mkoba wa safari, wala kanzu mbili,
wala jozi ya pili ya viatu, wala fimbo, kwa maana
mtendakazi anastahili posho yake.**
11 **“Mji wowote au kijiji chochote mtakapoingia,
tafuteni humo mtu anayestahili, nanyi kaeni kwake
mpaka mtakapoondoka.**
12 **Mkiingia kwenye nyumba, itakieni amani.**
13 **Kama nyumba hiyo inastahili, amani yenu na iwe
juu yake. La sivyo, amani yenu na iwarudie ninyi.**
14 **Kama mtu yeyote hatawakaribisha ninyi, wala
kusikiliza maneno yenu, kung’uteni mavumbi kutoka
kwenye miguu yenu mtakapokuwa mnatoka kwenye
nyumba hiyo au mji huo.**
15 **Amin, nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa miji ya
Sodoma na Gomora kustahimili katika hukumu kuliko
mji huo.**

Mateso Yanayokuja
(Marko 13:9-13; Luka 21:12-17)

16 **“Tazama, ninawatuma kama kondoo katikati ya mbwa mwitu. Kwa hiyo mwe werevu kama nyoka na wapole kama hua.**
17 **“Jihadharini na wanadamu; kwa maana watawapeleka katika mabaraza yao na kuwapiga kwenye masinagogi yao.**
18 **Nanyi mtaburutwa mbele ya watawala na wafalme kwa ajili yangu, ili kuwa ushuhuda kwao na kwa watu wa Mataifa.**
19 **Lakini watakapowapeleka humo, msisumbuke kufikiria mtakalosema, kwa maana mtapewa la kusema wakati huo.**
20 **Kwa sababu si ninyi mtakaokuwa mkinena, bali ni Roho wa Baba yenu atakayekuwa akinena kupitia kwenu.**
21 **“Ndugu atamsaliti ndugu yake ili auawe, naye baba atamsaliti mtoto wake. Watoto nao wataasi dhidi ya wazazi wao na kusababisha wauawe.**
22 **Watu wote watawachukia kwa ajili ya Jina langu. Lakini yule atakayevumilia hadi mwisho ataokolewa.**
23 **Wakiwatesa katika mji mmoja, kimbilieni mji mwingine. Amin, amin nawaambia, hamtamaliza miji yote ya Israeli kabla Mwana wa Adamu kuja.**
24 **“Mwanafunzi hawezi kumzidi mwalimu wake, wala mtumishi hamzidi bwana wake.**
25 **Yatosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu wake, na mtumishi kuwa kama bwana wake. Ikiwa mkuu wa nyumba ameitwa Beelzebuli,* je, si watawaita zaidi wale wa nyumbani mwake!**

Anayestahili Kuogopwa
(Luka 12:2-9)

26 **“Kwa hiyo msiwaogope hao, kwa maana hakuna kilichofichika ambacho hakitafunuliwa, wala hakuna siri ambayo haitajulikana.**
27 **Ninalowaambia gizani, ninyi lisemeni mchana peupe. Na lile mnalosikia likinong’onwa masikioni mwenu, lihubirini juu ya nyumba.**
28 **Msiwaogope wale wauao mwili lakini hawawezi kuua roho. Afadhali mwogopeni yeye awezaye kuiangamiza roho na mwili katika jehanamu.**†
29 **Je, shomoro wawili hawauzwi kwa senti moja tu? Lakini hakuna hata mmoja wao atakayeanguka chini pasipo Baba yenu kujua.**

---

* **10:25** Beelzebuli kwa Kiyunani ni Beelzebubu, yaani mkuu wa pepo wachafu.
† **10:28** Jehanamu kwa Kiyunani ni Gehena, maana yake ni Kuzimu, yaani motoni.

30 **Hata nywele za vichwa vyenu zote zimehesabiwa.**
31 **Hivyo msiogope; kwa maana ninyi ni wa thamani**
kubwa kuliko shomoro wengi.
32 **“Kila mtu atakayenikiri mbele ya watu, mimi nami**
nitamkiri yeye mbele za Baba yangu aliye mbinguni.
33 **Lakini yeyote atakayenikana mimi mbele ya watu,**
mimi nami nitamkana mbele za Baba yangu aliye
mbinguni.”

Sikuleta Amani, Bali Upanga
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

34 **“Msidhani kwamba nimekuja kuleta amani duni-**
ani. Sikuja kuleta amani bali upanga.
35 **Kwa maana nimekuja kumfitini**
“ ‘mtu na babaye,
binti na mamaye,
mkwe na mama mkwe wake;
36 **nao adui za mtu watakuwa**
ni wale watu wa nyumbani kwake.’
37 **“Yeyote ampendaye baba yake au mama yake**
kuliko anavyonipenda mimi, hastahili kuwa wangu.
Yeyote ampendaye mwanawe au binti yake kuliko
anavyonipenda mimi, hastahili kuwa wangu.
38 **Tena yeyote asiyeuchukua msalaba wake na kuni-**
fuata, hastahili kuwa wangu.
39 **Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa maisha**
yake atayapoteza, lakini yeyote atakayeyapoteza
maisha yake kwa ajili yangu atayapata.

Watakaopokea Thawabu
(Marko 9:41)

40 **“Mtu yeyote atakayewapokea ninyi atakuwa**
amenipokea mimi, na yeyote atakayenipokea mimi
atakuwa amempokea yeye aliyenituma.
41 **Mtu yeyote anayempokea nabii kwa kuwa ni nabii**
atapokea thawabu ya nabii, naye mtu anayempokea
mwenye haki kwa kuwa ni mwenye haki atapokea
thawabu ya mwenye haki.
42 **Kama yeyote akimpa hata kikombe cha maji baridi**
mmoja wa hawa wadogo kwa kuwa ni mwanafunzi
wangu, amin, nawaambia, hataikosa thawabu yake.”

11

Yesu Na Yohana Mbatizaji
(Luka 7:18-35)

1 Baada ya Yesu kumaliza kutoa maagizo kwa wanafunzi
wake kumi na wawili, aliondoka hapo akaenda kufundisha
na kuhubiri katika miji yao.
2 Yohana aliposikia akiwa gerezani mambo ambayo
Kristo* alikuwa akiyafanya, aliwatuma wanafunzi wake
3 ili wakamuulize, “Wewe ndiye yule aliyekuwa aje, au
tumngojee mwingine?”
4 Yesu akajibu, **“Rudini mkamwambie Yohana yale
mnayosikia na kuyaona:**
5 **Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea,
wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasikia, wafu
wanafufuliwa, na maskini wanahubiriwa habari
njema.**
6 **Amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na mimi.”**
7 Wale wanafunzi wa Yohana walipokuwa wanaondoka,
Yesu akaanza kusema na makutano kuhusu Yohana Mbat-
izaji. Akawauliza, **“Mlipokwenda kule nyikani, mlik-
wenda kuona nini? Je, ni unyasi ukipeperushwa na
upepo?**
8 **Kama sivyo, mlikwenda kuona nini basi? Mtu
aliyevaa mavazi ya kifahari? La hasha, watu wanaovaa
mavazi ya kifahari wako katika majumba ya wafalme.**
9 **Basi mlikwenda kuona nini? Mlikwenda kumwona
nabii? Naam, nawaambia, yeye ni zaidi ya nabii.**
10 **Huyu ndiye ambaye habari zake zimeandikwa:
“ ‘Tazama nitamtuma mjumbe wangu mbele yako,
atakayetengeneza njia mbele yako.’**
11 **Amin, nawaambia, miongoni mwa wale walioza-
liwa na wanawake, hajatokea mtu aliye mkuu kuliko
Yohana Mbatizaji. Lakini aliye mdogo kabisa katika
Ufalme wa Mbinguni ni mkuu kuliko Yohana.**
12 **Tangu siku za Yohana Mbatizaji hadi sasa, Ufalme
wa Mbinguni hupatikana kwa nguvu, nao wenye nguvu
wanauteka.**
13 **Kwa maana manabii wote na Sheria walitabiri
mpaka wakati wa Yohana.**
14 **Ikiwa mko tayari kukubali hilo, yeye ndiye yule Eliya
ambaye manabii walikuwa wamesema angekuja.**
15 **Yeye aliye na masikio, na asikie.**
16 **“Lakini kizazi hiki nikifananishe na nini? Ki-
nafanana na watoto waliokaa sokoni wakiwaita wen-
zao na kuwaambia,**
17 **“ ‘Tuliwapigia filimbi,
lakini hamkucheza;
tuliwaimbia nyimbo za maombolezo,**

---

* **11:2** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

lakini hamkuomboleza.’
18 **Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa hali**
wala hanywi, nao wanasema, ‘Yeye ana pepo mchafu.’
19 **Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa, nao**
wanasema, ‘Tazameni huyu mlafi na mlevi, rafiki wa
watoza ushuru na “wenye dhambi.” ’ Lakini hekima
huthibitishwa kuwa kweli kwa matendo yake.”

Onyo Kwa Miji Isiyotubu
(Luka 10:13-15)

20 Ndipo Yesu akaanza kushutumu miji ambamo alifanya
miujiza yake mingi kuliko kwingine, kwa maana watu wake
hawakutubu.
21 **“Ole wako, Korazini! Ole wako Bethsaida! Kwa**
maana kama miujiza iliyofanyika kwenu, ingefanyika
Tiro na Sidoni, miji hiyo ingekuwa imetubu zamani
kwa kuvaa magunia na kujipaka majivu.
22 **Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro**
na Sidoni kustahimili katika siku ya hukumu, kuliko
ninyi.
23 **Nawe Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni?**
La hasha, utashushwa mpaka kuzimu.†Miujiza iliy-
ofanyika kwako ingefanyika huko Sodoma, mji huo
ungalikuwepo hadi leo.
24 **Lakini nakuambia kwamba, itakuwa rahisi zaidi**
kwa Sodoma kustahimili katika siku ya hukumu kuliko
wewe.”

Hakuna Amjuaye Baba Ila Mwana
(Luka 10:21-22)

25 Wakati huo Yesu alisema, **“Nakuhimidi Baba, Bwana**
wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo
haya wenye hekima na wenye elimu, nawe ukawafunu-
lia watoto wadogo.
26 **Naam, Baba, kwa kuwa hivyo ndivyo ilivyokupen-**
deza.
27 **“Nimekabidhiwa vitu vyote na Baba yangu:**
Hakuna mtu amjuaye Mwana ila Baba, wala hakuna
amjuaye Baba ila Mwana na yeyote ambaye Mwana
anapenda kumfunulia.

Yesu Awaita Waliolemewa Na Mizigo

28 **“Njooni kwangu, ninyi nyote mnaotaabika na**
kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha.
29 **Jifungeni nira yangu, mjifunze kutoka kwangu,**
kwa maana mimi ni mpole na mnyenyekevu wa moyo,
nanyi mtapata raha nafsini mwenu.

---

† **11:23** Kuzimu ni Mahali pa wafu.

30 **Kwa maana nira yangu ni laini na mzigo wangu ni mwepesi.”**

12

Bwana Wa Sabato
(Marko 2:23-28; Luka 6:1-5)

1 Wakati huo Yesu alipitia kwenye mashamba ya nafaka siku ya Sabato. Wanafunzi wake walikuwa na njaa, nao wakaanza kuvunja masuke ya nafaka na kuyala.
2 Lakini Mafarisayo walipoona jambo hili, wakamwambia, “Tazama! Wanafunzi wako wanafanya jambo lisilo halali kufanywa siku ya Sabato.”
3 Yesu akawajibu, **“Je, hamjasoma alichofanya Daudi na wenzake walipokuwa na njaa?**
4 **Aliingia katika nyumba ya Mungu, akala mikate iliyowekwa wakfu, yeye na wenzake, jambo ambalo halikuwa halali kwao kufanya, isipokuwa makuhani peke yao.**
5 **Au hamjasoma katika Sheria kwamba siku ya Sabato makuhani huvunja sheria ya Sabato Hekaluni lakini hawahesabiwi kuwa na hatia?**
6 **Nawaambia wazi kwamba, yeye aliye mkuu kuliko Hekalu yupo hapa.**
7 **Kama mngekuwa mmejua maana ya maneno haya, ‘Nataka rehema, wala si dhabihu,’ msingewalaumu watu wasio na hatia,**
8 **kwa maana Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato.”**

Yesu Anamponya Mtu Aliyepooza Mkono
(Marko 3:1-6; Luka 6:6-11)

9 Yesu akaondoka mahali hapo, akaingia ndani ya sinagogi lao,
10 na huko alikuwepo mtu aliyepooza mkono. Wakitafuta sababu ya kumshtaki Yesu, wakamuuliza, “Je, ni halali kuponya siku ya Sabato?”
11 Yesu akawaambia, **“Ni nani miongoni mwenu, mwenye kondoo wake ambaye huyo kondoo akitumbukia shimoni siku ya Sabato hatamtoa?**
12 **Mtu ana thamani kubwa kuliko kondoo. Kwa hiyo ni halali kutenda mema siku ya Sabato.”**
13 Ndipo akamwambia yule mtu, **“Nyoosha mkono wako.”** Akaunyoosha, nao ukaponywa ukawa mzima kama ule mwingine.
14 Lakini Mafarisayo wakatoka nje, wakafanya shauri baya juu ya Yesu jinsi watakavyoweza kumuua.

Mtumishi Aliyechaguliwa Na Mungu

15 Lakini Yesu alipoyatambua mawazo yao, akaondoka
mahali hapo. Watu wengi wakamfuata, naye akawaponya
wagonjwa wao wote,
16 akiwakataza wasiseme yeye ni nani.
17 Hii ilikuwa ili litimie lile neno lililonenwa kwa kinywa
cha nabii Isaya kusema:
18 "Tazama mtumishi wangu niliyemchagua,
mpendwa wangu, ninayependezwa naye.
Nitaweka Roho wangu juu yake,
naye atatangaza haki kwa mataifa.
19 Hatagombana wala hatapiga kelele,
wala hakuna atakayesikia sauti yake njiani.
20 Mwanzi uliopondeka hatauvunja,
na utambi unaofuka moshi hatauzima,
mpaka atakapoifanya haki ishinde.
21 Katika Jina lake mataifa
wataweka tumaini lao."

Yesu Na Beelzebuli
(Marko 3:20-30; Luka 11:14-23)

22 Kisha wakamletea mtu aliyekuwa amepagawa na pepo
mchafu, na alikuwa kipofu na bubu. Yesu akamponya, hata
akaweza kusema na kuona.
23 Watu wote wakashangaa na kusema, "Je, yawezekana
huyu ndiye Mwana wa Daudi?"
24 Lakini Mafarisayo waliposikia jambo hili wakasema,
"Mtu huyu anatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelze-
buli,* mkuu wa pepo wachafu."
25 Yesu alijua walichokuwa wakiwaza, hivyo akawaam-
bia, **"Kila ufalme ukigawanyika dhidi yake wenyewe
huangamia. Hali kadhalika kila mji au watu wa
nyumba moja waliogawanyika dhidi yao wenyewe
hawawezi kusimama.**
26 **Kama Shetani akimtoa Shetani, atakuwa
amegawanyika yeye mwenyewe. Basi ufalme wake
utawezaje kusimama?**
27 **Nami kama natoa pepo wachafu kwa nguvu
za Beelzebuli, watu wenu je, wao hutoa pepo
wachafu kwa uwezo wa nani? Hivyo basi, wao ndio
watakaowahukumu.**
28 **Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa Roho
wa Mungu, basi Ufalme wa Mungu umekuja juu yenu.**

---

* **12:24** Beelzebuli au Beelzebubu; pia 12:27.

29 **“Au tena, mtu awezaje kuingia katika nyumba ya**
mtu mwenye nguvu na kuteka nyara mali zake asipom-
funga kwanza yule mwenye nguvu? Akishamfunga,
ndipo hakika anaweza kuteka nyara mali zake.
30 **“Mtu asiyekuwa pamoja nami yu kinyume nami,**
na mtu ambaye hakusanyi pamoja nami, hutawanya.
31 **Kwa hiyo nawaambia, kila dhambi na kufuru watu**
watasamehewa, lakini mtu atakayemkufuru Roho
Mtakatifu hatasamehewa.
32 **Mtu yeyote atakayesema neno dhidi ya Mwana**
wa Adamu atasamehewa, lakini yeyote anenaye neno
dhidi ya Roho Mtakatifu hatasamehewa, iwe katika
ulimwengu huu au katika ulimwengu ujao.

Mti Na Matunda Yake
(Luka 6:43-45)

33 **“Ufanye mti kuwa mzuri, nayo matunda yake**
yatakuwa mazuri. Au ufanye mti kuwa mbaya, na
matunda yake yatakuwa mabaya. Kwa maana mti
hutambulika kwa matunda yake.
34 **Enyi uzao wa nyoka! Mnawezaje kunena mambo**
mema, wakati ninyi ni waovu? Kwa maana kinywa cha
mtu huyanena yale yaliyoujaza moyo wake.
35 **Mtu mwema hutoa yaliyo mema kutoka hazina ya**
mambo mema yaliyohifadhiwa ndani yake, naye mtu
mwovu hutoa yaliyo maovu kutoka hazina ya mambo
maovu yaliyohifadhiwa ndani yake.
36 **Lakini nawaambia, katika siku ya hukumu watu**
watatoa hesabu kuhusu kila neno lisilo maana walilo-
nena.
37 **Kwa maana kwa maneno yako utahesabiwa haki,**
na kwa maneno yako utahukumiwa.”

Ishara Ya Yona
(Marko 8:11-12; Luka 11:29-32)

38 Kisha baadhi ya Mafarisayo na walimu wa sheria
wakamwambia, “Mwalimu, tunataka kuona ishara kutoka
kwako.”
39 Lakini yeye akawajibu, **“Kizazi kiovu na cha uzinzi**
kinaomba ishara! Lakini hakitapewa ishara yoyote
isipokuwa ile ishara ya nabii Yona.
40 **Kwa maana kama vile Yona alivyokuwa ndani ya**
tumbo la nyangumi†kwa siku tatu, usiku na mchana,
vivyo hivyo Mwana wa Adamu atakuwa katika moyo
wa nchi siku tatu, usiku na mchana.

---

† **12:40** Nyangumi ni samaki mkubwa sana.

41 **Siku ya hukumu watu wa Ninawi watasimama**
pamoja na kizazi hiki na kukihukumu; kwa maana wao
walitubu waliposikia mahubiri ya Yona. Na tazama,
hapa yupo yeye aliye mkuu kuliko Yona.
42 **Malkia wa Kusini atasimama wakati wa hukumu**
na kukihukumu kizazi hiki. Kwa kuwa yeye alikuja
kutoka miisho ya dunia ili kuisikiliza hekima ya
Solomoni. Na hapa yupo aliye mkuu kuliko Solomoni."

Mafundisho Kuhusu Pepo Mchafu
(Luka 11:24-26)

43 **"Pepo mchafu amtokapo mtu, hutangatanga katika**
sehemu zisizo na maji akitafuta mahali pa kupumzika,
lakini hapati.
44 **Ndipo husema, 'Nitarudi kwenye nyumba yangu**
nilikotoka.' Naye arudipo huikuta ile nyumba ikiwa
tupu, imefagiliwa na kupangwa vizuri.
45 **Kisha huenda na kuwaleta pepo wachafu wengine**
saba wabaya kuliko yeye mwenyewe, nao huingia na
kukaa humo. Nayo hali ya mwisho ya yule mtu huwa
ni mbaya kuliko ile ya kwanza. Ndivyo itakavyokuwa
kwa kizazi hiki kiovu."

Mama Na Ndugu Zake Yesu
(Marko 3:31-35; Luka 8:19-21)

46 Wakati alikuwa angali anazungumza na makutano,
mama yake na ndugu zake wakasimama nje wakitaka
kuongea naye.
47 Ndipo mtu mmoja akamwambia, "Tazama, mama yako
na ndugu zako wamesimama nje, wanataka kuongea na
wewe."
48 Lakini yeye akamjibu na kumwambia yule mtu,
"Mama yangu ni nani, nao ndugu zangu ni nani?"
49 Akawanyooshea mkono wanafunzi wake, akasema,
"Hawa hapa ndio mama yangu na ndugu zangu!
50 **Kwa maana yeyote afanyaye mapenzi ya Baba**
yangu wa mbinguni, huyo ndiye ndugu yangu, na dada
yangu na mama yangu."

13

Mfano Wa Mpanzi
(Marko 4:1-9; Luka 8:4-8)

1 Siku iyo hiyo Yesu akatoka nje ya nyumba, akaketi kando
ya bahari.
2 Umati mkubwa mno wa watu ukakusanyika kumzun-
guka, hata ikabidi aingie katika chombo na kuketi humo,

nao watu wote wakawa wamesimama ukingoni mwa ba-
hari.
3 Ndipo akawaambia mambo mengi kwa mifano,
akisema: **“Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu
zake.**
4 **Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka
kando ya njia, nao ndege wakaja na kuzila.**
5 **Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenye mwamba
isiyo na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa
kuwa udongo ulikuwa haba.**
6 **Lakini jua lilipozidi, mimea ikanyauka na kukauka
kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina.**
7 **Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba, nayo
miiba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea.**
8 **Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri
ambapo zilitoa mazao, nyingine mara mia moja,
nyingine mara sitini, na nyingine mara thelathini.**
9 **Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”**

Sababu Ya Kufundisha Kwa Mifano
(Marko 4:10-12; Luka 8:9-10)

10 Wanafunzi wake wakamwendea, wakamuuliza, “Kwa
nini unasema na watu kwa mifano?”
11 Akawajibu, **“Ninyi mmepewa kuzifahamu siri za
Ufalme wa Mbinguni, lakini wao hawajapewa.**
12 **Kwa maana yule aliye na kitu atapewa zaidi, naye
atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata
kile alicho nacho atanyang’anywa.**
13 **Hii ndiyo sababu nasema nao kwa mifano:**
**“Ingawa wanatazama, hawaoni;
wanasikiliza, lakini hawasikii, wala hawaelewi.**
14 **Kwao unatimia ule unabii wa Isaya aliposema:**
**“ ‘Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa;
na pia mtatazama lakini hamtaona.**
15 **Kwa kuwa mioyo ya watu hawa imekuwa migumu;
hawasikii kwa masikio yao,
na wamefumba macho yao.**
**Wasije wakaona kwa macho yao,
na wakasikiliza kwa masikio yao,
wakaelewa kwa mioyo yao,**
na kugeuka nami nikawaponya.’
16 **Lakini heri macho yenu kwa sababu yanaona, na heri
masikio yenu kwa sababu yanasikia.**
17 **Amin, nawaambia, manabii wengi na wenye
haki walitamani kuona yale mnayoyaona lakini**

hawakuyaona, na walitamani kusikia yale mnayoyasikia lakini hawakuyasikia.

Maelezo Ya Mfano Wa Mbegu
(Marko 4:13-20; Luka 8:11-15)

18 **"Sikilizeni basi maana ya ule mfano wa mpanzi:**
19 **Mtu yeyote anaposikia neno la Ufalme naye asilielewe, yule mwovu huja na kunyakua kile kilichopandwa moyoni mwake. Hii ndiyo ile mbegu iliyopandwa kando ya njia.**
20 **Ile mbegu iliyopandwa kwenye sehemu yenye mawe ni mtu yule ambaye hulisikia neno na mara hulipokea kwa furaha.**
21 **Lakini kwa kuwa hana mizizi yenye kina ndani yake, lile neno hudumu kwa muda mfupi tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili ya lile neno, yeye mara huchukizwa.**
22 **Ile mbegu iliyopandwa katika miiba ni yule mtu alisikiaye neno, lakini masumbufu ya maisha haya na udanganyifu wa mali hulisonga lile neno na kulifanya lisizae matunda.**
23 **Lakini ile mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri ni yule mtu ambaye hulisikia neno na kulielewa. Naye hakika huzaa matunda, akizaa mara mia, au mara sitini, au mara thelathini ya mbegu iliyopandwa."**

Mfano Wa Magugu

24 Yesu akawaambia mfano mwingine, akasema: **"Ufalme wa Mbinguni unaweza kufananishwa na mtu aliyepanda mbegu nzuri katika shamba lake.**
25 **Lakini wakati kila mtu alipokuwa amelala, adui yake akaja na kupanda magugu katikati ya ngano, akaenda zake.**
26 **Ngano ilipoota na kutoa masuke, magugu nayo yakatokea.**
27 **"Watumishi wa yule mwenye shamba wakamjia na kumwambia, 'Bwana, si tulipanda mbegu nzuri shambani mwako? Basi, magugu yametoka wapi?'**
28 **"Akawajibu, 'Adui ndiye alifanya jambo hili.'**
"Wale watumishi wakamuuliza, 'Je, unataka twende tukayang'oe?'
29 **"Lakini akasema, 'Hapana, msiyang'oe, kwa maana wakati mking'oa magugu mnaweza mkang'oa na ngano pamoja nayo.**
30 **Acheni ngano na magugu vikue vyote pamoja mpaka wakati wa mavuno. Wakati huo nitawaambia**

wavunaji wayakusanye magugu kwanza, wayafunge matita matita ili yachomwe moto; kisha wakusanye ngano na kuileta ghalani mwangu.’ ”

Mfano Wa Mbegu Ya Haradali
(Marko 4:30-32; Luka 13:18-19)

31 Akawaambia mfano mwingine, akasema, **“Ufalme wa Mbinguni ni kama punje ya haradali, ambayo mtu aliichukua, akaipanda shambani mwake.**
32 **Ingawa mbegu hiyo ni ndogo kuliko mbegu zote, lakini inapokua ni mmea mkubwa kuliko yote ya bustanini, nao huwa mti mkubwa, hadi ndege wa angani wanakuja na kutengeneza viota katika matawi yake.”**

Mfano Wa Chachu
(Luka 13:20-21)

33 Akawaambia mfano mwingine, **“Ufalme wa Mbinguni unafanana na chachu ambayo mwanamke aliichukua akaichanganya katika kiasi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka.”**

Sababu Ya Yesu Kutumia Mifano
(Marko 4:33-34)

34 Yesu alinena mambo haya yote kwa makutano kwa mifano. Wala hakuwaambia lolote pasipo mfano.
35 Hii ilikuwa ili kutimiza lile lililonenwa kwa kinywa cha nabii aliposema:
“Nitafungua kinywa changu niseme nao kwa mifano;
nitahubiri mambo yaliyofichika
tangu kuumbwa kwa misingi ya ulimwengu.”

Ufafanuzi Wa Mfano Wa Magugu

36 Kisha Yesu akaagana na makutano, akaingia nyumbani. Wanafunzi wake wakamjia wakamwambia, “Tueleze maana ya ule mfano wa magugu shambani.”
37 Akawaambia, **“Aliyepanda mbegu nzuri ni Mwana wa Adamu.**
38 **Shamba ni ulimwengu na mbegu nzuri ni wana wa Ufalme. Magugu ni wana wa yule mwovu.**
39 **Yule adui aliyepanda magugu ni ibilisi. Mavuno ni mwisho wa dunia, nao wavunaji ni malaika.**
40 **“Kama vile magugu yang’olewavyo na kuchomwa motoni, ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa dunia.**
41 **Mwana wa Adamu atawatuma malaika zake, nao watakusanya kutoka Ufalme wake kila kitu kinachosababisha dhambi na watenda maovu wote.**

42 **Nao watawatupa katika tanuru la moto ambako**
kutakuwa na kilio na kusaga meno.
43 **Ndipo wenye haki watang'aa kama jua katika**
Ufalme wa Baba yao. Yeye aliye na masikio, na asikie.

Mfano Wa Hazina Iliyofichwa Na Lulu

44 **"Ufalme wa Mbinguni unafanana na hazina iliy-**
ofichwa shambani, ambayo mtu mmoja alipoiona
akaificha tena. Kisha katika furaha yake, akaenda
akauza vyote alivyokuwa navyo, akalinunua lile
shamba."
45 **"Tena, Ufalme wa Mbinguni unafanana na**
mfanyabiashara aliyekuwa akitafuta lulu safi.
46 **Alipoipata lulu moja ya thamani kubwa, alikwenda**
akauza vyote alivyokuwa navyo akainunua."

Mfano Wa Wavu

47 **"Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama wavu wa**
kuvua samaki uliotupwa baharini ukavua samaki wa
kila aina.
48 **Ulipojaa, wavuvi wakavuta pwani, wakaketi na**
kukusanya samaki wazuri kuwaweka kwenye vyombo
safi, lakini wale samaki wabaya wakawatupa.
49 **Hivi ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa**
dunia. Malaika watakuja na kuwatenganisha watu
waovu na watu wenye haki.
50 **Nao watawatupa hao waovu katika tanuru la moto**
ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno."
51 Yesu akauliza, **"Je, mmeyaelewa haya yote?"**
Wakamjibu, "Ndiyo."
52 Akawaambia, **"Basi kila mwalimu wa sheria aliye-**
fundishwa elimu ya Ufalme wa Mbinguni ni kama
mwenye nyumba anayetoa kutoka ghala yake mali
mpya na mali ya zamani."

Yesu Akataliwa Nazareti
(Marko 6:1-6; Luka 4:16-30)

53 Yesu alipomaliza kutoa mifano hii, akaondoka.
54 Alipofika mji wa kwao, akawafundisha watu katika
sinagogi lao. Nao wakastaajabu, wakauliza, "Mtu huyu
amepata wapi hekima hii na uwezo huu wa kufanya
miujiza?"
55 "Huyu si yule mwana wa seremala? Mama yake si yeye
aitwaye Maria, nao ndugu zake si Yakobo, Yosefu, Simoni na
Yuda?
56 Nao dada zake wote, hawako hapa pamoja nasi? Mtu
huyu amepata wapi basi mambo haya yote?"
57 Wakachukizwa naye.

Lakini Yesu akawaambia, **“Nabii hakosi heshima, isipokuwa katika nchi yake na nyumbani kwake.”**
58 Naye hakufanya miujiza mingi huko kwa sababu ya
kutokuamini kwao.

14

Yohana Mbatizaji Akatwa Kichwa
(Marko 6:14-29; Luka 9:7-9)

1 Wakati huo, Mfalme Herode, mtawala wa Galilaya,
alisikia habari za Yesu,
2 akawaambia watumishi wake, “Huyu ni Yohana Mbati-
zaji; amefufuka kutoka kwa wafu! Hii ndiyo sababu nguvu
za kutenda miujiza zinafanya kazi ndani yake.”
3 Herode alikuwa amemkamata Yohana, akamfunga na
kumweka gerezani kwa sababu ya Herodia, mke wa Filipo,
ndugu yake,
4 kwa kuwa Yohana alikuwa amemwambia Herode: “Si
halali kwako kuwa na huyo mwanamke.”
5 Herode alitaka sana kumuua Yohana, lakini akaogopa
watu, kwa maana walimtambua kuwa ni nabii.
6 Katika siku ya kuadhimisha sikukuu ya kuzaliwa kwa
Herode, binti wa Herodia alicheza mbele ya watu walio-
hudhuria, akamfurahisha sana Herode,
7 kiasi kwamba aliahidi kwa kiapo kumpa huyo binti
chochote angeomba.
8 Huyo binti, akiwa amechochewa na mama yake,
akasema, “Nipe kichwa cha Yohana Mbatizaji kwenye
sinia.”
9 Mfalme akasikitika, lakini kwa sababu ya viapo
alivyoapa mbele ya wageni, akaamuru kwamba apatiwe
ombi lake.
10 Hivyo akaagiza Yohana Mbatizaji akatwe kichwa mle
gerezani.
11 Kichwa chake kikaletwa kwenye sinia, akapewa yule
binti, naye akampelekea mama yake.
12 Wanafunzi wa Yohana wakaja na kuuchukua mwili
wake kwenda kuuzika. Kisha wakaenda wakamwambia
Yesu.

Yesu Alisha Wanaume 5,000
(Marko 6:30-44; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

13 Yesu aliposikia yaliyokuwa yametukia, aliondoka kwa
chombo akaenda mahali pasipo na watu ili awe peke yake.
Lakini watu walipopata habari, wakamfuata kwa miguu
kupitia nchi kavu kutoka miji.

14 Yesu alipofika kando ya bahari, aliona makutano
makubwa ya watu, akawahurumia na akawaponya wag-
onjwa wao.
15 Ilipofika jioni, wanafunzi wake walienda kwake,
wakamwambia, “Mahali hapa ni nyikani, na muda sasa
umekwisha. Waage makutano ili waende zao vijijini
wakajinunulie chakula.”
16 Yesu akawaambia, **“Hakuna sababu ya wao kuon-
doka. Ninyi wapeni chakula.”**
17 Wakamjibu, “Tuna mikate mitano na samaki wawili
tu.”
18 Akawaambia, **“Nileteeni hivyo vitu hapa.”**
19 Yesu akaagiza makutano wakae chini kwenye nyasi.
Akaichukua ile mikate mitano na wale samaki wawili,
akainua macho yake akatazama mbinguni, akavibariki
na kuimega ile mikate. Kisha akawapa wanafunzi, nao
wanafunzi wakawagawia makutano.
20 Wote wakala, wakashiba. Nao wanafunzi wakakusanya
vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu kumi na viwili.
21 Idadi ya watu waliokula walikuwa wanaume wapatao
5,000, bila kuhesabu wanawake na watoto.

Yesu Atembea Juu Ya Maji
(Marko 6:45-52; Yohana 6:15-21)

22 Mara Yesu akawaambia wanafunzi wake waingie
kwenye mashua watangulie kwenda ng’ambo ya bahari,
wakati yeye alikuwa akiwaaga wale makutano.
23 Baada ya kuwaaga, akaenda zake mlimani peke yake
kuomba. Jioni ilipofika, Yesu alikuwa huko peke yake.
24 Wakati huo ile mashua ilikuwa mbali kutoka nchi kavu
ikisukwasukwa na mawimbi, kwa sababu upepo ulikuwa
wa mbisho.
25 Wakati wa zamu ya nne ya usiku,* Yesu akawaendea
wanafunzi wake akiwa anatembea juu ya maji.
26 Wanafunzi wake walipomwona akitembea juu ya maji,
waliingiwa na hofu kuu, wakasema, “Ni mzimu.” Wakapiga
yowe kwa kuogopa.
27 Lakini mara Yesu akasema nao, akawaambia, **“Jipeni
moyo! Ni mimi. Msiogope.”**
28 Petro akamjibu, “Bwana, ikiwa ni wewe, niambie nije
kwako nikitembea juu ya maji.”
29 Yesu akamwambia, **“Njoo.”**
Basi Petro akatoka kwenye chombo, akatembea juu ya
maji kumwelekea Yesu.

---

* **14:25** Zamu ya nne ya usiku ni kati ya saa tisa na saa kumi na mbili asubuhi.

30 Lakini alipoona upepo mkali aliingiwa na hofu, naye
akaanza kuzama, huku akipiga kelele, “Bwana, niokoe!”
31 Mara Yesu akaunyoosha mkono wake na kumshika,
akamwambia, **“Wewe mwenye imani haba, kwa nini**
uliona shaka?”
32 Nao walipoingia ndani ya mashua, upepo ukakoma.
33 Ndipo wote waliokuwa ndani ya ile mashua
wakamwabudu Yesu, wakisema, “Hakika, wewe ndiwe
Mwana wa Mungu.”

Yesu Awaponya Wagonjwa Genesareti
(Marko 6:53-56)

34 Walipokwisha kuvuka, wakafika nchi ya Genesareti.
35 Watu wa eneo lile walipomtambua Yesu, walipeleka
habari sehemu zote za jirani. Watu wakamletea wagonjwa
wao wote,
36 wakamsihi awaruhusu wagonjwa waguse tu pindo la
vazi lake, nao wote waliomgusa, wakaponywa.

15

Mapokeo Ya Wazee
(Marko 7:1-13)

1 Ndipo baadhi ya Mafarisayo na walimu wa sheria
wakamjia Yesu kutoka Yerusalemu na kumuuliza,
2 “Mbona wanafunzi wako wanakiuka mapokeo ya
wazee? Kwa maana wao hawanawi mikono yao kabla ya
kula!”
3 Yesu akawajibu, **“Mbona ninyi mnavunja amri ya**
Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu?
4 **Kwa maana Mungu alisema, ‘Waheshimu baba yako**
na mama yako,’ na, ‘Yeyote amtukanaye baba yake au
mama yake, na auawe.’
5 **Lakini ninyi mwafundisha kwamba mtu**
akimwambia baba yake au mama yake, ‘Kile ambacho
ningeweza kukusaidia kimewekwa wakfu kwa Mungu,’
6 **basi hana tena sababu ya kumheshimu baba yake**
nacho. Basi kwa ajili ya mafundisho yenu mnavunja
amri ya Mungu.
7 **Ninyi wanafiki! Isaya alikuwa sawa alipotabiri juu**
yenu kwamba:
8 **“ ‘Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao,**
lakini mioyo yao iko mbali nami.
9 **Huniabudu bure;**
nayo mafundisho yao
ni maagizo ya wanadamu tu.’ ”

Vitu Vitiavyo Unajisi
(Marko 7:14-23)

10 Yesu akaita ule umati wa watu, akawaambia, **“Sikilizeni na mwelewe:**
11 **kinachomfanya mtu kuwa najisi mbele za Mungu si kile kiingiacho kinywani mwake, bali ni kile kitokacho kinywani mwake.”**

12 Kisha wanafunzi wake wakamjia na kumuuliza, “Je, unajua kwamba Mafarisayo walichukizwa sana waliposikia yale uliyosema?”

13 Akawajibu, **“Kila pando ambalo Baba yangu wa mbinguni hakulipanda, litang’olewa.**
14 **Waacheni; wao ni viongozi vipofu, wanaoongoza vipofu. Kama kipofu akimwongoza kipofu mwenzake, wote wawili watatumbukia shimoni.”**
15 Petro akasema, “Tueleze maana ya huu mfano.”

16 Yesu akawauliza, **“Je, bado ninyi hamfahamu?**
17 **Je, hamwelewi kwamba chochote kiingiacho kinywani huenda tumboni, na hatimaye hutolewa nje kikiwa uchafu?**
18 **Lakini kitokacho kinywani hutoka moyoni, na hiki ndicho kimtiacho mtu unajisi.**
19 **Kwa maana ndani ya moyo hutoka mawazo mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushahidi wa uongo na masingizio.**
20 **Haya ndiyo yamtiayo mtu unajisi; lakini kula bila kunawa mikono hakumtii mtu unajisi.”**

Imani Ya Mwanamke Mkanaani
(Marko 7:24-30)

21 Yesu aliondoka mahali pale, akaenda sehemu za Tiro na Sidoni.
22 Mwanamke mmoja Mkanaani aliyeishi sehemu jirani na hizo akaja kwake akilia, akasema, “Nihurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi! Binti yangu amepagawa na pepo mchafu, na anateseka sana.”

23 Lakini Yesu hakumjibu neno. Hivyo wanafunzi wake wakamwendea na kumsihi sana, wakisema, “Mwambie aende zake, kwa maana anaendelea kutupigia kelele.”

24 Yesu akajibu, **“Nimetumwa tu kwa ajili ya kondoo wa Israeli waliopotea.”**

25 Lakini yule mwanamke akaja, akapiga magoti mbele ya Yesu, akasema, “Bwana, nisaidie!”

26 Yesu akajibu, **“Si haki kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa.”**

27 Yule mwanamke akajibu, “Ndiyo, Bwana, lakini hata
mbwa hula makombo yanayoanguka kutoka kwenye meza
za bwana zao.”
28 Ndipo Yesu akamwambia, **“Mwanamke, imani yako
ni kubwa! Iwe kwako kama unavyotaka.”** Naye binti
yake akapona tangu saa ile.

Yesu Aponya Watu Wengi

29 Yesu akaondoka na kwenda kando ya Bahari ya
Galilaya. Kisha akapanda mlimani, akaketi huko.
30 Umati mkubwa wa watu ukamjia, wakiwaleta vilema,
vipofu, viwete, bubu na wengine wengi, wakawaweka
miguuni pake; naye akawaponya.
31 Hao watu wakashangaa walipoona bubu wakisema,
vilema wakipona, viwete wakitembea na vipofu wakiona,
wakamtukuza Mungu wa Israeli.

Yesu Alisha Watu Elfu Nne
(Marko 8:1-10)

32 Kisha Yesu akawaita wanafunzi wake, akawaambia,
**“Ninauhurumia huu umati wa watu, kwa sababu sasa
wamekuwa pamoja nami kwa muda wa siku tatu, na
hawana chakula chochote. Nami sipendi kuwaaga
wakiwa na njaa, wasije wakazimia njiani.”**
33 Wanafunzi wake wakasema, “Tutapata wapi mikate ya
kutosha kuwalisha umati huu wa watu mkubwa namna hii,
nasi tuko nyikani?”
34 Yesu akawauliza, **“Mnayo mikate mingapi?”**
Wakamjibu, “Tunayo mikate saba na visamaki vichache.”
35 Yesu akawaambia ule umati wa watu waketi chini.
36 Kisha akachukua ile mikate saba na wale samaki,
naye akiisha kumshukuru Mungu, akavimega na kuwapa
wanafunzi wake, nao wakawapa ule umati wa watu.
37 Wote wakala na kushiba. Baadaye wanafunzi wakaku-
sanya vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu saba.
38 Idadi ya watu walikuwa wanaume 4,000, bila kuhesabu
wanawake na watoto.
39 Baada ya kuaga ule umati wa watu, Yesu aliingia katika
mashua, akaenda sehemu za Magadani.*

16

Mafarisayo Wadai Ishara
(Marko 8:11-13; Luka 12:54-56)

---

* **15:39** Magadani ni Magdala, mji wa Galilaya, kama kilomita 16 kusini mwa Kapernaumu.

1 Mafarisayo na Masadukayo wakamjia Yesu na kum-
jaribu kwa kumwomba awaonyeshe ishara kutoka mbin-
guni.
2 Yesu akawajibu, **“Ifikapo jioni, mnasema, ‘Hali ya**
hewa itakuwa nzuri, kwa kuwa anga ni nyekundu.’
3 **Nanyi wakati wa asubuhi mnasema, ‘Leo ku-**
takuwa na dhoruba, kwa sababu anga ni nyekundu na
mawingu yametanda.’ Mnajua jinsi ya kupambanua
kule kuonekana kwa anga, lakini hamwezi kupam-
banua dalili za nyakati.
4 **Kizazi kiovu na cha uzinzi kinatafuta ishara, lakini**
hakitapewa ishara yoyote isipokuwa ishara ya Yona.”
Yesu akawaacha, akaenda zake.

Chachu Ya Mafarisayo Na Masadukayo
(Marko 8:14-21)

5 Wanafunzi wake walipofika ng’ambo ya bahari, wa-
likuwa wamesahau kuchukua mikate.
6 Yesu akawaambia, **“Jihadharini. Jilindeni na chachu**
ya Mafarisayo na ya Masadukayo.”
7 Wakajadiliana wao kwa wao, wakisema, “Ni kwa sababu
hatukuleta mikate.”
8 Yesu, akifahamu majadiliano yao, akauliza, **“Enyi wa**
imani haba! Mbona mnajadiliana miongoni mwenu
kuhusu kutokuwa na mikate?
9 **Je, bado hamwelewi? Je, hamkumbuki ile mikate**
mitano iliyolisha watu 5,000 na idadi ya vikapu vingapi
vya mabaki mlivyokusanya?
10 **Au ile mikate saba iliyolisha watu 4,000 na idadi**
ya vikapu vingapi vya mabaki mlivyokusanya?
11 **Inakuwaje mnashindwa kuelewa kwamba nilikuwa**
sisemi nanyi habari za mikate? Jilindeni na chachu ya
Mafarisayo na Masadukayo.”
12 Ndipo wakaelewa kwamba alikuwa hasemi juu ya
chachu ya kutengeneza mikate, bali juu ya mafundisho ya
Mafarisayo na Masadukayo.

Petro Amkiri Yesu Kuwa Ni Mwana Wa Mungu
(Marko 8:27-30; Luka 9:18-21)

13 Basi Yesu alipofika katika eneo la Kaisaria-Filipi,
akawauliza wanafunzi wake, **“Watu husema kwamba**
mimi Mwana wa Adamu ni nani?”
14 Wakamjibu, “Baadhi husema ni Yohana Mbatizaji;
wengine husema ni Eliya; na bado wengine husema ni
Yeremia au mmojawapo wa manabii.”
15 Akawauliza, **“Je, ninyi mnasema mimi ni nani?”**

16 Simoni Petro akamjibu, “Wewe ndiwe Kristo,* Mwana
wa Mungu aliye hai.”
17 Naye Yesu akamwambia, **“Heri wewe, Simoni
Bar-Yona,†kwa maana hili halikufunuliwa kwako na
mwanadamu, bali na Baba yangu aliye mbinguni.**
18 **Nami nakuambia, wewe ndiwe Petro na juu ya
mwamba huu nitalijenga kanisa langu, hata malango
ya Kuzimu hayataweza kulishinda.**
19 **Nitakupa funguo za Ufalme wa mbinguni, na
lolote utakalolifunga duniani litakuwa limefungwa
Mbinguni, nalo lolote utakalofungua duniani litakuwa
limefunguliwa mbinguni.”**
20 Kisha akawakataza wanafunzi wake wasimwambie
mtu yeyote kwamba yeye ndiye Kristo.

Yesu Anatabiri Juu Ya Kifo Chake
(Marko 8:31–9:1; Luka 9:22-27)

21 Tangu wakati huo, Yesu alianza kuwaeleza wana-
funzi wake kwamba hana budi kwenda Yerusalemu na
kupata mateso mengi mikononi mwa wazee, viongozi wa
makuhani, na walimu wa sheria, na kwamba itampasa
auawe lakini siku ya tatu kufufuliwa.
22 Petro akamchukua kando, akaanza kumkemea
akisema, “Haiwezekani, Bwana! Jambo hili kamwe
halitakupata!”
23 Lakini Yesu akageuka na kumwambia Petro, **“Rudi
nyuma yangu, Shetani! Wewe ni kikwazo kwangu.
Moyo wako hauwazi yaliyo ya Mungu, bali ya
wanadamu.”**
24 Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Mtu yey-
ote akitaka kunifuata, ni lazima ajikane mwenyewe,
auchukue msalaba wake, anifuate.**
25 **Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa maisha
yake atayapoteza, lakini yeyote atakayeyapoteza
maisha yake kwa ajili yangu atayapata.**
26 **Kwa maana, je, itamfaidi nini mtu kuupata
ulimwengu wote, lakini akayapoteza maisha yake? Au
mtu atatoa nini badala ya nafsi yake?**
27 **Kwa maana Mwana wa Adamu atakuja katika
utukufu wa Baba yake pamoja na malaika zake, naye
ndipo atakapomlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo
yake.**

---

* **16:16** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta. † **16:17** Bar-Yona ni neno la Kiaramu, maana yake ni Mwana wa Yona.

28 **Nawaambia kweli, baadhi yenu hapa hawataonja mauti kabla ya kumwona Mwana wa Adamu akija katika Ufalme wake.”**

17

Yesu Abadilika Sura Mlimani
(Marko 9:2-13; Luka 9:28-36)

1 Siku sita baada ya jambo hili, Yesu akawachukua Petro, Yakobo na Yohana ndugu yake Yakobo, akawapeleka juu ya mlima mrefu peke yao.
2 Wakiwa huko, Yesu alibadilika sura mbele yao. Uso wake ukang’aa kama jua na nguo zake zikawa na weupe wa kuumiza macho.
3 Ghafula wakawatokea mbele yao Mose na Eliya, wakizungumza na Yesu.
4 Ndipo Petro akamwambia Yesu, “Bwana, ni vyema sisi tukae hapa. Ukitaka, nitafanya vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Mose na kingine cha Eliya.”
5 Petro alipokuwa angali ananena, ghafula wingu lililong’aa likawafunika, na sauti ikatoka kwenye hilo wingu ikisema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa naye sana. Msikieni yeye.”
6 Wanafunzi waliposikia haya, wakaanguka chini kifudifudi, wakajawa na hofu.
7 Lakini Yesu akaja na kuwagusa, akawaambia, **“Inukeni na wala msiogope.”**
8 Walipoinua macho yao, hawakumwona mtu mwingine yeyote isipokuwa Yesu.
9 Walipokuwa wakishuka kutoka mlimani, Yesu akawaagiza, **“Msimwambie mtu yeyote mambo mliyoyaona hapa, mpaka Mwana wa Adamu atakapofufuliwa kutoka kwa wafu.”**
10 Wale wanafunzi wakamuuliza, “Kwa nini basi walimu wa sheria husema kwamba ni lazima Eliya aje kwanza?”
11 Yesu akawajibu, **“Ni kweli, Eliya lazima aje kwanza, naye atatengeneza mambo yote.**
12 **Lakini nawaambia, Eliya amekwisha kuja, nao hawakumtambua, bali walimtendea kila kitu walichotaka. Vivyo hivyo Mwana wa Adamu pia atateswa mikononi mwao.”**
13 Ndipo wale wanafunzi wakaelewa kuwa alikuwa anazungumza nao habari za Yohana Mbatizaji.

Yesu Amponya Kijana Mwenye Pepo
(Marko 9:14-29; Luka 9:37-43)

14 Walipofika penye umati wa watu, mtu mmoja akamjia Yesu na kupiga magoti mbele yake, akasema,

15 “Bwana, mhurumie mwanangu. Yeye ana kifafa na
anateseka sana. Mara kwa mara huanguka kwenye moto
au kwenye maji.
16 Nilimleta kwa wanafunzi wako, lakini hawakuweza
kumponya.”
17 Yesu akajibu, **“Enyi kizazi kisichoamini na kili-
chopotoka! Nitakaa nanyi mpaka lini? Nitawavumilia
mpaka lini? Mleteni mvulana hapa kwangu.”**
18 Yesu akamkemea yule pepo mchafu, akamtoka yule
kijana, naye akapona saa ile ile.
19 Kisha wanafunzi wakamwendea Yesu wakiwa peke
yao, wakamuuliza, “Kwa nini sisi hatukuweza kumtoa?”
20 Akawajibu, **“Kwa sababu ya imani yenu ndogo.
Ninawaambia kweli, mkiwa na imani ndogo kama
punje ya haradali, mtauambia mlima huu, ‘Ondoka
hapa uende pale,’ nao utaondoka. Wala hakutakuwa
na jambo lisilowezekana kwenu. [
21 Lakini hali kama hii haitoki ila kwa kuomba na
kufunga.]”**
22 Siku moja walipokuwa pamoja huko Galilaya, Yesu
akawaambia, **“Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa
mikononi mwa watu.
23 Nao watamuua, lakini siku ya tatu atafufuliwa.”**
Wanafunzi wakahuzunika sana.

Yesu Na Petro Watoa Kodi Ya Hekalu

24 Baada ya Yesu na wanafunzi wake kufika Kapernaumu,
wakusanya kodi ya Hekalu* wakamjia Petro na kumuuliza,
“Je, Mwalimu wenu halipi kodi ya Hekalu?”
25 Petro akajibu, “Ndiyo, yeye hulipa.” Petro ali-
porudi nyumbani, Yesu akawa wa kwanza kulizungumzia,
akamuuliza, **“Unaonaje Simoni? Wafalme wa dunia
hupokea ushuru na kodi kutoka kwa nani? Je, ni
kutoka kwa watoto wao au kutoka kwa watu wengine?”**
26 Petro akamjibu, “Kutoka kwa watu wengine.” Yesu
akamwambia, **“Kwa hiyo watoto wao wamesamehewa.
27 Lakini ili tusije tukawaudhi, nenda baharini
ukatupe ndoana. Mchukue samaki wa kwanza
utakayemvua. Fungua kinywa chake nawe utakuta
humo fedha, ichukue ukalipe kodi yako na yangu.”**

18

Aliye Mkuu Katika Ufalme Wa Mbinguni
(Marko 9:33-37; Luka 9:46-48)

---

* **17:24** Kodi ya Hekalu ilikuwa didrachmas, yaani drakma mbili, ambazo ni sawa na nusu shekeli.

1 Wakati huo, wanafunzi wakamjia Yesu na kumuuliza,
“Je, nani aliye mkuu kuliko wote katika Ufalme wa Mbin-
guni?”
2 Yesu akamwita mtoto mdogo na kumsimamisha katikati
yao.
3 Naye akasema: **“Amin, nawaambia, msipookoka na
kuwa kama watoto wadogo, kamwe hamtaingia katika
Ufalme wa Mbinguni.**
4 **Kwa hiyo mtu yeyote anyenyekeaye kama huyu
mtoto, ndiye aliye mkuu kuliko wote katika Ufalme wa
Mbinguni.**
5 **“Yeyote amkaribishaye mtoto mdogo kama huyu
kwa Jina langu, anikaribisha mimi.**
6 **Lakini kama mtu yeyote akimsababisha mmo-
jawapo wa hawa wadogo wanaoniamini kutenda
dhambi, ingekuwa bora kwake afungiwe jiwe kubwa
la kusagia shingoni mwake, na kutoswa katika kilindi
cha bahari.**

Kujaribiwa Ili Kutenda Dhambi
(Marko 9:42-48; Luka 17:1-2)

7 **“Ole kwa ulimwengu kwa sababu ya yale mambo
yanayosababisha watu kutenda dhambi! Mambo hayo
lazima yawepo, lakini ole wake mtu yule ambaye
huyasababisha.**
8 **Ikiwa mkono wako au mguu wako unakusababisha
utende dhambi, ukate na uutupe mbali. Ni afad-
hali kwako kuingia katika uzima ukiwa huna mkono
mmoja au mguu mmoja, kuliko kuwa na mikono miwili
au miguu miwili, na kutupwa katika moto wa milele.**
9 **Nalo jicho lako likikusababisha kutenda dhambi,
ling’oe, ulitupe mbali. Ni afadhali kwako kuingia
katika uzima ukiwa na jicho moja, kuliko kuwa
na macho mawili lakini ukatupwa katika moto wa
jehanamu.**

Mfano Wa Kondoo Aliyepotea
(Luka 15:3-7)

10 **“Angalia ili usimdharau mmojawapo wa hawa
wadogo, kwa maana nawaambia, malaika wao mbin-
guni daima wanauona uso wa Baba yangu aliye mbin-
guni. [**
11 **Kwa maana Mwana wa Adamu alikuja kuokoa kile
kilichopotea.]**
12 **“Mwaonaje? Ikiwa mtu ana kondoo mia moja,
na mmoja wao akapotea, je, hatawaacha wale tisini**

na tisa vilimani na kwenda kumtafuta huyo mmoja aliyepotea?
13 **Naye akishampata, amin, nawaambia, hufurahi zaidi kwa ajili ya huyo kondoo mmoja kuliko wale tisini na tisa ambao hawakupotea.**
14 **Vivyo hivyo, Baba yenu wa mbinguni hapendi hata mmojawapo wa hawa wadogo apotee.**

Ndugu Yako Akikukosea

15 **"Kama ndugu yako akikukosea, nenda ukamwonyeshe kosa lake, kati yenu ninyi wawili peke yenu. Kama akikusikiliza, utakuwa umempata tena ndugu yako.**
16 **Lakini kama hatakusikiliza, nenda na mtu mwingine mmoja au wawili ili kila neno lithibitishwe kwa ushahidi wa mashahidi wawili au watatu.**
17 **Kama akikataa kuwasikiliza hao, liambie kanisa. Naye kama akikataa hata kulisikiliza kanisa, basi awe kwenu kama mtu asiyeamini au mtoza ushuru.**
18 **"Amin, nawaambia, lolote mtakalolifunga duniani litakuwa limefungwa mbinguni, na lolote mtakalolifungua duniani litakuwa limefunguliwa mbinguni.**
19 **"Tena nawaambia, ikiwa wawili wenu watakubaliana duniani kuhusu jambo lolote watakaloomba, watafanyiwa na Baba yangu aliye mbinguni.**
20 **Kwa kuwa wanapokusanyika pamoja watu wawili au watatu kwa Jina langu, mimi niko papo hapo pamoja nao."**

Kusamehe

21 Ndipo Petro akamjia Yesu na kumuuliza, "Bwana, ndugu yangu anikosee mara ngapi nami nimsamehe? Je, hata mara saba?"
22 Yesu akamjibu, **"Sikuambii hata mara saba, bali hata saba mara sabini.**

Mfano Wa Mtumishi Asiyesamehe

23 **"Kwa hiyo Ufalme wa Mbinguni unaweza kufananishwa na mfalme aliyetaka kufanya hesabu zake za fedha na watumishi wake.**
24 **Alipoanza kufanya hesabu zake, mtu mmoja aliyekuwa anadaiwa talanta*10,000, aliletwa kwake.**
25 **Kwa kuwa alikuwa hawezi kulipa deni hilo, bwana wake akaamuru kwamba auzwe, yeye, mkewe, watoto**

---

* **18:24** Talanta moja ni sawa na mshahara wa kibarua wa miaka 15.

wake na vyote alivyokuwa navyo, ili lile deni lipate kulipwa.
26 **“Yule mtumishi akampigia magoti, akamsihi yule bwana akisema, ‘Naomba univumilie, nami nitakulipa deni lako lote.’**
27 **Yule bwana wa huyo mtumishi akamwonea huruma, akafuta deni lake lote, akamwacha aende zake.**
28 **“Lakini yule mtumishi alipokuwa anatoka nje, akakutana na mtumishi mwenzake aliyekuwa amemkopesha dinari†mia moja. Akamkamata, akamkaba koo akimwambia, ‘Nilipe kile ninachokudai!’**
29 **“Yule mtumishi mwenzake akapiga magoti akamsihi akisema, ‘Naomba univumilie, nami nitakulipa deni lako lote.’**
30 **“Lakini akakataa. Badala yake, alienda akamtupa gerezani hata atakapolipa hilo deni.**
31 **Watumishi wenzake walipoona haya yaliyotukia wakaudhika sana, nao wakaenda na kumwambia bwana wao kila kitu kilichokuwa kimetukia.**
32 **“Yule bwana akamwita yule mtumishi akamwambia, ‘Wewe mtumishi mwovu! Mimi nilikusamehe deni lako lote uliponisihi.**
33 **Je, haikukupasa kumhurumia mtumishi mwenzako kama mimi nilivyokuhurumia wewe?’**
34 **Kwa hasira, yule bwana wake akamtia yule mtumishi mikononi mwa askari wa gereza ili ateswe mpaka atakapolipa yote aliyokuwa anadaiwa.**
35 **“Hivi ndivyo Baba yangu wa mbinguni atakavyomfanyia kila mmoja wenu ikiwa hatamsamehe ndugu yake kutoka moyoni mwake.”**

19

Yesu Afundisha Kuhusu Talaka
(Marko 10:1-12)

1 Yesu alipomaliza kusema maneno haya, aliondoka Galilaya, akaenda sehemu za Uyahudi, ng’ambo ya Mto Yordani.
2 Umati mkubwa wa watu ukamfuata, naye akawaponya huko.
3 Baadhi ya Mafarisayo wakamjia ili kumjaribu, wakamuuliza, “Ni halali mtu kumwacha mke wake kwa sababu yoyote?”
4 Akawajibu, **“Je, hamkusoma kwamba hapo mwanzo Muumba aliwaumba mwanaume na mwanamke,**

† **18:28** Dinari moja ilikuwa kama mshahara wa kibarua wa siku moja.

5 **naye akasema, ‘Kwa sababu hii mwanaume**
atamwacha baba yake na mama yake, naye ataam-
batana na mkewe, na hao wawili watakuwa mwili
mmoja’?
6 **Hivyo si wawili tena, bali mwili mmoja. Kwa hiyo**
alichokiunganisha Mungu, mwanadamu asikitengan-
ishe.”
7 Wakamuuliza, “Kwa nini basi Mose aliagiza mtu kumpa
mkewe hati ya talaka na kumwacha?”
8 Yesu akawajibu, **“Mose aliwaruhusu kuwaacha wake**
zenu kwa sababu ya ugumu wa mioyo yenu. Lakini
tangu mwanzo haikuwa hivyo.
9 **Mimi nawaambia, yeyote amwachaye mkewe**
isipokuwa kwa sababu ya uasherati naye akaoa mke
mwingine, anazini. Naye amwoaye yule mwanamke
aliyeachwa pia anazini.”
10 Wanafunzi wake wakamwambia, “Kama hali ndiyo hii
kati ya mume na mke, ni afadhali mtu asioe!”
11 Yesu akawaambia, **“Si watu wote wanaoweza**
kupokea neno hili, isipokuwa wale tu waliojaliwa na
Mungu.
12 **Kwa maana wengine ni matowashi kwa sababu**
wamezaliwa hivyo; wengine wamefanywa matowashi
na wanadamu; na wengine wamejifanya matowashi
kwa ajili ya Ufalme wa Mbinguni. Yeye awezaye
kulipokea neno hili na alipokee.”

Yesu Awabariki Watoto Wadogo
(Marko 10:13-16; Luka 18:15-17)

13 Kisha watoto wadogo wakaletwa kwa Yesu ili aweke
mikono yake juu yao na awaombee. Lakini wanafunzi wake
wakawakemea wale waliowaleta.
14 Yesu akasema, **“Waacheni watoto wadogo waje**
kwangu, wala msiwazuie, kwa maana Ufalme wa
Mbinguni ni wa wale walio kama hawa.”
15 Naye akaweka mikono yake juu yao, na akaondoka
huko.

Kijana Tajiri
(Marko 10:17-31; Luka 18:18-30)

16 Mtu mmoja akamjia Yesu na kumuuliza, “Mwalimu
mwema, nifanye jambo gani jema ili nipate uzima wa
milele?”
17 Yesu akamjibu, **“Mbona unaniuliza habari ya mema?**
Aliye mwema ni Mmoja tu. Lakini ukitaka kuingia
uzimani, zitii amri.”
18 Yule mtu akamuuliza, “Amri zipi?”

Yesu akamjibu, **“Usiue, usizini, usiibe, usishuhudie uongo,**
19 **waheshimu baba yako na mama yako, na umpende jirani yako kama nafsi yako.”**
20 Yule kijana akasema, “Hizi zote nimezishika. Je, bado nimepungukiwa na nini?”
21 Yesu akamwambia, **“Kama ukitaka kuwa mkamilifu, nenda, ukauze vitu vyote ulivyo navyo, na hizo fedha uwape maskini, nawe utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo, unifuate.”**
22 Yule kijana aliposikia hayo, akaenda zake kwa huzuni, kwa sababu alikuwa na mali nyingi.

Hatari Za Utajiri

23 Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Amin, nawaambia, itakuwa vigumu kwa mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mbinguni.**
24 **Tena nawaambia, ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu.”**
25 Wanafunzi wake waliposikia haya, walishangaa sana na kuuliza, “Ni nani basi awezaye kuokoka?”
26 Lakini Yesu akawatazama, akawaambia, **“Kwa mwanadamu jambo hili haliwezekani, lakini mambo yote yanawezekana kwa Mungu.”**
27 Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, sisi tumeacha kila kitu na kukufuata! Tutapata nini basi?”
28 Yesu akawaambia, **“Amin, nawaambia, wakati wa kufanywa upya vitu vyote, Mwana wa Adamu atakapoketi kwenye kiti chake kitukufu cha enzi, ninyi mlionifuata pia mtaketi katika viti vya enzi kumi na viwili, mkiyahukumu makabila kumi na mawili ya Israeli.**
29 **Kila mtu aliyeacha nyumba, au ndugu zake wa ki-ume au wa kike, baba au mama, watoto au mashamba kwa ajili yangu, atapokea mara mia zaidi ya hayo, na ataurithi uzima wa milele.**
30 **Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa wa mwisho, na walio wa mwisho watakuwa wa kwanza.**

20

Mfano Wa Wafanyakazi Katika Shamba La Mizabibu

1 **“Kwa maana Ufalme wa Mbinguni unafanana na mtu mwenye shamba aliyetoka alfajiri ili kwenda kuajiri vibarua kufanya kazi katika shamba lake la mizabibu.**

2 **Baada ya kukubaliana na hao vibarua kuwalipa**
ujira wa dinari*moja kwa siku, akawapeleka kwenye
shamba lake la mizabibu.
3 **“Mnamo saa tatu akatoka tena, akawakuta wengine**
wamesimama sokoni bila kazi.
4 **Akawaambia, ‘Ninyi nanyi nendeni mkafanye kazi**
katika shamba langu la mizabibu, nami nitawalipa
chochote kilicho haki yenu.’
5 **Kwa hiyo wakaenda.**
“Akatoka tena mnamo saa sita na pia saa tisa
akafanya vivyo hivyo.
6 **Mnamo saa kumi na moja akatoka tena akawakuta**
wengine bado wamesimama bila kazi. Akawauliza,
‘Kwa nini mmesimama hapa kutwa nzima pasipo
kufanya kazi?’
7 **“Wakamjibu, ‘Ni kwa sababu hakuna yeyote aliyet-**
uajiri.’
“Akawaambia, ‘Ninyi nanyi nendeni mkafanye kazi
katika shamba langu la mizabibu.’
8 **“Ilipofika jioni, yule mwenye shamba la miz-**
abibu akamwambia msimamizi, ‘Waite hao vibarua
na uwalipe ujira wao, ukianzia na wale walioajiriwa
mwisho na kuishia na wale walioajiriwa kwanza.’
9 **“Wale vibarua walioajiriwa mnamo saa kumi na**
moja, wakaja na kila mmoja wao akapokea dinari
moja.
10 **Hivyo wale walioajiriwa kwanza walipofika, walid-**
hani watalipwa zaidi. Lakini kila mmoja wao pia
alipokea dinari moja.
11 **Walipoipokea, wakaanza kulalamika dhidi ya yule**
mwenye shamba,
12 **wakisema, ‘Hawa watu walioajiriwa mwisho**
wamefanya kazi kwa muda wa saa moja tu, nawe
umewafanya sawa na sisi ambao tumestahimili taabu
na joto lote la mchana kutwa?’
13 **“Yule mwenye shamba akamjibu mmoja wao,**
‘Rafiki, sijakudhulumu. Je, hukukubaliana nami kwa
ujira wa kawaida wa dinari moja?
14 **Chukua ujira wako na uende. Mimi nimea-**
mua kumlipa huyu mtu aliyeajiriwa mwisho kama
nilivyokupa wewe.
15 **Je, sina haki yangu kufanya kile nitakacho na**
mali yangu mwenyewe? Au unaona wivu kwa kuwa
nimekuwa mkarimu?’

---

* **20:2** Dinari moja ilikuwa kama mshahara wa kibarua wa siku moja.

16 **“Vivyo hivyo, wa mwisho watakuwa wa kwanza, na wa kwanza watakuwa wa mwisho.”**

Yesu Atabiri Tena Kuhusu Kifo Chake
(Marko 10:32-34; Luka 18:31-34)

17 Basi Yesu alipokuwa anapanda kwenda Yerusalemu, aliwachukua kando wale wanafunzi wake kumi na wawili na kuwaambia,
18 **“Tunapanda kwenda Yerusalemu, na Mwana wa Adamu atatiwa mikononi mwa viongozi wa makuhani na walimu wa sheria. Nao watamhukumu kifo**
19 **na kumtia mikononi mwa watu wa Mataifa ili wamdhihaki na kumpiga mijeledi na kumsulubisha msalabani. Naye atafufuliwa siku ya tatu!”**

Ombi La Mama Yake Yakobo Na Yohana
(Marko 10:35-45)

20 Kisha mama yao wana wa Zebedayo akamjia Yesu pamoja na wanawe, naye akapiga magoti mbele yake, akamwomba Yesu amfanyie jambo fulani.
21 Yesu akamuuliza, **“Unataka nini?”** Akajibu, “Tafadhali, wajalie wanangu hawa ili mmoja aketi upande wako wa kuume, na mwingine upande wako wa kushoto katika Ufalme wako.”
22 Yesu akawaambia, **“Ninyi hamjui mnaloliomba. Je, mnaweza kukinywea kikombe nitakachonywea mimi?”**
Wakajibu, “Tunaweza.”
23 Yesu akawaambia, **“Kwa kweli kikombe changu mtakinywea, lakini kuketi upande wangu wa kuume au wa kushoto si langu mimi kuwapa. Nafasi hizo ni za wale ambao wameandaliwa na Baba yangu.”**
24 Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia haya, waliwakasirikia hao ndugu wawili.
25 Lakini Yesu akawaita wote pamoja na kuwaambia, **“Mnafahamu kuwa watawala wa watu wa Mataifa huwatawala kwa nguvu, nao wenye vyeo huonyesha mamlaka yao.**
26 **Isiwe hivyo kwenu. Badala yake, yeyote anayetaka kuwa mkuu miongoni mwenu hana budi kuwa mtumishi wenu,**
27 **naye anayetaka kuwa wa kwanza miongoni mwenu hana budi kuwa mtumwa wenu:**
28 **kama vile ambavyo Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi.”**

Yesu Awaponya Vipofu Wawili
(Marko 10:46-52; Luka 18:35-43)

29 Yesu na wanafunzi wake walipokuwa wakiondoka
Yeriko, umati mkubwa wa watu ulimfuata.
30 Vipofu wawili walikuwa wameketi kando ya barabara.
Waliposikia kwamba Yesu alikuwa anapita, wakapiga kelele
wakisema, “Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie!”
31 Ule umati wa watu ukawakemea na kuwaambia
wanyamaze, lakini wao wakazidi kupaza sauti, wakisema,
“Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie.”
32 Yesu akasimama na kuwaita, akawauliza, **“Mnataka
niwafanyie nini?”**
33 Wakamjibu, “Bwana, tunataka kuona.”
34 Yesu akawahurumia na kuwagusa macho yao. Mara
macho yao yakapata kuona, nao wakamfuata.

21

Yesu Anaingia Yerusalemu Kwa Shangwe
(Marko 11:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-19)

1 Walipokaribia Yerusalemu, wakafika Bethfage katika
Mlima wa Mizeituni. Ndipo Yesu akawatuma wanafunzi
wake wawili,
2 akawaambia, **“Nendeni katika kijiji kilichoko mbele
yenu, nanyi mtamkuta punda amefungwa hapo, na
mwana-punda pamoja naye. Wafungueni na mniletee.
3 Kama mtu yeyote akiwasemesha lolote, mwambieni
kwamba Bwana ana haja nao, naye atawaruhusu
mwalete mara.”**
4 Haya yalitukia ili litimie lile lililonenwa na nabii,
akisema:
5 “Mwambieni Binti Sayuni,
‘Tazama, mfalme wako anakuja kwako,
ni mnyenyekevu, naye amepanda punda,
juu ya mwana-punda, mtoto wa punda.’ ”
6 Wale wanafunzi wakaenda, wakafanya kama Yesu
alivyokuwa amewaagiza.
7 Wakamleta yule punda na mwana-punda, nao
wakatandika mavazi yao juu ya hao punda, naye Yesu
akaketi juu yake.
8 Umati mkubwa wa watu ukatandaza mavazi yao
barabarani, na wengine wakakata matawi kutoka kwenye
miti, wakayatandaza barabarani.
9 Ule umati wa watu uliomtangulia na ule uliomfuata
ukapiga kelele ukisema,
“Hosana,* Mwana wa Daudi!”

---

* **21:9** Kiebrania kusema Okoa, basi likawa neno la shangwe.

“Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana!”

“Hosana juu mbinguni!”
10 Yesu alipoingia Yerusalemu, mji wote ukataharuki,
watu wakauliza, “Huyu ni nani?”
11 Ule umati wa watu ukajibu, “Huyu ni Yesu, yule nabii
kutoka Nazareti katika Galilaya.”

Yesu Atakasa Hekalu
(Marko 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22)

12 Yesu akaingia katika eneo la Hekalu na kuwafukuza
wote waliokuwa wakinunua na kuuza vitu Hekaluni.
Akazipindua meza za wale waliokuwa wakibadilisha fedha,
na pia viti vya wale waliokuwa wakiuza njiwa.
13 Akawaambia, **“Imeandikwa, ‘Nyumba yangu itaitwa
nyumba ya sala,’ lakini ninyi mmeifanya kuwa pango
la wanyang’anyi.”**
14 Vipofu na vilema wakamwendea kule Hekaluni, naye
akawaponya.
15 Lakini viongozi wa makuhani na walimu wa sheria
walipoona mambo ya ajabu aliyofanya na kuwasikia watoto
wakishangilia katika eneo la Hekalu wakisema, “Hosana
Mwana wa Daudi,” walikasirika.
16 Wakamuuliza Yesu, “Je, unasikia hayo hawa
wanayosema?”
Akawajibu, **“Naam; kwani hamkusoma,
“ ‘Midomoni mwa watoto wachanga na wanyonyao
umeamuru sifa’?”**
17 Akawaacha, akatoka nje ya mji, akaenda hadi Bethania,
akalala huko.

Mtini Wanyauka
(Marko 11:12-14, 20-24)

18 Asubuhi na mapema, Yesu alipokuwa akirudi mjini,
alikuwa na njaa.
19 Akauona mtini kando ya barabara, naye akaukaribia,
lakini hakupata tunda lolote ila majani. Ndipo akauambia,
“Wewe usizae matunda tena kamwe!” Papo hapo ule
mtini ukanyauka.
20 Wanafunzi wake walipoona jambo hili, wakashangaa,
wakamuuliza, “Imekuwaje mtini huu kunyauka ghafula?”
21 Yesu akawajibu, **“Amin, nawaambia, kama mkiwa
na imani wala msiwe na shaka, si kwamba mtaweza
kufanya tu yale yaliyofanyika kwa huu mtini, bali hata
mkiuambia huu mlima, ‘Ng’oka, ukatupwe baharini,’
litafanyika.**

22 **Yoyote mtakayoyaomba mkisali na mkiamini, mtayapokea.”**

Wahoji Kuhusu Mamlaka Ya Yesu
(Marko 11:27-33; Luka 20:1-8)

23 Yesu alipoingia Hekaluni, viongozi wa makuhani na wazee wa watu wakamjia alipokuwa anafundisha na kusema, “Unafanya mambo haya kwa mamlaka gani? Na ni nani aliyekupa mamlaka hayo?”

24 Yesu akawajibu, **“Nami nitawauliza swali moja. Kama mkinijibu, nami nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya.**

25 **Ubatizo wa Yohana, ulitoka wapi? Je, ulitoka mbinguni au kwa wanadamu?”**

Wakahojiana wao kwa wao na kusema, “Tukisema ulitoka mbinguni atatuuliza, ‘Mbona basi hamkumwamini?’

26 Lakini tukisema, ‘Ulitoka kwa wanadamu,’ tunawaogopa hawa watu, maana wote wanamtambua Yohana kuwa ni nabii.”

27 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, “Sisi hatujui.”

Naye akawaambia, **“Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya.”**

Mfano Wa Wana Wawili

28 **“Lakini mwaonaje? Mtu mmoja alikuwa na wana wawili. Akamwendea yule wa kwanza akamwambia, ‘Mwanangu, nenda ukafanye kazi kwenye shamba la mizabibu leo.’**

29 **“Yule mwanawe akamjibu ‘Mimi sitakwenda.’ Baadaye akabadili mawazo yake akaenda.**

30 **“Kisha yule baba akamwendea yule mwanawe mwingine akamwambia vilevile. Yeye akajibu, ‘Nitakwenda, bwana,’ lakini hakwenda.**

31 **“Ni yupi kati yao hao wawili aliyetimiza kile alichotaka baba yake?”**

Wakamjibu, “Ni yule wa kwanza.”

Yesu akawaambia, **“Amin, amin nawaambia, watoza ushuru na makahaba wanawatangulia kuingia katika Ufalme wa Mungu.**

32 **Kwa maana Yohana alikuja kwenu kuwaonyesha njia ya haki, lakini hamkumsadiki, lakini watoza ushuru na makahaba wakamsadiki. Nanyi hata mlipoona hayo, baadaye hamkutubu na kumsadiki.**

Mfano Wa Wapangaji Waovu
(Marko 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 **“Sikilizeni mfano mwingine: Kulikuwa na mtu**
mmoja mwenye shamba ambaye alipanda shamba la
mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akatengeneza
shinikizo ndani yake na akajenga mnara wa ulinzi.
Kisha akalikodisha hilo shamba la mizabibu kwa
wakulima fulani, naye akaondoka, akasafiri kwenda
nchi nyingine.
34 **Wakati wa mavuno ulipokaribia, akawatuma watu-**
mishi wake kwa hao wapangaji ili kukusanya matunda
yake.
35 **“Wale wapangaji wakawakamata wale watumishi,**
wakampiga mmoja, wakamuua mwingine, na yule wa
tatu wakampiga mawe.
36 **Kisha akawatuma kwao watumishi wengine, wengi**
kuliko wale wa kwanza, nao wale wapangaji wakawa-
tendea vilevile.
37 **Mwisho wa yote, akamtuma mwanawe kwao,**
akisema, ‘Watamheshimu mwanangu.’
38 **“Lakini wale wapangaji walipomwona mwanawe,**
wakasemezana wao kwa wao, ‘Huyu ndiye mrithi.
Njooni tumuue, ili tuchukue urithi wake.’
39 **Hivyo wakamchukua, wakamtupa nje ya shamba**
la mizabibu, wakamuua.
40 **“Kwa hiyo, huyo mwenye shamba la mizabibu**
atakapokuja, atawafanyia nini hao wakulima?”
41 Wakamjibu, “Kwa huzuni kuu atawaangamiza kabisa
hao wadhalimu na kulipangisha shamba lake la mizabibu
kwa wakulima wengine ambao watampatia fungu lake la
matunda wakati wa mavuno.”
42 Yesu akawaambia, **“Je, hamjasoma katika Maandiko**
kwamba:
“ ‘Jiwe walilolikataa waashi
limekuwa jiwe kuu la pembeni.
Bwana ndiye alitenda jambo hili,
nalo ni la ajabu machoni petu’?
43 **“Kwa hiyo ninawaambia, Ufalme wa Mungu utaon-**
dolewa kwenu na kupewa watu wengine wawezao
kuzaa matunda yake.
44 **Yeye aangukaye juu ya jiwe hili atavunjika vipande**
vipande, lakini yule litakayemwangukia atasagwa
kabisa.”
45 Viongozi wa Makuhani na Mafarisayo waliposikia
mifano ya Yesu, walitambua kuwa alikuwa akiwasema wao.
46 Wakatafuta njia ya kumkamata, lakini wakaogopa
umati wa watu, kwa kuwa watu walimwona Yesu kuwa ni
nabii.

22

Mfano Wa Karamu Ya Arusi
(Luka 14:15-24)

1 Yesu akasema nao tena kwa mifano, akawaambia,
2 **“Ufalme wa Mbinguni unaweza kufananishwa na**
mfalme mmoja aliyemwandalia mwanawe karamu ya
arusi.
3 **Akawatuma watumishi wake kuwaita wale**
waliokuwa wamealikwa karamuni, lakini wakakataa
kuja.
4 **“Kisha akawatuma watumishi wengine akisema,**
‘Waambieni wale walioalikwa kwamba nimeandaa
chakula. Nimekwisha kuchinja mafahali wangu na
vinono, karamu iko tayari. Karibuni kwa karamu ya
arusi.’
5 **“Lakini hawakuzingatia, wakaenda zao: huyu**
shambani mwake na mwingine kwenye biashara zake.
6 **Wengine wao wakawakamata wale watumishi wake,**
wakawatesa na kuwaua.
7 **Yule mfalme akakasirika sana, akapeleka jeshi lake**
likawaangamiza wale wauaji na kuuteketeza mji wao
kwa moto.
8 **“Kisha akawaambia watumishi wake, ‘Karamu ya**
arusi imeshakuwa tayari, lakini wale niliowaalika
hawakustahili kuja.
9 **Kwa hiyo nendeni katika njia panda mkamwalike**
karamuni yeyote mtakayemwona.’
10 **Wale watumishi wakaenda barabarani, wakawaku-**
sanya watu wote waliowaona, wema na wabaya.
Ukumbi wa arusi ukajaa wageni.
11 **“Lakini mfalme alipoingia ndani ili kuwaona**
wageni, akamwona mle mtu mmoja ambaye hakuwa
amevaa vazi la arusi.
12 **Mfalme akamuuliza, ‘Rafiki, uliingiaje humu bila**
vazi la arusi?’ Yule mtu hakuwa na la kusema.
13 **“Ndipo mfalme akawaambia watumishi wake,**
‘Mfungeni mikono na miguu mkamtupe nje, kwenye
giza. Huko kutakuwa na kilio na kusaga meno.’
14 **“Kwa maana walioitwa ni wengi, lakini walio-**
teuliwa ni wachache.”

Kulipa Kodi Kwa Kaisari
(Marko 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 Ndipo Mafarisayo wakatoka nje wakaandaa mpango
wa kumtega Yesu katika maneno yake.
16 Wakatuma wanafunzi wao kwake pamoja na Ma-
herode. Nao wakasema, “Mwalimu, tunajua kwamba

wewe ni mtu mwadilifu na unafundisha njia ya Mungu
katika kweli bila kuyumbishwa na mtu wala kuonyesha
upendeleo.
17 Tuambie basi, wewe unaonaje? Je, ni halali kulipa kodi
kwa Kaisari, au la?”
18 Lakini Yesu, akijua makusudi yao mabaya, akawaam-
bia, **“Enyi wanafiki, kwa nini mnajaribu kunitega?**
19 **Nionyesheni hiyo sarafu inayotumika kwa kulipia
kodi.”** Wakamletea dinari.
20 Naye akawauliza, **“Sura hii ni ya nani? Na maan-
dishi haya ni ya nani?”**
21 Wakamjibu, “Ni vya Kaisari.”
Basi Yesu akawaambia, **“Mpeni Kaisari kilicho cha
Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu.”**
22 Waliposikia hili, wakashangaa. Hivyo wakamwacha,
wakaenda zao.

Ndoa Na Ufufuo
(Marko 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 Siku hiyo hiyo Masadukayo, wale wasemao kwamba
hakuna ufufuo wa wafu, wakamjia Yesu na kumuuliza
swali, wakisema,
24 “Mwalimu, Mose alisema, ‘Kama mtu akifa bila kuwa
na watoto, ndugu yake inampasa amwoe huyo mjane ili
ampatie watoto huyo nduguye aliyekufa.’
25 Basi palikuwa na ndugu saba miongoni mwetu. Yule
wa kwanza akaoa mke, naye akafa, na kwa kuwa hakuwa
na watoto, akamwachia nduguye yule mjane.
26 Ikatokea vivyo hivyo kwa yule ndugu wa pili, na wa
tatu, hadi wote saba.
27 Hatimaye, yule mwanamke naye akafa.
28 Sasa basi, siku ya ufufuo, yeye atakuwa mke wa nani
miongoni mwa wale ndugu saba, kwa kuwa wote walikuwa
wamemwoa huyo mwanamke?”
29 Yesu akawajibu, **“Mwapotoka kwa sababu hamjui
Maandiko wala uweza wa Mungu.**
30 **Wakati wa ufufuo, watu hawataoa wala kuolewa,
bali watakuwa kama malaika wa mbinguni.**
31 **Lakini kuhusu ufufuo wa wafu, hamjasoma kile
Mungu alichowaambia, kwamba,**
32 **‘Mimi ni Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki,
na Mungu wa Yakobo’? Yeye si Mungu wa wafu, bali ni
Mungu wa walio hai.”**
33 Ule umati wa watu uliposikia hayo, ulishangaa sana
kwa mafundisho yake.

Amri Kuu Kuliko Zote
(Marko 12:28-34; Luka 10:25-28)

34 Mafarisayo waliposikia kwamba Yesu alikuwa ame-
wanyamazisha Masadukayo, Mafarisayo wakakusanyika
pamoja.
35 Mmoja wao, mtaalamu wa sheria, akamuuliza swali ili
kumjaribu, akisema,
36 "Mwalimu, ni amri ipi katika Sheria iliyo kuu kuliko
zote?"
37 Yesu akamjibu, **" 'Mpende Bwana Mungu wako kwa
moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa akili
zako zote.'**
38 **Hii ndiyo amri iliyo kuu, tena ni ya kwanza.**
39 **Nayo ya pili ni kama hiyo, nayo ni hii: 'Mpende
jirani yako kama nafsi yako.'**
40 **Amri hizi mbili ndizo msingi wa Sheria na Man-
abii."**

Swali Kuhusu Mwana Wa Daudi
(Marko 12:35-37; Luka 20:41-44)

41 Wakati Mafarisayo walikuwa wamekusanyika pamoja,
Yesu akawauliza,
42 **"Mnaonaje kuhusu Kristo?*Yeye ni mwana wa
nani?"**
Wakamjibu, "Yeye ni mwana wa Daudi."
43 Akawaambia, **"Inakuwaje basi kwamba Daudi,
akinena kwa kuongozwa na Roho, anamwita Kristo
'Bwana'? Kwa maana asema,**
44 **" 'BWANA alimwambia Bwana wangu:
"Keti mkono wangu wa kuume,
hadi nitakapowaweka adui zako
chini ya miguu yako." '**
45 **Kama basi Daudi anamwita yeye 'Bwana,' awezaje
kuwa mwanawe?"**
46 Hakuna mtu aliyeweza kumjibu Yesu neno. Tena tangu
siku hiyo hakuna aliyethubutu kumuuliza tena maswali.

23

Yesu Awashutumu Walimu Wa Sheria Na Mafarisayo
(Marko 12:38-40; Luka 11:39-52; 20:45-47)

1 Kisha Yesu akauambia umati wa watu pamoja na
wanafunzi wake:
2 **"Walimu wa sheria na Mafarisayo wameketi katika
kiti cha Mose,**

---

* **22:42** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

3 **hivyo inawapasa kuwatii na kufanya kila kitu**
wanachowaambia. Lakini msifuate yale wanayotenda,
kwa sababu hawatendi yale wanayohubiri.
4 **Wao hufunga mizigo mikubwa na kuiweka**
mabegani mwa watu, lakini wao wenyewe hawako
radhi hata kuinua kidole ili kuisogeza.
5 **"Wao hutenda mambo yao yote ili waonekane na**
watu. Hupanua vikasha vyao vyenye maandiko ya
sheria na kurefusha matamvua ya mavazi yao.
6 **Wanapenda kukalia viti vya heshima katika**
karamu, na vile viti maalum sana katika masinagogi.
7 **Hupenda kusalimiwa masokoni na kutaka watu**
wawaite 'Rabi.'*
8 **"Lakini ninyi msiitwe 'Rabi,' kwa sababu mnaye**
Bwana mmoja na ninyi nyote ni ndugu.
9 **Nanyi msimwite mtu yeyote 'Baba,' hapa duniani,**
kwa maana mnaye Baba mmoja, naye yuko mbinguni.
10 **Wala msiitwe 'Mwalimu,' kwa maana mnaye mwal-**
imu mmoja tu, ndiye Kristo.†
11 **Yeye aliye mkuu kuliko ninyi nyote miongoni**
mwenu atakuwa mtumishi wenu.
12 **Kwa kuwa yeyote anayejikweza atashushwa, na**
yeyote anayejinyenyekeza atakwezwa.
13 **"Lakini ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,**
enyi wanafiki! Kwa maana mnawafungia watu milango
ya Ufalme wa Mbinguni. Ninyi wenyewe hamuingii
humo, nao wale wanaotaka kuingia mnawazuia. [
14 **Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, enyi**
wanafiki! Mnakula katika nyumba za wajane, nanyi
kwa kujifanya kuwa wema, mnasali sala ndefu. Kwa
hiyo hukumu yenu itakuwa kuu zaidi.]
15 **"Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, enyi**
wanafiki! Ninyi mnasafiri baharini na nchi kavu
ili kumfanya mtu mmoja mwongofu, lakini baada
ya kumpata, mnamfanya mwana wa jehanamu mara
mbili kuliko ninyi!
16 **"Ole wenu, viongozi vipofu! Ninyi mwasema, 'Mtu**
akiapa kwa Hekalu, kiapo hicho si kitu; lakini mtu
akiapa kwa dhahabu ya Hekalu, amefungwa kwa kiapo
chake.'
17 **Ninyi vipofu wapumbavu! Ni kipi kilicho kikuu**
zaidi: ni ile dhahabu, au ni lile Hekalu linaloifanya
hiyo dhahabu kuwa takatifu?

---

* **23:7** Rabi maana yake Bwana, Mwalimu. † **23:10** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

18 **Pia mnasema, ‘Mtu akiapa kwa madhabahu, si**
kitu; lakini mtu akiapa kwa sadaka iliyo juu ya
madhabahu, amefungwa kwa kiapo chake’
19 **Ninyi vipofu! Ni kipi kikuu zaidi: ni sadaka, au ni**
madhabahu yanayoifanya hiyo sadaka kuwa takatifu?
20 **Kwa hiyo, mtu aapaye kwa madhabahu, huapa kwa**
hayo madhabahu na vitu vyote vilivyo juu yake.
21 **Naye mtu aapaye kwa Hekalu, huapa kwa hilo**
Hekalu na kwa huyo akaaye ndani yake.
22 **Naye aapaye kwa mbingu, huapa kwa kiti cha enzi**
cha Mungu na kwa yeye aketiye juu ya kiti hicho.
23 **“Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, ninyi**
wanafiki! Kwa maana mnatoa zaka ya mnanaa, bizari
na jira, lakini mmeacha mambo makuu zaidi ya sheria,
yaani haki, huruma na uaminifu. Iliwapasa kufanya
haya makuu ya sheria bila kupuuza hayo matoleo.
24 **Ninyi viongozi vipofu, mnachuja kiroboto lakini**
mnameza ngamia!
25 **“Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,**
ninyi wanafiki! Kwa maana mnasafisha kikombe na
sahani kwa nje, lakini ndani mmejaa unyang’anyi na
kutokuwa na kiasi.
26 **Ewe Farisayo kipofu! Safisha ndani ya kikombe na**
sahani kwanza, ndipo nje itakuwa safi pia.
27 **“Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,**
ninyi wanafiki! Mnafanana na makaburi yaliyopakwa
chokaa, ambayo yanapendeza kwa nje, lakini ndani
yamejaa mifupa ya wafu na kila aina ya uchafu.
28 **Vivyo hivyo, kwa nje ninyi mnaonekana kwa watu**
kuwa wenye haki, lakini kwa ndani mmejaa unafiki na
uovu.
29 **“Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo,**
ninyi wanafiki! Mnajenga makaburi ya manabii na
kuyapamba makaburi ya wenye haki.
30 **Nanyi mwasema, ‘Kama tungaliishi wakati wa**
baba zetu, tusingalikuwa tumeshiriki katika kumwaga
damu ya manabii!’
31 **Hivyo mnajishuhudia wenyewe kwamba ninyi ni**
wana wa wale waliowaua manabii.
32 **Haya basi, kijazeni kipimo cha dhambi ya baba**
zenu!
33 **“Ninyi nyoka, ninyi uzao wa nyoka wenye sumu!**
Mtaiepukaje hukumu ya jehanamu?
34 **Kwa sababu hii, tazameni, natuma kwenu manabii**
na wenye hekima na walimu. Baadhi yao mtawaua na
kuwasulubisha, na wengine wao mtawapiga mijeledi

katika masinagogi yenu na kuwafuatia kutoka mji mmoja hadi mji mwingine.
35 **Hivyo ile damu ya wenye haki wote iliyomwagwa hapa duniani, tangu damu ya Abeli, ambaye alikuwa hana hatia, hadi damu ya Zekaria mwana wa Barakia, mliyemuua kati ya patakatifu na madhabahu, itawajia juu yenu.**
36 **Amin, nawaambia, haya yote yatakuja juu ya kizazi hiki.**

Yesu Aililia Yerusalemu
(Luka 13:34-35)

37 **"Ee Yerusalemu, Yerusalemu, uwauaye manabii na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako! Mara ngapi nimetamani kuwakusanya watoto wako pamoja, kama vile kuku akusanyavyo vifaranga wake chini ya mabawa yake, lakini hukutaka!**
38 **Tazama nyumba yenu imeachwa ukiwa.**
39 **Kwa maana nawaambia, hamtaniona tena tangu sasa mpaka mtakaposema, 'Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana.' "**

24

Kubomolewa Kwa Hekalu Kwatabiriwa
(Marko 13:1-2; Luka 21:5-6)

1 Yesu akatoka Hekaluni na alipokuwa akienda zake, wanafunzi wake wakamwendea ili kumwonyesha majengo ya Hekalu.
2 Ndipo Yesu akawauliza, **"Je, mnayaona haya yote? Amin, nawaambia, hakuna hata jiwe moja hapa litakalobaki juu ya jingine, bali kila moja litabomolewa."**

Ishara Za Nyakati Za Mwisho
(Marko 13:3-23; Luka 21:7-24)

3 Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia faraghani, wakamuuliza, "Tuambie, mambo haya yatatukia lini, nayo dalili ya kuja kwako na ya mwisho wa dunia ni gani?"
4 Yesu akawajibu, **"Jihadharini, mtu yeyote asiwadanganye.**
5 **Kwa maana wengi watakuja kwa Jina langu, wakidai, 'Mimi ndiye Kristo,'*nao watawadanganya wengi.**

---

* **24:5** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

6 **Mtasikia habari za vita na matetesi ya vita.**
Angalieni msitishike, kwa maana haya hayana budi
kutukia. Lakini ule mwisho bado.
7 **Taifa litainuka dhidi ya taifa, na ufalme dhidi ya**
ufalme. Kutakuwa na njaa na mitetemeko ya ardhi
sehemu mbalimbali.
8 **Haya yote yatakuwa ndio mwanzo wa utungu.**

9 **"Ndipo mtasalitiwa, ili mteswe na kuuawa, nanyi**
mtachukiwa na mataifa yote kwa ajili yangu.
10 **Wakati huo, wengi wataacha imani yao,**
nao watasalitiana kila mmoja na mwenzake na
kuchukiana.
11 **Watatokea manabii wengi wa uongo, nao**
watawadanganya watu wengi.
12 **Kwa sababu ya kuongezeka kwa uovu upendo wa**
watu wengi utapoa,
13 **lakini yule atakayevumilia hadi mwisho**
ataokolewa.
14 **Injili ya Ufalme itahubiriwa ulimwenguni kote**
kuwa ushuhuda kwa mataifa yote. Ndipo mwisho
utakapokuja.

15 **"Hivyo mtakapoona lile 'chukizo la uharibifu'**
lililonenwa na nabii Danieli limesimama mahali
patakatifu (asomaye na afahamu),
16 **basi wale walioko Uyahudi wakimbilie milimani.**
17 **Yeyote aliye juu ya dari ya nyumba asishuke ili**
kuchukua chochote kutoka ndani ya nyumba.
18 **Aliye shambani asirudi nyumbani kuchukua vazi**
lake.
19 **Ole wao wenye mimba na wale wanaonyonyesha**
watoto siku hizo!
20 **Ombeni ili kukimbia kwenu kusiwe wakati wa**
baridi au siku ya Sabato.
21 **Kwa maana wakati huo kutakuwa na dhiki kuu**
ambayo haijapata kuwako tangu mwanzo wa dunia
mpaka sasa: wala haitakuwako tena kamwe.
22 **Kama siku hizo zisingefupishwa, hakuna hata**
mtu mmoja ambaye angeokoka. Lakini kwa ajili ya
wateule, siku hizo zitafupizwa.
23 **Wakati huo kama mtu yeyote akiwaambia,**
'Tazama, Kristo huyu hapa!' Au, 'Kristo yuko kule,'
msisadiki.
24 **Kwa maana watatokea makristo wa uongo na**
manabii wa uongo, nao watafanya ishara kubwa na
maajabu mengi ili kuwapotosha, ikiwezekana, hata
wale wateule hasa.
25 **Angalieni, nimekwisha kuwaambia mapema.**

26 **“Kwa hiyo mtu yeyote akiwaambia, ‘Yule kule**
nyikani,’ msiende huko. Au akisema, ‘Yuko kwenye
chumba,’ msisadiki.
27 **Kwa maana kama vile umeme utokeavyo**
mashariki na kuonekana hata magharibi, ndivyo
itakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.
28 **Kwa maana popote ulipo mzoga, huko ndiko**
wakusanyikapo tai.

Kuja Kwa Mwana Wa Adamu
(Marko 13:24-31; Luka 21:25-33)

29 **“Mara baada ya dhiki ya siku zile,**
“ ‘jua litatiwa giza,
nao mwezi hautatoa nuru yake;
nazo nyota zitaanguka kutoka angani,
na nguvu za anga zitatikisika.’
30 **“Ndipo itakapotokea ishara ya Mwana wa Adamu**
angani, na makabila yote ya dunia yataomboleza. Nao
watamwona Mwana wa Adamu akija juu ya mawingu
ya angani, katika uwezo na utukufu mkuu.
31 **Naye atawatuma malaika zake kwa sauti kuu ya**
tarumbeta, nao watawakusanya wateule wake kutoka
pande zote nne za dunia, kutoka mwisho mmoja wa
mbingu hadi mwisho mwingine.
32 **“Basi jifunzeni somo hili kutokana na mtini:**
Matawi yake yanapoanza kuchipua na kutoa majani,
mnatambua kwamba wakati wa kiangazi umekaribia.
33 **Vivyo hivyo, myaonapo mambo haya yote,**
mnatambua kwamba wakati u karibu, hata malangoni.
34 **Amin, nawaambia, kizazi hiki hakitapita hadi**
mambo haya yote yawe yametimia.
35 **Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu**
hayatapita kamwe.

Hakuna Ajuaye Siku Wala Saa
(Marko 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

36 **“Kwa habari ya siku ile na saa, hakuna ajuaye, hata**
malaika walio mbinguni wala Mwana, ila Baba peke
yake.
37 **Kama ilivyokuwa wakati wa Noa, ndivyo**
itakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.
38 **Kwa maana siku zile kabla ya gharika, watu**
walikuwa wakila na kunywa, wakioa na kuolewa,
mpaka siku ile Noa alipoingia katika safina.

39 **Nao hawakujua lolote mpaka gharika ilipokuja ikawakumba wote. Hivyo ndivyo itakavyokuwa atakapokuja Mwana wa Adamu.**
40 **Watu wawili watakuwa shambani, naye mmoja atatwaliwa na mwingine ataachwa.**
41 **Wanawake wawili watakuwa wanasaga pamoja, naye mmoja atatwaliwa na mwingine ataachwa.**
42 **"Basi kesheni, kwa sababu hamjui ni siku gani atakapokuja Bwana wenu.**
43 **Lakini fahamuni jambo hili: Kama mwenye nyumba angejua ni wakati gani wa usiku ambao mwizi atakuja, angekesha na hangekubali nyumba yake kuvunjwa.**
44 **Kwa hiyo ninyi pia hamna budi kuwa tayari, kwa sababu Mwana wa Adamu atakuja saa msiyotazamia.**

Mfano Wa Mtumishi Mwaminifu
(Luka 12:41-48)

45 **"Ni nani basi aliye mtumishi mwaminifu na mwenye busara, ambaye bwana wake amemweka kusimamia watumishi wengine katika nyumba yake, ili awape chakula chao kwa wakati unaofaa?**
46 **Heri mtumishi yule ambaye bwana wake ataka-porudi atamkuta akifanya hivyo.**
47 **Amin, nawaambia, atamweka mtumishi huyo kuwa msimamizi wa mali yake yote.**
48 **Lakini kama huyo mtumishi ni mwovu, naye akasema moyoni mwake, 'Bwana wangu atakawia muda mrefu,'**
49 **kisha akaanza kuwapiga watumishi wenzake, na kula na kunywa pamoja na walevi.**
50 **Basi bwana wa mtumishi huyo atakuja siku asiyo-dhani na saa asiyoijua.**
51 **Atamkata vipande vipande na kumweka katika sehemu moja pamoja na wanafiki, mahali ambako kutakuwa ni kulia na kusaga meno.**

25

Mfano Wa Wanawali Kumi

1 **"Wakati huo, Ufalme wa Mbinguni utakuwa kama wanawali kumi waliochukua taa zao na kwenda kum-laki bwana arusi.**
2 **Watano wao walikuwa wapumbavu na watano walikuwa wenye busara.**
3 **Wale wapumbavu walichukua taa zao lakini hawakuchukua mafuta ya akiba,**

4 **lakini wale wenye busara walichukua taa zao na**
mafuta ya akiba kwenye vyombo.
5 **Bwana arusi alipokawia kuja wale wanawali wote**
wakasinzia na kulala.
6 **“Usiku wa manane pakawa na kelele: ‘Tazameni,**
huyu hapa bwana arusi! Tokeni nje mkamlaki!’
7 **“Ndipo wale wanawali wote wakaamka na kuziten-**
geneza taa zao.
8 **Wale wapumbavu wakawaambia wale wenye**
busara, ‘Tupatieni mafuta yenu kidogo; taa zetu
zinazimika.’
9 **“Lakini wale wenye busara wakawajibu, ‘Sivyo,**
hayatutoshi sisi na ninyi pia. Afadhali mwende kwa
wauzao mkajinunulie mafuta yenu.’
10 **“Nao walipokuwa wakienda kununua mafuta,**
bwana arusi akafika. Wale wanawali waliokuwa tayari
wakaingia ndani pamoja naye kwenye karamu ya arusi
na mlango ukafungwa.
11 **“Baadaye wale wanawali wengine nao wakaja,**
wakaita, ‘Bwana! Bwana! Tufungulie mlango!’
12 **“Lakini yeye bwana arusi akawajibu, ‘Amin, amin**
nawaambia, siwajui ninyi!’
13 **“Kwa hiyo kesheni, kwa sababu hamjui siku wala**
saa.

Mfano Wa Watumishi Watatu Na Talanta
(Luka 19:11-27)

14 **“Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama mtu aliyetaka**
kusafiri, naye akawaita watumishi wake na kuweka
mali yake kwenye uangalizi wao.
15 **Mmoja akampa talanta*tano, mwingine talanta**
mbili, na mwingine talanta moja. Kila mmoja alipewa
kwa kadiri ya uwezo wake. Kisha yeye akasafiri.
16 **Yule aliyepewa talanta tano akaenda mara moja**
akafanya nazo biashara akapata talanta nyingine tano
zaidi.
17 **Yule aliyepewa talanta mbili akafanya vivyo hivyo,**
akapata nyingine mbili zaidi.
18 **Lakini yule mtumishi aliyekuwa amepokea talanta**
moja, alikwenda akachimba shimo ardhini na kuificha
ile fedha ya bwana wake.
19 **“Baada ya muda mrefu, yule bwana wa wale**
watumishi akarudi na kufanya hesabu nao.

---

* **25:15** Talanta moja ilikuwa sawa na mshahara wa kibarua wa miaka 15.

20 **Yule mtumishi aliyepokea talanta tano akaja,**
akaleta nyingine tano zaidi. Akasema, ‘Bwana uli-
weka kwenye uangalizi wangu talanta tano. Tazama,
nimepata faida ya talanta tano zaidi.’
21 **“Bwana wake akamwambia, ‘Umefanya vizuri**
sana, mtumishi mwema na mwaminifu! Umekuwa
mwaminifu kwa vitu vichache; nami nitakuweka kuwa
msimamizi wa vitu vingi. Njoo ushiriki katika furaha
ya bwana wako!’
22 **“Yule mwenye talanta mbili naye akaja. Akasema,**
‘Bwana, uliweka kwenye uangalizi wangu talanta
mbili. Tazama nimepata hapa talanta mbili zaidi.’
23 **“Bwana wake akajibu, ‘Umefanya vizuri sana, mtu-**
mishi mwema na mwaminifu. Umekuwa mwaminifu
kwa vitu vichache; nami nitakuweka kuwa msimamizi
wa vitu vingi. Njoo ushiriki katika furaha ya bwana
wako!’
24 **“Kisha yule mtumishi aliyepokea talanta moja**
akaja, akasema, ‘Bwana, nilijua kwamba wewe ni mtu
mgumu, unayevuna mahali usipopanda na kukusanya
mahali usipotawanya mbegu.
25 **Kwa hiyo niliogopa, nikaenda, nikaificha talanta**
yako ardhini. Tazama, hii hapa ile iliyo mali yako.’
26 **“Bwana wake akajibu, ‘Wewe mtumishi mwovu na**
mvivu! Ulijua kwamba ninavuna mahali nisipopanda
na kukusanya mahali nisipotawanya mbegu.
27 **Vyema basi, ingekupasa kuweka fedha yangu kwa**
watoa riba, ili nirudipo, nichukue ile iliyo yangu na
faida yake.
28 **“ ‘Basi mnyang’anyeni hiyo talanta, mkampe yule**
mwenye talanta kumi.
29 **Kwa maana kila mtu aliye na kitu atapewa zaidi,**
naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu,
hata kile alicho nacho atanyang’anywa.
30 **Nanyi mtupeni huyo mtumishi asiyefaa nje,**
kwenye giza, mahali ambako kutakuwa na kilio na
kusaga meno.’

Kondoo Na Mbuzi

31 **“Mwana wa Adamu atakapokuja katika utukufu**
wake na malaika wote watakatifu pamoja naye, ndipo
atakapoketi juu ya kiti cha enzi cha utukufu wake.
32 **Mataifa yote watakusanyika mbele zake, naye**
atawatenga kama mchungaji anavyotenga kondoo na
mbuzi.
33 **Atawaweka kondoo upande wake wa kuume, na**
mbuzi upande wake wa kushoto.

34 **“Ndipo Mfalme atawaambia wale walioko upande**
wake wa kuume, ‘Njooni, ninyi mliobarikiwa na Baba
yangu; urithini Ufalme ulioandaliwa kwa ajili yenu
tangu kuumbwa kwa ulimwengu.
35 **Kwa maana nilikuwa na njaa mkanipa chakula,**
nilikuwa na kiu mkaninywesha, nilikuwa mgeni
mkanikaribisha,
36 **nilikuwa uchi mkanivika, nilikuwa mgonjwa mkan-**
itunza, nami nilikuwa kifungoni mkaja kunitembelea.’

37 **“Ndipo wale wenye haki watakapomjibu, ‘Bwana,**
ni lini tulikuona ukiwa na njaa tukakulisha, au ukiwa
na kiu tukakunywesha?
38 **Lini tulikuona ukiwa mgeni tukakukaribisha, au**
ukiwa uchi tukakuvika?
39 **Tena ni lini tulikuona ukiwa mgonjwa tukaku-**
tunza, au ukiwa kifungoni tukakutembelea?’

40 **“Naye Mfalme atawajibu, ‘Amin nawaambia, kwa**
jinsi mlivyomtendea mmojawapo wa hawa ndugu
zangu walio wadogo, mlinitendea mimi.’

41 **“Kisha atawaambia wale walio upande wake wa**
kushoto, ‘Ondokeni kwangu, ninyi mliolaaniwa, nen-
deni kwenye moto wa milele ulioandaliwa kwa ajili ya
ibilisi na malaika zake.
42 **Kwa maana nilikuwa na njaa hamkunipa chakula,**
nilikuwa na kiu hamkuninywesha,
43 **nilikuwa mgeni nanyi hamkunikaribisha, nilikuwa**
uchi hamkunivika, nilikuwa mgonjwa hamkunitunza,
na nilikuwa gerezani nanyi hamkuja kunitembelea.’

44 **“Ndipo wao pia watajibu, ‘Bwana ni lini tulikuona**
ukiwa na njaa au kiu, au ukiwa mgeni au uchi, au
ukiwa mgonjwa na kifungoni na hatukukuhudumia?’

45 **“Naye atawajibu, ‘Amin nawaambia, kwa jinsi**
ambavyo hamkumtendea mmojawapo wa hawa ndugu
zangu walio wadogo, hamkunitendea mimi.’

46 **“Ndipo hawa watakapoingia kwenye adhabu ya**
milele, lakini wale wenye haki wataingia katika uzima
wa milele.”

26

Shauri Baya La Kumuua Yesu
(Marko 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53)

1 Yesu alipomaliza kusema hayo yote, akawaambia wana-
funzi wake,

2 **“Kama mnavyojua, baada ya siku mbili itakuwa**
Pasaka, naye Mwana wa Adamu atasalitiwa ili asulu-
biwe.”
3 Basi viongozi wa makuhani na wazee wa watu wakaku-
sanyika katika jumba la utawala la kuhani mkuu, jina lake
Kayafa.
4 Wakafanya shauri ili kumkamata Yesu kwa siri na
kumuua.
5 Lakini wakasema, “Isiwe wakati wa Sikukuu, kusitokee
ghasia miongoni mwa watu.”

Yesu Anapakwa Mafuta Huko Bethania
(Marko 14:3-9; Yohana 12:1-8)

6 Yesu alikuwa Bethania nyumbani mwa Simoni
aliyekuwa na ukoma,
7 naye mwanamke mmoja akamjia akiwa na chupa ya
marhamu yenye manukato ya thamani kubwa; akayamim-
ina kichwani mwa Yesu alipokuwa ameketi mezani kula
chakula.
8 Lakini wanafunzi wake walipoona hayo wakakasirika,
wakasema, “Upotevu huu wote ni wa nini?
9 Manukato haya yangeuzwa kwa bei kubwa, na fedha
hizo wakapewa maskini.”
10 Yesu, akijua jambo hili, akawaambia, **“Mbona mnam-**
sumbua huyu mwanamke? Yeye amenitendea jambo
zuri sana.
11 **Maskini mtakuwa nao siku zote, lakini mimi**
hamtakuwa nami siku zote.
12 **Alipomiminia haya manukato kwenye mwili**
wangu, amefanya hivyo ili kuniandaa kwa ajili ya
maziko yangu.
13 **Amin, nawaambia, mahali popote ulimwenguni**
ambapo hii Injili itahubiriwa, jambo hili alilolitenda
huyu mwanamke litatajwa pia kwa ukumbusho wake.”

Yuda Akubali Kumsaliti Yesu
(Marko 14:10-11; Luka 22:3-6)

14 Kisha mmojawapo wa wale kumi na wawili, aitwaye
Yuda Iskariote, alikwenda kwa viongozi wa makuhani
15 na kuuliza, “Mtanipa nini nikimtia Yesu mikononi
mwenu?” Wakamlipa vipande thelathini vya fedha.
16 Tangu wakati huo Yuda akawa anatafuta wakati uliofaa
wa kumsaliti Yesu.

Yesu Ala Pasaka Pamoja Na Wanafunzi
(Marko 14:12-21; Luka 22:7-23; Yohana 13:21-30)

17 Siku ya kwanza ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu,
wanafunzi walimjia Yesu wakamuuliza, “Unataka twende
wapi ili tukuandalie mahali pa kula Pasaka?”
18 Akajibu, **“Nendeni kwa mtu fulani huko mjini,
mkamwambie, ‘Mwalimu asema hivi: Saa yangu
imekaribia. Nitaiadhimisha Pasaka pamoja na wana-
funzi wangu katika nyumba yako.’ ”**
19 Hivyo wanafunzi wakafanya kama vile Yesu
alivyokuwa amewaelekeza, nao wakaandaa Pasaka.
20 Ilipofika jioni, Yesu alikuwa ameketi mezani pamoja na
wale wanafunzi wake kumi na wawili.
21 Nao walipokuwa wakila, Yesu akasema, **“Amin,
nawaambia, mmoja wenu atanisaliti.”**
22 Wakahuzunika sana, wakaanza kumuuliza mmoja
baada ya mwingine, “Je, ni mimi Bwana?”
23 Yesu akawaambia, **“Yule aliyechovya mkono wake
katika bakuli pamoja nami ndiye atakayenisaliti.**
24 **Mwana wa Adamu anaenda zake kama vile
alivyoandikiwa. Lakini ole wake mtu yule amsalitiye
Mwana wa Adamu. Ingekuwa heri kwake mtu huyo
kama hangezaliwa!”**
25 Kisha Yuda, yule mwenye kumsaliti, akasema, “Je, ni
mimi Rabi?”
Yesu akajibu, **“Naam, wewe mwenyewe umesema.”**

Kuanzishwa Kwa Meza Ya Bwana
(Marko 14:22-26; Luka 22:14-20; 1 Wakorintho 11:23-25)

26 Walipokuwa wanakula, Yesu akachukua mkate,
akashukuru, akaumega, na kuwapa wanafunzi wake,
akisema, **“Twaeni, mle; huu ndio mwili wangu.”**
27 Kisha akakitwaa kikombe, akashukuru, akawapa,
akisema, **“Nyweni nyote katika kikombe hiki.**
28 **Hii ndiyo damu yangu ya Agano, imwagikayo kwa
ajili ya wengi kwa ondoleo la dhambi.**
29 **Lakini ninawaambia, tangu sasa sitakunywa tena
katika uzao huu wa mzabibu, hadi siku ile nitaka-
pounywa mpya pamoja nanyi katika Ufalme wa Baba
yangu.”**
30 Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka wakaenda
Mlima wa Mizeituni.

Yesu Atabiri Petro Kumkana
(Marko 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

31 Kisha Yesu akawaambia, **“Usiku huu, ninyi nyote
mtaniacha, kwa maana imeandikwa:
“ ‘Nitampiga mchungaji,
nao kondoo wa hilo kundi watatawanyika.’**

32 **Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatangulia**
kwenda Galilaya.”
33 Petro akajibu, “Hata kama wote watakuacha, kamwe
mimi sitakuacha.”
34 Yesu akamjibu, **“Amin, nakuambia, usiku huu, kabla**
jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”
35 Lakini Petro akasisitiza, “Hata kama itabidi kufa
pamoja nawe, sitakukana kamwe.” Nao wanafunzi wale
wengine wote wakasema vivyo hivyo.

Yesu Anaomba Gethsemane
(Marko 14:32-42; Luka 22:39-46)

36 Kisha Yesu akaenda pamoja na wanafunzi wake mpaka
kwenye bustani iitwayo Gethsemane, akawaambia, **“Kaeni**
hapa, nami niende kule nikaombe.”
37 Akamchukua Petro pamoja na wale wana wawili wa
Zebedayo, akaanza kuhuzunika na kufadhaika.
38 Kisha Yesu akawaambia, **“Moyo wangu umejawa na**
huzuni kiasi cha kufa. Kaeni hapa na mkeshe pamoja
nami.”
39 Akaenda mbele kidogo, akaanguka kifudifudi, akaomba
akisema, **“Baba yangu, kama inawezekana, kikombe**
hiki na kiniondokee. Lakini si kama nipendavyo mimi,
bali kama upendavyo wewe.”
40 Kisha akarudi kwa wanafunzi wake, akawakuta wame-
lala. Akamuuliza Petro, **“Je, ninyi hamkuweza kukesha**
pamoja nami hata kwa saa moja?
41 **Kesheni na mwombe, msije mkaingia majaribuni.**
Roho iko radhi, lakini mwili ni mdhaifu.”
42 Akaenda tena mara ya pili na kuomba, **“Baba yangu,**
kama haiwezekani kikombe hiki kiniepuke nisikinywe,
basi mapenzi yako yafanyike.”
43 Aliporudi, akawakuta tena wamelala kwa sababu
macho yao yalikuwa mazito.
44 Hivyo akawaacha akaenda zake tena mara ya tatu na
kuomba akisema maneno yale yale.
45 Kisha akarudi kwa wanafunzi wake, akawaambia,
“Bado mmelala na kupumzika? Tazameni, saa imefika
ambapo Mwana wa Adamu anasalitiwa na kutiwa
mikononi mwa wenye dhambi.
46 **Inukeni, twende zetu! Tazameni, msaliti wangu**
yuaja!”

Yesu Akamatwa
(Marko 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)

47 Alipokuwa bado anazungumza, Yuda, mmoja wa wale
Kumi na Wawili, akafika. Alikuwa amefuatana na umati

mkubwa wa watu wenye panga na marungu, waliokuwa
wametumwa na viongozi wa makuhani na wazee wa watu.
48 Basi msaliti alikuwa amewapa hao watu ishara,
kwamba: “Yule nitakayembusu ndiye. Mkamateni.”
49 Mara Yuda akamjia Yesu na kumsalimu, “Salamu,
Rabi!” Akambusu.
50 Yesu akamwambia, **“Rafiki, fanya kile ulichokuja**
kufanya hapa.”
Kisha wale watu wakasogea mbele, wakamkamata Yesu.
51 Ghafula mmoja wa wale waliokuwa na Yesu alipoona
hivyo, akaushika upanga wake, akauchomoa na kumpiga
mtumishi wa kuhani mkuu, akamkata sikio.
52 Ndipo Yesu akamwambia, **“Rudisha upanga wako**
mahali pake, kwa maana wote watumiao upanga
watakufa kwa upanga.
53 **Je, unadhani siwezi kumwomba Baba yangu naye**
mara moja akaniletea zaidi ya majeshi kumi na mawili
ya malaika?
54 **Lakini je, yale Maandiko yanayotabiri kwamba ni**
lazima itendeke hivi yatatimiaje?”
55 Wakati huo, Yesu akawaambia ule umati wa watu,
“Je, mmekuja na panga na marungu kunikamata kana
kwamba mimi ni mnyang’anyi? Siku kwa siku niliketi
Hekaluni nikifundisha, mbona hamkunikamata?
56 **Lakini haya yote yametukia ili maandiko ya**
manabii yapate kutimia.” Ndipo wanafunzi wake wote
wakamwacha na kukimbia.

Yesu Mbele Ya Kuhani Mkuu
(Marko 14:53-65; Luka 22:54-71; Yohana 18:13-24)

57 Wale waliokuwa wamemkamata Yesu wakampeleka
kwa Kayafa, kuhani mkuu, mahali ambapo walimu wa
sheria pamoja na wazee walikuwa wamekusanyika.
58 Lakini Petro akamfuata kwa mbali hadi uani kwa
kuhani mkuu. Akaingia ndani, akaketi pamoja na walinzi
ili aone litakalotukia.
59 Viongozi wa makuhani na Baraza la Wayahudi lote
wakatafuta ushahidi wa uongo dhidi ya Yesu ili wapate
kumuua.
60 Lakini hawakupata jambo lolote, ingawa mashahidi
wengi wa uongo walijitokeza.
Hatimaye wakajitokeza mashahidi wawili wa uongo
61 na kusema, “Huyu mtu alisema, ‘Ninaweza kulivunja
Hekalu la Mungu na kulijenga tena kwa siku tatu.’ ”
62 Kisha kuhani mkuu akasimama na kumwambia Yesu,
“Je, wewe hutajibu? Ni ushahidi gani hawa watu wanauleta
dhidi yako?”

63 Lakini Yesu akakaa kimya.
Ndipo kuhani mkuu akamwambia, “Nakuapisha mbele
za Mungu aliye hai. Tuambie kama wewe ndiwe Kristo,*
Mwana wa Mungu.”
64 Yesu akajibu, **“Wewe umenena. Lakini ninawaam-
bia nyote: Siku za baadaye, mtamwona Mwana wa
Adamu akiwa ameketi mkono wa kuume wa Mwenye
Nguvu, na akija juu ya mawingu ya mbinguni.”**
65 Ndipo kuhani mkuu akararua mavazi yake na kusema,
“Amekufuru! Tuna haja gani tena ya mashahidi zaidi?
Tazama, sasa ninyi mmesikia hayo makufuru.
66 Uamuzi wenu ni gani?”
Wakajibu, “Anastahili kufa.”
67 Kisha wakamtemea mate usoni na wengine wakampiga
ngumi. Wengine wakampiga makofi
68 na kusema, “Tutabirie, wewe Kristo! Ni nani
aliyekupiga?”

Petro Amkana Bwana Yesu
(Marko 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18, 25-27)

69 Wakati huu Petro alikuwa amekaa nje uani. Mtu-
mishi mmoja wa kike akamjia na kumwambia, “Wewe pia
ulikuwa pamoja na Yesu wa Galilaya.”
70 Lakini Petro akakana mbele yao wote akisema, “Sijui
hilo usemalo.”
71 Alipotoka nje kufika kwenye lango, mtumishi mwingine
wa kike alimwona, akawaambia watu waliokuwepo, “Huyu
mtu alikuwa pamoja na Yesu, Mnazareti.”
72 Akakana tena kwa kiapo akisema, “Mimi simjui huyo!”
73 Baada ya muda mfupi, wale waliokuwa wamesimama
pale wakamwendea Petro, wakamwambia, “Hakika wewe
ni mmoja wao, kwa maana usemi wako ni kama wao.”
74 Ndipo Petro akaanza kujilaani na kuwaapia, “Mimi
simjui mtu huyo!”
Papo hapo jogoo akawika.
75 Ndipo Petro akakumbuka lile neno Yesu alilokuwa
amesema: **“Kabla jogoo hajawika, utanikana mara
tatu.”** Naye akaenda nje, akalia kwa majonzi.

27

Yesu Aletwa Mbele Ya Pilato
(Marko 15:1; Luka 23:1-2; Yohana 18:28-32)

1 Asubuhi na mapema, viongozi wa makuhani wote na
wazee wa watu wakafanya shauri pamoja dhidi ya Yesu ili
kumuua.

---

* **26:63** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

2 Wakamfunga, wakampeleka na kumkabidhi kwa Pilato,
ambaye alikuwa mtawala wa Kirumi.

Yuda Ajinyonga
(Matendo 1:18-19)

3 Yuda, ambaye alikuwa amemsaliti Yesu, alipoona kuwa
Yesu amehukumiwa, akajuta na akarudisha vile vipande
thelathini vya fedha alivyopewa na viongozi wa makuhani
na wazee wa watu.
4 Akasema, "Nimetenda dhambi, kwa maana nimeisaliti
damu isiyo na hatia."
Wakamjibu, "Hilo latuhusu nini sisi? Ni shauri yako."
5 Basi Yuda akavitupa vile vipande vya fedha ndani ya
Hekalu akaondoka akaenda kujinyonga.
6 Wale viongozi wa makuhani wakazichukua zile fedha
wakasema, "Si halali kuchanganya fedha hizi na sadaka
kwa sababu hizi ni fedha zenye damu."
7 Kwa hiyo baada ya kushauriana, waliamua kuzitumia
kununulia shamba la mfinyanzi, liwe mahali pa kuzikia
wageni.
8 Hii ndiyo sababu lile shamba likaitwa Shamba la Damu
hadi leo.
9 Ndipo likatimia lile lililonenwa na nabii Yeremia,
kwamba, "Walichukua vile vipande thelathini vya fedha,
thamani aliyopangiwa na watu wa Israeli,
10 wakanunulia shamba la mfinyanzi, kama vile Bwana
alivyoniagiza."

Yesu Mbele Ya Pilato
(Marko 15:2-15; Luka 23:3-25; Yohana 18:33–19:16)

11 Wakati huo Yesu akiwa amesimama mbele ya mtawala,
mtawala akamuuliza, "Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?"
Yesu akasema, **"Wewe wasema hivyo."**
12 Lakini viongozi wa makuhani na wazee walipomshtaki,
hakujibu neno.
13 Ndipo Pilato akamuuliza, "Je, husikii ni mambo man-
gapi wanayokushtaki nayo?"
14 Lakini Yesu hakumjibu hata kwa shtaka moja, kiasi
kwamba mtawala alishangaa sana.
15 Basi ilikuwa ni desturi ya mtawala kumfungua
mfungwa mmoja aliyechaguliwa na umati wa watu wakati
wa sikukuu.
16 Wakati huo alikuwepo mfungwa mmoja mwenye sifa
mbaya, aliyeitwa Baraba.
17 Hivyo umati wa watu walipokusanyika, Pilato
akawauliza, "Mnataka niwafungulie nani, Baraba au Yesu
yeye aitwaye Kristo?"

18 Kwa kuwa alitambua Yesu alikuwa amekabidhiwa
kwake kwa ajili ya wivu.
19 Pilato akiwa ameketi kwenye kiti cha hukumu, mkewe
akampelekea ujumbe huu: “Usiwe na jambo lolote juu ya
mtu huyu asiye na hatia, kwa kuwa leo nimeteseka sana
katika ndoto kwa sababu yake.”
20 Lakini viongozi wa makuhani na wazee wakaushawishi
ule umati wa watu kwamba waombe Baraba afunguliwe,
naye Yesu auawe.
21 Mtawala akawauliza tena, “Ni yupi kati ya hawa wawili
mnayetaka niwafungulie?”
Wakajibu, “Baraba.”
22 Pilato akawaambia, “Basi nifanye nini na huyu Yesu
aitwaye Kristo?”
Wakajibu wote, “Msulubishe!”
23 Pilato akauliza, “Kwa nini? Amefanya kosa gani?”
Lakini wao wakazidi kupiga kelele, wakisema, “Msulu-
bishe!”
24 Pilato alipoona kwamba hawezi kufanya lolote, lakini
badala yake ghasia zilikuwa zinaanza, akachukua maji,
akanawa mikono yake mbele ya ule umati wa watu,
akasema, “Sina hatia juu ya damu ya mtu huyu, hili ni
jukumu lenu!”
25 Watu wote wakajibu, “Damu yake na iwe juu yetu na
juu ya watoto wetu!”
26 Basi akawafungulia Baraba. Lakini baada ya kuamuru
Yesu achapwe mijeledi, akamtoa ili asulubishwe.

Askari Wamdhihaki Yesu
(Marko 15:16-20; Yohana 19:2-3)

27 Kisha askari wa mtawala wakampeleka Yesu kwenye
Praitorio* na wakakusanya kikosi kizima cha askari
kumzunguka.
28 Wakamvua nguo zake na kumvika vazi la rangi
nyekundu, kisha
29 wakasokota taji ya miiba, wakaiweka kichwani pake.
Wakamwekea fimbo katika mkono wake wa kuume, na
wakapiga magoti mbele zake na kumdhihaki, wakisema,
“Salamu, mfalme wa Wayahudi!”
30 Wakamtemea mate, wakachukua ile fimbo wakampiga
kichwani tena na tena.
31 Baada ya kumdhihaki, wakamvua lile joho, wakamvika
tena nguo zake. Kisha wakampeleka ili wakamsulubishe.

---

* **27:27** Praitorio maana yake ni makao makuu ya mtawala, jumba la kifalme lililokuwa linakaliwa na Pontio Pilato huko Yerusalemu, palipokuwa na kiti cha hukumu.

Yesu Asulubishwa
(Marko 15:21-32; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27)

32 Walipokuwa wakienda, wakakutana na mtu mmoja
kutoka Kirene, jina lake Simoni, nao wakamlazimisha
kuubeba ule msalaba.
33 Wakafika mahali palipoitwa Golgotha (maana yake ni
Mahali pa Fuvu la Kichwa).
34 Hapo wakampa Yesu divai iliyochanganywa na nyongo
ili anywe; lakini alipoionja, akakataa kuinywa.
35 Walipokwisha kumsulubisha wakagawana mavazi yake
kwa kuyapigia kura. [Hili lilifanyika ili litimie lile neno
lililonenwa na nabii, "Waligawa nguo zangu miongoni
mwao na vazi langu wakalipigia kura."]
36 Kisha wakaketi, wakamchunga.
37 Juu ya kichwa chake, kwenye msalaba, wakaandika
shtaka lake hivi: HUYU NI YESU, MFALME WA WAYAHUDI.
38 Wanyang'anyi wawili walisulubiwa pamoja naye,
mmoja upande wake wa kuume na mwingine upande wa
kushoto.
39 Watu waliokuwa wakipita njiani wakamtukana huku
wakitikisa vichwa vyao
40 na kusema, "Wewe ambaye utalivunja Hekalu na
kulijenga kwa siku tatu, jiokoe mwenyewe basi! Kama
wewe ni Mwana wa Mungu, shuka kutoka msalabani."
41 Vivyo hivyo, viongozi wa makuhani, walimu wa sheria
pamoja na wazee wakamdhihaki wakisema,
42 "Aliwaokoa wengine, lakini hawezi kujiokoa
mwenyewe! Yeye ni Mfalme wa Israeli! Ashuke sasa
kutoka msalabani, nasi tutamwamini.
43 Anamwamini Mungu, basi Mungu na amwokoe sasa
kama anamtaka, kwa maana alisema, 'Mimi ni Mwana wa
Mungu.' "
44 Hata wale wanyang'anyi waliosulubiwa pamoja naye
wakamtukana vivyo hivyo.

Kifo Cha Yesu
(Marko 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30)

45 Tangu saa sita hadi saa tisa giza liliifunika nchi yote.
46 Ilipofika saa tisa, Yesu akapaza sauti akalia, ***"Eloi,***
Eloi, lama sabakthani?" (maana yake, **"Mungu wangu,**
Mungu wangu, mbona umeniacha?")
47 Baadhi ya watu waliokuwa wamesimama pale wali-
posikia hayo, wakasema, "Anamwita Eliya."
48 Ghafula mmoja wao akaenda mbio na kuleta sifongo,
akaichovya kwenye siki, akaiweka kwenye mwanzi na
akampa Yesu ili anywe.

49 Wengine wakasema, “Basi mwacheni. Hebu tuone
kama Eliya atakuja kumwokoa.”
50 Yesu alipolia tena kwa sauti kuu, akaitoa roho yake.
51 Wakati huo huo pazia la Hekalu likachanika vipande
viwili, kuanzia juu hadi chini. Dunia ikatetemeka na
miamba ikapasuka.
52 Makaburi yakafunguka na miili ya watakatifu
waliokuwa wamekufa ikafufuliwa.
53 Wakatoka makaburini, na baada ya Yesu kufufuka,
waliingia kwenye Mji Mtakatifu na kuwatokea watu wengi.
54 Basi yule jemadari na wale waliokuwa pamoja naye
wakimlinda Yesu walipoona lile tetemeko na yale yote
yaliyokuwa yametukia, waliogopa, wakasema, “Hakika
huyu alikuwa Mwana wa Mungu!”
55 Walikuwako wanawake huko wakiangalia kwa mbali.
Hawa walikuwa wamemfuata Yesu tangu Galilaya ili
kushughulikia mahitaji yake.
56 Miongoni mwao walikuwepo Maria Magdalene, na
Maria mama yao Yakobo na Yosefu, na mama yao wana
wa Zebedayo.

Maziko Ya Yesu
(Marko 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42)

57 Ilipofika jioni, alifika mtu mmoja tajiri kutoka Arimath-
aya aitwaye Yosefu, ambaye pia alikuwa mwanafunzi wa
Yesu.
58 Akamwendea Pilato ili kumwomba mwili wa Yesu.
Pilato akaamuru apewe.
59 Yosefu akauchukua mwili wa Yesu, akaufunga katika
kitambaa cha kitani safi,
60 na kuuweka katika kaburi lake mwenyewe jipya,
alilokuwa amelichonga kwenye mwamba. Kisha akavin-
girisha jiwe kubwa katika ingilio la kaburi, akaenda zake.
61 Maria Magdalene na yule Maria mwingine walikuwepo
mahali pale, wakiwa wameketi mkabala na kaburi.

Walinzi Pale Kaburini

62 Kesho yake, yaani siku iliyofuata ile ya Maandalizi ya
Sabato, viongozi wa makuhani na Mafarisayo wakamwen-
dea Pilato
63 na kusema, “Bwana, tumekumbuka kwamba yule
mdanganyifu wakati alikuwa bado hai alisema, **‘Baada ya
siku tatu nitafufuka.’**
64 Kwa hiyo uamuru kaburi lilindwe kwa uthabiti mpaka
baada ya siku tatu. La sivyo, wanafunzi wake wanaweza
kuja kuuiba mwili wake na kuwaambia watu kwamba
amefufuliwa kutoka kwa wafu. Udanganyifu huu wa
mwisho utakuwa mbaya kuliko ule wa kwanza.”

65 Pilato akawaambia, “Ninyi mnao askari walinzi. Nen-
deni, liwekeeni ulinzi kadri mwezavyo.”
66 Kwa hiyo wakaenda na walinzi ili kulilinda kaburi kwa
uthabiti, wakatia muhuri kwenye lile jiwe na kuweka ulinzi.

28

Yesu Afufuka
(Marko 16:1-10; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10)

1 Baada ya Sabato, alfajiri mapema siku ya kwanza ya
juma, Maria Magdalene na yule Maria mwingine walik-
wenda kulitazama kaburi.
2 Ghafula, pakawa na tetemeko kubwa la ardhi, kwa
sababu malaika wa Bwana alishuka kutoka mbinguni,
akaenda penye kaburi, akalivingirisha lile jiwe na kulikalia.
3 Sura ya huyo malaika ilikuwa kama umeme, na mavazi
yake yalikuwa meupe kama theluji.
4 Wale walinzi wa kaburi walimwogopa sana, wakatete-
meka hata wakawa kama wafu.
5 Yule malaika akawaambia wale wanawake, “Msiogope,
kwa maana ninajua kuwa mnamtafuta Yesu aliyesulubiwa.
6 Hayupo hapa, kwa kuwa amefufuka, kama vile
alivyosema. Njooni mpatazame mahali alipokuwa ame-
lazwa.
7 Kisha nendeni upesi mkawaambie wanafunzi wake
kwamba, ‘Amefufuka kutoka kwa wafu, naye awatangulia
kwenda Galilaya. Huko ndiko mtamwona. Sasa nimek-
wisha kuwaambia.’ ”
8 Hivyo wale wanawake wakaondoka pale kaburini
wakiwa wamejawa na hofu, bali wakiwa na furaha nyingi.
Wakaenda mbio kuwaeleza wanafunzi wake habari hizo.
9 Ghafula, Yesu akakutana nao, akasema, **“Salamu!”**
Wale wanawake wakamkaribia, wakaishika miguu yake,
wakamwabudu.
10 Ndipo Yesu akawaambia, **“Msiogope. Nendeni
mkawaambie ndugu zangu waende Galilaya, ndiko
watakakoniona.”**

Taarifa Ya Walinzi

11 Wakati wale wanawake walikuwa njiani wakienda,
baadhi ya wale askari waliokuwa wakilinda kaburi
walienda mjini na kuwaeleza viongozi wa makuhani kila
kitu kilichokuwa kimetukia.
12 Baada ya viongozi wa makuhani kukutana na wazee
na kutunga hila, waliwapa wale askari kiasi kikubwa cha
fedha

13 wakiwaambia, “Inawapasa mseme, ‘Wanafunzi wake
walikuja wakati wa usiku na kumwiba sisi tulipokuwa
tumelala.’
14 Kama habari hizi zikimfikia mtawala, sisi tutamwon-
dolea mashaka nanyi hamtapata tatizo lolote.”
15 Kwa hiyo wale askari wakazipokea hizo fedha nao
wakafanya kama walivyoelekezwa. Habari hii imeenea
miongoni mwa Wayahudi mpaka leo.

Yesu Awatuma Wanafunzi Wake
*(Marko 16:14-18; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Ma-
tendo 1:6-8)*
16 Basi wale wanafunzi kumi na mmoja wakaenda hadi
Galilaya kwenye ule mlima ambao Yesu alikuwa amewaag-
iza.
17 Walipomwona, wakamwabudu; lakini baadhi yao
wakaona shaka.
18 Yesu akawajia na kusema, **“Nimepewa mamlaka yote
mbinguni na duniani.**
19 **Kwa sababu hii, enendeni mkawafanye mataifa
yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa Jina la Baba
na la Mwana na la Roho Mtakatifu,**
20 **nanyi wafundisheni kuyashika mambo yote niliy-
owaamuru ninyi. Hakika mimi niko pamoja nanyi siku
zote, hadi mwisho wa nyakati.”**

Marko

Mahubiri Ya Yohana Mbatizaji
(Mathayo 3:1-12; Luka 3:1-8; Yohana 1:19-28)

1 Mwanzo wa Injili ya Yesu Kristo, Mwana wa Mungu.
2 Kama ilivyoandikwa katika kitabu cha nabii Isaya:
"Tazama, nitamtuma mjumbe wangu mbele yako,
atakayetengeneza njia mbele yako":
3 "sauti ya mtu aliaye nyikani.
'Itengenezeni njia ya Bwana,
yanyoosheni mapito yake.' "
4 Yohana alikuja, akibatiza huko nyikani, akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi.
5 Watu kutoka Uyahudi wote na sehemu zote za Yerusalemu walikuwa wakimwendea. Nao wakaziungama dhambi zao, akawabatiza katika Mto Yordani.
6 Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa kwa singa za ngamia na mkanda wa ngozi kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu.
7 Naye alihubiri akisema, "Baada yangu atakuja yeye aliye na uwezo kuniliko mimi, ambaye sistahili hata kuinama na kulegeza kamba za viatu vyake.
8 Mimi nawabatiza kwa maji, lakini yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu."

Ubatizo Wa Yesu
(Mathayo 3:13-17; Luka 3:21-22)

9 Wakati huo Yesu akaja kutoka Nazareti ya Galilaya, naye akabatizwa na Yohana katika Mto Yordani.
10 Yesu alipokuwa akitoka ndani ya maji, aliona mbingu zikifunguka na Roho akishuka juu yake kama hua.
11 Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana."

Majaribu Ya Yesu
(Mathayo 4:1-11; Luka 4:1-13)

12 Wakati huo huo, Roho akamwongoza Yesu kwenda nyikani,
13 naye akawa huko nyikani kwa muda wa siku arobaini, akijaribiwa na Shetani. Alikaa na wanyama wa mwituni, nao malaika wakamhudumia.

Yesu Aanza Kuhubiri

14 Baada ya Yohana kukamatwa na kutiwa gerezani, Yesu aliingia Galilaya akaanza kuhubiri habari njema ya Mungu,

15 akisema, **“Wakati umewadia, Ufalme wa Mungu umekaribia. Tubuni na kuiamini Habari Njema.”**

Yesu Awaita Wanafunzi Wanne
(Mathayo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

16 Yesu alipokuwa akitembea kando ya Bahari ya Galilaya, aliwaona Simoni na Andrea nduguye wakizitupa nyavu zao baharini, kwa kuwa wao walikuwa wavuvi.
17 Yesu akawaambia, **“Njooni, nifuateni nami nitawafanya mwe wavuvi wa watu.”**
18 Mara wakaacha nyavu zao, wakamfuata.
19 Alipokwenda mbele kidogo, akamwona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, wakiwa kwenye mashua yao wakizitengeneza nyavu zao.
20 Papo hapo akawaita, nao wakamwacha Zebedayo baba yao kwenye mashua pamoja na watumishi wa kuajiriwa, nao wakamfuata Yesu.

Yesu Amtoa Pepo Mchafu
(Luka 4:31-37)

21 Wakaenda mpaka Kapernaumu. Ilipofika siku ya Sabato, mara Yesu akaingia sinagogi, akaanza kufundisha.
22 Watu wakashangaa sana kwa mafundisho yake, kwa maana aliwafundisha kama yeye aliye na mamlaka, wala si kama walimu wa sheria.
23 Wakati huo huo katika sinagogi lao palikuwa na mtu aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu,
24 naye akapiga kelele akisema, “Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza? Ninakujua wewe ni nani. Wewe ndiwe Aliye Mtakatifu wa Mungu!”
25 Lakini Yesu akamkemea, akamwambia, **“Nyamaza kimya! Nawe umtoke!”**
26 Yule pepo mchafu akamtikisatikisa huyo mtu kwa nguvu, kisha akamtoka akipiga kelele kwa sauti kubwa.
27 Watu wote wakashangaa, hata wakaulizana wao kwa wao, “Haya ni mambo gani? Ni mafundisho mapya, tena yenye mamlaka! Anaamuru hata pepo wachafu, nao wanamtii!”
28 Sifa zake zikaanza kuenea haraka katika eneo lote la karibu na Galilaya.

Yesu Amponya Mama Mkwe Wa Simoni
(Mathayo 8:14-15; Luka 4:38-39)

29 Mara walipotoka katika sinagogi, walikwenda pamoja na Yakobo na Yohana hadi nyumbani kwa Simoni na Andrea.
30 Mama mkwe wa Simoni alikuwa kitandani, ana homa, nao wakamweleza Yesu habari zake.

31 Hivyo Yesu akamwendea, akamshika mkono na
kumwinua. Kisha homa ikamwacha, naye akaanza
kuwahudumia.

Yesu Aponya Wengi
(Mathayo 8:16-17; Luka 4:40-41)

32 Jioni ile baada ya jua kutua, watu wakamletea Yesu
wagonjwa wote na waliopagawa na pepo wachafu.
33 Mji wote ukakusanyika mbele ya nyumba hiyo.
34 Yesu akawaponya watu wengi waliokuwa na magonjwa
ya aina mbalimbali. Akawatoa pepo wachafu wengi,
lakini hakuwaacha hao pepo wachafu waseme, kwa sababu
walimjua yeye ni nani.

Yesu Aenda Galilaya
(Luka 4:42-44)

35 Alfajiri na mapema sana kulipokuwa bado kuna giza,
Yesu akaamka, akaondoka, akaenda mahali pa faragha ili
kuomba.
36 Simoni na wenzake wakaenda kumtafuta,
37 nao walipomwona, wakamwambia, "Kila mtu
anakutafuta!"
38 Yesu akawajibu, **"Twendeni mahali pengine kwenye
vijiji jirani, ili niweze kuhubiri huko pia, kwa sababu
hicho ndicho nilichokuja kukifanya."**
39 Kwa hiyo akazunguka Galilaya kote, akihubiri katika
masinagogi yao na kutoa pepo wachafu.

Yesu Amtakasa Mwenye Ukoma
(Mathayo 8:1-4; Luka 5:12-16)

40 Mtu mmoja mwenye ukoma alimjia Yesu, akamwomba
akipiga magoti, akamwambia, "Ukitaka, waweza kuni-
takasa."
41 Yesu, akiwa amejawa na huruma, akanyoosha mkono
wake akamgusa, akamwambia, **"Nataka. Takasika!"**
42 Mara ukoma ukamtoka, naye akatakasika.
43 Baada ya Yesu kumwonya vikali, akamruhusu aende
zake
44 akimwambia, **"Hakikisha humwambii mtu yeyote
habari hizi, bali nenda ukajionyeshe kwa kuhani, na
ukatoe sadaka alizoagiza Mose kwa utakaso wako, ili
kuwa ushuhuda kwao."**
45 Lakini yule mtu akaenda akaanza kutangaza habari za
kuponywa kwake waziwazi. Kwa hiyo, Yesu hakuweza tena
kuingia katika miji waziwazi lakini alikaa sehemu zisizo
na watu. Hata hivyo watu wakamfuata huko kutoka kila
upande.

2

Yesu Amponya Mtu Aliyepooza
(Mathayo 9:1-8; Luka 5:17-26)

1 Baada ya siku kadhaa Yesu alirudi Kapernaumu, watu
wakasikia kwamba amerudi nyumbani.
2 Hivyo watu wengi wakakusanyika kiasi kwamba ha-
pakubaki nafasi yoyote hata mlangoni! Naye akawahubiria
Neno.
3 Ndipo baadhi ya watu wakaja wakamletea Yesu mtu
aliyepooza, akiwa amebebwa na watu wanne.
4 Kwa kuwa walikuwa hawawezi kumfikisha kwa Yesu
kwa ajili ya umati wa watu, walitoboa tundu kwenye paa
mahali pale alipokuwa Yesu, wakamshusha yule aliyepooza
kwa kitanda alichokuwa amelalia.
5 Yesu alipoiona imani yao, alimwambia yule mtu aliye-
pooza, **"Mwanangu, dhambi zako zimesamehewa."**
6 Basi baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa wameketi
huko wakawaza mioyoni mwao,
7 "Kwa nini mtu huyu anasema hivi? Huyu anakufuru!
Ni nani awezaye kusamehe dhambi isipokuwa Mungu peke
yake?"
8 Mara moja Yesu akatambua rohoni mwake kile wali-
chokuwa wanawaza mioyoni mwao, naye akawaambia,
"Kwa nini mnawaza hivyo mioyoni mwenu?
9 **Je, ni lipi lililo rahisi zaidi: kumwambia huyu**
aliyepooza, 'Umesamehewa dhambi zako,' au kusema,
'Inuka, uchukue mkeka wako, uende'?
10 **Lakini ili mpate kujua ya kwamba Mwana wa**
Adamu anayo mamlaka duniani kusamehe dhambi..."
Yesu akamwambia yule aliyepooza,
11 **"Nakuambia, inuka, chukua mkeka wako, uende**
nyumbani kwako."
12 Yule mtu aliyekuwa amepooza akasimama, akachukua
mkeka wake, akatembea machoni pao wote! Jambo hili
likawashangaza wote, wakamtukuza Mungu, wakisema,
"Hatujapata kuona jambo kama hili kamwe!"

Yesu Amwita Lawi
(Mathayo 9:9-13; Luka 5:27-32)

13 Yesu akaenda tena kandokando ya Bahari ya Galilaya.
Umati mkubwa wa watu ukamfuata, naye akaanza kuwa-
fundisha.
14 Alipokuwa akitembea, akamwona Lawi mwana wa
Alfayo ameketi forodhani mahali pa kutoza ushuru,
akamwambia, **"Nifuate."** Lawi akaondoka, akamfuata
Yesu.

15 Yesu alipokuwa akila chakula nyumbani mwa Lawi,
watoza ushuru wengi pamoja na "wenye dhambi" wa-
likuwa wakila pamoja naye na wanafunzi wake, kwa maana
kulikuwa na watu wengi waliokuwa wakimfuata.
16 Baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa Mafarisayo
walipomwona akila pamoja na watoza ushuru na "wenye
dhambi," wakawauliza wanafunzi wake: "Mbona Yesu
anakula pamoja na watoza ushuru na 'wenye dhambi'?"
17 Yesu aliposikia haya akawaambia, **"Watu wenye
afya hawahitaji tabibu, bali walio wagonjwa. Sikuja
kuwaita wenye haki, bali wenye dhambi."**

Yesu Aulizwa Kuhusu Kufunga
(Mathayo 9:14-17; Luka 5:33-39)

18 Basi wanafunzi wa Yohana pamoja na Mafarisayo
walikuwa wakifunga. Baadhi ya watu wakamjia Yesu na ku-
muuliza, "Mbona wanafunzi wa Yohana na wa Mafarisayo
hufunga lakini wanafunzi wako hawafungi?"
19 Yesu akawajibu, **"Wageni wa bwana arusi wawezaje
kufunga wakati angali pamoja nao? Wakati bwana
arusi bado yuko pamoja nao, hawawezi kufunga.
20 Lakini wakati utafika ambapo bwana arusi ataon-
dolewa kwao. Siku hiyo ndipo watakapofunga.
21 "Hakuna mtu ashoneaye kiraka cha nguo mpya
kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, kile kiraka
kipya kitachanika kutoka ile nguo iliyochakaa, nayo
itachanika zaidi.
22 Wala hakuna mtu awekaye divai mpya kwenye
viriba vikuukuu. Akifanya hivyo, ile divai mpya
itavipasua hivyo viriba, nayo hiyo divai itamwagika
na viriba vitaharibika. Lakini divai mpya huwekwa
kwenye viriba vipya."**

Bwana Wa Sabato
(Mathayo 12:1-8; Luka 6:1-5)

23 Siku moja ya Sabato, Yesu pamoja na wanafunzi
wake walikuwa wakipita katikati ya mashamba ya nafaka.
Walipokuwa wakitembea, wanafunzi wake wakaanza ku-
vunja masuke.
24 Mafarisayo wakamwambia, "Tazama, mbona
wanafanya jambo lisilo halali kufanywa siku ya Sabato?"
25 Yesu akawajibu, **"Je, hamjasoma kamwe alivyofanya
Daudi wakati yeye na wenzake walikuwa na njaa,
wakahitaji chakula?**

26 **Daudi aliingia katika nyumba ya Mungu, wakati**
Abiathari alikuwa kuhani mkuu, akaila ile mikate iliy-
owekwa wakfu, ambayo ni halali kuliwa na makuhani
peke yao. Naye pia akawapa wenzake."
27 Kisha Yesu akawaambia, **"Sabato ilifanyika kwa ajili**
ya mwanadamu, lakini si mwanadamu kwa ajili ya
Sabato.
28 **Hivyo, Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato."**

3

Mtu Aliyepooza Mkono Aponywa
(Mathayo 12:9-14; Luka 6:6-11)

1 Yesu akaingia tena ndani ya sinagogi, na huko palikuwa
na mtu aliyepooza mkono.
2 Wakawa wanamwangalia waone kama atamponya siku
ya Sabato, ili wapate sababu ya kumshtaki.
3 Yesu akamwambia yule mwenye mkono uliopooza,
"Njoo hapa mbele ya watu wote."
4 Kisha Yesu akawauliza, **"Je, ni lipi lililo halali siku**
ya Sabato: Ni kutenda mema au kutenda mabaya? Ni
kuokoa maisha au kuua?" Lakini wao wakanyamaza
kimya.
5 Yesu akawatazama pande zote kwa hasira, akahuzunika
sana kwa ajili ya ugumu wa mioyo yao. Akamwambia yule
mtu mwenye mkono uliopooza, **"Nyoosha mkono wako."**
Akaunyoosha, nao ukaponywa kabisa!
6 Kisha Mafarisayo wakatoka nje, nao wakaanza kufanya
shauri la kumuua Yesu wakiwa na Maherode.

Umati Wa Watu Wamfuata Yesu

7 Yesu pamoja na wanafunzi wake wakaondoka huko
wakaenda baharini, nao umati mkubwa wa watu kutoka
Galilaya ukamfuata.
8 Waliposikia mambo yote aliyokuwa akiyafanya, umati
mkubwa wa watu ukamjia kutoka Uyahudi, Yerusalemu,
Idumaya, na ng'ambo ya Yordani, pamoja na wale wa
sehemu za karibu na Tiro na Sidoni.
9 Kwa sababu ya umati mkubwa wa watu, aliwaambia
wanafunzi wake waweke tayari mashua ndogo kwa ajili
yake, ili kuwazuia watu kumsonga.
10 Kwa kuwa alikuwa amewaponya wagonjwa wengi,
wale wenye magonjwa walikuwa wanasukumana ili wapate
kumgusa.
11 Kila mara pepo wachafu walipomwona, walianguka
chini mbele yake na kupiga kelele wakisema, "Wewe ndiwe
Mwana wa Mungu."

12 Lakini aliwaonya wasimseme yeye ni nani.

Yesu Achagua Mitume Kumi Na Wawili
(Mathayo 10:1-4; Luka 6:12-16)

13 Yesu akapanda mlimani na kuwaita wale aliowataka,
nao wakamjia.
14 Akawachagua kumi na wawili, ambao aliwaita mitume,
ili wapate kuwa pamoja naye, na awatume kwenda kuhu-
biri
15 na kuwa na mamlaka ya kutoa pepo wachafu.
16 Hawa ndio wale kumi na wawili aliowachagua: Simoni
(ambaye alimwita Petro);
17 Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana nduguye (am-
bao aliwaita Boanerge, maana yake Wana wa Ngurumo);
18 Andrea, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, Tomaso,
Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkananayo,
19 na Yuda Iskariote aliyemsaliti Yesu.

Yesu Na Beelzebuli
(Mathayo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

20 Kisha Yesu aliporudi nyumbani, umati wa watu ukaku-
sanyika tena, kiasi kwamba yeye na wanafunzi wake
hawakuweza kula chakula.
21 Ndugu zake walipopata habari wakaja ili kumchukua
kwa maana watu walikuwa wakisema, "Amerukwa na
akili."
22 Walimu wa sheria walioteremka kutoka Yerusalemu
walisema, "Amepagawa na Beelzebuli!* Anatoa pepo
wachafu kwa kutumia mkuu wa pepo wachafu!"
23 Basi Yesu akawaita na kuzungumza nao kwa mifano
akasema: **"Shetani awezaje kumtoa Shetani?**
24 **Kama ufalme ukigawanyika dhidi yake wenyewe,**
ufalme huo hauwezi kusimama.
25 **Nayo nyumba kama ikigawanyika dhidi yake**
yenyewe, nyumba hiyo haiwezi kusimama.
26 **Naye Shetani kama akijipinga mwenyewe na awe**
amegawanyika, hawezi kusimama bali mwisho wake
umewadia.
27 **Hakuna mtu yeyote awezaye kuingia kwenye**
nyumba ya mtu mwenye nguvu na kuteka nyara mali
zake asipomfunga kwanza yule mwenye nguvu. Ndipo
ataweza kuteka nyara mali zake.
28 **Amin, nawaambia, dhambi zote na makufuru yote**
ya wanadamu watasamehewa.

---

* **3:22** Beelzebuli kwa Kiyunani ni Beelzebubu, yaani mkuu wa pepo wachafu.

29 **Lakini yeyote anayemkufuru Roho Mtakatifu**
hatasamehewa kamwe, atakuwa na hatia ya dhambi
ya milele.”
30 Yesu alisema hivi kwa sababu walikuwa wanasema,
“Ana pepo mchafu.”

Mama Na Ndugu Zake Yesu
(Mathayo 12:46-50; Luka 8:19-21)

31 Kisha wakaja ndugu zake Yesu pamoja na mama yake.
Wakasimama nje, wakamtuma mtu kumwita.
32 Umati wa watu ulikuwa umeketi kumzunguka, nao
wakamwambia, “Mama yako na ndugu zako wako nje,
wanakutafuta.”
33 Akawauliza, **“Mama yangu na ndugu zangu ni**
nani?”
34 Kisha akawatazama wale watu waliokuwa wameketi
kumzunguka pande zote, akasema, **“Hawa ndio mama**
yangu na ndugu zangu.
35 **Mtu yeyote anayetenda mapenzi ya Mungu, huyo**
ndiye ndugu yangu, na dada yangu na mama yangu.”

4

Mfano Wa Mpanzi
(Mathayo 13:1-9; Luka 8:4-8)

1 Yesu akaanza kufundisha tena kando ya bahari. Umati
wa watu uliokuwa umekusanyika kumzunguka ulikuwa
mkubwa, kiasi kwamba ilimbidi Yesu aingie kwenye
mashua iliyokuwa baharini na kuketi humo, nao watu wote
walikuwa ufuoni mwa bahari.
2 Akawafundisha mambo mengi kwa mifano, naye katika
mafundisho yake akasema:
3 **“Sikilizeni! Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu**
zake.
4 **Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka**
kando ya njia, nao ndege wakaja na kuzila.
5 **Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenye mwamba**
isiyo na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa
kuwa udongo ulikuwa haba.
6 **Lakini jua lilipozidi, mimea ikanyauka na kukauka**
kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina.
7 **Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba, nayo mi-**
iba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea, hivyo haikutoa
mazao.
8 **Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri,**
zikaota vizuri na kukua, zikatoa mazao, moja mara
thelathini, nyingine mara sitini, na nyingine mara mia
moja.”

9 Kisha Yesu akasema, **“Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”**

Sababu Za Mifano
(Mathayo 13:10-17; Luka 8:9-10)

10 Alipokuwa peke yake, watu waliokuwepo naye pamoja
na wanafunzi wake kumi na wawili wakamuuliza kuhusu
mifano yake.
11 Naye akawaambia, **“Ninyi mmepewa kujua siri ya**
Ufalme wa Mungu. Lakini kwa wale walioko nje, kila
kitu husemwa kwao kwa mifano,
12 **ili,**
“ ‘daima waone lakini wasitambue,
daima wasikie lakini wasielewe;
wasije wakageuka, wakatubu na kusamehewa!’ ”

Yesu Afafanua Maana Ya Mfano Wa Mbegu
(Mathayo 13:18-23; Luka 8:11-15)

13 Kisha Yesu akawauliza, **“Hamwelewi maana ya**
mfano huu? Basi mtaelewaje mifano mingine?
14 **Yule mpanzi hupanda neno.**
15 **Hawa ndio wale walio kando ya njia ambako neno**
lilipandwa. Walisikiapo neno, Shetani huja mara na
kulinyakua lile neno lililopandwa ndani yao.
16 **Nazo zile mbegu zilizoanguka kwenye udongo**
wenye miamba, ni wale wanaolisikia neno, na mara
hulipokea kwa furaha.
17 **Lakini kwa kuwa hawana mizizi, wao hudumu kwa**
muda mfupi tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka
kwa ajili ya lile neno, mara wao huiacha imani.
18 **Lakini wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye**
miiba, hulisikia lile neno;
19 **lakini masumbufu ya maisha haya, na udangany-**
ifu wa mali na tamaa ya mambo mengine huja na
kulisonga lile neno na kulifanya lisizae.
20 **Wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye**
udongo mzuri, hulisikia lile neno, wakalipokea na
kuzaa mazao. Wao huzaa mara thelathini, au mara
sitini, au mara mia ya mbegu iliyopandwa.”

Mfano Wa Taa
(Luka 8:16-18)

21 Akawaambia, **“Je, taa huwashwa na kufunikwa**
chini ya kikapu au mvunguni mwa kitanda? Je,
haiwashwi na kuwekwa juu ya kinara chake?
22 **Kwa kuwa hakuna kilichofichika ambacho hakita-**
funuliwa, wala hakuna jambo lolote la siri ambalo
halitaletwa nuruni.

23 **Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”**
24 Naye akawaambia, **“Kuweni waangalifu na yale mnayosikia. Kipimo kile mpimacho, ndicho mtakachopimiwa ninyi, hata na zaidi.**
25 **Kwa maana kila mtu aliye na kitu atapewa zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata kile alicho nacho atanyang’anywa.”**

Mfano Wa Mbegu Inayoota
26 Pia akawaambia, **“Ufalme wa Mungu unafanana na mtu apandaye mbegu shambani.**
27 **Akiisha kuzipanda, usiku na mchana, akiwa amelala au ameamka, mbegu huota na kukua pasipo yeye kujua ikuavyo.**
28 **Udongo huifanya iote kuwa mche, halafu suke, kisha nafaka kamili kwenye suke.**
29 **Lakini nafaka inapokuwa imekomaa, mara mkulima huingia shambani na mundu wa kuvunia, maana mavuno yamekuwa tayari.”**

Mfano Wa Mbegu Ya Haradali
(Mathayo 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)
30 Akawaambia tena, **“Tuufananishe Ufalme wa Mungu na nini? Au tutumie mfano gani ili kuueleza?**
31 **Ni kama punje ya haradali, ambayo ni mbegu ndogo sana kuliko mbegu zote zinazopandwa ardhini.**
32 **Lakini ikishaota, hukua ikawa mmea mkubwa kuliko yote ya bustanini, ikawa na matawi makubwa hata ndege wa angani wanaweza kujenga viota kwenye matawi yake.”**
33 Kwa mifano mingine mingi kama hii Yesu alinena nao neno lake, kwa kadiri walivyoweza kulielewa.
34 Hakusema nao neno lolote pasipo mfano. Lakini alipokuwa na wanafunzi wake, aliwafafanulia kila kitu.

Yesu Atuliza Dhoruba
(Mathayo 8:23-27; Luka 8:22-25)
35 Siku hiyo ilipokaribia jioni, aliwaambia wanafunzi wake, **“Tuvukeni twende mpaka ng’ambo.”**
36 Wakauacha ule umati wa watu, na wakamchukua vile alivyokuwa kwenye mashua. Palikuwa pia na mashua nyingine nyingi pamoja naye.
37 Kukawa na dhoruba kali, nayo mawimbi yakaipiga ile mashua hata ikawa karibu kujaa maji.
38 Yesu alikuwa katika shetri, akiwa analala juu ya mto. Wanafunzi wake wakamwamsha, wakamwambia, “Mwalimu, hujali kama tunazama?”

39 Akaamka, akaukemea ule upepo, akayaambia yale
mawimbi, **“Uwe kimya! Tulia!”** Ule upepo ukatulia,
kukawa shwari kabisa.
40 Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Kwa nini mnao-
gopa hivyo? Je, bado hamna imani?”**
41 Nao wakawa wameogopa sana, wakaulizana, “Ni nani
huyu ambaye hata upepo na mawimbi vinamtii?”

5

Yesu Amponya Mtu Mwenye Pepo
(Mathayo 8:28-34; Luka 8:26-39)

1 Wakafika upande wa pili wa ziwa wakaingia katika nchi
ya Wagerasi.
2 Yesu alipotoka kwenye mashua, mara mtu mmoja
mwenye pepo mchafu akatoka makaburini akakutana naye.
3 Mtu huyu aliishi makaburini, wala hakuna aliyeweza
kumzuia hata kwa kumfunga minyororo.
4 Kwa kuwa mara kwa mara alikuwa amefungwa miny-
ororo mikononi na miguuni, lakini akaikata hiyo minyororo
na kuzivunja zile pingu miguuni mwake. Hapakuwa na mtu
yeyote aliyekuwa na nguvu za kumzuia.
5 Usiku na mchana alikuwa makaburini na milimani,
akipiga kelele na kujikatakata kwa mawe.
6 Alipomwona Yesu kwa mbali, alimkimbilia, akapiga
magoti mbele yake.
7 Akapiga kelele kwa nguvu akisema, “Una nini nami,
Yesu, Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana? Ninakusihi kwa
jina la Mungu, usinitese!”
8 Kwa kuwa Yesu alikuwa amemwambia, **“Mtoke mtu
huyu, wewe pepo mchafu!”**
9 Yesu akamuuliza, **“Jina lako ni nani?”**
Akamjibu, “Jina langu ni Legioni,* kwa kuwa tuko
wengi.”
10 Akamsihi Yesu sana asiwapeleke nje ya nchi ile.
11 Palikuwa na kundi kubwa la nguruwe lililokuwa
likilisha karibu kando ya kilima.
12 Wale pepo wachafu wakamsihi Yesu wakisema,
“Tuamuru twende kwenye wale nguruwe. Turuhusu
tuwaingie.”
13 Basi Yesu akawaruhusu, nao wale pepo wachafu waka-
toka, wakawaingia hao nguruwe. Lile kundi lilikuwa na
nguruwe wapatao 2,000, nao wote wakateremkia gengeni
kwa kasi, nao wakatumbukia ziwani na kuzama.

---

* **5:9** Legioni maana yake ni Jeshi.

14 Wale watu waliokuwa wakichunga hao nguruwe
wakakimbilia mjini na vijijini kueleza yaliyotukia. Watu
wakatoka kwenda kuona hayo yaliyokuwa yametukia.
15 Walipofika kwa Yesu, wakamwona yule mtu aliyekuwa
amepagawa na pepo wachafu legioni akiwa ameketi hapo,
amevaa nguo na mwenye akili timamu. Wakaogopa.
16 Wale walioyaona mambo hayo wakawaeleza watu
wengine yaliyomtokea yule mtu aliyekuwa amepagawa na
pepo wachafu, na habari za lile kundi la nguruwe pia.
17 Basi watu wakaanza kumwomba Yesu aondoke katika
nchi yao.
18 Yesu alipokuwa anaingia kwenye mashua, yule mtu
aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu akamsihi Yesu
waende pamoja.
19 Yesu hakumruhusu, bali alimwambia, **"Nenda nyum-
bani kwa jamaa yako ukawaeleze mambo makuu
aliyokutendea Bwana, na jinsi alivyokuhurumia."**
20 Yule mtu akaenda zake, akaanza kutangaza katika
Dekapoli mambo makuu Yesu aliyomtendea. Nao watu
wote wakastaajabu.

Mwanamke Aponywa
(Mathayo 9:18-26; Luka 8:40-56)

21 Yesu alipokwisha kuvuka tena na kufika ng'ambo,
umati mkubwa wa watu ukamzunguka yeye akiwa hapo
kando ya bahari.
22 Kisha mmoja wa viongozi wa sinagogi aliyeitwa Yairo
akafika pale. Naye alipomwona Yesu, akapiga magoti
miguuni pake,
23 akamsihi akisema, "Binti yangu mdogo ni mgonjwa
mahututi. Tafadhali nakusihi, njoo uweke mikono yako juu
yake ili apate kupona, naye atakuwa hai."
24 Hivyo Yesu akaenda pamoja naye.
Umati mkubwa wa watu ukamfuata, nao watu wakawa
wanamsonga.
25 Hapo palikuwa na mwanamke aliyekuwa amesumbu-
liwa na tatizo la kutokwa damu kwa miaka kumi na miwili.
26 Mwanamke huyu alikuwa ameteseka sana kwa mikono
ya matabibu wengi, na kutumia kila kitu alichokuwa nacho.
Lakini badala ya kupona, hali yake ilizidi kuwa mbaya.
27 Alikuwa amesikia habari za Yesu, naye akaja kwa
nyuma yake kwenye umati wa watu, akaligusa vazi lake,
28 kwa maana alisema moyoni mwake, "Kama nikiweza
kuligusa vazi lake tu, nitaponywa."
29 Mara kutoka damu kwake kukakoma, naye akajisikia
mwilini mwake amepona kabisa.

30 Ghafula Yesu akatambua kuwa nguvu zimemtoka.
Akaugeukia ule umati wa watu na kuuliza, **“Ni nani**
aliyegusa mavazi yangu?”
31 Wanafunzi wake wakamjibu, “Unaona jinsi umati
wa watu unavyokusonga. Wawezaje kuuliza, **‘Ni nani**
aliyenigusa?’ ”
32 Lakini Yesu akaangalia pande zote ili aone ni nani
aliyemgusa.
33 Yule mwanamke, akijua kilichomtokea, akaja, akaan-
guka miguuni pake akitetemeka kwa hofu, akamweleza
ukweli wote.
34 Yesu akamwambia, **“Binti, imani yako imekuponya.**
Nenda kwa amani, upone kabisa ugonjwa wako.”

Yesu Amfufua Binti Yairo

35 Alipokuwa bado anaongea, watu wakafika kutoka
nyumbani kwa Yairo. Wakamwambia, “Binti yako amekufa.
Kwa nini kuendelea kumsumbua Mwalimu?”
36 Aliposikia hayo waliyosema, Yesu akamwambia huyo
kiongozi wa sinagogi, **“Usiogope. Amini tu.”**
37 Hakumruhusu mtu mwingine yeyote amfuate
isipokuwa Petro, Yakobo na Yohana, nduguye Yakobo.
38 Walipofika nyumbani kwa yule kiongozi wa sinagogi,
Yesu akaona ghasia, watu wakilia na kuomboleza kwa sauti
kubwa.
39 Alipokwisha kuingia ndani, akawaambia, **“Kwa nini**
mnafanya ghasia na kulia? Mtoto hajafa, bali amelala
tu.”
40 Wale watu wakamcheka kwa dharau.
Lakini yeye akawatoa wote nje, akawachukua baba na
mama wa yule mtoto, pamoja na wale wanafunzi aliokuwa
nao. Wakaingia ndani mpaka pale alipokuwa yule mtoto.
41 Akamshika mtoto mkono, akamwambia, ***“Talitha***
koum!”† (maana yake ni, **“Msichana, nakuambia:**
amka!”)
42 Mara yule msichana akasimama, akaanza kutembea
(alikuwa na umri wa miaka kumi na miwili). Walipoona
haya, wakastaajabu sana.
43 Yesu akawaagiza kwa ukali wasimweleze mtu yey-
ote jambo hilo, naye akawaambia wampe yule msichana
chakula.

6

Nabii Hana Heshima Kwao
(Mathayo 13:53-58; Luka 4:16-30)

† **5:41** Talitha koum ni lugha ya Kiaramu.

1 Yesu akaondoka huko na kwenda mji wa kwao, akiwa
amefuatana na wanafunzi wake.
2 Ilipofika siku ya Sabato, akaanza kufundisha katika
sinagogi, na wengi waliomsikia wakashangaa.
Nao wakauliza, “Mtu huyu ameyapata wapi mambo haya
yote? Tazama ni hekima ya namna gani hii aliyopewa?
Tazama matendo ya miujiza ayafanyayo kwa mikono yake!
3 Huyu si yule seremala, mwana wa Maria? Na ndugu
zake si Yakobo, Yose,* Yuda na Simoni? Dada zake wote si
tuko nao hapa kwetu?” Nao wakachukizwa sana kwa ajili
yake, wakakataa kumwamini.
4 Yesu akawaambia, **“Nabii hakosi heshima isipokuwa
katika mji wake mwenyewe, na miongoni mwa jamaa
na ndugu zake, na nyumbani kwake.”**
5 Hakufanya miujiza yoyote huko isipokuwa kuweka
mikono yake juu ya wagonjwa wachache na kuwaponya.
6 Naye akashangazwa sana kwa jinsi wasivyokuwa na
imani.

Yesu Awatuma Wale Kumi Na Wawili
(Mathayo 10:5-15; Luka 9:1-6)

Kisha Yesu akawa anakwenda kutoka kijiji kimoja hadi
kingine akifundisha.
7 Akawaita wale kumi na wawili, akawatuma wawili
wawili, na kuwapa mamlaka kutoa pepo wachafu.
8 Akawaagiza akisema, **“Msichukue chochote kwa ajili
ya safari isipokuwa fimbo tu. Msichukue mkate, wala
mkoba, wala fedha kwenye mikanda yenu.**
9 **Vaeni viatu, lakini msivae nguo ya ziada.”**
10 Akawaambia, **“Mkiingia kwenye nyumba yoyote,
kaeni humo hadi mtakapoondoka katika mji huo.**
11 **Kama mahali popote hawatawakaribisha wala
kuwasikiliza, mtakapoondoka huko, kung’uteni
mavumbi kutoka kwenye miguu yenu ili kuwa
ushuhuda dhidi yao.”**
12 Kwa hiyo wakatoka na kuhubiri kwamba inawapasa
watu kutubu na kuacha dhambi.
13 Wakatoa pepo wachafu wengi, wakawapaka wagonjwa
wengi mafuta na kuwaponya.

Yohana Mbatizaji Akatwa Kichwa
(Mathayo 14:1-12; Luka 9:7-9)

14 Mfalme Herode akasikia habari hizi, kwa maana jina la
Yesu lilikuwa limejulikana sana. Watu wengine walikuwa
wakisema, “Yohana Mbatizaji amefufuliwa kutoka kwa

* **6:3** Yosefu kwa Kiyunani ni Joses.

wafu, ndiyo sababu nguvu za kutenda miujiza zinafanya
kazi ndani yake.”
15 Wengine wakasema, “Yeye ni Eliya.”
Nao wengine wakasema, “Yeye ni nabii, kama mmo-
jawapo wa wale manabii wa zamani.”
16 Lakini Herode aliposikia habari hizi, akasema, “Huyo ni
Yohana Mbatizaji, niliyemkata kichwa, amefufuliwa kutoka
kwa wafu!”
17 Kwa kuwa Herode alikuwa ameagiza kwamba Yohana
Mbatizaji akamatwe, afungwe na kutiwa gerezani. Alifanya
hivi kwa sababu ya Herodia, mke wa Filipo, ndugu yake,
ambaye Herode alikuwa amemwoa.
18 Yohana alikuwa amemwambia Herode, “Si halali
kwako kuwa na mke wa ndugu yako.”
19 Kwa hiyo Herodia alikuwa amemwekea Yohana kiny-
ongo akataka kumuua. Lakini hakuweza,
20 kwa sababu Herode alimwogopa Yohana akijua
kwamba ni mtu mwenye haki na mtakatifu, hivyo akam-
linda. Herode alifadhaika sana alipomsikia Yohana, lakini
bado alipenda kumsikiliza.
21 Mfalme Herode alifanya karamu kubwa wakati wa
sikukuu ya kuzaliwa kwake. Akawaalika maafisa wake
wakuu, majemadari wa jeshi na watu mashuhuri wa
Galilaya. Hatimaye Herodia alipata wasaa aliokuwa aki-
utafuta.
22 Binti yake Herodia alipoingia na kucheza, akam-
furahisha Herode pamoja na wageni wake walioalikwa
chakulani.
Mfalme Herode akamwambia yule binti, “Niombe kitu
chochote utakacho, nami nitakupa.”
23 Tena akamwahidi kwa kiapo, akamwambia, “Chochote
utakachoomba nitakupa, hata kama ni nusu ya ufalme
wangu.”
24 Yule binti akatoka nje, akaenda kumuuliza mama yake,
“Niombe nini?”
Mama yake akamjibu, “Omba kichwa cha Yohana Mbati-
zaji.”
25 Yule binti akarudi haraka kwa mfalme, akamwambia,
“Nataka unipe sasa hivi kichwa cha Yohana Mbatizaji
kwenye sinia.”
26 Mfalme akasikitika sana, lakini kwa sababu alikuwa
ameapa viapo mbele ya wageni wake, hakutaka kumkatalia.
27 Mara mfalme akatuma askari mmojawapo wa walinzi
wake kukileta kichwa cha Yohana. Akaenda na kumkata
Yohana kichwa humo gerezani,

28 akakileta kichwa chake kwenye sinia na kumpa yule
msichana, naye yule msichana akampa mama yake.
29 Wanafunzi wa Yohana walipopata habari hizi, wakaja
na kuuchukua mwili wake, wakauzika kaburini.

Yesu Awalisha Wanaume 5,000
(Mathayo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

30 Wale mitume wakakusanyika kwa Yesu na kumpa taar-
ifa ya mambo yote waliyokuwa wamefanya na kufundisha.
31 Basi kwa kuwa watu wengi mno walikuwa wakija
na kutoka, hata wakawa hawana nafasi ya kula, Yesu
akawaambia wanafunzi wake, **"Twendeni peke yetu ma-
hali pa faragha, mpate kupumzika."**
32 Hivyo wakaondoka kwa mashua peke yao, wakaenda
mahali pasipo na watu.
33 Lakini watu wengi waliowaona wakiondoka,
wakawatambua, nao wakaenda haraka kwa miguu kutoka
miji yote, nao wakatangulia kufika.
34 Yesu alipofika kando ya bahari, aliona makutano
makubwa ya watu, akawahurumia kwa maana walikuwa
kama kondoo wasiokuwa na mchungaji. Kwa hiyo akaanza
kuwafundisha mambo mengi.
35 Mchana ulipokuwa umeendelea sana, wanafunzi wake
walienda kwake, wakamwambia, "Mahali hapa ni nyikani,
nazo saa zimekwenda sana.
36 Waage watu ili waende mashambani na vijijini jirani,
wakajinunulie chakula."
37 Lakini Yesu akawajibu, **"Ninyi wapeni chakula."**
Wakamwambia, "Je, twende tukanunue mikate ya dinari
200† ili tuwape watu hawa wale?"
38 Akawauliza, **"Kuna mikate mingapi? Nendeni
mkaangalie."**
Walipokwisha kujua wakarudi, wakamwambia, "Kuna
mikate mitano na samaki wawili."
39 Kisha Yesu akawaamuru wawaketishe watu makundi
makundi kwenye majani,
40 nao wakaketi kwenye makundi ya watu mia mia na
wengine hamsini hamsini.
41 Yesu akaichukua ile mikate mitano na wale samaki
wawili, akainua macho yake akatazama mbinguni, akav-
ibariki na kuimega ile mikate. Kisha akawapa wanafunzi
wake ili wawagawie wale watu wote. Pia akawagawia wote
wale samaki wawili.
42 Watu wote wakala, wakashiba.

---

† **6:37** Dinari moja ilikuwa kama mshahara wa kibarua wa siku moja; hivyo dinari 200 ni sawa na mshahara wa siku 200.

43 Nao wanafunzi wake wakakusanya vipande vilivyosalia vya mikate na samaki, wakajaza vikapu kumi na viwili.
44 Idadi ya wanaume waliokula walikuwa 5,000.

Yesu Atembea Juu Ya Maji
(Mathayo 14:22-33; Yohana 6:15-21)

45 Mara Yesu akawaambia wanafunzi wake waingie kwenye mashua watangulie kwenda Bethsaida, wakati yeye alikuwa akiwaaga wale makutano.
46 Baada ya kuwaaga wale watu, akaenda mlimani kuomba.
47 Ilipofika jioni, ile mashua ilikuwa imefika katikati ya bahari, na Yesu alikuwa peke yake katika nchi kavu.
48 Akawaona wanafunzi wake wanahangaika na kupiga makasia kwa nguvu, kwa sababu upepo ulikuwa wa mbisho. Wakati wa zamu ya nne ya usiku, Yesu akawaendea wanafunzi wake, akiwa anatembea juu ya maji. Alikuwa karibu kuwapita,
49 lakini walipomwona akitembea juu ya maji, wakadhani ni mzimu. Wakapiga yowe,
50 kwa sababu wote walipomwona waliogopa.

Mara Yesu akasema nao, akawaambia, **"Jipeni moyo! Ni mimi. Msiogope!"**
51 Akapanda ndani ya mashua nao, na ule upepo ukakoma! Wakashangaa kabisa,
52 kwa kuwa walikuwa hawajaelewa kuhusu ile mikate. Mioyo yao ilikuwa migumu.
53 Walipokwisha kuvuka, wakafika nchi ya Genesareti, wakatia nanga.
54 Mara waliposhuka kutoka mashua yao, watu wakamtambua Yesu.
55 Wakaenda katika vijiji vyote upesi, wakawabeba wagonjwa kwenye mikeka ili kuwapeleka mahali popote waliposikia kuwa Yesu yupo.
56 Kila mahali Yesu alipokwenda, iwe vijijini, mijini au mashambani, watu waliwaweka wagonjwa wao masokoni. Wakamwomba awaruhusu hao wagonjwa waguse japo upindo wa vazi lake. Nao wote waliomgusa waliponywa.

7

Kilicho Safi Na Kilicho Najisi
(Mathayo 15:1-20)

1 Mafarisayo na baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa wametoka Yerusalemu wakakusanyika mbele ya Yesu.

2 Wakawaona baadhi ya wanafunzi wake wakila chakula
kwa mikono iliyo najisi, yaani, bila kunawa kama ilivy-
otakiwa na sheria ya dini ya Wayahudi.
3 (Kwa kuwa Mafarisayo na Wayahudi wote hawali
chakula pasipo kunawa kwa kufuata desturi za wazee wao.
4 Wanapotoka sokoni hawawezi kula pasipo kunawa. Pia
kuna desturi nyingine nyingi wanazofuata kama vile jinsi
ya kuosha vikombe, vyungu na vyombo vya shaba.)

5 Kwa hiyo wale Mafarisayo na walimu wa sheria waka-
muuliza Yesu, “Mbona wanafunzi wako hawafuati desturi
za wazee, na badala yake wanakula kwa mikono najisi?”

6 Yesu akawajibu, **“Nabii Isaya alisema ukweli
alipotabiri juu yenu, ninyi wanafiki. Kama
ilivyoandikwa:**

**“ ‘Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao,
lakini mioyo yao iko mbali nami.**

7 **Huniabudu bure,
nayo mafundisho yao ni maagizo ya wanadamu tu.’**
8 **Ninyi mmeziacha amri za Mungu na kushika desturi
za watu.”**

9 Naye akawaambia, **“Ninyi mnayo njia nzuri ya
kukataa amri za Mungu ili mpate kuyashika mapokeo
yenu!**
10 **Kwa mfano, Mose alisema, ‘Waheshimu baba yako
na mama yako,’ na, ‘Yeyote amtukanaye baba yake au
mama yake, na auawe.’**
11 **Lakini ninyi mwafundisha kwamba mtu
akimwambia baba yake au mama yake, ‘Kile ambacho
ningeweza kukusaidia ni Korbani’ (yaani kimewekwa
wakfu kwa Mungu),**
12 **basi hawajibiki tena kumsaidia baba yake au
mama yake.**
13 **Kwa njia hiyo ninyi mnabatilisha neno la Mungu
kwa mapokeo yenu mliyojiwekea. Nanyi mnafanya
mambo mengi ya aina hiyo.”**

14 Yesu akaita tena ule umati wa watu, akawaambia,
“Nisikilizeni, kila mmoja wenu na mwelewe jambo hili.
15 **Hakuna kitu kinachomwingia mtu kimtiacho una-
jisi, lakini kile kimtokacho ndicho kimtiacho unajisi.
[**
16 **Kama mtu yeyote ana masikio ya kusikia na
asikie.]”**
17 Akiisha kuuacha ule umati wa watu na kuingia ndani,
wanafunzi wake wakamuuliza maana ya mfano ule.

18 Akawajibu, **“Je, hata nanyi hamwelewi? Je, hamfahamu kwamba kitu kimwingiacho mtu hakimtii unajisi?**
19 **Mtu akila kitu hakiingii moyoni mwake bali tumboni, na baadaye hutolewa nje ya mwili wake.”** (Kwa kusema hivi, Yesu alivihalalisha vyakula vyote kuwa ni “safi.”)
20 Akaendelea kusema, **“Kile kimtokacho mtu ndicho kimtiacho unajisi.**
21 **Kwa maana kutoka ndani ya moyo wa mtu hutoka mawazo mabaya, uasherati, wizi, uuaji, uzinzi,**
22 **tamaa mbaya, uovu, udanganyifu, ufisadi, wivu, matukano, kiburi na upumbavu.**
23 **Maovu haya yote hutoka ndani ya mtu, nayo ndiyo yamtiayo mtu unajisi.”**

Imani Ya Mwanamke Msirofoinike
(Mathayo 15:21-28)

24 Ndipo Yesu akaondoka hapo akaenda sehemu za Tiro. Akaingia katika nyumba moja, naye hakutaka mtu yeyote ajue kwamba yuko humo. Lakini hakuweza kujificha.
25 Mara mwanamke mmoja, ambaye binti yake mdogo alikuwa na pepo mchafu, akaja na kumpigia magoti miguuni pake.
26 Basi huyo mwanamke alikuwa Myunani, aliyezaliwa Foinike ya Siria.* Akamsihi Yesu amtoe binti yake huyo pepo mchafu.
27 Yesu akamwambia, **“Waache watoto washibe kwanza, kwa maana si vyema kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa.”**
28 Lakini yule mwanamke akamjibu, “Bwana, hata mbwa walio chini ya meza hula makombo ya chakula cha watoto.”
29 Ndipo Yesu akamjibu, **“Kwa sababu ya jibu lako, nenda zako nyumbani; yule pepo mchafu amemtoka binti yako.”**
30 Akaenda zake nyumbani akamkuta binti yake amelala kitandani, yule pepo mchafu akiwa amemtoka.

Yesu Amponya Mtu Aliyekuwa Kiziwi Na Bubu

31 Kisha Yesu akaondoka sehemu za Tiro, akapita katikati ya Sidoni, hadi Bahari ya Galilaya na kuingia eneo la Dekapoli.
32 Huko, watu wakamletea Yesu mtu mmoja kiziwi, ambaye pia alikuwa na kigugumizi, wakamwomba aweke mkono wake juu ya huyo mtu na amponye.

---

* **7:26** Kulikuwa na Foinike ya Siria (ndio Shamu) na Foinike ya Libya.

33 Baadaye Yesu akampeleka yule kiziwi kando mbali na
watu, Yesu akatia vidole vyake masikioni mwa yule mtu.
Kisha akatema mate na kuugusa ulimi wa yule mtu.
34 Ndipo Yesu akatazama mbinguni, akavuta hewa ndani
kwa nguvu akamwambia, ***"Efatha!"*** (yaani, **"Funguka!"**)
35 Mara masikio yake yakafunguka na ulimi wake
ukaachiliwa, akaanza kuongea sawasawa.
36 Yesu akawaamuru wasimwambie mtu yeyote habari
hizi. Lakini kadiri alivyowazuia, ndivyo walivyozidi ku-
tangaza kwa bidii.
37 Walistaajabu mno. Wakasema, "Amefanya mambo
yote vizuri mno! Amewawezesha viziwi wasikie na bubu
waseme!"

8

Yesu Alisha Wanaume 4,000
(Mathayo 15:32-39)

1 Katika siku hizo, umati mkubwa wa watu ulikusanyika
tena. Kwa kuwa walikuwa hawana chakula, Yesu akawaita
wanafunzi wake akawaambia,
2 **"Ninauhurumia huu umati wa watu, kwa sababu
sasa wamekuwa nami kwa muda wa siku tatu na
hawana chakula.**
3 **Nikiwaaga waende nyumbani bila kula, watazimia
njiani kwa sababu baadhi yao wametoka mbali."**
4 Wanafunzi wake wakamjibu, "Lakini hapa nyikani
tutapata wapi mikate ya kutosha kuwalisha?"
5 Yesu akawauliza, **"Mna mikate mingapi?"**
Wakajibu, "Tuna mikate saba."
6 Akawaambia watu waketi chini. Akiisha kuichukua
mikate saba na kushukuru, akaimega na kuwapa wana-
funzi wake ili wawagawie watu. Wanafunzi wake
wakafanya hivyo.
7 Walikuwa pia na visamaki vichache, Yesu akavibariki,
akawaamuru wanafunzi wake wawagawie watu.
8 Wale watu walikula na kutosheka. Baadaye wanafunzi
wakakusanya vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu saba.
9 Watu waliokula walikuwa wapata 4,000. Akiisha
kuwaaga,
10 aliingia kwenye mashua pamoja na wanafunzi wake,
akaenda sehemu za Dalmanutha.

Mafarisayo Waomba Ishara
(Mathayo 12:38-42; 16:1-4)

11 Mafarisayo wakaja, wakaanza kumhoji Yesu. Ili
kumtega, wakamwomba awaonyeshe ishara kutoka mbin-
guni.

12 Akahuzunika moyoni, akawaambia, **“Kwa nini kizazi hiki kinataka ishara? Amin nawaambieni, hakitapewa ishara yoyote.”**
13 Kisha akawaacha, akarudi kwenye mashua, akavuka hadi ng’ambo.

Chachu Ya Mafarisayo Na Ya Herode
(Mathayo 16:5-12)

14 Wanafunzi walikuwa wamesahau kuchukua mikate ya kutosha. Walikuwa na mkate mmoja tu kwenye mashua.
15 Yesu akawaonya: **“Jihadharini na chachu ya Mafarisayo na ya Herode.”**
16 Wakajadiliana wao kwa wao, na kusema, “Anasema hivi kwa sababu hatukuleta mikate.”
17 Yesu, akifahamu majadiliano yao, akawauliza: **“Mbona mnajadiliana kuhusu kutokuwa na mikate? Je, bado hamtambui wala hamwelewi? Je, mbona mioyo yenu ni migumu kiasi hicho?**
18 **Je, mna macho lakini mnashindwa kuona, na mna masikio lakini mnashindwa kusikia? Je, hamkumbuki?**
19 **Nilipoimega ile mikate mitano kuwalisha watu 5,000, mlikusanya vikapu vingapi vilivyojaa vya masazo?”**
Wakamjibu, “Kumi na viwili.”
20 **“Je, nilipoimega ile mikate saba kuwalisha watu 4,000, mlikusanya vikapu vingapi vilivyojaa vya masazo?”**
Wakamjibu, “Saba.”
21 Ndipo akawauliza, **“Je, bado hamwelewi?”**

Yesu Amponya Kipofu Huko Bethsaida

22 Wakafika Bethsaida na baadhi ya watu wakamleta mtu mmoja kipofu wakamsihi Yesu amguse.
23 Yesu akamshika mkono huyo kipofu akampeleka nje ya kijiji. Baada ya kuyatemea mate macho ya yule kipofu na kumwekea mikono, Yesu akamuuliza, **“Unaona chochote?”**
24 Yule kipofu akaangalia, akasema, “Ninaona watu, wanaonekana kama miti inayotembea.”
25 Yesu akamwekea tena mikono machoni. Kisha macho yake yakafunguka, kuona kwake kukarejea naye akaona kila kitu dhahiri.
26 Yesu akamuaga aende nyumbani kwake, akimwambia, **“Hata kijijini usiingie.”**

Petro Amkiri Yesu Kuwa Ndiye Kristo
(Mathayo 16:13-20; Luka 9:18-21)

27 Yesu na wanafunzi wake wakaondoka kwenda katika
vijiji vya Kaisaria-Filipi. Walipokuwa njiani, Yesu
akawauliza, **“Watu husema mimi ni nani?”**
28 Wakamjibu, “Baadhi husema wewe ni Yohana Mbati-
zaji, wengine husema ni Eliya, na bado wengine husema
wewe ni mmojawapo wa manabii.”
29 Akawauliza, **“Je, ninyi mnasema mimi ni nani?”**
Petro akajibu, “Wewe ndiwe Kristo.”*
30 Yesu akawaonya wasimwambie mtu yeyote habari
zake.

Yesu Atabiri Kifo Chake
(Mathayo 16:21-28; Luka 9:22-27)

31 Ndipo akaanza kuwafundisha wanafunzi wake kuwa
Mwana wa Adamu lazima atapata mateso mengi na
kukataliwa na wazee, viongozi wa makuhani, na walimu
wa sheria, na kwamba itampasa auawe lakini baada ya siku
tatu afufuke.
32 Aliyasema haya waziwazi, ndipo Petro akamchukua
kando na akaanza kumkemea.
33 Lakini Yesu alipogeuka na kuwaangalia wanafunzi
wake, akamkemea Petro. Akasema, **“Rudi nyuma yangu,
Shetani! Moyo wako hauwazi yaliyo ya Mungu, bali ya
wanadamu.”**
34 Ndipo akauita ule umati wa watu pamoja na wanafunzi
wake, akasema, **“Mtu yeyote akitaka kunifuata, ni
lazima ajikane mwenyewe, auchukue msalaba wake,
anifuate.**
35 **Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa maisha
yake atayapoteza, lakini yeyote atakayeyapoteza
maisha yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili
atayaokoa.**
36 **Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote,
lakini akayapoteza maisha yake?**
37 **Au mtu atatoa nini badala ya nafsi yake?**
38 **Mtu yeyote akinionea aibu mimi na maneno yangu
katika kizazi hiki cha uzinzi na dhambi, Mwana wa
Adamu naye atamwonea aibu wakati atakapokuja
katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika
watakatifu.”**

9

1 Yesu akaendelea kuwaambia, **“Amin, nawaambia,
kuna watu waliosimama hapa ambao hawataonja
mauti kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu ukija kwa
nguvu.”**

---

* **8:29** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

Yesu Ageuka Sura
(Mathayo 17:1-13; Luka 9:28-36)

2 Baada ya siku sita, Yesu akawachukua Petro, Yakobo
na Yohana, akawapeleka juu ya mlima mrefu, mahali
walipokuwa faraghani. Huko, Yesu akageuka sura mbele
yao.
3 Mavazi yake yakawa na weupe wa kuzima macho,
meupe kuliko ambavyo mtu yeyote duniani angaliweza
kuyang'arisha.
4 Mose na Eliya wakawatokea, wakawa wanazungumza
na Yesu.
5 Petro akamwambia Yesu, "Rabi, ni vyema sisi tukae
hapa. Turuhusu tujenge vibanda vitatu: kimoja chako,
kingine cha Mose na kingine cha Eliya."
6 Petro hakujua aseme nini kwa maana yeye na wenzake
walikuwa wameogopa sana.
7 Ndipo pakatokea wingu, likawafunika, nayo sauti ku-
toka lile wingu ikasema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa.
Msikieni yeye."
8 Mara walipotazama huku na huku, hawakuona tena mtu
mwingine yeyote pamoja nao isipokuwa Yesu.
9 Walipokuwa wakishuka kutoka mlimani, Yesu
akawakataza wasimwambie mtu yeyote mambo waliyoona,
mpaka Mwana wa Adamu atakapokuwa amefufuka kutoka
kwa wafu.
10 Wakalihifadhi jambo hilo wao wenyewe, lakini wakawa
wanajiuliza, "Huku kufufuka kwa wafu maana yake nini?"
11 Wakamuuliza, "Kwa nini walimu wa sheria husema
kwamba ni lazima Eliya aje kwanza?"
12 Yesu akawajibu, **"Ni kweli, Eliya yuaja kwanza ili
kutengeneza mambo yote. Mbona basi imeandikwa
kwamba Mwana wa Adamu ni lazima ateseke sana na
kudharauliwa?**
13 **Lakini ninawaambia, Eliya amekwisha kuja,
nao wakamtendea walivyopenda, kama ilivyoandikwa
kumhusu yeye."**

Mvulana Mwenye Pepo Mchafu Aponywa
(Mathayo 17:14-21; Luka 9:37-43)

14 Walipowafikia wale wanafunzi wengine, wakawakuta
wamezungukwa na umati mkubwa wa watu na baadhi ya
walimu wa sheria wakibishana nao.
15 Mara wale watu walipomwona Yesu, wakastaajabu
sana, wakamkimbilia ili kumsalimu.
16 Akawauliza wanafunzi wake, **"Mnabishana nao
kuhusu nini?"**

17 Mtu mmoja miongoni mwa ule umati wa watu akajibu,
“Mwalimu, nilimleta kwako mwanangu ambaye ana pepo
mchafu anayemfanya asiweze kuongea.
18 Kila mara huyo pepo mchafu ampagaapo mwanangu,
humwangusha chini na kumfanya atokwe povu mdomoni
na kusaga meno, kisha mwili wake hukauka. Nili-
waomba wanafunzi wako wamtoe huyo pepo mchafu,
lakini hawakuweza.”
19 Yesu akawaambia, **“Enyi kizazi kisicho na imani!
Nitakuwa pamoja nanyi mpaka lini? Nitawavumilia
mpaka lini? Mleteni mvulana kwangu.”**
20 Nao wakamleta yule mvulana. Yule pepo mchafu
alipomwona Yesu, mara akamtia yule mvulana kifafa,
akaanguka, akagaagaa chini huku akitokwa na povu kiny-
wani.
21 Yesu akamuuliza baba yake, **“Mwanao amekuwa
katika hali hii tangu lini?”**
Akamjibu, “Tangu utoto wake.
22 Mara kwa mara huyo pepo mchafu amekuwa akimwan-
gusha kwenye moto au kwenye maji ili kumwangamiza.
Lakini kama unaweza kufanya jambo lolote, tafadhali
tuhurumie utusaidie.”
23 Yesu akamwambia, **“Kama ukiweza kuamini, yote
yawezekana kwake yeye aaminiye.”**
24 Mara baba yake yule mvulana akapiga kelele akisema,
“Ninaamini. Nisaidie kutokuamini kwangu!”
25 Yesu alipoona kwamba umati wa watu unakusanyika
pamoja mbio, akamkemea yule pepo mchafu, akimwambia,
**“Wewe pepo bubu na kiziwi, nakuamuru umtoke, wala
usimwingie tena!”**
26 Yule pepo mchafu akiisha kupiga kelele, akamtia kifafa
kwa nguvu, na akamtoka. Yule mvulana alikuwa kama
maiti, hivyo watu wengi wakasema, “Amekufa.”
27 Lakini Yesu akamshika mkono, akamwinua, naye
akasimama.
28 Baada ya Yesu kuingia ndani ya nyumba, wana-
funzi wake wakamuuliza wakiwa peke yao, “Mbona sisi
hatukuweza kumtoa huyo pepo mchafu?”
29 Yesu akawajibu, **“Hali hii haiwezi kutoka isipokuwa
kwa kuomba na kufunga.”**

Yesu Atabiri Tena Kifo Chake Na Ufufuo
(Mathayo 17:22-23; Luka 9:43-45)

30 Wakaondoka huko, wakapitia Galilaya. Yesu hakutaka
mtu yeyote afahamu mahali walipo,
31 kwa maana alikuwa anawafundisha wanafunzi wake.
Akawaambia, **“Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa**

mikononi mwa watu. Nao watamuua, lakini siku tatu baada ya kuuawa atafufuka."
32 Lakini wao hawakuelewa kile alimaanisha, nao waliogopa kumuuliza maana yake.

Mabishano Kuhusu Aliye Mkuu Zaidi
(Mathayo 18:1-5; Luka 9:46-48)

33 Basi wakafika Kapernaumu na baada ya kuingia nyumbani akawauliza, **"Mlikuwa mnabishana nini kule njiani?"**
34 Lakini hawakumjibu, kwa sababu njiani walikuwa wakibishana kuhusu nani miongoni mwao alikuwa mkuu zaidi ya wote.
35 Akaketi chini, akawaita wote kumi na wawili, akawaambia: **"Kama mtu yeyote akitaka kuwa wa kwanza, hana budi kuwa wa mwisho na mtumishi wa wote."**
36 Kisha akamchukua mtoto mdogo, akamsimamisha katikati yao. Akamkumbatia, akawaambia,
37 **"Mtu yeyote amkaribishaye mmoja wa hawa watoto wadogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi. Naye anikaribishaye mimi, amkaribisha Baba yangu aliyenituma."**

Yeyote Asiye Kinyume Nasi Yuko Upande Wetu
(Luka 9:49-50)

38 Yohana akamwambia, "Mwalimu, tumemwona mtu akitoa pepo wachafu kwa jina lako, nasi tukamkataza, kwa sababu yeye si mmoja wetu."
39 Yesu akasema, **"Msimkataze, kwa kuwa hakuna yeyote atendaye miujiza kwa Jina langu ambaye baada ya kitambo kidogo aweza kunena lolote baya dhidi yangu.**
40 **Kwa maana yeyote asiye kinyume chetu, yuko upande wetu.**
41 **Amin, nawaambia, yeyote awapaye ninyi kikombe cha maji kwa Jina langu kwa sababu ninyi ni mali ya Kristo, hakika hataikosa thawabu yake."**

Kusababisha Kutenda Dhambi
(Mathayo 18:6-9; Luka 17:1-2)

42 **"Kama mtu yeyote akimsababisha mmojawapo wa wadogo hawa wanaoniamini kutenda dhambi, ingekuwa bora kwake afungiwe jiwe kubwa la kusagia shingoni mwake, na kutoswa baharini.**
43 **Kama mkono wako ukikusababisha kutenda dhambi, ukate. Ni afadhali kwako kuingia katika uzima ukiwa na mkono mmoja, kuliko kuwa na mikono**

miwili lakini ukaingia jehanamu, mahali ambako moto hauzimiki. [
44 **Mahali ambako funza wake hawafi wala moto wake hauzimiki.]**
45 **Kama mguu wako ukikusababisha kutenda dhambi, ukate. Ni afadhali kwako kuingia katika uzima ukiwa kiwete, kuliko kuwa na miguu miwili lakini ukaingia jehanamu. [**
46 **Mahali ambako funza wake hawafi wala moto hauzimiki.]**
47 **Nalo jicho lako likikusababisha kutenda dhambi, ling'oe. Ni afadhali kwako kuingia katika Ufalme wa Mungu ukiwa na jicho moja, kuliko kuwa na macho mawili lakini ukatupwa jehanamu,**
48 **mahali ambako**
" 'funza wake hawafi,
wala moto wake hauzimiki.'
49 **Kila mmoja atatiwa chumvi kwa moto.**
50 **"Chumvi ni nzuri, lakini ikipoteza ladha yake utaifanyaje ili iweze kukolea tena? Mwe na chumvi ndani yenu, mkaishi kwa amani, kila mmoja na mwenzake."**

10

Mafundisho Kuhusu Talaka
(Mathayo 19:1-12; Luka 16:18)

1 Yesu akaondoka huko, akavuka Mto Yordani, akaenda sehemu za Uyahudi. Umati mkubwa wa watu ukaenda kwake tena, naye kama ilivyokuwa desturi yake, akawafundisha.
2 Baadhi ya Mafarisayo wakaja ili kumjaribu kwa kumuuliza, "Je, ni halali mtu kumwacha mke wake?"
3 Yesu akawajibu, **"Je, Mose aliwaamuru nini?"**
4 Wakajibu, "Mose aliruhusu kwamba mume anaweza kumwandikia mkewe hati ya talaka na kumwacha."
5 Yesu akawaambia, **"Mose aliwaandikia sheria hiyo kwa sababu ya ugumu wa mioyo yenu.**
6 **Lakini tangu mwanzo wa uumbaji, 'Mungu aliwaumba mwanaume na mwanamke.**
7 **Kwa sababu hii mwanaume atamwacha baba yake na mama yake na kuambatana na mkewe, na hao wawili watakuwa mwili mmoja.'**
8 **Kwa hiyo hawatakuwa wawili tena, bali mwili mmoja.**
9 **Basi, alichokiunganisha Mungu, mwanadamu asikitenganishe."**

10 Walipokuwa tena ndani ya nyumba, wanafunzi wake
wakamuuliza kuhusu jambo hili.
11 Akawajibu, **“Mtu yeyote amwachaye mkewe na kuoa**
mke mwingine, anazini naye.
12 **Naye mwanamke amwachaye mumewe na kuolewa**
na mume mwingine, anazini.”

Yesu Anawabariki Watoto Wadogo
(Mathayo 19:13-15; Luka 18:15-17)

13 Watu walikuwa wakimletea Yesu watoto wadogo ili
awaguse, lakini wanafunzi wake wakawakemea.
14 Yesu alipoona yaliyokuwa yakitukia, akachukizwa.
Akawaambia wanafunzi wake, **“Waacheni watoto**
wadogo waje kwangu, wala msiwazuie, kwa maana
Ufalme wa Mungu ni wa wale walio kama hawa.
15 **Amin, nawaambia, mtu yeyote asiyeupokea Ufalme**
wa Mungu kama mtoto mdogo, hatauingia kamwe.”
16 Akawachukua watoto mikononi mwake, akawakumba-
tia, akaweka mikono yake juu yao, akawabariki.

Kijana Tajiri
(Mathayo 19:16-30; Luka 18:18-30)

17 Yesu alipokuwa anaondoka, mtu mmoja akamkim-
bilia, akapiga magoti mbele yake, akamuuliza, “Mwalimu
mwema, nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?”
18 Yesu akamwambia, **“Mbona unaniita mwema?**
Hakuna yeyote aliye mwema ila Mungu peke yake.
19 **Unazijua amri: ‘Usiue, usizini, usiibe, usishuhudie**
uongo, usidanganye, waheshimu baba yako na mama
yako.’ ”
20 Akamjibu, “Mwalimu, amri hizi zote nimezishika tangu
nikiwa mtoto.”
21 Yesu akamtazama na kumpenda, akamwambia,
“Umepungukiwa na kitu kimoja. Nenda ukauze kila
kitu ulicho nacho uwape maskini hizo fedha, nawe
utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo, unifuate.”
22 Yule mtu aliposikia hayo, akasikitika sana. Akaondoka
kwa huzuni kwa sababu alikuwa na mali nyingi.
23 Yesu akatazama pande zote, akawaambia wanafunzi
wake, **“Itakuwa vigumu sana kwa wenye mali kuingia**
katika Ufalme wa Mungu!”
24 Wanafunzi wake wakashangazwa sana na maneno
hayo. Lakini Yesu akawaambia tena, **“Wanangu, tazama**
jinsi ilivyo vigumu kwa wale wanaotumainia mali
kuingia katika Ufalme wa Mungu.

25 **Ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu**
la sindano kuliko mtu tajiri*kuingia katika Ufalme wa
Mungu.”
26 Wanafunzi wake wakashangaa sana. Wakaulizana wao
kwa wao, “Ni nani basi awezaye kuokoka?”
27 Yesu akawatazama, akawaambia, **“Kwa mwanadamu**
jambo hili haliwezekani, lakini kwa Mungu sivyo.
Mambo yote yanawezekana kwa Mungu.”
28 Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, tumeacha kila kitu na
kukufuata wewe!”
29 Yesu akasema, **“Amin, nawaambia, hakuna mtu**
yeyote aliyeacha nyumba, ndugu wa kiume au wa kike,
au mama au baba, au watoto au mashamba kwa ajili
yangu na kwa ajili ya Injili,
30 **ambaye hatalipwa mara mia katika ulimwengu**
huu: nyumba, ndugu wa kiume na wa kike, mama na
baba na watoto, mashamba pamoja na mateso, kisha
uzima wa milele katika ulimwengu ujao.
31 **Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa wa**
mwisho, na wa mwisho watakuwa wa kwanza.”

Yesu Atabiri Mara Ya Tatu Kufa Na Kufufuka Kwake
(Mathayo 20:17-19; Luka 18:31-34)

32 Walikuwa njiani wakipanda kwenda Yerusalemu,
na Yesu alikuwa ametangulia. Wanafunzi wake walis-
hangaa, nao watu waliowafuata walijawa na hofu. Yesu
akawachukua tena wale wanafunzi wake kumi na wawili
kando na kuwaambia yatakayompata.
33 Akasema, **“Tunapanda kwenda Yerusalemu, na**
Mwana wa Adamu atasalitiwa kwa viongozi wa
makuhani na walimu wa sheria. Wao watamhukumu
kifo na kumtia mikononi mwa watu wa Mataifa,
34 **ambao watamdhihaki na kumtemea mate,**
watampiga na kumuua. Siku tatu baadaye atafufuka.”

Ombi La Yakobo Na Yohana
(Mathayo 20:20-28)

35 Kisha Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, wakaja
kwake na kumwambia, “Mwalimu, tunataka utufanyie
lolote tutakalokuomba.”
36 Naye akawaambia, **“Je, mwataka niwafanyie jambo**
gani?”
37 Wakamwambia, “Tupe kukaa mmoja upande wako
wa kuume na mwingine upande wako wa kushoto katika
utukufu wako.”

---

* **10:25** Tajiri ina maana wale wanaotumainia mali.

38 Lakini Yesu akawaambia, **“Ninyi hamjui mnaloliomba. Je, mnaweza kukinywea kikombe ninyweacho mimi, au kubatizwa ubatizo nibatizwao mimi?”**
39 Wakajibu, “Tunaweza.”
Kisha Yesu akawaambia, **“Kikombe nikinyweacho mtakinywea na ubatizo nibatizwao mtabatizwa,**
40 **lakini kuketi mkono wangu wa kuume au wa kushoto si juu yangu mimi kuwapa. Nafasi hizi ni kwa ajili ya wale walioandaliwa.”**
41 Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia hayo, wakaanza kuwakasirikia Yakobo na Yohana.
42 Lakini Yesu akawaita wote pamoja na kuwaambia, **“Mnafahamu kuwa wale wanaodhaniwa kuwa watawala wa watu wa Mataifa huwatawala watu kwa nguvu, nao wenye vyeo huonyesha mamlaka yao.**
43 **Lakini isiwe hivyo kwenu. Badala yake, yeyote anayetaka kuwa mkuu miongoni mwenu hana budi kuwa mtumishi wenu,**
44 **na yeyote anayetaka kuwa wa kwanza, hana budi kuwa mtumwa wa wote.**
45 **Kwa kuwa hata Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi.”**

Yesu Amponya Kipofu Bartimayo
(Mathayo 20:29-34; Luka 18:35-43)

46 Kisha wakafika Yeriko. Yesu alipokuwa akiondoka mjini na wanafunzi wake pamoja na umati mkubwa wa watu, kipofu mmoja, jina lake Bartimayo, mwana wa Timayo, alikuwa ameketi kando ya njia akiomba msaada.
47 Aliposikia kuwa ni Yesu wa Nazareti aliyekuwa anapita, akaanza kupaza sauti akisema, “Yesu, Mwana wa Daudi, nihurumie!”
48 Watu wengi wakamkemea, wakamwambia akae kimya, lakini yeye akazidi kupaza sauti, akisema, “Mwana wa Daudi, nihurumie!”
49 Yesu akasimama na kusema, **“Mwiteni.”**
Hivyo wakamwita yule mtu kipofu, wakamwambia, “Jipe moyo! Inuka, anakuita.”
50 Akiwa analivua lile joho lake, alisimama na kumwendea Yesu.
51 Yesu akamuuliza, **“Unataka nikufanyie nini?”**
Yule kipofu akajibu, “Mwalimu, nataka kuona.”
52 Yesu akamwambia, **“Nenda zako, imani yako imekuponya.”** Mara akapata kuona, akamfuata Yesu njiani.

11

Yesu Aingia Yerusalemu Kwa Shangwe
(Mathayo 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-19)

1 Walipokaribia Yerusalemu, wakafika Bethfage na Bethania katika Mlima wa Mizeituni. Yesu akawatuma wawili wa
wanafunzi wake,
2 akawaambia, **“Nendeni katika kijiji kilichoko mbele
yenu. Na hapo mtakapoingia kijijini, mtamkuta
mwana-punda amefungwa hapo, ambaye hajapandwa
na mtu bado. Mfungueni, mkamlete hapa.**
3 **Kama mtu yeyote akiwauliza, ‘Mbona mnamfun-
gua?’ Mwambieni, ‘Bwana anamhitaji, na atamrudisha
hapa baada ya muda mfupi.’ ”**
4 Wakaenda, wakamkuta mwana-punda amefungwa
kando ya barabara, karibu na mlango wa nyumba.
5 Walipokuwa wanamfungua, watu waliokuwa wamesi-
mama karibu wakawauliza, “Mna maana gani mnapomfun-
gua huyo mwana-punda?”
6 Wakawajibu kama vile Yesu alivyokuwa amewaagiza,
nao wale watu wakawaruhusu.
7 Kisha wakamleta huyo mwana-punda kwa Yesu na
kutandika mavazi yao juu yake, naye akampanda.
8 Watu wengi wakatandaza mavazi yao barabarani,
na wengine wakatandaza matawi waliyokuwa wamekata
mashambani.
9 Kisha wale waliokuwa wametangulia mbele na wale
waliokuwa wakifuata nyuma wakapaza sauti, wakisema,
“Hosana!”*

“Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana!”

10 “Umebarikiwa Ufalme unaokuja wa baba yetu Daudi!”

“Hosana kwake yeye aliye juu!”
11 Yesu akaingia Yerusalemu na kwenda Hekaluni. Akaan-
galia kila kitu kilichokuwamo, lakini kwa kuwa ilishakuwa
jioni, akaenda zake Bethania pamoja na wale kumi na
wawili.

Yesu Alaani Mtini Usiozaa
(Mathayo 21:18-19)

12 Kesho yake walipokuwa wakitoka Bethania, Yesu
alikuwa na njaa.

---

* **11:9** Kiebrania kusema Okoa, basi likawa neno la shangwe.

13 Akauona mtini kwa mbali, naye akaenda ili aone kama
ulikuwa na matunda. Alipoufikia, akakuta una majani tu,
kwa kuwa hayakuwa majira ya tini.
14 Akauambia ule mti, **“Tangu leo mtu yeyote asile**
kamwe matunda kutoka kwako.” Wanafunzi wake
walimsikia akisema hayo.

Yesu Atakasa Hekalu
(Mathayo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22)

15 Walipofika Yerusalemu, Yesu akaingia katika eneo
la Hekalu, akaanza kuwafukuza wale waliokuwa wak-
inunua na kuuza humo ndani. Akazipindua meza za
wale waliokuwa wakibadilisha fedha, na pia viti vya wale
waliokuwa wakiuza njiwa,
16 wala hakumruhusu mtu yeyote kuchukua bidhaa kupi-
tia ukumbi wa Hekalu.
17 Naye alipokuwa akiwafundisha, akasema, **“Je,**
haikuandikwa kuwa:
“ ‘Nyumba yangu itaitwa
nyumba ya sala kwa mataifa yote’?
Lakini ninyi mmeifanya kuwa ‘pango la
wanyang’anyi.’ ”
18 Viongozi wa makuhani na walimu wa sheria wakapata
habari hizi, nao wakaanza kutafuta njia ya kumuua, kwa
kuwa walikuwa wakimwogopa, kwa sababu umati wote
ulikuwa unashangazwa na mafundisho yake.
19 Ilipofika jioni, Yesu na wanafunzi wake wakatoka nje
ya mji.

Mtini Ulionyauka
(Mathayo 21:20-22)

20 Asubuhi yake walipokuwa wakipita, wakauona ule
mtini umenyauka kutoka juu hadi kwenye mizizi yake.
21 Petro akakumbuka na kumwambia Yesu, “Rabi,
tazama! Ule mtini ulioulaani umenyauka!”
22 Yesu akawajibu, **“Mwaminini Mungu.**
23 **Amin, nawaambia, mtu yeyote atakayeuambia**
mlima huu, ‘Ng’oka ukatupwe baharini,’ wala asione
shaka moyoni mwake, bali aamini kwamba hayo
asemayo yametukia, atatimiziwa.
24 **Kwa sababu hiyo nawaambia, yoyote mtakay-**
oyaomba mkisali, aminini ya kwamba mmeyapokea,
nayo yatakuwa yenu.
25 **Nanyi kila msimamapo kusali, sameheni mkiwa**
na neno na mtu, ili naye Baba yenu aliye mbinguni
awasamehe ninyi makosa yenu. [

26 **Lakini kama ninyi msiposamehe, wala Baba yenu aliye mbinguni hatawasamehe ninyi makosa yenu.]”**

Swali Kuhusu Mamlaka Ya Yesu
(Mathayo 21:23-27; Luka 20:1-8)

27 Wakafika tena Yerusalemu, na Yesu alipokuwa akitembea Hekaluni, viongozi wa makuhani, walimu wa sheria pamoja na wazee wa watu wakamjia.
28 Wakamuuliza, “Unafanya mambo haya kwa mamlaka gani? Na ni nani aliyekupa mamlaka ya kufanya hayo?”
29 Yesu akawajibu, **“Nitawauliza swali moja. Nijibuni, nami nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya.**
30 **Niambieni, je, ubatizo wa Yohana ulitoka mbinguni au kwa wanadamu?”**
31 Wakahojiana wao kwa wao, wakisema, “Kama tukisema, ‘Ulitoka mbinguni,’ atatuuliza, ‘Mbona hamkumwamini?’
32 Lakini tukisema, ‘Ulitoka kwa wanadamu,’…” (Waliwaogopa watu, kwa sababu kila mtu aliamini kwamba Yohana alikuwa nabii wa kweli.)
33 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, “Hatujui.”

Naye Yesu akawaambia, **“Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya.”**

12

Mfano Wa Wapangaji Waovu
(Mathayo 21:33-46; Luka 20:9-19)

1 Yesu akaanza kusema nao kwa mifano, akawaambia: **“Mtu mmoja alipanda shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akachimba shimo ndani yake kwa ajili ya shinikizo la kusindika divai, na akajenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha shamba hilo la mizabibu kwa wakulima fulani, kisha akasafiri kwenda nchi nyingine.**
2 **Wakati wa mavuno ulipofika, mwenye shamba akamtuma mtumishi wake kwa hao wapangaji ili kuchukua sehemu yake ya mavuno ya shamba la mizabibu kutoka kwa hao wapangaji.**
3 **Lakini wale wakulima walimkamata yule mtumishi, wakampiga, wakamfukuza mikono mitupu.**
4 **Kisha yule mwenye shamba akamtuma mtumishi mwingine kwao; nao wale wakulima wakampiga kichwani na kumfanyia mambo ya aibu.**

5 **Kisha akamtuma mtumishi mwingine, naye huyo wakamuua. Akawatuma wengine wengi; baadhi yao wakawapiga, na wengine wakawaua.**
6 **"Mwenye shamba alikuwa bado na mmoja wa kumtuma, mwanawe aliyempenda. Hatimaye akamtuma akisema, 'Watamheshimu mwanangu.'**
7 **"Lakini wale wapangaji wakasemezana pamoja, 'Huyu ndiye mrithi. Njooni tumuue, nao urithi utakuwa wetu.'**
8 **Hivyo wakamchukua na kumuua, wakamtupa nje ya lile shamba la mizabibu.**
9 **"Sasa basi yule mwenye shamba atafanya nini? Atakuja na kuwaua hao wapangaji, kisha atawapa wapangaji wengine hilo shamba la mizabibu.**
10 **Je, hamjasoma Andiko hili:**
" 'Jiwe walilolikataa waashi
limekuwa jiwe kuu la pembeni;
11 **Bwana ndiye alitenda jambo hili,**
nalo ni ajabu machoni petu'?"
12 Walipotambua kuwa amesema mfano huo kwa ajili yao, wakataka kumkamata, lakini wakaogopa ule umati wa watu. Wakamwacha, wakaondoka, wakaenda zao.

Swali Kuhusu Kulipa Kodi
(Mathayo 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Baadaye wakawatuma baadhi ya Mafarisayo na Maherode ili kwenda kumtega Yesu katika yale anayosema.
14 Wakamjia, wakamwambia, "Mwalimu, tunajua kwamba wewe ni mtu mwadilifu. Wewe huyumbishwi na wanadamu, kwa kuwa huna upendeleo. Lakini wewe huifundisha njia ya Mungu katika kweli. Je, ni halali kulipa kodi kwa Kaisari, au la?
15 Je, tulipe kodi au tusilipe?"
Lakini Yesu alijua unafiki wao. Akawauliza **"Mbona mnajaribu kunitega? Nileteeni hiyo dinari*niione."**
16 Wakamletea hiyo sarafu. Naye akawauliza, **"Sura hii ni ya nani? Na maandishi haya ni ya nani?"**
Wakamjibu, "Ni vya Kaisari."
17 Ndipo Yesu akawaambia, **"Mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu."**
Nao wakamstaajabia sana.

Ndoa Wakati Wa Ufufuo
(Mathayo 22:23-33; Luka 20:27-40)

---

* **12:15** Dinari moja ilikuwa sawa na mshahara wa kibarua wa siku moja.

18 Kisha Masadukayo, wale wasemao kuwa hakuna ufu-
fuo wa wafu, wakamjia Yesu,
19 wakasema, “Mwalimu, Mose alituandikia kuwa kama
ndugu wa mtu akifa na kumwacha mkewe bila mtoto, basi
huyo mtu inampasa amwoe huyo mjane ili amzalie ndugu
yake watoto.
20 Basi palikuwepo ndugu saba. Yule wa kwanza akaoa
mke, naye akafa pasipo kuwa na mtoto yeyote.
21 Wa pili akamwoa yule mjane, lakini naye akafa bila
kuacha mtoto yeyote. Ikawa vivyo hivyo kwa yule wa tatu.
22 Hakuna hata mmojawapo wa hao ndugu wote saba
aliyeacha mtoto. Hatimaye yule mwanamke naye akafa.
23 Kwa hiyo wakati wa ufufuo, yeye atakuwa mke wa
nani, maana aliolewa na ndugu wote saba?”
24 Yesu akawajibu, **“Je, hampotoki kwa sababu hamfa-
hamu Maandiko wala uweza wa Mungu?**
25 **Wafu watakapofufuka, hawataoa wala kuolewa,
bali watakuwa kama malaika wa mbinguni.**
26 **Basi kuhusu wafu kufufuliwa, je hamjasoma katika
Kitabu cha Mose jinsi Mungu alivyosema na Mose
kutoka kile kichaka akisema, ‘Mimi ni Mungu wa
Abrahamu, na Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo?’**
27 **Yeye si Mungu wa wafu, bali ni Mungu wa walio
hai. Kwa hiyo mmekosea kabisa.”**

Amri Iliyo Kuu
(Mathayo 22:34-40; Luka 10:25-28)

28 Mwalimu mmoja wa sheria akaja, akawasikia waki-
jadiliana. Akiona kwamba Yesu amewajibu vyema, naye
akamuuliza, “Katika amri zote, ni ipi iliyo kuu?”
29 Yesu akajibu, **“Amri iliyo kuu ndiyo hii: ‘Sikia ee
Israeli. Bwana Mungu wetu, Bwana ndiye mmoja.**
30 **Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote,
kwa roho yako yote, kwa akili zako zote, na kwa nguvu
zako zote.’**
31 **Ya pili ndiyo hii: ‘Mpende jirani yako kama nafsi
yako.’ Hakuna amri nyingine iliyo kuu kuliko hizi.”**
32 Yule mwalimu wa sheria akamwambia Yesu, “Mwal-
imu, umejibu vyema kwamba Mungu ni mmoja, wala
hakuna mwingine ila yeye.
33 Kumpenda Mungu kwa moyo wote na kwa akili zote
na kwa nguvu zote, na kumpenda jirani kama mtu anavy-
ojipenda mwenyewe ni bora zaidi kuliko kutoa sadaka za
kuteketezwa na dhabihu zote.”
34 Yesu alipoona kwamba amejibu kwa busara,
akamwambia, **“Wewe hauko mbali na Ufalme wa**

Mungu.” Tangu wakati huo, hakuna mtu yeyote aliyethubutu kumuuliza maswali tena.

Kristo Ni Mwana Wa Nani?
(Mathayo 22:41-46; Luka 20:41-44)

35 Yesu alipokuwa akifundisha Hekaluni, akauliza, **“Imekuwaje walimu wa sheria wanasema kwamba Kristo†ni Mwana wa Daudi?**
36 **Kwa maana Daudi mwenyewe, akinena kwa kuongozwa na Roho Mtakatifu, alisema:**
“ ‘BWANA alimwambia Bwana wangu:
“Keti mkono wangu wa kuume,
hadi nitakapowaweka adui zako
chini ya miguu yako.” ’
37 **Kwa hiyo Daudi mwenyewe anamwita ‘Bwana.’ Awezaje basi yeye kuwa mwanawe?”**
Ule umati wote wa watu wakamsikiliza kwa furaha.

Yesu Awatahadharisha Watu Kuhusu Walimu Wa Sheria
(Mathayo 23:1-36; Luka 20:45-47)

38 Alipokuwa akifundisha, Yesu alisema, **“Jihadharini na walimu wa sheria. Wao hupenda kutembea wakiwa wamevaa mavazi marefu, na kusalimiwa kwa heshima masokoni.**
39 **Pia wao hupenda kukaa kwenye viti vya mbele katika masinagogi, na kupewa nafasi za heshima katika karamu.**
40 **Wao hula nyumba za wajane, na ili waonekane kuwa wema wanasali sala ndefu. Watu kama hawa watapata hukumu iliyo kuu sana.”**

Sadaka Ya Mjane
(Luka 21:1-4)

41 Kisha Yesu akaketi mkabala na sehemu ambapo sadaka zilikuwa zinawekwa na kuangalia umati wa watu wakiweka fedha zao kwenye sanduku la hazina ya Hekalu. Matajiri wengi wakaweka kiasi kikubwa cha fedha.
42 Lakini mjane mmoja maskini akaja na kuweka sarafu mbili ndogo za shaba zenye thamani ya senti mbili.
43 Yesu akawaita wanafunzi wake, akawaambia, **“Amin, nawaambia, huyu mjane maskini ameweka katika sanduku la hazina zaidi ya watu wengine wote.**
44 **Wengine wote wametoa kutokana na ziada ya mali zao. Lakini huyu mjane ametoa kutokana na umaskini wake, akaweka kila kitu alichokuwa nacho, hata kile alichohitaji ili kuishi.”**

---

† **12:35** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

13

Dalili Za Siku Za Mwisho
(Mathayo 24:1-2; Luka 21:5-6)

1 Yesu alipokuwa akitoka Hekaluni, mmojawapo wa
wanafunzi wake akamwambia, “Mwalimu! Tazama jinsi
mawe haya yalivyo makubwa, na majengo haya yalivyo
mazuri!”
2 Ndipo Yesu akajibu akasema, **“Je, unayaona majengo
haya yalivyo makubwa? Hakuna hata jiwe moja
litakalobaki juu ya jingine, bali yote yatabomolewa.”**

Mateso Yatabiriwa
(Mathayo 24:3-14; Luka 21:7-19)

3 Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni
mkabala na Hekalu, Petro, Yakobo, Yohana na Andrea
wakamuuliza faraghani,
4 “Tafadhali tuambie, mambo haya yatatukia lini? Nayo
dalili ya kuwa hayo yote yanakaribia kutimia itakuwa
gani?”
5 Yesu akawaambia: **“Jihadharini mtu yeyote asi-
wadanganye.**
6 **Wengi watakuja kwa Jina langu wakidai, ‘Mimi
ndiye,’ nao watawadanganya wengi.**
7 **Msikiapo habari za vita na uvumi wa vita, msiwe
na hofu. Mambo haya hayana budi kutukia, lakini ule
mwisho bado.**
8 **Taifa litainuka dhidi ya taifa na ufalme dhidi ya
ufalme. Kutakuwa na mitetemeko sehemu mbalimbali
na njaa. Haya yatakuwa ndio mwanzo wa utungu.**
9 **“Lakini ninyi jihadharini. Kwa maana
watawapeleka katika mabaraza yao na kupigwa
mijeledi katika masinagogi. Mtashtakiwa mbele
ya watawala na wafalme kwa ajili yangu, ili kuwa
ushuhuda kwao.**
10 **Nayo habari njema lazima ihubiriwe kwanza kwa
mataifa yote kabla ule mwisho haujawadia.**
11 **Mtakapokamatwa na kushtakiwa, msisumbuke
awali kuhusu mtakalosema. Semeni tu lolote
mtakalopewa wakati huo, kwa kuwa si ninyi
mtakaokuwa mkinena, bali ni Roho Mtakatifu.**
12 **“Ndugu atamsaliti ndugu yake ili auawe, naye baba
atamsaliti mtoto wake. Watoto nao wataasi dhidi ya
wazazi wao na kusababisha wauawe.**
13 **Watu wote watawachukia kwa ajili ya Jina langu.
Lakini yule atakayevumilia hadi mwisho ataokolewa.**

Chukizo La Uharibifu
(Mathayo 24:15-28; Luka 21:20-24)

14 **“Mtakapoona ‘chukizo la uharibifu’ limesimama mahali pasipolipasa (asomaye na afahamu), basi wale walioko Uyahudi wakimbilie milimani.**
15 **Yeyote aliye juu ya dari ya nyumba asishuke au kuingia ndani ili kuchukua chochote.**
16 **Aliye shambani asirudi nyumbani kuchukua vazi lake.**
17 **Ole wao wenye mimba na wale wanaonyonyesha watoto siku hizo!**
18 **Ombeni mambo haya yasitokee wakati wa baridi.**
19 **Kwa maana siku hizo zitakuwa za dhiki kuu ambayo haijapata kuwako tangu mwanzo, hapo Mungu alipoumba ulimwengu, mpaka leo, na wala haitakuwako tena kamwe.**
20 **Kama Bwana asingelifupisha siku hizo, kamwe asingeliokoka mtu yeyote. Lakini kwa ajili ya wateule, wale aliowachagua, amezifupisha siku hizo.**
21 **Wakati huo mtu yeyote akiwaambia, ‘Tazama, Kristo*huyu hapa!’ au, ‘Tazama, yuko kule,’ msisadiki.**
22 **Kwa maana watatokea makristo wa uongo na manabii wa uongo, nao watafanya ishara na maajabu ili kuwapotosha, ikiwezekana, hata wale wateule.**
23 **Hivyo jihadharini. Nimekwisha kuwaambia mambo haya yote mapema kabla hayajatukia.**

Kuja Kwa Mwana Wa Adamu
(Mathayo 24:29-31; Luka 21:25-28)

24 **“Lakini katika siku hizo, baada ya hiyo dhiki,**
“ ‘jua litatiwa giza
nao mwezi hautatoa nuru yake;
25 **nazo nyota zitaanguka kutoka angani,**
na nguvu za anga zitatikisika.’
26 **“Ndipo watu wote watakapomwona Mwana wa Adamu akija mawinguni kwa nguvu nyingi na utukufu.**
27 **Naye atawatuma malaika wake wawakusanye wateule wake kutoka pande zote nne za dunia, kutoka miisho ya dunia hadi miisho ya mbingu.**

Somo Kuhusu Mtini
(Mathayo 24:32-35; Luka 21:29-33)

28 **“Basi jifunzeni somo hili kutokana na mtini: Matawi yake yanapoanza kuchipua na kutoa majani, mnatambua kwamba wakati wa kiangazi umekaribia.**

---

* **13:21** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

29 **Vivyo hivyo, myaonapo mambo haya yakitukia,**
mnatambua kwamba wakati u karibu, hata malangoni.
30 **Amin, nawaambia, kizazi hiki hakitapita hadi**
mambo haya yote yawe yametimia.
31 **Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu**
hayatapita kamwe.

Hakuna Ajuaye Siku Wala Saa
(Mathayo 24:36-44)

32 **"Kwa habari ya siku ile na saa hakuna yeyote**
ajuaye, hata malaika walio mbinguni wala Mwana, ila
Baba peke yake.
33 **Jihadharini! Kesheni! Kwa maana hamjui wakati**
ule utakapowadia.
34 **Ni kama mtu anayesafiri. Anaiacha nyumba yake**
na kuwaachia watumishi wake kuiangalia, kila mtu
na kazi yake, kisha akamwamuru yule bawabu aliye
mlangoni akeshe.
35 **"Basi kesheni kwa sababu hamjui ni lini mwenye**
nyumba atakaporudi: iwapo ni jioni, au ni usiku wa
manane, au alfajiri awikapo jogoo, au mapambazuko.
36 **Kama akija ghafula, asije akawakuta mmelala.**
37 **Lile ninalowaambia ninyi, nawaambia watu wote:**
'Kesheni!' "

14

Shauri La Kumuua Yesu
(Mathayo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53)

1 Zilikuwa zimebaki siku mbili tu kabla ya Sikukuu ya
Pasaka, na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Viongozi
wa makuhani na walimu wa sheria walikuwa wakitafuta
njia ya kumkamata Yesu kwa hila na kumuua.
2 Lakini walisema, "Tusilifanye jambo hili wakati wa
Sikukuu, maana watu wanaweza wakafanya ghasia."

Yesu Kupakwa Mafuta Huko Bethania
(Mathayo 26:6-13; Yohana 12:1-8)

3 Yesu alikuwa Bethania nyumbani kwa Simoni aliyekuwa
na ukoma. Wakati alipokuwa ameketi mezani akila chakula
cha jioni, mwanamke mmoja aliingia akiwa na chupa ya
marhamu yenye manukato ya nardo* safi ya thamani
kubwa. Akaivunja hiyo chupa, akamiminia hayo manukato
kichwani mwa Yesu.

---

* **14:3** Nardo ni aina ya manukato yaliyotengenezwa kutokana na mimea yenye mizizi inayotoa harufu nzuri.

4 Baadhi ya watu waliokuwepo pale walikuwa wakise-
mezana wao kwa wao, “Upotevu huu wote ni wa nini?
5 Mafuta haya yangeweza kuuzwa kwa zaidi ya dinari†
300, na fedha hizo wakapewa maskini.” Wakamkemea
vikali huyo mwanamke.
6 Lakini Yesu akawaambia, **“Mbona mnamsumbua**
huyu mwanamke? Mwacheni! Yeye amenitendea
jambo zuri sana.
7 **Maskini mtakuwa nao siku zote na mnaweza**
kuwasaidia wakati wowote mnaotaka. Lakini mimi
hamtakuwa nami siku zote.
8 **Huyu mwanamke amenitendea lile aliloweza.**
Ameumiminia mwili wangu manukato ili kuniandaa
kwa maziko yangu.
9 **Amin, nawaambia, mahali popote ulimwenguni**
ambapo Injili itahubiriwa, jambo hili alilolitenda huyu
mwanamke litatajwa pia kwa ukumbusho wake.”

Yuda Akubali Kumsaliti Yesu
(Mathayo 26:14-16; Luka 22:3-6)

10 Kisha Yuda Iskariote, mmoja wa wale wanafunzi kumi
na wawili, akaenda kwa viongozi wa makuhani ili kumsaliti
Yesu kwao.
11 Walifurahi sana kusikia jambo hili na wakaahidi
kumpa fedha. Hivyo yeye akawa anatafuta wakati uliofaa
wa kumsaliti.

Yesu Ala Pasaka Na Wanafunzi Wake
(Mathayo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yohana 13:21-30)

12 Siku ya kwanza ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu,
siku ambayo kwa desturi mwana-kondoo wa Pasaka huch-
injwa, wanafunzi wa Yesu wakamuuliza, “Unataka twende
wapi ili tukuandalie mahali pa kula Pasaka?”
13 Basi akawatuma wawili miongoni mwa wanafunzi
wake, akawaambia, **“Nendeni mjini. Huko mtakutana**
na mwanaume amebeba mtungi wa maji. Mfuateni.
14 **Mwambieni mwenye nyumba ile atakayoingia,**
‘Mwalimu anauliza: Kiko wapi chumba changu cha
wageni, ambamo mimi na wanafunzi wangu tutakula
Pasaka?’
15 **Atawaonyesha chumba kikubwa ghorofani, kili-**
chopambwa tena kilicho tayari. Tuandalieni humo.”
16 Wale wanafunzi wakaondoka na kwenda mjini, nao
wakakuta kila kitu kama Yesu alivyowaambia. Hivyo
wakaiandaa Pasaka.

---

† **14:5** Dinari 300 ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku 300.

17 Ilipofika jioni, Yesu akaja pamoja na wale wanafunzi
wake kumi na wawili.
18 Walipoketi mezani wakila, Yesu akawaambia,
“Amin, nawaambia, mmoja wenu atanisaliti, mmoja
anayekula pamoja nami.”
19 Wakaanza kuhuzunika na kumuuliza mmoja baada ya
mwingine, “Je, ni mimi Bwana?”
20 Akawajibu, **“Ni mmoja miongoni mwenu ninyi kumi**
na wawili, yule anayechovya mkate kwenye bakuli
pamoja nami.
21 **Mwana wa Adamu anaenda zake kama vile**
alivyoandikiwa. Lakini ole wake mtu yule amsalitiye
Mwana wa Adamu! Ingekuwa heri kwake mtu huyo
kama hangezaliwa.”

Kuanzishwa Kwa Meza Ya Bwana
(Mathayo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Wakorintho 11:23-25)

22 Walipokuwa wanakula, Yesu akachukua mkate,
akashukuru, akaumega na kuwapa wanafunzi wake,
akisema, **“Twaeni mle; huu ndio mwili wangu.”**
23 Kisha akakitwaa kikombe, akashukuru, akawapa, nao
wote wakanywa kutoka humo.
24 Akawaambia, **“Hii ndiyo damu yangu ya agano,**
imwagikayo kwa ajili ya wengi.
25 **Amin, nawaambia, sitakunywa tena katika uzao**
wa mzabibu, hadi siku ile nitakapounywa mpya katika
Ufalme wa Mungu.”
26 Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka wakaenda
Mlima wa Mizeituni.

Yesu Atabiri Kuwa Petro Atamkana
(Mathayo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

27 Yesu akawaambia, **“Ninyi nyote mtaniacha, kwa**
maana imeandikwa:
“ ‘Nitampiga mchungaji,
nao kondoo watatawanyika.’
28 **Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatangulia**
kwenda Galilaya.”
29 Petro akasema, “Hata kama wengine wote watakuacha,
mimi sitakuacha.”
30 Yesu akamwambia, **“Amin, nakuambia; leo, usiku**
huu, kabla jogoo hajawika mara mbili, wewe
mwenyewe utanikana mara tatu.”
31 Lakini Petro akasisitiza zaidi, “Hata kama itabidi kufa
pamoja nawe, sitakukana kamwe.” Nao wale wengine wote
wakasema vivyo hivyo.

Yesu Aomba Katika Bustani Ya Gethsemane
(Mathayo 26:36-46; Luka 22:39-46)

32 Wakaenda mahali paitwapo Gethsemane. Yesu
akawaambia wanafunzi wake, **"Kaeni hapa, nami niende**
nikaombe."
33 Kisha akawachukua pamoja naye Petro, Yakobo na
Yohana. Akaanza kuhuzunika sana na kutaabika.
34 Akawaambia, **"Moyo wangu umejawa na huzuni**
kiasi cha kufa. Kaeni hapa na mkeshe."
35 Akaenda mbele kidogo, akaanguka kifudifudi, akaomba
kwamba kama ingewezekana saa hiyo ya mateso imwondo-
kee.
36 Akasema, "***Abba,***‡**Baba, mambo yote yawezekana**
kwako. Niondolee kikombe hiki. Lakini si kama
nipendavyo mimi, bali vile upendavyo wewe."
37 Akarudi kwa wanafunzi wake, akawakuta wamelala.
Akamwambia Petro, **"Simoni, umelala? Je, hukuweza**
kukesha hata kwa saa moja?
38 **Kesheni na mwombe, msije mkaingia majaribuni.**
Roho iko radhi, lakini mwili ni mdhaifu."
39 Akaenda tena kuomba, akisema maneno yale yale.
40 Aliporudi, akawakuta tena wamelala kwa sababu ma-
cho yao yalikuwa mazito. Nao hawakujua la kumwambia.
41 Akaja mara ya tatu, akawaambia, **"Bado mmelala na**
kupumzika? Imetosha! Saa imewadia. Tazameni,
Mwana wa Adamu anasalitiwa na kutiwa mikononi
mwa wenye dhambi.
42 **Inukeni, twende zetu! Tazameni, msaliti wangu**
yuaja!"

Yesu Akamatwa
(Mathayo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)

43 Yesu alipokuwa bado anazungumza, Yuda, mmoja
wa wale wanafunzi Kumi na Wawili, akatokea. Alikuwa
amefuatana na umati wa watu wenye panga na marungu,
waliokuwa wametumwa na viongozi wa makuhani, walimu
wa sheria, na wazee.
44 Basi msaliti alikuwa amewapa hao watu ishara,
kwamba: "Yule nitakayembusu ndiye. Mkamateni, mkam-
chukue chini ya ulinzi."
45 Mara Yuda akamjia Yesu na kusema, "Rabi."§ Akam-
busu.

---

‡ **14:36** Abba ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni Baba; ni mtoto wa kuzaa tu angeweza kulitumia kwa baba yake. § **14:45** *Rabi* ni neno la Kiebrania ambalo maana yake ni daktari, mwalimu au bwana. Walikuwa na madaraja matatu: La chini kabisa *Rab* (bwana), la pili *Rabi* (bwana wangu), na la juu kabisa *Raboni* (mkuu wangu, bwana wangu mkuu).

46 Wale watu wakamkamata Yesu, wakamweka chini ya
ulinzi.
47 Ndipo mmoja wa wale waliokuwa wamesimama karibu
aliuchomoa upanga wake na kumpiga mtumishi wa kuhani
mkuu, akamkata sikio.
48 Kisha Yesu akawaambia, **“Mmekuja na panga
na marungu kunikamata kana kwamba mimi ni
mnyang’anyi?**
49 **Siku kwa siku nilikuwa pamoja nanyi nikifundisha
Hekaluni, wala hamkunikamata. Lakini Maandiko
sharti yatimie.”**
50 Ndipo wanafunzi wake wote wakamwacha, wakakim-
bia.
51 Kijana mmoja, ambaye hakuwa amevaa kitu isipokuwa
alijitanda nguo ya kitani, alikuwa akimfuata Yesu.
Walipomkamata,
52 alikimbia uchi, akaliacha vazi lake.

Yesu Mbele Ya Baraza La Wayahudi
(Mathayo 26:57-68; Luka 22:54-71; Yohana 18:13-24)

53 Wakampeleka Yesu kwa kuhani mkuu, nao viongozi
wa makuhani wote, na wazee na walimu wa sheria wote
wakakusanyika pamoja.
54 Petro akamfuata kwa mbali, hadi uani kwa kuhani
mkuu. Huko akaketi pamoja na walinzi, akiota moto.
55 Viongozi wa makuhani na Baraza la Wayahudi* lote
wakatafuta ushahidi dhidi ya Yesu ili wapate kumuua.
Lakini hawakupata jambo lolote.
56 Wengi walitoa ushahidi wa uongo dhidi yake, lakini
maelezo yao hayakukubaliana.
57 Ndipo wengine wakasimama wakatoa ushahidi wa
uongo dhidi yake, wakisema:
58 “Sisi tulimsikia akisema, ‘Mimi nitalibomoa Hekalu hili
lililojengwa na wanadamu, na katika siku tatu nitajenga
jingine ambalo halikujengwa na wanadamu.’ ”
59 Lakini hata hivyo, ushahidi wao haukukubaliana.
60 Basi kuhani mkuu akasimama mbele yao, akamuuliza
Yesu, “Je, wewe hutajibu? Ni ushahidi gani hawa watu
wanauleta dhidi yako?”
61 Lakini Yesu akakaa kimya, hakusema neno lolote.
Kuhani mkuu akamuuliza tena, “Je, wewe ndiwe Kristo,†
Mwana wa Mungu Aliyebarikiwa?”

---

* **14:55** Baraza la Wayahudi hapa ina maana ya Sanhedrin ambalo lilikuwa ndilo baraza la juu kabisa la utawala wa Kiyahudi, lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu. † **14:61** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

62 Yesu akajibu, **“Mimi ndimi. Nanyi mtamwona Mwana wa Adamu akiwa ameketi mkono wa kuume wa Mwenye Nguvu, na akija juu ya mawingu ya mbinguni.”**
63 Kuhani mkuu akararua mavazi yake, akasema, “Tuna haja gani tena ya mashahidi zaidi?
64 Ninyi mmesikia hayo makufuru. Uamuzi wenu ni gani?”
Wote wakamhukumu kwamba anastahili kifo.
65 Kisha baadhi ya watu wakaanza kumtemea mate; wakamfunga kitambaa machoni, wakampiga kwa ngumi na kumwambia, “Tabiri!” Walinzi wakamchukua na kumpiga makofi.

Petro Amkana Yesu
(Mathayo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18, 25-27)
66 Petro alipokuwa bado yuko chini kwenye ua wa jumba la kifalme, tazama akaja mmoja wa watumishi wa kike wa kuhani mkuu.
67 Alipomwona Petro akiota moto, akamtazama sana, akamwambia,
“Wewe pia ulikuwa pamoja na Yesu, Mnazareti.”
68 Lakini Petro akakana, akasema, “Sijui wala sielewi unalosema.” Naye akaondoka kuelekea kwenye njia ya kuingilia.
69 Yule mtumishi wa kike alipomwona mahali pale, akawaambia tena wale waliokuwa wamesimama hapo, “Huyu mtu ni mmoja wao.”
70 Lakini Petro akakana tena.
Baada ya muda kidogo wale waliokuwa wamesimama hapo karibu na Petro wakamwambia, “Hakika wewe ni mmoja wao, kwa maana wewe pia ni Mgalilaya!”
71 Petro akaanza kujilaani na kuwaapia, “Mimi simjui huyu mtu mnayesema habari zake!”
72 Papo hapo jogoo akawika mara ya pili. Ndipo Petro akakumbuka lile neno Yesu alikuwa amemwambia: **“Kabla jogoo hajawika mara mbili, utanikana mara tatu.”** Akavunjika moyo, akalia sana.

15

Yesu Mbele Ya Pilato
(Mathayo 27:1-14; Luka 23:1-5; Yohana 18:28-38)
1 Asubuhi na mapema, viongozi wa makuhani, pamoja na wazee, walimu wa sheria na Baraza lote, wakafikia uamuzi. Wakamfunga Yesu, wakamchukua na kumkabidhi kwa Pilato.

2 Pilato akamuuliza, “Je, wewe ndiye Mfalme wa
Wayahudi?”
Yesu akajibu, **“Wewe umesema.”**
3 Viongozi wa makuhani wakamshtaki kwa mambo
mengi.
4 Pilato akamuuliza tena, “Je, huna la kujibu? Tazama ni
mashtaka mangapi wanayaleta juu yako.”
5 Lakini Yesu hakujibu lolote, hivyo Pilato akashangaa.

Pilato Amtoa Yesu Asulubiwe
(Mathayo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohana 18:39–19:16)

6 Ilikuwa desturi wakati wa Sikukuu ya Pasaka kumfun-
gulia mfungwa yeyote ambaye watu wangemtaka.
7 Wakati huo, mtu aliyeitwa Baraba alikuwa amefungwa
gerezani pamoja na waasi wengine waliokuwa wame-
tekeleza uuaji wakati wa maasi.
8 Ule umati wa watu ukamjia Pilato na kumwomba
awafanyie kama ilivyokuwa desturi yake.
9 Pilato akawauliza, “Mnataka niwafungulie huyu Mfalme
wa Wayahudi?”
10 Kwa maana yeye alitambua kuwa viongozi wa
makuhani walikuwa wamemtia Yesu mikononi mwake kwa
ajili ya wivu.
11 Lakini viongozi wa makuhani wakauchochea ule umati
wa watu wamwombe awafungulie Baraba badala yake.
12 Pilato akawauliza tena, “Basi mnataka nifanye nini na
huyu mtu mnayemwita Mfalme wa Wayahudi?”
13 Wakapiga kelele wakisema, “Msulubishe!”
14 Pilato akawauliza, “Kwa nini? Amefanya kosa gani?”
Lakini wao wakapiga kelele kwa nguvu zaidi, wakisema,
“Msulubishe!”
15 Pilato, akitaka kuuridhisha ule umati wa watu, akawa-
fungulia Baraba. Naye baada ya kuamuru Yesu achapwe
mijeledi, akamtoa ili asulubishwe.

Askari Wamdhihaki Yesu
(Mathayo 27:27-31; Yohana 19:2-3)

16 Askari wakampeleka Yesu hadi kwenye ukumbi wa
ndani wa jumba la kifalme, ndio Praitorio,* wakakusanya
kikosi kizima cha askari.
17 Wakamvalisha Yesu joho la zambarau, wakasokota taji
ya miiba, wakamvika kichwani.
18 Wakaanza kumsalimu kwa dhihaka, “Salamu, mfalme
wa Wayahudi!”

---

* **15:16** Praitorio maana yake ni makao makuu ya mtawala; ni jumba la kifalme lililokuwa linakaliwa na Pontio Pilato huko Yerusalemu, palipokuwa na kiti cha hukumu.

19 Wakampiga kwa fimbo ya mwanzi tena na tena
kichwani na kumtemea mate. Wakapiga magoti mbele
yake, wakamsujudia kwa kumdhihaki.
20 Walipokwisha kumdhihaki, wakamvua lile joho la
zambarau, wakamvika tena nguo zake. Kisha wakamtoa
nje ili wakamsulubishe.

Kusulubiwa Kwa Yesu
(Mathayo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27)

21 Mtu mmoja kutoka Kirene, jina lake Simoni, baba yao
Aleksanda na Rufo, alikuwa anapita zake kuingia mjini
kutoka shamba, nao wakamlazimisha kuubeba ule msalaba.
22 Kisha wakampeleka Yesu mpaka mahali palipoitwa
Golgotha (maana yake ni Mahali pa Fuvu la Kichwa).
23 Nao wakampa divai iliyochanganywa na manemane,
lakini hakuinywa.
24 Basi wakamsulubisha, nazo nguo zake wakagawana
miongoni mwao kwa kuzipigia kura ili kuamua ni gani kila
mtu ataichukua.
25 Ilikuwa yapata saa tatu asubuhi walipomsulubisha.
26 Tangazo likaandikwa la mashtaka dhidi yake lenye
maneno haya: "MFALME WA WAYAHUDI."
27 Pamoja naye walisulubiwa wanyang'anyi wawili,
mmoja upande wake wa kuume na mwingine upande wa
kushoto. [
28 Nayo maandiko yakatimizwa, yale yasemayo, "Alih-
esabiwa pamoja na watenda dhambi.]"
29 Watu waliokuwa wakipita njiani wakamtukana huku
wakitikisa vichwa vyao na kusema, "Aha! Wewe ambaye
utalivunja Hekalu na kulijenga kwa siku tatu,
30 basi shuka kutoka msalabani na ujiokoe mwenyewe!"
31 Vivyo hivyo, viongozi wa makuhani pamoja na walimu
wa sheria wakamdhihaki miongoni mwao wakisema, "Ali-
waokoa wengine, lakini hawezi kujiokoa mwenyewe!
32 Basi huyu Kristo,† huyu Mfalme wa Israeli, ashuke sasa
kutoka msalabani, ili tupate kuona na kuamini." Wale
waliosulubiwa pamoja naye pia wakamtukana.

Kifo Cha Yesu Msalabani
(Mathayo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30)

33 Ilipofika saa sita, giza liliifunika nchi yote hadi saa tisa.
34 Mnamo saa tisa, Yesu akapaza sauti, akalia, ***"Eloi,***
Eloi, lama sabakthani?" (maana yake, **"Mungu wangu,**
Mungu wangu, mbona umeniacha?")

† **15:32** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

35 Baadhi ya watu waliokuwa wamesimama karibu wali-
posikia hayo, wakasema, “Msikieni, anamwita Eliya.”
36 Mtu mmoja akaenda mbio, akachovya sifongo kwenye
siki, akaiweka kwenye mwanzi na akampa Yesu ili anywe,
akisema, “Basi mwacheni. Hebu tuone kama Eliya atakuja
kumshusha kutoka hapo msalabani.”
37 Kisha Yesu akatoa sauti kuu, akakata roho.
38 Pazia la Hekalu likachanika vipande viwili kuanzia juu
hadi chini.
39 Basi yule jemadari aliyekuwa amesimama hapo mbele
ya msalaba wa Yesu aliposikia ile sauti yake na kuona
jinsi alivyokata roho, akasema, “Hakika mtu huyu alikuwa
Mwana wa Mungu!”
40 Walikuwepo pia wanawake waliokuwa wakiangalia
kwa mbali. Miongoni mwao walikuwepo Maria Magdalene,
na Maria mama yao Yakobo mdogo na Yose, pia na Salome.
41 Hawa walifuatana na Yesu na kushughulikia mahitaji
yake alipokuwa Galilaya. Pia walikuwepo wanawake
wengine wengi waliokuwa wamekuja pamoja naye
Yerusalemu.

Maziko Ya Yesu
(Mathayo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42)

42 Ilipofika jioni, kwa kuwa ilikuwa Siku ya Maandalizi,
yaani siku moja kabla ya Sabato,
43 Yosefu wa Arimathaya, mtu aliyeheshimiwa katika
Baraza, na ambaye alikuwa anautarajia Ufalme wa Mungu,
akamwendea Pilato kwa ujasiri na kumwomba mwili wa
Yesu.
44 Pilato alikuwa akijiuliza kama Yesu alikuwa amekwisha
kufa. Hivyo akamwita yule jemadari, akamuuliza iwapo
Yesu alikuwa amekwisha kufa.
45 Baada ya kupata habari kutoka kwa yule jemadari
kwamba kweli amekwisha kufa, Pilato akampa Yosefu
ruhusa ya kuuchukua huo mwili.
46 Hivyo Yosefu akanunua kitambaa cha kitani safi,
akaushusha mwili kutoka msalabani, akaufunga katika
kile kitambaa cha kitani, na kuuweka ndani ya kaburi
lililochongwa kwenye mwamba. Kisha akavingirisha jiwe
kwenye ingilio la kaburi.
47 Maria Magdalene na Maria mamaye Yose walipaona
mahali pale alipolazwa.

16

Kufufuka Kwa Yesu
(Mathayo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10)

1 Sabato ilipomalizika, Maria Magdalene, Maria mama
yake Yakobo, na Salome walinunua manukato ili wakau-
pake mwili wa Yesu.
2 Asubuhi na mapema, siku ya kwanza ya juma, mara tu
baada ya kuchomoza jua, walikwenda kaburini.
3 Njiani wakawa wanaulizana wao kwa wao, “Ni nani
atakayetuvingirishia lile jiwe kutoka kwenye ingilio la
kaburi?”
4 Lakini walipotazama, wakaona lile jiwe, ambalo
lilikuwa kubwa sana, limekwisha kuvingirishwa kutoka
pale penye ingilio la kaburi.
5 Walipokuwa wakiingia mle kaburini, wakamwona ki-
jana mmoja aliyevaa joho jeupe akiwa ameketi upande wa
kuume, nao wakastaajabu.
6 Yule malaika akawaambia, “Msistaajabu. Mnamtafuta
Yesu, Mnazareti, aliyesulubiwa. Amefufuka! Hayuko hapa.
Tazameni mahali walipomlaza.
7 Lakini nendeni mkawaambie wanafunzi wake pamoja
na Petro, kwamba, ‘Anawatangulia kwenda Galilaya. Huko
ndiko mtamwona, kama alivyowaambia.’ ”
8 Hivyo wakatoka, wakakimbia kutoka mle kaburini
wakiwa na hofu kuu na mshangao. Nao hawakumwambia
mtu yeyote neno lolote, kwa sababu waliogopa.

Yesu Anamtokea Maria Magdalene
(Mathayo 28:9-10; Yohana 20:11-18)

9 Yesu alipofufuka alfajiri na mapema siku ya kwanza
ya juma alimtokea kwanza Maria Magdalene, yule ambaye
alikuwa amemtoa pepo wachafu saba.
10 Maria akaenda, naye akawaambia wale waliokuwa
wamefuatana na Yesu, waliokuwa wanaomboleza na kulia.
11 Lakini waliposikia kwamba Yesu yu hai na kwamba
Maria alikuwa amemwona, hawakusadiki.

Yesu Awatokea Wanafunzi Wawili
(Luka 24:13-35)

12 Baadaye Yesu akawatokea wawili miongoni mwa wana-
funzi wake walipokuwa wakienda shambani akiwa katika
sura nyingine.
13 Nao wakarudi na kuwaambia wenzao. Lakini
hawakuwasadiki wao pia.

Yesu Awaagiza Wale Wanafunzi Kumi Na Mmoja
(Mathayo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Matendo 1:6-8)

14 Baadaye Yesu akawatokea wale wanafunzi kumi na
mmoja walipokuwa wakila chakula. Akawakemea kwa ku-
toamini kwao na kwa ugumu wa mioyo yao kwa kutosadiki
wale waliomwona baada yake kufufuka.
15 Akawaambia, **"Enendeni ulimwenguni kote, mkai-
hubiri Injili kwa kila kiumbe.**
16 **Yeyote aaminiye na kubatizwa ataokoka. Lakini
yeyote asiyeamini atahukumiwa.**
17 **Nazo ishara hizi zitafuatana na wanaoamini: Kwa
Jina langu watatoa pepo wachafu; watasema kwa lugha
mpya;**
18 **watashika nyoka kwa mikono yao; na hata
wakinywa kitu chochote cha kuua, hakitawadhuru
kamwe; wataweka mikono yao juu ya wagonjwa, nao
watapona."**

[Yesu Apaa Kwenda Mbinguni
(Luka 24:50-53; Matendo 1:9-11)

19 Baada ya Bwana Yesu kusema nao, alichukuliwa juu
mbinguni na kuketi mkono wa kuume wa Mungu.
20 Kisha wanafunzi wake wakatoka, wakahubiri kila
mahali, naye Bwana akatenda kazi pamoja nao na
kulithibitisha neno lake kwa ishara zilizofuatana nalo.]

Luka

1 Kwa kuwa watu wengi wamekaa ili kuandika habari za
mambo yaliyotukia katikati yetu,
2 kama vile yalivyokabidhiwa kwetu na wale waliokuwa
mashahidi walioyaona na watumishi wa Bwana,
3 mimi nami baada ya kuchunguza kila kitu kwa uan-
galifu kuanzia mwanzo, niliamua kukuandikia habari za
mambo hayo, ewe mtukufu Theofilo,
4 ili upate kujua ukweli kuhusu yale uliyofundishwa.

Kuzaliwa Kwa Yohana Mbatizaji Kwatabiriwa

5 Wakati wa Herode mfalme wa Uyahudi, palikuwa na
kuhani mmoja jina lake Zekaria, ambaye alikuwa wa ukoo
wa kikuhani wa Abiya. Elizabeti mkewe alikuwa pia mzao
wa Aroni.
6 Zekaria na Elizabeti mkewe wote walikuwa watu wany-
ofu mbele za Mungu, wakizishika amri zote za Bwana na
maagizo yote bila lawama.
7 Lakini walikuwa hawana watoto, kwa sababu Elizabeti
alikuwa tasa; nao wote wawili walikuwa wazee sana.
8 Siku moja ilipokuwa zamu ya kikundi cha Zekaria, yeye
akifanya kazi ya ukuhani Hekaluni mbele za Mungu,
9 alichaguliwa kwa kura kwa kufuata desturi za ukuhani,
kuingia Hekaluni mwa Bwana ili kufukiza uvumba.
10 Nao wakati wa kufukiza uvumba ulipowadia, wale
wote waliokuwa wamekusanyika ili kuabudu walikuwa nje
wakiomba.
11 Ndipo malaika wa Bwana, akiwa amesimama upande
wa kuume wa madhabahu ya kufukizia uvumba, akam-
tokea Zekaria.
12 Zekaria alipomwona huyo malaika, akafadhaika sana,
akajawa na hofu.
13 Lakini malaika akamwambia, “Usiogope, Zekaria, kwa
maana Mungu amesikia maombi yako. Mkeo Elizabeti
atakuzalia mtoto wa kiume, nawe utamwita jina lake
Yohana.
14 Yeye atakuwa furaha na shangwe kwako, nao watu
wengi watashangilia kwa sababu ya kuzaliwa kwake.
15 Kwa kuwa atakuwa mkuu mbele za Bwana, kamwe
hataonja mvinyo wala kinywaji chochote cha kulevya, naye
atajazwa Roho Mtakatifu hata kabla ya kuzaliwa kwake.
16 Naye atawageuza wengi wa wana wa Israeli warudi
kwa Bwana Mungu wao.

17 Naye atatangulia mbele za Bwana katika roho na nguvu
ya Eliya, ili kuigeuza mioyo ya baba kuwaelekea watoto
wao, na wasiotii warejee katika hekima ya wenye haki, ili
kuliweka tayari taifa lililoandaliwa kwa ajili ya Bwana."
18 Zekaria akamuuliza malaika, "Jambo hilo
linawezekanaje? Mimi ni mzee na mke wangu pia ana
umri mkubwa."
19 Malaika akamjibu, akamwambia, "Mimi ni Gabrieli,
nisimamaye mbele za Mungu, nami nimetumwa kwako ili
nikuambie habari hizi njema.
20 Basi sasa kwa kuwa hujaamini maneno yangu ambayo
yatatimizwa kwa wakati wake, utakuwa bubu hadi siku ile
mambo haya yatakapotukia."
21 Wakati huo watu walikuwa wanamngojea Zekaria nje
huku wakishangaa kukawia kwake mle Hekaluni.
22 Alipotoka akawa hawezi kusema nao, wao wakatambua
kuwa ameona maono ndani ya Hekalu. Lakini kwa kuwa
alikuwa bubu, akawa anawaashiria kwa mikono.
23 Muda wake wa kuhudumu Hekaluni ulipomalizika,
akarudi nyumbani kwake.
24 Baada ya muda usio mrefu, Elizabeti mkewe akapata
mimba, naye akajitenga kwa miezi mitano.
25 Akasema, "Hili ndilo Bwana alilonitendea aliponian-
galia kwa upendeleo na kuniondolea aibu yangu mbele ya
watu."

Kuzaliwa Kwa Yesu Kwatabiriwa

26 Mwezi wa sita baada ya Elizabeti kupata mimba,
Mungu alimtuma malaika Gabrieli aende Galilaya katika
mji wa Nazareti,
27 kwa mwanamwali bikira aliyekuwa ameposwa na mtu
mmoja jina lake Yosefu wa nyumba ya Daudi. Jina la huyu
mwanamwali bikira ni Maria.
28 Naye malaika akaja kwake akamwambia: "Salamu,
wewe uliyebarikiwa, Bwana yu pamoja nawe!"
29 Maria akafadhaishwa sana na maneno haya, akajiuliza
moyoni, "Salamu hii ni ya namna gani?"
30 Ndipo malaika akamwambia, "Usiogope, Maria,
umepata kibali kwa Mungu.
31 Tazama, utachukua mimba, nawe utamzaa mtoto
mwanaume na utamwita jina lake Yesu.
32 Yeye atakuwa mkuu, naye ataitwa Mwana wa Aliye Juu
Sana. BWANA Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba
yake.
33 Ataimiliki nyumba ya Yakobo milele, na ufalme wake
hautakuwa na mwisho."

34 Maria akamuuliza huyo malaika, “Maadamu mimi ni
bikira, jambo hili litawezekanaje?”
35 Malaika akamjibu, “Roho Mtakatifu atakujilia juu yako,
nazo nguvu zake Yeye Aliye Juu Sana zitakufunika kama
kivuli. Kwa hiyo mtoto atakayezaliwa atakuwa mtakatifu,
naye ataitwa Mwana wa Mungu.
36 Tazama, jamaa yako Elizabeti amechukua mimba
katika uzee wake, na huu ni mwezi wake wa sita, yeye
aliyeitwa tasa.
37 Kwa maana kwa Mungu hakuna lisilowezekana.”
38 Maria akasema, “Tazama, mimi ni mtumishi wa Bwana.
Na iwe kwangu kama ulivyosema.” Kisha malaika akaon-
doka, akamwacha.

Maria Aenda Kumtembelea Elizabeti

39 Wakati huo Maria akajiandaa, akaharakisha kwenda
katika mji mmoja kwenye vilima vya Uyahudi.
40 Akaingia nyumbani kwa Zekaria na kumsalimu Eliza-
beti.
41 Naye Elizabeti aliposikia salamu ya Maria, mtoto
aliyekuwa tumboni mwake akaruka. Elizabeti akajazwa na
Roho Mtakatifu,
42 akapaza sauti kwa nguvu akasema, “Umebarikiwa
wewe miongoni mwa wanawake, naye mtoto utakayemzaa
amebarikiwa.
43 Lakini ni kwa nini mimi nimepata upendeleo kiasi hiki,
hata mama wa Bwana wangu afike kwangu?
44 Mara tu niliposikia sauti ya salamu yako, mtoto aliyeko
tumboni mwangu aliruka kwa furaha.
45 Amebarikiwa yeye aliyeamini kwamba lile Bwana
alilomwambia litatimizwa.”

Wimbo Wa Maria Wa Sifa

46 Naye Maria akasema:
“Moyo wangu wamwadhimisha Bwana,
47 nayo roho yangu inamfurahia
Mungu Mwokozi wangu,
48 kwa kuwa ameangalia kwa fadhili
unyonge wa mtumishi wake.
Hakika tangu sasa vizazi vyote vitaniita aliyebarikiwa,
49 kwa maana yeye Mwenye Nguvu
amenitendea mambo ya ajabu:
jina lake ni takatifu.
50 Rehema zake huwaendea wale wamchao,
kutoka kizazi hadi kizazi.
51 Kwa kuwa ametenda mambo ya ajabu kwa mkono wake;
amewatawanya wale wenye kiburi

ndani ya mioyo yao.
52 Amewashusha watawala toka kwenye viti vyao vya enzi,
lakini amewainua wanyenyekevu.
53 Amewashibisha wenye njaa kwa vitu vizuri,
bali matajiri amewafukuza mikono mitupu.
54 Amemsaidia mtumishi wake Israeli,
kwa kukumbuka ahadi yake ya kumrehemu
55 Abrahamu na uzao wake milele,
kama alivyowaahidi baba zetu.”

56 Maria akakaa na Elizabeti karibu miezi mitatu, kisha akarudi nyumbani kwake.

Kuzaliwa Kwa Yohana Mbatizaji

57 Ulipowadia wakati wa Elizabeti kujifungua, alizaa mtoto mwanaume.
58 Majirani zake na jamii zake wakasikia jinsi Bwana alivyomfanyia rehema kuu, nao wakafurahi pamoja naye.
59 Siku ya nane wakaja kumtahiri mtoto, wakataka yule mtoto aitwe Zekaria, ambalo ndilo jina la baba yake.
60 Lakini mama yake akakataa na kusema, “Hapana! Jina lake ataitwa Yohana.”
61 Wakamwambia, “Hakuna mtu yeyote katika jamaa yako mwenye jina kama hilo.”
62 Basi wakamfanyia Zekaria baba yake ishara ili kujua kwamba yeye angependa kumpa mtoto jina gani.
63 Akaomba wampe kibao cha kuandikia na kwa mshangao wa kila mtu akaandika: “Jina lake ni Yohana.”
64 Papo hapo kinywa chake kikafunguliwa na ulimi wake ukaachiwa, akawa anaongea akimsifu Mungu.
65 Majirani wote wakajawa na hofu ya Mungu, na katika nchi yote ya vilima vya Uyahudi watu walikuwa wakinena juu ya mambo haya yote.
66 Kila aliyesikia habari hizi alishangaa akauliza, “Je, mtoto huyu atakuwa mtu wa namna gani?” Maana mkono wa Bwana ulikuwa pamoja naye.

Unabii Wa Zekaria

67 Zekaria, baba yake, akajazwa na Roho Mtakatifu, naye akatoa unabii, akisema:
68 “Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli,
kwa kuwa amewajilia watu wake na kuwakomboa.
69 Naye ametusimamishia pembe* ya wokovu
katika nyumba ya Daudi mtumishi wake,
70 kama alivyonena kwa vinywa vya manabii
wake watakatifu tangu zamani,
71 kwamba atatuokoa kutoka kwa adui zetu,

* **1:69** Pembe hapa inamaanisha nguvu.

na kutoka mikononi mwao wote watuchukiao:
72 ili kuonyesha rehema kwa baba zetu
na kukumbuka Agano lake takatifu,
73 kiapo alichomwapia baba yetu Abrahamu:
74 kutuokoa kutoka mikononi mwa adui zetu,
tupate kumtumikia yeye pasipo hofu
75 katika utakatifu na haki mbele zake,
siku zetu zote.

76 “Nawe mtoto wangu, utaitwa nabii wa Aliye Juu Sana;
kwa kuwa utamtangulia Bwana
na kuandaa njia kwa ajili yake,
77 kuwajulisha watu wake juu ya wokovu
utakaopatikana kwa kusamehewa dhambi zao,
78 kwa ajili ya wingi wa rehema za Mungu wetu,
nuru itokayo juu itatuzukia
79 ili kuwaangazia wale waishio gizani
na katika uvuli wa mauti,
kuiongoza miguu yetu katika njia ya amani.”
80 Yule mtoto akakua na kuongezeka nguvu katika roho; akaishi nyikani hadi siku ile alipojionyesha hadharani kwa Waisraeli.

2

Kuzaliwa Kwa Yesu
(Mathayo 1:18-25)

1 Siku zile Kaisari Augusto alitoa amri kwamba watu wote waandikishwe katika ulimwengu wa Kirumi.
2 (Orodha hii ndiyo ya kwanza iliyofanyika wakati Krenio alikuwa mtawala wa Shamu*).
3 Kila mtu alikwenda kuandikishwa katika mji wake alikozaliwa.
4 Hivyo Yosefu akapanda kutoka mji wa Nazareti ulioko Galilaya kwenda Uyahudi, mpaka Bethlehemu, mji wa Daudi, kwa sababu yeye alikuwa wa ukoo na wa nyumba ya Daudi.
5 Alikwenda huko kujiandikisha pamoja na Maria, ambaye alikuwa amemposa naye alikuwa mjamzito.
6 Wakiwa Bethlehemu, wakati wa Maria wa kujifungua ukawa umetimia,
7 naye akamzaa mwanawe, kifungua mimba. Akamfunika nguo za kitoto na kumlaza katika hori ya kulia ng’ombe, kwa sababu hapakuwa na nafasi katika nyumba ya wageni.

---

* **2:2** Shamu inamaanisha Syria.

Wachungaji Na Malaika

8 Katika eneo lile walikuwako wachungaji waliokuwa
wakikaa mashambani, wakilinda makundi yao ya kondoo
usiku.
9 Ghafula tazama, malaika wa Bwana akawatokea, nao
utukufu wa Bwana ukawang'aria kotekote, wakaingiwa na
hofu.
10 Lakini malaika akawaambia: "Msiogope. Kwa maana
tazama nawaletea habari njema za furaha itakayokuwa
kwa watu wote.
11 Leo katika mji wa Daudi kwa ajili yenu amezaliwa
Mwokozi, ndiye Kristo† Bwana.
12 Hii ndiyo itakayokuwa ishara kwenu: Mtamkuta mtoto
mchanga amefunikwa nguo za kitoto na kulazwa katika
hori ya kulia ng'ombe."

13 Ghafula pakawa na jeshi kubwa la mbinguni pamoja
na huyo malaika wakimsifu Mungu wakisema,

14 "Atukuzwe Mungu juu mbinguni,
na duniani iwe amani kwa watu aliowaridhia."

15 Hao malaika walipokwisha kuondoka na kwenda zao
mbinguni, wale wachungaji wakasemezana wao kwa wao,
"Twendeni Bethlehemu tukaone mambo haya ya ajabu
yaliyotukia, ambayo Bwana ametuambia habari zake."

16 Hivyo wakaenda haraka Bethlehemu, wakawakuta
Maria na Yosefu na yule mtoto mchanga akiwa amelala
katika hori la kulia ng'ombe.
17 Walipomwona yule mtoto, wakawaeleza yale
waliyokuwa wameambiwa kuhusu huyo mtoto.
18 Nao wote waliosikia habari hizi wakastaajabia yale
waliyoambiwa na wale wachungaji wa kondoo.
19 Lakini Maria akayaweka mambo haya yote moyoni
mwake na kuyatafakari.
20 Wale wachungaji wakarudi, huku wakimtukuza Mungu
na kumsifu kwa ajili ya mambo yote waliyokuwa wameam-
biwa na kuyaona.

21 Hata zilipotimia siku nane, ulikuwa ndio wakati wa
kumtahiri mtoto, akaitwa Yesu, jina alilokuwa amepewa na
malaika kabla hajatungwa mimba.

Yesu Apelekwa Hekaluni

22 Ulipotimia wakati wa utakaso wake Maria kwa mujibu
wa Sheria ya Mose, basi Yosefu na Maria walimpeleka mtoto
Yerusalemu, ili kumweka wakfu kwa Bwana

---

† **2:11** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

23 (kama ilivyoandikwa katika Sheria ya Bwana, kwamba,
“Kila mtoto wa kiume kifungua mimba atawekwa wakfu
kwa Bwana”),
24 na pia kutoa dhabihu kulingana na yale yaliyonenwa
katika Sheria ya Bwana: “Hua wawili au makinda mawili
ya njiwa.”

25 Basi alikuwako huko Yerusalemu mtu mmoja jina lake
Simeoni, ambaye alikuwa mwenye haki na mcha Mungu,
akitarajia faraja ya Israeli, na Roho Mtakatifu alikuwa juu
yake.
26 Roho Mtakatifu alikuwa amemfunulia kuwa hatakufa
kabla hajamwona Kristo wa Bwana.
27 Simeoni, akiwa ameongozwa na Roho Mtakatifu, alik-
wenda Hekaluni. Wazazi walipomleta mtoto Yesu ili
kumfanyia kama ilivyokuwa desturi ya Sheria,
28 ndipo Simeoni akampokea mtoto mikononi mwake na
kumsifu Mungu, akisema:

29 “Bwana Mwenyezi, kama ulivyoahidi,
sasa wamruhusu mtumishi wako
aende zake kwa amani.
30 Kwa maana macho yangu yameuona wokovu wako,
31 ulioweka tayari machoni pa watu wote,

32 nuru kwa ajili ya ufunuo kwa watu wa Mataifa
na kwa ajili ya utukufu kwa watu wako Israeli.”

33 Naye Yosefu na mama yake mtoto wakastaajabu kwa
yale yaliyokuwa yamesemwa kumhusu huyo mtoto.
34 Kisha Simeoni akawabariki, akamwambia Maria mama
yake, “Mtoto huyu amewekwa kwa makusudi ya kuanguka
na kuinuka kwa wengi katika Israeli. Atakuwa ishara
ambayo watu watanena dhidi yake,
35 ili mawazo ya mioyo mingi yadhihirike. Nao upanga
utauchoma moyo wako.”

36 Tena alikuwako Hekaluni nabii mmoja mwanamke,
jina lake Ana binti Fanueli, wa kabila la Asheri. Alikuwa
mzee sana; naye alikuwa ameolewa na kuishi na mume kwa
miaka saba tu, kisha mumewe akafa.
37 Hivyo alikuwa mjane na umri wake ulikuwa miaka
themanini na minne. Yeye hakuondoka humo Hekaluni
usiku wala mchana, bali alikuwa akimwabudu Mungu,
akifunga na kuomba.
38 Wakati huo huo, Ana alikuja akaanza kusifu,
akimshukuru Mungu na kusema habari za huyo mtoto
kwa watu wote waliokuwa wakitarajia ukombozi wa
Yerusalemu.

39 Yosefu na Maria walipokuwa wamekamilisha mambo
yote yaliyotakiwa na Sheria ya Bwana, walirudi mjini kwao
Nazareti huko Galilaya.
40 Naye yule mtoto akakua na kuongezeka nguvu, akiwa
amejaa hekima, na neema ya Mungu ilikuwa juu yake.

Kijana Yesu Hekaluni

41 Kila mwaka Yosefu na Maria mama yake Yesu walikuwa
na desturi ya kwenda Yerusalemu kwa ajili ya Sikukuu ya
Pasaka.
42 Yesu alipokuwa na umri wa miaka kumi na miwili,
walipanda kwenda kwenye Sikukuu hiyo kama ilivyokuwa
desturi.
43 Baada ya Sikukuu kumalizika, wakati Yosefu na Maria
mama yake walipokuwa wakirudi nyumbani, Yesu alibaki
Yerusalemu lakini hawakutambua.
44 Wao wakidhani kuwa yuko miongoni mwa wasafiri,
walienda mwendo wa kutwa nzima. Ndipo wakaanza
kumtafuta miongoni mwa jamaa zao na marafiki.
45 Walipomkosa walirudi Yerusalemu ili kumtafuta.
46 Baada ya siku tatu wakamkuta ndani ya Hekalu, akiwa
ameketi katikati ya walimu wa sheria, akiwasikiliza na
kuwauliza maswali.
47 Wote waliomsikia walistaajabishwa na uwezo wake
mkubwa wa kuelewa, na majibu aliyoyatoa.
48 Yosefu na Maria mama yake walipomwona walis-
hangaa. Mama yake akamuuliza, “Mwanangu, mbona
umetufanyia hivi? Tazama, mimi na baba yako tumekuwa
tukikutafuta kwa wasiwasi mkubwa kila mahali.”
49 Yesu akawaambia, **“Kwa nini kunitafuta? Hamkujua
kwamba imenipasa kuwa katika nyumba ya Baba
yangu?”**
50 Lakini wao hawakuelewa maana ya lile alilowaambia.
51 Ndipo akashuka pamoja nao hadi Nazareti, naye
alikuwa mtiifu kwao. Lakini mama yake akayaweka
moyoni mwake mambo haya yote.
52 Naye Yesu akakua katika hekima na kimo, akimpendeza
Mungu na wanadamu.

3

Yohana Mbatizaji Aanza Kuhubiri
(Mathayo 3:1-12; Marko 1:1-8; Yohana 1:19-28)

1 Katika mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Kaisari
Tiberio, Pontio Pilato akiwa mtawala wa Uyahudi, Herode
akiwa mfalme wa Galilaya, Filipo ndugu yake akiwa mfalme
wa Iturea na nchi ya Trakoniti, na Lisania akiwa mfalme wa
Abilene,

2 nao Anasi na Kayafa wakiwa makuhani wakuu, neno la
Mungu likamjia Yohana, mwana wa Zekaria huko jangwani.
3 Akaenda katika nchi yote kandokando ya Mto Yordani,
akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa
dhambi.
4 Kama ilivyoandikwa katika kitabu cha nabii Isaya:
"Sauti ya mtu aliaye nyikani,
'Itengenezeni njia ya Bwana,
yanyoosheni mapito yake.
5 Kila bonde litajazwa,
kila mlima na kilima vitashushwa.
Njia zilizopinda zitanyooshwa,
na zilizoparuza zitasawazishwa.
6 Nao watu wote watauona
wokovu wa Mungu.' "
7 Yohana akauambia ule umati wa watu uliokuwa un-
akuja ili kubatizwa naye, "Ninyi watoto wa nyoka! Ni nani
aliyewaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja?
8 Basi zaeni matunda yastahiliyo toba. Wala msianze
kusema mioyoni mwenu kuwa, 'Sisi tunaye Abrahamu,
baba yetu.' Kwa maana nawaambia kuwa Mungu anaweza
kumwinulia Abrahamu watoto kutoka mawe haya.
9 Hata sasa shoka limeshawekwa tayari kwenye shina la
kila mti. Basi kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na
kutupwa motoni."
10 Ule umati wa watu ukamuuliza, "Inatupasa tufanyeje
basi?"
11 Yohana akawaambia, "Aliye na kanzu mbili amgawie
asiye nayo, naye aliye na chakula na afanye vivyo hivyo."
12 Watoza ushuru nao wakaja ili wabatizwe, waka-
muuliza, "Bwana na sisi inatupasa tufanyeje?"
13 Akawaambia, "Msichukue zaidi ya kiwango mli-
chopangiwa."
14 Askari nao wakamuuliza, "Je, nasi inatupasa tufanye
nini?"
Akawaambia, "Msimdhulumu mtu wala msimshtaki mtu
kwa uongo, bali mridhike na mishahara yenu."
15 Watu walikuwa na matazamio makubwa. Wakawa
wanajiuliza mioyoni mwao iwapo Yohana angeweza kuwa
ndiye Kristo.*
16 Yohana akawajibu akawaambia, "Mimi nawabatiza
kwa maji.† Lakini atakuja aliye na nguvu kuniliko mimi,
ambaye sistahili hata kufungua kamba za viatu vyake. Yeye
atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto.

---

* **3:15** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta. † **3:16** Tafsiri nyingine zinasema ndani ya maji.

17 Pepeto lake liko mkononi, tayari kusafisha sakafu yake
ya kupuria na kuikusanya ngano ghalani, lakini makapi
atayateketeza kwa moto usiozimika.”
18 Basi, kwa maonyo mengine mengi Yohana aliwasihi na
kuwahubiria watu Habari Njema.
19 Lakini Yohana alipomkemea Mfalme Herode kuhusu
uhusiano wake na Herodia, mke wa ndugu yake, na maovu
mengine aliyokuwa amefanya,
20 Herode aliongezea jambo hili kwa hayo mengine yote:
alimfunga Yohana gerezani.

Kubatizwa Kwa Bwana Yesu
(Mathayo 3:13-17; Marko 1:9-11)

21 Baada ya watu wote kubatizwa, Yesu naye akabatizwa.
Naye alipokuwa akiomba, mbingu zilifunguka.
22 Roho Mtakatifu akashuka juu yake kwa umbo kama
la hua, nayo sauti kutoka mbinguni ikasema: “Wewe ni
Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana.”

Ukoo Wa Bwana Yesu
(Mathayo 1:1-17)

23 Yesu alikuwa na umri wa miaka thelathini alipoanza
huduma yake. Alikuwa akidhaniwa kuwa mwana wa
Yosefu,

Yosefu alikuwa mwana wa Eli,
24 Eli alikuwa mwana wa Mathati,
Mathati alikuwa mwana wa Lawi,
Lawi alikuwa mwana wa Melki,
Melki alikuwa mwana wa Yanai,
Yanai alikuwa mwana wa Yosefu,
25 Yosefu alikuwa mwana wa Matathia,
Matathia alikuwa mwana wa Amosi,
Amosi alikuwa mwana wa Nahumu,
Nahumu alikuwa mwana wa Esli,
Esli alikuwa mwana wa Nagai,
26 Nagai alikuwa mwana wa Maathi,
Maathi alikuwa mwana wa Matathia,
Matathia alikuwa mwana wa Semeini,
Semeini alikuwa mwana wa Yoseki,
Yoseki alikuwa mwana wa Yoda,
27 Yoda alikuwa mwana wa Yoanani,
Yoanani alikuwa mwana wa Resa,
Resa alikuwa mwana wa Zerubabeli,
Zerubabeli alikuwa mwana wa Shealtieli,
Shealtieli alikuwa mwana wa Neri,
28 Neri alikuwa mwana wa Melki,
Melki alikuwa mwana wa Adi,

Adi alikuwa mwana wa Kosamu,
Kosamu alikuwa mwana wa Elmadamu,
Elmadamu alikuwa mwana wa Eri,
29 Eri alikuwa mwana wa Yoshua,
Yoshua alikuwa mwana wa Eliezeri,
Eliezeri alikuwa mwana wa Yorimu,
Yorimu alikuwa mwana wa Mathati,
Mathati alikuwa mwana wa Lawi,
30 Lawi alikuwa mwana wa Simeoni,
Simeoni alikuwa mwana wa Yuda,
Yuda alikuwa mwana wa Yosefu,
Yosefu alikuwa mwana wa Yonamu,
Yonamu alikuwa mwana wa Eliakimu,
Eliakimu alikuwa mwana wa Melea,
31 Melea alikuwa mwana wa Mena,
Mena alikuwa mwana wa Matatha,
Matatha alikuwa mwana wa Nathani,
Nathani alikuwa mwana wa Daudi,
32 Daudi alikuwa mwana wa Yese,
Yese alikuwa mwana wa Obedi,
Obedi alikuwa mwana wa Boazi,
Boazi alikuwa mwana wa Salmoni,
Salmoni alikuwa mwana wa Nashoni,
33 Nashoni alikuwa mwana wa Aminadabu,
Aminadabu alikuwa mwana wa Aramu,
Aramu alikuwa mwana wa Hesroni,
Hesroni alikuwa mwana wa Peresi,
Peresi alikuwa mwana wa Yuda,
34 Yuda alikuwa mwana wa Yakobo,
Yakobo alikuwa mwana wa Isaki,
Isaki alikuwa mwana wa Abrahamu,
Abrahamu alikuwa mwana wa Tera,
Tera alikuwa mwana wa Nahori,
35 Nahori alikuwa mwana wa Serugi,
Serugi alikuwa mwana wa Reu,
Reu alikuwa mwana wa Pelegi,
Pelegi alikuwa mwana wa Eberi,
Eberi alikuwa mwana wa Sala,
36 Sala alikuwa mwana wa Kenani,
Kenani alikuwa mwana wa Arfaksadi,
Arfaksadi alikuwa mwana wa Shemu,
Shemu alikuwa mwana wa Noa,
Noa alikuwa mwana wa Lameki,
37 Lameki alikuwa mwana wa Methusela,
Methusela alikuwa mwana wa Enoki,
Enoki alikuwa mwana wa Yaredi,
Yaredi alikuwa mwana wa Mahalaleli,
Mahalaleli alikuwa mwana wa Kenani,
38 Kenani alikuwa mwana wa Enoshi,

Enoshi alikuwa mwana wa Sethi,
Sethi alikuwa mwana wa Adamu,
Adamu alikuwa mwana wa Mungu.

4

Yesu Ajaribiwa Na Shetani
(Mathayo 4:1-11; Marko 1:12-13)

1 Yesu, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akarudi kutoka
Yordani. Akaongozwa na Roho Mtakatifu hadi nyikani,
2 mahali ambako kwa siku arobaini alikuwa akijaribiwa
na ibilisi. Kwa siku zote hizo hakula chochote, hivyo baada
ya muda huo akaona njaa.
3 Ibilisi akamwambia, "Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu,
amuru jiwe hili liwe mkate."
4 Yesu akajibu akamwambia, **"Imeandikwa: 'Mtu haishi
kwa mkate tu.' "**
5 Ibilisi akampeleka hadi juu ya mlima mrefu akam-
wonyesha milki zote za dunia kwa mara moja.
6 Akamwambia, "Nitakupa mamlaka juu ya milki hizi
na fahari zake zote, kwa maana zimekabidhiwa mkononi
mwangu nami ninaweza kumpa yeyote ninayetaka.
7 Hivyo ikiwa utanisujudia na kuniabudu, vyote vitakuwa
vyako."
8 Yesu akamjibu, **"Imeandikwa: 'Mwabudu Bwana
Mungu wako na umtumikie yeye peke yake.' "**
9 Kisha ibilisi akampeleka mpaka Yerusalemu, akamweka
juu ya mnara mrefu wa Hekalu, akamwambia, "Kama
wewe ndiwe Mwana wa Mungu, jitupe chini kutoka hapa,
10 kwa maana imeandikwa:
" 'Atakuagizia malaika zake
ili wakulinde;
11 nao watakuchukua mikononi mwao,
usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.' "
12 Yesu akamjibu, **"Imesemwa, 'Usimjaribu Bwana
Mungu wako.' "**
13 Ibilisi alipomaliza kila jaribu, akamwacha Yesu mpaka
wakati mwingine ufaao.

Mwanzo Wa Huduma Ya Galilaya
(Mathayo 4:12-17; Marko 1:14-15)

14 Kisha Yesu akarudi mpaka Galilaya, akiwa amejaa
nguvu za Roho Mtakatifu, nazo habari zake zikaenea katika
sehemu zote za nchi za kandokando.
15 Akaanza kufundisha kwenye masinagogi yao, na kila
mmoja akamsifu.

Yesu Akataliwa Nazareti
(Mathayo 13:53-58; Marko 6:1-6)

16 Yesu akaenda Nazareti, alipolelewa, na siku ya Sabato
alikwenda katika sinagogi kama ilivyokuwa desturi yake.
Akasimama ili asome,
17 naye akapewa kitabu cha nabii Isaya, akakifungua na
kukuta mahali palipoandikwa:
18 **"Roho wa Bwana yu juu yangu,**
kwa sababu amenitia mafuta
kuwahubiria maskini habari njema.
Amenituma kuwatangazia wafungwa
kufunguliwa kwao,
na vipofu kupata kuona tena,
kuwaweka huru wanaoonewa,
19 **na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubalika."**
20 Kisha akakifunga kitabu, akamrudishia mtumishi
na akaketi. Watu wote waliokuwamo katika sinagogi
wakamkazia macho.
21 Ndipo akaanza kwa kuwaambia, **"Leo Andiko hili**
limetimia mkiwa mnasikia."
22 Wote waliokuwako wakamsifu na kuyastaajabia ma-
neno yake yaliyojaa neema, wakaulizana, "Je, huyu si
mwana wa Yosefu?"
23 Yesu akawaambia, **"Bila shaka mtatumia mithali hii:**
'Tabibu, jiponye mwenyewe! Mambo yale tuliyosikia
kwamba uliyafanya huko Kapernaumu, yafanye na
hapa kwenye mji wako.' "
24 Yesu akasema, **"Amin, nawaambia, hakuna nabii**
anayekubalika katika mji wake mwenyewe.
25 **Lakini ukweli ni kwamba palikuwa na wajane**
wengi katika Israeli wakati wa Eliya, mbingu zilipo-
fungwa kwa miaka mitatu na miezi sita pakawa na njaa
kuu katika nchi nzima.
26 **Hata hivyo Eliya hakutumwa hata kwa mmoja wao,**
bali kwa mjane mmoja wa Sarepta katika nchi ya
Sidoni.
27 **Pia palikuwa na wengi wenye ukoma katika Is-**
raeli katika siku za nabii Elisha, lakini hakuna hata
mmoja wao aliyetakaswa, isipokuwa Naamani mtu wa
Shamu."*
28 Watu wote katika sinagogi waliposikia maneno haya,
wakakasirika sana.
29 Wakasimama, wakamtoa nje ya mji, wakamchukua
hadi kwenye kilele cha mlima mahali ambapo mji huo
ulikuwa umejengwa, ili wamtupe chini kutoka kwenye
mteremko mkali.

---

* **4:27** Shamu hapa inamaanisha Syria.

30 Lakini yeye akapita papo hapo katikati ya huo umati
wa watu akaenda zake.

Yesu Atoa Pepo Mchafu
(Marko 1:21-28)

31 Kisha Yesu akashuka kwenda Kapernaumu, mji wa
Galilaya, na katika siku ya Sabato akawa anafundisha.
32 Wakashangazwa sana na mafundisho yake, maana
maneno yake yalikuwa na mamlaka.
33 Ndani ya sinagogi palikuwa na mtu aliyekuwa amepa-
gawa na pepo mchafu. Naye akapiga kelele kwa nguvu
akisema,
34 "Tuache! Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti? Je,
umekuja kutuangamiza? Ninakujua wewe ni nani. Wewe
ndiwe Aliye Mtakatifu wa Mungu!"
35 Basi Yesu akamkemea yule pepo mchafu, akisema,
"Nyamaza kimya! Nawe umtoke!" Yule pepo mchafu
akamwangusha yule mtu chini mbele yao wote, akatoka
pasipo kumdhuru.
36 Watu wote wakashangaa, wakaambiana, "Mafundisho
haya ni ya namna gani? Anawaamuru pepo wachafu kwa
mamlaka na nguvu, nao wanatoka!"
37 Habari zake zikaanza kuenea kila mahali katika se-
hemu ile.

Yesu Awaponya Wengi
(Mathayo 8:14-17; Marko 1:29-34)

38 Yesu akatoka katika sinagogi, akaenda nyumbani kwa
Simoni. Basi huko alimkuta mama mkwe wa Simoni
akiwa ameshikwa na homa kali, nao wakamwomba Yesu
amsaidie.
39 Hivyo Yesu akamwinamia na kukemea ile homa, nayo
ikamwacha. Akaamka saa ile ile, naye akaanza kuwahudu-
mia.
40 Jua lilipokuwa linatua, watu wakamletea Yesu watu
wote waliokuwa na maradhi mbalimbali, naye akaweka
mikono yake juu ya kila mgonjwa, naye akawaponya.
41 Pepo wachafu pia wakawatoka watu wengi, nao
walipokuwa wakitoka wakapiga kelele, wakisema: "Wewe
ni Mwana wa Mungu!" Lakini Yesu akawakemea na
kuwazuia wasiseme, kwa maana walimjua kuwa yeye ndiye
Kristo.†
42 Kesho yake, kulipopambazuka, Yesu alikwenda mahali
pa faragha. Watu wengi wakawa wanamtafuta kila mahali,
nao walipomwona wakajaribu kumzuia asiondoke.

---

† **4:41** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

43 Lakini yeye akawaambia, **“Imenipasa kuhubiri habari njema za Ufalme wa Mungu katika miji mingine pia, kwa maana kwa kusudi hili nilitumwa.”**
44 Naye aliendelea kuhubiri katika masinagogi ya Uyahudi.

5

Kuitwa Kwa Wanafunzi Wa Kwanza
(Mathayo 4:18-22; Marko 1:16-20)

1 Siku moja Yesu alipokuwa amesimama karibu na Ziwa la Genesareti,* watu wengi wakiwa wanasongana kumzunguka ili wapate kusikia neno la Mungu,
2 akaona mashua mbili ukingoni mwa ziwa, zikiwa zimeachwa hapo na wavuvi waliokuwa wanaosha nyavu zao.
3 Akaingia katika mojawapo ya hizo mashua ambayo ilikuwa ya Simoni, akamwomba aisogeze ndani ya maji kidogo kutoka ufuoni. Kisha akaketi na kufundisha watu akiwa mle ndani ya mashua.
4 Alipomaliza kunena, akamwambia Simoni, **“Sasa peleka mashua hadi kilindini kisha mshushe nyavu zenu mkavue samaki.”**
5 Simoni akamjibu, “Bwana, tumefanya kazi ya kuchosha usiku kucha na hatukuvua chochote. Lakini, kwa neno lako nitazishusha nyavu.”
6 Nao walipozishusha nyavu zao, wakavua samaki wengi sana, nyavu zao zikajaa zikaanza kukatika.
7 Wakawaashiria wavuvi wenzao kwenye ile mashua nyingine ili waje kuwasaidia. Wakaja, wakajaza mashua zote mbili samaki hata zikaanza kuzama.
8 Simoni Petro alipoona haya yaliyotukia, alianguka miguuni mwa Yesu na kumwambia, “Bwana, ondoka kwangu. Mimi ni mtu mwenye dhambi!”
9 Kwa kuwa yeye na wavuvi wenzake walikuwa wameshangazwa sana na wingi wa samaki waliokuwa wamepata.
10 Vivyo hivyo wenzake Simoni, yaani Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, walishangazwa pia.
Ndipo Yesu akamwambia Simoni, **“Usiogope, tangu sasa utakuwa mvuvi wa watu.”**
11 Hivyo wakasogeza mashua zao mpaka ufuoni mwa bahari, wakaacha kila kitu na kumfuata.

Yesu Amtakasa Mtu Mwenye Ukoma
(Mathayo 8:1-4; Marko 1:40-45)

---

* **5:1** Yaani Bahari ya Galilaya.

12 Ikawa siku moja Yesu alipokuwa katika mji fulani, mtu
mmoja mwenye ukoma mwili mzima akamjia. Alipomwona
Yesu, alianguka chini mpaka uso wake ukagusa ardhi,
akamsihi akisema, “Bwana, ukitaka, waweza kunitakasa.”
13 Yesu akanyoosha mkono wake, akamgusa yule mtu,
akamwambia, **“Nataka. Takasika!”** Na mara ukoma wake
ukatakasika.
14 Yesu akamwagiza akisema, **“Usimwambie mtu yey-
ote, bali nenda ukajionyeshe kwa kuhani na ukatoe
sadaka alizoagiza Mose kwa utakaso wako, ili kuwa
ushuhuda kwao.”**
15 Lakini habari zake Yesu zikazidi sana kuenea kotekote
kuliko wakati mwingine wowote. Makutano makubwa ya
watu yalikuwa yakikusanyika ili kumsikiliza na kuponywa
magonjwa yao.
16 Lakini mara kwa mara Yesu alijitenga nao ili kwenda
mahali pa faragha kuomba.

Yesu Amponya Mtu Mwenye Kupooza
(Mathayo 9:1-8; Marko 2:1-12)

17 Siku moja Yesu alipokuwa akifundisha, Mafarisayo
na walimu wa sheria, waliokuwa wametoka kila kijiji
cha Galilaya na kutoka Uyahudi na Yerusalemu, walikuwa
wameketi huko. Nao uweza wa Bwana ulikuwa juu yake
kuponya wagonjwa.
18 Wakaja watu wamembeba mgonjwa aliyepooza
kwenye mkeka. Wakajaribu kumwingiza ndani ili
wamweke mbele ya Yesu.
19 Walipokuwa hawawezi kufanya hivyo kwa sababu ya
umati wa watu, wakapanda juu ya paa, wakaondoa baadhi
ya matofali, wakamteremsha yule mgonjwa kwa mkeka
wake hadi katikati ya ule umati pale mbele ya Yesu.
20 Yesu alipoiona imani yao, akamwambia yule mgonjwa,
“Rafiki, dhambi zako zimesamehewa.”
21 Mafarisayo na wale walimu wa sheria wakaanza ku-
uliza, “Ni nani mtu huyu anayesema maneno ya kukufuru?
Ni nani awezaye kusamehe dhambi isipokuwa Mungu peke
yake?”
22 Yesu akijua mawazo yao akawauliza, **“Kwa nini
mnawaza hivyo mioyoni mwenu?**
23 **Je, ni lipi lililo rahisi zaidi, kumwambia, ‘Ume-
samehewa dhambi zako,’ au kusema, ‘Inuka, uende’?**
24 **Lakini ili mpate kujua kwamba Mwana wa
Adamu anayo mamlaka duniani kusamehe dhambi...”**
Akamwambia yule aliyepooza, **“Nakuambia, inuka,
chukua mkeka wako, uende nyumbani kwako.”**

25 Mara yule mtu aliyekuwa amepooza akasimama mbele
yao wote, akachukua mkeka wake, akaenda zake nyumbani,
huku akimtukuza Mungu.
26 Kila mmoja akashangaa na kumtukuza Mungu. Waka-
jawa na hofu ya Mungu, wakasema, “Leo tumeona mambo
ya ajabu.”

Yesu Amwita Lawi
(Mathayo 9:9-13; Marko 2:13-17)

27 Baada ya haya, Yesu alitoka na kumwona mtoza ushuru
mmoja jina lake Lawi akiwa amekaa forodhani, mahali
pake pa kutoza ushuru. Akamwambia, **“Nifuate.”**
28 Naye Lawi akaacha kila kitu, akaondoka, akamfuata.
29 Kisha Lawi akamfanyia Yesu karamu kubwa nyumbani
kwake, nao umati mkubwa wa watoza ushuru na watu
wengine walikuwa wakila pamoja nao.
30 Lakini Mafarisayo na walimu wa sheria waliokuwa
wa dhehebu lao wakawalalamikia wanafunzi wa Yesu,
wakisema, “Mbona mnakula na kunywa pamoja na watoza
ushuru na ‘wenye dhambi’?”
31 Yesu akawajibu, **“Wenye afya hawahitaji tabibu, bali
walio wagonjwa.**
32 **Sikuja kuwaita wenye haki, bali wenye dhambi
wapate kutubu.”**

Yesu Aulizwa Kuhusu Kufunga
(Mathayo 9:14-17; Marko 2:18-22)

33 Wakamwambia Yesu, “Wanafunzi wa Yohana na wa
Mafarisayo mara kwa mara hufunga na kuomba, lakini
wanafunzi wako wanaendelea kula na kunywa.”
34 Yesu akawajibu, **“Je, mnaweza kuwafanya wageni wa
bwana arusi kufunga wakati yuko pamoja nao?**
35 **Lakini wakati utafika ambapo bwana arusi ataon-
dolewa kwao. Hapo ndipo watakapofunga.”**
36 Yesu akawapa mfano huu, akawaambia: **“Hakuna
mtu achanaye kiraka kutoka kwenye nguo mpya na
kukishonea kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo,
atakuwa amechana nguo mpya, na kile kiraka haki-
talingana na ile nguo iliyochakaa.**
37 **Hakuna mtu awekaye divai mpya kwenye viriba
vikuukuu. Akifanya hivyo, hiyo divai mpya itavipasua
hivyo viriba, nayo yote itamwagika.**
38 **Divai mpya lazima iwekwe kwenye viriba vipya.**
39 **Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada
ya kunywa divai ya zamani, bali husema, ‘Ile ya zamani
ni nzuri zaidi.’ ”**

6

Bwana Wa Sabato
(Mathayo 12:1-8; Marko 2:23-28)

1 Ikawa siku moja ya Sabato Yesu alikuwa akipita katika
mashamba ya nafaka, nao wanafunzi wake wakaanza
kuvunja masuke ya nafaka, wakayafikicha kwa mikono yao
na kula punje zake.
2 Baadhi ya Mafarisayo wakawauliza, “Mbona mnafanya
mambo yasiyo halali kufanywa siku ya Sabato?”
3 Yesu akawajibu, **“Je, ninyi hamjasoma kamwe alivy-
ofanya Daudi wakati yeye na wenzake walikuwa na
njaa?**
4 **Aliingia ndani ya nyumba ya Mungu, akaichukua na
kuila ile mikate iliyowekwa wakfu, ambayo ni halali
kuliwa na makuhani peke yao. Naye pia akawapa
wenzake.”**
5 Yesu akawaambia, **“Mwana wa Adamu ndiye Bwana
wa Sabato.”**

Mtu Aliyepooza Mkono Aponywa
(Mathayo 12:9-14; Marko 3:1-6)

6 Ikawa siku nyingine ya Sabato, Yesu aliingia ndani ya
sinagogi na akawa anafundisha. Huko palikuwa na mtu
ambaye mkono wake wa kuume ulikuwa umepooza.
7 Mafarisayo na walimu wa sheria walikuwa wakitafuta
sababu ya kumshtaki Yesu. Kwa hivyo wakawa wanamwan-
galia sana ili waone kama ataponya katika siku ya Sabato.
8 Lakini Yesu alijua mawazo yao, hivyo akamwambia yule
mwenye mkono uliopooza, **“Inuka usimame mbele ya
watu wote.”** Hivyo yule mtu akainuka, akasimama mbele
yao wote.
9 Ndipo Yesu akawaambia wale walimu wa sheria na
Mafarisayo, **“Nawauliza ninyi, ni lipi lililo halali siku
ya Sabato? Ni kutenda mema au kutenda mabaya? Ni
kuokoa maisha au kuyaangamiza?”**
10 Akawatazama watu wote waliokuwepo, kisha
akamwambia yule aliyepooza mkono, **“Nyoosha mkono
wako!”** Akaunyoosha na mkono wake ukaponywa kabisa.
11 Wale wakuu wakakasirika sana, wakashauriana wao
kwa wao ni nini watakachomtendea Yesu.

Yesu Achagua Mitume Kumi Na Wawili
(Mathayo 10:1-4; Marko 3:13-19)

12 Ikawa katika siku hizo Yesu alikwenda mlimani
kuomba, akakesha usiku kucha akimwomba Mungu.
13 Kulipopambazuka, akawaita wanafunzi wake, naye
akachagua kumi na wawili, ambao pia aliwaita mitume:

14 Simoni aliyemwita Petro, Andrea nduguye, Yakobo,
Yohana, Filipo, Bartholomayo,
15 Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni
aliyeitwa Zelote,
16 Yuda mwana wa Yakobo, na Yuda Iskariote ambaye
alikuwa msaliti.

Yesu Aponya Wengi
(Mathayo 4:23-25)

17 Akashuka pamoja nao, akasimama mahali penye
uwanja tambarare. Hapo palikuwa na idadi kubwa ya
wanafunzi wake na umati mkubwa wa watu kutoka sehemu
zote za Uyahudi, kutoka Yerusalemu, na kutoka pwani ya
Tiro na Sidoni.
18 Walikuwa wamekuja kumsikiliza na kuponywa
magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo
wachafu akawaponya.
19 Watu wote walikuwa wanajitahidi kumgusa kwa
sababu nguvu zilikuwa zikimtoka na kuwaponya wote.

Baraka Na Ole
(Mathayo 5:1-12)

20 Akawatazama wanafunzi wake, akasema:
"Mmebarikiwa ninyi mlio maskini,
kwa sababu Ufalme wa Mungu ni wenu.
21 **Mmebarikiwa ninyi mlio na njaa sasa,**
kwa sababu mtashibishwa.
Mmebarikiwa ninyi mnaolia sasa,
kwa sababu mtacheka.
22 **Mmebarikiwa ninyi, watu watakapowachukia,**
watakapowatenga na kuwatukana
na kulikataa jina lenu kama neno ovu,
kwa ajili ya Mwana wa Adamu.
23 **"Furahini na kurukaruka kwa shangwe, kwa**
sababu thawabu yenu ni kubwa mbinguni, kwa kuwa
hivyo ndivyo baba zao walivyowatenda manabii.
24 **"Lakini ole wenu ninyi mlio matajiri,**
kwa sababu mmekwisha kupokea faraja yenu.
25 **Ole wenu ninyi mlioshiba sasa,**
maana mtaona njaa.
Ole wenu ninyi mnaocheka sasa,
maana mtaomboleza na kulia.
26 **Ole wenu watu watakapowasifu,**
kwani ndivyo baba zao walivyowasifu
manabii wa uongo.

Wapendeni Adui Zenu
(Mathayo 5:38-48)

27 **“Lakini nawaambia ninyi mnaonisikia: Wapendeni**
adui zenu. Watendeeni mema wanaowachukia.
28 **Wabarikini wale wanaowalaani, waombeeni wale**
wanaowatendea mabaya.
29 **Kama mtu akikupiga shavu moja, mgeuzie na la**
pili pia. Mtu akikunyang’anya koti lako, usimzuie
kuchukua joho pia.
30 **Mpe kila akuombaye, na kama mtu akichukua mali**
yako usitake akurudishie.
31 **Watendeeni wengine kama ambavyo mngetaka**
wawatendee ninyi.
32 **“Kama mkiwapenda tu wale wanaowapenda, mwa-**
pata sifa gani? Hata ‘wenye dhambi’ huwapenda wale
wawapendao.
33 **Tena mkiwatendea mema wale tu wanaowatendea**
ninyi mema, mwapata sifa gani? Hata ‘wenye dhambi’
hufanya vivyo hivyo.
34 **Tena mnapowakopesha wale tu mnaotegemea**
wawalipe, mwapata sifa gani? Hata ‘wenye dhambi’
huwakopesha ‘wenye dhambi’ wenzao wakitarajia
kulipwa mali yao yote.
35 **Lakini wapendeni adui zenu, watendeeni mema,**
wakopesheni bila kutegemea kurudishiwa mlichokope-
sha. Ndipo thawabu yenu itakapokuwa kubwa, nanyi
mtakuwa wana wa Aliye Juu Sana, kwa sababu yeye
ni mwema kwa watu wasio na shukrani na kwa wale
waovu.
36 **Kuweni na huruma, kama Baba yenu alivyo na**
huruma.

Kuwahukumu Wengine
(Mathayo 7:1-5)

37 **“Msihukumu, nanyi hamtahukumiwa. Msilaumu,**
nanyi hamtalaumiwa. Sameheni, nanyi mtasamehewa.
38 **Wapeni watu vitu, nanyi mtapewa. Kipimo**
cha kujaa na kushindiliwa na kusukwasukwa hata
kumwagika, ndicho watu watakachowapa vifuani
mwenu. Kwa kuwa kipimo kile mpimacho, ndicho
mtakachopimiwa.”
39 Pia akawapa mfano akasema, **“Je, kipofu aweza**
kumwongoza kipofu? Je, wote wawili hawatatumbukia
shimoni?
40 **Mwanafunzi hawezi kumzidi mwalimu wake, ila**
yule aliyehitimu aweza kuwa kama mwalimu wake.
41 **“Mbona unatazama kibanzi kilicho ndani ya jicho**
la ndugu yako, wala huoni boriti iliyo ndani ya jicho
lako mwenyewe?

42 **Utawezaje kumwambia ndugu yako, ‘Ndugu yangu,**
acha nitoe kibanzi kilicho ndani ya jicho lako,’ wakati
wewe mwenyewe huoni boriti iliyo ndani ya jicho lako?
Ewe mnafiki, ondoa boriti ndani ya jicho lako kwanza,
ndipo utaweza kuona dhahiri jinsi ya kuondoa kibanzi
kilicho ndani ya jicho la ndugu yako.

Mti Na Mazao Yake
(Mathayo 7:16-20; Marko 12:33-35)

43 **“Hakuna mti mzuri uzaao matunda mabaya, wala**
hakuna mti mbaya uzaao matunda mazuri.
44 **Kila mti hujulikana kwa matunda yake. Kwa**
maana watu hawachumi tini kwenye miiba, wala
zabibu kwenye michongoma.
45 **Vivyo hivyo mtu mwema hutoa mambo mema**
kutoka kwenye hazina ya moyo wake, naye mtu mwovu
hutoa mambo maovu kutoka kwenye hazina ya moyo
wake. Kwa kuwa mtu hunena kwa kinywa chake yale
yaliyoujaza moyo wake.

Mjenzi Mwenye Busara Na Mjenzi Mpumbavu
(Mathayo 7:24-27)

46 **“Kwa nini mnaniita, ‘Bwana, Bwana,’ nanyi ham-**
fanyi ninayowaambia?
47 **Nitawaonyesha jinsi alivyo mtu yule anayekuja**
kwangu na kusikia maneno yangu na kuyatenda.
48 **Yeye ni kama mtu aliyejenga nyumba, akachimba**
chini sana, na kuweka msingi kwenye mwamba. Mafu-
riko yalipokuja, maji ya ghafula yaliipiga ile nyumba,
lakini haikutikisika, kwa sababu ilikuwa imejengwa
vizuri.
49 **Lakini yeye anayesikia maneno yangu wala asiya-**
tende, ni kama mtu aliyejenga nyumba juu ya ardhi
bila kuweka msingi. Mafuriko yalipoikumba nyumba
ile, ikaanguka mara na kubomoka kabisa.”

7

Yesu Amponya Mtumishi Wa Jemadari
(Mathayo 8:5-13)

1 Baada ya Yesu kumaliza kusema haya yote watu wakiwa
wanamsikiliza, akaingia Kapernaumu.
2 Mtumishi wa jemadari mmoja wa Kirumi, ambaye
bwana wake alimthamini sana, alikuwa mgonjwa sana
karibu kufa.

3 Jemadari huyo aliposikia habari za Yesu, aliwatuma
wazee wa Kiyahudi kwake, wakamwomba aje kumponya
mtumishi wa huyo jemadari.
4 Wale wazee walipofika kwa Yesu, wakamsihi sana
amsaidie yule jemadari wakisema, “Mtu huyu anastahili
wewe umfanyie jambo hili,
5 kwa sababu analipenda taifa letu tena ametujengea
sinagogi.”
6 Hivyo Yesu akaongozana nao, lakini alipokuwa hayuko
mbali na nyumbani, yule jemadari akatuma rafiki zake
kumwambia Yesu, “Bwana, usijisumbue, kwani mimi sis-
tahili wewe kuingia chini ya dari yangu.
7 Ndiyo maana sikujiona hata ninastahili kuja kwako
wewe. Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu atapona.
8 Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyewekwa chini
ya mamlaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia
huyu, ‘Nenda,’ yeye huenda; na mwingine nikimwambia,
‘Njoo,’ yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, ‘Fanya
hivi,’ yeye hufanya.”
9 Yesu aliposikia maneno haya, alishangazwa naye sana.
Akaugeukia ule umati wa watu uliokuwa unamfuata,
akawaambia, **“Sijaona imani kubwa namna hii hata
katika Israeli.”**
10 Nao wale watu waliokuwa wametumwa kwa Yesu
waliporudi nyumbani walimkuta yule mtumishi amepona.

Yesu Amfufua Mwana Wa Mjane

11 Baadaye kidogo, Yesu alikwenda katika mji mmoja
ulioitwa Naini. Nao wanafunzi wake na umati mkubwa wa
watu walikwenda pamoja naye.
12 Alipokaribia lango la mji, alikutana na watu waliokuwa
wamebeba maiti wakitoka nje ya mji. Huyu aliyekufa
alikuwa mwana pekee wa mwanamke mjane. Umati
mkubwa wa watu wa mji ule ulikuwa pamoja na huyo
mwanamke.
13 Bwana Yesu alipomwona yule mjane, moyo wake
ulimhurumia, akamwambia, **“Usilie.”**
14 Kisha akasogea mbele akaligusa lile jeneza na wale
waliokuwa wamelibeba wakasimama kimya. Akasema,
“Kijana, nakuambia inuka.”
15 Yule aliyekuwa amekufa akaketi akaanza kuongea,
naye Yesu akamkabidhi kwa mama yake.
16 Watu wote wakajawa na hofu ya Mungu, nao wakam-
tukuza Mungu wakisema, “Nabii mkuu ametokea miongoni
mwetu, Mungu amekuja kuwakomboa watu wake.”

17 Habari hizi za mambo aliyoyafanya Yesu zikaenea
Uyahudi wote na sehemu zote za jirani.

Yesu Na Yohana Mbatizaji
(Mathayo 11:2-19)

18 Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wakamweleza Yohana
mambo haya yote. Hivyo Yohana akawaita wanafunzi wake
wawili
19 na kuwatuma kwa Bwana ili kumuuliza, "Wewe ndiye
yule aliyekuwa aje, au tumngojee mwingine?"
20 Wale watu walipofika kwa Yesu wakamwambia,
"Yohana Mbatizaji ametutuma tukuulize, 'Wewe ndiye yule
aliyekuwa aje, au tumngojee mwingine?' "
21 Wakati huo huo, Yesu aliwaponya wengi waliokuwa na
magonjwa, maradhi na pepo wachafu, na pia akawafungua
vipofu wengi macho wakapata kuona.
22 Hivyo akawajibu wale wajumbe, **"Rudini
mkamwambie Yohana yote mnayoyaona na kuyasikia:
Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea,
wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasikia, wafu
wanafufuliwa na maskini wanahubiriwa habari njema.**
23 **Amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na mimi."**
24 Wajumbe wa Yohana walipoondoka, Yesu akaanza
kusema na makutano kuhusu Yohana Mbatizaji.
Akawauliza, **"Mlipokwenda kule nyikani, mlikwenda
kuona nini? Je, ni unyasi ukipeperushwa na upepo?**
25 **Kama sivyo, mlikwenda kuona nini basi? Mtu
aliyevaa mavazi ya kifahari? La hasha, watu wanaovaa
mavazi ya kifahari na kuishi maisha ya anasa wako
katika majumba ya kifalme.**
26 **Lakini mlikwenda kuona nini? Mlikwenda kum-
wona nabii? Naam, nawaambia, yeye ni zaidi ya nabii.**
27 **Huyu ndiye ambaye habari zake zimeandikwa:
" 'Tazama, nitamtuma mjumbe wangu mbele yako,
atakayetengeneza njia mbele yako.'**
28 **Nawaambia, miongoni mwa wale waliozaliwa na
wanawake, hakuna aliye mkuu kuliko Yohana. Lakini
yeye aliye mdogo kabisa katika Ufalme wa Mungu ni
mkuu kuliko Yohana."**
29 (Watu wote hata watoza ushuru waliposikia maneno
ya Yesu, walikubali kwamba mpango wa Mungu ni haki,
maana walikuwa wamebatizwa na Yohana.
30 Lakini Mafarisayo na wataalamu wa sheria walikataa
mpango wa Mungu kwao kwa kutokubali kubatizwa na
Yohana.)
31 Yesu akawauliza, **"Niwafananishe na nini watu wa
kizazi hiki? Wanafanana na nini?**

32 **Wao ni kama watoto waliokaa sokoni wakiitana**
wao kwa wao, wakisema:
“ ‘Tuliwapigia filimbi,
lakini hamkucheza;
tuliwaimbia nyimbo za maombolezo,
lakini hamkulia.’
33 **Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa hali**
mkate wala hanywi divai, nanyi mkasema, ‘Yeye ana
pepo mchafu.’
34 **Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa, nanyi**
mnasema: ‘Tazameni huyu mlafi na mlevi, rafiki wa
watoza ushuru na “wenye dhambi.” ’
35 **Nayo hekima huthibitishwa kuwa kweli na watoto**
wake wote.”

Yesu Apakwa Mafuta Na Mwanamke Mwenye Dhambi

36 Basi Farisayo mmoja alimwalika Yesu nyumbani kwake
kwa chakula. Hivyo Yesu akaenda nyumbani mwa yule
Farisayo na kukaa katika nafasi yake mezani.
37 Naye mwanamke mmoja kwenye ule mji, ambaye
alikuwa mwenye dhambi, alipojua kwamba Yesu alikuwa
akila chakula nyumbani kwa yule Farisayo, akaleta chupa
ya marhamu yenye manukato.
38 Yule mwanamke akasimama nyuma ya miguu ya Yesu
akilia. Akailowanisha miguu yake kwa machozi yake,
kisha akaifuta kwa nywele zake, akaibusu na kuimiminia
manukato.
39 Yule Farisayo aliyemwalika Yesu alipoona yanayoten-
deka, akawaza moyoni mwake, “Kama huyu mtu angekuwa
nabii, angejua kwamba ni nani anayemgusa, na kwamba
yeye ni mwanamke wa namna gani, na ya kuwa huyu
mwanamke ni mwenye dhambi.”
40 Yesu akanena akamwambia, **“Simoni, nina jambo la**
kukuambia.”
Simoni akajibu, “Mwalimu, sema.”
41 **“Palikuwa na mtu mmoja aliyewakopesha watu**
wawili fedha: Mmoja alidaiwa dinari 500*na mwingine
dinari hamsini.
42 **Wote wawili walipokuwa hawawezi kulipa,**
aliyafuta madeni yao wote wawili. Sasa ni yupi kati
yao atakayempenda yule aliyewasamehe zaidi?”
43 Simoni akajibu, “Nadhani ni yule aliyesamehewa deni
kubwa zaidi.”
Naye Yesu akamwambia, **“Umehukumu kwa usahihi.”**

---

* **7:41** Dinari 500 ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku mia tano.

44 Kisha akamgeukia yule mwanamke, akamwambia Si-
moni, **“Je, unamwona mwanamke huyu? Nilipoingia
nyumbani mwako, hukunipa maji ya kunawa miguu
yangu, lakini huyu ameninawisha miguu kwa machozi
yake, na kunifuta kwa nywele zake.**
45 **Hukunisalimu kwa busu, lakini huyu mwanamke
hajaacha kuibusu miguu yangu tangu nilipoingia.**
46 **Hukunipaka mafuta kichwani mwangu, lakini yeye
ameipaka miguu yangu manukato.**
47 **Kwa hiyo, nakuambia, dhambi zake zilizokuwa
nyingi zimesamehewa, kwani ameonyesha upendo
mwingi. Lakini yule aliyesamehewa kidogo, hupenda
kidogo.”**

48 Kisha akamwambia yule mwanamke, **“Dhambi zako
zimesamehewa.”**
49 Lakini wale waliokuwa wameketi pamoja naye chaku-
lani wakaanza kusemezana wao kwa wao, “Huyu ni nani
ambaye hata anasamehe dhambi?”

50 Yesu akamwambia yule mwanamke, **“Imani yako
imekuokoa; nenda kwa amani.”**

8

Mfano Wa Mpanzi
(Mathayo 13:1-9; Marko 4:1-9)

1 Baada ya haya Yesu alikwenda, akawa anazunguka
katika miji na vijiji akihubiri habari njema za Ufalme wa
Mungu. Wale wanafunzi wake kumi na wawili walikuwa
pamoja naye,
2 pia baadhi ya wanawake waliokuwa wametolewa
pepo wachafu na kuponywa magonjwa. Miongoni mwao
alikuwepo Maria Magdalene, aliyetolewa pepo wachafu
saba;
3 Yoana mkewe Kuza, msimamizi wa nyumba ya watu
wa nyumbani mwa Herode; Susana; na wengine wengi
waliokuwa wakimhudumia kwa mali zao.
4 Umati mkubwa wa watu ulipokuwa ukija kwa Yesu
kutoka kila mji, akawaambia mfano huu:
5 **“Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake.
Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka
kando ya njia; zikakanyagwa, nao ndege wa angani
wakazila.**
6 **Mbegu nyingine zilianguka penye miamba, nazo
zilipoota, hiyo mimea ikakauka kwa kukosa unyevu.**

7 **Nazo mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba,**
nayo ile miiba ikakua pamoja nazo, na kuisonga hiyo
mimea.
8 **Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri.**
Zikaota na kuzaa mara mia moja zaidi ya mbegu
alizopanda.”

Baada ya kusema haya, Yesu akapaza sauti, akasema,
“Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”

9 Wanafunzi wake wakamuuliza maana ya mfano huo.
10 Naye akasema, **“Ninyi mmepewa kufahamu siri za**
Ufalme wa Mungu, lakini kwa wengine nazungumza
kwa mifano, ili,
“ ‘ingawa wanatazama, wasione;
ingawa wanasikiliza, wasielewe.’
11 **“Maana ya mfano huu ni hii: Mbegu ni neno la**
Mungu.
12 **Zile zilizoanguka kando ya njia ni wale am-**
bao husikia neno, naye ibilisi anakuja na kuliondoa
neno kutoka mioyoni mwao, ili wasije wakaamini na
kuokoka.
13 **Zile mbegu zilizoanguka kwenye mwamba ni wale**
ambao hulipokea neno kwa furaha wanapolisikia,
lakini hawana mizizi. Wanaamini kwa muda mfupi,
lakini wakati wa kujaribiwa huiacha imani.
14 **Zile mbegu zilizoanguka kwenye miiba ni mfano**
wa wale wanaosikia, lakini wanapoendelea husongwa
na masumbufu ya maisha haya, utajiri na anasa, nao
hawakui.
15 **Lakini zile mbegu zilizoanguka kwenye udongo**
mzuri ni mfano wa wale ambao hulisikia neno la
Mungu na kulishika kwa moyo mnyofu wa utiifu, nao
kwa kuvumilia kwingi huzaa matunda.

Mfano Wa Taa
(Marko 4:21-25)

16 **“Hakuna mtu awashaye taa na kuificha ndani ya**
gudulia au kuiweka mvunguni mwa kitanda. Badala
yake, huiweka juu ya kinara, ili wale waingiao ndani
waone mwanga.
17 **Kwa maana hakuna jambo lolote lililofichika am-**
balo halitafichuliwa, wala lolote lililositirika ambalo
halitajulikana na kuwekwa wazi.
18 **Kwa hiyo, kuweni waangalifu mnavyosikia. Kwa**
maana yeyote aliye na kitu atapewa zaidi. Lakini
yule asiye na kitu, hata kile anachodhani anacho
atanyang’anywa.”

Mama Yake Yesu Na Ndugu Zake
(Mathayo 12:46-50; Marko 3:31-35)

19 Wakati mmoja mama yake Yesu na ndugu zake walikuja
kumwona, lakini hawakuweza kumfikia kwa sababu ya
msongamano wa watu.
20 Mtu mmoja akamwambia, “Mama yako na ndugu zako
wako nje wanataka kukuona.”
21 Yesu akamjibu, **“Mama yangu na ndugu zangu ni
wale wote wanaolisikia neno la Mungu na kulifanya.”**

Yesu Atuliza Dhoruba
(Mathayo 8:23-27; Marko 4:35-41)

22 Siku moja Yesu alipanda ndani ya mashua pamoja na
wanafunzi wake, akawaambia, **“Tuvukeni twende mpaka
ng’ambo ya ziwa.”** Nao wakaondoka.
23 Hivyo walipokuwa wakienda, akalala usingizi. Dho-
ruba kali ikatokea mle ziwani, hata mashua ikawa inajaa
maji, nao walikuwa katika hatari kubwa.
24 Wanafunzi wake wakamwendea na kumwamsha,
wakisema, “Bwana, Bwana, tunaangamia!”
Yeye akaamka, akaukemea ule upepo na yale mawimbi;
dhoruba ikakoma, nako kukawa shwari.
25 Akawauliza wanafunzi wake, **“Imani yenu iko wapi?”**
Kwa woga na mshangao wakaulizana, “Huyu ni nani,
ambaye anaamuru hata upepo na maji, navyo vikamtii?”

Yesu Amponya Mtu Mwenye Pepo Mchafu
(Mathayo 8:28-34; Marko 5:1-20)

26 Basi wakafika katika nchi ya Wagerasi, ambayo iko
upande wa pili wa ziwa kutoka Galilaya.
27 Yesu aliposhuka kutoka mashua na kukanyaga ufuoni,
alikutana na mtu mmoja wa mji ule aliyekuwa amepagawa
na pepo mchafu, naye kwa muda mrefu alikuwa havai nguo
wala kuishi nyumbani, bali aliishi makaburini.
28 Alipomwona Yesu, alipiga kelele, akajitupa chini mbele
yake na kusema kwa sauti kuu, “Una nini nami, Yesu,
Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana? Nakuomba, usinitese!”
29 Wakati huo Yesu alikuwa amemwamuru yule pepo
mchafu amtoke huyo mtu. Mara nyingi huyo pepo mchafu
alimpagaa, na hata alipofungwa kwa minyororo mikono na
miguu na kuwekwa chini ya ulinzi, alikata hiyo minyororo
na kupelekwa na huyo pepo mchafu kwenda nyikani.
30 Yesu akamuuliza, **“Jina lako ni nani?”**
Akamjibu, “Legioni,”* kwa kuwa alikuwa ameingiwa na
pepo wachafu wengi mno.

---

* **8:30** Legioni maana yake ni Jeshi.

31 Wale pepo wachafu wakamsihi sana asiwaamuru
kwenda katika Shimo.†
32 Palikuwa na kundi kubwa la nguruwe hapo likilisha
kando ya kilima. Wale pepo wachafu wakamsihi Yesu
awaruhusu wawaingie hao nguruwe, naye akawaruhusu.
33 Wale pepo wachafu walipomtoka yule mtu, wakawain-
gia wale nguruwe, nalo kundi lote likateremkia gengeni
kwa kasi, likatumbukia ziwani na kuzama.
34 Wale watu waliokuwa wakichunga lile kundi la
nguruwe walipoona yaliyotukia, wakakimbia, wakaeneza
habari hizi mjini na mashambani.
35 Nao watu wakatoka kwenda kujionea wenyewe yaliy-
otukia. Walipofika hapo alipokuwa Yesu, wakamkuta yule
mtu aliyetokwa na pepo wachafu amekaa karibu na Yesu,
akiwa amevaa nguo na mwenye akili timamu! Wakaogopa.
36 Wale walioyaona mambo hayo wakawaeleza watu
wengine jinsi yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo
wachafu alivyoponywa.
37 Ndipo watu wote wa nchi ile ya Wagerasi wakam-
womba Yesu aondoke kwao, kwa sababu walikuwa wame-
jawa na hofu. Basi akaingia katika mashua, akaondoka
zake.
38 Yule mtu aliyetokwa na pepo wachafu akamsihi Yesu
afuatane naye, lakini Yesu akamuaga, akamwambia:
39 **“Rudi nyumbani ukawaeleze mambo makuu
Mungu aliyokutendea.”** Kwa hiyo yule mtu akaenda,
akatangaza katika mji wote mambo makuu ambayo Yesu
alimtendea.

Msichana Afufuliwa, Na Mwanamke Aponywa
(Mathayo 9:18-26; Marko 5:21-43)

40 Basi Yesu aliporudi, umati mkubwa wa watu ukam-
pokea kwa furaha, kwani walikuwa wakimngojea.
41 Kisha mtu mmoja, jina lake Yairo, aliyekuwa kiongozi
wa sinagogi, akaja na kuanguka miguuni mwa Yesu, akim-
womba afike nyumbani kwake,
42 kwa kuwa binti yake wa pekee, mwenye umri wa miaka
kumi na miwili, alikuwa anakufa.
Yesu alipokuwa akienda, umati wa watu ukamsonga sana.
43 Katika umati huo palikuwa na mwanamke mmoja
aliyekuwa na tatizo la kutokwa damu kwa muda wa miaka
kumi na miwili. Tena alikuwa amegharimia yote aliyokuwa
nayo kwa ajili ya matibabu, wala hakuna yeyote aliyeweza
kumponya.

---

† **8:31** Shimo hapa ina maana Abyss (shimo lisilo na mwisho), yaani Kuzimu; kwa Kiebrania ni Sheol.

44 Huyo mwanamke akaja kwa nyuma ya Yesu na ku-
gusa upindo wa vazi lake. Mara kutokwa damu kwake
kukakoma.
45 Yesu akauliza, **“Ni nani aliyenigusa?”**

Watu wote walipokana, Petro akasema, “Bwana, huu
umati wa watu unakusonga na kukusukuma kila upande.”

46 Lakini Yesu akasema, **“Kuna mtu aliyenigusa, kwa
maana nimetambua kuwa nguvu zimenitoka.”**

47 Yule mwanamke alipofahamu ya kuwa hawezi kuende-
lea kujificha, alikuja akitetemeka, akaanguka miguuni mwa
Yesu. Akaeleza mbele ya watu wote kwa nini alimgusa na
jinsi alivyoponywa mara.
48 Basi Yesu akamwambia, **“Binti, imani yako
imekuponya. Nenda kwa amani.”**

49 Yesu alipokuwa bado anasema, akaja mtumishi ku-
toka nyumbani kwa Yairo, yule kiongozi wa sinagogi,
kumwambia, “Binti yako amekwisha kufa. Usiendelee
kumsumbua Mwalimu.”
50 Yesu aliposikia jambo hili, akamwambia Yairo, **“Usio-
gope. Amini tu, naye binti yako atapona.”**

51 Walipofika nyumbani kwa Yairo, hakumruhusu mtu
yeyote aingie ndani naye isipokuwa Petro, Yakobo na
Yohana, pamoja na baba na mama wa yule binti.
52 Wakati ule watu wote walikuwa wakilia na kuom-
boleza kwa ajili ya huyo binti. Yesu akawaambia, **“Acheni
kulia. Huyu binti hajafa, ila amelala.”**

53 Wao wakamcheka kwa dharau, wakijua kuwa amek-
wisha kufa.
54 Yesu akamshika yule binti mkono na kuita, **“Binti,
amka!”**
55 Roho yake ikamrudia, naye akainuka mara moja.
Akaamuru apewe kitu cha kula.
56 Wazazi wake wakastaajabu sana, lakini Yesu
akawakataza wasimwambie mtu yeyote juu ya yale
yaliyotukia.

9

Yesu Awatuma Wale Kumi Na Wawili
(Mathayo 10:5-15; Marko 6:7-13)

1 Yesu kisha akawaita wale kumi na wawili pamoja,
akawapa mamlaka na uwezo wa kutoa pepo wachafu wote
na kuponya magonjwa yote,
2 kisha akawatuma waende wakahubiri Ufalme wa
Mungu na kuponya wagonjwa.

3 Akawaagiza akisema, **“Msichukue chochote safarini:**
sio fimbo, wala mkoba, wala mkate, wala fedha, hata
msichukue kanzu ya ziada.
4 **Katika nyumba yoyote mwingiayo, kaeni humo hadi**
mtakapoondoka katika mji huo.
5 **Kama watu wasipowakaribisha, mnapoondoka**
katika mji wao, kung’uteni mavumbi kutoka kwenye
miguu yenu ili kuwa ushuhuda dhidi yao.”
6 Hivyo wale wanafunzi wakaondoka wakaenda kutoka
kijiji hadi kijiji, wakihubiri habari njema na kuponya
wagonjwa kila mahali.

Herode Afadhaika
(Mathayo 14:1-12; Marko 6:14-29)

7 Basi Mfalme Herode, mtawala wa Galilaya, alisikia
habari za yote yaliyotendeka. Naye akafadhaika, kwa kuwa
baadhi ya watu walikuwa wakisema Yohana Mbatizaji
amefufuliwa kutoka kwa wafu.
8 Wengine wakasema Eliya amewatokea, na wengine
wakasema kwamba mmoja wa manabii wa kale amefufuka.
9 Herode akasema, “Yohana nilimkata kichwa. Lakini ni
nani huyu ambaye ninasikia mambo kama haya kumhusu?”
Akatamani sana kumwona.

Yesu Awalisha Wanaume 5,000
(Mathayo 14:13-21; Marko 6:30-44; Yohana 6:1-14)

10 Mitume wake waliporudi, wakamweleza Yesu yote
waliyofanya. Akawachukua, akaenda nao faraghani mpaka
mji uitwao Bethsaida.
11 Lakini umati wa watu ukafahamu alikokwenda, ukam-
fuata. Akawakaribisha na kunena nao kuhusu Ufalme wa
Mungu na kuwaponya wale wote waliokuwa wanahitaji
uponyaji.
12 Ilipokaribia jioni, wale mitume kumi na wawili
wakaenda kwa Yesu na kumwambia, “Waage makutano ili
waende vijijini jirani na mashambani, ili wapate chakula
na mahali pa kulala, kwa maana hapa tuko nyikani.”
13 Yesu akawajibu, **“Ninyi wapeni chakula.”**
Nao wakajibu, “Hatuna zaidi ya mikate mitano na samaki
wawili. Labda twende tukanunue chakula cha kuwatosha
watu hawa wote.”
14 Walikuwako wanaume wapatao 5,000.
Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Waketisheni**
katika makundi ya watu hamsini hamsini.”
15 Wanafunzi wakafanya hivyo, wakawaketisha wote.
16 Yesu akaichukua ile mikate mitano na wale samaki
wawili, akatazama mbinguni, akavibariki na kuvimega.
Kisha akawapa wanafunzi ili wawagawie watu.

17 Wote wakala, wakashiba. Nao wanafunzi wakakusanya
vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu kumi na viwili.

Petro Amkiri Yesu Kuwa Ndiye Kristo
(Mathayo 16:13-19; Marko 8:27-29)

18 Wakati mmoja, Yesu alipokuwa akiomba faraghani, nao
wanafunzi wake wakiwa pamoja naye, akawauliza, **"Watu
husema mimi ni nani?"**
19 Wakamjibu, "Baadhi husema wewe ni Yohana Mbati-
zaji, wengine husema ni Eliya, na bado wengine husema
kwamba ni mmoja wa manabii wa kale amefufuka kutoka
kwa wafu."
20 Kisha akawauliza, **"Je, ninyi mnasema mimi ni
nani?"**
Petro akajibu, "Wewe ndiwe Kristo* wa Mungu."
21 Yesu akawakataza wasimwambie mtu yeyote jambo
hilo.
22 Yesu akasema, **"Imempasa Mwana wa Adamu ku-
pata mateso mengi na kukataliwa na wazee, viongozi
wa makuhani, na walimu wa sheria, na itampasa
auawe, lakini siku ya tatu kufufuliwa kutoka mauti."**
23 Kisha akawaambia wote, **"Mtu yeyote akitaka kuni-
fuata, ni lazima ajikane mwenyewe, auchukue msalaba
wake kila siku, anifuate.
24 Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa maisha
yake atayapoteza, lakini yeyote atakayeyapoteza
maisha yake kwa ajili yangu atayaokoa.
25 Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote,
lakini akapoteza au kuangamiza nafsi yake?
26 Mtu yeyote akinionea aibu mimi na maneno yangu,
Mwana wa Adamu naye atamwonea aibu atakapokuja
katika utukufu wake na katika utukufu wa Baba,
pamoja na malaika watakatifu.
27 Amin, nawaambia, wako baadhi ya watu waliosi-
mama hapa ambao hawataonja mauti kabla ya kuuona
Ufalme wa Mungu."**

Bwana Yesu Abadilika Sura
(Mathayo 17:1-8; Marko 9:2-8)

28 Yapata siku nane baada ya Yesu kusema hayo, ali-
wachukua Petro, Yakobo na Yohana, akaenda nao mlimani
kuomba.
29 Alipokuwa akiomba, sura ya uso wake ikabadilika,
nayo mavazi yake yakametameta kama mwanga wa umeme
wa radi.

---

* **9:20** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

30 Ghafula wakawaona watu wawili, ndio Mose na Eliya,
wakizungumza naye.
31 Walionekana katika utukufu wakizungumza na Yesu
kuhusu kifo chake ambacho kingetokea huko Yerusalemu.
32 Petro na wenzake walikuwa wamelala usingizi mzito.
Walipoamka, wakaona utukufu wa Yesu na wale watu
wawili waliokuwa wamesimama pamoja naye.
33 Mose na Eliya walipokuwa wanaondoka, Petro
akamwambia Yesu, "Bwana, ni vizuri tukae hapa! Tuta-
jenga vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Mose na
kingine cha Eliya." Lakini Petro alikuwa hajui asemacho.
34 Alipokuwa bado anazungumza, pakatokea wingu,
likawafunika, nao wakaogopa walipoingia mle kwenye
wingu.
35 Sauti ikatoka kwenye lile wingu ikisema, "Huyu ni
Mwanangu mpendwa, niliyemchagua. Msikieni yeye."
36 Baada ya sauti hiyo kusema, walimkuta Yesu akiwa
peke yake. Wale wanafunzi wakalihifadhi jambo hili,
wala kwa wakati huo hawakumwambia mtu yeyote yale
waliyokuwa wameyaona.

Kuponywa Kwa Kijana Mwenye Pepo Mchafu
(Mathayo 17:1-8; Marko 9:2-8)

37 Kesho yake waliposhuka kutoka mlimani, alikutana na
umati mkubwa wa watu.
38 Mtu mmoja katika ule umati wa watu akapaza sauti,
akasema, "Mwalimu, naomba umwangalie mwanangu,
kwani ndiye mtoto wangu wa pekee.
39 Mara kwa mara pepo mchafu humpagaa na kumfanya
apige kelele, kisha humwangusha na kumtia kifafa hata
akatokwa na povu kinywani. Huyo pepo mchafu anamtesa
sana, na hamwachi ila mara chache.
40 Niliwaomba wanafunzi wako wamtoe huyo pepo
mchafu, lakini hawakuweza."
41 Yesu akawajibu, **"Enyi kizazi kisichoamini na kili-
chopotoka! Nitakaa nanyi na kuwavumilia mpaka lini?
Mlete mwanao hapa."**
42 Hata yule mtoto alipokuwa akija, yule pepo mchafu
akamwangusha, akamtia kifafa. Lakini Yesu akamkemea
yule pepo mchafu amtoke, akamponya yule mtoto, na
akamrudisha kwa baba yake.
43 Watu wote wakastaajabia uweza mkuu wa Mungu.

Wakati bado watu walikuwa wanastaajabia hayo yote
aliyokuwa akiyafanya Yesu, yeye akawaambia wanafunzi
wake:

44 **“Sikilizeni kwa makini haya nitakayowaambia sasa: Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu.”**
45 Lakini wao hawakuelewa alimaanisha nini. Maana ya maneno hayo ilifichika kwao, hivyo hawakuyaelewa, nao wakaogopa kumuuliza maana yake.

Ni Nani Atakayekuwa Mkubwa Kuliko Wote
(Mathayo 18:1-5; Marko 9:33-37)

46 Kukazuka mabishano miongoni mwa wanafunzi kuhusu ni nani miongoni mwao atakayekuwa mkuu kuliko wote.
47 Lakini Yesu akayatambua mawazo yao, naye akamchukua mtoto mdogo, akamsimamisha kando yake.
48 Kisha akawaambia, **“Yeyote amkaribishaye mtoto huyu mdogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi, na yeyote atakayenikaribisha mimi, atakuwa amemkaribisha yeye aliyenituma. Kwa maana yeye aliye mdogo miongoni mwenu, ndiye aliye mkuu kuliko wote.”**
49 Yohana akasema, “Bwana, tumemwona mtu akitoa pepo wachafu kwa jina lako, nasi tukamzuia, kwa sababu yeye si mmoja wetu.”
50 Yesu akasema, **“Msimzuie, kwa sababu yeyote ambaye si kinyume nanyi, yu upande wenu.”**

Yesu Akataliwa Samaria

51 Wakati ulipokaribia wa yeye kuchukuliwa mbinguni, alikaza uso wake kwenda Yerusalemu.
52 Akatuma watu wamtangulie, nao wakaenda katika kijiji kimoja cha Samaria kumwandalia kila kitu;
53 lakini watu wa kijiji kile hawakumkaribisha kwa sababu alikuwa anakwenda zake Yerusalemu.
54 Wanafunzi wake, yaani Yakobo na Yohana, walipoona hayo, wakasema: “Bwana, unataka tuagize moto kutoka mbinguni ili uwaangamize?”
55 Yesu akageuka na kuwakemea,
56 nao wakaenda kijiji kingine.

Gharama Ya Kumfuata Yesu
(Mathayo 8:19-22)

57 Walipokuwa njiani wakienda, mtu mmoja akamwambia Yesu, “Nitakufuata kokote uendako.”
58 Yesu akamjibu, **“Mbweha wana mapango, nao ndege wa angani wana viota, lakini Mwana wa Adamu hana mahali pa kulaza kichwa chake.”**
59 Yesu akamwambia mtu mwingine, **“Nifuate.”**

Mtu huyo akamjibu, “Bwana, niruhusu kwanza
nikamzike baba yangu.”
60 Yesu akamwambia, **“Waache wafu wawazike wafu
wao, bali wewe nenda ukautangaze Ufalme wa
Mungu.”**
61 Mtu mwingine akamwambia, “Bwana, nitakufuata
lakini naomba kwanza nikawaage jamaa yangu.”
62 Yesu akamwambia, **“Mtu yeyote atiaye mkono wake
kulima, kisha akatazama nyuma, hafai kwa Ufalme wa
Mungu.”**

10

Yesu Awatuma Wale Sabini Na Wawili

1 Baada ya hayo, Bwana akawachagua wengine sabini na
wawili, akawatuma wawili wawili katika kila mji na kila
sehemu aliyokusudia kwenda baadaye.
2 Akawaambia, **“Mavuno ni mengi, lakini waten-
dakazi ni wachache. Kwa hiyo mwombeni Bwana wa
mavuno, ili apeleke watendakazi katika shamba lake
la mavuno.**
3 **Haya! nendeni. Ninawatuma kama wana-kondoo
katikati ya mbwa mwitu.**
4 **Msichukue mkoba, wala mfuko, wala viatu, na
msimsalimu mtu yeyote njiani.**
5 **“Mkiingia katika nyumba yoyote, kwanza semeni,
‘Amani iwe kwenu.’**
6 **Kama kuna mtu wa amani humo, basi amani yenu
itakuwa juu yake. La sivyo, itawarudia.**
7 **Kaeni katika nyumba hiyo, mkila na kunywa kile
watakachowapa, kwa sababu kila mtendakazi anas-
tahili malipo yake. Msihamehame kutoka nyumba
hadi nyumba.**
8 **“Mkienda katika mji na watu wake
wakawakaribisha, kuleni chochote kiwekwacho mbele
yenu,**
9 **waponyeni wagonjwa waliomo na waambieni:
‘Ufalme wa Mungu umekaribia.’**
10 **Lakini mkiingia katika mji, nao
hawakuwakaribisha, tokeni mwende katika barabara
zake mkaseme:**
11 **‘Hata mavumbi ya mji wenu yaliyoshikamana na
miguu yetu, tunayakung’uta dhidi yenu. Lakini mjue
kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia.’**
12 **Ninawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa Sodoma
kustahimili katika siku ile kuliko mji ule.**

Onyo Kwa Miji Isiyotubu
(Mathayo 11:20-24)

13 **"Ole wako Korazini! Ole wako Bethsaida! Kwa kuwa kama miujiza iliyofanyika kwenu ingefanyika Tiro na Sidoni, miji hiyo ingekuwa imetubu zamani, kwa kuvaa magunia na kujipaka majivu.**
14 **Lakini itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro na Sidoni kustahimili katika siku ya hukumu, kuliko ninyi.**
15 **Nawe, Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni? La hasha, utashushwa mpaka kuzimu."**
16 **"Yeye awasikilizaye ninyi anisikiliza mimi; naye awakataaye ninyi amenikataa mimi. Lakini yeye anikataaye mimi amkataa yeye aliyenituma."**
17 Wale sabini na wawili wakarudi kwa furaha, na kusema, "Bwana, hata pepo wachafu wanatutii kwa jina lako."
18 Yesu akawaambia, **"Nilimwona Shetani akianguka kutoka mbinguni kama umeme wa radi.**
19 **Tazama nimewapa mamlaka ya kukanyaga nyoka na nge na juu ya nguvu zote za adui; wala hakuna kitu chochote kitakachowadhuru.**
20 **Basi, msifurahi kwa kuwa pepo wachafu wanawatii, bali furahini kwa kuwa majina yenu yameandikwa mbinguni."**

Yesu Anashangilia
(Mathayo 11:25-27; 13:16-17)

21 Wakati huo Yesu akashangilia katika Roho Mtakatifu, akasema, **"Nakuhimidi Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na wenye elimu, nawe ukawafunulia watoto wadogo. Naam, Baba, kwa kuwa hivyo ndivyo ilivyokupendeza.**
22 **"Nimekabidhiwa vitu vyote na Baba yangu. Hakuna mtu amjuaye Mwana ni nani ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ni nani ila Mwana na yeyote ambaye Mwana anapenda kumfunulia."**
23 Basi Yesu akawageukia wanafunzi wake akanena nao faraghani, akawaambia, **"Heri macho yanayoona yale mambo mnayoyaona.**
24 **Kwa maana nawaambia, manabii wengi na wafalme walitamani kuona yale mnayoyaona lakini hawakuyaona, na walitamani kusikia yale mnayoyasikia lakini hawakuyasikia."**

Mfano Wa Msamaria Mwema

25 Wakati huo mtaalamu mmoja wa sheria alisimama ili
kumjaribu Yesu, akamuuliza, “Mwalimu, nifanye nini ili
niurithi uzima wa milele?”
26 Yesu akamjibu, **“Imeandikwaje katika Sheria?
Kwani unasoma nini humo?”**
27 Akajibu, “ ‘Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo
wako wote, kwa roho yako yote, kwa nguvu zako zote,
na kwa akili zako zote’; tena, ‘Mpende jirani yako kama
unavyojipenda mwenyewe.’ ”
28 Yesu akamwambia, **“Umejibu vyema. Fanya hivyo
nawe utaishi.”**
29 Lakini yule mtaalamu wa sheria, akitaka kujionyesha
kuwa mwenye haki, akamuuliza Yesu, “Jirani yangu ni
nani?”
30 Yesu akamjibu akasema, **“Mtu mmoja alikuwa
akiteremka kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko,
naye akaangukia mikononi mwa wanyang’anyi.
Wakampiga, wakaondoka, wakamwacha akiwa karibu
kufa.**
31 **Kuhani mmoja alikuwa akipitia njia ile,
alipomwona huyo mtu, akapita upande mwingine,
akamwacha hapo barabarani.**
32 **Vivyo hivyo, Mlawi mmoja naye alipofika ma-
hali pale, alimwona, akapita upande mwingine,
akamwacha hapo barabarani**
33 **Lakini Msamaria mmoja aliyekuwa akisafiri
alipomwona, alimhurumia.**
34 **Akaenda alipokuwa na akasafisha majeraha yake
kwa divai na mafuta, kisha akayafunga. Ndipo akam-
pandisha kwenye punda wake, akampeleka mpaka
kwenye nyumba ya wageni na kumtunza.**
35 **Kesho yake, yule Msamaria akachukua dinari
mbili*akampa yule mwenye nyumba ya wageni na
kusema, ‘Mtunze, nami nirudipo nitakulipa gharama
yoyote ya ziada uliyotumia kwa ajili yake.’**
36 **“Ni yupi basi miongoni mwa hawa watatu wewe un-
adhani ni jirani yake yule mtu aliyeangukia mikononi
mwa wanyang’anyi?”**
37 Yule mtaalamu wa sheria akajibu, “Ni yule aliyemhu-
rumia.”
Ndipo Yesu akamwambia, **“Nenda, ukafanye vivyo
hivyo.”**

Yesu Awatembelea Martha Na Maria

---

* **10:35** Dinari mbili ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku mbili.

38 Ikawa Yesu na wanafunzi wake walipokuwa wakienda
Yerusalemu, akaingia kwenye kijiji kimoja ambapo
mwanamke mmoja aliyeitwa Martha alimkaribisha
nyumbani kwake.
39 Martha alikuwa na mdogo wake aliyeitwa Maria,
ambaye aliketi chini miguuni mwa Bwana akisikiliza yale
aliyokuwa akisema.
40 Lakini Martha alikuwa akihangaika na maandalizi yote
yaliyokuwa yafanyike. Martha akaja kwa Yesu na ku-
muuliza, "Bwana, hujali kwamba ndugu yangu ameniachia
kazi zote mwenyewe? Basi mwambie anisaidie."
41 Lakini Bwana akamjibu, **"Martha, Martha, mbona**
unasumbuka na kuhangaika na mengi?
42 **Lakini kunahitajika kitu kimoja tu. Maria amech-**
agua kile kilicho bora, wala hakuna mtu atakayem-
wondolea."

11

Yesu Afundisha Wanafunzi Wake Kuomba
(Mathayo 6:9-13; 7:7-11)

1 Siku moja, Yesu alikuwa mahali fulani akiomba. Alipo-
maliza kuomba, mmoja wa wanafunzi wake akamwambia,
"Bwana, tufundishe kuomba, kama vile Yohana alivyowa-
fundisha wanafunzi wake."
2 Akawaambia, **"Mnapoomba, semeni:**
" 'Baba yetu (uliye mbinguni),
jina lako litukuzwe,
ufalme wako uje.
(Mapenzi yako yafanyike
hapa duniani kama huko mbinguni.)
3 **Utupatie kila siku riziki yetu.**
4 **Utusamehe dhambi zetu,**
kwa kuwa na sisi huwasamehe wote wanaotukosea.
Wala usitutie majaribuni
(bali utuokoe kutoka kwa yule mwovu).' "
5 Kisha akawaambia, **"Ni nani miongoni mwenu**
mwenye rafiki yake, naye akamwendea usiku wa
manane na kumwambia, 'Rafiki, nikopeshe mikate
mitatu.
6 **Kwa sababu rafiki yangu amekuja kutoka safarini,**
nami sina kitu cha kumpa.'
7 **"Kisha yule aliyeko ndani amjibu, 'Usinisumbue.**
Mlango umefungwa, nami na watoto wangu tumelala.
Siwezi kuamka nikupe chochote.'
8 **Nawaambia, ingawa huyo mtu hataamka na kumpa**
hiyo mikate kwa sababu ni rafiki yake, lakini kwa

sababu ya kuendelea kwake kuomba, ataamka na kumpa kiasi anachohitaji.

9 **“Kwa hiyo nawaambia: Ombeni nanyi mtapewa; tafuteni nanyi mtapata; bisheni nanyi mtafunguliwa mlango.**

10 **Kwa kuwa kila aombaye hupewa; naye kila atafutaye hupata; na kila abishaye hufunguliwa mlango.**

11 **“Je, kuna yeyote miongoni mwenu ambaye mtoto wake akimwomba samaki, atampa nyoka badala yake?**

12 **Au mtoto akimwomba yai atampa nge?**

13 **Basi ikiwa ninyi mlio waovu, mnajua kuwapa watoto wenu vitu vizuri, si zaidi sana Baba yenu aliye mbinguni atawapa Roho Mtakatifu wale wamwombao!”**

Yesu Na Beelzebuli
(Mathayo 12:22-30; Marko 3:20-27)

14 Basi Yesu alikuwa anamtoa pepo mchafu kutoka kwa mtu aliyekuwa bubu. Yule pepo mchafu alipomtoka yule mtu aliyekuwa bubu, akaanza kuongea, nao umati wa watu ukashangaa.

15 Lakini wengine wakasema, “Anatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelzebuli,* yule mkuu wa pepo wachafu wote.”

16 Wengine ili kumjaribu wakataka awaonyeshe ishara kutoka mbinguni.

17 Yesu akajua mawazo yao, naye akawaambia, **“Kila ufalme ukigawanyika dhidi yake wenyewe huangamia. Nayo nyumba iliyogawanyika dhidi yake yenyewe itaanguka.**

18 **Kama Shetani amegawanyika mwenyewe, ufalme wake utasimamaje? Nawaambia haya kwa sababu ninyi mnadai ya kuwa mimi ninatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelzebuli.**

19 **Kama mimi natoa pepo wachafu kwa nguvu za Beelzebuli, wafuasi wenu nao je, wao hutoa pepo wachafu kwa uwezo wa nani? Hivyo basi, wao ndio watakaowahukumu.**

20 **Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa kidole cha Mungu, basi Ufalme wa Mungu umewajia.**

21 **“Mtu mwenye nguvu aliyejifunga silaha anapoilinda nyumba yake, mali yake iko salama.**

22 **Lakini mtu mwenye nguvu zaidi kumliko akimshambulia na kumshinda, yeye humnyang’anya silaha zake zote alizozitegemea, na kuchukua nyara.**

---

* **11:15** Beelzebubu au Beelzebuli; ni mkuu wa pepo wachafu; pia 18, 19.

23 **“Mtu asiyekuwa pamoja nami yu kinyume nami,**
na mtu ambaye hakusanyi pamoja nami, hutawanya.

Kurudi Kwa Pepo Mchafu
(Mathayo 12:43-45)

24 **“Pepo mchafu amtokapo mtu, hutangatanga katika**
sehemu zisizo na maji akitafuta mahali pa kupumzika,
lakini hapati. Ndipo husema, ‘Nitarudi kwenye
nyumba yangu nilikotoka.’
25 **Naye arudipo na kuikuta ile nyumba imefagiliwa**
na kupangwa vizuri,
26 **ndipo huenda na kuchukua pepo wachafu wengine**
saba wabaya kuliko yeye mwenyewe, nao huingia na
kukaa humo. Nayo hali ya mwisho ya yule mtu huwa
ni mbaya kuliko ile ya kwanza.”
27 Ikawa Yesu alipokuwa akisema hayo, mwanamke
mmoja katikati ya ule umati wa watu akapaza sauti
akasema, “Limebarikiwa tumbo lililokuzaa na matiti uliy-
onyonya!”
28 Yesu akajibu, **“Wamebarikiwa zaidi wale**
wanaolisikia neno la Mungu na kulitii.”

Ishara Ya Yona
(Mathayo 12:38-42)

29 Umati wa watu ulipokuwa unazidi kuongezeka, Yesu
akaendelea kusema, **“Hiki ni kizazi kiovu. Kinatafuta**
ishara, lakini hakitapewa ishara yoyote isipokuwa ile
ya Yona.
30 **Kwa maana kama vile Yona alivyokuwa ishara**
kwa watu wa Ninawi, ndivyo Mwana wa Adamu
atakavyokuwa ishara kwa kizazi hiki.
31 **Malkia wa Kusini atasimama wakati wa hukumu**
na kuwahukumu watu wa kizazi hiki. Kwa kuwa
yeye alikuja kutoka miisho ya dunia ili kuisikiliza
hekima ya Solomoni. Na hapa yupo aliye mkuu kuliko
Solomoni.
32 **Siku ya hukumu, watu wa Ninawi watasimama**
pamoja na kizazi hiki na kukihukumu; kwa maana wao
walitubu waliposikia mahubiri ya Yona. Na tazama,
hapa yupo yeye aliye mkuu kuliko Yona.

Taa Ya Mwili
(Mathayo 5:15; 6:22-23)

33 **“Hakuna mtu yeyote awashaye taa na kuiweka**
mahali palipofichika au kuifunikia chini ya bakuli.
Badala yake huiweka juu ya kinara chake, ili watu wote
wanaoingia waone nuru.

34 **Jicho lako ni taa ya mwili wako. Kama jicho lako ni**
zima, mwili wako wote pia umejaa nuru. Lakini kama
jicho ni bovu, mwili wako wote pia umejaa giza.
35 **Kwa hiyo, hakikisha kwamba nuru iliyoko ndani**
yako isiwe giza.
36 **Basi ikiwa mwili wako wote umejaa nuru, bila**
sehemu yake yoyote kuwa gizani, basi utakuwa na
nuru kama vile taa ikuangazavyo kwa nuru yake."

Yesu Awashutumu Mafarisayo Na Wanasheria
(Mathayo 23:1-36; Marko 12:38-40)

37 Yesu alipomaliza kuzungumza, Farisayo mmoja al-
imwalika nyumbani mwake kwa chakula. Yesu akaingia na
kuketi katika sehemu yake mezani.
38 Yule Farisayo akashangaa kwamba Yesu hakunawa
kwanza kabla ya kula.
39 Ndipo Bwana akamwambia, **"Sasa, enyi Mafarisayo,**
mnasafisha kikombe na sahani kwa nje, lakini ndani
mmejaa unyang'anyi na uovu.
40 **Enyi wapumbavu! Hamjui kuwa yeye aliyeten-**
geneza nje ndiye alitengeneza na ndani pia?
41 **Basi toeni sadaka ya vile mlivyo navyo, na tazama,**
vitu vyote vitakuwa safi kwenu.
42 **"Lakini ole wenu, Mafarisayo, kwa maana mnampa**
Mungu zaka za mnanaa, mchicha na kila aina ya
mboga, lakini mnapuuza haki na upendo wa Mungu.
Iliwapasa kufanya haya ya pili bila kupuuza hayo ya
kwanza.
43 **"Ole wenu Mafarisayo, kwa sababu ninyi**
mnapenda kukalia viti vya mbele katika masinagogi,
na kusalimiwa kwa heshima masokoni.
44 **"Ole wenu, kwa sababu ninyi ni kama makaburi**
yasiyokuwa na alama, ambayo watu huyakanyaga
pasipo kujua."
45 Mtaalamu mmoja wa sheria akamjibu, akasema,
"Mwalimu, unaposema mambo haya, unatutukana na sisi
pia."
46 Yesu akamjibu, **"Nanyi wataalamu wa sheria, ole**
wenu, kwa sababu mnawatwika watu mizigo miz-
ito ambayo hawawezi kubeba, wala ninyi wenyewe
hamwinui hata kidole kimoja kuwasaidia.
47 **"Ole wenu, kwa sababu ninyi mnajenga makaburi**
ya manabii waliouawa na baba zenu.
48 **Hivyo ninyi mwashuhudia na mnathibitisha kile**
baba zenu walichofanya. Wao waliwaua manabii,
nanyi mnawajengea makaburi.

49 **Kwa sababu ya jambo hili, Mungu katika hekima**
yake alisema, 'Tazama, nitatuma kwao manabii na mi-
tume, nao watawaua baadhi yao na wengine watawa-
tesa.'
50 **Kwa hiyo kizazi hiki kitawajibika kwa ajili ya damu**
ya manabii iliyomwagwa tangu kuwekwa misingi ya
ulimwengu,
51 **tangu damu ya Abeli mpaka damu ya Zekaria,**
aliyeuawa kati ya madhabahu na mahali patakatifu.
Naam, nawaambia, kizazi hiki kitawajibika kwa haya
yote.
52 **"Ole wenu ninyi wataalamu wa sheria, kwa**
sababu mmeuondoa ufunguo wa maarifa. Ninyi
wenyewe hamkuingia, na wale waliokuwa wanaingia
mkawazuia."
53 Yesu alipoondoka huko, walimu wa sheria na Ma-
farisayo wakaanza kumpinga vikali na kumsonga kwa
maswali,
54 wakivizia kumkamata kwa kitu atakachosema ili
wamshtaki.

12

Maonyo Dhidi Ya Unafiki
(Mathayo 10:26-33)

1 Wakati huo, umati mkubwa wa watu maelfu,
walipokuwa wamekusanyika hata wakawa wanakanya-
gana, Yesu akaanza kuzungumza kwanza na wanafunzi
wake, akawaambia: **"Jihadharini na chachu ya**
Mafarisayo, yaani, unafiki wao.
2 **Hakuna jambo lolote lililositirika ambalo halita-**
funuliwa, au lililofichwa ambalo halitajulikana.
3 **Kwa hiyo, lolote mlilosema gizani litasikiwa nuruni.**
Na kile mlichonong'ona masikioni mkiwa kwenye
vyumba vya ndani, kitatangazwa juu ya paa.
4 **"Nawaambieni rafiki zangu, msiwaogope wale**
wauao mwili, lakini baada ya hilo hawawezi kufanya
lolote zaidi.
5 **Lakini nitawaambia nani wa kumwogopa:**
Mwogopeni yule ambaye baada ya kuua mwili, ana
mamlaka ya kuwatupa motoni. Naam, nawaambia,
mwogopeni huyo!
6 **Mnajua kwamba shomoro watano huuzwa kwa senti**
mbili? Lakini Mungu hamsahau hata mmoja wao.
7 **Naam, hata nywele za vichwa vyenu zote zime-**
hesabiwa. Hivyo msiogope, kwa maana ninyi ni wa
thamani kubwa kuliko shomoro wengi.

8 **“Ninawaambia kwamba yeyote atakayenikiri mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkiri mbele za malaika wa Mungu.**
9 **Lakini yeye atakayenikana mimi mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkana mbele ya malaika wa Mungu.**
10 **Naye kila atakayenena neno baya dhidi ya Mwana wa Adamu atasamehewa, lakini yeyote atakayemkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa.**
11 **“Watakapowapeleka katika masinagogi, na mbele ya watawala na wenye mamlaka, msiwe na wasiwasi kuhusu namna mtakavyojitetea au mtakavyosema.**
12 **Kwa maana Roho Mtakatifu atawafundisha wakati huo huo mnachopaswa kusema.”**

Mfano Wa Tajiri Mpumbavu

13 Mtu mmoja katika umati wa watu akamwambia Yesu, “Mwalimu, mwambie ndugu yangu tugawane naye urithi wetu.”
14 Lakini Yesu akamwambia, **“Rafiki, ni nani aliyeniweka mimi kuwa hakimu wenu au msuluhishi juu yenu?”**
15 Ndipo Yesu akawaambia, **“Jihadharini! Jilindeni na aina zote za choyo. Kwa maana maisha ya mtu hayatokani na wingi wa mali alizo nazo.”**
16 Kisha akawaambia mfano huu: **“Shamba la mtu mmoja tajiri lilizaa sana.**
17 **Akawaza moyoni mwake, ‘Nifanye nini? Sina mahali pa kuhifadhi mavuno yangu.’**
18 **“Ndipo huyo tajiri akasema, ‘Nitafanya hivi: Nitabomoa ghala zangu za nafaka na kujenga nyingine kubwa zaidi na huko nitayahifadhi mavuno yangu yote na vitu vyangu.**
19 **Nami nitaiambia nafsi yangu, “Nafsi, unavyo vitu vingi vizuri ulivyojiwekea akiba kwa miaka mingi. Pumzika; kula, unywe, ufurahi.” ’**
20 **“Lakini Mungu akamwambia, ‘Mpumbavu wewe! Usiku huu uhai wako unatakiwa. Sasa hivyo vitu ulivyojiwekea akiba vitakuwa vya nani?’**
21 **“Hivyo ndivyo ilivyo kwa wale wanaojiwekea mali lakini hawajitajirishi kwa Mungu.”**

Msiwe Na Wasiwasi
(Mathayo 6:25-34)

22 Kisha Yesu akawaambia wanafunzi wake: **“Kwa hiyo nawaambia, msisumbukie maisha yenu kwamba**

mtakula nini; au msumbukie miili yenu kwamba mtavaa nini.
23 **Maisha ni zaidi ya chakula, na mwili ni zaidi ya mavazi.**
24 **Fikirini ndege! Wao hawapandi wala hawavuni, hawana ghala wala popote pa kuhifadhi nafaka; lakini Mungu huwalisha. Ninyi ni wa thamani zaidi kuliko ndege!**
25 **Ni nani miongoni mwenu ambaye kwa kujitaabisha kwake anaweza kujiongezea hata saa moja zaidi katika maisha yake?**
26 **Kama hamwezi kufanya jambo dogo kama hilo, kwa nini basi kuyasumbukia hayo mengine?**
27 **"Angalieni maua jinsi yameavyo: Hayafanyi kazi wala hayafumi. Lakini nawaambia, hata Solomoni katika fahari yake yote hakuvikwa vizuri kama mojawapo ya hayo maua.**
28 **Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya shambani, ambayo leo yapo, na kesho yanatupwa motoni, si atawavika ninyi vizuri zaidi, enyi wa imani haba!**
29 **Wala msisumbuke mioyoni mwenu mtakula nini au mtakunywa nini. Msiwe na wasiwasi juu ya haya.**
30 **Watu wa mataifa ya duniani husumbuka sana kuhusu vitu hivi vyote, lakini Baba yenu anafahamu kuwa mnahitaji haya yote.**
31 **Bali utafuteni Ufalme wa Mungu, na haya yote atawapa pia.**

Utajiri Wa Mbinguni
(Mathayo 6:19-21)

32 **"Msiogope enyi kundi dogo, kwa maana Baba yenu ameona vyema kuwapa ninyi Ufalme.**
33 **Uzeni mali zenu mkawape maskini. Jifanyieni mifuko isiyochakaa, mkajiwekee hazina mbinguni isiyokwisha, mahali ambapo mwizi hakaribii wala nondo haharibu.**
34 **Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo moyo wako utakapokuwa pia.**

Kukesha

35 **"Kuweni tayari mkiwa mmevikwa kwa ajili ya huduma na taa zenu zikiwa zinawaka,**
36 **kama watumishi wanaomngojea bwana wao arudi kutoka kwenye karamu ya arusi, ili ajapo na kubisha mlango waweze kumfungulia mara.**
37 **Heri wale watumishi ambao bwana wao atakapokuja atawakuta wakiwa wanakesha. Amin,**

nawaambia, atajifunga mkanda wake na kuwaketisha
ili wale, naye atakuja na kuwahudumia.
38 **Itakuwa heri kwa watumwa hao ikiwa bwana**
wao atakapokuja atawakuta wamekesha hata kama
atakuja mnamo usiku wa manane, au karibu na
mapambazuko.
39 **Lakini fahamuni jambo hili: Kama mwenye**
nyumba angalijua saa mwizi atakuja, asingaliiacha
nyumba yake kuvunjwa.
40 **Ninyi nanyi hamna budi kuwa tayari, kwa sababu**
Mwana wa Adamu atakuja saa msiyotazamia."

Mtumishi Mwaminifu Na Yule Asiye Mwaminifu
(Mathayo 24:45-51)

41 Ndipo Petro akamuuliza, "Bwana, mfano huu unatuam-
bia sisi peke yetu au watu wote?"
42 Yesu akamjibu, **"Ni yupi basi wakili mwaminifu**
na mwenye busara, ambaye bwana wake atamfanya
msimamizi juu ya watumishi wake wote, ili awape
watumishi wengine chakula chao wakati unaofaa?
43 **Heri mtumishi yule ambaye bwana wake ataka-**
porudi atamkuta akifanya hivyo.
44 **Amin nawaambia, atamweka mtumishi huyo kuwa**
msimamizi wa mali yake yote.
45 **Lakini kama yule mtumishi atasema moyoni**
mwake, 'Bwana wangu anakawia kurudi,' kisha
akaanza kuwapiga wale watumishi wa kiume na wa
kike, na kula na kunywa na kulewa.
46 **Basi bwana wa mtumishi huyo atakuja siku asiy-**
odhani na saa asiyoijua. Atamkata vipande vipande
na kumweka katika sehemu moja pamoja na wale
wasioamini.
47 **"Yule mtumishi anayefahamu vyema mapenzi**
ya bwana wake na asijiandae wala kufanya kama
apendavyo bwana wake, atapigwa kwa mapigo mengi.
48 **Lakini yeyote ambaye hakujua naye akafanya**
yale yastahiliyo kupigwa, atapigwa kidogo. Yeyote
aliyepewa vitu vingi, atadaiwa vingi; na yeyote aliyek-
abidhiwa vingi, kwake vitatakiwa vingi.

Yesu Kuleta Mafarakano
(Mathayo 10:34-36)

49 **"Nimekuja kuleta moto duniani; laiti kama**
ungekuwa tayari umewashwa!
50 **Lakini ninao ubatizo ambao lazima nibatizwe,**
nayo dhiki yangu ni kuu mpaka ubatizo huo ukamilike!

51 **Mnadhani nimekuja kuleta amani duniani? La,**
nawaambia sivyo, nimekuja kuleta mafarakano.
52 **Kuanzia sasa, kutakuwa na watu watano katika**
nyumba moja, watatu dhidi ya wawili, na wawili dhidi
ya watatu.
53 **Watafarakana baba dhidi ya mwanawe na mwana**
dhidi ya babaye, mama dhidi ya bintiye na binti dhidi
ya mamaye, naye mama mkwe dhidi ya mkwewe na
mkwe dhidi ya mama mkwe wake."

Kutambua Majira
(Mathayo 16:2-3)

54 Pia Yesu akauambia ule umati wa watu, **"Mwonapo**
wingu likitokea magharibi, mara mwasema, 'Mvua
itanyesha,' nayo hunyesha.
55 **Nanyi mwonapo upepo wa kusini ukivuma, ninyi**
husema, 'Kutakuwa na joto,' na huwa hivyo.
56 **Enyi wanafiki! Mnajua jinsi ya kutambua**
kuonekana kwa dunia na anga. Inakuwaje basi
kwamba mnashindwa kutambua wakati huu wa sasa?
57 **"Kwa nini hamwamui wenyewe lililo haki?**
58 **Uwapo njiani na mshtaki wako kwenda kwa**
hakimu, jitahidi kupatana naye mkiwa njiani. La
sivyo, atakupeleka kwa hakimu, naye hakimu atakuk-
abidhi kwa afisa, naye afisa atakutupa gerezani.
59 **Nakuambia, hautatoka humo hadi uwe umelipa**
senti ya mwisho."

13

Tubu, La Sivyo Utaangamia

1 Wakati huo huo, kulikuwa na watu waliomwambia Yesu
habari za Wagalilaya ambao Pilato aliwaua, na damu ya hao
watu akaichanganya na dhabihu yao waliyokuwa wanatoa.
2 Yesu akawauliza, **"Mnadhani kwamba hawa Wa-**
galilaya ambao walikufa kifo cha namna hiyo wa-
likuwa na dhambi kuwazidi Wagalilaya wengine wote?
3 **La hasha! Ninyi nanyi msipotubu, mtaangamia**
vivyo hivyo.
4 **Au wale watu kumi na wanane waliokufa walipoan-**
gukiwa na mnara huko Siloamu: mnadhani wao wa-
likuwa waovu kuliko watu wote waliokuwa wanaishi
Yerusalemu?
5 **Nawaambia, la hasha! Ninyi nanyi msipotubu, wote**
mtaangamia vivyo hivyo."

Mfano Wa Mti Usiozaa Matunda

6 Kisha Yesu akawaambia mfano huu: **“Mtu mmoja alikuwa na mtini uliopandwa katika shamba lake la mizabibu, akaja ili kutafuta tini kwenye mti huo, lakini hakupata hata moja.**
7 **Hivyo akamwambia mtunza shamba: ‘Tazama, kwa muda wa miaka mitatu sasa nimekuwa nikija kutafuta matunda kwenye mtini huu, nami sikupata hata moja. Ukate! Kwa nini uendelee kuharibu ardhi?’**
8 **“Yule mtunza shamba akamjibu, ‘Bwana, uache tena kwa mwaka mmoja zaidi, nami nitaupalilia na kuuwekea mbolea.**
9 **Kama ukizaa matunda mwaka ujao, vyema, la sivyo uukate.’ ”**

Yesu Amponya Mwanamke Kilema Siku Ya Sabato

10 Basi Yesu alikuwa akifundisha katika sinagogi mojawapo siku ya Sabato.
11 Wakati huo huo akaja mwanamke mmoja aliyekuwa na pepo mchafu, naye alikuwa amepinda mgongo kwa muda wa miaka kumi na minane, wala alikuwa hawezi kunyooka wima.
12 Yesu alipomwona, akamwita, akamwambia, **“Mwanamke, uwe huru, umepona ugonjwa wako.”**
13 Yesu alipomwekea mikono yake, mara akasimama wima akaanza kumtukuza Mungu.
14 Lakini kiongozi wa sinagogi akakasirika kwa sababu Yesu alikuwa ameponya mtu siku ya Sabato. Akaambia ule umati wa watu, “Kuna siku sita ambazo watu wanapaswa kufanya kazi. Katika siku hizo, njooni mponywe, lakini si katika siku ya Sabato.”
15 Lakini Bwana akamjibu, **“Enyi wanafiki! Je, kila mmoja wenu hamfungulii ng’ombe wake au punda wake kutoka zizini akampeleka kumnywesha maji siku ya Sabato?**
16 **Je, huyu mwanamke, ambaye ni binti wa Abrahamu, aliyeteswa na Shetani akiwa amemfunga kwa miaka yote hii kumi na minane, hakustahili kufunguliwa kutoka kifungo hicho siku ya Sabato?”**
17 Aliposema haya, wapinzani wake wakaaibika, lakini watu wakafurahi kwa ajili ya mambo ya ajabu aliyoyafanya.

Mfano Wa Punje Ya Haradali
(Mathayo 13:31-32; Marko 4:30-32)

18 Kisha Yesu akauliza, **“Ufalme wa Mungu unafanana na nini? Nitaufananisha na nini?**
19 **Umefanana na punje ya haradali ambayo mtu aliichukua na kuipanda katika shamba lake. Nayo**

ikakua, ikawa mti nao ndege wa angani wakatengeneza viota vyao kwenye matawi yake.”

Mfano Wa Chachu
(Mathayo 13:33)

20 Yesu akauliza tena, **“Nitaufananisha Ufalme wa Mungu na nini?**
21 **Unafanana na chachu ambayo mwanamke ali-ichukua akaichanganya katika kiasi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka.”**

Mlango Mwembamba
(Mathayo 7:13-14, 21-23)

22 Yesu akapita katika miji na vijiji, akifundisha wakati alisafiri kwenda Yerusalemu.
23 Mtu mmoja akamuuliza, “Bwana, ni watu wachache tu watakaookolewa?”
24 Yesu akawaambia, **“Jitahidini sana kuingia kupitia mlango mwembamba, kwa maana nawaambia wengi watajaribu kuingia, lakini hawataweza.**
25 **Wakati mwenye nyumba atakapoondoka na ku-funga mlango, mtasimama nje mkibisha mlango na kusema, ‘Bwana! Tufungulie mlango!’**
“Lakini yeye atawajibu, ‘Siwajui ninyi, wala mtokako.’
26 **“Ndipo mtamjibu, ‘Tulikula na kunywa pamoja nawe, tena ulifundisha katika mitaa yetu.’**
27 **“Lakini yeye atawajibu, ‘Siwajui ninyi, wala mtokako. Ondokeni kwangu, ninyi watenda maovu!’**
28 **“Ndipo kutakuwako kilio na kusaga meno, mtakapowaona Abrahamu, Isaki, Yakobo na manabii wote wakiwa katika Ufalme wa Mungu, lakini ninyi mkiwa mmetupwa nje.**
29 **Watu watatoka mashariki na magharibi, kaskazini na kusini, nao wataketi kwenye sehemu walizoan-daliwa karamuni katika Ufalme wa Mungu.**
30 **Tazama, kunao walio wa mwisho watakaokuwa wa kwanza, nao wa kwanza watakaokuwa wa mwisho.”**

Yesu Aomboleza Kwa Ajili Ya Yerusalemu
(Mathayo 23:37-39)

31 Wakati huo huo baadhi ya Mafarisayo wakamwendea Yesu na kumwambia, “Ondoka hapa uende mahali pengine kwa maana Herode anataka kukuua.”
32 Yesu akawajibu, **“Nendeni mkamwambie yule mb-weha, ‘Ninafukuza pepo wachafu na kuponya wag-onjwa leo na kesho, nami siku ya tatu nitaikamilisha kazi yangu.’**

33 **Sina budi kuendelea na safari yangu leo, kesho**
na kesho kutwa: kwa maana haiwezekani nabii kufa
mahali pengine isipokuwa Yerusalemu.
34 **“Ee Yerusalemu, Yerusalemu, uwauaye manabii**
na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako! Mara
ngapi nimetamani kuwakusanya watoto wako pamoja,
kama vile kuku akusanyavyo vifaranga wake chini ya
mabawa yake, lakini hukutaka!
35 **Tazama nyumba yenu imeachwa ukiwa. Ni-**
nawaambia, hamtaniona tena mpaka wakati ule
mtakaposema, ‘Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la
Bwana.’ ”

14

Yesu Nyumbani Mwa Farisayo

1 Ikawa siku moja Yesu alipokuwa amekwenda kula
chakula kwa mmoja wa viongozi wa Mafarisayo siku ya
Sabato, watu walikuwa wakimchunguza kwa bidii.
2 Papo hapo mbele yake palikuwa na mtu mmoja mwenye
ugonjwa wa kuvimba mwili.
3 Yesu akawauliza wale Mafarisayo na walimu wa sheria,
“Je, ni halali kuponya watu siku ya Sabato au la?”
4 Wakakaa kimya. Hivyo Yesu akamshika yule mgonjwa
mkono na kumponya, akamruhusu aende zake.
5 Kisha akawauliza, **“Kama mmoja wenu angekuwa**
na mtoto au ng’ombe wake aliyetumbukia katika
kisima siku ya Sabato, je, hamtamvuta mara moja na
kumtoa?”
6 Nao hawakuwa na la kusema.

Unyenyekevu Na Ukarimu

7 Alipoona jinsi wageni walivyokuwa wanachagua mahali
pa heshima wakati wa kula, akawaambia mfano huu:
8 **“Mtu akikualika arusini, usikae mahali pa mgeni**
wa heshima kwa kuwa inawezekana amealikwa mtu
mheshimiwa kuliko wewe.
9 **Kama mkifanya hivyo yule aliyewaalika ninyi waw-**
ili atakuja na kukuambia, ‘Mpishe huyu mtu kiti
chako.’ Ndipo kwa aibu utalazimika kukaa katika
nafasi ya chini kabisa.
10 **Badala yake, unapoalikwa, chagua nafasi ya chini,**
ili yule mwenyeji wako atakapokuona atakuja na
kukuambia, ‘Rafiki yangu, nenda kwenye nafasi iliyo
bora zaidi.’ Kwa jinsi hii utakuwa umepewa heshima
mbele ya wageni wenzako wote.

11 **Kwa maana kila mtu ajikwezaye atashushwa, naye ajishushaye atakwezwa.”**

12 Kisha Yesu akamwambia yule aliyewaalika, **“Uandaapo karamu ya chakula cha mchana au cha jioni, usialike rafiki zako au ndugu zako au jamaa zako au majirani zako walio matajiri tu. Ukifanya hivyo, wao nao wanaweza kukualika kwao, nawe ukawa umelipwa kile ulichofanya na kupata thawabu yako.**

13 **Bali ufanyapo karamu, waalike maskini, vilema na vipofu,**

14 **nawe utabarikiwa kwa sababu hawa hawana uwezo wa kukulipa. Mungu atakulipa wakati wa ufufuo wa wenye haki.”**

Mfano Wa Karamu Kuu
(Mathayo 22:1-10)

15 Mmoja wa wale waliokuwa pamoja naye mezani aliposikia hivi akamwambia Yesu, “Amebarikiwa mtu yule atakayekula katika karamu ya Ufalme wa Mungu!”

16 Yesu akamjibu, **“Mtu mmoja alikuwa anaandaa karamu kubwa, akaalika watu wengi.**

17 **Wakati wa karamu ulipofika, akamtuma mtumishi wake akawaambie wale walioalikwa, ‘Karibuni, kila kitu ki tayari sasa.’**

18 **“Lakini wote, kila mmoja, wakaanza kutoa udhuru: Wa kwanza akasema, ‘Nimenunua shamba, lazima niende kuliona. Tafadhali niwie radhi.’**

19 **“Mwingine akasema, ‘Ndipo tu nimenunua jozi tano za ng’ombe wa kulimia, nami ninakwenda kuwajaribu, tafadhali niwie radhi.’**

20 **Naye mwingine akasema, ‘Nimeoa mke, kwa hiyo siwezi kuja.’**

21 **“Yule mtumishi akarudi, akampa bwana wake taarifa. Ndipo yule mwenye nyumba akakasirika, akamwagiza yule mtumishi wake, akisema, ‘Nenda upesi kwenye mitaa na vichochoro vya mjini uwalete maskini, vilema, vipofu na viwete.’**

22 **“Yule mtumishi akamwambia, ‘Bwana, yale uliyoniagiza nimefanya, lakini bado ipo nafasi.’**

23 **“Ndipo yule bwana akamwambia mtumishi wake, ‘Nenda kwenye barabara na vijia vilivyoko nje ya mji na uwalazimishe watu waingie ili nyumba yangu ipate kujaa.**

24 **Kwa maana nawaambia, hakuna hata mmoja wa wale walioalikwa atakayeionja karamu yangu.’ ”**

Gharama Ya Kuwa Mwanafunzi
(Mathayo 10:37-38)

25 Umati mkubwa wa watu ulikuwa ukisafiri pamoja na
Yesu, naye akageuka, akawaambia,
26 **“Mtu yeyote anayekuja kwangu hawezi kuwa**
mwanafunzi wangu kama hatanipenda mimi zaidi ya
baba yake na mama yake, mke wake na watoto wake,
ndugu zake na dada zake, naam, hata maisha yake
mwenyewe.
27 **Yeyote asiyeuchukua msalaba wake na kunifuata**
hawezi kuwa mwanafunzi wangu.
28 **“Ni nani miongoni mwenu ambaye kama anataka**
kujenga nyumba, hakai kwanza chini na kufanya
makisio ya gharama aone kama ana fedha za kutosha
kukamilisha?
29 **La sivyo, akiisha kuweka msingi, naye akiwa**
hana uwezo wa kuikamilisha, wote waionao wataanza
kumdhihaki,
30 **wakisema, ‘Mtu huyu alianza kujenga lakini**
hakuweza kukamilisha.’
31 **“Au ni mfalme gani atokaye kwenda kupigana vita**
na mfalme mwingine, ambaye hakai chini kwanza na
kufikiri iwapo akiwa na jeshi la watu 10,000 ataweza
kupigana na yule anayekuja na jeshi la watu 20,000?
32 **Kama hawezi, basi wakati yule mwingine akiwa**
bado yuko mbali, yeye hutuma ujumbe wa watu na
kuomba masharti ya amani.
33 **Vivyo hivyo, yeyote miongoni mwenu ambaye**
hawezi kuacha vyote alivyo navyo, hawezi kuwa
mwanafunzi wangu.

Chumvi Isiyofaa
(Mathayo 5:13; Marko 9:50)

34 **“Chumvi ni nzuri, lakini chumvi ikiwa imepoteza**
ladha yake, itafanywaje ili iweze kukolea tena?
35 **Haifai ardhi wala kwa lundo la mbolea, bali**
hutupwa nje.
“Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”

15

Mfano Wa Kondoo Aliyepotea
(Mathayo 18:12-14)

1 Basi watoza ushuru na wenye dhambi wote walikuwa
wanakusanyika ili wapate kumsikiliza Yesu.

2 Lakini Mafarisayo na walimu wa sheria waka-
nung'unika wakisema, "Huyu mtu anawakaribisha wenye
dhambi na kula nao."
3 Ndipo Yesu akawaambia mfano huu:
4 **"Ikiwa mmoja wenu ana kondoo mia moja, naye**
akapoteza mmoja wao, je, hawaachi wale tisini na tisa
nyikani na kwenda kumtafuta huyo aliyepotea mpaka
ampate?
5 **Naye akishampata, humbeba mabegani mwake kwa**
furaha
6 **na kwenda nyumbani. Kisha huwaita rafiki zake**
na majirani, na kuwaambia, 'Furahini pamoja nami;
nimempata kondoo wangu aliyepotea.'
7 **Nawaambieni, vivyo hivyo kutakuwa na furaha**
zaidi mbinguni kwa sababu ya mwenye dhambi mmoja
atubuye, kuliko kwa wenye haki tisini na tisa ambao
hawana haja ya kutubu."

Mfano Wa Sarafu Iliyopotea

8 **"Au ikiwa mwanamke ana sarafu za fedha kumi,**
naye akapoteza moja, je, hawashi taa na kufagia
nyumba na kuitafuta kwa bidii mpaka aipate?
9 **Naye akiisha kuipata, huwaita rafiki zake na maji-**
rani na kuwaambia, 'Furahini pamoja nami; nimeipata
ile sarafu yangu ya fedha iliyopotea.'
10 **Vivyo hivyo, nawaambia, kuna furaha mbele ya**
malaika wa Mungu juu ya mwenye dhambi mmoja
atubuye."

Mfano Wa Mwana Mpotevu

11 Yesu akaendelea kusema: **"Kulikuwa na mtu mmoja**
aliyekuwa na wana wawili.
12 **Yule mdogo akamwambia baba yake, 'Baba, nipe**
urithi wangu.' Hivyo akawagawia wanawe mali yake.
13 **"Baada ya muda mfupi, yule mdogo akakusanya**
vitu vyote alivyokuwa navyo, akaenda nchi ya mbali,
na huko akaitapanya mali yake kwa maisha ya anasa.
14 **Baada ya kutumia kila kitu alichokuwa nacho,**
kukawa na njaa kali katika nchi ile yote, naye akawa
hana chochote.
15 **Kwa hiyo akaenda akaajiriwa na mwenyeji mmoja**
wa nchi ile ambaye alimpeleka shambani kwake kul-
isha nguruwe.
16 **Akatamani kujishibisha kwa maganda waliyokula**
wale nguruwe, wala hakuna mtu aliyempa chochote.
17 **"Lakini alipozingatia moyoni mwake, akasema, 'Ni**
watumishi wangapi walioajiriwa na baba yangu ambao

wana chakula cha kuwatosha na kusaza, bali mimi hapa nakufa kwa njaa!
18 **Nitaondoka na kurudi kwa baba yangu na kumwambia: Baba, nimetenda dhambi mbele za Mungu na mbele yako.**
19 **Sistahili tena kuitwa mwanao; nifanye kama mmoja wa watumishi wako.'**
20 **Basi akaondoka, akaenda kwa baba yake.**

"Lakini alipokuwa bado yuko mbali, baba yake akamwona, moyo wake ukajawa na huruma. Akamkimbilia mwanawe, akamkumbatia na kumbusu.
21 **"Yule mwana akamwambia baba yake, 'Baba, nimekosa mbele za Mungu na mbele yako. Sistahili kuitwa mwanao tena.'**
22 **"Lakini baba yake akawaambia watumishi, 'Leteni upesi joho lililo bora sana, tieni pete kidoleni mwake na viatu miguuni mwake.**
23 **Leteni ndama aliyenona, mkamchinje ili tuwe na karamu, tule na kufurahi.**
24 **Kwa maana huyu mwanangu alikuwa amekufa na sasa yu hai tena; alikuwa amepotea na sasa amepatikana!' Nao wakaanza kufanya tafrija.**

25 **"Wakati huo, yule mwana mkubwa alikuwa shambani. Alipokaribia nyumbani, akasikia sauti ya nyimbo na watu wakicheza.**
26 **Akamwita mmoja wa watumishi na kumuuliza, 'Kuna nini?'**
27 **Akamwambia, 'Ndugu yako amekuja, naye baba yako amemchinjia ndama aliyenona kwa sababu mwanawe amerudi nyumbani akiwa salama na mzima.'**
28 **"Yule mwana mkubwa akakasirika, akakataa kuingia ndani. Basi baba yake akatoka nje na kumsihi.**
29 **Lakini yeye akamjibu baba yake, 'Tazama! Miaka yote hii nimekutumikia na hata siku moja sijaacha kutii amri zako, lakini hujanipa hata mwana-mbuzi ili nifurahi na rafiki zangu.**
30 **Lakini huyu mwanao ambaye ametapanya mali yako kwa makahaba aliporudi nyumbani, wewe umemchinjia ndama aliyenona!'**

31 **"Baba yake akamjibu, 'Mwanangu, umekuwa nami siku zote na vyote nilivyo navyo ni vyako.**
32 **Lakini ilitubidi tufurahi na kushangilia kwa sababu huyu ndugu yako alikuwa amekufa na sasa yu hai; alikuwa amepotea naye amepatikana.' "**

16

Mfano Wa Msimamizi Mjanja

1 Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Palikuwa na tajiri mmoja na msimamizi wake. Ilisemekana kwamba huyo msimamizi alikuwa anatumia vibaya mali ya tajiri yake.**

2 **Hivyo huyo tajiri akamwita na kumuuliza, ‘Ni mambo gani haya ninayoyasikia kukuhusu? Toa taarifa ya usimamizi wako, kwa sababu huwezi kuendelea kuwa msimamizi.’**

3 **“Yule msimamizi akawaza moyoni mwake, ‘Nitafanya nini sasa? Bwana wangu ananiondoa katika kazi yangu. Sina nguvu za kulima, nami ninaona aibu kuombaomba.**

4 **Najua nitakalofanya ili nikiachishwa kazi yangu hapa, watu wanikaribishe nyumbani kwao.’**

5 **“Kwa hiyo akawaita wadeni wote wa bwana wake, mmoja mmoja. Akamuuliza wa kwanza, ‘Deni lako kwa bwana wangu ni kiasi gani?’**

6 **“Akajibu, ‘Galoni 800*za mafuta ya mizeituni.’**

“Msimamizi akamwambia, ‘Chukua hati ya deni lako, ibadilishe upesi, uandike galoni 400.’

7 **“Kisha akamuuliza wa pili, ‘Wewe deni lako ni kiasi gani?’**

“Akajibu, ‘Vipimo 1,000†vya ngano.’

“Yule msimamizi akamwambia, ‘Chukua hati yako, andika vipimo 800!’

8 **“Yule bwana akamsifu yule msimamizi dhalimu kwa jinsi alivyotumia ujanja. Kwa maana watu wa dunia hii wana ujanja zaidi wanapojishughulisha na mambo ya dunia kuliko watu wa nuru.**

9 **Nawaambia, tumieni mali ya kidunia kujipatia marafiki, ili itakapokwisha, mkaribishwe katika makao ya milele.**

10 **“Yeyote aliye mwaminifu katika mambo madogo, pia ni mwaminifu hata katika mambo makubwa, naye mtu ambaye si mwaminifu katika mambo madogo pia si mwaminifu katika mambo makubwa.**

11 **Ikiwa hamkuwa waaminifu katika mali ya kidunia, ni nani atakayewaaminia mali ya kweli?**

12 **Nanyi kama hamkuwa waaminifu na mali ya mtu mwingine, ni nani atakayewapa iliyo yenu wenyewe?**

---

* **16:6** Galoni 800 ni sawa na lita 4,000. † **16:7** Vipimo 1,000 ni kama magunia 100.

13 **“Hakuna mtumishi awezaye kuwatumikia mab-**
wana wawili. Kwa kuwa atamchukia huyu na
kumpenda yule mwingine, au atashikamana sana na
huyu na kumdharau yule mwingine. Hamwezi kumtu-
mikia Mungu pamoja na Mali.”‡
14 Mafarisayo, waliokuwa wapenda fedha, waliyasikia
hayo yote na wakamcheka kwa dharau.
15 Yesu akawaambia, **“Ninyi mnajionyesha kuwa wenye**
haki mbele za wanadamu, lakini Mungu anaijua mioyo
yenu. Kwa maana vile vitu ambavyo wanadamu
wanavithamini sana, kwa Mungu ni machukizo.

Sheria Na Ufalme Wa Mungu

16 **“Sheria na Manabii vilihubiriwa mpaka kuja kwa**
Yohana Mbatizaji. Tangu wakati huo habari njema
za Ufalme wa Mungu zinahubiriwa, na kila mmoja
hujiingiza kwa nguvu.
17 **Lakini ni rahisi zaidi mbingu na dunia kupita**
kuliko hata herufi moja kuondoka katika Sheria.
18 **“Mtu yeyote amwachaye mkewe na kumwoa**
mwanamke mwingine anazini, naye mwanaume am-
woaye mwanamke aliyetalikiwa anazini.

Tajiri Na Lazaro

19 **“Palikuwa na mtu mmoja tajiri aliyevaa nguo za**
rangi ya zambarau na kitani safi, ambaye aliishi kwa
anasa kila siku.
20 **Hapo penye mlango wake aliishi maskini mmoja,**
jina lake Lazaro, mwenye vidonda mwili mzima.
21 **Huyo Lazaro alitamani kujishibisha kwa makombo**
yaliyoanguka kutoka mezani kwa yule tajiri. Hata
mbwa walikuwa wakija na kuramba vidonda vyake.
22 **“Wakati ukafika yule maskini akafa, nao malaika**
wakamchukua akae pamoja na Abrahamu. Yule tajiri
naye akafa na akazikwa.
23 **Kule kuzimu alipokuwa akiteseka, alitazama juu,**
akamwona Abrahamu kwa mbali, naye Lazaro alikuwa
karibu yake.
24 **Hivyo yule tajiri akamwita, ‘Baba Abrahamu,**
nihurumie na umtume Lazaro achovye ncha ya kidole
chake ndani ya maji aupoze ulimi wangu, kwa sababu
nina maumivu makuu kwenye moto huu.’
25 **“Lakini Abrahamu akamjibu, ‘Mwanangu, kum-**
buka kwamba wakati wa uhai wako ulipata mambo

‡ **16:13** Mali (au Utajiri) hapa inatoka neno Mamoni kwa Kiaramu au Mamona kwa Kiyunani.

mazuri, lakini Lazaro alipata mambo mabaya. Lakini sasa anafarijiwa hapa na wewe uko katika maumivu makuu.
26 **Zaidi ya hayo, kati yetu na ninyi huko kumewekwa shimo kubwa, ili wale wanaotaka kutoka huku kuja huko wasiweze, wala mtu yeyote asiweze kuvuka kutoka huko kuja kwetu.'**
27 **"Akasema, 'Basi, nakuomba, umtume Lazaro aende nyumbani kwa baba yangu,**
28 **maana ninao ndugu watano. Awaonye, ili wasije nao wakafika mahali hapa pa mateso.'**
29 **"Abrahamu akamjibu, 'Ndugu zako wana Maandiko ya Mose na Manabii, wawasikilize hao.'**
30 **"Yule tajiri akasema, 'Hapana, baba Abrahamu, lakini mtu kutoka kwa wafu akiwaendea, watatubu.'**
31 **"Abrahamu akamwambia, 'Kama wasipowasikiliza Mose na Manabii, hawataweza kushawishika hata kama mtu akifufuka kutoka kwa wafu.' "**

17

Yesu Afundisha Kuhusu Majaribu, Dhambi Na Imani
(Mathayo 18:6-7, 21-22; Marko 9:42)

1 Yesu akawaambia wanafunzi wake, **"Mambo yanayosababisha watu watende dhambi hayana budi kutukia. Lakini ole wake mtu yule anayeyasababisha.**
2 **Ingekuwa heri kama mtu huyo angefungiwa jiwe la kusagia shingoni na kutoswa baharini, kuliko kumsababisha mmojawapo wa hawa wadogo kutenda dhambi.**
3 **Kwa hiyo, jilindeni.**

"Kama ndugu yako akikukosea mwonye, naye akitubu, msamehe.
4 **Kama akikukosea mara saba kwa siku moja na mara saba kwa siku moja akaja kwako akisema, 'Ninatubu,' msamehe."**

Imani

5 Mitume wake wakamwambia Bwana, "Tuongezee imani."
6 Bwana akawajibu, **"Kama mkiwa na imani ndogo kama punje ya haradali, mngeweza kuuambia mti huu wa mkuyu, 'Ng'oka ukaote baharini,' nao ungewatii.**

Wajibu Wa Mtumishi

7 **"Ikiwa mmoja wenu ana mtumishi anayelima shambani au anayechunga kondoo, je, mtumishi huyo arudipo atamwambia, 'Karibu hapa keti ule chakula?'**

8 **Je, badala yake, hatamwambia, ‘Niandalie chakula,**
nile, jifunge unitumikie ninapokula na kunywa; baa-
daye waweza kula na kunywa?’
9 **Je, huyo mtu atamshukuru mtumishi huyo kwa**
kutimiza yale aliyoamriwa?
10 **Vivyo hivyo nanyi mkiisha kufanya mliyoagizwa,**
semeni, ‘Sisi tu watumishi tusiostahili; tumefanya tu
yale tuliyopaswa kufanya.’ ”

Yesu Atakasa Wakoma Kumi

11 Yesu alipokuwa njiani akienda Yerusalemu, alipitia
mpakani mwa Samaria na Galilaya.
12 Alipokuwa akiingia kwenye kijiji kimoja, watu kumi
waliokuwa na ukoma wakakutana naye. Wakasimama
mbali,
13 wakapaza sauti, wakasema, “Yesu, Bwana, tuhurumie!”
14 Alipowaona akawaambia, **“Nendeni mkajionyeshe**
kwa makuhani.” Nao walipokuwa njiani wakienda,
wakatakasika.
15 Mmoja wao alipoona kwamba amepona, akarudi kwa
Yesu, akimsifu Mungu kwa sauti kuu.
16 Akajitupa miguuni mwa Yesu akamshukuru. Yeye
alikuwa Msamaria.
17 Yesu akauliza, **“Je, hawakutakaswa wote kumi?**
Wako wapi wale wengine tisa?
18 **Hakuna hata mmoja aliyeonekana kurudi ili**
kumshukuru Mungu isipokuwa huyu mgeni?”
19 Yesu akamwambia, **“Inuka na uende zako, imani**
yako imekuponya.”

Kuja Kwa Ufalme Wa Mungu
(Mathayo 24:23-28, 37-41)

20 Yesu alipoulizwa na Mafarisayo Ufalme wa Mungu
utakuja lini, yeye akawajibu, **“Ufalme wa Mungu hauji**
kwa kuchunguza kwa bidii,
21 **wala watu hawatasema, ‘Huu hapa,’ au ‘Ule kule,’**
kwa maana Ufalme wa Mungu umo ndani yenu.”
22 Kisha Yesu akawaambia wanafunzi wake, **“Wakati**
utafika ambapo mtatamani kuiona moja ya siku ya
Mwana wa Adamu, lakini hamtaiona.
23 **Watu watawaambia, ‘Yule kule!’ Au, ‘Huyu hapa!’**
Msiwakimbilie.
24 **Kwa maana kama vile umeme wa radi umulikavyo**
katika anga kuanzia mwisho mmoja hadi mwingine,
ndivyo atakavyokuwa Mwana wa Adamu katika siku
yake.

25 **Lakini kwanza itampasa kuteseka katika mambo**
mengi na kukataliwa na kizazi hiki.
26 **“Kama ilivyokuwa siku za Noa, ndivyo**
itakavyokuwa katika siku za Mwana wa Adamu.
27 **Watu walikuwa wakila na kunywa, wakioa na**
kuolewa, mpaka siku ile Noa alipoingia katika safina.
Ndipo gharika ikaja na kuwaangamiza wote.
28 **“Ndivyo ilivyokuwa katika siku za Loti: Watu**
walikuwa wakila na kunywa, wakinunua na kuuza,
wakilima na kujenga.
29 **Lakini siku ile Loti alipoondoka Sodoma, ikanye-**
sha mvua ya moto na kiberiti kutoka mbinguni
ukawaangamiza wote.
30 **“Hivyo ndivyo itakavyokuwa siku ile Mwana wa**
Adamu atakapofunuliwa.
31 **Siku hiyo, mtu yeyote aliye juu ya dari ya nyumba**
yake, hata vitu vyake vikiwa ndani ya hiyo nyumba,
asishuke kuvichukua. Vivyo hivyo mtu aliye shambani
asirudi nyumbani kuchukua chochote.
32 **Mkumbukeni mke wa Loti!**
33 **Mtu yeyote anayejaribu kuyaokoa maisha yake**
atayapoteza, na yeyote atakayeyapoteza maisha yake
atayaokoa.
34 **Nawaambia, usiku huo watu wawili watakuwa**
wamelala kitanda kimoja; naye mmoja atatwaliwa na
mwingine ataachwa.
35 **Wanawake wawili watakuwa wanasaga nafaka**
pamoja; naye mmoja atatwaliwa na mwingine
ataachwa. [
36 **Wanaume wawili watakuwa wanafanya kazi**
pamoja shambani; mmoja atachukuliwa na mwingine
ataachwa.]”
37 Kisha wakamuuliza, “Haya yatatukia wapi Bwana?”
Akawaambia, **“Pale ulipo mzoga, huko ndiko tai**
watakapokusanyika.”

18

Mfano Wa Mjane Asiyekata Tamaa

1 Kisha Yesu akawapa wanafunzi wake mfano ili
kuwaonyesha kuwa yawapasa kuomba pasipo kukata
tamaa.
2 Akawaambia, **“Katika mji mmoja alikuwepo hakimu**
ambaye hakumwogopa Mungu wala kumjali mtu.
3 **Katika mji huo alikuwako mjane mmoja ambaye**
alikuwa akija kwake mara kwa mara akimwomba,
‘Tafadhali nipatie haki kati yangu na adui yangu.’

4 **“Kwa muda mrefu yule hakimu alikataa. Lakini**
hatimaye akasema moyoni mwake, ‘Ijapokuwa sim-
wogopi Mungu wala simjali mwanadamu,
5 **lakini kwa kuwa huyu mjane ananisumbuasumbua,**
nitahakikisha amepata haki yake ili asiendelee kuni-
chosha kwa kunijia mara kwa mara!’ ”
6 Bwana akasema, **“Sikilizeni asemavyo huyu hakimu**
dhalimu.
7 **Je, Mungu hatawatendea haki wateule wake**
wanaomlilia usiku na mchana? Je, atakawia kuwa-
saidia?
8 **Ninawaambia, atawapatia haki upesi. Lakini je,**
Mwana wa Adamu atakapokuja ataikuta imani duni-
ani?”

Mfano Wa Farisayo Na Mtoza Ushuru

9 Yesu akatoa mfano huu kwa wale waliojiamini kuwa
wao ni wenye haki na kuwadharau wengine:
10 **“Watu wawili walikwenda Hekaluni kusali, mmoja**
wao alikuwa Farisayo na mwingine alikuwa mtoza
ushuru.
11 **Yule Farisayo, akasimama, akasali hivi na kuomba**
kwake mwenyewe: ‘Mungu, nakushukuru kwa sababu
mimi si kama watu wengine ambao ni wanyang’anyi,
wadhalimu, na wazinzi, wala kama huyu mtoza
ushuru.
12 **Mimi nafunga mara mbili kwa juma, na natoa**
sehemu ya kumi ya mapato yangu.’
13 **“Lakini yule mtoza ushuru akasimama mbali, wala**
hakuthubutu hata kuinua uso wake kutazama mbin-
guni, bali alijipigapiga kifuani na kusema: ‘Mungu,
nihurumie, mimi mwenye dhambi.’
14 **“Nawaambia, huyu mtoza ushuru alirudi nyum-**
bani akiwa amehesabiwa haki mbele za Mungu zaidi
ya yule Farisayo. Kwa maana yeyote ajikwezaye
atashushwa, na yeyote ajishushaye atakwezwa.”

Yesu Awabariki Watoto Wadogo
(Mathayo 19:13-15; Marko 10:13-16)

15 Pia, watu walikuwa wakimletea Yesu watoto wachanga
ili awaguse. Wanafunzi wake walipoona hivyo, wakawake-
mea.
16 Lakini Yesu akawaita wale watoto waje kwake,
akasema, **“Waacheni watoto wadogo waje kwangu, wala**
msiwazuie, kwa maana Ufalme wa Mungu ni wa wale
walio kama hawa.
17 **Amin, nawaambia, mtu yeyote asiyeupokea Ufalme**
wa Mungu kama mtoto mdogo, hatauingia kamwe.”

Mtawala Tajiri
(Mathayo 19:16-30; Marko 10:17-31)

18 Mtawala mmoja akamuuliza Yesu, “Mwalimu mwema,
nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?”
19 Yesu akamjibu, **“Mbona unaniita mwema? Hakuna
yeyote aliye mwema ila Mungu peke yake.**
20 **Unazijua amri: ‘Usizini, usiue, usiibe, usishuhudie
uongo, waheshimu baba yako na mama yako.’ ”**
21 Akajibu, “Amri hizi zote nimezishika tangu nikiwa
mtoto.”
22 Yesu aliposikia haya, akamwambia, **“Bado kuna
jambo moja ulilopungukiwa. Nenda ukauze kila kitu
ulicho nacho, uwape maskini, nawe utakuwa na hazina
mbinguni. Kisha njoo, unifuate.”**
23 Aliposikia jambo hili, alisikitika sana kwa maana
alikuwa mtu mwenye mali nyingi.
24 Yesu akamtazama, akasema, **“Tazama jinsi ilivyo
vigumu kwa tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu!**
25 **Hakika ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye
tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika
Ufalme wa Mungu.”**
26 Wale waliosikia haya wakauliza, “Ni nani basi awezaye
kuokoka?”
27 Yesu akajibu, **“Yasiyowezekana kwa wanadamu
yanawezekana kwa Mungu.”**
28 Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, tumeacha vyote
tulivyokuwa navyo tukakufuata!”
29 Yesu akajibu, **“Amin, nawaambia, hakuna hata mtu
aliyeacha nyumba yake, au mke, au ndugu, au wazazi
au watoto kwa ajili ya Ufalme wa Mungu**
30 **ambaye hatapewa mara nyingi zaidi ya hivyo
katika maisha haya, na hatimaye kupata uzima wa
milele ujao.”**

Yesu Atabiri Kifo Chake Mara Ya Tatu
(Mathayo 20:17-19; Marko 10:32-34)

31 Yesu akawachukua wale wanafunzi wake kumi na
wawili kando na kuwaambia, **“Tunapanda kwenda
Yerusalemu, na kila kitu kilichoandikwa na manabii
kumhusu Mwana wa Adamu kitatimizwa.**
32 **Kwa kuwa atatiwa mikononi mwa watu wasiomjua
Mungu, nao watamdhihaki, watamtukana na kumte-
mea mate, watampiga mijeledi na kumuua.**
33 **Naye siku ya tatu atafufuka.”**

34 Wanafunzi wake hawakuelewa mambo haya, kwa
kuwa maana yake ilikuwa imefichika kwao, nao hawakujua
Yesu alikuwa anazungumzia nini.

Yesu Amponya Kipofu Karibu Na Yeriko
(Mathayo 20:29-34; Marko 10:46-52)

35 Yesu alipokuwa anakaribia Yeriko, kipofu mmoja
alikuwa ameketi kando ya njia akiomba msaada.
36 Kipofu huyo aliposikia umati wa watu ukipita, akauliza,
"Kuna nini?"
37 Wakamwambia, "Yesu wa Nazareti anapita."
38 Akapaza sauti, akasema, "Yesu, Mwana wa Daudi,
nihurumie!"
39 Wale waliokuwa wametangulia mbele wakamkemea,
wakamwambia akae kimya. Lakini yeye akapaza sauti
zaidi, "Mwana wa Daudi, nihurumie!"
40 Yesu akasimama, akawaamuru wamlete huyo mtu
kwake. Alipokaribia, Yesu akamuuliza,
41 **"Unataka nikufanyie nini?"**
Akajibu, "Bwana, nataka kuona."
42 Yesu akamwambia, **"Basi upate kuona. Imani yako
imekuponya."**
43 Akapata kuona saa ile ile, akamfuata Yesu, huku
akimsifu Mungu. Watu wote walipoona mambo hayo, nao
wakamsifu Mungu.

19

Zakayo Mtoza Ushuru

1 Yesu akaingia Yeriko, naye alikuwa anapita katikati ya
huo mji.
2 Tazama, palikuwa na mtu mmoja mkuu wa watoza
ushuru naye alikuwa tajiri, jina lake Zakayo.
3 Yeye alikuwa akijitahidi kumwona Yesu ni mtu wa
namna gani. Lakini kutokana na umati mkubwa wa watu
hakuweza kwa sababu alikuwa mfupi wa kimo.
4 Kwa hiyo akatangulia mbio mbele ya umati wa watu
akapanda juu ya mkuyu ili amwone Yesu, kwa sababu
angeipitia njia ile.
5 Yesu alipofika pale chini ya huo mkuyu, akatazama juu,
akamwambia, **"Zakayo, shuka upesi, kwa maana leo
nitakuwa mgeni nyumbani kwako!"**
6 Hivyo Zakayo akashuka upesi, akamkaribisha Yesu
nyumbani kwake kwa furaha kubwa.
7 Watu wote walipoona hivyo, wakaanza kunung'unika
wakisema, "Amekwenda kuwa mgeni wa 'mtu mwenye
dhambi.' "

8 Lakini Zakayo akasimama na kumwambia Bwana,
“Tazama, Bwana! Sasa hivi nusu ya mali yangu ninawapa
maskini, nami kama nimemdhulumu mtu yeyote kitu
chochote, nitamrudishia mara nne ya hicho kiwango.”
9 Ndipo Yesu akamwambia, **“Leo, wokovu umeingia**
nyumbani humu, kwa sababu huyu naye ni mwana wa
Abrahamu.
10 **Kwa maana Mwana wa Adamu amekuja kutafuta**
na kuokoa kile kilichopotea.”

Mfano Wa Fedha
(Mathayo 25:14-30)

11 Walipokuwa wanasikiliza haya, Yesu akaendelea
kuwaambia mfano, kwa sababu alikuwa anakaribia
Yerusalemu na watu walikuwa wakidhani ya kuwa Ufalme
wa Mungu ulikuwa unakuja saa iyo hiyo.
12 Hivyo akawaambia: **“Mtu mmoja mwenye cheo**
kikubwa alisafiri kwenda nchi ya mbali ili akapokee
madaraka ya kuwa mfalme, kisha arudi.
13 **Hivyo akawaita kumi miongoni mwa watumishi**
wake, na akawapa kila mmoja fungu la fedha.
Akawaambia, ‘Fanyeni biashara na fedha hizi mpaka
nitakaporudi.’
14 **“Lakini raiya wa nchi yake walimchukia**
wakapeleka ujumbe na kusema, ‘Hatutaki huyu mtu
awe mfalme wetu.’
15 **“Hata hivyo alirudi akiwa amekwisha kupokea**
mamlaka ya ufalme, akawaita wale watumishi wake
aliokuwa amewaachia fedha, ili afahamu ni faida kiasi
gani kila mmoja wao aliyopata kwa kufanya biashara.
16 **“Wa kwanza akaja na kusema, ‘Bwana, kutokana**
na fedha uliyoniachia, nimepata faida mara kumi
zaidi.’
17 **“Yule bwana akamjibu, ‘Umefanya vizuri mtu-**
mishi mwema! Kwa sababu umekuwa mwaminifu
katika wajibu mdogo sana, nakupa mamlaka juu ya
miji kumi.’
18 **“Wa pili naye akaja. Akasema, ‘Bwana, fedha yako**
imeleta faida mara tano zaidi.’
19 **“Bwana wake akajibu, ‘Nakupa mamlaka juu ya**
miji mitano.’
20 **“Kisha akaja yule mtumishi mwingine, akasema,**
‘Bwana, hii hapa fedha yako. Niliitunza vizuri kwenye
kitambaa.
21 **Nilikuogopa, kwa sababu wewe ni mtu mgumu. Un-**
achukua ambapo hukuweka kitu, na unavuna mahali
ambapo hukupanda kitu.’

22 **“Bwana wake akamjibu, ‘Nitakuhukumu kwa ma-**
neno yako mwenyewe, wewe mtumishi mwovu! Kama
ulifahamu kwamba mimi ni mtu mgumu, nichukuaye
mahali ambapo sikuweka kitu na kuvuna mahali
ambapo sikupanda,
23 **kwa nini basi hukuweka fedha zangu kwa watoa**
riba, ili nitakaporudi nichukue iliyo yangu na riba
yake?’
24 **“Ndipo akawaambia wale waliokuwa wamesimama**
karibu, ‘Mnyang’anyeni fungu lake la fedha, mkampe
yule mwenye kumi.’
25 **“Wakamwambia, ‘Bwana, mbona; tayari anayo**
mafungu kumi!’
26 **“Akawajibu, ‘Nawaambia kwamba kila aliye na**
kitu, ataongezewa. Lakini yule asiye na kitu, hata
alicho nacho atanyang’anywa.
27 **Lakini wale adui zangu ambao hawakutaka mimi**
niwe mfalme juu yao. Waleteni hapa mkawaue mbele
yangu.’ ”

Yesu Aingia Yerusalemu Kwa Ushindi
(Mathayo 21:1-11; Marko 11:1-11; Yohana 12:12-19)

28 Baada ya Yesu kusema haya, alitangulia kupanda
kwenda Yerusalemu.
29 Naye alipokaribia Bethfage na Bethania kwenye mlima
uitwao Mlima wa Mizeituni, aliwatuma wanafunzi wake
wawili, akawaambia,
30 **“Nendeni katika kijiji kilichoko mbele yenu. Na**
mtakapokuwa mnaingia kijijini, mtamkuta mwana-
punda amefungwa hapo, ambaye hajapandwa na mtu
bado. Mfungueni, mkamlete hapa.
31 **Kama mtu akiwauliza, ‘Mbona mnamfungua?’**
Mwambieni, ‘Bwana anamhitaji.’ ”
32 Wale waliotumwa wakaenda, wakakuta kila kitu kama
vile Yesu alivyokuwa amewaambia.
33 Walipokuwa wanamfungua yule mwana-punda,
wenyewe wakawauliza, “Mbona mnamfungua huyo
mwana-punda?”
34 Wale wanafunzi wakajibu, “Bwana anamhitaji.”
35 Wakamleta kwa Yesu, nao baada ya kutandika mavazi
yao juu ya huyo mwana-punda, wakampandisha Yesu juu
yake.
36 Alipokuwa akienda akiwa amempanda, watu wakatan-
daza mavazi yao barabarani.
37 Alipokaribia mahali yanapoanzia materemko ya Mlima
wa Mizeituni, umati wote wa wafuasi wake wakaanza

kumsifu Mungu kwa furaha kwa sauti kuu kwa ajili ya
matendo yote ya miujiza waliyoyaona. Wakasema:
38 “Amebarikiwa Mfalme ajaye kwa Jina la Bwana!”
“Amani mbinguni na utukufu huko juu sana.”
39 Baadhi ya Mafarisayo waliokuwamo miongoni mwa
ule umati wa watu wakamwambia, “Mwalimu, waamuru
wanafunzi wako wanyamaze.”
40 Yesu akawajibu, **“Nawaambia ninyi, kama hawa
wakinyamaza, mawe yatapiga kelele.”**

Yesu Anaulilia Mji Wa Yerusalemu

41 Alipokaribia Yerusalemu na kuuona mji, aliulilia,
42 akisema, **“Laiti ungalijua hata wewe leo yale
ambayo yangeleta amani, lakini sasa yamefichika
machoni pako.**
43 **Hakika siku zinakujia, ambazo adui zako
watakuzingira, nao watakuzunguka pande zote na
kukuzuilia ndani.**
44 **Watakuponda chini, wewe na watoto walioko ndani
ya kuta zako. Nao hawataacha hata jiwe moja juu ya
jingine, kwa sababu hukutambua wakati wa kujiliwa
kwako.”**

Yesu Atakasa Hekaluni
(Mathayo 21:12-17; Marko 11:15-19; Yohana 2:13-22)

45 Ndipo akaingia eneo la Hekalu, akaanza kuwafukuza
wale waliokuwa wakiuza vitu humo.
46 Naye akawaambia, **“Imeandikwa, ‘Nyumba yangu
itakuwa nyumba ya sala,’ lakini ninyi mmeifanya kuwa
‘pango la wanyang’anyi.’ ”**
47 Kila siku alikuwa akifundisha Hekaluni. Lakini vion-
gozi wa makuhani, walimu wa sheria na viongozi wa watu
walikuwa wakitafuta njia ili kumuua.
48 Lakini hawakupata nafasi kwa sababu watu wote wal-
imfuata wakiyasikiliza maneno yake kwa usikivu mwingi.

20

Swali Kuhusu Mamlaka Ya Yesu
(Mathayo 21:23-27; Marko 11:27-33)

1 Siku moja, Yesu alipokuwa akifundisha watu Hekaluni
na kuhubiri habari njema, viongozi wa makuhani, walimu
wa sheria, pamoja na wazee wa watu wakamjia.
2 Wakamuuliza, “Tuambie, unafanya mambo haya kwa
mamlaka gani? Ni nani aliyekupa mamlaka haya?”
3 Akawajibu, **“Nami nitawauliza swali.**
4 **Je, ubatizo wa Yohana ulitoka mbinguni au kwa
wanadamu?”**

5 Wakahojiana wao kwa wao wakisema, “Kama tukisema,
‘Ulitoka mbinguni,’ atatuuliza, ‘Mbona hamkumwamini?’
6 Lakini tukisema, ‘Ulitoka kwa wanadamu,’ watu wote
watatupiga mawe, kwa sababu wanaamini kwamba Yohana
alikuwa nabii.”
7 Basi wakajibu, “Hatujui ulikotoka.”
8 Yesu akawaambia, **“Wala mimi sitawaambia ni kwa
mamlaka gani ninatenda mambo haya.”**

Mfano Wa Wapangaji Waovu
(Mathayo 21:33-46; Marko 12:1-12)

9 Akaendelea kuwaambia watu mfano huu: **“Mtu mmoja
alipanda shamba la mizabibu, akalikodisha kwa
wakulima fulani, kisha akasafiri kwa muda mrefu.
10 Wakati wa mavuno ulipofika, akamtuma mtumishi
wake kwa hao wapangaji ili wampe sehemu ya mavuno
ya shamba la mizabibu. Lakini wale wakulima
wakampiga, wakamfukuza mikono mitupu.
11 Akamtuma mtumishi mwingine, huyo naye
wakampiga, wakamfanyia mambo ya aibu na
kumfukuza.
12 Bado akamtuma na mwingine wa tatu, huyu pia
wakamjeruhi na kumtupa nje ya shamba.
13 “Basi yule mwenye shamba la mizabibu akasema,
‘Nifanye nini? Nitamtuma mwanangu mpendwa,
huenda yeye watamheshimu.’
14 “Lakini wale wapangaji walipomwona, wakase-
mezana wao kwa wao. Wakasema, ‘Huyu ndiye mrithi.
Basi na tumuue ili urithi uwe wetu.’
15 Kwa hiyo wakamtupa nje ya shamba la mizabibu,
wakamuua.”
“Sasa basi yule mwenye shamba la mizabibu
atawafanyia nini wapangaji hawa?
16 Atakuja na kuwaua hao wapangaji, na kuwapa
wapangaji wengine hilo shamba la mizabibu.”**
Watu waliposikia hayo wakasema, “Mungu apishie mbali
jambo hili lisitokee!”
17 Lakini Yesu akawakazia macho, akasema, **“Basi ni nini
maana ya yale yaliyoandikwa:
“ ‘Jiwe walilolikataa waashi,
limekuwa jiwe kuu la pembeni’?
18 Kila mtu aangukaye juu ya jiwe hilo atavun-
jika vipande vipande, lakini yule litakayemwangukia
atasagwa kabisa.”**
19 Walimu wa sheria na viongozi wa makuhani
wakatafuta njia ya kumkamata mara moja, kwa sababu

walifahamu kwamba amesema mfano huo kwa ajili yao. Lakini waliwaogopa watu.

Kumlipa Kaisari Kodi
(Mathayo 22:15-22; Marko 12:13-17)

20 Kwa hiyo wakawa wanamchunguza na kutuma wapelelezi waliojifanya kuwa wenye haki ili wapate kumtega kwa maneno asemayo, ili wamtie katika uwezo na mamlaka ya mtawala.
21 Hivyo wale wapelelezi wakamuuliza, “Mwalimu, tunajua unasema na kufundisha yaliyo kweli wala humpendelei mtu, bali wafundisha njia ya Mungu katika kweli.
22 Je, ni halali sisi kulipa kodi kwa Kaisari, au la?”
23 Lakini Yesu akatambua hila yao, kwa hiyo akawaambia,
24 **“Nionyesheni dinari. Je, sura hii na maandishi haya yaliyoko juu yake ni vya nani?”**
25 Wakamjibu, “Ni vya Kaisari.”
Akawaambia, **“Basi mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu.”**
26 Wakashindwa kumkamata kwa yale aliyokuwa amesema hadharani. Nao wakashangazwa mno na majibu yake, wakanyamaza kimya.

Ufufuo Na Ndoa
(Mathayo 22:23-33; Marko 12:18-27)

27 Baadhi ya Masadukayo, wale wasemao kwamba hakuna ufufuo wa wafu, wakamjia Yesu na kumuuliza,
28 “Mwalimu, Mose alituandikia kwamba kama ndugu wa mtu akifa na kumwacha mkewe bila mtoto, basi huyo mtu inampasa amwoe huyo mjane ili amzalie ndugu yake watoto.
29 Basi palikuwepo ndugu saba. Yule wa kwanza akaoa, akafa bila kuzaa mtoto.
30 Kisha yule wa pili akamwoa huyo mjane, naye akafa bila mtoto,
31 naye wa tatu pia akamwoa. Vivyo hivyo ndugu wote saba wakawa wamemwoa huyo mwanamke, na wote wakafa pasipo yeyote kupata mtoto.
32 Mwishowe, yule mwanamke naye akafa.
33 Sasa basi, siku ya ufufuo huyo mwanamke atakuwa mke wa nani, maana aliolewa na ndugu wote saba?”
34 Yesu akawajibu, **“Katika maisha haya watu huoa na kuolewa.**
35 **Lakini wale ambao wamehesabiwa kwamba wanastahili kupata nafasi katika ulimwengu ule na katika ufufuo wa wafu, hawaoi wala hawaolewi.**

36 **Hawa hawawezi kufa tena, kwa maana wao ni**
kama malaika. Wao ni watoto wa Mungu, kwa sababu
ni watoto wa ufufuo.
37 **Hata Mose alidhihirisha kuwa wafu wanafufuka,**
kwa habari ya kile kichaka kilichokuwa kikiwaka
moto bila kuteketea, alipomwita Bwana, 'Mungu wa
Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo.'
38 **Yeye si Mungu wa wafu, bali wa walio hai, kwa**
kuwa kwake wote ni hai."
39 Baadhi ya walimu wa sheria wakasema, "Mwalimu,
umesema sawasawa kabisa!"
40 Baada ya hayo hakuna mtu aliyethubutu kumuuliza
maswali tena.

Kristo Ni Mwana Wa Nani?
(Mathayo 22:41-46; Marko 12:35-37)

41 Kisha Yesu akawaambia, **"Imekuwaje basi wao**
husema Kristo*ni Mwana wa Daudi?
42 **Daudi mwenyewe anasema katika Kitabu cha**
Zaburi:
" 'Bwana alimwambia Bwana wangu:
"Keti mkono wangu wa kuume,
43 **hadi nitakapowaweka adui zako**
chini ya miguu yako." '
44 **Ikiwa Daudi anamwita yeye 'Bwana,' basi atakuwaje**
mwanawe?"

Yesu Awashutumu Walimu Wa Sheria
(Mathayo 23:1-36; Marko 12:38-40)

45 Wakati watu wote walikuwa wanamsikiliza, Yesu
akawaambia wanafunzi wake,
46 **"Jihadharini na walimu wa sheria. Wao hu-**
penda kutembea wakiwa wamevaa mavazi marefu, na
kusalimiwa kwa heshima masokoni. Hupenda kukaa
kwenye viti vya mbele katika masinagogi, na kukaa
kwenye nafasi za heshima katika karamu.
47 **Wao hula nyumba za wajane, na ili waonekane**
kuwa wema, wanasali sala ndefu. Watu kama hawa
watapata hukumu iliyo kuu sana."

21

Sadaka Ya Mjane
(Marko 12:41-44)

1 Yesu alipoinua macho yake, aliwaona matajiri wakiweka
sadaka zao kwenye sanduku la hazina ya Hekalu.

---

* **20:41** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

2 Akamwona pia mjane mmoja maskini akiweka humo
sarafu mbili ndogo za shaba.
3 Yesu akasema, **“Amin, nawaambia, huyu mjane
maskini ameweka humo zaidi ya watu wengine wote.
4 Hawa watu wengine wote wametoa sadaka ku-
tokana na wingi wa mali zao. Lakini huyu mjane
ametoa kutokana na umaskini wake vyote alivyokuwa
navyo, hata kile alichohitaji ili kuishi.”**

Dalili Za Siku Za Mwisho
(Mathayo 24:1-2; Marko 13:1-2)

5 Baadhi ya wanafunzi wake wakawa wanamwonyesha
jinsi Hekalu lilivyopambwa kwa mawe mazuri na kwa
vitu vilivyotolewa kuwa sadaka kwa Mungu. Lakini Yesu
akawaambia,
6 **“Kuhusu haya mnayoyaona hapa, wakati utafika
ambapo hakuna jiwe moja litakalobaki juu ya jingine,
bali kila moja litabomolewa.”**

Mateso
(Mathayo 24:3-14; Marko 13:3-13)

7 Wakamuuliza, “Mwalimu, mambo haya yatatukia lini?
Ni dalili gani itaonyesha kwamba yanakaribia kutendeka?”
8 Yesu akawajibu, **“Jihadharini msije mkadanganywa.
Maana wengi watakuja kwa Jina langu, wakidai, ‘Mimi
ndiye,’ na, ‘Wakati umekaribia.’ Msiwafuate.
9 Lakini msikiapo habari za vita na machafuko,
msiogope. Kwa maana hayo ni lazima yatokee kwanza,
ila ule mwisho hautakuja wakati huo.”**
10 Kisha akawaambia: **“Taifa litainuka dhidi ya taifa
jingine, na ufalme mmoja dhidi ya ufalme mwingine.
11 Kutakuwa na mitetemeko mikubwa ya ardhi, na
njaa kali, na magonjwa ya kuambukiza katika sehemu
mbalimbali. Pia kutakuwa na matukio ya kutisha na
ishara kuu kutoka mbinguni.
12 “Lakini kabla yote hayajatokea, watawakamata
ninyi na kuwatesa. Watawatia mikononi mwa wakuu
wa masinagogi na kuwafunga magerezani. Nanyi
mtapelekwa mbele ya wafalme na watawala kwa ajili
ya Jina langu.
13 Hii itawapa nafasi ya kushuhudia.
14 Lakini kusudieni mioyoni mwenu msisumbuke
awali kuhusu mtakalosema mbele ya mashtaka.
15 Kwa maana nitawapa maneno na hekima ambayo
hakuna hata adui yenu mmoja atakayeweza kushin-
dana nayo wala kuipinga.**

16 **Mtasalitiwa hata na wazazi, ndugu, jamaa na**
marafiki, na baadhi yenu watawaua.
17 **Mtachukiwa na watu wote kwa ajili ya Jina langu.**
18 **Lakini hapatakuwa na unywele mmoja wa kichwa**
chenu utakaoangamia.
19 **Kwa kuvumilia mtaokoa roho zenu.**

Kuharibiwa Kwa Yerusalemu Kwatabiriwa
(Mathayo 24:15-21; Marko 13:14-19)

20 **"Mtakapoona mji wa Yerusalemu umezungukwa**
na majeshi, basi fahamuni kwamba kuharibiwa kwake
kumekaribia.
21 **Wakati huo, wale walio Uyahudi wakimbilie mili-**
mani, walio mjini Yerusalemu watoke humo, nao wale
walioko mashambani wasiingie mjini.
22 **Kwa sababu huu utakuwa ni wakati wa adhabu ili**
kutimiza yote yaliyoandikwa.
23 **Ole wao wenye mimba na wale wanaonyonyesha**
watoto siku hizo! Kutakuwa na dhiki kuu katika nchi
na ghadhabu juu ya hawa watu.
24 **Wataanguka kwa makali ya upanga, na wengine**
watachukuliwa kuwa mateka katika mataifa yote. Nao
mji wa Yerusalemu utakanyagwa na watu wa Mataifa
hadi muda wa hao watu wa Mataifa utimie.

Kuja Kwa Mwana Wa Adamu
(Mathayo 24:29-35; Marko 13:24-31)

25 **"Kutakuwa na ishara katika jua, mwezi na nyota.**
Hapa duniani, mataifa yatakuwa katika dhiki na fad-
haa kutokana na ngurumo na misukosuko ya bahari.
26 **Watu watazimia roho kutokana na hofu kuu**
na kuyaona yale mambo yanayotokea duniani, kwa
maana nguvu za angani zitatikisika.
27 **Wakati huo ndipo watakapomwona Mwana wa**
Adamu akija mawinguni pamoja na uweza na utukufu
mkuu.
28 **Mambo haya yatakapoanza kutendeka, simameni**
na mkaviinue vichwa vyenu, kwa sababu ukombozi
wenu umekaribia."
29 Akawaambia mfano huu: **"Uangalieni mtini na miti**
mingine yote.
30 **Inapochipua majani, ninyi wenyewe mnaweza**
kuona na kutambua wenyewe ya kuwa wakati wa
kiangazi umekaribia.
31 **Vivyo hivyo, myaonapo mambo haya yakitukia,**
mnatambua kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia.
32 **"Amin, nawaambia, kizazi hiki hakitapita hadi**
mambo haya yote yawe yametimia.

33 **Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu hayatapita kamwe.”**

Siku Ya Mwisho Itakuja Ghafula

34 **“Jihadharini mioyo yenu isije ikalemewa na anasa, ulevi na fadhaa za maisha haya, nayo siku ile ikawakuta ninyi bila kutazamia kama vile mtego unasavyo.**
35 **Kwa maana kama vile mtego unasavyo, ndivyo siku hiyo itakavyowapata wanadamu wote waishio katika uso wa dunia yote.**
36 **Kesheni daima na mwombe ili mweze kuokoka na yale yote yatakayotokea na kusimama mbele ya Mwana wa Adamu.”**
37 Kila siku Yesu alikuwa akifundisha Hekaluni, na jioni ilipofika, alikwenda zake kwenye Mlima wa Mizeituni na kukaa huko usiku kucha.
38 Nao watu wote walikuja asubuhi na mapema Hekaluni ili kumsikiliza.

22

Yuda Akubali Kumsaliti Yesu
(Mathayo 26:14-16; Marko 14:10-11)

1 Wakati huu Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, iitwayo Pasaka, ilikuwa imekaribia.
2 Viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walikuwa wanatafuta njia ya kumuua Yesu, kwa sababu waliwaogopa watu.
3 Shetani akamwingia Yuda, aliyeitwa Iskariote, mmoja wa wale Kumi na Wawili.
4 Yuda akaenda kwa viongozi wa makuhani na kwa maafisa wa walinzi wa Hekalu, akazungumza nao jinsi ambavyo angeweza kumsaliti Yesu.
5 Wakafurahi na wakakubaliana kumpa fedha.
6 Naye akakubali, akaanza kutafuta wakati uliofaa wa kumsaliti Yesu kwao, wakati ambapo hakuna umati wa watu.

Maandalizi Ya Pasaka
(Mathayo 26:17-25; Marko 14:12-21; Yohana 13:21-30)

7 Basi ikawadia siku ya Mikate Isiyotiwa Chachu, siku ambayo mwana-kondoo wa Pasaka huchinjwa.
8 Hivyo Yesu akawatuma Petro na Yohana, akisema, **“Nendeni mkatuandalie chakula cha Pasaka ili tuweze kuila.”**
9 Wakamuuliza, “Unataka tukuandalie wapi?”
10 Yesu akawaambia, **“Tazameni, mtakapokuwa mkiingia mjini, mtakutana na mwanaume amebeba mtungi**

wa maji. Mfuateni mpaka kwenye nyumba atakayoingia.
11 **Nanyi mwambieni mwenye nyumba, 'Mwalimu anauliza: Kiko wapi chumba cha wageni, ambamo mimi na wanafunzi wangu tutakula Pasaka?'**
12 **Atawaonyesha chumba kikubwa ghorofani, kikiwa kimepambwa vizuri. Andaeni humo."**
13 Wakaenda, nao wakakuta kila kitu kama Yesu alivyowaambia. Hivyo wakaiandaa Pasaka.

Kuanzishwa Kwa Meza Ya Bwana
(Mathayo 26:31-35; Marko 14:27-31; Yohana 13:36-38)
14 Wakati ulipowadia, Yesu akaketi mezani pamoja na wale mitume wake.
15 Kisha akawaambia, **"Nimetamani sana kuila Pasaka hii pamoja nanyi kabla ya kuteswa kwangu.**
16 **Kwa maana, nawaambia, sitaila tena Pasaka mpaka itakapotimizwa katika Ufalme wa Mungu."**
17 Akiisha kukichukua kikombe, akashukuru, akasema, **"Chukueni hiki mnywe wote.**
18 **Kwa maana nawaambia tangu sasa sitakunywa tena katika uzao wa mzabibu, hadi Ufalme wa Mungu utakapokuja."**
19 Kisha akachukua mkate, akashukuru, akaumega, na kuwapa, akisema, **"Huu ni mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu. Fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu."**
20 Vivyo hivyo baada ya kula, akakitwaa kikombe, akisema, **"Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu, imwagikayo kwa ajili yenu.**
21 **Lakini mkono wake huyo atakayenisaliti uko hapa mezani pamoja nami.**
22 **Mwana wa Adamu anaenda zake kama ilivyokusudiwa. Lakini ole wake mtu huyo amsalitiye."**
23 Wakaanza kuulizana wenyewe ni nani miongoni mwao angeweza kufanya jambo hilo.

Mabishano Kuhusu Ukuu
24 Pia yakazuka mabishano katikati ya wanafunzi kwamba ni nani aliyeonekana kuwa mkuu kuliko wote miongoni mwao.
25 Yesu akawaambia, **"Wafalme na watu wa Mataifa huwatawala watu kwa nguvu. Nao wenye mamlaka juu yao hujiita 'Wafadhili.'**
26 **Lakini ninyi msifanane nao. Bali yeye aliye mkuu kuliko wote miongoni mwenu, inampasa kuwa kama yeye aliye mdogo wa wote, naye atawalaye na awe kama yeye ahudumuye.**

27 **Kwani ni nani aliye mkuu? Ni yule aketiye**
mezani au ni yule ahudumuye? Si ni yule aliyekaa
mezani? Lakini mimi niko miongoni mwenu kama yule
ahudumuye.
28 **Ninyi mmekuwa pamoja nami katika majaribu**
yangu.
29 **Nami kama Baba yangu alivyonipa ufalme, kadha-**
lika mimi nami ninawapa ninyi,
30 **ili mpate kula na kunywa mezani pangu katika**
karamu ya ufalme wangu, na kukaa katika viti vya
enzi, mkihukumu makabila kumi na mawili ya Israeli.”

Yesu Atabiri Kuwa Petro Atamkana

31 Yesu akasema, **“Simoni, Simoni, sikiliza, Shetani**
ameomba kuwapepeta ninyi wote kama ngano.
32 **Lakini nimekuombea wewe Simoni ili imani yako**
isishindwe, nawe ukiisha kunirudia, uwaimarishe
ndugu zako.”
33 Petro akajibu, “Bwana, niko tayari kwenda pamoja
nawe gerezani na hata kifoni.”
34 Yesu akamjibu, **“Ninakuambia Petro, kabla jogoo**
hajawika usiku wa leo, utakana mara tatu kwamba
hunijui mimi.”

Mfuko, Mkoba Na Upanga

35 Kisha Yesu akawauliza, **“Nilipowatuma bila mfuko,**
wala mkoba, wala viatu, mlipungukiwa na kitu cho-
chote?”
Wakajibu, “La, hatukupungukiwa na kitu chochote.”
36 Akawaambia, **“Lakini sasa, aliye na mfuko na**
auchukue, na aliye na mkoba vivyo hivyo. Naye asiye
na upanga, auze joho lake anunue mmoja.
37 **Kwa sababu, nawaambia, andiko hili lazima**
litimizwe juu yangu, kwamba, ‘Alihesabiwa pamoja na
wakosaji’; kwa kweli yaliyoandikwa kunihusu mimi
hayana budi kutimizwa.”
38 Wanafunzi wake wakamwambia, “Bwana, tazama hapa
kuna panga mbili.”
Akawajibu, **“Inatosha.”**

Yesu Aomba Kwenye Mlima Wa Mizeituni
(Mathayo 26:36-46; Marko 14:32-42)

39 Yesu akatoka, akaenda kwenye Mlima wa Mizeituni
kama ilivyokuwa kawaida yake, nao wanafunzi wake
wakamfuata.
40 Walipofika huko, akawaambia wanafunzi wake,
“Ombeni, msije mkaingia majaribuni.”

41 Akajitenga nao kama umbali wa kutupa jiwe, akapiga
magoti, akaomba
42 akisema, **“Baba, kama ni mapenzi yako, niondolee
kikombe hiki. Lakini si kama nipendavyo, bali
mapenzi yako yatendeke.”**
43 Malaika kutoka mbinguni akamtokea, akamtia nguvu.
44 Naye akiwa katika maumivu makuu, akaomba kwa
bidii, nalo jasho lake likawa kama matone ya damu
yakidondoka ardhini.
45 Baada ya kuomba, akawarudia wanafunzi wake
akawakuta wamelala, wakiwa wamechoka kutokana na
huzuni.
46 Naye akawauliza, **“Mbona mmelala? Amkeni,
mwombe ili msije mkaingia majaribuni.”**

Yesu Akamatwa
(Mathayo 26:47-56; Marko 14:43-50; Yohana 18:3-11)

47 Yesu alipokuwa bado anazungumza, umati mkubwa wa
watu ukaja. Uliongozwa na Yuda, ambaye alikuwa mmoja
wa wale wanafunzi Kumi na Wawili. Akamkaribia Yesu ili
ambusu.
48 Lakini Yesu akamwambia, **“Yuda, je, unamsaliti
Mwana wa Adamu kwa busu?”**
49 Wafuasi wa Yesu walipoona yale yaliyokuwa
yanakaribia kutokea, wakasema, “Bwana, tuwakatekate
kwa panga zetu?”
50 Mmoja wao akampiga mtumishi wa kuhani mkuu kwa
upanga, akamkata sikio la kuume.
51 Lakini Yesu akasema, **“Acheni!”** Akaligusa lile sikio la
yule mtu na kumponya.
52 Kisha Yesu akawaambia wale viongozi wa makuhani,
maafisa wa walinzi wa Hekalu, pamoja na wazee
waliokuwa wamekuja kumkamata, **“Mmekuja na panga
na marungu, kana kwamba mimi ni mnyang’anyi?**
53 **Siku kwa siku nilikuwa pamoja nanyi Hekaluni
lakini hamkunikamata. Lakini hii ni saa yenu, wakati
giza linatawala!”**

Petro Amkana Yesu
(Mathayo 26:57-75; Marko 14:53-72; Yohana 18:12-27)

54 Kisha wakamkamata Yesu, wakamchukua, wakaenda
naye mpaka nyumbani kwa kuhani mkuu. Lakini Petro
akafuata kwa mbali.
55 Walipokwisha kuwasha moto katikati ya ua na kuketi
pamoja, Petro naye akaketi pamoja nao.
56 Mtumishi mmoja wa kike akamwona kwa mwanga wa
moto akiwa ameketi pale. Akamtazama sana, akasema,
“Huyu mtu pia alikuwa pamoja na Yesu!”

57 Lakini Petro akakana, akasema, “Ewe mwanamke, hata
simjui!”
58 Baadaye kidogo, mtu mwingine alimwona Petro
akasema, “Wewe pia ni mmoja wao!” Petro akajibu, “Wewe
mtu, mimi sio mmoja wao!”
59 Baada ya muda wa kama saa moja hivi, mtu mwingine
akazidi kusisitiza, “Kwa hakika huyu mtu naye alikuwa
pamoja na Yesu, kwa maana yeye pia ni Mgalilaya.”
60 Petro akajibu, “Wewe mtu, mimi sijui unalosema!”
Wakati huo huo, akiwa bado anazungumza, jogoo akawika.
61 Naye Bwana akageuka, akamtazama Petro. Ndipo Petro
akakumbuka lile neno ambalo Bwana alimwambia: **“Kabla
jogoo hajawika leo, utanikana mara tatu.”**
62 Naye akaenda nje, akalia kwa majonzi.

Walinzi Wamdhihaki Yesu Na Kumpiga
(Mathayo 26:67-68; Marko 14:65)

63 Watu waliokuwa wanamlinda Yesu wakaanza kumdhi-
haki na kumpiga.
64 Wakamfunga kitambaa machoni na kumuuliza,
“Tabiri! Tuambie ni nani aliyekupiga?”
65 Wakaendelea kumtukana kwa matusi mengi.

Yesu Apelekwa Mbele Ya Baraza
(Mathayo 26:59-66; Marko 14:55-64; Yohana 18:28-38)

66 Kulipopambazuka, baraza la wazee wa watu,* yaani
viongozi wa makuhani na walimu wa sheria, wakakutana
pamoja, naye Yesu akaletwa mbele yao.
67 Wakamwambia, “Kama wewe ndiye Kristo,† tuambie.”
Yesu akawajibu, **“Hata nikiwaambia hamtaamini.**
68 **Nami nikiwauliza swali, hamtanijibu.**
69 **Lakini kuanzia sasa, Mwana wa Adamu ataketi
mkono wa kuume wa Mungu Mwenye Nguvu.”**
70 Wote wakauliza, “Wewe basi ndiwe Mwana wa
Mungu?”
Yeye akawajibu, **“Ninyi mwasema kwamba mimi
ndiye.”**
71 Kisha wakasema, “Tuna haja gani tena ya ushahidi
zaidi? Tumesikia wenyewe kutoka kinywani mwake.”

23

Yesu Apelekwa Kwa Pilato
(Mathayo 27:1-14; Marko 15:1-5; Yohana 18:28-38)

---

* **22:66** Baraza la wazee hapa ina maana ya Sanhedrin ambalo lilikuwa ndilo Baraza la juu kabisa la utawala wa Kiyahudi, lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu. † **22:67** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

1 Kisha umati wote wa watu ukainuka na kumpeleka Yesu
kwa Pilato.
2 Nao wakaanza kumshtaki wakisema: “Tumemwona
huyu mtu akipotosha taifa letu, akiwazuia watu wasilipe
kodi kwa Kaisari na kujiita kuwa yeye ni Kristo,* mfalme.”
3 Basi Pilato akamuuliza Yesu, “Wewe ndiye mfalme wa
Wayahudi?”
Yesu akajibu, **“Wewe wasema.”**
4 Pilato akawaambia viongozi wa makuhani na watu wote
waliokuwepo, “Sioni sababu ya kutosha kumshtaki mtu
huyu!”
5 Lakini wao wakakazana kusema, “Anawachochea watu
kwa mafundisho yake katika Uyahudi yote, tangu Galilaya
alikoanzia, hadi sehemu hii!”

Yesu Apelekwa Kwa Herode

6 Pilato aliposikia hayo akauliza, “Huyu mtu ni
Mgalilaya?”
7 Alipofahamu kwamba Yesu alikuwa chini ya mamlaka
ya Herode, akampeleka kwa Herode, ambaye wakati huo
alikuwa pia Yerusalemu.
8 Herode alipomwona Yesu alifurahi sana, kwa sababu
kwa muda mrefu alikuwa amesikia mambo mengi
kumhusu yeye. Pia alitarajia kumwona akifanya miujiza
kadha wa kadha.
9 Herode akamuuliza maswali mengi, lakini Yesu
hakumjibu lolote.
10 Wakati huo viongozi wa makuhani na walimu wa
sheria walikuwepo wakitoa mashtaka yao kwa nguvu sana.
11 Herode na askari wake wakamdhihaki Yesu na kum-
fanyia mzaha. Wakamvika vazi zuri sana, wakamrudisha
kwa Pilato.
12 Siku hiyo, Herode na Pilato wakawa marafiki; kabla ya
jambo hili walikuwa na uadui kati yao.

Yesu Ahukumiwa Kifo
(Mathayo 27:15-26; Marko 15:6-15; Yohana 18:39–19:16)

13 Basi Pilato akawaita pamoja viongozi wa makuhani,
viongozi wengine na watu,
14 akawaambia, “Ninyi mlimleta huyu mtu kwangu
kana kwamba ni mtu anayewachochea watu ili waasi.
Nimemhoji mbele yenu nami nimeona hakuna msingi
wowote wa mashtaka yenu dhidi yake.
15 Wala Herode hakumwona na kosa lolote, ndiyo sababu
amemrudisha kwetu. Kama mnavyoona, mtu huyu haku-
fanya jambo lolote linalostahili kifo.

---

* **23:2** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

16 Kwa hiyo nitaamuru apigwe mijeledi na kumwachia.”
[
17 Kwa kuwa ilikuwa lazima kuwafungulia mfungwa
mmoja wakati wa Sikukuu.]
18 Ndipo watu wote wakapiga kelele kwa pamoja, “Mwon-
doe mtu huyo! Tufungulie Baraba!”
19 (Baraba alikuwa amefungwa gerezani kwa sababu ya
maasi yaliyokuwa yametokea mjini, na kwa ajili ya uuaji.)
20 Pilato, akitaka kumwachia Yesu, akasema nao tena.
21 Lakini wao wakaendelea kupiga kelele wakisema,
“Msulubishe! Msulubishe!”
22 Kwa mara ya tatu, Pilato akawauliza, “Kwani amefanya
kosa gani huyu mtu? Sikuona kwake sababu yoyote
inayostahili adhabu ya kifo. Kwa hiyo nitaamuru apigwe
mijeledi, na kisha nitamwachia.”
23 Lakini watu wakazidi kupiga kelele kwa nguvu zaidi,
wakidai kwamba Yesu asulubiwe. Hivyo, kelele zao
zikashinda.
24 Kwa hiyo Pilato akatoa hukumu kwamba madai yao
yatimizwe.
25 Akamfungua yule mtu aliyekuwa amefungwa gerezani
kwa kuhusika katika uasi dhidi ya serikali na mauaji.
Akamkabidhi Yesu mikononi mwao, wamfanyie watakavyo.

Kusulubiwa Kwa Yesu
(Mathayo 27:32-44; Marko 15:21-32; Yohana 19:17-27)

26 Walipokuwa wakienda naye, wakamkamata mtu
mmoja aitwaye Simoni mwenyeji wa Kirene, aliyekuwa
anapita zake kuingia mjini kutoka shambani. Wakambebe-
sha msalaba, wakamlazimisha auchukue nyuma ya Yesu.
27 Idadi kubwa ya watu wakamfuata Yesu, wakiwamo
wanawake waliokuwa wakimlilia na kumwombolezea.
28 Yesu akawageukia, akawaambia, **“Enyi binti za
Yerusalemu, msinililie mimi bali jililieni ninyi
wenyewe na watoto wenu.**
29 **Kwa maana wakati utafika mtakaposema, ‘Wame-
barikiwa wanawake tasa, ambao matumbo yao
hayakuzaa, wala matiti yao hayakunyonyesha!’**
30 **Ndipo
“ ‘wataiambia milima, “Tuangukieni!”
na vilima, “Tufunikeni!” ’**
31 **Kwa maana kama wamefanya hivi kwa mti mbichi,
kwa mti mkavu itakuwaje?”**
32 Watu wengine wawili wahalifu, walipelekwa pamoja
na Yesu ili wakasulubiwe.
33 Walipofika mahali paitwapo Fuvu la Kichwa, hapo
ndipo walipomsulubisha Yesu pamoja na hao wahalifu,

mmoja upande wake wa kuume na mwingine upande wake
wa kushoto.
34 Yesu akasema, **“Baba, wasamehe, kwa maana hawa-**
jui walitendalo!” Wakagawana nguo zake kwa kupiga
kura.
35 Watu wakasimama hapo wakimwangalia, nao viongozi
wa Wayahudi wakamdhihaki wakisema, “Aliokoa wengine!
Ajiokoe mwenyewe basi, kama yeye ndiye Kristo wa Mungu,
Mteule wake.”
36 Askari nao wakaja, wakamdhihaki. Wakamletea siki ili
anywe,
37 na wakamwambia, “Kama wewe ni Mfalme wa
Wayahudi, jiokoe mwenyewe.”
38 Kwenye msalaba juu ya kichwa chake, kulikuwa na
maandishi haya: HUYU NDIYE MFALME WA WAYAHUDI.

Maandishi haya yalikuwa yameandikwa kwa lugha za
Kiyunani, Kilatini na Kiebrania.
39 Mmoja wa wale wahalifu waliosulubiwa pamoja naye
akamtukana, akasema: “Wewe si ndiye Kristo? Jiokoe
mwenyewe na utuokoe na sisi.”
40 Lakini yule mhalifu mwingine akamkemea mwen-
zake, akasema, “Je, wewe humwogopi Mungu, wakati uko
kwenye adhabu iyo hiyo?
41 Sisi tumehukumiwa kwa haki kwa kuwa tunapata
tunayostahili kwa ajili ya matendo yetu. Lakini huyu mtu
hajafanya kosa lolote.”
42 Kisha akasema, “Yesu, unikumbuke utakapokuja katika
Ufalme wako.”
43 Yesu akamjibu, **“Amin, nakuambia, leo hii utakuwa**
pamoja nami Paradiso.”†

Kifo Cha Yesu
(Mathayo 27:45-56; Marko 15:33-41; Yohana 19:28-30)

44 Ilikuwa kama saa sita mchana, nalo giza likafunika nchi
yote hadi saa tisa,
45 kwa sababu jua liliacha kutoa nuru. Pazia la Hekalu
likachanika vipande viwili.
46 Yesu akapaza sauti yake akasema, **“Baba, mikononi**
mwako naikabidhi roho yangu.” Baada ya kusema haya,
akakata roho.
47 Yule jemadari alipoona yaliyotukia, akamsifu Mungu,
akasema, “Hakika, mtu huyu alikuwa mwenye haki.”
48 Watu wote waliokuwa wamekusanyika hapo kushuhu-
dia tukio hili walipoyaona hayo, wakapigapiga vifua vyao
kwa huzuni na kwenda zao.

---

† **23:43** Paradiso maana yake bustani nzuri, hapa ina maana mahali zinapok-
wenda roho za wacha Mungu, yaani watakatifu.

49 Lakini wale wote waliomfahamu, pamoja na wale
wanawake waliokuwa wamemfuata kutoka Galilaya, wal-
isimama kwa mbali wakiyatazama mambo haya.

Maziko Ya Yesu
(Mathayo 27:57-61; Marko 15:42-47; Yohana 19:38-42)

50 Basi kulikuwa na mtu mmoja mwema na mwenye
haki, jina lake Yosefu. Yeye alikuwa mjumbe wa Baraza
la Wayahudi,‡
51 lakini yeye hakuwa amekubaliana na maamuzi na
vitendo vya viongozi wenzake. Huyu alikuwa mwenyeji
wa Arimathaya huko Uyahudi, naye alikuwa anaungojea
Ufalme wa Mungu kwa matarajio makubwa.
52 Yosefu alikwenda kwa Pilato, akaomba apewe mwili wa
Yesu.
53 Akaushusha kutoka msalabani, akaufunga katika ki-
tambaa cha kitani safi, na kuuweka katika kaburi lililo-
chongwa kwenye mwamba, ambalo halikuwa limezikiwa
mtu mwingine bado.
54 Ilikuwa Siku ya Maandalizi, nayo Sabato ilikuwa karibu
kuanza.
55 Wale wanawake waliokuwa wamekuja pamoja na Yesu
wakimfuata kutoka Galilaya wakamfuata Yosefu, wakaliona
kaburi na jinsi mwili wa Yesu ulivyolazwa.
56 Kisha wakarudi nyumbani, wakaandaa manukato na
marhamu ya kuupaka huo mwili. Lakini wakapumzika siku
ya Sabato kama ilivyoamriwa.

24

Kufufuka Kwa Yesu
(Mathayo 28:1-10; Marko 16:1-8; Yohana 20:1-10)

1 Mnamo siku ya kwanza ya juma, alfajiri na mapema,
wale wanawake walichukua yale manukato waliyokuwa
wameyaandaa, wakaenda kaburini.
2 Wakakuta lile jiwe limevingirishwa kutoka kwenye
kaburi,
3 lakini walipoingia ndani, hawakuuona mwili wa Bwana
Yesu.
4 Walipokuwa wanashangaa juu ya jambo hili, ghafula
watu wawili waliokuwa wamevaa mavazi yanayong'aa
kama umeme wakasimama karibu nao.
5 Wale wanawake, wakiwa na hofu, wakainamisha nyuso
zao mpaka chini. Lakini wale watu wakawaambia, "Kwa
nini mnamtafuta aliye hai miongoni mwa wafu?

‡ **23:50** Baraza la Wayahudi hapa ina maana ya Sanhedrin ambalo lilikuwa ndilo baraza la juu kabisa la utawala wa Kiyahudi, lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu.

6 Hayuko hapa; amefufuka! Kumbukeni alivyowaambia
alipokuwa bado yuko pamoja nanyi huko Galilaya kwamba:
7 **‘Ilikuwa lazima Mwana wa Adamu atiwe mikononi**
mwa watu wenye dhambi na waovu ili asulubiwe, na
siku ya tatu afufuke.’ ”
8 Ndipo wakayakumbuka maneno ya Yesu.
9 Waliporudi kutoka huko kaburini, wakawaeleza wale
wanafunzi kumi na mmoja pamoja na wengine wote
mambo haya yote.
10 Basi Maria Magdalene, Yoana, na Maria mama yake
Yakobo, pamoja na wanawake wengine waliofuatana nao
ndio waliwaelezea mitume habari hizi.
11 Lakini hawakuwasadiki hao wanawake, kwa sababu
maneno yao yalionekana kama upuzi.
12 Hata hivyo, Petro akainuka na kukimbia kwenda kule
kaburini. Alipoinama kuchungulia, akaona vile vitambaa
vya kitani, ila hakuona kitu kingine. Naye akaenda zake
akijiuliza nini kilichotokea.

Njiani Kwenda Emau
(Marko 16:12-13)

13 Ikawa siku iyo hiyo, wanafunzi wawili wa Yesu wa-
likuwa njiani wakienda kijiji kilichoitwa Emau, yapata maili
saba* kutoka Yerusalemu.
14 Walikuwa wakizungumza wao kwa wao kuhusu
mambo yote yaliyotukia.
15 Walipokuwa wakizungumza na kujadiliana, Yesu
mwenyewe akaja akatembea pamoja nao,
16 lakini macho yao yakazuiliwa ili wasimtambue.
17 Akawauliza, **“Ni mambo gani haya mnayozungumza**
wakati mnatembea?”
Wakasimama, nyuso zao zikionyesha huzuni.
18 Mmoja wao, aliyeitwa Kleopa, akamuuliza, “Je, wewe
ndiye peke yako mgeni huku Yerusalemu ambaye hufa-
hamu mambo yaliyotukia humo siku hizi?”
19 Akawauliza, **“Mambo gani?”**
Wakamjibu, “Mambo ya Yesu wa Nazareti. Yeye alikuwa
nabii, mwenye uwezo mkuu katika maneno yake na ma-
tendo yake, mbele za Mungu na mbele ya wanadamu wote.
20 Viongozi wa makuhani na viongozi wetu walimtoa
ahukumiwe kufa, nao wakamsulubisha.
21 Lakini tulikuwa tumetegemea kwamba yeye ndiye
angelikomboa Israeli. Zaidi ya hayo, leo ni siku ya tatu
tangu mambo haya yatokee.

---

* **24:13** Maili saba ni kama kilomita 11.2.

22 Isitoshe, baadhi ya wanawake katika kundi letu wame-
tushtusha. Walikwenda kaburini leo alfajiri,
23 lakini hawakuukuta mwili wake. Walirudi wakasema
wameona maono ya malaika ambao waliwaambia kwamba
Yesu yu hai.
24 Kisha baadhi ya wenzetu walikwenda kaburini waka-
likuta kama vile wale wanawake walivyokuwa wamesema,
lakini yeye hawakumwona."
25 Yesu akawaambia, **"Ninyi ni wajinga kiasi gani,
nanyi ni wazito mioyoni mwenu kuamini mambo yote
yaliyonenwa na manabii!**
26 **Je, haikumpasa Kristo†kuteswa kwa njia hiyo na
kisha aingie katika utukufu wake?"**
27 Naye akianzia na Sheria ya Mose na Manabii wote,
akawafafanulia jinsi Maandiko yalivyosema kumhusu yeye.
28 Nao walipokaribia kile kijiji walichokuwa wakienda,
Yesu akawa kama anaendelea mbele.
29 Lakini wao wakamsihi sana akae nao, wakisema, "Kaa
hapa nasi, kwa maana sasa ni jioni na usiku unaingia." Basi
akaingia ndani kukaa nao.
30 Alipokuwa mezani pamoja nao, akachukua mkate,
akashukuru, akaumega, akaanza kuwagawia.
31 Ndipo macho yao yakafumbuliwa, nao wakamtambua,
naye akatoweka machoni pao. Hawakumwona tena.
32 Wakaulizana wao kwa wao, "Je, mioyo yetu
haikuwakawaka kwa furaha ndani yetu alipokuwa
anazungumza nasi njiani na kutufafanulia Maandiko?"
33 Wakaondoka mara, wakarudi Yerusalemu.
Wakawakuta wale wanafunzi kumi na mmoja na wale
waliokuwa pamoja nao, wamekusanyika
34 wakisema, "Ni kweli! Bwana amefufuka, naye amem-
tokea Simoni."
35 Kisha wale wanafunzi wawili wakaeleza yaliyotukia
njiani na jinsi walivyomtambua Yesu alipoumega mkate.

Yesu Awatokea Wanafunzi Wake
*(Mathayo 28:16-20; Marko 16:14-18; Yohana 20:19-23;
Matendo 1:6-8)*
36 Walipokuwa bado wanazungumza hayo, Yesu
mwenyewe akasimama katikati yao, akasema, **"Amani
iwe nanyi!"**
37 Wakashtuka na kuogopa wakidhani kwamba wameona
mzuka.
38 Lakini Yesu akawauliza, **"Kwa nini mnaogopa? Kwa
nini mna shaka mioyoni mwenu?**

---

† **24:26** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

39 **Tazameni mikono yangu na miguu yangu, mwone**
kuwa ni mimi hasa. Niguseni mwone; kwa maana
mzuka hauna nyama na mifupa, kama mnionavyo
kuwa navyo.”
40 Aliposema haya, akawaonyesha mikono na miguu yake.
41 Wakashindwa kuamini kwa ajili ya furaha na
mshangao waliokuwa nao. Akawauliza, **“Mna chakula**
chochote hapa?”
42 Wakampa kipande cha samaki aliyeokwa,
43 naye akakichukua na kukila mbele yao.
44 Akawaambia, **“Haya ndiyo yale niliyowaambia**
nilipokuwa bado niko pamoja nanyi, kwamba yote
yaliyoandikwa kunihusu mimi katika Sheria ya Mose,
Manabii na Zaburi hayana budi kutimizwa.”
45 Ndipo akafungua fahamu zao ili waweze kuyaelewa
Maandiko.
46 Akawaambia, **“Haya ndiyo yaliyoandikwa: Kristo**
atateswa na siku ya tatu atafufuka kutoka kwa wafu.
47 **Toba na msamaha wa dhambi zitatangaziwa**
mataifa yote kupitia jina lake kuanzia Yerusalemu.
48 **Ninyi ni mashahidi wa mambo haya.**

Kuahidiwa Kwa Roho Mtakatifu

49 **“Tazama nitawatumia ahadi ya Baba yangu; lakini**
kaeni humu mjini hadi mtakapovikwa uwezo utokao
juu.”

Kupaa Kwa Yesu Mbinguni
(Marko 16:19-20; Matendo 1:9-11)

50 Akiisha kuwaongoza mpaka kwenye viunga vya Betha-
nia, akainua mikono yake juu na kuwabariki.
51 Alipokuwa anawabariki, akawaacha, akachukuliwa
mbinguni.
52 Kisha wakamwabudu na kurudi Yerusalemu wakiwa
wamejawa na furaha kuu.
53 Nao wakadumu ndani ya Hekalu wakimtukuza Mungu.
Amen.

Yohana

Neno Alifanyika Mwili

1 Hapo mwanzo alikuwako Neno, huyo Neno alikuwa
pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu.
2 Tangu mwanzo huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu.
3 Vitu vyote viliumbwa kwa yeye, wala pasipo yeye
hakuna chochote kilichoumbwa ambacho kimeumbwa.
4 Ndani yake ndimo ulimokuwa uzima na huo uzima
ulikuwa nuru ya watu.
5 Nuru hung'aa gizani nalo giza halikuishinda.
6 Alikuja mtu mmoja aliyetumwa kutoka kwa Mungu, jina
lake Yohana.
7 Alikuja kama shahidi apate kuishuhudia hiyo nuru, ili
kwa kupitia kwake watu wote waweze kuamini.
8 Yeye mwenyewe hakuwa ile nuru, bali alikuja kuishuhu-
dia hiyo nuru.
9 Kwamba nuru halisi, imwangaziayo kila mtu ilikuwa
inakuja ulimwenguni.
10 Huyo Neno alikuwako ulimwenguni na ingawa
ulimwengu uliumbwa kupitia kwake, haukumtambua.
11 Alikuja kwa walio wake, lakini wao hawakumpokea.
12 Bali wote waliompokea, aliwapa uwezo wa kufanyika
watoto wa Mungu, ndio wale waliaminio jina lake.
13 Hawa ndio wasiozaliwa kwa damu, wala kwa mapenzi
ya mwili au kwa mapenzi ya mtu, bali kwa mapenzi ya
Mungu.
14 Neno alifanyika mwili, akakaa miongoni mwetu, nasi
tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee
atokaye kwa Baba, amejaa neema na kweli.
15 Yohana alishuhudia habari zake, akapaza sauti,
akisema, "Huyu ndiye yule niliyewaambia kwamba, 'Yeye
ajaye baada yangu ni mkuu kuniliko mimi, kwa kuwa
alikuwepo kabla yangu.' "
16 Kutokana na ukamilifu wake, sisi sote tumepokea
neema juu ya neema.
17 Kwa kuwa sheria ilitolewa kwa mkono wa Mose, lakini
neema na kweli imekuja kupitia Yesu Kristo.
18 Hakuna mtu yeyote aliyemwona Mungu wakati
wowote, ila ni Mungu Mwana pekee, aliye kifuani mwa
Baba ndiye ambaye amemdhihirisha.

Ushuhuda Wa Yohana Mbatizaji
(Mathayo 3:1-12; Marko 1:1-8; Luka 3:1-18)

19 Huu ndio ushuhuda wa Yohana wakati Wayahudi
walipowatuma makuhani na Walawi kutoka Yerusalemu
kumuuliza, “Wewe ni nani?”
20 Yohana alikiri waziwazi pasipo kuficha akasema, “Mimi
si Kristo.”*
21 Wakamuuliza, “Wewe ni nani basi? Je, wewe ni Eliya?”
Yeye akajibu, “Hapana, mimi siye.”
“Je, wewe ni yule Nabii?”
Akajibu, “Hapana.”
22 Ndipo wakasema, “Basi tuambie wewe ni nani ili tupate
jibu la kuwapelekea wale waliotutuma. Wewe wasemaje
juu yako mwenyewe?”
23 Akawajibu kwa maneno ya nabii Isaya, akisema, “Mimi
ni sauti ya mtu aliaye nyikani, ‘Yanyoosheni mapito ya
Bwana.’ ”
24 Basi walikuwa wametumwa watu kutoka kwa Ma-
farisayo
25 wakamuuliza, “Kama wewe si Kristo, wala si Eliya na
wala si yule Nabii, kwa nini basi unabatiza?”
26 Yohana akawajibu, “Mimi ninabatiza kwa maji,† lakini
katikati yenu yupo mtu msiyemjua.
27 Yeye ajaye baada yangu, sistahili hata kufungua kamba
za viatu vyake.”
28 Mambo haya yote yalitukia huko Bethania, ng’ambo ya
Mto Yordani, mahali Yohana alipokuwa akibatiza.

Yesu Mwana-Kondoo Wa Mungu

29 Siku iliyofuata, Yohana alimwona Yesu akimjia
akasema, “Tazama, Mwana-Kondoo wa Mungu aichukuaye
dhambi ya ulimwengu!
30 Huyu ndiye yule niliyewaambia kwamba, ‘Mtu anakuja
baada yangu ambaye ni mkuu kuniliko mimi, kwa kuwa
alikuwepo kabla yangu.’
31 Mimi mwenyewe sikumfahamu, lakini sababu ya kuja
nikibatiza kwa maji ni ili yeye apate kufunuliwa kwa
Israeli.”
32 Kisha Yohana akatoa ushuhuda huu: “Nilimwona Roho
akishuka kutoka mbinguni kama hua, akakaa juu yake.
33 Mimi nisingemtambua, lakini yeye aliyenituma niba-
tize kwa maji alikuwa ameniambia, ‘Yule mtu utakayem-
wona Roho akimshukia na kukaa juu yake, huyo ndiye
atakayebatiza kwa Roho Mtakatifu.’
34 Mimi mwenyewe nimeona jambo hili na ninashuhudia
kuwa huyu ndiye Mwana wa Mungu.”

---

* **1:20** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta. † **1:26** Hapa tafsiri zingine zinasema ndani ya maji.

Wanafunzi Wa Kwanza Wa Yesu

35 Siku iliyofuata, Yohana alikuwa huko tena pamoja na
wanafunzi wake wawili.
36 Alipomwona Yesu akipita, akasema, “Tazama, Mwana-
Kondoo wa Mungu!”
37 Wale wanafunzi wawili walipomsikia Yohana akisema
haya, wakamfuata Yesu.
38 Yesu akageuka, akawaona wakimfuata akawauliza,
“Mnataka nini?”
Wakamwambia, “Rabi,” (maana yake Mwalimu), “Un-
aishi wapi?”
39 Yesu akawajibu, **“Njooni, nanyi mtapaona!”**
Hivyo wakaenda na kupaona mahali alipokuwa anaishi,
wakakaa naye siku ile, kwa kuwa ilikuwa yapata saa kumi.
40 Andrea nduguye Simoni Petro, alikuwa mmoja wa wale
wawili waliosikia yale Yohana aliyokuwa amesema, naye
ndiye alimfuata Yesu.
41 Kitu cha kwanza Andrea alichofanya ni kumtafuta
Simoni nduguye na kumwambia, “Tumemwona Masiya”
(yaani, Kristo).
42 Naye akamleta kwa Yesu.
Yesu akamwangalia na kusema, **“Wewe ni Simoni
mwana wa Yohana. Utaitwa Kefa”** (ambalo limetafsiriwa
Petro‡).

Yesu Awaita Filipo Na Nathanaeli

43 Siku iliyofuata Yesu aliamua kwenda Galilaya.
Akamkuta Filipo, akamwambia, **“Nifuate.”**
44 Basi Filipo alikuwa mwenyeji wa Bethsaida, mji aliko-
toka Andrea na Petro.
45 Filipo naye akamkuta Nathanaeli na kumwambia,
“Tumemwona yeye ambaye Mose aliandika habari zake
katika Sheria na ambaye pia manabii waliandika kumhusu,
yaani, Yesu wa Nazareti, mwana wa Yosefu.”
46 Nathanaeli akauliza, “Nazareti! Je, kitu chochote
chema chaweza kutoka Nazareti?” Filipo akamwambia,
“Njoo uone.”
47 Yesu alipomwona Nathanaeli anakaribia, akanena
habari zake akasema, **“Tazama huyu ni Mwisraeli kweli
kweli; hana hila ndani yake.”**
48 Nathanaeli akamuuliza, “Umenifahamuje?”
Yesu akamjibu, **“Nilikuona ulipokuwa bado uko chini
ya mtini, kabla hata Filipo hajakuita.”**
49 Nathanaeli akamwambia, “Rabi, wewe ni Mwana wa
Mungu! Wewe ni Mfalme wa Israeli!”

‡ **1:42** Petro kwa Kiyunani au Kefa kwa Kiaramu; maana yake ni Kipande cha mwamba.

50 Yesu akamwambia, **“Unaamini kwa kuwa nilikuambia nilikuona ulipokuwa bado uko chini ya mtini? Basi utaona mambo makuu zaidi kuliko hilo.”**
51 Ndipo akawaambia, **“Amin, amin nawaambia, ninyi mtaona mbingu ikifunguka na malaika wa Mungu wakipanda na kushuka juu ya Mwana wa Adamu.”**

2

Arusi Huko Kana
1 Siku ya tatu kulikuwa na arusi katika mji wa Kana ya Galilaya, naye mama yake Yesu alikuwepo pale.
2 Yesu pamoja na wanafunzi wake walikuwa wamealikwa arusini pia.
3 Divai ilipokwisha, mama yake Yesu akamwambia, “Wameishiwa na divai.”
4 Yesu akamwambia, **“Mwanamke, nina nini nawe? Saa yangu haijawadia.”**
5 Mama yake akawaambia wale watumishi, “Lolote atakalowaambia, fanyeni.”
6 Basi ilikuwepo mitungi sita ya kuhifadhia maji iliyotengenezwa kwa mawe kwa ajili ya kujitakasa kwa desturi ya Kiyahudi; kila mtungi ungeweza kuchukua vipipa viwili au vitatu.*
7 Yesu akawaambia wale watumishi, **“Ijazeni hiyo mitungi maji.”** Nao wakaijaza ile mitungi mpaka juu.
8 Kisha akawaambia, **“Sasa choteni hayo maji kidogo, mpelekeeni mkuu wa meza.”**
Hivyo wakachota, wakampelekea.
9 Yule mkuu wa meza akayaonja yale maji ambayo yalikuwa yamebadilika kuwa divai. Hakujua divai hiyo ilikotoka ingawa wale watumishi waliochota yale maji wao walifahamu. Basi akamwita bwana arusi kando
10 akamwambia, “Watu wote hutoa kwanza divai nzuri, kisha huleta ile divai hafifu wageni wakisha kunywa vya kutosha, lakini wewe umeiweka ile nzuri kupita zote mpaka sasa.”
11 Huu, ndio uliokuwa muujiza wa kwanza Yesu aliofanya Kana ya Galilaya. Hivyo Yesu alidhihirisha utukufu wake, nao wanafunzi wake wakamwamini.

Yesu Atakasa Hekalu
(Mathayo 21:12-13; Marko 11:15-17; Luka 19:45-46)
12 Baada ya hayo, Yesu pamoja na mama yake, ndugu zake na wanafunzi wake, walishuka mpaka Kapernaumu, wakakaa huko siku chache.

---

* **2:6** Kipipa kimoja chenye ujazo wa lita 40; hivyo kila mtungi ulikuwa na ujazo wa lita 80 au 120.

13 Ilipokaribia wakati wa Pasaka ya Wayahudi, Yesu
alipanda kwenda Yerusalemu.
14 Huko Hekaluni aliwakuta watu wakiuza ng'ombe,
kondoo na njiwa, nao wengine walikuwa wameketi mezani
wakibadili fedha.
15 Akatengeneza mjeledi kutokana na kamba, akawa-
fukuza wote kutoka kwenye eneo la Hekalu, pamoja na
kondoo na ng'ombe. Akazipindua meza za wale wabadili
fedha na kuzimwaga fedha zao.
16 Akawaambia wale waliokuwa wakiuza njiwa, **"Waon-
doeni hapa! Mnathubutuje kuifanya nyumba ya Baba
yangu kuwa mahali pa biashara?"**
17 Wanafunzi wake wakakumbuka kuwa imeandikwa:
"Wivu wa nyumba yako utanila."
18 Ndipo Wayahudi wakamuuliza, "Unaweza kutuonyesha
ishara gani ili kuthibitisha mamlaka uliyo nayo ya kufanya
mambo haya?"
19 Yesu akawajibu, **"Libomoeni hili Hekalu, nami
nitalijenga tena kwa siku tatu!"**
20 Wale Wayahudi wakamjibu, "Hekalu hili lilijengwa kwa
muda wa miaka arobaini na sita, nawe wasema utalijenga
kwa siku tatu?"
21 Lakini yeye Hekalu alilozungumzia ni mwili wake.
22 Baada ya kufufuliwa kutoka kwa wafu, wanafunzi
wake wakakumbuka yale aliyokuwa amesema. Ndipo
wakayaamini Maandiko na yale maneno Yesu aliyokuwa
amesema.
23 Ikawa Yesu alipokuwa Yerusalemu kwenye Sikukuu ya
Pasaka, watu wengi waliona ishara na miujiza aliyokuwa
akifanya, wakaamini katika jina lake.
24 Lakini Yesu hakujiaminisha kwao kwa sababu aliwajua
wanadamu wote.
25 Hakuhitaji ushuhuda wa mtu yeyote kuhusu mtu, kwa
kuwa alijua yote yaliyokuwa moyoni mwa mtu.

3

Nikodemo Amwendea Yesu Usiku

1 Basi palikuwa na mtu mmoja Farisayo, jina lake
Nikodemo, mmoja wa Baraza la Wayahudi* lililotawala.
2 Huyu alimjia Yesu usiku akamwambia, "Rabi, tunajua
kuwa wewe ni mwalimu uliyetumwa na Mungu, kwa
maana hakuna mtu awezaye kufanya miujiza hii uifanyayo
wewe, kama Mungu hayuko pamoja naye."

---

* **3:1** Baraza la Wayahudi hapa ina maana ya Sanhedrin ambalo lilikuwa ndilo Baraza la juu kabisa la utawala wa Kiyahudi, lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu.

3 Yesu akamjibu, **“Amin, amin nakuambia, hakuna mtu anayeweza kuuona Ufalme wa Mungu kama hajazaliwa mara ya pili.”**

4 Nikodemo akauliza, “Awezaje mtu kuzaliwa wakati akiwa mzee? Hakika hawezi kuingia mara ya pili kwenye tumbo la mama yake ili azaliwe!”

5 Yesu akamwambia, **“Amin, amin nakuambia, hakuna mtu yeyote anayeweza kuingia Ufalme wa Mungu kama hajazaliwa kwa maji na kwa Roho.**

6 **Mwili huzaa mwili, lakini Roho huzaa roho.**

7 **Kwa hiyo usishangae ninapokuambia huna budi ‘kuzaliwa mara ya pili.’**

8 **Upepo huvuma popote upendapo. Mvumo wake unausikia lakini huwezi ukafahamu utokako wala uendako. Ndivyo ilivyo kwa kila mtu aliyezaliwa na Roho.”**

9 Nikodemo akamuuliza, “Mambo haya yanawezekanaje?”

10 Yesu akamwambia, **“Wewe ni mwalimu mashuhuri wa Waisraeli, nawe huelewi mambo haya?**

11 **Amin, amin ninakuambia, sisi tunazungumza lile tunalolijua na tunashuhudia lile tulililoliona. Lakini ninyi watu hamkubali ushuhuda wetu.**

12 **Nimewaambia mambo ya duniani, nanyi hamkuniamini, mtaniaminije basi nitakapowaambia mambo ya mbinguni?**

13 **Hakuna mtu yeyote aliyekwenda mbinguni isipokuwa yeye aliyeshuka kutoka mbinguni, yaani, Mwana wa Adamu.**

14 **Kama vile Mose alivyomwinua yule nyoka kule jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa juu.**

15 **Ili kila mtu amwaminiye awe na uzima wa milele.**

16 **“Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu hata akamtoa Mwanawe wa pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.**

17 **Kwa maana Mungu hakumtuma Mwanawe kuuhukumu ulimwengu, bali kupitia kwake ulimwengu upate kuokolewa.**

18 **Yeyote amwaminiye hahukumiwi, lakini asiyeamini amekwisha kuhukumiwa, kwa sababu hakuliamini jina la Mwana pekee wa Mungu.**

19 **Hii ndiyo hukumu kwamba: Nuru imekuja ulimwenguni, nao watu wakapenda giza kuliko nuru kwa sababu matendo yao ni maovu.**

20 **Kwa kuwa kila atendaye maovu huchukia nuru,**
wala haji kwenye nuru ili matendo yake maovu yasi-
fichuliwe.
21 **Lakini yule aishiye kwa ukweli huja kwenye nuru,**
ili ionekane wazi kwamba matendo yake yametendeka
katika Mungu.”

Ushuhuda Wa Yohana Mbatizaji Kuhusu Yesu

22 Baada ya haya, Yesu na wanafunzi wake walikwenda
katika nchi ya Uyahudi, nao wakakaa huko kwa muda na
kubatiza.
23 Yohana naye alikuwa akibatiza huko Ainoni karibu na
Salimu kwa sababu huko kulikuwa na maji tele. Watu
wazima wakamjia huko ili kubatizwa.
24 (Hii ilikuwa kabla Yohana hajatiwa gerezani).
25 Mashindano yakazuka kati ya baadhi ya wanafunzi
wa Yohana na Myahudi mmoja kuhusu suala la desturi ya
kunawa kwa utakaso.
26 Wakamwendea Yohana wakamwambia, “Rabi, yule
mtu aliyekuwa pamoja nawe ng’ambo ya Mto Yordani,
yule uliyeshuhudia habari zake, sasa anabatiza na kila mtu
anamwendea!”
27 Yohana akawajibu, “Hakuna mtu yeyote awezaye
kupata kitu chochote isipokuwa kile tu alichopewa kutoka
mbinguni.
28 Ninyi wenyewe ni mashahidi wangu kwamba nilisema,
‘Mimi si Kristo,† ila nimetumwa nimtangulie.’
29 Bibi arusi ni wa bwana arusi. Lakini rafiki yake
bwana arusi anayesimama karibu naye na kusikiliza kutoka
kwake, hufurahi sana aisikiapo sauti ya bwana arusi. Kwa
sababu hii furaha yangu imekamilika.
30 Yeye hana budi kuwa mkuu zaidi na mimi nizidi kuwa
mdogo.”

Yeye Aliyetoka Mbinguni

31 “Yeye ajaye kutoka juu yu juu ya yote, yeye aliye wa
duniani ni wa dunia, naye huzungumza mambo ya duniani.
Yeye aliyekuja kutoka mbinguni, yu juu ya yote.
32 Yeye hushuhudia yale aliyoyaona na kuyasikia, lakini
hakuna yeyote anayekubali ushuhuda wake.
33 Lakini yeyote anayekubali huo ushuhuda anathibitisha
kwamba, Mungu ni kweli.
34 Yeye aliyetumwa na Mungu husema maneno ya Mungu,
kwa kuwa Mungu humtoa Roho pasipo kipimo.

---

† **3:28** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

35 Baba anampenda Mwana, naye ametia vitu vyote
mikononi mwake.
36 Yeyote anayemwamini Mwana ana uzima wa milele,
lakini yeye asiyemwamini Mwana hatauona uzima, bali
ghadhabu ya Mungu itakuwa juu yake.”

4

Yesu Azungumza Na Mwanamke Msamaria

1 Mafarisayo wakasikia kwamba Yesu alikuwa anapata na
kubatiza wanafunzi wengi zaidi kuliko Yohana,
2 ingawa kwa kweli si Yesu mwenyewe aliyekuwa akiba-
tiza, ila ni wanafunzi wake.
3 Bwana alipojua mambo haya, aliondoka Uyahudi
akarudi tena Galilaya.
4 Wakati huo ilimlazimu apitie Samaria.
5 Akafika kwenye mji mmoja wa Samaria uitwao Sikari,
karibu na lile shamba ambalo Yakobo alimpa mwanawe
Yosefu.
6 Huko ndiko kulikokuwa na kile kisima cha Yakobo.
Naye Yesu alikuwa amechoka kwa kuwa alikuwa ametoka
safarini. Akaketi karibu na hicho kisima. Ilikuwa yapata
saa sita mchana.
7 Mwanamke mmoja Msamaria akaja kuteka maji, Yesu
akamwambia, **“Naomba maji ninywe.”**
8 (Wakati huo wanafunzi wake walikuwa wamekwenda
mjini kununua chakula.)
9 Yule mwanamke Msamaria akamjibu, “Wewe ni
Myahudi na mimi ni Msamaria. Yawezekanaje uniombe
nikupe maji ya kunywa?” (Wayahudi walikuwa
hawashirikiani kabisa na Wasamaria.)
10 Yesu akajibu akamwambia, **“Kama ungelijua karama
ya Mungu, naye ni nani anayekuambia, Nipe maji
ninywe, wewe ungelimwomba yeye, naye angelikupa
maji yaliyo hai.”**
11 Yule mwanamke akamjibu, “Bwana, wewe huna
chombo cha kutekea maji na kisima hiki ni kirefu. Hayo
maji ya uzima utayapata wapi?
12 Kwani wewe ni mkuu kuliko baba yetu Yakobo ambaye
alitupatia kisima hiki, ambacho yeye pamoja na watoto
wake na mifugo yake walikitumia?”
13 Yesu akamjibu, **“Kila mtu anayekunywa maji ya
kisima hiki ataona kiu tena.**
14 **Lakini yeyote anywaye maji nitakayompa hataona
kiu kamwe. Maji nitakayompa yatakuwa ndani yake
chemchemi ya maji, yakibubujika uzima wa milele.”**

15 Yule mwanamke akamwambia, “Bwana, tafadhali nipe
maji hayo ili nisipate kiu tena na wala nisije tena hapa
kuteka maji!”
16 Yesu akamjibu, **“Nenda ukamwite mumeo, uje naye
hapa.”**
17 Yule mwanamke akajibu, “Sina mume.”
Yesu akamwambia, **“Umesema kweli kuwa huna
mume.**
18 **Kwa maana umeshakuwa na wanaume watano
na mwanaume unayeishi naye sasa si mume wako!
Umesema ukweli.”**
19 Yule mwanamke akasema, “Bwana, naona bila shaka
wewe ni nabii.
20 Baba zetu waliabudu kwenye mlima huu, lakini
ninyi Wayahudi mnasema ni lazima tukaabudu huko
Yerusalemu.”
21 Yesu akamjibu, **“Mwanamke, niamini, wakati un-
akuja ambapo hamtamwabudu Baba katika mlima
huu, wala huko Yerusalemu.**
22 **Ninyi Wasamaria mnaabudu msichokijua. Sisi
Wayahudi tunamwabudu Mungu tunayemjua kwa
sababu wokovu unatoka kwa Wayahudi.**
23 **Lakini saa yaja, tena ipo, ambapo wale waabuduo
halisi, watamwabudu Baba katika roho na kweli. Watu
wanaoabudu namna hii, ndio Baba anawatafuta.**
24 **Mungu ni Roho na wote wanaomwabudu imewa-
pasa kumwabudu katika roho na kweli.”**
25 Yule mwanamke akamwambia, “Ninafahamu kwamba
Masiya (aitwaye Kristo) anakuja. Yeye akija, atatueleza
mambo yote.”
26 Yesu akamwambia, **“Mimi ninayezungumza nawe,
ndiye.”**
27 Wakati huo wanafunzi wake wakarudi, wakashangaa
sana kumwona akizungumza na mwanamke. Lakini
hakuna aliyemuuliza, “Unataka nini kwake?” Au “Kwa nini
unazungumza naye?”
28 Yule mwanamke akaacha mtungi wake, akarudi mjini
akawaambia watu,
29 “Njooni mkamwone mtu aliyeniambia kila kitu nilicho-
tenda! Je, yawezekana huyu ndiye Kristo?”*
30 Basi wakamiminika watu kutoka mjini wakamwendea
Yesu.
31 Wakati huo wanafunzi wake walikuwa wakimsihi,
“Rabi, kula angalau chochote.”

---

* **4:29** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

32 Lakini yeye akawajibu, **“Mimi ninacho chakula ambacho ninyi hamkifahamu.”**

33 Basi wanafunzi wakaanza kuulizana, “Kuna mtu ambaye amemletea chakula?”

34 Lakini Yesu akawajibu, **“Chakula changu ni kufanya mapenzi ya Mungu ambaye amenituma na kuikamilisha kazi yake.**

35 **Je, ninyi hamsemi, ‘Bado miezi minne tuvune?’ Inueni macho yenu myaangalie mashamba jinsi mazao yalivyo tayari kuvunwa!**

36 **Mvunaji tayari anapokea mshahara wake, naye anakusanya mazao kwa ajili ya uzima wa milele. Ili yeye apandaye na yeye avunaye wafurahi pamoja.**

37 **Hivyo kule kusema, ‘Mmoja hupanda na mwingine huvuna,’ ni kweli kabisa.**

38 **Niliwatuma mkavune mazao ambayo hamkupanda, wengine walifanya kazi ngumu, nanyi mmevuna faida ya taabu yao.”**

Wasamaria Wengi Waamini

39 Wasamaria wengi katika mji ule wakamwamini Yesu kwa sababu ya ushuhuda wa yule mwanamke alipowaambia kwamba, “Ameniambia kila kitu nilichotenda.”

40 Hivyo wale Wasamaria walipomjia, wakamsihi akae kwao. Naye akakaa huko siku mbili.

41 Kwa sababu ya neno lake, watu wengi wakaamini.

42 Wakamwambia yule mwanamke, “Sasa tunaamini, wala si kwa sababu ya maneno yako tu, bali kwa kuwa tumemsikia sisi wenyewe. Tumejua hakika kweli ya kwamba huyu ndiye Kristo, Mwokozi wa ulimwengu.”

Yesu Amponya Mwana Wa Afisa

43 Baada ya zile siku mbili, Yesu aliondoka kwenda Galilaya.

44 (Basi Yesu mwenyewe alikuwa amesema kwamba nabii hapati heshima katika nchi yake mwenyewe.)

45 Alipofika Galilaya, Wagalilaya walimkaribisha, kwani walikuwa wameona yale aliyoyatenda huko Yerusalemu wakati wa Sikukuu ya Pasaka. Kwa maana wao pia walikuwa wamehudhuria hiyo Sikukuu.

46 Hivyo Yesu akaja tena mpaka Kana ya Galilaya, kule alikokuwa amebadili maji kuwa divai. Huko kulikuwepo na afisa mmoja wa mfalme, ambaye mwanawe alikuwa mgonjwa huko Kapernaumu.

47 Huyo mtu aliposikia kwamba Yesu alikuwa amewasili
Galilaya kutoka Uyahudi, alimwendea na kumwomba ili aje
kumponya mwanawe, aliyekuwa mgonjwa karibu ya kufa.
48 Yesu akamwambia, **“Ninyi watu msipoona ishara na
miujiza kamwe hamtaamini.”**
49 Yule afisa wa mfalme akamwambia, “Bwana, tafadhali
shuka kabla mwanangu hajafa.”
50 Yesu akamjibu, **“Enenda zako, mwanao yu hai.”**
Yule afisa akaamini yale maneno Yesu aliyomwambia,
akaondoka akaenda zake.
51 Alipokuwa bado yuko njiani, akakutana na watumishi
wake wakamwambia kwamba mwanawe yu mzima.
52 Akawauliza saa ambayo alianza kupata nafuu.
Wakamwambia, “Jana yapata saa saba, homa ilimwacha.”
53 Ndipo baba wa huyo mtoto akakumbuka kuwa
huo ndio wakati ambapo Yesu alikuwa amemwambia,
“Mwanao yu hai.” Kwa hiyo yeye pamoja na wote wa
nyumbani mwake wakamwamini Yesu.
54 Hii ilikuwa ishara ya pili ambayo Yesu alifanya ali-
porudi Galilaya kutoka Uyahudi.

5

Yesu Amponya Mtu Kwenye Bwawa La Bethzatha

1 Baada ya haya, kulikuwa na Sikukuu ya Wayahudi, naye
Yesu akapanda kwenda Yerusalemu.
2 Huko Yerusalemu, karibu na mlango uitwao Mlango wa
Kondoo, palikuwa na bwawa moja lililoitwa kwa Kiebrania
Bethzatha,* ambalo lilikuwa limezungukwa na kumbi tano.
3 Hapa palikuwa na idadi kubwa ya wasiojiweza, yaani,
vipofu, viwete, na waliopooza [wakingojea maji yatibuliwe.
4 Kwa maana malaika alikuwa akishuka wakati fulani,
akayatibua maji. Yule aliyekuwa wa kwanza kuingia
ndani baada ya maji kutibuliwa alipona ugonjwa wowote
aliokuwa nao].
5 Mtu mmoja alikuwako huko ambaye alikuwa ameugua
kwa miaka thelathini na minane.
6 Yesu alipomwona akiwa amelala hapo, naye akijua
kuwa amekuwa hapo kwa muda mrefu, akamwambia, **“Je,
wataka kuponywa?”**

---

* **5:2** Bethzatha ni neno la Kiebrania ambalo maana yake ni Nyumba ya mizeituni; mahali pengine limetajwa kama Bethesda kwa Kiaramu, yaani Nyumba ya huruma, na pengine kama Bethsaida, yaani Nyumba ya uvuvi.

7 Yule mgonjwa akamjibu, “Bwana, mimi sina mtu
wa kuniingiza bwawani maji yanapotibuliwa. Nami ni-
napotaka kutumbukia bwawani, mtu mwingine huingia
kabla yangu.”
8 Yesu akamwambia, **“Inuka! Chukua mkeka wako na
uende.”**
9 Mara yule mtu akapona, akachukua mkeka wake,
akaanza kutembea.
Basi siku hiyo ilikuwa siku ya Sabato.
10 Kwa hiyo Wayahudi wakamwambia yule mtu aliye-
ponywa, “Leo ni Sabato, si halali wewe kubeba mkeka
wako.”
11 Yeye akawajibu, “Yule mtu aliyeniponya aliniambia,
‘Chukua mkeka wako na uende.’ ”
12 Wakamuuliza, “Ni mtu gani huyo aliyekuambia
uchukue mkeka wako uende?”
13 Basi yule mtu aliyeponywa hakufahamu ni nani aliyem-
ponya, kwa sababu Yesu alikuwa amejiondoa katika ule
umati wa watu uliokuwa hapo.
14 Baadaye Yesu akamkuta yule mtu aliyemponya ndani
ya Hekalu na kumwambia, **“Tazama umeponywa, usi-
tende dhambi tena. La sivyo, lisije likakupata jambo
baya zaidi.”**
15 Yule mtu akaenda, akawaambia wale Wayahudi kuwa
ni Yesu aliyemponya.

Uzima Kupitia Mwana

16 Kwa hiyo Wayahudi wakaanza kumsumbua Yesu, kwa
sababu alikuwa anafanya mambo kama hayo siku ya
Sabato.
17 Yesu akawajibu, **“Baba yangu anafanya kazi yake
daima hata siku hii ya leo, nami pia ninafanya kazi.”**
18 Maneno haya yaliwaudhi sana viongozi wa Wayahudi.
Wakajaribu kila njia wapate jinsi ya kumuua, kwani si
kwamba alivunja Sabato tu, bali alikuwa akimwita Mungu
Baba yake, hivyo kujifanya sawa na Mungu.

Mamlaka Ya Mwana Wa Mungu

19 Yesu akawaambia, **“Amin, amin nawaambia, Mwana
hawezi kufanya jambo lolote peke yake, yeye aweza
tu kufanya lile analomwona Baba yake akifanya, kwa
maana lolote afanyalo Baba, Mwana pia hufanya vivyo
hivyo.**
20 **Baba ampenda Mwana na kumwonyesha yale
ambayo yeye Baba mwenyewe anayafanya, naye atam-
wonyesha kazi kuu kuliko hizi ili mpate kushangaa.**

21 **Hakika kama vile Baba awafufuavyo wafu na kuwapa uzima, vivyo hivyo Mwana huwapa uzima wale anaopenda.**
22 **Wala Baba hamhukumu mtu yeyote, lakini hukumu yote amempa Mwana,**
23 **ili wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Yeyote asiyemheshimu Mwana, hamheshimu Baba aliyemtuma.**

24 **"Amin, amin nawaambia, yeyote anayesikia maneno yangu na kumwamini yeye aliyenituma, anao uzima wa milele, naye hatahukumiwa, bali amepita kutoka mautini, na kuingia uzimani.**
25 **Amin, amin nawaambia, saa yaja, nayo saa ipo, wafu watakapoisikia sauti ya Mwana wa Mungu, nao watakaoisikia watakuwa hai.**
26 **Kama vile Baba alivyo na uzima ndani yake, vivyo hivyo amempa Mwana kuwa na uzima ndani yake.**
27 **Naye amempa Mwanawe mamlaka ya kuhukumu kwa kuwa yeye ni Mwana wa Adamu.**

28 **"Msishangae kusikia haya, kwa maana saa inakuja ambapo wale walio makaburini wataisikia sauti yake.**
29 **Nao watatoka nje, wale waliotenda mema watafufuka wapate uzima na wale waliotenda maovu, watafufuka wahukumiwe.**

Shuhuda Kuhusu Yesu

30 **"Mimi siwezi kufanya jambo lolote peke yangu. Ninavyosikia ndivyo ninavyohukumu, nayo hukumu yangu ni ya haki kwa kuwa sitafuti kufanya mapenzi yangu mwenyewe, bali mapenzi yake yeye aliyenituma.**

31 **"Kama ningejishuhudia mimi mwenyewe, ushuhuda wangu si kweli.**
32 **Lakini yuko mwingine anishuhudiaye na ninajua kwamba ushuhuda wake ni wa kweli.**
33 **"Mlituma wajumbe kwa Yohana, naye akashuhudia juu ya kweli.**
34 **Si kwamba naukubali ushuhuda wa mwanadamu, la, bali ninalitaja hili kusudi ninyi mpate kuokolewa.**
35 **Yohana alikuwa taa iliyowaka na kutoa nuru, nanyi kwa muda mlichagua kuifurahia nuru yake.**

36 **"Lakini ninao ushuhuda mkuu zaidi kuliko wa Yohana. Kazi zile nizifanyazo, zinashuhudia juu yangu, zile ambazo Baba amenituma nizikamilishe, naam, ishara hizi ninazofanya, zinashuhudia kuwa Baba ndiye alinituma.**

37 **Naye Baba mwenyewe ameshuhudia juu yangu.**
Hamjapata kamwe kuisikia sauti yake wala kuona
umbo lake,
38 **wala hamna neno lake ndani yenu, kwa sababu**
hamkumwamini yeye aliyetumwa naye.
39 **Ninyi mnachunguza Maandiko mkidhani ya kuwa**
ndani yake mna uzima wa milele, maandiko haya ndiyo
yanayonishuhudia Mimi.
40 **Lakini mnakataa kuja kwangu ili mpate uzima.**

41 **"Mimi sitafuti kutukuzwa na wanadamu.**
42 **Lakini ninajua kwamba hamna upendo wa Mungu**
mioyoni mwenu.
43 **Mimi nimekuja kwa jina la Baba yangu, nanyi**
hamnipokei, lakini mtu mwingine akija kwa jina lake
mwenyewe, mtampokea.
44 **Ninyi mwawezaje kuamini ikiwa mnapeana**
utukufu ninyi kwa ninyi, lakini hamna bidii kupata
utukufu utokao kwa Mungu?

45 **"Lakini msidhani kuwa mimi nitawashtaki mbele**
za Baba, mshtaki wenu ni Mose, ambaye mmemwekea
tumaini lenu.
46 **Kama mngelimwamini Mose, mngeliniamini na**
mimi kwa maana aliandika habari zangu.
47 **Lakini ikiwa hamwamini aliyoandika Mose,**
mtaaminije ninayoyasema?"

6

Yesu Alisha Wanaume 5,000
(Mathayo 14:13-21; Marko 6:30-44; Luka 9:10-17)

1 Baada ya haya, Yesu alikwenda ng'ambo ya Bahari ya
Galilaya, ambayo pia huitwa Bahari ya Tiberia.
2 Umati mkubwa wa watu uliendelea kumfuata, kwa
sababu waliona ishara nyingi za miujiza alizofanya kwa
wagonjwa.
3 Kisha Yesu akapanda mlimani akaketi huko pamoja na
wanafunzi wake.
4 Pasaka ya Wayahudi ilikuwa imekaribia.

5 Yesu alipotazama na kuuona ule umati mkubwa wa
watu ukimjia, akamwambia Filipo, **"Tutanunua wapi**
mikate ili watu hawa wale?"
6 Aliuliza swali hili kumpima, kwa maana alishajua la
kufanya.

7 Filipo akamjibu, “Hata fedha kiasi cha dinari mia mbili,*
hazitoshi kununua mikate ya kuwapa watu hawa ili kila
mtu apate kidogo.”
8 Mmoja wa wanafunzi wake aitwaye Andrea, ndugu yake
Simoni Petro, akamwambia,
9 “Hapa kuna mvulana mmoja mwenye mikate mitano ya
shayiri na samaki wawili wadogo. Lakini hivi vitatosha nini
kwa umati huu wote?”
10 Yesu akasema, **“Waketisheni watu chini.”** Palikuwa
na majani mengi katika eneo lile, nao watu wakaketi.
Palikuwa na wanaume wapatao 5,000.
11 Ndipo Yesu akachukua ile mikate, akamshukuru Mungu
na kuwagawia wale watu waliokuwa wameketi. Akafanya
vivyo hivyo na wale samaki. Kila mtu akapata kadiri
alivyotaka.
12 Watu wote walipokwisha kula na kushiba, akawaambia
wanafunzi wake, **“Kusanyeni vipande vilivyobaki vya ile
mikate, kisipotee chochote.”**
13 Hivyo wakavikusanya, wakajaza vikapu kumi na viwili
kwa vipande vya ile mikate mitano ya shayiri na samaki
wale wawili wadogo vilivyobakishwa na waliokula.
14 Baada ya watu kuona muujiza ule Yesu alio-
fanya, walianza kusema, “Hakika huyu ndiye Nabii ajaye
ulimwenguni!”
15 Yesu akijua kwamba walitaka kuja kumfanya awe
mfalme wao, kwa nguvu, akajitenga nao akaenda milimani
peke yake.

Yesu Atembea Juu Ya Maji
(Mathayo 14:22-33; Marko 6:45-52)

16 Ilipofika jioni, wanafunzi wake waliteremka kwenda
baharini.
17 Wakaingia kwenye mashua, wakaanza kuvuka bahari
kwenda Kapernaumu. Wakati huu kulikuwa tayari giza na
Yesu alikuwa hajajumuika nao.
18 Bahari ikachafuka kwa sababu upepo mkali ulikuwa
unavuma.
19 Wanafunzi walipokuwa wamekwenda mwendo wa
karibu maili tatu au nne,† walimwona Yesu akitembea juu
ya maji akikaribia mashua, nao wakaogopa sana.
20 Lakini Yesu akawaambia, **“Ni mimi. Msiogope.”**
21 Ndipo wakamkaribisha kwa furaha ndani ya mashua,
na mara wakafika ufuoni walikokuwa wakienda.

Watu Wanamtafuta Yesu

---

* **6:7** Dinari 200 ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku 200; mshahara wa kibarua ulikuwa dinari moja kwa siku. † **6:19** Maili tatu au nne ni kama kilomita 5 au 6.

22 Siku iliyofuata, wale watu waliokuwa wamebaki
ng’ambo waliona kwamba palikuwepo na mashua moja tu
na kwamba Yesu hakuwa ameondoka pamoja na wanafunzi
wake, ila walikuwa wameondoka peke yao.
23 Lakini zikaja mashua nyingine kutoka Tiberia zikafika
karibu na mahali pale walipokula mikate baada ya Bwana
kumshukuru Mungu.
24 Mara wale watu wakatambua kwamba Yesu hakuwepo
hapo, wala wanafunzi wake. Wakaingia kwenye mashua
hizo, wakaenda Kapernaumu ili kumtafuta Yesu.

Yesu Ni Mkate Wa Uzima

25 Walipomkuta Yesu ng’ambo ya bahari wakamuuliza,
“Rabi, umefika lini huku?”
26 Yesu akawajibu, **“Amin, amin nawaambia, ninyi
hamnitafuti kwa kuwa mliona ishara na miujiza, bali
kwa sababu mlikula ile mikate mkashiba.**
27 **Msishughulikie chakula kiharibikacho, bali
chakula kidumucho hata uzima wa milele, ambacho
Mwana wa Adamu atawapa. Yeye ndiye ambaye Mungu
Baba amemtia muhuri.”**
28 Ndipo wakamuuliza, “Tufanye nini ili tupate kuitenda
kazi ya Mungu?”
29 Yesu akawajibu, **“Kazi ya Mungu ndiyo hii:
Mwaminini yeye aliyetumwa naye.”**
30 Hivyo wakamuuliza, “Utafanya ishara gani ya muujiza,
ili tuione tukuamini? Utafanya jambo gani?
31 Baba zetu walikula mana jangwani, kama
ilivyoandikwa, ‘Aliwapa mikate kutoka mbinguni ili wale.’ ”
32 Yesu akawaambia, **“Amin, amin nawaambia, si Mose
aliyewapa mikate kutoka mbinguni, bali Baba yangu
ndiye anawapa mkate wa kweli kutoka mbinguni.**
33 **Kwa maana mkate wa Mungu ni yule ashukaye
kutoka mbinguni na kuupa ulimwengu uzima.”**
34 Wakamwambia, “Bwana, kuanzia sasa tupatie huo
mkate siku zote.”
35 Yesu akawaambia, **“Mimi ndimi mkate wa uzima.
Yeye ajaye kwangu, hataona njaa kamwe na yeye
aniaminiye, hataona kiu kamwe.**
36 **Lakini kama nilivyowaambia, mmeniona lakini
bado hamwamini.**
37 **Wale wote anipao Baba watakuja kwangu na yeyote
ajaye kwangu, sitamfukuzia nje kamwe.**
38 **Kwa kuwa nimeshuka kutoka mbinguni si ili
kufanya mapenzi yangu, bali mapenzi yake yeye
aliyenituma.**

39 **Haya ndiyo mapenzi yake yeye aliyenituma,**
kwamba, nisimpoteze hata mmoja wa wale alionipa,
bali niwafufue siku ya mwisho.
40 **Kwa maana mapenzi ya Baba yangu ni kwamba kila**
mmoja amtazamaye, Mwana na kumwamini awe na
uzima wa milele, nami nitawafufua siku ya mwisho."
41 Wayahudi wakaanza kunung'unika kwa kuwa alisema,
"Mimi ndimi mkate ulioshuka kutoka mbinguni."
42 Wakasema, "Huyu si Yesu, mwana wa Yosefu, ambaye
baba yake na mama yake tunawajua? Anawezaje basi sasa
kusema, **'Nimeshuka kutoka mbinguni'**?"
43 Hivyo Yesu akawaambia, **"Acheni kunung'unikiana**
ninyi kwa ninyi.
44 **Hakuna mtu awezaye kuja kwangu kama**
asipovutwa na Baba aliyenituma, nami nitamfufua
siku ya mwisho.
45 **Imeandikwa katika Manabii, 'Wote watafundishwa**
na Mungu.' Yeyote amsikilizaye Baba na kujifunza
kutoka kwake, huyo huja kwangu.
46 **Hakuna mtu yeyote aliyemwona Baba isipokuwa**
yeye atokaye kwa Mungu, yeye ndiye peke yake aliyem-
wona Baba.
47 **Amin, amin nawaambia, yeye anayeamini anao**
uzima wa milele.
48 **Mimi ni mkate wa uzima.**
49 **Baba zenu walikula mana jangwani, lakini wakafa.**
50 **Lakini hapa kuna mkate utokao mbinguni, ambao**
mtu yeyote akiula, hatakufa.
51 **Mimi ni mkate wa uzima ule uliotoka mbinguni.**
Mtu yeyote akiula mkate huu, ataishi milele. Mkate
huu ni mwili wangu, ambao nitautoa kwa ajili ya uzima
wa ulimwengu."
52 Ndipo Wayahudi wakaanza kuhojiana vikali wao kwa
wao wakisema, "Mtu huyu awezaje kutupatia mwili wake
tuule?"
53 Hivyo Yesu akawaambia, **"Amin, amin nawaambia,**
msipoula mwili wa Mwana wa Adamu na kuinywa
damu yake, hamna uzima ndani yenu.
54 **Mtu yeyote aulaye mwili wangu na kunywa damu**
yangu, anao uzima wa milele. Nami nitamfufua siku
ya mwisho.
55 **Kwa maana mwili wangu ni chakula cha kweli na**
damu yangu ni kinywaji cha kweli.
56 **Yeyote alaye mwili wangu na kunywa damu yangu,**
atakaa ndani yangu nami nitakaa ndani yake.

57 **Kama vile Baba aliye hai alivyonituma mimi, na**
kama nami ninavyoishi kwa sababu ya Baba, hivyo
anilaye mimi ataishi kwa sababu yangu.
58 **Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, si**
kama ule mkate baba zenu waliokula nao wakafa.
Lakini yeye aulaye mkate huu ataishi milele.”
59 Yesu alisema maneno haya alipokuwa akifundisha
katika sinagogi huko Kapernaumu.

Wafuasi Wengi Wamwacha Yesu

60 Wengi wa wafuasi wake waliposikia jambo hili
wakasema, “Mafundisho haya ni magumu. Ni nani awezaye
kuyapokea?”
61 Yesu alipojua kwamba wafuasi wake wananung’unika
kuhusu mafundisho yake, akawaambia, **“Je, jambo hili**
limewaudhi?
62 **Ingekuwaje basi kama mngemwona Mwana wa**
Adamu akipaa kwenda zake huko alipokuwa kwanza?
63 **Roho ndiye atiaye uzima, mwili haufai kitu. Ma-**
neno haya niliyowaambia ni Roho tena ni uzima.
64 **Lakini baadhi yenu hamwamini.”** Kwa maana Yesu
alifahamu tangu mwanzo wale ambao hawangemwamini
miongoni mwao na yule ambaye angemsaliti.
65 Akaendelea kusema, **“Hii ndiyo sababu niliwaambia**
kwamba hakuna mtu awezaye kuja kwangu isipokuwa
amejaliwa na Baba yangu.”
66 Tangu wakati huo wafuasi wake wengi wakarejea
nyuma wakaacha kumfuata.
67 Hivyo Yesu akawauliza wale wanafunzi wake kumi na
wawili, **“Je, ninyi pia mnataka kuondoka?”**
68 Simoni Petro akamjibu, “Bwana, tuondoke twende kwa
nani? Wewe unayo maneno ya uzima wa milele.
69 Tunaamini na kujua kuwa wewe ndiwe Aliye Mtakatifu
wa Mungu.”
70 Ndipo Yesu akajibu, **“Je, sikuwachagua ninyi kumi**
na wawili? Lakini mmoja wenu ni ibilisi.”
71 (Hapa alikuwa anasema juu ya Yuda, mwana wa Simoni
Iskariote. Ingawa alikuwa mmoja wa wale kumi na wawili,
ndiye ambaye baadaye angemsaliti Yesu.)

7

Kutokuamini Kwa Ndugu Zake Yesu

1 Baada ya mambo haya, Yesu alikwenda sehemu mbal-
imbali za Galilaya. Hakutaka kwenda Uyahudi kwa sababu
Wayahudi huko walitaka kumuua.
2 Sikukuu ya Vibanda ya Wayahudi ilikuwa imekaribia.

3 Hivyo ndugu zake Yesu wakamwambia, “Ondoka hapa
uende Uyahudi ili wanafunzi Wako wapate kuona miujiza
unayofanya.
4 Mtu anayetaka kujulikana hafanyi mambo yake kwa siri.
Kama unafanya mambo haya, jionyeshe kwa ulimwengu.”
5 Hata ndugu zake mwenyewe hawakumwamini.
6 Yesu akawaambia, **“Wakati wangu bado haujawadia,
lakini wakati wenu upo siku zote.**
7 **Ulimwengu hauwezi kuwachukia ninyi, lakini
unanichukia mimi kwa sababu ninawashuhudia
kwamba matendo yao ni maovu.**
8 **Ninyi nendeni kwenye Sikukuu, lakini mimi
sitahudhuria Sikukuu hii kwa sababu wakati wangu
haujawadia.”**
9 Akiisha kusema hayo, akabaki Galilaya.

Yesu Kwenye Sikukuu Ya Vibanda

10 Lakini ndugu zake walipokwisha kuondoka kwenda
kwenye Sikukuu, yeye pia alikwenda lakini kwa siri.
11 Wayahudi walikuwa wakimtafuta huko kwenye
Sikukuu na kuulizana, “Yuko wapi huyu mtu?”
12 Kulikuwa na minong’ono iliyoenea kumhusu Yesu
katika umati wa watu, wakati wengine wakisema, “Ni mtu
mwema.”
Wengine walikuwa wakisema, “La, yeye anawadanganya
watu.”
13 Lakini hakuna mtu yeyote aliyemsema waziwazi
kumhusu kwa sababu ya kuwaogopa Wayahudi.

Yesu Afundisha Kwenye Sikukuu

14 Ilipokaribia katikati ya Sikukuu, Yesu alipanda kwenda
Hekaluni na kuanza kufundisha.
15 Wayahudi wakastaajabia mafundisho yake wakasema,
“Mtu huyu amepataje kujua mambo haya bila ku-
fundishwa?”
16 Ndipo Yesu akawajibu, **“Mafundisho yangu si yangu
mwenyewe, bali yanatoka kwake yeye aliyenituma.**
17 **Mtu yeyote akipenda kufanya mapenzi ya Mungu,
atajua kama mafundisho yangu yanatoka kwa Mungu
au ninasema kwa ajili yangu mwenyewe.**
18 **Wale wanenao kwa ajili yao wenyewe hufanya
hivyo kwa kutaka utukufu wao wenyewe. Lakini yeye
atafutaye utukufu wa yule aliyemtuma ni wa kweli,
wala hakuna uongo ndani yake.**
19 **Je, Mose hakuwapa ninyi sheria? Lakini hakuna
hata mmoja wenu anayeishika hiyo sheria. Kwa nini
mnataka kuniua?”**

20 Ule umati wa watu ukamjibu, “Wewe una pepo mchafu!
Ni nani anayetaka kukuua?”
21 Yesu akawajibu, **“Nimefanya muujiza mmoja na
nyote mkastaajabu.**
22 **Lakini kwa kuwa Mose aliwaamuru tohara (ingawa
kwa kweli haikutoka kwa Mose bali kwa baba zenu
wakuu), mnamtahiri mtoto hata siku ya Sabato.**
23 **Ikiwa mtoto aweza kutahiriwa siku ya Sabato
kusudi sheria ya Mose isivunjwe, kwa nini
mnanikasirikia kwa kumponya mtu mwili wake wote
siku ya Sabato?**
24 **Acheni kuhukumu mambo kwa jinsi mnavyoona
tu, bali hukumuni kwa haki.”**

Je, Yesu Ndiye Kristo?

25 Ndipo baadhi ya watu wa Yerusalemu wakawa
wanasema, “Tazameni, huyu si yule mtu wanayetaka
kumuua?
26 Mbona yuko hapa anazungumza hadharani na wala
hawamwambii neno lolote? Je, inawezekana viongozi
wanafahamu kuwa huyu ndiye Kristo?*
27 Tunafahamu huyu mtu anakotoka, lakini Kristo
atakapokuja, hakuna yeyote atakayejua atokako.”
28 Ndipo Yesu, akaendelea kufundisha Hekaluni, akisema,
**“Ninyi mnanifahamu na kujua nitokako. Mimi sikuja
kwa ajili yangu mwenyewe, bali yeye aliyenituma ni
wa kweli na ninyi hammjui.**
29 **Mimi namjua kwa kuwa nimetoka kwake, naye
ndiye alinituma.”**
30 Ndipo wakatafuta kumkamata, lakini hakuna mtu
yeyote aliyethubutu kumshika kwa sababu saa yake ilikuwa
bado haijawadia.
31 Nao watu wengi wakamwamini, wakasema, “Je, Kristo
atakapokuja, atafanya miujiza mikuu zaidi kuliko aliy-
oifanya mtu huyu?”

Walinzi Wanatumwa Kumkamata Yesu

32 Mafarisayo wakasikia watu wakinong’ona mambo
kama hayo kuhusu Yesu, ndipo wao pamoja na viongozi wa
makuhani wakatuma walinzi wa Hekalu waende kumka-
mata.
33 Yesu akasema, **“Mimi bado niko pamoja nanyi kwa
kitambo kidogo, kisha nitarudi kwake yeye aliyeni-
tuma.**
34 **Mtanitafuta lakini hamtaniona, nami niliko ninyi
hamwezi kuja.”**

---

* **7:26** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

35 Wayahudi wakaulizana wao kwa wao, “Huyu mtu
anataka kwenda wapi ambako hatuwezi kumfuata? Je,
anataka kwenda kwa Wayunani ambako baadhi ya watu
wetu wametawanyikia, akawafundishe Wayunani?
36 Yeye ana maana gani anaposema, **‘Mtanitafuta lakini
hamtaniona,’** na, **‘nami niliko ninyi hamwezi kuja’**?”

Mito Ya Maji Ya Uzima

37 Siku ile ya mwisho ya Sikukuu, siku ile kuu, wakati
Yesu akiwa amesimama huko, akapaza sauti yake akasema,
“Kama mtu yeyote anaona kiu na aje kwangu anywe.
38 **Yeyote aniaminiye mimi, kama Maandiko yase-
mavyo, vijito vya maji ya uzima vitatiririka ndani
mwake.”**
39 Yesu aliposema haya alimaanisha Roho Mtakatifu
ambaye wote waliomwamini wangempokea, kwani mpaka
wakati huo, Roho alikuwa hajatolewa, kwa kuwa Yesu
alikuwa bado hajatukuzwa.

Mgawanyiko Miongoni Mwa Watu

40 Waliposikia maneno hayo, baadhi ya watu miongoni
mwa ule umati wakasema, “Hakika huyu ndiye yule Nabii.”
41 Wengine wakasema, “Huyu ndiye Kristo!”
Lakini wengine wakauliza, “Je, Kristo kwao ni Galilaya?
42 Je, Maandiko hayasemi kwamba Kristo atakuja kutoka
jamaa ya Daudi na kutoka Bethlehemu, mji alioishi Daudi?”
43 Kwa hiyo watu wakagawanyika kwa ajili ya Yesu.
44 Baadhi yao walitaka kumkamata, lakini hakuna
aliyethubutu kumgusa.

Kutokuamini Kwa Viongozi Wa Wayahudi

45 Hatimaye wale walinzi wa Hekalu wakarudi kwa vion-
gozi wa makuhani na Mafarisayo waliokuwa wamewatuma
ili kumkamata Yesu, wakaulizwa, “Mbona hamkumka-
mata?”
46 Wale walinzi wakajibu, “Kamwe hajanena mtu yeyote
kama yeye anenavyo.”
47 Mafarisayo wakajibu, “Je, nanyi pia mmedanganyika?
48 Je, kuna kiongozi yeyote au mmoja wa Mafarisayo
ambaye amemwamini?
49 Lakini huu umati wa watu wasiojua Sheria ya Mose,
wamelaaniwa.”
50 Ndipo Nikodemo, yule aliyekuwa amemwendea Yesu
siku moja usiku, ambaye alikuwa mmoja wao akauliza,
51 “Je, sheria zetu zinaturuhusu kumhukumu mtu kabla
ya kumsikiliza na kufahamu alilotenda?”

52 Wakamjibu, “Je, wewe pia unatoka Galilaya? Chunguza
nawe utaona kwamba hakuna nabii atokae Galilaya!” [
53 Kisha wakaondoka, kila mtu akarudi nyumbani kwake.

8

Mwanamke Aliyefumaniwa Akizini

1 Lakini Yesu akaenda katika Mlima wa Mizeituni.
2 Alfajiri na mapema Yesu akaja tena Hekaluni, watu wote
wakakusanyika, akakaa akaanza kuwafundisha.
3 Walimu wa sheria na Mafarisayo wakamleta
mwanamke mmoja aliyefumaniwa akizini. Wakamsi-
mamisha katikati ya umati wa watu wote.
4 Wakamwambia Yesu, “Mwalimu, huyu mwanamke
amekutwa akizini.
5 Katika sheria, Mose alituamuru kuwapiga kwa mawe
wanawake wa namna hii, mpaka wafe. Sasa wewe
wasemaje?”
6 Walimuuliza swali hili kama mtego ili wapate sababu ya
kumshtaki.
Lakini Yesu akainama akaanza kuandika ardhini kwa
kidole chake.
7 Walipoendelea kumuulizauliza akainuka, akawaambia,
**“Kama kuna mtu yeyote miongoni mwenu ambaye
hana dhambi na awe wa kwanza kumtupia jiwe.”**
8 Akainama tena na kuandika ardhini.
9 Waliposikia haya, wakaanza kuondoka mmoja mmoja,
wakianzia wazee, hadi Yesu akabaki peke yake na yule
mwanamke akiwa amesimama mbele yake.
10 Yesu akainuka na kumwambia, **“Wako wapi wale
waliokuwa wanakuhukumu kuwa mwenye hatia?”**
11 Yule mwanamke akajibu, “Hakuna hata mmoja
Bwana.”
Yesu akamwambia, **“Hata mimi sikuhukumu. Nenda
zako, kuanzia sasa usitende dhambi tena.”**]

Yesu Nuru Ya Ulimwengu

12 Kisha Yesu akasema nao tena akawaambia, **“Mimi ni
nuru ya ulimwengu. Mtu yeyote akinifuata hatatem-
bea gizani kamwe, bali atakuwa na nuru ya uzima.”**
13 Mafarisayo wakamwambia, “Ushuhuda wako haukuba-
liki kwa kuwa unajishuhudia mwenyewe.”
14 Yesu akawajibu, **“Hata kama najishuhudia
mwenyewe, ushuhuda wangu ni kweli kwa sababu
najua nilikotoka na ninakokwenda. Lakini ninyi
hamjui nilikotoka wala ninakokwenda.**
15 **Ninyi mnahukumu kwa kufuata vipimo vya kibi-
nadamu, mimi simhukumu mtu yeyote.**

16 **Lakini hata kama nikihukumu, uamuzi wangu ni sahihi kwa sababu sitoi hukumu yangu peke yangu, bali niko pamoja na Baba, aliyenituma.**
17 **Imeandikwa katika Sheria yenu kwamba, ushahidi wa watu wawili ni thabiti.**
18 **Mimi najishuhudia mwenyewe, naye Baba aliyenituma hunishuhudia."**
19 Ndipo wakamuuliza, "Huyo Baba yako yuko wapi?"
Yesu akawajibu, **"Ninyi hamnifahamu mimi ni nani, wala hammfahamu Baba yangu. Kama mngenifahamu mimi, mngemfahamu na Baba yangu."**
20 Yesu alisema maneno haya alipokuwa akifundisha katika chumba cha hazina Hekaluni. Lakini hakuna mtu aliyemkamata kwa kuwa saa yake ilikuwa haijawadia.

Yesu Atabiri Kifo Chake Mwenyewe

21 Yesu akawaambia tena, **"Ninaenda zangu, nanyi mtanitafuta, lakini mtakufa katika dhambi zenu. Niendako mimi ninyi hamwezi kuja."**
22 Ndipo wale Wayahudi wakasema, "Je, atajiua? Je, hii ndiyo sababu amesema, **'Niendako mimi ninyi hamwezi kuja'**?"
23 Akawaambia, **"Ninyi mmetoka chini, mimi nimetoka juu. Ninyi ni wa ulimwengu huu, mimi si wa ulimwengu huu.**
24 **Niliwaambia kuwa mtakufa katika dhambi zenu, kwa maana msipoamini ya kwamba 'Mimi Ndiye,' mtakufa katika dhambi zenu."**
25 Wakamuuliza, "Wewe ni nani?"
Naye Yesu akawajibu, **"Mimi ndiye yule ambaye nimekuwa nikiwaambia tangu mwanzo.**
26 **Nina mambo mengi ya kusema juu yenu na mengi ya kuwahukumu. Lakini yeye aliyenituma ni wa kweli, nami nanena na ulimwengu niliyoyasikia kutoka kwake."**
27 Hawakuelewa kuwa alikuwa akiwaambia juu ya Baba yake wa Mbinguni.
28 Kisha Yesu akawaambia, **"Mtakapokwisha kumwinua juu Mwana wa Adamu, ndipo mtakapojua kuwa, 'Mimi ndiye yule niliyesema na kwamba mimi sitendi jambo lolote peke yangu bali ninasema yale tu ambayo Baba yangu amenifundisha.**
29 **Yeye aliyenituma yu pamoja nami, hajaniacha, kwa kuwa siku zote nafanya mapenzi yake.' "**
30 Wengi waliomsikia Yesu akisema maneno haya wakamwamini.

Wanafunzi Wa Kweli

31 Kisha Yesu akawaambia wale Wayahudi
waliomwamini, **“Kama mkidumu katika maneno yangu,
mtakuwa wanafunzi wangu kweli kweli.**
32 **Ndipo mtaijua kweli nayo kweli itawaweka huru.”**
33 Wao wakamjibu, “Sisi tu wazao wa Abrahamu, nasi
hatujawa watumwa wa mtu yeyote. Wawezaje kusema
kwamba tutawekwa huru?”
34 Yesu akajibu, **“Amin, amin nawaambia, kila aten-
daye dhambi ni mtumwa wa dhambi.**
35 **Mtumwa hakai nyumbani anakotumika siku zote,
lakini mwana hukaa nyumbani daima.**
36 **Hivyo Mwana akiwaweka huru mtakuwa huru
kweli kweli.**
37 **Ninajua ya kuwa ninyi ni wazao wa Abrahamu,
lakini mnatafuta wasaa wa kuniua kwa sababu ndani
yenu hamna nafasi ya neno langu.**
38 **Ninasema yale niliyoyaona mbele za Baba yangu,
nanyi inawapa kufanya yale mliyosikia kutoka kwa
baba yenu.”**

Yesu Na Abrahamu

39 Wakajibu, “Baba yetu ni Abrahamu.”
Yesu akawaambia, **“Kama mngekuwa wazao wa Abra-
hamu mngefanya mambo yale aliyofanya Abrahamu.**
40 **Lakini sasa ninyi mnatafuta kuniua, mtu ambaye
nimewaambia kweli ile niliyosikia kutoka kwa Mungu,
Abrahamu hakufanya jambo la namna hii.**
41 **Ninyi mnafanya mambo afanyayo baba yenu.”**
Wakamjibu, “Sisi hatukuzaliwa kwa uzinzi. Tunaye Baba
mmoja, Mungu pekee.”
42 Yesu akawaambia, **“Kama Mungu angekuwa Baba
yenu, mngenipenda, kwa maana nilitoka kwa Mungu
na sasa niko hapa. Sikuja kwa ajili yangu mwenyewe,
ila yeye alinituma.**
43 **Kwa nini hamwelewi ninayowaambia? Ni kwa
sababu hamwezi kusikia nisemacho.**
44 **Ninyi ni watoto wa baba yenu ibilisi, nanyi
mnataka kutimiza matakwa ya baba yenu. Yeye
alikuwa muuaji tangu mwanzo, wala hakushikana na
kweli maana hamna kweli ndani yake. Asemapo uongo
husema yaliyo yake mwenyewe kwa maana yeye ni
mwongo na baba wa huo uongo.**
45 **Lakini kwa sababu nimewaambia kweli hamkuni-
amini!**

46 **Je, kuna yeyote miongoni mwenu awezaye ku-**
nithibitisha kuwa mwenye dhambi? Kama nawaambia
yaliyo kweli, mbona hamniamini?
47 **Yeye atokaye kwa Mungu husikia kile Mungu**
asemacho. Sababu ya ninyi kutosikia ni kwa kuwa
hamtokani na Mungu."

Maelezo Ya Yesu Kuhusu Yeye Mwenyewe

48 Wayahudi wakamjibu Yesu, "Je, hatuko sahihi tuna-
posema ya kwamba wewe ni Msamaria na ya kwamba una
pepo mchafu?"
49 Yesu akawajibu, **"Mimi sina pepo mchafu, bali**
ninamheshimu Baba yangu, nanyi mnanidharau.
50 **Lakini mimi sitafuti utukufu wangu mwenyewe,**
bali yuko anayetaka kunitukuza, naye ndiye mwamuzi.
51 **Amin, amin nawaambia, mtu yeyote akilitii neno**
langu hataona mauti milele."
52 Ndipo Wayahudi wakamwambia, "Sasa tumejua
kwamba una pepo mchafu. Ikiwa Abrahamu alikufa na
vivyo hivyo manabii, nawe unasema 'Mtu akitii neno langu
hatakufa milele.'
53 Je, wewe ni mkuu kuliko baba yetu Abrahamu ambaye
alikufa na manabii ambao nao pia walikufa? Hivi wewe
unajifanya kuwa nani?"
54 Yesu akawajibu, **"Kama nikijitukuza utukufu wangu**
hauna maana. Baba yangu, huyo ambaye ninyi mnadai
kuwa ni Mungu wenu, ndiye anitukuzaye mimi.
55 **Ingawa hamkumjua, mimi ninamjua. Kama ninge-**
sema simjui, ningekuwa mwongo kama ninyi, lakini
mimi ninamjua na ninalitii neno lake.
56 **Baba yenu Abrahamu alishangilia kwamba angali-**
iona siku yangu, naye akaiona na akafurahi."
57 Wayahudi wakamwambia, "Wewe hujatimiza hata
miaka hamsini, wewe wasema umemwona Abrahamu?"
58 Yesu akawaambia, **"Amin, amin nawaambia, kabla**
Abrahamu hajakuwako, 'Mimi niko.' "
59 Ndipo wakaokota mawe ili kumpiga, lakini Yesu akaji-
ficha, naye akatoka Hekaluni.

9

Yesu Amponya Mtu Aliyezaliwa Kipofu

1 Yesu alipokuwa akipita, akamwona mtu aliyekuwa
kipofu tangu kuzaliwa.
2 Wanafunzi wake wakamuuliza, "Rabi, ni nani aliyetenda
dhambi, ni huyu mtu au wazazi wake hata azaliwe kipofu?"

3 Yesu akawajibu, **“Huyu mtu wala wazazi wake hawakutenda dhambi. Alizaliwa kipofu ili kazi za Mungu zidhihirishwe katika maisha yake.**
4 **Yanipasa kuzifanya kazi zake yeye aliyenituma wakati bado ni mchana, kwa kuwa usiku waja ambapo hakuna mtu awezaye kufanya kazi.**
5 **Wakati niko ulimwenguni, mimi ni nuru ya ulimwengu.”**
6 Baada ya kusema haya, akatema mate ardhini, akatengeneza tope kwa mate na kumpaka yule mtu kipofu machoni.
7 Kisha akamwambia, **“Nenda ukanawe katika bwawa la Siloamu.”** (Siloamu maana yake ni aliyetumwa.) Ndipo yule kipofu akaenda, akanawa, naye akarudi akiwa anaona.
8 Majirani zake na wale wote waliokuwa wamemwona hapo awali akiombaomba wakaanza kuuliza, “Je, huyu si yule aliyekuwa akiketi akiombaomba?”
9 Wengine wakasema, “Ndiye.”
Wengine wakasema, “Siye, bali wamefanana.”
Lakini yeye akawaambia, “Mimi ndiye.”
10 Wakamuuliza, “Basi macho yako yalifumbuliwaje?”
11 Yeye akawajibu, “Yule mtu aitwaye Yesu alitengeneza tope, akanipaka machoni mwangu, naye akaniambia nenda ukanawe katika Bwawa la Siloamu, ndipo nikanawa nami nikapata kuona!”
12 Wale wakamuuliza, “Yeye huyo mtu yuko wapi?”
Akawajibu, “Sijui.”

Mafarisayo Wachunguza Kuponywa Kwa Kipofu

13 Wakamleta kwa Mafarisayo yule mtu aliyekuwa kipofu hapo awali.
14 Basi siku hiyo Yesu alipotengeneza tope na kuyafungua macho ya huyo mtu ilikuwa Sabato.
15 Mafarisayo nao wakaanza kumuuliza alivyopata kuponywa. Naye akawaambia, “Alinipaka tope kwenye macho yangu, nikanawa na sasa ninaona.”
16 Baadhi ya Mafarisayo wakasema, “Huyu mtu hatoki kwa Mungu, kwa sababu hashiki Sabato.”
Lakini wengine wakasema, “Awezaje mtu mwenye dhambi kufanya miujiza kama hii?” Wakagawanyika.
17 Hivyo wakamwambia tena yule mtu aliyekuwa kipofu, “Wewe ndiwe uliyefumbuliwa macho, wasemaje kuhusu mtu huyo?” Maana macho yako ndiyo yaliyofumbuliwa.
Yeye akawajibu, “Yeye ni nabii.”

18 Wale Wayahudi hawakuamini ya kuwa mtu huyo
alikuwa kipofu, akapata kuona, mpaka walipowaita wazazi
wake.
19 Wakawauliza, “Je, huyu ni mtoto wenu, ambaye
mnasema alizaliwa kipofu? Imekuwaje basi sasa anaona?”
20 Wazazi wake wakajibu, “Tunajua ya kuwa huyu ni
mtoto wetu na ya kuwa alizaliwa kipofu.
21 Lakini sisi hatujui ni kwa jinsi gani kwamba sasa
anaona, wala hatujui ni nani aliyemfungua macho yake.
Muulizeni, yeye ni mtu mzima na anaweza kujieleza
mwenyewe.”
22 Wazazi wake walisema hivi kwa sababu waliwaogopa
Wayahudi kwani walikuwa wamekubaliana kuwa mtu
yeyote atakayemkiri Yesu kuwa ndiye Kristo* atafukuzwa
kutoka sinagogi.
23 Kwa hiyo wazazi wake wakasema, “Yeye ni mtu mzima.
Muulizeni.”
24 Hivyo kwa mara ya pili wakamwita yule aliyekuwa
kipofu, nao wakamwambia, “Mpe Mungu utukufu! Sisi
tunafahamu kuwa mtu huyu aliyekuponya ni mwenye
dhambi.”
25 Akawajibu, “Mimi sijui kama yeye ni mwenye dhambi.
Lakini jambo moja ninalojua, nilikuwa kipofu na sasa
ninaona.”
26 Wakamuuliza, “Alikufanyia nini? Aliyafumbuaje ma-
cho yako?”
27 Akawajibu, “Tayari nimekwisha kuwaambia, nanyi
hamtaki kunisikiliza. Mbona mnataka kusikia tena? Je,
ninyi nanyi mnataka kuwa wanafunzi wake?”
28 Ndipo wakamtukana na kusema, “Wewe ndiwe
mwanafunzi wake, Sisi ni wanafunzi wa Mose.
29 Tunajua kwamba Mungu alisema na Mose, lakini kwa
habari ya mtu huyu hatujui atokako.”
30 Yule mtu akawajibu, “Hili ni jambo la ajabu! Hamjui
anakotoka, naye amenifungua macho yangu!
31 Tunajua ya kuwa Mungu hawasikilizi wenye dhambi,
lakini huwasikiliza wote wanaomcha na kumtii.
32 Tangu zamani hatujasikia kwamba mtu amemponya
yeyote aliyezaliwa kipofu.
33 Kama huyu mtu hakutoka kwa Mungu, asingeweza
kufanya lolote.”
34 Wao wakamjibu, “Wewe ulizaliwa katika dhambi
kabisa, nawe unajaribu kutufundisha?” Wakamfukuza
atoke nje.

---

* **9:22** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

Upofu Wa Kiroho

35 Yesu aliposikia kuwa wamemfukuzia nje yule mtu
aliyemfumbua macho, alimkuta akamuuliza, **"Je, un-**
amwamini Mwana wa Adamu?"
36 Yule mtu akamjibu, "Yeye ni nani, Bwana? Niambie ili
nipate kumwamini."
37 Yesu akamjibu, **"Umekwisha kumwona, naye**
anayezungumza nawe, ndiye."
38 Yule mtu akasema, "Bwana, naamini." Naye
akamwabudu.
39 Yesu akasema, **"Nimekuja ulimwenguni humu kwa**
ajili ya kuhukumu, ili wale walio vipofu wapate kuona,
nao wale wanaoona, wawe vipofu."
40 Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa karibu naye wakam-
sikia na kumwambia, "Je, kweli sisi ni vipofu?"
41 Yesu akawajibu, **"Kama mngekuwa vipofu kweli,**
msingekuwa na hatia ya dhambi, lakini kwa kuwa
mnasema, 'Tunaona,' basi mna hatia.

10

Mchungaji Mwema

1 **"Amin, amin nawaambia, yeye asiyeingia katika**
zizi la kondoo kwa kupitia kwenye lango, lakini
akwea kuingia ndani kwa njia nyingine, ni mwizi na
mnyang'anyi.
2 **Yeye anayeingia kwa kupitia kwenye lango ndiye**
mchungaji wa kondoo.
3 **Mlinzi humfungulia lango na kondoo huisikia sauti**
yake. Huwaita kondoo wake kwa majina yao na
kuwatoa nje ya zizi.
4 **Akiisha kuwatoa wote nje, hutangulia mbele yao na**
kondoo humfuata kwa kuwa wanaijua sauti yake.
5 **Lakini kondoo hawatamfuata mgeni bali**
watamkimbia, kwa sababu hawaijui sauti ya mgeni."
6 Yesu alitumia mfano huu, lakini wao hawakuelewa hayo
aliyokuwa akiwaambia.
7 Kwa hiyo Yesu akasema nao tena akawaambia, **"Amin,**
amin nawaambia, mimi ndimi lango la kondoo.
8 **Wote walionitangulia ni wevi na wanyang'anyi,**
lakini kondoo hawakuwasikia.
9 **Mimi ndimi lango, yeyote anayeingia zizini kwa**
kupitia kwangu ataokoka, ataingia na kutoka, naye
atapata malisho.
10 **Mwizi huja ili aibe, kuua na kuangamiza. Mimi**
nimekuja ili wapate uzima kisha wawe nao tele.

11 **“Mimi ndimi mchungaji mwema. Mchungaji**
mwema huutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo.
12 **Mtu wa kuajiriwa sio mchungaji mwenye kondoo.**
Amwonapo mbwa mwitu akija, yeye hukimbia na
kuwaacha kondoo. Naye mbwa mwitu hulishambulia
kundi na kulitawanya.
13 **Yeye hukimbia kwa sababu ameajiriwa wala hawa-**
jali kondoo.
14 **“Mimi ndimi mchungaji mwema. Ninawajua**
kondoo wangu nao kondoo wangu wananijua.
15 **Kama vile Baba anavyonijua mimi, nami ninavy-**
omjua Baba, nami nautoa uhai wangu kwa ajili ya
kondoo.
16 **Ninao kondoo wengine ambao si wa zizi hili,**
inanipasa kuwaleta, nao wataisikia sauti yangu, hivyo
patakuwa na kundi moja na mchungaji mmoja.
17 **Baba yangu ananipenda kwa kuwa ninautoa uhai**
wangu ili niupate tena.
18 **Hakuna mtu aniondoleaye uhai wangu, bali nin-**
autoa kwa hiari yangu mwenyewe. Ninao uwezo wa
kuutoa uhai wangu na pia ninao uwezo wa kuutwaa
tena. Amri hii nimepewa na Baba yangu.”
19 Kwa maneno haya Wayahudi waligawanyika.
20 Wengi wao wakasema, “Huyu amepagawa na pepo
mchafu, naye amechanganyikiwa.”
21 Wengine wakasema, “Haya si maneno ya mtu aliyepa-
gawa na pepo mchafu. Je, pepo mchafu aweza kufungua
macho ya kipofu?”

Yesu Akataliwa Na Wayahudi

22 Wakati huo ilikuwa Sikukuu ya Kuwekwa wakfu kwa
Hekalu* huko Yerusalemu, nao ulikuwa wakati wa majira
ya baridi.
23 Naye Yesu alikuwa akitembea ndani ya Hekalu katika
ukumbi wa Solomoni.
24 Wayahudi wakamkusanyikia wakamuuliza,
“Utatuweka katika hali ya mashaka mpaka lini? Kama
wewe ndiye Kristo† tuambie waziwazi.”
25 Yesu akawajibu, **“Nimewaambia, lakini hamwamini.**
Mambo ninayoyatenda kwa jina la Baba yangu yanan-
ishuhudia.
26 **Lakini hamwamini, kwa sababu ninyi si wa kundi**
la kondoo wangu.

---

* **10:22** Sikukuu ya Kuwekwa wakfu kwa Hekalu ni Hanukkah kwa Kiebrania.
† **10:24** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

27 **Kondoo wangu huisikia sauti yangu nami nawajua, nao hunifuata,**
28 **nami ninawapa uzima wa milele, hawataangamia kamwe wala hakuna mtu atakayewapokonya kutoka mikono yangu.**
29 **Baba yangu aliyenipa hawa ni mkuu kuliko wote na hakuna awezaye kuwapokonya kutoka mikononi mwake.**
30 **Mimi na Baba yangu tu umoja.”**

31 Kwa mara nyingine Wayahudi wakainua mawe ili wampige nayo,
32 lakini Yesu akawaambia, **“Nimewaonyesha miujiza mingi mikubwa kutoka kwa Baba yangu. Ni ipi katika hiyo mnataka kunipiga mawe?”**

33 Wayahudi wakamjibu, “Hatukupigi mawe kwa sababu ya mambo mema uliyotenda, bali ni kwa kuwa umekufuru. Wewe ingawa ni mwanadamu unajifanya kuwa Mungu.”

34 Yesu akawajibu, **“Je, haikuandikwa katika Sheria ya kwamba, ‘Nimesema kuwa, ninyi ni miungu?’**
35 **Kama aliwaita ‘miungu,’ wale ambao neno la Mungu liliwafikia, nayo Maandiko hayawezi kutanguka,**
36 **je, mwawezaje kusema kwamba yule ambaye Baba amemweka wakfu na kumtuma ulimwenguni anakufuru, kwa sababu nilisema, ‘Mimi ni Mwana wa Mungu?’**
37 **Ikiwa sifanyi kazi za Baba yangu, basi msiniamini,**
38 **lakini ikiwa nazifanya kazi za Mungu, hata kama hamniamini mimi ziaminini hizo kazi, ili mpate kujua na kuelewa kwamba Baba yu ndani yangu, nami ndani yake.”**
39 Ndipo wakajaribu kumkamata kwa mara nyingine, lakini akaponyoka kutoka mikononi mwao.

40 Akaenda tena ng’ambo ya Mto Yordani mpaka mahali pale ambapo Yohana alikuwa akibatiza hapo awali, naye akakaa huko.
41 Watu wengi wakamjia, nao wakawa wakisema, “Yohana hakufanya muujiza wowote, lakini kila jambo alilosema kumhusu huyu mtu ni kweli.”
42 Nao wengi wakamwamini Yesu huko.

11

Kifo Cha Lazaro

1 Basi mtu mmoja jina lake Lazaro alikuwa mgonjwa.
Yeye alikuwa akiishi Bethania kijiji cha Maria na Martha
dada zake.
2 Huyu Maria, ambaye Lazaro kaka yake alikuwa
mgonjwa, ndiye yule ambaye alimpaka Bwana mafuta na
kuifuta miguu yake kwa nywele zake.
3 Hivyo hawa dada wawili walituma ujumbe kwa Yesu
kumwambia, “Bwana, yule umpendaye ni mgonjwa.”
4 Lakini Yesu aliposikia hayo, akasema, **“Ugonjwa
huu hautaleta mauti bali umetokea ili kudhihirisha
utukufu wa Mungu, ili Mwana wa Mungu apate ku-
tukuzwa kutokana na ugonjwa huu.”**
5 Pamoja na hivyo, ingawa Yesu aliwapenda Martha,
Maria na Lazaro ndugu yao,
6 baada ya kusikia kwamba Lazaro ni mgonjwa, aliende-
lea kukawia huko alikokuwa kwa siku mbili zaidi.
7 Ndipo akawaambia wanafunzi wake, **“Haya, turudi
Uyahudi.”**
8 Wanafunzi wake wakamwambia, “Rabi, Wayahudi wa-
likuwa wanataka kukupiga mawe, nawe unataka kurudi
huko?”
9 Yesu akawajibu, **“Si kuna saa kumi na mbili za
mchana katika siku moja? Wala watembeao mchana
hawawezi kujikwaa kwa maana wanaona nuru ya
ulimwengu huu.**
10 **Lakini wale watembeao usiku hujikwaa kwa
sababu hakuna nuru ndani yao.”**
11 Baada ya kusema haya, Yesu akawaambia, **“Rafiki yetu
Lazaro amelala, lakini naenda kumwamsha.”**
12 Wanafunzi wakamwambia, “Bwana, kama amelala
usingizi ataamka.”
13 Hata hivyo, Yesu alikuwa anazungumzia kuwa Lazaro
amekufa, lakini wanafunzi wake hawakuelewa, walidhani
kwamba anasema Lazaro amelala usingizi tu.
14 Kwa hiyo Yesu akawaambia waziwazi, **“Lazaro amek-
ufa.**
15 **Hata hivyo nafurahi kwa kuwa sikuwepo huko
kabla ya Lazaro kufa, ili mpate kuamini. Lakini sasa
twendeni kwake.”**
16 Tomaso aliyeitwa Pacha akawaambia wanafunzi wen-
zake, “Sisi nasi twendeni tukafe pamoja naye.”

Yesu Ndiye Ufufuo Na Uzima

17 Yesu alipowasili huko alikuta Lazaro amekuwa
kaburini siku nne.

18 Basi Bethania ulikuwa karibu na Yerusalemu umbali
wa karibu maili mbili,*
19 na Wayahudi wengi walikuwa wamekuja kuwafariji
Martha na Maria kwa ajili ya kufiwa na ndugu yao.
20 Martha aliposikia kwamba Yesu anakuja, alitoka
kwenda kumlaki, ila Maria alibaki nyumbani.
21 Martha akamwambia Yesu, "Bwana, kama ungalikuwa
hapa, ndugu yangu hangalikufa.
22 Lakini sasa ninajua kuwa chochote utakachomwomba
Mungu, atakupa."
23 Yesu akamwambia, **"Ndugu yako atafufuka."**
24 Martha akamjibu, "Ninajua ya kuwa atafufuka wakati
wa ufufuo wa wafu siku ya mwisho."
25 Yesu akamwambia, **"Mimi ndiye huo ufufuo na
uzima. Yeye aniaminiye mimi, hata akifa atakuwa
anaishi
26 na yeyote aishiye na kuniamini hatakufa kabisa
hata milele. Je, unasadiki haya?"**
27 Martha akamwambia, "Ndiyo Bwana, ninaamini ya
kuwa wewe ndiwe Kristo,† Mwana wa Mungu, yeye ajaye
ulimwenguni."

Yesu Alia

28 Baada ya kusema haya Martha alikwenda, akamwita
Maria dada yake faraghani na kumwambia, "Mwalimu
yuko hapa anakuita."
29 Maria aliposikia hivyo, akaondoka upesi akaenda
mpaka alipokuwa Yesu.
30 Yesu alikuwa hajaingia kijijini, bali alikuwa bado yuko
mahali pale alipokutana na Martha.
31 Wale Wayahudi waliokuwa pamoja na Maria nyumbani
wakimfariji walipoona ameondoka haraka na kutoka nje,
walimfuata wakidhani ya kwamba alikuwa anakwenda
kule kaburini kulilia huko.
32 Maria alipofika mahali pale Yesu alipokuwa, alipiga
magoti miguuni Pake na kusema, "Bwana, kama unga-
likuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa."
33 Yesu alipomwona Maria akilia na wale Wayahudi
waliokuja pamoja naye pia wakilia, Yesu alisikia uchungu
moyoni, akafadhaika sana.
34 Akauliza, **"Mmemweka wapi?"**
Wakamwambia, "Bwana, njoo upaone."
35 Yesu akalia machozi.

---

* **11:18** Maili mbili ni kama kilomita tatu. † **11:27** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

36 Ndipo Wayahudi wakasema, “Tazama jinsi alivy-
ompenda Lazaro!”
37 Lakini wengine wakasema, “Je, yule aliyefungua macho
ya kipofu, hakuweza kumfanya na huyu asife?”

Yesu Amfufua Lazaro

38 Yesu kwa mara nyingine akiwa amefadhaika sana,
akafika penye kaburi. Hilo kaburi lilikuwa pango ambalo
jiwe lilikuwa limewekwa kwenye ingilio lake.
39 Yesu akasema, **“Liondoeni hilo jiwe.”**
Martha ndugu yake yule aliyekuwa amekufa akasema,
“Lakini Bwana, wakati huu atakuwa ananuka kwani amek-
wisha kuwa kaburini siku nne.”
40 Yesu akamwambia, **“Sikukuambia kwamba kama
ukiamini utauona utukufu wa Mungu?”**
41 Kwa hiyo wakaliondoa lile jiwe kutoka kaburini. Yesu
akainua macho yake juu akasema, **“Baba, ninakushukuru
kwa kuwa wanisikia.**
42 **Ninajua ya kuwa wewe hunisikia siku zote, lakini
nimesema haya kwa ajili ya umati huu uliosimama
hapa, ili wapate kuamini ya kuwa wewe umenituma.”**
43 Baada ya kusema haya, Yesu akapaza sauti yake akaita,
“Lazaro, njoo huku!”
44 Yule aliyekuwa amekufa akatoka nje, mikono yake na
miguu yake ikiwa imeviringishiwa vitambaa vya kitani na
leso usoni pake.
Yesu akawaambia, **“Mfungueni, mwacheni aende
zake.”**

Shauri La Kumuua Yesu
(Mathayo 26:1-5; Marko 14:1-2; Luka 22:1-2)

45 Hivyo Wayahudi wengi waliokuwa wamekuja kumfariji
Maria, walipoona yale Yesu aliyoyatenda wakamwamini.
46 Lakini baadhi yao wakaenda kwa Mafarisayo na
kuwaambia mambo Yesu aliyoyafanya.
47 Kwa hiyo viongozi wa makuhani na Mafarisayo wakaita
mkutano wa baraza.
Wakaulizana, “Tufanyeje? Huyu mtu anafanya ishara
nyingi.
48 Kama tukimwacha aendelee hivi, kila mtu atamwamini,
nao Warumi watakuja na kupaharibu mahali petu patakat-
ifu na taifa letu.”
49 Mmoja wao aliyeitwa Kayafa, ambaye alikuwa kuhani
mkuu mwaka huo, akasema, “Ninyi hamjui kitu chochote!
50 Hamjui kwamba ni afadhali mtu mmoja afe kwa ajili
ya watu, kuliko taifa lote liangamie?”

51 Hakusema haya kutokana na mawazo yake mwenyewe
bali kama kuhani mkuu mwaka huo, alitabiri kuwa Yesu
angelikufa kwa ajili ya taifa la Wayahudi,
52 wala si kwa ajili ya taifa hilo pekee, bali pia kwa ajili
ya watoto wa Mungu waliotawanyika, ili kuwaleta pamoja
na kuwafanya wawe wamoja.
53 Hivyo tangu siku hiyo wakawa wanafanya mipango ili
wamuue Yesu.
54 Kwa hiyo Yesu akawa hatembei hadharani miongoni
mwa Wayahudi, bali alijitenga akaenda sehemu iliyo karibu
na jangwa kwenye kijiji kiitwacho Efraimu. Akakaa huko
na wanafunzi wake.
55 Basi Pasaka ya Wayahudi ilipokuwa imekaribia, watu
wengi walitoka vijijini wakaenda Yerusalemu kabla ya
Pasaka ili wakajitakase.
56 Watu wakawa wanamtafuta Yesu, nao waliposimama
kwenye eneo la Hekalu waliulizana, Je, mtu huyu hatakuja
kamwe kwenye Sikukuu?
57 Viongozi wa makuhani na Mafarisayo walikuwa wame-
toa amri kuwa yeyote atakayejua mahali Yesu aliko, lazima
atoe taarifa ili wapate kumkamata.

12

Maria Ampaka Yesu Mafuta Huko Bethania
(Mathayo 26:6-13; Marko 14:3-9)

1 Siku sita kabla ya Pasaka, Yesu alikwenda Bethania
mahali ambako Lazaro aliyekuwa amefufuliwa na Yesu
alikuwa anaishi.
2 Wakaandaa karamu kwa heshima ya Yesu. Martha
akawahudumia wakati Lazaro alikuwa miongoni mwa
waliokaa mezani pamoja na Yesu.
3 Kisha Maria akachukua chupa ya painti moja* yenye
manukato ya nardo† safi ya thamani kubwa, akayamimina
miguuni mwa Yesu na kuifuta kwa nywele zake. Nyumba
nzima ikajaa harufu nzuri ya manukato.
4 Ndipo Yuda Iskariote mwana wa Simoni, mmoja wa
wale wanafunzi ambaye ndiye angemsaliti Yesu, akasema,
5 “Kwa nini manukato haya hayakuuzwa kwa dinari 300‡
na fedha hizo wakapewa maskini?”
6 Yuda alisema hivi si kwa kuwa aliwajali maskini, bali
kwa kuwa alikuwa mwizi, kwani ndiye alikuwa akitunza
mfuko wa fedha akawa anaiba kile kilichowekwa humo.

---

* **12:3** Painti moja ni kama nusu lita. † **12:3** Nardo ni aina ya mafuta yaliyokuwa yanatengenezwa kutokana na mimea yenye mizizi inayotoa harufu nzuri. ‡ **12:5** Dinari 300 ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku 300.

7 Yesu akasema, **“Mwacheni. Aliyanunua manukato**
hayo ili ayaweke kwa ajili ya siku ya maziko yangu.
8 **Maskini mtakuwa nao siku zote, lakini mimi ham-**
takuwa nami siku zote.”

Shauri La Kumuua Lazaro

9 Umati mkubwa wa Wayahudi walipojua kwamba Yesu
alikuwa huko Bethania, walikuja si tu kwa ajili ya Yesu,
lakini pia kumwona Lazaro ambaye Yesu alikuwa amem-
fufua.
10 Kwa hiyo viongozi wa makuhani wakafanya mpango
wa kumuua Lazaro pia,
11 kwa kuwa kutokana na habari za kufufuliwa
kwake Wayahudi wengi walikuwa wanamwendea Yesu na
kumwamini.

Kuingia Kwa Yesu Yerusalemu Kwa Ushindi
(Mathayo 21:1-11; Marko 1:1-11; Luka 19:28-40)

12 Siku iliyofuata umati mkubwa uliokuwa umekuja
kwenye Sikukuu walisikia kwamba Yesu angekuja
Yerusalemu.
13 Basi wakachukua matawi ya mitende, wakatoka
kwenda kumlaki, huku wakipaza sauti wakisema,
“Hosana!”§

“Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana!”

“Amebarikiwa Mfalme wa Israeli!”
14 Yesu akamkuta mwana-punda akampanda, kama
ilivyoandikwa,
15 “Usiogope, Ewe binti Sayuni;
tazama, Mfalme wako anakuja,
amepanda mwana-punda!”
16 Wanafunzi wake Yesu mwanzoni hawakuelewa mambo
haya, lakini Yesu alipotukuzwa, ndipo walipokumbuka
kuwa mambo haya yalikuwa yameandikwa kwa ajili yake
na alitendewa yeye.
17 Wale waliokuwepo wakati Yesu alipomwita Lazaro ku-
toka kaburini na kumfufua kutoka kwa wafu, waliendelea
kushuhudia.
18 Ni kwa sababu pia walikuwa wamesikia kwamba
alikuwa ametenda muujiza huu ndiyo maana umati wa
watu ukaenda kumlaki.
19 Hivyo Mafarisayo walipoona hayo wakaambiana,
“Mnaona, hamwezi kufanya lolote. Angalieni, ulimwengu
wote unamfuata yeye!”

---

§ **12:13** Kiebrania kusema Okoa, basi likawa neno la shangwe.

Yesu Anatabiri Kifo Chake

20 Basi palikuwa Wayunani fulani miongoni mwa wale
waliokuwa wamekwenda kuabudu wakati wa Sikukuu.
21 Hawa wakamjia Filipo, ambaye alikuwa mwenyeji wa
Bethsaida huko Galilaya, wakiwa na ombi. Wakamwambia,
"Tungependa kumwona Yesu."
22 Filipo akaenda akamweleza Andrea, nao wote wawili
wakamwambia Yesu.
23 Yesu akawajibu, **"Saa imewadia ya Mwana wa
Adamu kutukuzwa.**
24 **Amin, amin nawaambia, mbegu ya ngano isipoan-
guka ardhini na kufa, hubakia kama mbegu peke yake.
Lakini ikifa huzaa mbegu nyingi.**
25 **Mtu yeyote anayependa maisha yake atayapoteza,
naye ayachukiaye maisha yake katika ulimwengu huu
atayaokoa hata kwa uzima wa milele.**
26 **Mtu yeyote akinitumikia lazima anifuate, nami
mahali nilipo ndipo mtumishi wangu atakapokuwa.
Mtu akinitumikia, Baba yangu atamheshimu.**
27 **"Sasa roho yangu imefadhaika sana. Niseme nini?
'Baba, niokoe katika saa hii.' Lakini ni kwa kusudi hili
nimeufikia wakati huu.**
28 **Baba, litukuze jina lako."**
Ndipo ikaja sauti kutoka mbinguni, "Nimelitukuza, nami
nitalitukuza tena."
29 Ule umati wa watu uliokuwa mahali pale uliisikia
nao ukasema, "Hiyo ni sauti ya radi," wengine wakasema,
"Malaika ameongea naye."
30 Yesu akawaambia, **"Sauti hii imesikika kwa faida
yenu, wala si kwa faida yangu.**
31 **Sasa ni saa ya hukumu kwa ajili ya ulimwengu huu,
sasa mkuu wa ulimwengu huu atatupwa nje.**
32 **Lakini mimi, nikiinuliwa kutoka nchi, nitawavuta
watu wote waje kwangu."**
33 Yesu aliyasema haya akionyesha ni kifo gani atakachok-
ufa.
34 Ule umati wa watu ukapiga kelele ukasema, "Tumesikia
kutoka Sheria kwamba 'Kristo* adumu milele,' wewe
wawezaje kusema, **'Mwana wa Adamu hana budi kuin-
uliwa juu'**? Huyu 'Mwana wa Adamu' ni nani?"
35 Ndipo Yesu akawaambia, **"Bado kitambo kidogo nuru
ingalipo pamoja nanyi. Enendeni maadamu mna nuru,
msije mkakumbwa na giza. Mtu anayetembea gizani
hajui anakokwenda.**

---

* **12:34** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

36 **Wekeni tumaini lenu katika nuru hiyo ili mpate**
kuwa wana wa nuru.” Baada ya kusema haya, Yesu
aliondoka, akajificha wasimwone.

Wayahudi Waendelea Kutokuamini

37 Hata baada ya Yesu kufanya miujiza hii yote mbele yao,
bado hawakumwamini.
38 Hili lilikuwa ili kutimiza lile neno la nabii Isaya
lililosema:
“Bwana, ni nani aliyeamini ujumbe wetu,
na mkono wa Bwana umefunuliwa kwa nani?”
39 Kwa hivyo hawakuamini, kwa sababu Isaya anasema
mahali pengine:
40 “Amewafanya vipofu,
na kuifanya mioyo yao kuwa migumu,
ili wasiweze kuona kwa macho yao,
wala kuelewa kwa mioyo yao,
wasije wakageuka nami nikawaponya.”
41 Isaya alisema haya alipoona utukufu wa Yesu na kunena
habari zake.
42 Lakini wengi miongoni mwa viongozi wa Wayahudi
walimwamini, lakini kwa sababu ya Mafarisayo hawakukiri
waziwazi kwa maana waliogopa kufukuzwa katika masin-
agogi.
43 Wao walipenda sifa za wanadamu kuliko sifa zitokazo
kwa Mungu.

Amwaminiye Yesu Hatabaki Gizani

44 Yesu akapaza sauti akasema, **“Yeyote aniaminiye,**
haniamini mimi peke yangu, bali yeye aliyenituma.
45 **Yeyote anionaye mimi, amemwona yeye aliyeni-**
tuma.
46 **Mimi nimekuja kama nuru ulimwenguni, ili**
kwamba kila mtu aniaminiye asibaki gizani.
47 **“Mimi simhukumu mtu yeyote anayesikia maneno**
yangu na asiyatii, kwa maana sikuja kuuhukumu
ulimwengu, bali kuuokoa.
48 **Yuko amhukumuye yeye anikataaye mimi na**
kutokuyapokea maneno yangu, yaani, yale maneno
niliyosema yenyewe yatamhukumu siku ya mwisho.
49 **Kwa maana sisemi kwa ajili yangu mwenyewe, bali**
Baba aliyenituma aliniamuru ni nini cha kusema na
jinsi ya kukisema.
50 **Nami ninajua amri zake huongoza hadi kwenye**
uzima wa milele. Hivyo lolote nisemalo, ndilo lile Baba
aliloniambia niseme.”

13

Yesu Awanawisha Wanafunzi Wake Miguu

1 Ilikuwa mara tu kabla ya Sikukuu ya Pasaka. Yesu alijua
ya kuwa wakati wake wa kuondoka ulimwenguni ili kurudi
kwa Baba umewadia. Alikuwa amewapenda watu wake
waliokuwa ulimwenguni, naam, aliwapenda hadi kipimo
cha mwisho.
2 Wakati alipokuwa akila chakula cha jioni na wanafunzi
wake, ibilisi alikuwa amekwisha kutia ndani ya moyo wa
Yuda Iskariote, mwana wa Simoni, wazo la kumsaliti Yesu.
3 Yesu akijua ya kwamba Baba ameweka vitu vyote chini
ya mamlaka yake na kwamba yeye alitoka kwa Mungu na
alikuwa anarudi kwa Mungu,
4 hivyo aliondoka chakulani, akavua vazi lake la nje,
akajifunga kitambaa kiunoni.
5 Kisha akamimina maji kwenye sinia na kuanza
kuwanawisha wanafunzi wake miguu na kuikausha kwa
kile kitambaa alichokuwa amejifunga kiunoni.

6 Alipomfikia Simoni Petro, Petro akamwambia, “Bwana,
je, wewe utaninawisha mimi miguu?”

7 Yesu akamjibu, **“Hivi sasa hutambui lile ninalofanya,
lakini baadaye utaelewa.”**

8 Petro akamwambia, “La, wewe hutaninawisha miguu
kamwe.”
Yesu akamjibu, **“Kama nisipokunawisha, wewe huna
sehemu nami.”**
9 Ndipo Simoni Petro akajibu, “Usininawishe miguu peke
yake, Bwana, bali pamoja na mikono na kichwa pia!”

10 Yesu akamjibu, **“Mtu aliyekwisha kuoga anahitaji
kunawa miguu tu, kwani mwili wake wote ni safi. Ninyi
ni safi, ingawa si kila mmoja wenu.”**
11 Kwa kuwa yeye alijua ni nani ambaye angemsaliti,
ndiyo sababu akasema si kila mmoja aliyekuwa safi.

12 Alipomaliza kuwanawisha miguu yao, alivaa tena
mavazi yake, akarudi alikokuwa ameketi, akawauliza, **“Je,
mmeelewa nililowafanyia?**
13 **Ninyi mnaniita mimi ‘Mwalimu’ na ‘Bwana,’ hii ni
sawa, maana ndivyo nilivyo.**
14 **Kwa hiyo, ikiwa mimi niliye Bwana wenu na Mwal-
imu wenu nimewanawisha ninyi miguu, pia hamna
budi kunawishana miguu ninyi kwa ninyi.**
15 **Mimi nimewawekea kielelezo kwamba imewapasa
kutenda kama vile nilivyowatendea ninyi.**

16 **Amin, amin nawaambia, mtumishi si mkuu kuliko bwana wake, wala aliyetumwa si mkuu kuliko yule aliyemtuma.**
17 **Sasa kwa kuwa mmejua mambo haya, heri yenu ninyi kama mkiyatenda.**
18 **"Sisemi hivi kuhusu ninyi nyote. Ninawajua wale niliowachagua. Lakini ni ili Andiko lipate kutimia, kwamba, 'Yeye aliyekula chakula changu, ameinua kisigino chake dhidi yangu.'**
19 **"Ninawaambia mambo haya kabla hayajatukia, ili yatakapotukia mpate kuamini ya kuwa Mimi ndiye.**
20 **Amin, amin nawaambia, yeyote anayempokea yule niliyemtuma anipokea mimi, naye anipokeaye mimi ampokea yeye aliyenituma mimi."**

Yesu Anatabiri Kusalitiwa Kwake
(Mathayo 26:20-25; Marko 14:17-21; Luka 22:21-23)

21 Baada ya kusema haya, Yesu alifadhaika sana moyoni, akasema, **"Amin, amin nawaambia, mmoja wenu atanisaliti."**
22 Wanafunzi wake wakatazamana bila kujua kuwa alikuwa anamsema nani.
23 Mmoja wa wanafunzi wake ambaye Yesu alimpenda sana, alikuwa ameegama kifuani mwa Yesu.
24 Simoni Petro akampungia mkono yule mwanafunzi, akamwambia, "Muulize anamaanisha nani."
25 Yule mwanafunzi akamwegemea Yesu, akamuuliza, "Bwana, tuambie, ni nani?"
26 Yesu akajibu, **"Ni yule nitakayempa hiki kipande cha mkate baada ya kukichovya kwenye bakuli."** Hivyo baada ya kukichovya kile kipande cha mkate, akampa Yuda Iskariote, mwana wa Simoni.
27 Mara tu baada ya kukipokea kile kipande cha mkate, Shetani akamwingia.

Yesu akamwambia Yuda, **"Lile unalotaka kulitenda litende haraka."**
28 Hakuna hata mmoja wa wale waliokuwa wameketi naye mezani aliyeelewa kwa nini Yesu alimwambia hivyo.
29 Kwa kuwa Yuda alikuwa mtunza fedha, wengine walifikiri Yesu alikuwa amemwambia akanunue vitu vilivyohitajika kwa ajili ya Sikukuu, au kuwapa maskini chochote.
30 Mara tu baada ya kupokea ule mkate, Yuda akatoka nje. Wakati huo ulikuwa ni usiku.

Yesu Atabiri Petro Kumkana
(Mathayo 26:31-35; Marko 14:27-31; Luka 22:31-34)

31 Baada ya Yuda kutoka nje, Yesu akasema, **“Sasa**
Mwana wa Adamu ametukuzwa, naye Mungu ame-
tukuzwa ndani yake.
32 **Ikiwa Mungu ametukuzwa ndani ya Mwana, Mungu**
atamtukuza Mwana ndani yake mwenyewe naye atam-
tukuza mara.
33 **“Watoto wangu, mimi bado niko pamoja nanyi kwa**
kitambo kidogo. Mtanitafuta, na kama vile nilivy-
owaambia Wayahudi, vivyo hivyo sasa nawaambia na
ninyi. Niendako, ninyi hamwezi kuja.
34 **“Amri mpya nawapa: Mpendane kama mimi**
nilivyowapenda ninyi, vivyo hivyo nanyi mpendane.
35 **Kama mkipendana ninyi kwa ninyi, kwa njia hii,**
watu wote watajua kuwa ninyi ni wanafunzi wangu.”
36 Simoni Petro akamuuliza, “Bwana, unakwenda wapi?”
Yesu akamjibu, **“Ninakokwenda huwezi kunifuata**
sasa, lakini utanifuata baadaye.”
37 Petro akamuuliza tena, “Bwana, kwa nini siwezi
kukufuata sasa? Mimi niko tayari kuutoa uhai wangu kwa
ajili yako.”
38 Yesu akamjibu, **“Je, ni kweli uko tayari kuutoa uhai**
wako kwa ajili yangu? Amin, amin nakuambia, kabla
jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”

14

Yesu Awatia Moyo Wanafunzi Wake

1 Yesu akawaambia, **“Msifadhaike mioyoni mwenu,**
mnamwamini Mungu, niaminini na mimi pia.
2 **Nyumbani kwa Baba yangu kuna makao mengi.**
Kama sivyo, ningeliwaambia. Naenda kuwaandalia
makao.
3 **Nami nikienda na kuwaandalia makao, nitarudi**
tena na kuwachukua mkae pamoja nami, ili mahali
nilipo, nanyi mpate kuwepo.
4 **Ninyi mnajua njia ya kufika ninakokwenda.”**

Yesu Ndiye Njia Ya Kwenda Kwa Baba

5 Tomaso akamwambia, “Bwana, sisi hatujui unakok-
wenda, tutaijuaje njia?”
6 Yesu akawaambia, **“Mimi ndimi njia na kweli na**
uzima. Mtu hawezi kuja kwa Baba isipokuwa kwa
kupitia kwangu.
7 **Kama mngenijua mimi, mngemjua na Baba pia.**
Tangu sasa, mnamjua Baba yangu, tena mmemwona.”
8 Filipo akamwambia, “Bwana, tuonyeshe Baba yako
yatosha.”

9 Yesu akamjibu, **“Filipo, nimekaa nanyi muda huu**
wote hata usinijue? Mtu yeyote aliyeniona mimi,
amemwona Baba. Sasa wawezaje kusema, ‘Tuonyeshe
Baba’?
10 **Je, huamini ya kuwa mimi niko ndani ya Baba,**
naye Baba yuko ndani yangu? Maneno ninayowaambia
siyasemi kwa ajili yangu mwenyewe, bali Baba akaaye
ndani yangu ndiye atendaye hizi kazi.
11 **Nisadiki mimi kwamba niko ndani ya Baba na Baba**
yuko ndani yangu, la sivyo, niaminini kwa sababu ya
zile kazi nizitendazo.
12 **Amin, amin nawaambia, yeyote aniaminiye mimi,**
kazi nizifanyazo yeye atazifanya, naam na kubwa
kuliko hizi atazifanya, kwa sababu mimi ninakwenda
kwa Baba.
13 **Nanyi mkiomba lolote kwa Jina langu, hilo nitali-**
fanya, ili Baba apate kutukuzwa katika Mwana.
14 **Kama mkiniomba lolote kwa Jina langu nitali-**
fanya.

Yesu Aahidi Roho Mtakatifu

15 **“Kama mnanipenda, mtazishika amri zangu.**
16 **Nami nitamwomba Baba, naye atawapa Msaidizi**
mwingine akae nanyi milele.
17 **Huyo ndiye Roho wa kweli ambaye ulimwengu**
hauwezi kumpokea, kwa sababu haumwoni wala
haumjui. Ninyi mnamjua kwa kuwa yuko pamoja
nanyi naye anakaa ndani yenu.
18 **Sitawaacha ninyi yatima, naja kwenu.**
19 **Bado kitambo kidogo ulimwengu hautaniona tena,**
ila ninyi mtaniona, kwa kuwa mimi ni hai, ninyi nanyi
mtakuwa hai.
20 **Wakati huo mtajua ya kuwa mimi niko ndani ya**
Baba na ninyi mko ndani yangu na mimi niko ndani
yenu.
21 **Yeyote mwenye amri zangu na kuzishika ndiye**
anipendaye, naye anipendaye atapendwa na Baba
yangu, nami nitampenda na kujidhihirisha kwake.”
22 Ndipo Yuda, siyo Iskariote, akamwambia, “Bwana,
itakuwaje kwamba utajidhihirisha kwetu na si kwa
ulimwengu?”
23 Yesu akamjibu, **“Mtu yeyote akinipenda atalishika**
neno langu na Baba yangu atampenda, nasi tutakuja
kwake na kufanya makao yetu kwake.
24 **Mtu yeyote asiyenipenda hayashiki maneno yangu**
na maneno niliyowapa si yangu bali ni ya Baba
aliyenituma.

25 **“Nimewaambia mambo haya yote wakati bado niko**
pamoja nanyi.
26 **Lakini huyo Msaidizi, yaani, huyo Roho Mtakat-**
ifu, ambaye Baba atamtuma kwenu kwa Jina langu,
atawafundisha mambo yote na kuwakumbusha yote
niliyowaambia.
27 **Amani nawaachia, amani yangu nawapa, amani hii**
niwapayo si kama ile ulimwengu utoayo. Msifadhaike
mioyoni mwenu, wala msiogope.
28 **“Mlinisikia nikisema, ‘Ninakwenda zangu, lakini**
nitarudi tena.’ Kama kweli mngelinipenda mngelifu-
rahi kwa kuwa naenda kwa Baba, kwani Baba ni mkuu
kuniliko mimi.
29 **Nimewaambia mambo haya kabla hayajatukia, ili**
yatakapotukia mpate kuamini.
30 **Sitasema nanyi zaidi, kwa sababu yule mkuu wa**
ulimwengu huu anakuja, naye hana kitu kwangu,
31 **lakini ulimwengu upate kujua kuwa ninampenda**
Baba, nami hufanya vile Baba alivyoniamuru.
“Haya inukeni; twendeni zetu.

15

Yesu Mzabibu Wa Kweli

1 **“Mimi ndimi mzabibu wa kweli na Baba yangu**
ndiye mkulima.
2 **Kila tawi ndani yangu lisilozaa matunda, Baba**
yangu hulikata, nalo kila tawi lizaalo, hulisafisha ili
lipate kuzaa matunda zaidi.
3 **Ninyi mmekwisha kuwa safi kwa sababu ya lile neno**
nililonena nanyi.
4 **Kaeni ndani yangu, nami nikae ndani yenu. Kama**
vile tawi lisivyoweza kuzaa matunda lisipokaa ndani
ya mzabibu, vivyo hivyo ninyi msipokaa ndani yangu
hamwezi kuzaa matunda.
5 **“Mimi ni mzabibu, ninyi ni matawi. Akaaye ndani**
yangu, nami ndani yake, huyo huzaa sana, maana
pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya jambo lolote.
6 **Mtu yeyote asipokaa ndani yangu, hutupwa nje**
kama tawi na kunyauka. Matawi kama hayo huku-
sanywa na kutupwa motoni, yakateketea.
7 **Ninyi mkikaa ndani yangu na maneno yangu**
yakikaa ndani yenu, ombeni lolote mtakalo, nanyi
mtatendewa.
8 **Kwa hiyo Baba yangu hutukuzwa, kwa vile mzaavyo**
matunda mengi, nanyi mtakuwa wanafunzi wangu.

9 **“Kama vile Baba alivyonipenda mimi, hivyo ndivyo**
mimi nilivyowapenda ninyi. Basi kaeni katika pendo
langu.
10 **Mkizishika amri zangu mtakaa katika pendo langu,**
kama mimi nilivyozishika amri za Baba yangu na
kukaa katika pendo lake.
11 **Nimewaambia mambo haya ili furaha yangu iwe**
ndani yenu na furaha yenu iwe kamili.
12 **Amri yangu ndiyo hii: Mpendane kama mimi**
nilivyowapenda ninyi.
13 **Hakuna mtu mwenye upendo mkuu kuliko huu,**
mtu kuutoa uhai wake kwa ajili ya rafiki zake.
14 **Ninyi ni rafiki zangu mkifanya ninayowaamuru.**
15 **Siwaiti ninyi watumishi tena, kwa sababu watu-**
mishi hawajui bwana wao analofanya, bali nimewaita
ninyi rafiki, kwa maana nimewajulisha mambo yote
niliyoyasikia kutoka kwa Baba yangu.
16 **Si ninyi mlionichagua, bali mimi ndiye niliyewach-**
agua ninyi na kuwaweka mwende mkazae matunda,
na matunda yenu yapate kudumu. Ili nalo lolote
mtakalomwomba Baba katika Jina langu, awape ninyi.
17 **Amri yangu ndiyo hii: Mpendane.**

Ulimwengu Wawachukia Wanafunzi

18 **“Kama ulimwengu ukiwachukia ninyi, kumbukeni**
kwamba ulinichukia mimi kabla yenu.
19 **Kama mngekuwa wa ulimwengu, ulimwengu un-**
geliwapenda kama vile unavyowapenda walio wake.
Kwa sababu ninyi si wa ulimwengu, lakini mimi
nimewachagua kutoka ulimwengu, hii ndiyo sababu
ulimwengu unawachukia.
20 **Kumbukeni lile neno nililowaambia, ‘Hakuna**
mtumishi aliye mkuu kuliko bwana wake.’ Kama
wamenitesa mimi, nanyi pia watawatesa. Kama
wamelishika neno langu, watalishika na neno lenu pia.
21 **Watawatendea ninyi haya yote kwa ajili ya Jina**
langu, kwa sababu hawamjui yeye aliyenituma.
22 **Kama sikuja na kusema nao wasingalikuwa na**
hatia ya dhambi. Lakini sasa hawana udhuru kwa ajili
ya dhambi zao.
23 **Yeyote anayenichukia mimi, anamchukia pia na**
Baba yangu.
24 **Kama sikuwa nimefanya miujiza ambayo haijapata**
kufanywa na mtu mwingine yeyote, wasingalikuwa na
hatia ya dhambi. Lakini sasa wameiona miujiza hii na
bado wakatuchukia mimi na Baba yangu.

25 **Lakini hii ni kutimiza lile neno lililoandikwa**
kwenye Sheria kwamba, ‘Walinichukia pasipo sababu.’
26 **“Lakini atakapokuja huyo Msaidizi nitakayem-**
tuma kwenu kutoka kwa Baba, yaani, huyo Roho wa
kweli atokaye kwa Baba, yeye atanishuhudia mimi.
27 **Ninyi nanyi itawapasa kushuhudia kwa sababu**
mmekuwa pamoja nami tangu mwanzo.

16

1 **“Nimewaambia mambo haya yote ili msije mka-**
iacha imani.
2 **Watawatenga na masinagogi. Naam, saa yaja am-**
bayo mtu yeyote atakayewaua atadhani kwa kufanya
hivyo anamtumikia Mungu.
3 **Nao watawatenda haya kwa sababu hawamjui Baba**
wala mimi.
4 **Lakini nimewaambia ninyi mambo haya, ili saa hiyo**
ikiwadia mpate kukumbuka ya kuwa nilikuwa nime-
waambia. Sikuwaambia mambo haya tangu mwanzo
kwa sababu nilikuwa pamoja nanyi.

Kazi Ya Roho Mtakatifu

5 **“Sasa mimi ninakwenda kwake yeye aliyenituma,**
lakini hakuna hata aniulizaye, ‘Unakwenda wapi?’
6 **Kwa sababu nimewaambia mambo haya, mioyo**
yenu imejawa na huzuni.
7 **Lakini nawaambia kweli, yafaa mimi niondoke, kwa**
kuwa nisipoondoka, huyo Msaidizi hatakuja kwenu,
lakini nikienda nitamtuma kwenu.
8 **Naye atakapokuja, atauthibitishia ulimwengu**
kuhusu dhambi, haki na hukumu.
9 **Kwa habari ya dhambi, kwa sababu hawaniamini**
mimi,
10 **kwa habari ya haki, kwa sababu ninakwenda kwa**
Baba, nanyi hamtaniona tena,
11 **kwa habari ya hukumu, kwa sababu yule mkuu wa**
ulimwengu huu amekwisha kuhukumiwa.
12 **“Bado ninayo mambo mengi ya kuwaambia, lakini**
hamwezi kuyastahimili sasa.
13 **Atakapokuja huyo Roho wa kweli atawaongoza**
awatie katika kweli yote. Yeye hatanena kwa ajili yake
mwenyewe, bali atanena yale yote atakayosikia, naye
atawaonyesha mambo yajayo.
14 **Atanitukuza mimi, kwa maana atayachukua yaliyo**
yangu na kuwajulisha ninyi.

15 **Vyote alivyo navyo Baba ni vyangu. Ndiyo maana**
nimesema Roho atachukua yaliyo yangu na kuwajul-
isha ninyi.
16 **“Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona na tena**
bado kitambo kidogo nanyi mtaniona.”

Huzuni Itageuka Kuwa Furaha

17 Baadhi ya wanafunzi wakaulizana, “Ana maana gani
asemapo, **‘Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona na**
tena bado kitambo kidogo nanyi mtaniona’? Naye ana
maana gani asemapo, **‘Kwa sababu ninakwenda kwa**
Baba’?”
18 Wakaendelea kuulizana, “Ana maana gani asemapo,
‘Kitambo kidogo’? Hatuelewi hilo analosema.”
19 Yesu akatambua kuwa walitaka kumuuliza juu ya hilo,
hivyo akawaambia, **“Je, mnaulizana nina maana gani**
niliposema, ‘Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona
na tena bado kitambo kidogo nanyi mtaniona’?
20 **Amin, amin nawaambia, ninyi mtalia na kuom-**
boleza, lakini ulimwengu utafurahi. Ninyi mtahuzu-
nika, lakini huzuni yenu itageuka kuwa furaha.
21 **Mwanamke anapokuwa na utungu wa kuzaa huwa**
na maumivu kwa sababu saa yake imewadia. Lakini
mtoto akiisha kuzaliwa, yule mwanamke husahau
maumivu hayo kwa sababu ya furaha ya kuzaliwa
mtoto ulimwenguni.
22 **Hivyo ninyi mna maumivu sasa, lakini nitawaona**
tena, nayo mioyo yenu itafurahi na furaha yenu
hakuna awaondoleaye.
23 **Katika siku hiyo hamtaniuliza neno lolote. Amin,**
amin nawaambia, kama mkimwomba Baba jambo
lolote kwa jina langu, yeye atawapa.
24 **Mpaka sasa hamjaomba jambo lolote kwa Jina**
langu. Ombeni nanyi mtapewa, ili furaha yenu ipate
kuwa kamili.

Amani Kwa Wanafunzi

25 **“Nimewaambia mambo haya kwa mafumbo. Saa**
yaja ambapo sitazungumza nanyi tena kwa mafumbo
bali nitawaeleza waziwazi kuhusu Baba.
26 **Siku hiyo mtaomba kwa Jina langu. Wala**
sitawaambia kwamba nitamwomba Baba kwa ajili
yenu,
27 **kwa maana Baba mwenyewe anawapenda, kwa**
sababu mmenipenda mimi na mmeamini kwamba
nimetoka kwa Mungu.

28 **Nilitoka kwa Baba na kuja ulimwenguni, sasa naondoka ulimwenguni na kurudi kwa Baba.”**
29 Ndipo wanafunzi wake wakasema, “Sasa unazungumza waziwazi, wala si kwa mafumbo.
30 Sasa tumejua kwamba wewe unajua mambo yote, wala hakuna haja ya mtu kukuuliza maswali. Kwa jambo hili tunaamini kwamba ulitoka kwa Mungu.”
31 Yesu akawajibu, **“Je, sasa mnaamini?**
32 **Saa inakuja, naam, imekwisha kuwadia, mtakapotawanyika kila mmoja kwenda nyumbani kwake na kuniacha peke yangu. Lakini mimi siko peke yangu kwa sababu Baba yu pamoja nami.**
33 **Nimewaambia mambo haya, ili mpate kuwa na amani mkiwa ndani yangu. Ulimwenguni mtapata dhiki. Lakini jipeni moyo, kwa maana mimi nimeushinda ulimwengu.”**

17

Yesu Ajiombea Mwenyewe

1 Baada ya Yesu kusema haya, alitazama kuelekea mbinguni akawaombea na kusema:
“Baba, saa imewadia. Umtukuze Mwanao, ili Mwanao apate kukutukuza wewe.
2 **Kwa kuwa umempa mamlaka juu ya wote wenye mwili ili awape uzima wa milele wale uliompa.**
3 **Nao uzima wa milele ndio huu, wakujue wewe uliye Mungu wa pekee, wa kweli na Yesu Kristo uliyemtuma.**
4 **Nimekutukuza wewe duniani kwa kuitimiza ile kazi uliyonipa niifanye.**
5 **Hivyo sasa, Baba, unitukuze mbele zako kwa ule utukufu niliokuwa nao pamoja na wewe kabla ulimwengu haujakuwepo.**

Yesu Awaombea Wanafunzi Wake

6 **“Nimelidhihirisha jina lako kwa wale ulionipa kutoka ulimwengu. Walikuwa wako, nawe ukanipa mimi, nao wamelitii neno lako.**
7 **Sasa wamejua ya kuwa vyote ulivyonipa vimetoka kwako,**
8 **kwa kuwa maneno yale ulionipa nimewapa wao, nao wameyapokea na kujua kwamba kweli nimetoka kwako, nao wameamini kuwa wewe ulinituma.**
9 **Ninawaombea wao. Mimi siuombei ulimwengu, bali nawaombea wale ulionipa kwa sababu wao ni wako.**

10 **Wote walio wangu ni wako na walio wako ni**
wangu, nami nimetukuzwa ndani yao.
11 **Mimi sasa simo tena ulimwenguni, lakini wao**
bado wamo ulimwenguni, nami naja kwako. Baba
Mtakatifu, uwalinde kwa uweza wa jina lako ulilonipa,
ili wawe na umoja kama sisi tulivyo wamoja.
12 **Nilipokuwa pamoja nao, niliwalinda, wakawa**
salama kwa lile jina ulilonipa. Hakuna hata mmoja
aliyepotea, isipokuwa yule aliyekusudiwa upotevu, ili
Maandiko yapate kutimia.
13 **"Lakini sasa naja kwako, nami ninasema mambo**
haya wakati bado nikiwa ulimwenguni, ili wawe na
furaha yangu kamili ndani yao.
14 **Nimewapa neno lako, nao ulimwengu**
umewachukia kwa kuwa wao si wa ulimwengu kama
mimi nisivyo wa ulimwengu huu.
15 **Siombi kwamba uwaondoe ulimwenguni, bali**
uwalinde dhidi ya yule mwovu.
16 **Wao si wa ulimwengu huu, kama vile mimi**
nisivyo wa ulimwengu.
17 **Uwatakase kwa ile kweli, neno lako ndilo kweli.**
18 **Kama vile ulivyonituma mimi ulimwenguni,**
nami nawatuma vivyo hivyo.
19 **Kwa ajili yao najiweka wakfu ili wao nao wapate**
kutakaswa katika ile kweli.

Yesu Awaombea Wote Wamwaminio

20 **"Siwaombei hawa peke yao, bali nawaombea na**
wale wote watakaoniamini kupitia neno lao
21 **ili wawe na umoja kama vile wewe Baba ulivyo**
ndani yangu na mimi nilivyo ndani yako, wao nao
wawe ndani yetu, ili ulimwengu upate kuamini ya
kuwa wewe ndiye uliyenituma mimi.
22 **Utukufu ule ulionipa nimewapa wao, ili wawe na**
umoja kama sisi tulivyo wamoja.
23 **Mimi ndani yako na wewe ndani yangu, ili wawe**
wamekamilika katika umoja na ulimwengu upate
kujua ya kuwa umenituma, nami nimewapenda wao
kama unavyonipenda mimi.
24 **"Baba, shauku yangu ni kwamba, wale ulionipa**
wawe pamoja nami pale nilipo, ili waweze kuuona
utukufu wangu, yaani, utukufu ule ulionipa kwa
kuwa ulinipenda hata kabla ya kuwekwa misingi ya
ulimwengu.

25 **“Baba Mwenye Haki, ingawa ulimwengu haukujui, mimi ninakujua, nao wanajua ya kuwa umenituma.**
26 **Nimefanya jina lako lijulikane kwao nami nitaendelea kufanya lijulikane, ili kwamba upendo ule unaonipenda mimi uwe ndani yao na mimi mwenyewe nipate kuwa ndani yao.”**

18

Yesu Akamatwa
(Mathayo 26:47-56; Marko 14:43-50; Luka 22:47-53)

1 Yesu alipomaliza kuomba, akaondoka na wanafunzi wake wakavuka Bonde la Kidroni. Upande wa pili palikuwa na bustani, yeye na wanafunzi wake wakaingia humo.
2 Basi Yuda, yule aliyemsaliti alipafahamu mahali hapo kwani Yesu alikuwa akikutana humo na wanafunzi wake mara kwa mara.
3 Hivyo Yuda akaja bustanini. Aliongoza kikosi cha askari wa Kirumi, na baadhi ya maafisa kutoka kwa viongozi wa makuhani na Mafarisayo. Nao walikuwa wamechukua taa, mienge na silaha.
4 Yesu akijua yale yote yatakayompata, akajitokeza mbele yao akawauliza, **“Mnamtafuta nani?”**
5 Wao wakamjibu, “Yesu wa Nazareti.”
Yesu akawajibu, **“Mimi ndiye.”** Yuda, yule aliyemsaliti alikuwa amesimama pamoja nao.
6 Yesu alipowaambia, **“Mimi ndiye,”** walirudi nyuma na kuanguka chini!
7 Akawauliza tena, **“Mnamtafuta nani?”**
Nao wakamjibu, “Yesu wa Nazareti.”
8 Yesu akawaambia, **“Nimekwisha kuwaambia kuwa, mimi ndiye; kwa hiyo kama mnanitafuta mimi, waacheni hawa watu waende zao.”**
9 Hii ilikuwa ili litimie lile neno alilosema, **“Sikumpoteza hata mmoja miongoni mwa wale ulionipa.”**
10 Simoni Petro, aliyekuwa na upanga, akaufuta na kumkata sikio la kuume mtumishi wa kuhani mkuu. Jina la mtumishi huyo aliitwa Malko.
11 Yesu akamwambia Petro, **“Rudisha upanga wako kwenye ala yake. Je, hainipasi kukinywea kikombe alichonipa Baba?”**

Yesu Mbele Ya Kuhani Mkuu

12 Hivyo wale askari, wakiwa pamoja na majemadari wao na maafisa wa Wayahudi, wakamkamata Yesu na kumfunga.

13 Kwanza wakampeleka kwa Anasi, mkwewe Kayafa,
aliyekuwa kuhani mkuu mwaka ule.
14 Kayafa ndiye alikuwa amewashauri Wayahudi kwamba
imempasa mtu mmoja kufa kwa ajili ya watu.

Petro Anamkana Yesu
(Mathayo 26:69-70; Marko 14:55-64; Luka 22:66-71)

15 Simoni Petro pamoja na mwanafunzi mwingine wa-
likuwa wakimfuata Yesu. Huyu mwanafunzi mwingine
alikuwa anafahamika kwa kuhani mkuu, hivyo aliingia
ndani ya ukumbi pamoja na Yesu.
16 Lakini Petro alisimama nje karibu na lango, ndipo
yule mwanafunzi mwingine, aliyejulikana na kuhani mkuu,
akazungumza na msichana aliyekuwa analinda lango,
akamruhusu Petro aingie ndani.
17 Yule msichana akamuuliza Petro, “Je, wewe pia si
mmoja wa wanafunzi wa mtu huyu?”
Petro akajibu, “Sio mimi.”
18 Wale watumishi na askari walikuwa wamesimama
wakiota moto wa makaa kwa sababu palikuwa na baridi,
Petro naye alikuwa amesimama pamoja nao akiota moto.

Kuhani Mkuu Amhoji Yesu

19 Wakati huo kuhani mkuu akawa anamuuliza Yesu
kuhusu wanafunzi wake na mafundisho yake.
20 Yesu akamjibu, **“Nimekuwa nikizungumza waziwazi
mbele ya watu wote. Siku zote nimefundisha katika
masinagogi na Hekaluni, mahali ambapo Wayahudi
wote hukusanyika. Sikusema jambo lolote kwa siri.**
21 **Mbona unaniuliza mimi maswali? Waulize
wale walionisikia yale niliyowaambia. Wao wanajua
niliyosema.”**
22 Alipomaliza kusema hayo, mmoja wa askari aliyekuwa
amesimama karibu naye, akampiga Yesu kofi usoni, kisha
akasema, “Je, hivyo ndivyo unavyomjibu kuhani mkuu?”
23 Yesu akamjibu akasema, **“Kama nimesema jambo
baya, shuhudia huo ubaya niliousema. Lakini kama
nimesema yaliyo kweli, mbona umenipiga?”**
24 Ndipo Anasi akampeleka Yesu kwa kuhani mkuu
Kayafa, akiwa bado amefungwa.

Petro Amkana Yesu Tena
(Mathayo 26:71-75; Marko 14:69-72; Luka 22:58-62)

25 Wakati huo Simoni Petro alikuwa amesimama akiota
moto. Baadhi ya wale waliokuwepo wakamuuliza, “Je,
wewe si mmoja wa wanafunzi wake?”
Petro akakana, akasema, “Sio mimi.”

26 Mmoja wa watumishi wa kuhani mkuu, ndugu yake
yule mtu ambaye Petro alikuwa amemkata sikio, aka-
muuliza, “Je, mimi sikukuona kule bustanini ukiwa na
Yesu?”
27 Kwa mara nyingine tena Petro akakana, naye jogoo
akawika wakati huo huo.

Yesu Apelekwa Kwa Pilato
(Mathayo 27:1-2, 11-14; Marko 15:1-5; Luka 23:1-5)

28 Ndipo Wayahudi wakamchukua Yesu kutoka kwa
Kayafa na kumpeleka kwenye jumba la kifalme la mtawala
wa Kirumi.* Wakati huo ilikuwa ni alfajiri, ili kuepuka
kuwa najisi kwa taratibu za ibada, Wayahudi hawakuingia
ndani kwa sababu ya sheria za Kiyahudi. Wangehesabiwa
kuwa najisi kama wangeingia nyumbani mwa mtu asiye
Myahudi na wasingeruhusiwa kushiriki katika Sikukuu ya
Pasaka.
29 Hivyo Pilato akatoka nje walikokuwa akawauliza,
“Mmeleta mashtaka gani kumhusu mtu huyu?”
30 Wao wakamjibu, “Kama huyu mtu hakuwa mhalifu
tusingemleta kwako.”
31 Pilato akawaambia, “Basi mchukueni ninyi
mkamhukumu kwa kufuata sheria zenu.”
Wayahudi wakamjibu, “Sisi haturuhusiwi kutoa hukumu
ya kifo kwa mtu yeyote.”
32 Walisema hivyo ili yale maneno aliyosema Yesu kuhusu
kifo atakachokufa yapate kutimia.
33 Kwa hiyo Pilato akaingia ndani ya jumba la kifalme,
akamwita Yesu, akamuuliza, “Wewe ndiye mfalme wa
Wayahudi?”
34 Yesu akamjibu, **“Je, unauliza swali hili kutokana
na mawazo yako mwenyewe, au uliambiwa na watu
kunihusu mimi?”**
35 Pilato akamjibu, “Mimi si Myahudi, ama sivyo? Taifa
lako mwenyewe na viongozi wa makuhani wamekukabidhi
kwangu. Umefanya kosa gani?”
36 Yesu akajibu, **“Ufalme wangu si wa ulimwengu
huu. Ufalme wangu ungekuwa wa ulimwengu huu,
wafuasi wangu wangenipigania ili nisitiwe mikononi
mwa Wayahudi. Lakini kama ilivyo, ufalme wangu
hautoki hapa ulimwenguni.”**
37 Pilato akamuuliza, “Kwa hiyo wewe ni mfalme?” Yesu
akajibu, **“Wewe wasema kwamba mimi ni mfalme. Kwa
kusudi hili nilizaliwa, na kwa ajili ya hili nilikuja**

* **18:28** Jumba la mfalme la mtawala wa Kirumi lilikuwa linaitwa Praitorio.

ulimwenguni, ili niishuhudie kweli. Mtu yeyote aliye wa kweli husikia sauti yangu.”

38 Pilato akamuuliza Yesu, “Kweli ni nini?” Baada ya kusema haya Pilato akaenda nje tena akawaambia wale viongozi wa Wayahudi waliomshtaki Yesu, “Sioni kosa lolote alilotenda mtu huyu.

39 Lakini ninyi mna desturi yenu kwamba wakati wa Pasaka nimwachie huru mfungwa mmoja mnayemtaka. Je, mnataka niwafungulie huyu ‘Mfalme wa Wayahudi’?”

40 Wao wakapiga kelele wakisema, “Si huyu mtu, bali tufungulie Baraba!” Yule Baraba alikuwa mnyang’anyi.

19

Yesu Ahukumiwa Kusulubiwa
(Mathayo 27:15-31; Marko 15:6-20; Luka 23:13-25)

1 Ndipo Pilato akamtoa Yesu akaamuru apigwe mijeledi.

2 Askari wakasokota taji ya miiba, wakamvika Yesu kichwani. Wakamvalisha joho la zambarau.

3 Wakawa wanapanda pale alipo tena na tena, wakisema, “Salamu! Mfalme wa Wayahudi!” Huku wakimpiga makofi usoni.

4 Pilato akatoka tena nje akawaambia wale waliokusanyika, “Tazameni, namkabidhi Yesu kwenu kuwajulisha kwamba mimi sikumwona ana hatia.”

5 Kwa hiyo Yesu akatoka nje akiwa amevaa ile taji ya miiba na lile vazi la zambarau. Pilato akawaambia, “Tazameni, huyu hapa huyo mtu!”

6 Wale viongozi wa makuhani na maafisa walipomwona, wakapiga kelele wakisema, “Msulubishe! Msulubishe!”

Pilato akawaambia, “Mchukueni ninyi mkamsulubishe, mimi sioni hatia juu yake.”

7 Wayahudi wakamjibu, “Sisi tunayo sheria na kutokana na sheria hiyo, hana budi kufa kwa sababu yeye alijiita Mwana wa Mungu.”

8 Pilato aliposikia haya, akaogopa zaidi.

9 Akaingia tena ndani ya jumba la kifalme, akamuuliza Yesu, “Wewe umetoka wapi?” Lakini Yesu hakumjibu.

10 Pilato akamwambia, “Wewe unakataa kuongea na mimi? Hujui ya kuwa nina mamlaka ya kukuachia huru au kukusulubisha?”

11 Ndipo Yesu akamwambia, **“Wewe hungekuwa na mamlaka yoyote juu yangu kama hungepewa kutoka juu. Kwa hiyo yeye aliyenitia mikononi mwako ana hatia ya dhambi iliyo kubwa zaidi.”**

12 Tangu wakati huo, Pilato akajitahidi kutafuta njia ya kumfungua Yesu, lakini Wayahudi wakazidi kupiga kelele

wakisema, “Ukimwachia huyu mtu, wewe si rafiki wa
Kaisari. Mtu yeyote anayedai kuwa mfalme anampinga
Kaisari.”
13 Pilato aliposikia maneno haya akamtoa Yesu nje tena
akaketi katika kiti chake cha hukumu, mahali palipoitwa
Sakafu ya Jiwe, kwa Kiebrania paliitwa Gabatha*
14 Basi ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka, yapata kama
saa sita hivi.
Pilato akawaambia Wayahudi, “Huyu hapa mfalme
wenu!”
15 Wao wakapiga kelele, “Mwondoe! Mwondoe! Msulu-
bishe!”
Pilato akawauliza, “Je, nimsulubishe mfalme wenu?”
Wale viongozi wa makuhani wakamjibu, “Sisi hatuna
mfalme mwingine ila Kaisari.”
16 Ndipo Pilato akamkabidhi Yesu kwao ili wamsulubishe.

Kusulubiwa Kwa Yesu
(Mathayo 27:32-44; Marko 15:21-32; Luka 23:26-43)

Kwa hiyo askari wakamchukua Yesu.
17 Yesu, akiwa ameubeba msalaba wake, akatoka
kuelekea mahali palipoitwa Fuvu la Kichwa (kwa Kiebrania
ni Golgotha).
18 Hapo ndipo walipomsulubisha. Pamoja naye walisulu-
bisha watu wengine wawili, mmoja kila upande wake, naye
Yesu katikati.
19 Pilato akaamuru tangazo liandikwe na liwekwe juu
kwenye msalaba wa Yesu, likasema: “Yesu wa Nazareti,
Mfalme wa Wayahudi.”
20 Kwa kuwa mahali hapo Yesu aliposulubiwa palikuwa
karibu na mjini, Wayahudi wengi walisoma maandishi
haya yaliyokuwa yameandikwa kwa lugha za Kiebrania,
Kiyunani na Kilatini.
21 Viongozi wa makuhani wa Wayahudi wakapinga,
wakamwambia Pilato, “Usiandike ‘Mfalme wa Wayahudi,’
bali andika kwamba mtu huyu alisema yeye ni mfalme wa
Wayahudi.”
22 Pilato akawajibu, “Nilichokwisha kuandika, nime-
andika!”

Mavazi Ya Yesu Yagawanywa

23 Askari walipokwisha kumsulubisha Yesu, walichukua
nguo zake wakazigawa mafungu manne, kila askari fungu
lake. Ila walikubaliana wasilichane lile vazi lake kwa

* **19:13** Gabatha ni neno la Kiebrania ambalo maana yake ni Sakafu ya jiwe; ni mahali pa wazi palipoinuliwa ambako palitumika kama mahakama.

maana lilikuwa halina mshono bali limefumwa tangu juu hadi chini.
24 Wakaambiana, “Tusilichane ila tulipigie kura ili kuamua ni nani atalichukua.”
Hili lilitukia ili Maandiko yapate kutimizwa yale yaliyosema,
“Wanagawana nguo zangu,
na vazi langu wanalipigia kura.”
Hayo ndiyo waliyoyafanya wale askari.
25 Wakati huo huo karibu na msalaba wa Yesu walikuwa wamesimama mama yake, na dada wa mamaye, na Maria mke wa Klopa, na Maria Magdalene.
26 Yesu alipomwona mama yake mahali pale pamoja na yule mwanafunzi aliyempenda wamesimama karibu, akamwambia mama yake, **“Mwanamke, huyo hapo ndiye mwanao,”**
27 kisha akamwambia yule mwanafunzi, **“Nawe huyo hapo ndiye mama yako.”** Tangu wakati huo yule mwanafunzi akamchukua mama yake Yesu nyumbani kwake.

Kifo Cha Yesu
(Mathayo 27:45-56; Marko 15:33-41; Luka 23:44-49)
28 Baada ya haya, Yesu hali akijua kuwa mambo yote yamemalizika, alisema ili kutimiza Maandiko, **“Naona kiu.”**
29 Hapo palikuwa na bakuli lililojaa siki. Kwa hiyo wakachovya sifongo kwenye hiyo siki, wakaiweka kwenye ufito wa mti wa hisopo, wakampelekea mdomoni.
30 Baada ya kuionja hiyo siki, Yesu akasema, **“Imekwisha.”** Akainamisha kichwa chake, akaitoa roho yake.

Yesu Achomwa Mkuki Ubavuni
31 Kwa kuwa ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka, Wayahudi hawakutaka miili ibaki msalabani siku ya Sabato, hasa kwa kuwa hiyo Sabato ingekuwa Sikukuu. Wakamwomba Pilato aamuru miguu ya wale waliosulubiwa ivunjwe ili wafe haraka miili iondolewe kwenye misalaba.
32 Kwa hiyo askari wakaenda wakavunja miguu ya mtu wa kwanza aliyesulubiwa pamoja na Yesu na yule mwingine pia.
33 Lakini walipomkaribia Yesu, wakaona ya kuwa amekwisha kufa, hivyo hawakuvunja miguu yake.
34 Badala yake mmoja wa wale askari akamchoma mkuki ubavuni na mara pakatoka damu na maji.
35 Mtu aliyeona mambo hayo ndiye alitoa ushuhuda, nao ushuhuda wake ni kweli. Anajua kuwa anasema kweli, naye anashuhudia ili pia nanyi mpate kuamini.

36 Kwa maana mambo haya yalitukia ili Maandiko yapate
kutimia, yale yasemayo, “Hakuna hata mfupa wake mmoja
utakaovunjwa.”
37 Tena Andiko lingine lasema, “Watamtazama yeye
waliyemchoma.”

Maziko Ya Yesu
(Mathayo 27:57-61; Marko 15:42-47; Luka 23:50-56)

38 Baada ya mambo haya, Yosefu wa Arimathaya,
aliyekuwa mfuasi wa Yesu, ingawa kwa siri kwa sababu
ya kuwaogopa Wayahudi, alimwomba Pilato ruhusa ili
kuuchukua mwili wa Yesu. Pilato alimruhusu, hivyo akaja,
akauchukua.
39 Naye Nikodemo, yule ambaye kwanza alimwendea
Yesu usiku, akaja, akaleta mchanganyiko wa manemane na
manukato, yenye uzito wa zaidi ya kilo thelathini†
40 Wakauchukua mwili wa Yesu, wakaufunga katika
sanda ya kitani safi pamoja na yale manukato, kama
ilivyokuwa desturi ya Wayahudi.
41 Basi palikuwa na bustani karibu na mahali pale
aliposulubiwa, na pale ndani ya ile bustani palikuwa na
kaburi jipya, ambalo halikuwa limezikiwa mtu bado.
42 Kwa hiyo, kwa kuwa ilikuwa siku ya Wayahudi ya
Maandalio, nalo kaburi hilo lilikuwa karibu, wakamzika
Yesu humo.

20

Kufufuka Kwa Yesu
(Mathayo 28:1-8; Marko 16:1-8; Luka 24:1-12)

1 Alfajiri na mapema siku ya kwanza ya juma, kulipokuwa
kungali giza bado, Maria Magdalene alikwenda kaburini na
kukuta lile jiwe limeondolewa penye ingilio.
2 Hivyo akaja akikimbia kwa Simoni Petro pamoja na
yule mwanafunzi mwingine ambaye Yesu alimpenda, na
kusema, “Wamemwondoa Bwana kaburini, na hatujui
walikomweka!”
3 Petro na yule mwanafunzi mwingine wakaondoka mara
kuelekea kaburini.
4 Wote wawili walikuwa wanakimbia, lakini yule mwana-
funzi mwingine akakimbia mbio zaidi kuliko Petro, akatan-
gulia kufika kaburini.
5 Alipofika, akainama na kuchungulia mle kaburini,
akaona vile vitambaa vya kitani mle ndani, lakini hakuin-
gia.

---

† **19:39** Zaidi ya kilo 30; tafsiri nyingine zinasema ratili 100, na nyingine ratili 75, ambazo ni kama kilo 34.

6 Ndipo Simoni Petro akaja, akimfuata nyuma akaenda
moja kwa moja hadi ndani ya kaburi. Naye akaona vile
vitambaa vya ile sanda vikiwa pale chini
7 na kile kitambaa kilichokuwa kichwani mwa Yesu.
Kitambaa hicho kilikuwa kimekunjwa mahali pa peke yake,
mbali na vile vitambaa vya kitani vya ile sanda.
8 Kisha yule mwanafunzi aliyetangulia kufika kaburini
naye akaingia ndani, akaona, akaamini,
9 (kwa kuwa mpaka wakati huo walikuwa bado hawa-
jaelewa kutoka Maandiko kwamba ilikuwa lazima Yesu
afufuke kutoka kwa wafu).
10 Kisha hao wanafunzi wakaondoka wakarudi nyumbani
kwao.

Yesu Anamtokea Maria Magdalene
(Mathayo 28:9-10; Marko 16:9-11)

11 Lakini Maria Magdalene akasimama nje ya kaburi
akilia. Alipokuwa akilia, akainama, kuchungulia mle
kaburini,
12 naye akaona malaika wawili wamevaa mavazi meupe,
wameketi pale mwili wa Yesu ulipokuwa umelazwa, mmoja
upande wa kichwani na mwingine upande wa miguuni.
13 Wakamuuliza Maria, "Mwanamke, mbona unalia?"
Akawaambia, "Nalia kwa kuwa wamemchukua Bwana
wangu na sijui walikomweka."
14 Baada ya kusema hayo, akageuka, akamwona Yesu
amesimama, lakini hakumtambua.
15 Yesu akamwambia, **"Mwanamke, mbona unalia?
Unamtafuta nani?"**
Maria akidhani ya kuwa aliyekuwa anaongea naye ni
mtunza bustani, kwa hiyo akamwambia, "Bwana, kama
ni wewe umemchukua, tafadhali nionyeshe ulikomweka,
nami nitamchukua."
16 Yesu akamwita, **"Maria!"**
Ndipo Maria akamgeukia Yesu na kusema naye kwa
Kiebrania, "Rabboni!" (maana yake Mwalimu).
17 Yesu akamwambia, **"Usinishike, kwa maana sijapaa
kwenda kwa Baba. Lakini nenda kwa ndugu zangu
ukawaambie, 'Ninapaa kwenda kwa Baba yangu am-
baye ni Baba yenu, kwa Mungu wangu ambaye ni
Mungu wenu.' "**
18 Kwa hiyo Maria Magdalene akaenda kuwatangazia
wanafunzi wa Yesu, akisema, "Nimemwona Bwana!" Naye
akawaambia kwamba Yesu alikuwa amemweleza mambo
hayo yote.

Yesu Awatokea Wanafunzi Wake
(Mathayo 28:16-20; Marko 16:14-18; Luka 24:36-49)

19 Ikawa jioni ya ile siku ya kwanza ya juma, wanafunzi
wake walikuwa pamoja, milango ikiwa imefungwa kwa
kuwaogopa Wayahudi. Naye Yesu aliwatokea, akasimama
katikati yao, akasema, **“Amani iwe nanyi!”**
20 Baada ya kusema haya, akawaonyesha mikono yake na
ubavu wake. Wanafunzi wake wakafurahi sana walipom-
wona Bwana.
21 Yesu akawaambia tena, **“Amani iwe nanyi! Kama vile
Baba alivyonituma mimi, mimi nami nawatuma ninyi.”**
22 Naye alipokwisha kusema haya, akawavuvia,
akawaambia, **“Pokeeni Roho Mtakatifu.**
23 **Mkimwondolea mtu yeyote dhambi zake, zitaon-
dolewa, na yeyote msiyemwondolea dhambi zake,
hazitaondolewa.”**

Yesu Anamtokea Tomaso

24 Lakini Tomaso, aliyeitwa Didimasi, yaani Pacha, mmoja
wa wale kumi na wawili, hakuwa pamoja nao Yesu
alipokuja.
25 Hivyo wale wanafunzi wengine wakamwambia,
“Tumemwona Bwana.”
Lakini yeye akawaambia, “Nisipoona zile alama za mis-
umari mikononi mwake, na kuweka kidole changu kwenye
hizo alama za misumari na mkono wangu ubavuni mwake,
sitaamini.”
26 Baada ya siku nane, wanafunzi wake walikuwa tena
pamoja ndani ya nyumba, naye Tomaso alikuwa pamoja
nao. Ndipo Yesu akaja milango ikiwa imefungwa na
kusimama katikati yao akasema, **“Amani iwe nanyi.”**
27 Kisha akamwambia Tomaso, **“Weka kidole chako
hapa na uone mikono yangu, nyoosha mkono wako
uguse ubavuni mwangu. Usiwe na shaka, bali uamini
tu.”**
28 Tomaso akamwambia, “Bwana wangu na Mungu
wangu!”
29 Yesu akamwambia, **“Umeamini kwa kuwa ume-
niona? Wamebarikiwa wale ambao hawajaona lakini
wameamini.”**

Kusudi La Kitabu Hiki

30 Yesu alifanya miujiza mingine mingi mbele za wana-
funzi wake, ambayo haikuandikwa katika kitabu hiki.
31 Lakini haya yameandikwa ili mweze kuamini ya kuwa
Yesu ndiye Kristo,* Mwana wa Mungu, na kwa kumwamini
mpate uzima katika jina lake.

---

* **20:31** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

21

Yesu Awatokea Wanafunzi Saba

1 Baada ya haya Yesu akawatokea tena wanafunzi wake
kando ya Bahari ya Tiberia.* Yeye alijionyesha kwao hivi:
2 Simoni Petro, Tomaso aitwaye Didimasi, yaani Pacha,
Nathanaeli wa Kana ya Galilaya, wana wa Zebedayo na
wanafunzi wengine wawili walikuwa pamoja.
3 Simoni Petro akawaambia wenzake, "Mimi naenda
kuvua samaki." Nao wakamwambia, "Tutakwenda pamoja
nawe." Wakatoka, wakaingia ndani ya mashua, lakini usiku
ule hawakupata chochote.
4 Mara baada ya kupambazuka, Yesu akasimama ufuoni,
lakini wanafunzi hawakumtambua kwamba alikuwa Yesu.
5 Yesu akawaambia, **"Wanangu, je, mna samaki
wowote?"**
Wakamjibu, "La."
6 Akawaambia, **"Shusheni nyavu upande wa kuume
wa mashua yenu nanyi mtapata samaki."** Wakashusha
nyavu na tazama wakapata samaki wengi mno hata
wakashindwa kuvutia zile nyavu zilizojaa samaki ndani ya
mashua.
7 Yule mwanafunzi aliyependwa na Yesu akamwambia
Petro, "Huyu ni Bwana!" Simoni Petro aliposikia haya, aka-
jifunga nguo yake kwa kuwa alikuwa uchi, naye akajitosa
baharini.
8 Wale wanafunzi wengine wakaja kwa ile mashua huku
wakikokota ule wavu uliyojaa samaki, maana hawakuwa
mbali na nchi kavu, ilikuwa yapata dhiraa 200†
9 Walipofika ufuoni, wakaona moto wa makaa na samaki
wakiokwa juu yake na mikate.
10 Yesu akawaambia, **"Leteni baadhi ya hao samaki
mliovua sasa hivi."**
11 Simoni Petro akapanda kwenye mashua na kuukokota
ule wavu pwani. Ulikuwa umejaa samaki wakubwa 153.
Ingawa samaki walikuwa wengi kiasi hicho, ule wavu
haukuchanika.
12 Yesu akawaambia, **"Njooni mpate kifungua kinywa."**
Hakuna hata mmoja wa wanafunzi aliyethubutu ku-
muuliza, "Wewe ni nani?" Kwa sababu walijua ya kuwa
ni Bwana.
13 Yesu akaja, akachukua ule mkate, akawapa na vivyo
hivyo akawagawia pia wale samaki.
14 Hii ilikuwa mara ya tatu Yesu kuwatokea wanafunzi
wake baada yake kufufuliwa kutoka kwa wafu.

---

* **21:1** Yaani Bahari ya Galilaya. † **21:8** Dhiraa 200 ni kama mita 90.

Yesu Amuuliza Petro Kama Anampenda

15 Walipokwisha kula, Yesu akamuuliza Simoni Petro, **“Je, Simoni mwana wa Yohana, unanipenda kweli kuliko hawa?”**

Yeye akamjibu, “Ndiyo Bwana, wewe unajua ya kuwa ninakupenda.”

Yesu akamwambia, **“Lisha wana-kondoo wangu.”**

16 Yesu akamwambia tena, **“Simoni, mwana wa Yohana, wanipenda?”**

Petro akamjibu, “Ndiyo Bwana, wewe unajua ya kuwa ninakupenda.”

Yesu akamwambia, **“Chunga kondoo zangu.”**

17 Kwa mara ya tatu Yesu akamuuliza Petro, **“Simoni mwana wa Yohana, unanipenda?”**

Petro akahuzunika sana kwa kuwa Yesu alimuuliza mara ya tatu, **“Unanipenda?”** Akamjibu, “Bwana, wewe unajua yote, unajua ya kuwa ninakupenda.”

Yesu akamwambia, **“Lisha kondoo wangu.**

18 **Amin, amin nakuambia, ulipokuwa kijana ulivaa na kwenda unakotaka, lakini utakapokuwa mzee utanyoosha mikono yako na mtu mwingine atakuvika na kukupeleka usipotaka kwenda.”**

19 Yesu alisema haya ili kuashiria ni kifo cha aina gani Petro atakachomtukuza nacho Mungu. Kisha Yesu akamwambia Petro, **“Nifuate!”**

20 Petro akageuka, akamwona yule mwanafunzi aliyependwa na Yesu akiwafuata. (Huyu ndiye yule mwanafunzi aliyeegama kifuani mwa Yesu walipokula naye chakula cha mwisho na kuuliza, “Bwana, ni nani atakayekusaliti?”)

21 Petro alipomwona huyo mwanafunzi, akamuuliza Yesu, “Bwana na huyu je?”

22 Yesu akamjibu, **“Ikiwa nataka aishi mpaka nitakaporudi, inakuhusu nini? Wewe inakupasa unifuate!”**

23 Kwa sababu ya maneno haya ya Yesu, uvumi ukaenea miongoni mwa ndugu kwamba huyu mwanafunzi hangekufa. Lakini Yesu hakusema kuwa hangekufa. Yeye alisema tu kwamba, **“Ikiwa nataka aishi mpaka nitakaporudi, inakuhusu nini?”**

24 Huyu ndiye yule mwanafunzi anayeshuhudia mambo haya na ndiye ambaye ameandika habari hizi. Nasi tunajua ya kuwa ushuhuda wake ni kweli.

25 Lakini kuna mambo mengine mengi ambayo Yesu alifanya. Kama yote yangeliandikwa, nadhani hata ulimwengu wote usingekuwa na nafasi ya kutosha kuweka vitabu vyote ambavyo vingeandikwa. Amen.

Matendo Ya Mitume
Kanisa La Kwanza

(1:1–5:42)

Ahadi Ya Roho Mtakatifu

1 Katika kitabu changu cha kwanza nilikuandikia,
mpendwa Theofilo, kuhusu mambo yote Yesu aliyofanya na
kufundisha tangu mwanzo,
2 hadi siku ile alipochukuliwa kwenda mbinguni, baada
ya kuwapa maagizo kupitia kwa Roho Mtakatifu wale
mitume aliowachagua.
3 Baada ya mateso yake, alijionyesha kwao na
kuwathibitishia kwa njia nyingi kwamba yeye yu hai.
Katika muda wa siku arobaini baada ya kufufuka kwake
aliwatokea na kunena kuhusu Ufalme wa Mungu.
4 Wakati mmoja alipokuwa pamoja nao, aliwapa amri
hii, **“Msitoke Yerusalemu, bali ingojeni ahadi ya Baba,
ambayo mmenisikia nikisema habari zake.**
5 **Yohana aliwabatiza kwa maji, lakini baada ya siku
chache mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu.”**

Yesu Apaa Mbinguni
(Marko 16:19-20; Luka 24:50-53)

6 Mitume walipokuwa wamekusanyika pamoja, waka-
muuliza Yesu, “Bwana, je, huu ndio wakati wa kuwarud-
ishia Israeli ufalme?”
7 Yesu akawaambia, **“Si juu yenu kujua nyakati na
majira ambayo Baba ameyaweka katika mamlaka yake
mwenyewe.**
8 **Lakini mtapokea nguvu akiisha kuwajilia juu yenu
Roho Mtakatifu, nanyi mtakuwa mashahidi wangu
katika Yerusalemu, Uyahudi kote na Samaria, hadi
miisho ya dunia.”**
9 Baada ya kusema mambo haya, walipokuwa
wanatazama, akachukuliwa juu mbinguni mbele ya macho
yao na wingu likampokea wasimwone tena.
10 Walipokuwa bado wakikaza macho yao kuelekea
juu alipokuwa akienda zake Mbinguni, tazama ghafula,
wanaume wawili waliovaa mavazi meupe wakasimama
karibu nao,
11 wakasema, “Enyi watu wa Galilaya, mbona mnasi-
mama mkitazama juu angani? Huyu Yesu aliyechukuliwa
kutoka kwenu kwenda Mbinguni, atarudi tena jinsi iyo hiyo
mlivyomwona akienda zake Mbinguni.”

Mathiya Achaguliwa Badala Ya Yuda
(Mathayo 27:3-10)

12 Ndipo waliporudi Yerusalemu kutoka Mlima wa
Mizeituni, uliokuwa karibu na Yerusalemu, umbali wa
mwendo wa Sabato* kutoka mjini.
13 Walipowasili mjini Yerusalemu, walikwenda ghorofani
kwenye chumba walichokuwa wakiishi. Wale waliokuwepo
walikuwa: Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Tomaso,
Bartholomayo, Mathayo, Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni
Zelote† na Yuda mwana wa Yakobo.
14 Hawa wote waliungana pamoja katika maombi.
Pamoja nao walikuwepo wanawake kadha, na Maria mama
yake Yesu, pamoja na ndugu zake Yesu.
15 Katika siku hizo Petro akasimama katikati ya waumini
(jumla yao wote walikuwa watu wapatao 120), akasema,
16 "Ndugu zangu, ilibidi Andiko litimie ambalo Roho
Mtakatifu alitabiri kupitia kwa Daudi kumhusu Yuda aliye-
waongoza wale waliomkamata Yesu.
17 Yuda alikuwa mmoja wetu, kwa maana na yeye
alichaguliwa ashiriki katika huduma hii."
18 (Basi Yuda alinunua shamba kwa zile fedha za uovu
alizopata; akiwa huko shambani akaanguka, akapasuka na
matumbo yote yakatoka nje.
19 Kila mtu Yerusalemu akasikia habari hizi, kwa hiyo
wakapaita mahali hapo kwa lugha yao, Akeldama, yaani
Shamba la Damu).
20 "Kama vile ilivyoandikwa katika kitabu cha Zaburi,
" 'Mahali pake na pawe ukiwa,
wala asiwepo yeyote atakayeishi humo,'
na,
" 'Mtu mwingine aichukue nafasi yake ya uongozi.'
21 Kwa hiyo inatubidi tumchague mtu mwingine miongoni
mwa wale ambao wamekuwa pamoja nasi wakati wote
Bwana Yesu alipoingia na kutoka katikati yenu,
22 kuanzia ubatizo wa Yohana mpaka siku aliyochukuliwa
kutoka kwetu kwenda Mbinguni. Kwa kuwa mmoja wao
inabidi awe shahidi pamoja nasi wa ufufuo wake."
23 Wakapendekeza majina ya watu wawili: Yosefu, ait-
waye Barsaba (ambaye pia alijulikana kama Yusto) na
Mathiya.
24 Kisha wakaomba, wakasema, "Bwana, wewe waujua
moyo wa kila mtu. Tuonyeshe ni yupi kati ya hawa wawili
uliyemchagua

---

* **1:12** Mwendo wa Sabato hapa ina maana umbali wa mita 1,100. † **1:13** Zelote hapa ina maana alikuwa mwanachama wa Wazelote, kikundi cha Kiyahudi cha kupinga jeuri ya Warumi.

25 ili achukue nafasi ya huduma ya utume ambayo Yuda
aliiacha ili aende mahali pake mwenyewe.”
26 Kisha wakawapigia kura, nayo kura ikamwangukia
Mathiya, naye akaongezwa kwenye wale mitume kumi na
mmoja.

2

Kushuka Kwa Roho Mtakatifu

1 Siku ya Pentekoste ilipowadia, waamini wote walikuwa
mahali pamoja.
2 Ghafula sauti kama mvumo mkubwa wa upepo mkali
uliotoka mbinguni ukaijaza nyumba yote walimokuwa
wameketi.
3 Zikatokea ndimi kama za moto zilizogawanyika na
kukaa juu ya kila mmoja wao.
4 Wote wakajazwa na Roho Mtakatifu, wakaanza kunena
kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia.
5 Basi walikuwepo Yerusalemu Wayahudi wanaomcha
Mungu kutoka kila taifa chini ya mbingu.
6 Waliposikia sauti hii, umati wa watu ulikusanyika
pamoja wakistaajabu, kwa sababu kila mmoja wao ali-
wasikia wakisema kwa lugha yake mwenyewe.
7 Wakiwa wameshangaa na kustaajabu wakauliza, “Je,
hawa wote wanaozungumza si Wagalilaya?
8 Imekuwaje basi kila mmoja wetu anawasikia wakinena
kwa lugha yake ya kuzaliwa?
9 Wapathi, Wamedi, Waelami, wakazi wa Mesopotamia,
Uyahudi, Kapadokia, Ponto na Asia,
10 Frigia, Pamfilia, Misri na pande za Libya karibu na
Kirene na wageni kutoka Rumi,
11 Wayahudi na waongofu, Wakrete na Waarabu, sote
tunawasikia watu hawa wakisema mambo makuu ya ajabu
ya Mungu katika lugha zetu wenyewe.”
12 Wakiwa wameshangaa na kufadhaika wakaulizana, “Ni
nini maana ya mambo haya?”
13 Lakini wengine wakawadhihaki wakasema, “Hawa
wamelewa divai!”

Petro Ahutubia Umati

14 Ndipo Petro akasimama pamoja na wale mitume kumi
na mmoja, akainua sauti yake na kuhutubia ule umati
wa watu, akasema: “Wayahudi wenzangu na ninyi nyote
mkaao Yerusalemu, jueni jambo hili mkanisikilize.
15 Hakika watu hawa hawakulewa kama mnavyodhania,
kwa kuwa sasa ni saa tatu asubuhi!
16 La, hili ni jambo lililotabiriwa na nabii Yoeli, akisema:

17 “ ‘Katika siku za mwisho, asema Mungu,
nitamimina Roho wangu
juu ya wote wenye mwili.
Wana wenu na binti zenu watatabiri,
vijana wenu wataona maono,
na wazee wenu wataota ndoto.
18 Hata juu ya watumishi wangu, wanaume kwa wanawake,
katika siku zile nitamimina Roho wangu,
nao watatabiri.
19 Nami nitaonyesha maajabu juu mbinguni,
na ishara chini duniani:
damu, moto, na mawimbi ya moshi.
20 Jua litakuwa giza
na mwezi utakuwa mwekundu kama damu,
kabla ya kuja siku ile kuu ya Bwana
iliyo tukufu.
21 Na kila mtu atakayeliitia
jina la Bwana, ataokolewa.’

22 “Enyi Waisraeli, sikilizeni maneno haya nisemayo: Yesu wa Nazareti alikuwa mtu aliyethibitishwa kwenu na Mungu kwa miujiza, maajabu na ishara, ambayo Mungu alitenda miongoni mwenu kupitia kwake, kama ninyi wenyewe mjuavyo.

23 Huyu mtu akiisha kutolewa kwa shauri la Mungu lililokusudiwa kwa kujua kwake Mungu tangu zamani, ninyi, kwa mikono ya watu wabaya, mlimuua kwa kumgongomea msalabani.

24 Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu akamwondolea uchungu wa mauti, kwa sababu haikuwezekana yeye kushikiliwa na nguvu za mauti.

25 Kwa maana Daudi asema kumhusu yeye:
“ ‘Nalimwona Bwana mbele yangu daima.
Kwa sababu yuko mkono wangu wa kuume,
sitatikisika.
26 Kwa hiyo moyo wangu unafurahia,
na ulimi wangu unashangilia;
mwili wangu nao utapumzika kwa tumaini.
27 Kwa maana hutaniacha kaburini,
wala hutamwacha Aliye Mtakatifu wako kuona uharibifu.
28 Umenionyesha njia za uzima,
utanijaza na furaha mbele zako.’

29 “Ndugu zangu Waisraeli, nataka niwaambie kwa uhakika kwamba baba yetu Daudi alikufa na kuzikwa, nalo kaburi lake lipo hapa mpaka leo.

30 Lakini alikuwa nabii na alijua ya kuwa Mungu alikuwa
amemwahidi kwa kiapo kwamba angemweka mmoja wa
wazao wake penye kiti chake cha enzi.
31 Daudi, akiona mambo yaliyoko mbele, akanena juu ya
kufufuka kwa Kristo,* kwamba hakuachwa kaburini, wala
mwili wake haukuona uharibifu.
32 Mungu alimfufua huyu Yesu na sisi sote ni mashahidi
wa jambo hilo.
33 Basi ikiwa yeye ametukuzwa kwa mkono wa kuume wa
Mungu, amepokea kutoka kwa Baba ahadi ya Roho Mtakat-
ifu, naye amemimina kile mnachoona sasa na kusikia.
34 Kwa kuwa Daudi hakupaa kwenda mbinguni, lakini
anasema,
" 'BWANA alimwambia Bwana wangu:
"Keti mkono wangu wa kuume,
35 hadi nitakapowaweka adui zako
chini ya miguu yako." '
36 "Kwa hiyo Israeli wote na wajue jambo hili kwa
uhakika kwamba: Mungu amemfanya huyu Yesu, ambaye
ninyi mlimsulubisha, kuwa Bwana na Kristo."

Waumini Waongezeka

37 Watu waliposikia maneno haya yakawachoma mioyo
yao, wakawauliza Petro na wale mitume wengine, "Ndugu
zetu tufanye nini?"
38 Petro akawajibu, "Tubuni, mkabatizwe kila mmoja
wenu kwa jina la Yesu Kristo, ili mpate kusamehewa
dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu.
39 Kwa kuwa ahadi hii ni kwa ajili yenu na watoto wenu,
na kwa wote walio mbali, na kila mtu ambaye Bwana
Mungu wetu atamwita amjie."
40 Petro akawaonya kwa maneno mengine mengi na
kuwasihi akisema, "Jiepusheni na kizazi hiki kilichopo-
toka."
41 Wale wote waliopokea ujumbe wa Petro kwa furaha
wakabatizwa na siku ile waliongezeka watu wapatao 3,000.

Ushirika Wa Waumini

42 Nao wakawa wanadumu katika mafundisho ya mi-
tume, katika ushirika, katika kumega mkate na katika
kusali.
43 Kila mtu akaingiwa na hofu ya Mungu, nayo miujiza
mingi na ishara zikafanywa na mitume.
44 Walioamini wote walikuwa mahali pamoja, nao wa-
likuwa na kila kitu shirika.

---

* **2:31** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

45 Waliuza mali zao na vitu walivyokuwa navyo, kila mtu
akagawiwa kadiri ya mahitaji yake.
46 Siku zote kwa moyo mmoja walikutana ndani ya
ukumbi wa Hekalu, wakimega mkate nyumba kwa nyumba,
wakila chakula chao kwa furaha na moyo mweupe,
47 wakimsifu Mungu na kuwapendeza watu wote.
Kila siku Bwana akaliongeza kanisa wale waliokuwa
wakiokolewa.

3

Petro Amponya Mlemavu Kwa Jina La Yesu

1 Siku moja Petro na Yohana walikuwa wanapanda
kwenda Hekaluni kusali yapata saa tisa alasiri.
2 Basi palikuwa na mtu mmoja aliyekuwa kiwete tangu
kuzaliwa. Alichukuliwa na kuwekwa kwenye lango la
Hekalu liitwalo Zuri, kila siku ili aombe msaada kwa watu
wanaoingia Hekaluni.
3 Huyu mtu alipowaona Petro na Yohana wakikaribia
kuingia Hekaluni, akawaomba wampe sadaka.
4 Wakamkazia macho, kisha Petro akamwambia, “Tu-
tazame sisi.”
5 Hivyo yule mtu akawatazama, akitazamia kupata kitu
kutoka kwao.
6 Ndipo Petro akamwambia, “Sina fedha wala dhahabu,
lakini nilicho nacho ndicho nikupacho. Kwa jina la Yesu
Kristo wa Nazareti, tembea!”
7 Petro akamshika yule mtu kwa mkono wa kuume
akamwinua, mara nyayo zake na vifundo vya miguu yake
vikapata nguvu.
8 Akaruka juu na kusimama, akaanza kutembea. Kisha
akaingia Hekaluni pamoja na Petro na Yohana, huku
akitembea na kurukaruka na kumsifu Mungu.
9 Watu wote walipomwona akitembea na kumsifu Mungu,
10 wakamtambua kuwa ni yule mtu aliyekuwa akiketi
nje ya Hekalu penye lango liitwalo Zuri akiomba msaada,
nao wakajawa na mshangao, wakastaajabu juu ya yale
yaliyomtukia.

Petro Anashuhudia Kuwa Yesu Anaponya

11 Aliyeponywa alipokuwa akiambatana na Petro na
Yohana, watu wote walishangaa mno, wakaja wakiwakim-
bilia pale ukumbi wa Solomoni.
12 Petro alipoona watu wamekusanyika akawaambia,
“Enyi Waisraeli, kwa nini mnastaajabu kuhusu jambo hili?
Mbona mnatukazia macho kwa mshangao kana kwamba ni

kwa uwezo wetu au utakatifu wetu tumemfanya mtu huyu
kutembea?
13 Mungu wa Abrahamu na Isaki na Yakobo, Mungu
wa baba zetu amemtukuza Mwanawe Yesu, ambaye ninyi
mlimtoa ahukumiwe kifo na mkamkana mbele ya Pilato,
ingawa yeye alikuwa ameamua kumwachia aende zake.
14 Ninyi mlimkataa huyo Mtakatifu na Mwenye Haki
mkaomba mpewe yule muuaji.
15 Hivyo mkamuua aliye chanzo cha uzima, lakini Mungu
akamfufua kutoka kwa wafu. Sisi tu mashahidi wa mambo
haya.
16 Kwa imani katika jina la Yesu, huyu mtu mnayemwona
na kumfahamu ametiwa nguvu. Ni kwa jina la Yesu na
imani itokayo kwake ambayo imemponya kabisa huyu mtu,
kama ninyi wote mnavyoona.

17 "Sasa ndugu zangu, najua ya kuwa ninyi mlitenda bila
kujua, kama walivyofanya viongozi wenu.
18 Lakini kwa njia hii Mungu alitimiza kile ambacho
alikuwa ametabiri kwa vinywa vya manabii wake wote,
kwamba Kristo* atateswa.
19 Tubuni basi mkamgeukie Mungu, dhambi zenu zifutwe,
ili zipate kuja nyakati za kuburudishwa kwa kuwepo kwake
Bwana,
20 naye apate kumtuma Kristo, ambaye ameteuliwa kwa
ajili yenu, yaani Yesu.
21 Ilimpasa mbingu zimpokee mpaka wakati wa kufanywa
upya kila kitu, kama Mungu alivyoahidi zamani kupitia kwa
vinywa vya manabii wake watakatifu.
22 Kwa maana Mose alisema, 'Bwana Mungu wenu
atawainulia nabii kama mimi kutoka miongoni mwa ndugu
zenu. Itawapasa kumtii huyo kwa kila jambo atakalowaam-
bia.
23 Mtu yeyote ambaye hatamsikiliza huyo nabii,
atatupiliwa mbali kabisa na watu wake.'

24 "Naam, manabii wote tangu Samweli na waliokuja
baada yake, wote walitabiri kuhusu siku hizi.
25 Ninyi ndio wana wa manabii na wa Agano am-
balo Mungu alifanya na baba zenu, akimwambia Abra-
hamu, 'Kupitia kwa uzao wako, watu wote wa ulimwengu
watabarikiwa.'
26 Mungu alipomfufua Yesu Mwanawe, alimtuma kwenu
kwanza, ili awabariki kwa kumgeuza kila mmoja wenu
kutoka njia yake mbaya."

---

* **3:18** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

4

Petro Na Yohana Mbele Ya Baraza

1 Wakati Petro na Yohana walipokuwa wakisema na watu,
makuhani, mkuu wa walinzi wa Hekalu na Masadukayo
wakawajia,
2 huku wakiwa wamekasirika sana kwa sababu mitume
walikuwa wanawafundisha watu na kuhubiri kwamba
kuna ufufuo wa wafu ndani ya Yesu.
3 Wakawakamata Petro na Yohana na kuwatia gerezani
mpaka kesho yake kwa kuwa ilikuwa jioni.
4 Lakini wengi waliosikia lile neno waliamini, idadi yao
ilikuwa yapata wanaume 5,000.
5 Kesho yake, viongozi wa Kiyahudi, wazee na walimu wa
sheria wakakusanyika Yerusalemu.
6 Walikuwepo kuhani mkuu Anasi, Kayafa, Yohana,
Iskanda, na wengi wa jamaa ya kuhani mkuu.
7 Baada ya kuwasimamisha Petro na Yohana katikati yao,
wakawauliza, “Ni kwa uwezo gani au kwa jina la nani
mmefanya jambo hili?”
8 Petro, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akajibu, “Enyi
watawala na wazee wa watu,
9 kama leo tukihojiwa kwa habari ya mambo mema
aliyotendewa yule kiwete na kuulizwa jinsi alivyoponywa,
10 ijulikane kwenu nyote na kwa watu wote wa Israeli
kwamba: Ni kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, ambaye
ninyi mlimsulubisha lakini Mungu akamfufua kutoka kwa
wafu, kwa jina hilo mtu huyu anasimama mbele yenu
akiwa mzima kabisa.
11 Huyu ndiye
“ ‘jiwe ambalo ninyi wajenzi mlilikataa,
ambalo limekuwa jiwe kuu la pembeni.’
12 Wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote, kwa
maana hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa
wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.”

Ujasiri Wa Petro Na Yohana Washangaza Watu

13 Wale viongozi na wazee walipoona ujasiri wa Petro
na Yohana na kujua ya kuwa walikuwa watu wa kawaida,
wasio na elimu, walishangaa sana, wakatambua kwamba
hawa watu walikuwa na Yesu.
14 Lakini kwa kuwa walikuwa wanamwona yule kiwete
aliyeponywa amesimama pale pamoja nao, hawakuweza
kusema lolote kuwapinga.
15 Wakawaamuru watoke nje ya Baraza la Wayahudi*

* **4:15** Baraza la Wayahudi hapa ina maana ya Sanhedrin ambalo lilikuwa ndilo baraza la juu kabisa la utawala wa Kiyahudi, lililoundwa na wazee 70 pamoja na kuhani mkuu.

wakati wakisemezana jambo hilo wao kwa wao.
16 Wakaulizana, “Tuwafanyie nini watu hawa? Hatuwezi
kukanusha muujiza huu mkubwa walioufanya ambao ni
dhahiri kwa kila mtu Yerusalemu.
17 Lakini ili kuzuia jambo hili lisiendelee kuenea zaidi
kwa watu, ni lazima tuwaonye watu hawa ili wasiseme tena
na mtu yeyote kwa jina la Yesu.”
18 Kisha wakawaita tena ndani na kuwaamuru wasiseme
wala kufundisha kamwe kwa hili jina la Yesu.

Imetupasa Kumtii Mungu Kuliko Wanadamu

19 Lakini Petro na Yohana wakajibu, “Amueni ninyi
wenyewe iwapo ni haki mbele za Mungu kuwatii ninyi
kuliko kumtii Mungu.
20 Lakini sisi hatuwezi kuacha kusema yale tuliyoyaona
na kuyasikia.”
21 Baada ya vitisho vingi, wakawaacha waende zao.
Hawakuona njia yoyote ya kuwaadhibu, kwa sababu ya
watu, kwa kuwa watu wote walikuwa wakimsifu Mungu
kwa kile kilichokuwa kimetukia.
22 Kwa kuwa umri wa yule mtu aliyekuwa ameponywa
kwa muujiza ulikuwa zaidi ya miaka arobaini.

Maombi Ya Waumini

23 Punde Petro na Yohana walipoachiliwa, walirudi kwa
waumini wenzao wakawaeleza waliyoambiwa na viongozi
wa makuhani na wazee.
24 Watu waliposikia hayo, wakainua sauti zao, wakam-
womba Mungu kwa pamoja, wakisema, “Bwana Mwenyezi,
uliyeziumba mbingu na nchi na bahari, na vitu vyote
vilivyomo.
25 Wewe ulisema kwa Roho Mtakatifu kupitia kwa kinywa
cha baba yetu Daudi, mtumishi wako, ukasema:
“ ‘Mbona mataifa wanaghadhibika,
na kabila za watu zinawaza ubatili?
26 Wafalme wa dunia wamejipanga,
na watawala wanakusanyika pamoja
dhidi ya Bwana
na dhidi ya Mpakwa Mafuta wake.’
27 Ni kweli Herode na Pontio Pilato pamoja na watu wa
Mataifa na Waisraeli, walikusanyika katika mji huu dhidi
ya mwanao mtakatifu Yesu uliyemtia mafuta.
28 Wao wakafanya yale ambayo uweza wako na mapenzi
yako yalikuwa yamekusudia yatokee tangu zamani.
29 Sasa, Bwana angalia vitisho vyao na utuwezeshe sisi
watumishi wako kulinena neno lako kwa ujasiri mkuu.

30 Nyoosha mkono wako ili kuponya wagonjwa na kutenda
ishara na miujiza kwa jina la Mwanao mtakatifu Yesu.”
31 Walipokwisha kuomba, mahali walipokuwa wameku-
tanika pakatikiswa, wote wakajazwa na Roho Mtakatifu,
wakanena neno la Mungu kwa ujasiri.

Walioamini Washirikiana Mali Zao

32 Wale walioamini wote walikuwa na moyo mmoja na
nia moja. Wala hakuna hata mmoja aliyesema chochote
alichokuwa nacho ni mali yake mwenyewe, lakini wal-
ishirikiana kila kitu walichokuwa nacho.
33 Mitume wakatoa ushuhuda wa kufufuka kwa Bwana
Yesu kwa nguvu nyingi na neema ya Mungu ilikuwa juu
yao wote.
34 Wala hapakuwepo mtu yeyote miongoni mwao
aliyekuwa mhitaji, kwa sababu mara kwa mara wale
waliokuwa na mashamba na nyumba waliviuza, wakaleta
thamani ya vitu vilivyouzwa,
35 wakaiweka miguuni pa mitume, kila mtu akagawiwa
kadiri ya mahitaji yake.
36 Yosefu, Mlawi kutoka Kipro, ambaye mitume wal-
imwita Barnaba (maana yake Mwana wa Faraja),
37 aliuza shamba alilokuwa nalo, akaleta hizo fedha
alizopata na kuziweka miguuni pa mitume.

5

Anania Na Safira

1 Lakini mtu mmoja jina lake Anania pamoja na mkewe
Safira waliuza kiwanja.
2 Huku mkewe akijua kikamilifu, Anania alificha sehemu
ya fedha alizopata, akaleta kiasi kilichobaki na kukiweka
miguuni pa mitume.
3 Petro akamuuliza, “Anania, mbona Shetani ameujaza
moyo wako ili kumwambia uongo Roho Mtakatifu, ukaficha
sehemu ya fedha ulizopata kutokana na kiwanja?
4 Je, kabla hujauza hicho kiwanja si kilikuwa mali yako?
Hata baada ya kukiuza, fedha ulizopata si zilikuwa kwenye
uwezo wako? Kwa nini basi umewaza hila hii moyoni
mwako kufanya jambo kama hili? Wewe hukumwambia
uongo mwanadamu bali Mungu.”
5 Anania aliposikia maneno haya akaanguka chini na
kufa. Hofu kuu ikawapata wote waliosikia jambo lililokuwa
limetukia.
6 Vijana wakaja, wakaufunga mwili wake sanda, wakam-
chukua nje kumzika.

7 Saa tatu baadaye mkewe Anania akaingia, naye hana
habari ya mambo yaliyotukia.
8 Petro akamuuliza, “Niambie, je, mliuza kiwanja kwa
thamani hii?” Akajibu, “Ndiyo, tuliuza kwa thamani hiyo.”
9 Ndipo Petro akamwambia, “Imekuwaje mkakubaliana
kumjaribu Roho wa Bwana? Tazama! Nyayo za vi-
jana waliomzika mumeo ziko mlangoni, wewe nawe
watakuchukua nje.”
10 Saa ile ile akaanguka chini miguuni mwake na kufa.
Nao wale vijana wakaingia, wakamkuta amekufa, wakam-
chukua wakamzika kando ya mumewe.
11 Hofu kuu ikalipata kanisa lote pamoja na watu wote
waliosikia juu ya matukio haya.

Mitume Waponya Wengi

12 Mitume wakafanya ishara nyingi na miujiza miongoni
mwa watu. Walioamini wote walikuwa wakikusanyika
katika ukumbi wa Solomoni.
13 Hakuna mtu mwingine aliyethubutu kuambatana nao
ijapokuwa waliheshimiwa sana na watu.
14 Hata hivyo, waliomwamini Bwana wakazidi
kuongezeka, wanaume na wanawake.
15 Hata wakawa wanawaleta wagonjwa na kuwalaza
kwenye magodoro na kwenye vitanda barabarani ili
yamkini Petro akipita kivuli chake kiwaguse baadhi yao.
16 Pia watu wakakusanyika kutoka miji iliyokuwa karibu
na Yerusalemu, wakileta wagonjwa na watu walioteswa na
pepo wachafu. Hao wote wakaponywa.

Mitume Washtakiwa

17 Kisha kuhani mkuu na wenzake wote waliokuwa
pamoja naye, waliokuwa wa kundi la Masadukayo, waka-
jawa na wivu.
18 Wakawakamata mitume na kuwatia gerezani.
19 Lakini wakati wa usiku, malaika wa Bwana akaja, aka-
fungua milango ya gereza na akawatoa nje. Akawaambia,
20 “Nendeni, mkasimame Hekaluni mkawaambie watu
maneno yote ya uzima huu mpya.”
21 Waliposikia haya wakaenda Hekaluni alfajiri wakaen-
delea kufundisha watu.
Kuhani mkuu na wale waliokuwa pamoja nao
walipowasili, alikusanya baraza na wazee wote wa Israeli
wakatuma wale mitume waletwe kutoka gerezani.
22 Lakini wale walinzi wa Hekalu walipokwenda gerezani
hawakuwakuta mitume mle. Kwa hiyo wakarudi na kutoa
habari.

23 Wakasema, “Tumekuta milango ya gereza imefungwa
sawasawa na askari wa gereza wamesimama nje ya mlango,
lakini tulipofungua milango hakuwepo mtu yeyote ndani.”
24 Basi mkuu wa walinzi wa Hekalu na viongozi wa
makuhani waliposikia haya, wakafadhaika na kushangaa
sana kwa ajili yao kwamba jambo hili litakuwaje.

25 Ndipo mtu mmoja akaja akawaambia, “Tazameni watu
mliowatia gerezani wako Hekaluni wakiwafundisha watu.”
26 Ndipo yule mkuu wa walinzi wa Hekalu wakaenda
pamoja na askari wakawaleta wale mitume, lakini bila
ghasia kwa sababu waliogopa kupigwa mawe na watu.

27 Wakiisha kuwaleta mitume wakawaamuru kusimama
mbele ya baraza ili kuhani mkuu awahoji.
28 “Tuliwaonya kwa nguvu msifundishe kwa jina hili,
lakini ninyi mmeijaza Yerusalemu yote mafundisho yenu
na tena mmekusudia kuleta damu ya mtu huyu juu yetu.”

29 Petro na wale mitume wengine wakajibu, “Imetupasa
kumtii Mungu kuliko wanadamu.
30 Mungu wa baba zetu alimfufua Yesu kutoka kwa wafu,
ambaye ninyi mlimuua kwa kumtundika kwenye msalaba.
31 Mungu alimtukuza, akamweka mkono wake wa kuume
kuwa Kiongozi na Mwokozi ili awape Israeli toba na
msamaha wa dhambi.
32 Nasi tu mashahidi wa mambo haya, vivyo hivyo na
Roho Mtakatifu ambaye Mungu amewapa wale wanaomtii.”

33 Wale wajumbe wa baraza la wazee waliposikia haya,
walijawa na ghadhabu, wakataka kuwaua mitume.
34 Lakini Farisayo mmoja, jina lake Gamalieli, aliyekuwa
mwalimu wa sheria, aliyeheshimiwa na watu wote, akasi-
mama mbele ya baraza akaamuru mitume watolewe nje
kwa muda.
35 Ndipo alipowaambia wajumbe wa baraza, “Enyi watu
wa Israeli, fikirini kwa uangalifu mnayotaka kuwatendea
watu hawa.
36 Kwa maana wakati uliopita, aliinuka mtu mmoja jina
lake Theuda, alijidai kuwa yeye ni mtu maarufu, akapata
wafuasi wapatao 400 walioambatana naye. Lakini aliuawa,
na wafuasi wake wote wakatawanyika, wakawa si kitu.
37 Baada yake, alitokea Yuda Mgalilaya wakati wa kuorod-
hesha watu, naye akaongoza kundi la watu kuasi. Yeye pia
aliuawa, nao wafuasi wake wakatawanyika.
38 Kwa hiyo, kwa habari ya jambo hili nawashauri,
jiepusheni na watu hawa. Waacheni waende zao! Kwa
maana kama kusudi lao na shughuli yao imetokana na
mwanadamu, haitafanikiwa.

39 Lakini ikiwa imetoka kwa Mungu, hamtaweza
kuwazuia watu hawa. Badala yake mtajikuta mnapigana
na Mungu.”
40 Wakapokea ushauri wa Gamalieli. Wakawaita mitume
ndani, wakaamuru wachapwe mijeledi, kisha wakawaagiza
wasinene tena kwa jina la Yesu, wakawaachia waende zao.
41 Nao mitume wakatoka nje ya baraza, wakiwa wamejaa
furaha kwa sababu wamehesabiwa kustahili kupata aibu
kwa ajili ya jina la Yesu.
42 Kila siku, Hekaluni na nyumba kwa nyumba,
hawakuacha kufundisha na kuhubiri habari njema
kwamba Yesu ndiye Kristo.*

Mateso Na Kuenea Kwa Injili

6

(6:1–9:31)

Saba Wachaguliwa Kuhudumu

1 Basi ikawa katika siku hizo, wakati idadi ya wanafunzi
ilipokuwa ikiongezeka sana, palitokea manung’uniko kati
ya Wayahudi wa Kiyunani, dhidi ya Waebrania kwa sababu
wajane wao walisahaulika katika mgawanyo wa chakula
wa kila siku.
2 Wale mitume kumi na wawili wakakusanya wanafunzi
wote pamoja wakasema, “Haitakuwa vyema sisi kuacha
huduma ya neno la Mungu ili kuhudumu mezani.
3 Kwa hiyo ndugu, chagueni watu saba miongoni mwenu,
watu wenye sifa njema, waliojawa na Roho Mtakatifu na
hekima, ambao tunaweza kuwakabidhi kazi hii,
4 nasi tutatumia muda wetu kuomba na huduma ya
neno.”
5 Yale waliyosema yakawapendeza watu wote, nao
wakamchagua Stefano (mtu aliyejawa na imani na Roho
Mtakatifu) pamoja na Filipo, Prokoro, Nikanori, Timoni,
Parmena na Nikolao, mwongofu kutoka Antiokia.
6 Wakawaleta watu hawa mbele ya mitume, nao
wakawaombea na kuwawekea mikono juu yao.
7 Neno la Mungu likazidi kuenea. Idadi ya wanafunzi
ikazidi kuongezeka sana katika Yerusalemu hata makuhani
wengi wakaitii ile imani.

Kukamatwa Kwa Stefano

8 Stefano, akiwa amejaa neema na nguvu za Mungu,
alifanya ishara na miujiza mikubwa miongoni mwa watu.

---

* **5:42** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

9 Hata hivyo, ukainuka upinzani wa watu wa Sinagogi la
Watu Huru (kama lilivyokuwa linaitwa), la Wayahudi wa
Kirene na wa Iskanderia, na wengine kutoka Kilikia na Asia.
Watu hawa wakaanza kupingana na Stefano.
10 Lakini hawakuweza kushindana na hekima yake wala
huyo Roho ambaye alisema kwake.
11 Ndipo kwa siri wakawashawishi watu fulani waseme,
"Tumemsikia Stefano akisema maneno ya kufuru dhidi ya
Mose na dhidi ya Mungu."

Stefano Afikishwa Mbele Ya Baraza

12 Wakawachochea watu, wazee na walimu wa Sheria,
nao wakamkamata Stefano wakamfikisha mbele ya baraza.
13 Wakaweka mashahidi wa uongo ambao walishuhudia
wakisema, "Mtu huyu kamwe haachi kusema dhidi ya
mahali hapa patakatifu na dhidi ya Sheria.
14 Kwa maana tumemsikia akisema kwamba Yesu wa
Nazareti atapaharibu mahali patakatifu na kubadili desturi
zote tulizopewa na Mose."
15 Watu wote waliokuwa wameketi katika baraza
wakimkazia macho Stefano, wakaona uso wake unang'aa
kama uso wa malaika.

7

Hotuba Ya Stefano

1 Ndipo kuhani mkuu akamuuliza Stefano, "Je, mashtaka
haya ni ya kweli?"
2 Stefano akajibu, "Ndugu zangu na baba zangu, nisik-
ilizeni! Mungu wa utukufu alimtokea baba yetu Abrahamu,
alipokuwa bado yuko Mesopotamia, kabla hajaishi Harani,
3 akamwambia, 'Ondoka kutoka nchi yako na kutoka kwa
jamii yako, uende hadi nchi nitakayokuonyesha.'
4 "Hivyo aliondoka katika nchi ya Wakaldayo akaenda
kukaa Harani. Baada ya kifo cha baba yake, Mungu
akamtoa huko akamleta katika nchi hii ambayo mnaishi
sasa.
5 Mungu hakumpa urithi wowote katika nchi hii,
hakumpa hata mahali pa kuweka wayo mmoja. Bali
Mungu alimwahidi kuwa yeye na uzao wake baada yake
wangeirithi hii nchi, ingawa wakati huo Abrahamu hakuwa
na mtoto.
6 Mungu akasema naye hivi: 'Wazao wako watakuwa
wageni kwenye nchi ambayo si yao, nao watafanywa
watumwa na kuteswa kwa miaka mia nne.'
7 Mungu akasema, 'Lakini mimi nitaliadhibu taifa
watakalolitumikia kama watumwa, na baadaye watatoka
katika nchi hiyo na wataniabudu mahali hapa.'

8 Ndipo akampa Abrahamu Agano la tohara. Naye Abrahamu akamzaa Isaki na kumtahiri siku ya nane. Baadaye Isaki akamzaa Yakobo, naye Yakobo akawazaa wale wazee wetu kumi na wawili.

9 “Kwa sababu wazee wetu walimwonea wivu Yosefu ndugu yao, walimuuza kama mtumwa huko Misri. Lakini Mungu alikuwa pamoja naye.

10 Akamwokoa kutoka mateso yote yaliyompata, tena akampa kibali na hekima aliposimama mbele ya Farao, mfalme wa Misri, ambaye alimweka kuwa mtawala juu ya Misri na juu ya jumba lote la kifalme.

11 “Basi kukawa na njaa katika nchi yote ya Misri na Kanaani, ikasababisha dhiki kubwa, nao baba zetu wakawa hawana chakula.

12 Lakini Yakobo aliposikia kwamba kuna nafaka huko Misri, aliwatuma baba zetu, wakaenda huko kwa mara yao ya kwanza.

13 Walipokwenda mara ya pili, Yosefu alijitambulisha kwa ndugu zake, nao ndugu zake Yosefu wakajulishwa kwa Farao.

14 Ndipo Yosefu akawatuma kumleta Yakobo baba yake pamoja na jamaa yake yote, jumla yao walikuwa watu sabini na watano.

15 Hivyo Yakobo akaenda Misri ambako yeye na baba zetu walifia.

16 Miili yao ilirudishwa Shekemu na kuzikwa katika kaburi ambalo Abrahamu alinunua kutoka kwa wana wa Hamori kwa kiasi fulani cha fedha.

17 “Lakini wakati ulipokuwa unakaribia wa kutimizwa kwa ile ahadi ambayo Mungu alikuwa amempa Abrahamu, watu wetu walizidi kuongezeka sana huko Misri.

18 Ndipo mfalme mwingine ambaye hakujua lolote kuhusu Yosefu akatawala Misri.

19 Huyu mfalme akawatendea watu wetu hila na kuwatesa baba zetu kwa kuwalazimisha wawatupe watoto wao wachanga ili wafe.

20 “Wakati huo Mose alizaliwa, naye hakuwa mtoto wa kawaida. Akalelewa nyumbani kwa baba yake kwa muda wa miezi mitatu.

21 Waliposhindwa kumficha zaidi, wakamweka nje mtoni na binti Farao akamchukua akamtunza kama mtoto wake mwenyewe.

22 Mose akafundishwa hekima yote ya Wamisri, akawa mtu hodari kwa maneno na matendo.

23 “Mose alipokuwa na umri wa miaka arobaini aliamua kuwatembelea ndugu zake Waisraeli.

24 Aliona mmoja wao akidhulumiwa na Mmisri,
akamtetea yule aliyeonewa, akampiga yule Mmisri
akamuua kulipiza kisasi.
25 Mose alidhani kuwa ndugu zake wangetambua
kwamba Mungu anamtumia ili kuwaokoa, lakini wao
hawakuelewa.
26 Siku iliyofuata Mose aliwakuta Waisraeli wawili
wakigombana, akajaribu kuwapatanisha kwa kuwaambia,
'Enyi watu, ninyi ni ndugu, mbona mnataka kudhulumi-
ana?'
27 "Lakini yule mtu aliyekuwa akimdhulumu mwenzake
akamsukuma Mose kando, akamuuliza, 'Ni nani aliyeku-
fanya mtawala na mwamuzi juu yetu?
28 Je, unataka kuniua kama ulivyomuua yule Mmisri
jana?'
29 Mose aliposikia maneno haya, alikimbilia huko Midiani
alikokaa kama mgeni, naye akapata watoto wawili wa
kiume.
30 "Basi baada ya miaka arobaini kupita, malaika wa
Mungu akamtokea Mose jangwani karibu na Mlima Sinai
katika kichaka kilichokuwa kinawaka moto.
31 Alipoona mambo haya, alishangaa yale maono. Ali-
posogea ili aangalie kwa karibu, akaisikia sauti ya Bwana,
ikisema:
32 'Mimi ndimi Mungu wa baba zako, Mungu wa Abra-
hamu, Isaki na Yakobo.' Mose alitetemeka kwa hofu na
hakuthubutu kutazama.
33 "Ndipo Bwana akamwambia, 'Vua viatu vyako kwa
maana mahali unaposimama ni patakatifu.
34 Hakika nimeona mateso ya watu wangu huko Misri.
Nimesikia kilio chao cha uchungu, nami nimeshuka ili
niwaokoe. Basi sasa njoo, nami nitakutuma Misri.'
35 "Huyu ndiye Mose yule waliyemkataa wakisema,
'Ni nani aliyekufanya mtawala na mwamuzi juu yetu?'
Alikuwa ametumwa na Mungu mwenyewe kuwa mtawala
na mkombozi wao, kwa njia ya yule malaika aliyemtokea
katika kile kichaka.
36 Aliwaongoza wana wa Israeli kutoka Misri, baada ya
kufanya ishara na maajabu mengi huko Misri, katika Bahari
ya Shamu,* na katika jangwa kwa muda wa miaka arobaini.
37 "Huyu ndiye yule Mose aliyewaambia Waisraeli,
'Mungu atawainulia nabii kama mimi kutoka miongoni
mwa ndugu zenu wenyewe.'
38 Huyu ndiye yule Mose aliyekuwa katika kusanyiko
huko jangwani, ambaye malaika alisema naye pamoja na

* **7:36** Yaani Bahari ya Mafunjo.

baba zetu kwenye Mlima Sinai, naye akapokea maneno
yaliyo hai ili atupatie.
39 “Lakini baba zetu walikataa kumtii Mose, badala yake
wakamkataa na kuielekeza mioyo yao Misri tena.
40 Wakamwambia Aroni, ‘Tufanyie miungu watakaotuon-
goza, kwa maana mtu huyu Mose aliyetutoa nchi ya Misri,
hatujui yaliyompata.’
41 Huu ni ule wakati walitengeneza sanamu katika umbo
la ndama, wakailetea sadaka kufanya maadhimisho kwa
ajili ya kile kitu walichokitengeneza kwa mikono yao
wenyewe.
42 Ndipo Mungu akageuka, akawaacha waabudu jeshi
lote la mbinguni, kama ilivyoandikwa katika Kitabu cha
Manabii:
“ ‘Je, mliniletea dhabihu na sadaka
kwa miaka arobaini kule jangwani,
ee nyumba ya Israeli?
43 La, ninyi mliinua madhabahu ya Moleki,
na nyota ya mungu wenu Refani,
vinyago mlivyotengeneza ili kuviabudu.
Kwa hiyo nitawapeleka mbali’ kuliko Babeli.
44 “Baba zetu walikuwa na lile Hema la Ushuhuda
huko jangwani. Lilikuwa limetengenezwa kama Mungu
alivyokuwa amemwelekeza Mose, kulingana na kielelezo
alichoona.
45 Baba zetu wakiisha kulipokea hema kwa kupokezana
wakiongozwa na Yoshua katika milki ya nchi kutoka kwa
yale mataifa ambayo Mungu aliyafukuza mbele yao, nalo
likadumu katika nchi mpaka wakati wa Daudi,
46 ambaye alipata kibali kwa Mungu, naye akaomba
kwamba ampatie Mungu wa Yakobo maskani.
47 Lakini alikuwa Solomoni ndiye alimjengea Mungu
nyumba.
48 “Hata hivyo, Yeye Aliye Juu Sana hakai kwenye nyumba
zilizojengwa kwa mikono ya wanadamu. Kama nabii
alivyosema:
49 “ ‘Mbingu ni kiti changu cha enzi,
nayo dunia ni mahali pa kuweka miguu yangu.
Mtanijengea nyumba ya namna gani?
asema Bwana.
Au mahali pangu pa kupumzikia patakuwa wapi?
50 Je, mkono wangu haukufanya vitu hivi vyote?’
51 “Enyi watu wenye shingo ngumu, msiotahiriwa mioyo
wala masikio, daima hamwachi kumpinga Roho Mtakatifu,
kama walivyofanya baba zenu.

52 Je, kuna nabii gani ambaye baba zenu hawakumtesa?
Waliwaua wale waliotabiri habari za kuja kwake yule
Mwenye Haki. Nanyi sasa mmekuwa wasaliti wake na
wauaji.
53 Ninyi ndio mlipokea sheria zilizoletwa kwenu na
malaika, lakini hamkuzitii."

Stefano Apigwa Mawe

54 Waliposikia haya wakaghadhibika, wakamsagia meno.
55 Lakini yeye Stefano, akiwa amejaa Roho Mtakatifu,
alikaza macho mbinguni, akaona utukufu wa Mungu, na
Yesu akiwa amesimama mkono wa kuume wa Mungu.
56 Akasema, "Tazameni! Naona mbingu zimefunguka,
na Mwana wa Adamu amesimama upande wa kuume wa
Mungu."
57 Lakini wao wakapiga kelele kwa sauti kubwa, wakaziba
masikio yao, wakamrukia kwa nia moja.
58 Wakamtupa nje ya mji, wakampiga kwa mawe. Nao
mashahidi wakaweka mavazi yao miguuni mwa kijana
mmoja ambaye jina lake aliitwa Sauli.
59 Walipokuwa wakimpiga mawe, Stefano aliomba,
"Bwana Yesu, pokea roho yangu."
60 Kisha akapiga magoti, akalia kwa sauti kubwa akasema,
"Bwana usiwahesabie dhambi hii." Baada ya kusema hayo,
akalala.

8

1 Naye Sauli alikuwepo pale, akiridhia kuuawa kwa
Stefano.

Kanisa Lateswa Na Kutawanyika

Siku ile kukatukia mateso makuu dhidi ya kanisa
huko Yerusalemu, waumini wote isipokuwa mitume
wakatawanyika, wakakimbilia Uyahudi na Samaria.
2 Watu wacha Mungu wakamzika Stefano na kumwom-
bolezea sana.
3 Lakini kwa habari ya Sauli alikuwa analiharibu kanisa,
akiingia nyumba kwa nyumba, akiwaburuta wanawake na
wanaume na kuwatupa gerezani.

Filipo Ahubiri Injili Samaria

4 Kwa hiyo wale waliotawanyika wakalihubiri neno la
Mungu kila mahali walipokwenda.
5 Filipo akateremkia mji mmoja wa Samaria akawahu-
biria habari za Kristo*

* **8:5** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

6 Watu walipomsikia Filipo na kuona ishara na miujiza
aliyofanya, wakasikiliza kwa bidii yale aliyosema.
7 Pepo wachafu wakawa wakiwatoka watu wengi
huku wakipiga kelele na wengi waliopooza na viwete
wakaponywa.
8 Hivyo pakawa na furaha kuu katika mji huo.

Simoni Mchawi

9 Basi mtu mmoja jina lake Simoni alikuwa amefanya
uchawi kwa muda mrefu katika mji huo akiwashangaza
watu wote wa Samaria. Alijitapa kwamba yeye ni mtu
mkuu,
10 nao watu wote wakubwa kwa wadogo wakamsikiliza
na kumaka, wakisema "Mtu huyu ndiye uweza wa Mungu
ujulikanao kama 'Uweza Mkuu.' "
11 Wakamfuata kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa
amewashangaza kwa uchawi wake.
12 Lakini watu walipomwamini Filipo alipohubiri habari
njema za Ufalme wa Mungu na jina la Yesu Kristo, wakaba-
tizwa wanaume na wanawake.
13 Simoni naye akaamini na akabatizwa. Akamfuata
Filipo kila mahali, akistaajabishwa na ishara kuu na miujiza
aliyoiona.
14 Basi mitume waliokuwa Yerusalemu waliposikia kuwa
Samaria wamelipokea neno la Mungu, wakawatuma Petro
na Yohana waende huko.
15 Nao walipofika wakawaombea ili wampokee Roho
Mtakatifu,
16 kwa sababu Roho Mtakatifu alikuwa bado ha-
jawashukia hata mmoja ila wamebatizwa tu katika jina la
Bwana Yesu.
17 Ndipo Petro na Yohana wakaweka mikono yao juu ya
wale waliobatizwa, nao wakapokea Roho Mtakatifu.
18 Simoni alipoona kuwa watu wanapokea Roho Mtakat-
ifu mitume walipoweka mikono juu yao, akataka kuwapa
fedha
19 akisema, "Nipeni na mimi uwezo huu ili kila mtu
nitakayeweka mikono yangu juu yake apate kupokea Roho
Mtakatifu."
20 Petro akamjibu, "Fedha yako na iangamie pamoja
nawe, kwa sababu ulidhani unaweza kununua karama ya
Mungu kwa fedha!
21 Wewe huna sehemu wala fungu katika huduma hii kwa
kuwa moyo wako si mnyofu mbele za Mungu.
22 Kwa hiyo tubu kwa uovu huu wako na umwombe
Bwana. Yamkini aweza kukusamehe mawazo uliyo nayo
moyoni mwako.

23 Kwa maana ninaona kwamba wewe umejawa na
uchungu na ni mfungwa wa dhambi.”
24 Ndipo Simoni akajibu, “Niombeeni kwa Bwana, ili hayo
mliyosema lolote yasinitukie.”
25 Nao walipokwisha kutoa ushuhuda na kuhubiri neno la
Bwana, wakarudi Yerusalemu wakihubiri Injili katika vijiji
vingi vya Samaria.

Filipo Na Towashi Wa Kushi

26 Basi malaika wa Bwana akamwambia Filipo, “Nenda
upande wa kusini kwenye ile barabara itokayo Yerusalemu
kuelekea Gaza ambayo ni jangwa.”
27 Hivyo akaondoka. Akiwa njiani akakutana na towashi
wa Kushi, aliyekuwa afisa mkuu, mwenye mamlaka juu ya
hazina zote za Kandake, Malkia wa Kushi. Huyu towashi
alikuwa amekwenda Yerusalemu ili kuabudu,
28 naye akiwa njiani kurudi nyumbani alikuwa ameketi
garini mwake akisoma kitabu cha nabii Isaya.
29 Roho Mtakatifu akamwambia Filipo, “Nenda kwenye
lile gari ukae karibu nalo.”
30 Ndipo Filipo akakimbilia lile gari na kumsikia yule mtu
anasoma kitabu cha nabii Isaya. Filipo akamuuliza, “Je,
unaelewa hayo usomayo?”
31 Yule towashi akasema, “Nitawezaje kuelewa mtu
asiponifafanulia?” Hivyo akamkaribisha Filipo ili apande
na kuketi pamoja naye.
32 Huyu towashi alikuwa anasoma fungu hili la Maandiko:
“Aliongozwa kama kondoo aendaye machinjoni,
kama mwana-kondoo anyamazavyo
mbele yake yule amkataye manyoya,
hivyo hakufungua kinywa chake.
33 Katika kufedheheshwa kwake alinyimwa haki yake.
Nani awezaye kueleza juu ya kizazi chake?
Kwa maana maisha yake yaliondolewa
kutoka duniani.”
34 Yule towashi akamuuliza Filipo, “Tafadhali niambie,
nabii huyu anena habari zake mwenyewe au habari za mtu
mwingine?”
35 Ndipo Filipo akaanza kutumia fungu lile la Maandiko,
akamweleza habari njema za Yesu.
36 Walipokuwa wakiendelea na safari wakafika mahali
palipokuwa na maji, yule towashi akamuuliza Filipo,
“Tazama, hapa kuna maji. Kitu gani kitanizuia nisiba-
tizwe?” [

37 Filipo akamwambia, “Kama ukiamini kwa moyo wako
wote unaweza kubatizwa.” Akajibu, “Naamini kuwa Yesu
Kristo ni Mwana wa Mungu.”]
38 Naye akaamuru lile gari lisimamishwe. Wakateremka
kwenye maji wote wawili, yule towashi na Filipo, naye
Filipo akambatiza.
39 Nao walipopanda kutoka kwenye maji, ghafula Roho
wa Bwana akamnyakua Filipo, naye towashi hakumwona
tena, lakini akaenda zake akifurahi.
40 Filipo akajikuta yuko Azoto, akasafiri akihubiri Injili
katika miji yote mpaka alipofika Kaisaria.

9

Kuokoka Kwa Sauli
(Matendo 22:6-16; 26:12-18)

1 Wakati ule ule, Sauli alikuwa bado anazidisha vitisho
vya kuua wanafunzi wa Bwana, akamwendea kuhani
mkuu,
2 naye akamwomba kuhani mkuu ampe barua za kwenda
kwenye masinagogi huko Dameski, ili akimkuta mtu yeyote
wa Njia Ile, akiwa mwanaume au mwanamke, aweze
kuwafunga na kuwaleta Yerusalemu.
3 Basi akiwa katika safari yake, alipokaribia Dameski,
ghafula nuru kutoka mbinguni ikamwangaza kotekote.
4 Akaanguka chini, akasikia sauti ikimwambia, **“Sauli,
Sauli, mbona unanitesa?”**
5 Sauli akajibu, “U nani wewe, Bwana?”
Ile sauti ikajibu, **“Mimi ni Yesu unayemtesa.**
6 **Sasa inuka uingie mjini, nawe utaambiwa yaku-
pasayo kutenda.”**
7 Watu waliokuwa wakisafiri pamoja na Sauli wakasi-
mama bila kuwa na la kusema, kwa sababu walisikia sauti
lakini hawakumwona aliyekuwa akizungumza.
8 Sauli akainuka kutoka pale chini na alipojaribu ku-
fungua macho yake hakuweza kuona kitu chochote. Basi
wakamshika mkono wakamwongoza mpaka Dameski.
9 Naye kwa muda wa siku tatu alikuwa kipofu naye
hakula wala kunywa chochote.
10 Huko Dameski alikuwepo mwanafunzi mmoja jina lake
Anania. Bwana alimwita katika maono, **“Anania!”**
Akajibu, “Mimi hapa Bwana.”
11 Bwana akamwambia, **“Ondoka uende katika
barabara iitwayo Nyofu ukaulize katika nyumba ya
Yuda mtu kutoka Tarso, jina lake Sauli, kwa maana
wakati huu anaomba,**

12 **katika maono amemwona mtu aitwaye Anania akija na kuweka mikono juu yake ili apate kuona tena.”**
13 Anania akajibu, “Bwana, nimesikia kutoka kwa watu wengi habari nyingi kuhusu mtu huyu na madhara yote aliyowatendea watakatifu wako huko Yerusalemu.
14 Naye amekuja hapa Dameski akiwa na mamlaka kutoka kwa viongozi wa makuhani ili awakamate wote wanaotaja jina lako.”
15 Lakini Bwana akamwambia Anania, **“Nenda! Mtu huyu ni chombo changu kiteule nilichokichagua, apate kulichukua Jina langu kwa watu wa Mataifa na wafalme wao na mbele ya watu wa Israeli.**
16 **Nami nitamwonyesha jinsi impasavyo kuteseka kwa ajili ya Jina langu.”**
17 Kisha Anania akaenda kwenye ile nyumba, akaingia ndani. Akaweka mikono yake juu ya Sauli akasema, “Ndugu Sauli, Bwana Yesu aliyekutokea njiani amenituma kwako ili upate kuona tena na ujazwe Roho Mtakatifu.”
18 Ghafula vitu kama magamba vikaanguka chini, kutoka machoni mwa Sauli, akapata kuona tena. Akasimama, akabatizwa.
19 Baada ya kula chakula, akapata nguvu tena. Sauli akakaa siku kadhaa pamoja na wanafunzi huko Dameski.

Sauli Ahubiri Dameski

20 Papo hapo akaanza kuhubiri kwenye masinagogi kwamba “Yesu Kristo ni Mwana wa Mungu”
21 Watu wote waliomsikia Sauli walishangaa na kuuliza, “Huyu si yule mtu aliyesababisha maangamizi makuu huko Yerusalemu miongoni mwa watu waliolitaja jina hili? Naye si amekuja hapa kwa kusudi la kuwakamata na kuwapeleka wakiwa wafungwa mbele ya viongozi wa makuhani?”
22 Sauli akazidi kuwa hodari na kuwashangaza Wayahudi walioishi Dameski kwa kuthibitisha kuwa Yesu ndiye Kristo.*
23 Baada ya siku nyingi kupita, Wayahudi wakafanya shauri kumuua Sauli.
24 Lakini shauri lao likajulikana kwa Sauli. Wayahudi wakawa wanalinda malango yote ya mji, usiku na mchana ili wapate kumuua.
25 Lakini wafuasi wake wakamchukua usiku wakamshusha akiwa ndani ya kapu kupitia mahali penye nafasi ukutani.

Sauli Huko Yerusalemu

---

* **9:22** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

26 Sauli alipofika Yerusalemu akajaribu kujiunga
na wanafunzi lakini wote walimwogopa, kwa maana
hawakuamini kwamba kweli naye alikuwa mwanafunzi.
27 Lakini Barnaba akamchukua, akampeleka kwa wale
mitume. Akawaeleza jinsi Sauli akiwa njiani alivyomwona
Bwana, jinsi Bwana alivyosema naye na jinsi alivyohubiri
kwa ujasiri kwa jina la Yesu huko Dameski.
28 Kwa hiyo Sauli akakaa nao akitembea kwa uhuru kila
mahali huko Yerusalemu, akihubiri kwa ujasiri katika jina
la Bwana.
29 Alinena na kuhojiana na Wayahudi wenye asili ya
Kiyunani lakini wao walijaribu kumuua.
30 Wale ndugu walipopata habari wakampeleka hadi
Kaisaria, wakamsafirisha kwenda Tarso.
31 Ndipo kanisa katika Uyahudi wote, Galilaya na Samaria
likafurahia wakati wa amani. Likatiwa nguvu, na kwa
faraja ya Roho Mtakatifu, idadi yake ikazidi kuongezeka,
na likaendelea kudumu katika kumcha Bwana.

Matendo Ya Petro

(9:32–12:25)

Kuponywa Kwa Ainea

32 Petro alipokuwa akisafiri sehemu mbalimbali, alik-
wenda kuwatembelea watakatifu walioishi huko Lida.
33 Huko alimkuta mtu mmoja aitwaye Ainea, ambaye
alikuwa amepooza na kwa muda wa miaka minane alikuwa
hajaondoka kitandani.
34 Petro akamwambia, “Ainea, Yesu Kristo anakuponya,
inuka utandike kitanda chako.” Mara Ainea akainuka.
35 Watu wote wa Lida na Sharoni walipomwona Ainea
akitembea wakamgeukia Bwana.

Petro Amfufua Dorkasi

36 Huko Yafa palikuwa na mwanafunzi jina lake Tabitha
(ambalo kwa Kiyunani ni Dorkasi†). Huyu alikuwa
mkarimu sana, akitenda mema na kuwasaidia maskini.
37 Wakati huo akaugua, akafa na wakiisha kuuosha mwili
wake wakauweka katika chumba cha ghorofani.
38 Kwa kuwa Yafa hapakuwa mbali sana na Lida, wana-
funzi waliposikia kwamba Petro yuko huko waliwatuma
watu wawili kwake ili kumwomba, “Tafadhali njoo huku
pasipo kukawia.”
39 Kwa hiyo Petro akainuka akaenda nao, naye
alipowasili, wakampeleka hadi kwenye chumba cha
ghorofani alipokuwa amelazwa. Wajane wengi walisimama
karibu naye wakilia na kuonyesha majoho na nguo

† **9:36** Tabitha kwa Kiaramu na Dorkasi kwa Kiaramu yote yamaanisha Paa.

nyingine ambazo Dorkasi alikuwa amewashonea
alipokuwa pamoja nao.
40 Petro akawatoa wote nje ya kile chumba, kisha akapiga
magoti akaomba, akaugeukia ule mwili akasema, “Tabitha,
inuka.” Akafumbua macho yake na alipomwona Petro,
akaketi.
41 Petro akamshika mkono akamwinua, ndipo akawaita
wale watakatifu na wajane akamkabidhi kwao akiwa hai.
42 Habari hizi zikajulikana sehemu zote za Yafa na watu
wengi wakamwamini Bwana.
43 Petro akakaa Yafa kwa siku nyingi akiishi na Simoni
mtengenezaji ngozi.

10

Kornelio Amwita Petro

1 Katika mji wa Kaisaria palikuwa na mtu jina lake
Kornelio, ambaye alikuwa jemadari wa kile kilichojulikana
kama kikosi cha Kiitalia.
2 Yeye alikuwa mcha Mungu pamoja na wote wa nyum-
bani mwake. Aliwapa watu sadaka nyingi na kumwomba
Mungu daima.
3 Siku moja alasiri, yapata saa tisa, aliona maono
waziwazi, malaika wa Mungu akimjia na kumwambia,
“Kornelio!”
4 Kornelio akamkazia macho kwa hofu akasema, “Kuna
nini, Bwana?”
Malaika akamwambia, “Sala zako na sadaka zako kwa
maskini zimefika juu na kuwa ukumbusho mbele za Mungu.
5 Sasa tuma watu waende Yafa wakamwite mtu mmoja
jina lake Simoni aitwaye Petro.
6 Yeye anaishi na Simoni mtengenezaji ngozi ambaye
nyumba yake iko kando ya bahari.”
7 Yule malaika aliyekuwa akizungumza naye alipoon-
doka, Kornelio akawaita watumishi wake wawili pamoja na
askari mmoja mcha Mungu aliyekuwa miongoni mwa wale
waliomtumikia.
8 Akawaambia mambo yote yaliyotukia, kisha akawatuma
waende Yafa.

Maono Ya Petro

9 Siku ya pili yake, walipokuwa wameukaribia mji, wakati
wa adhuhuri, Petro alipanda juu ya nyumba kuomba.
10 Alipokuwa akiomba akahisi njaa, akatamani kupata
chakula. Lakini wakati walikuwa wakiandaa chakula,
akalala usingizi mzito sana.
11 Akaona mbingu zimefunguka na kitu kama nguo
kubwa kikishushwa duniani kwa ncha zake nne.

12 Ndani yake walikuwepo aina zote za wanyama wenye
miguu minne, nao watambaao nchini, na ndege wa angani.
13 Ndipo sauti ikamwambia **“Petro, ondoka, uchinje na**
ule.”
14 Petro akajibu, “La hasha Bwana! Sijawahi kamwe kula
kitu chochote kilicho najisi.”
15 Ile sauti ikasema naye mara ya pili, **“Usikiite najisi**
kitu chochote Mungu alichokitakasa.”
16 Jambo hili lilitokea mara tatu na ghafula ile nguo
ikarudishwa mbinguni.
17 Wakati Petro akiwa bado anajiuliza kuhusu maana
ya maono haya, wale watu waliokuwa wametumwa na
Kornelio wakaipata nyumba ya Simoni mtengenezaji wa
ngozi wakawa wamesimama mbele ya lango.
18 Wakabisha hodi na kuuliza kama Simoni aliyeitwa
Petro alikuwa anaishi hapo.
19 Wakati Petro akiwa anafikiria juu ya yale maono,
Roho Mtakatifu akamwambia, “Simoni, wako watu watatu
wanaokutafuta.
20 Inuka na ushuke, usisite kwenda nao kwa kuwa mimi
nimewatuma.”
21 Petro akashuka na kuwaambia wale watu waliokuwa
wametumwa kutoka kwa Kornelio, “Mimi ndiye mnayen-
itafuta. Mmekuja kwa sababu gani?”
22 Wale watu wakamjibu, “Tumetumwa na Kornelio
yule jemadari. Yeye ni mtu mwema anayemcha Mungu,
na anaheshimiwa na Wayahudi wote. Yeye ameagizwa
na malaika mtakatifu akukaribishe nyumbani kwake, ili
asikilize maneno utakayomwambia.”
23 Basi Petro akawakaribisha wakafuatana naye ndani,
akawapa pa kulala. Kesho yake akaondoka pamoja nao, na
baadhi ya ndugu kutoka Yafa wakafuatana naye.

Petro Nyumbani Mwa Kornelio

24 Siku iliyofuata wakawasili Kaisaria. Kornelio alikuwa
akiwangoja pamoja na jamaa yake na marafiki zake wa
karibu.
25 Petro alipokuwa akiingia ndani, Kornelio alikuja kum-
laki, akaanguka miguuni pake kwa heshima.
26 Lakini Petro akamwinua akamwambia, “Simama, mimi
ni mwanadamu tu.”
27 Petro alipokuwa akizungumza naye akaingia ndani na
kukuta watu wengi wamekusanyika.
28 Akawaambia, “Mnajua kabisa kwamba ni kinyume cha
sheria yetu Myahudi kuchangamana na mtu wa Mataifa
au kumtembelea. Lakini Mungu amenionyesha kwamba
nisimwite mtu yeyote kuwa najisi au asiye safi.

29 Ndiyo sababu ulipotuma niitwe nilikuja bila kupinga
lolote. Basi sasa naomba unieleze kwa nini umeniita?”
30 Kornelio akajibu, “Siku nne zilizopita, nilikuwa nyum-
bani nikisali saa kama hii, saa tisa alasiri. Ghafula mtu
aliyevaa nguo zilizong’aa akasimama mbele yangu,
31 akasema, ‘Kornelio, maombi yako yamesikiwa na
sadaka zako kwa maskini zimekumbukwa mbele za Mungu.
32 Basi tuma watu waende Yafa wakaulize mtu mmoja
Simoni aitwaye Petro, yeye ni mgeni katika nyumba ya
Simoni mtengenezaji ngozi, ambaye nyumba yake iko
kando ya bahari.’
33 Nilituma watu kwako mara moja, nawe umefanya
vyema kuja. Basi sasa sisi sote tuko hapa mbele za Mungu
kuyasikiliza yote ambayo Bwana amekuamuru kutuambia.”

Hotuba Ya Petro

34 Ndipo Petro akafungua kinywa chake akasema,
“Mungu hana upendeleo,
35 Lakini katika kila taifa, kila mtu amchaye na kutenda
yaliyo haki hukubaliwa naye.
36 Ninyi mnajua ule ujumbe uliotumwa kwa Israeli,
ukitangaza habari njema za amani kwa Yesu Kristo. Yeye
ni Bwana wa wote.
37 Mnajua yale yaliyotukia katika Uyahudi wote kuanzia
Galilaya baada ya mahubiri ya Yohana Mbatizaji:
38 Jinsi Mungu alivyomtia Yesu wa Nazareti mafuta
katika Roho Mtakatifu na jinsi alivyokwenda huku na huko
akitenda mema na kuponya wote waliokuwa wameonewa
na nguvu za ibilisi, kwa sababu Mungu alikuwa pamoja
naye.
39 “Sisi ni mashahidi wa mambo yote aliyoyafanya katika
Uyahudi na Yerusalemu. Wakamuua kwa kumtundika
msalabani.
40 Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu siku ya tatu
na akamwezesha kuonekana na watu.
41 Hakuonekana kwa watu wote, lakini kwetu sisi tulioch-
aguliwa na Mungu kuwa mashahidi, ambao tulikula na
kunywa naye baada ya kufufuka kwake kutoka kwa wafu.
42 Naye alituamuru kuhubiri kwa watu wote na kushuhu-
dia kwamba ndiye alitiwa mafuta na Mungu kuwa hakimu
wa walio hai na wafu.
43 Manabii wote walishuhudia juu yake kwamba kila mtu
amwaminiye hupokea msamaha wa dhambi katika Jina
lake.”

Watu Wa Mataifa Wapokea Roho Mtakatifu

44 Wakati Petro alikuwa akisema maneno haya, Roho
Mtakatifu aliwashukia wote waliokuwa wakisikiliza ule
ujumbe.
45 Wale wa tohara walioamini waliokuja na Petro wal-
ishangaa kwa kuona kuwa kipawa cha Roho Mtakatifu
kimemwagwa juu ya watu wa Mataifa.
46 Kwa kuwa waliwasikia wakinena kwa lugha mpya na
kumwadhimisha Mungu.

Ndipo Petro akasema,

47 "Je, kuna mtu yeyote anayeweza kuzuia watu hawa
wasibatizwe kwa maji? Wamempokea Roho Mtakatifu
kama sisi tulivyompokea."
48 Kwa hiyo akaamuru wabatizwe kwa jina la Yesu Kristo.
Wakamsihi Petro akae nao kwa siku chache.

11

Petro Aeleza Alivyotumwa Kwa Watu Wa Mataifa

1 Mitume na ndugu walioamini waliokuwa huko Uyahudi
wakasikia kuwa watu wa Mataifa nao wamepokea neno la
Mungu.
2 Hivyo Petro alipopanda Yerusalemu, wale wa tohara
waliokuwa wameamini wakamshutumu,
3 wakisema, "Ulikwenda kwa watu wasiotahiriwa na kula
pamoja nao."
4 Ndipo Petro akaanza kuwaeleza kuhusu mambo yote
yalivyotokea hatua kwa hatua akisema,
5 "Nilikuwa katika mji wa Yafa nikiomba, nami nikapitiwa
na usingizi wa ghafula, nikaona maono. Kulikuwa na kitu
kama nguo kubwa ikishuka kutoka mbinguni, ikishushwa
kwa ncha zake nne, nayo ikanikaribia.
6 Nilipoangalia ndani yake kwa karibu niliona wanyama
wenye miguu minne wa nchini, wanyama wa mwitu,
watambaao na ndege wa angani.
7 Ndipo nikasikia sauti ikiniambia, **'Petro, ondoka uch-
inje na ule.'**
8 "Nikajibu, 'La hasha Bwana! Kitu chochote kilicho najisi
hakijaingia kinywani mwangu.'
9 "Sauti ikasema kutoka mbinguni mara ya pili, **'Usikiite
najisi kitu chochote Mungu alichokitakasa.'**
10 Jambo hili lilitokea mara tatu, ndipo kile kitu kikavutwa
tena mbinguni.
11 "Wakati ule watu watatu, waliokuwa wametumwa
kutoka Kaisaria waliwasili katika nyumba niliyokuwa
nikikaa.

12 Roho Mtakatifu akaniambia niende nao bila kuwa na
ubaguzi kati yao na sisi. Hawa ndugu sita pia walifuatana
nami, nasi tukaingia nyumbani mwa huyo Kornelio.
13 Akatuambia jinsi alivyoona malaika aliyekuwa amesi-
mama katika nyumba yake na kusema, 'Tuma watu waende
Yafa wakamlete Simoni aitwaye Petro.
14 Yeye atakupa ujumbe ambao kwa huo wewe na wa
nyumbani mwako wote mtaokoka.'
15 "Nami nilipoanza kusema, Roho Mtakatifu akashuka
juu yao kama vile alivyotushukia sisi hapo mwanzo.
16 Nami nikakumbuka neno la Bwana alivyosema,
**'Yohana alibatiza kwa maji, lakini ninyi mtabatizwa
katika Roho Mtakatifu.'**
17 Basi ikiwa Mungu aliwapa hawa watu kipawa kile kile
alichotupa sisi tuliomwamini Bwana Yesu Kristo, mimi ni
nani hata nifikirie kuwa ningeweza kumpinga Mungu?"
18 Waliposikia haya hawakuwa na la kupinga zaidi.
Nao wakamwadhimisha Mungu wakisema, "Basi, Mungu
amewapa hata watu wa Mataifa toba iletayo uzima wa
milele."

Kanisa La Antiokia

19 Basi wale waliotawanyika kwa ajili ya mateso yaliy-
otokana na kifo cha Stefano, wakasafiri hadi Foinike na
Kipro na Antiokia. Nao hawakuhubiri lile Neno kwa mtu
yeyote isipokuwa Wayahudi.
20 Lakini baadhi yao walikuwepo watu wa Kipro na
Kirene, ambao walipokuja Antiokia walinena na Wayunani
pia wakiwahubiria habari njema za Bwana Yesu.
21 Mkono wa Bwana ulikuwa pamoja nao, nayo idadi
kubwa ya watu wakaamini na kumgeukia Bwana.
22 Habari hizi zilipofika masikioni mwa kanisa huko
Yerusalemu, wakamtuma Barnaba aende Antiokia.
23 Alipofika na kuona madhihirisho ya neema ya Mungu,
akafurahi na kuwatia moyo waendelee kuwa waaminifu
kwa Bwana kwa mioyo yao yote.
24 Barnaba alikuwa mtu mwema, aliyejaa Roho Mtakatifu,
mwenye imani, nayo idadi kubwa ya watu wakaongezeka
kwa Bwana.
25 Kisha Barnaba akaenda Tarso kumtafuta Sauli,
26 naye alipompata akamleta Antiokia. Hivyo kwa
mwaka mzima Barnaba na Sauli wakakutana na kanisa
na kufundisha idadi kubwa ya watu. Ilikuwa ni katika
kanisa la Antiokia kwa mara ya kwanza wanafunzi waliitwa
Wakristo.
27 Wakati huo manabii walishuka toka Yerusalemu hadi
Antiokia.

28 Mmoja wao, jina lake Agabo, akasimama akatabiri kwa
uweza wa Roho Mtakatifu kwamba njaa kubwa itaenea
ulimwengu mzima. Njaa hiyo ilitokea wakati wa utawala
wa Klaudio.
29 Mitume wakaamua kwamba kila mtu, kulingana na
uwezo alio nao, atoe msaada kwa ajili ya ndugu wanaoishi
Uyahudi.
30 Wakafanya hivyo, misaada yao ikapelekwa kwa wazee
kwa mikono ya Barnaba na Sauli.

12

Yakobo Auawa, Petro Atiwa Gerezani

1 Wakati huo huo Mfalme Herode Agripa aliwakamata
baadhi ya watu wa kanisa.
2 Akaamuru Yakobo, ndugu yake Yohana, auawe kwa
upanga.
3 Alipoona jambo hilo limewapendeza Wayahudi, akaen-
delea, akamkamata pia Petro. Hii ilitokea wakati wa
Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu.
4 Baada ya kumkamata alimtia gerezani, chini ya ulinzi
wa vikundi vinne vya askari, vyenye askari wanne kila
kimoja. Herode alikuwa amekusudia kumtoa na kumfanyia
mashtaka mbele ya watu baada ya Pasaka.
5 Kwa hiyo Petro akawekwa gerezani, lakini kanisa
lilikuwa likimwombea kwa Mungu kwa bidii.
6 Usiku ule kabla ya siku ambayo Herode Agripa
alikuwa amekusudia kumtoa na kumfanyia mashtaka,
Petro alikuwa amelala kati ya askari wawili, akiwa ame-
fungwa kwa minyororo miwili. Nao walinzi wa zamu
walikuwa wakilinda penye lango la gereza.
7 Ghafula malaika wa Bwana akatokea na nuru ikamulika
mle ndani ya gereza. Yule malaika akampiga Petro ubavuni
na kumwamsha, akisema, “Ondoka upesi!” Mara ile
minyororo ikaanguka kutoka mikononi mwa Petro.
8 Yule malaika akamwambia, “Vaa nguo zako na viatu
vyako.” Petro akafanya hivyo. Kisha akamwambia,
“Jifunge vazi lako na unifuate.”
9 Petro akatoka mle gerezani akiwa amefuatana na yule
malaika. Hakujua wakati huo kuwa yaliyokuwa yakitukia
yalikuwa kweli. Alidhani kuwa anaona maono.
10 Wakapita lindo la kwanza na la pili, ndipo wakafika
kwenye lango la chuma linaloelekea mjini. Lango likawa-
fungukia lenyewe, nao wakapita hapo wakatoka nje. Baada
ya kutembea umbali wa mtaa mmoja, ghafula yule malaika
akamwacha Petro.

11 Ndipo Petro akarudiwa na fahamu, akasema, “Sasa
ninajua bila shaka yoyote kuwa Bwana amemtuma malaika
wake na kuniokoa kutoka makucha ya Herode Agripa na
kutoka matazamio yote ya Wayahudi.”
12 Mara Petro alipotambua hili alikwenda nyumbani kwa
Maria, mama yake Yohana aliyeitwa pia Marko, ambako
watu wengi walikuwa wamekutana kwa maombi.
13 Petro alipobisha hodi kwenye lango la nje, mtumishi
wa kike jina lake Roda, akaja kumfungulia.
14 Alipoitambua sauti ya Petro, alifurahi mno akarudi bila
kufungua na kuwaeleza kwamba, “Petro yuko langoni!”
15 Wakamwambia yule mtumishi wa kike, “Umerukwa
na akili.” Alipozidi kusisitiza kuwa ni kweli, wakasema,
“Lazima awe ni malaika wake.”
16 Lakini Petro aliendelea kugonga langoni, nao walipo-
fungua lango na kumwona Petro, walistaajabu sana.
17 Yeye akawaashiria kwa mkono wake wanyamaze
kimya, akawaeleza jinsi Bwana alivyomtoa gerezani. Naye
akaongeza kusema, “Waelezeni Yakobo na ndugu wengine
habari hizi.” Kisha akaondoka akaenda sehemu nyingine.
18 Kulipokucha kukawa na fadhaa kubwa miongoni mwa
wale askari kuhusu yaliyomtukia Petro.
19 Baada ya Herode kuamuru atafutwe kila mahali na bila
kumpata, aliwahoji wale askari walinzi kisha akatoa amri
wauawe. Basi Herode Agripa akatoka Uyahudi akaenda
Kaisaria, akakaa huko kwa muda.

Kifo Cha Herode Agripa

20 Basi Herode Agripa alikuwa amekasirishwa sana na
watu wa Tiro na Sidoni. Hivyo watu wa miji hiyo
miwili wakaungana pamoja wakatafuta kukutana naye.
Wakiisha kuungwa mkono na Blasto, mtumishi maalum wa
Mfalme Herode Agripa aliyeaminika, wakaomba mapatano
ya amani maana nchi zao zilitegemea nchi ya huyo mfalme
kwa mahitaji yao ya chakula.
21 Katika siku iliyochaguliwa Herode Agripa akavaa
mavazi yake ya kifalme, akaketi kwenye kiti chake cha enzi
na kuwahutubia watu.
22 Watu waliokuwa wamekusanyika wakapiga kelele,
wakisema, “Hii si sauti ya mwanadamu, bali ni ya Mungu.”
23 Ghafula, kwa kuwa Herode hakumpa Mungu utukufu,
malaika wa Bwana akampiga, naye akaliwa na chango,
akafa.
24 Lakini neno la Mungu likaendelea mbele na kuenea,
nao wengi wakaambatana nalo.

25 Barnaba na Sauli walipomaliza ile huduma yao
iliyowapeleka, wakarudi Yerusalemu wakiwa pamoja na
Yohana aitwaye Marko.

Safari Ya Kwanza Ya Paulo Kueneza Injili

13

(13:1–14:28)

Barnaba Na Sauli Wanatumwa

1 Katika kanisa huko Antiokia ya Shamu walikuwako
manabii na walimu, yaani: Barnaba, Simeoni aitwaye
Nigeri, Lukio Mkirene, Manaeni aliyekuwa amelelewa
pamoja na Mfalme Herode Agripa, na Sauli.
2 Walipokuwa wakimwabudu Bwana na kufunga, Roho
Mtakatifu akasema, “Nitengeeni Sauli na Barnaba kwa kazi
ile maalum niliyowaitia.”
3 Ndipo baada ya kufunga na kuomba, wakawawekea
mikono yao na wakawatuma waende zao.

Barnaba Na Sauli Waenda Kipro

4 Hivyo, wakiwa wametumwa na Roho Mtakatifu,
wakashuka kwenda Seleukia na kutoka huko wakasafiri
baharini mpaka kisiwa cha Kipro.
5 Walipowasili katika mji wa Salami, wakahubiri neno
la Mungu katika sinagogi la Wayahudi. Pia walikuwa na
Yohana Marko kuwa msaidizi wao.
6 Walipokwisha kupita katika nchi zote hizo wakafika
Pafo, ambapo walikutana na Myahudi mmoja mchawi
aliyekuwa nabii wa uongo, jina lake Bar-Yesu.
7 Mtu huyu alikuwa pamoja na Sergio Paulo, mtu mwenye
hekima aliyekuwa msaidizi wa mwakilishi wa mtawala wa
kile kisiwa. Sergio Paulo akawaita Sauli na Barnaba akitaka
kusikia neno la Mungu.
8 Lakini Elima yule mchawi (hii ndiyo maana ya jina lake),
aliwapinga Barnaba na Sauli na kujaribu kumpotosha yule
mkuu wa kile kisiwa aiache imani.
9 Ndipo Sauli, ambaye pia aliitwa Paulo, akiwa amejawa
na Roho Mtakatifu, akamkazia macho Elima huyo mchawi,
10 akamwambia, “Ewe mwana wa ibilisi, wewe ni adui
wa kila kilicho haki! Umejaa kila aina ya udanganyifu
na ulaghai. Je, hutaacha kuzipotosha njia za Bwana
zilizonyooka?
11 Nawe sasa sikiliza, mkono wa Bwana u dhidi yako.
Utakuwa kipofu, wala hutaona jua kwa muda.”

Mara ukungu na giza vikamfunika, naye akaenda huku
na huko akitafuta mtu wa kumshika mkono ili amwonyeshe
njia.
12 Yule mkuu wa kile kisiwa alipoona yaliyotukia,
akaamini kwa sababu alistaajabishwa na mafundisho
kuhusu Bwana.

Paulo Na Barnaba Huko Antiokia Ya Pisidia

13 Kisha Paulo na wenzake wakasafiri toka Pafo wakafika
Perga huko Pamfilia. Lakini, Yohana Marko akawaacha
huko, akarejea Yerusalemu.
14 Kutoka Perga wakaendelea hadi Antiokia ya Pisidia.
Siku ya Sabato wakaingia ndani ya sinagogi, wakaketi.
15 Baada ya Sheria ya Mose na Kitabu cha Manabii
kusomwa, viongozi wa sinagogi wakawatumia ujumbe
wakisema, "Ndugu, kama mna neno la kuwafariji watu
hawa, tafadhali lisemeni."
16 Paulo akasimama, akawapungia mkono na kusema:
"Enyi wanaume wa Israeli na ninyi nyote mnaomcha
Mungu.
17 Mungu wa watu hawa wa Israeli aliwachagua baba
zetu, akawafanya kustawi walipokuwa huko Misri, kwa
uwezo mwingi akawaongoza na kuwatoa katika nchi ile.
18 Kwa muda wa miaka arobaini alivumilia matendo yao
walipokuwa jangwani.
19 Naye baada ya kuyaangamiza mataifa saba waliokuwa
wakiishi katika nchi ya Kanaani, akawapa Waisraeli nchi
yao iwe urithi wao.
20 Haya yote yalichukua kama muda wa miaka 450.

"Baada ya haya, Mungu akawapa waamuzi mpaka wakati
wa nabii Samweli.
21 Ndipo watu wakaomba wapewe mfalme, naye Mungu
akawapa Sauli mwana wa Kishi wa kabila la Benyamini,
aliyetawala kwa miaka arobaini.
22 Baada ya kumwondoa Sauli katika ufalme, akawainulia
Daudi kuwa mfalme wao. Mungu pia alimshuhudia,
akisema, 'Nimemwona Daudi mwana wa Yese, mtu anayeu-
pendeza moyo wangu, atakayetimiza mapenzi yangu yote.'
23 "Kutoka uzao wa mtu huyu, Mungu amewaletea Israeli
Mwokozi Yesu, kama alivyoahidi.
24 Kabla ya kuja kwa Yesu, Yohana alihubiri toba na
ubatizo kwa watu wote wa Israeli.
25 Yohana alipokuwa anakamilisha kazi yake, alisema:
'Ninyi mnadhani mimi ni nani? Mimi si yeye. La hasha,
lakini yeye yuaja baada yangu, ambaye mimi sistahili
kufungua kamba za viatu vya miguu yake.'

26 “Ndugu zangu, wana wa Abrahamu, nanyi watu
wa Mataifa mnaomcha Mungu, ujumbe huu wa wokovu
umeletwa kwetu.
27 Kwa sababu wakaao Yerusalemu na viongozi wao
hawakumtambua wala kuelewa maneno ya manabii ya-
somwayo kila Sabato, bali waliyatimiza maneno hayo kwa
kumhukumu yeye.
28 Ijapokuwa hawakupata sababu yoyote ya kumhukumu
kifo, walimwomba Pilato aamuru auawe.
29 Walipokwisha kufanya yale yote yaliyoandikwa
kumhusu, walimshusha kutoka msalabani na kumzika
kaburini.
30 Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu.
31 Naye kwa siku nyingi akawatokea wale waliokuwa
pamoja naye kuanzia Galilaya hadi Yerusalemu. Nao sasa
wamekuwa mashahidi wake kwa watu wetu.
32 “Nasi tunawaletea habari njema, kwamba yale Mungu
aliyowaahidi baba zetu
33 sasa ameyatimiza kwetu sisi watoto wao, kwa kumfu-
fua Yesu, kama ilivyoandikwa katika Zaburi ya pili:

“ ‘Wewe ni Mwanangu;
leo mimi nimekuzaa.’
34 Kwa kuwa Mungu alimfufua kutoka kwa wafu asioze
kamwe, alitamka maneno haya:

“ ‘Nitakupa wewe baraka takatifu zilizo za hakika
nilizomwahidi Daudi.’
35 Kama ilivyosemwa mahali pengine katika Zaburi,

“ ‘Hutamwacha Aliye Mtakatifu wako kuona uharibifu.’

36 “Kwa maana Daudi akiisha kulitumikia kusudi la
Mungu katika kizazi chake, alilala; akazikwa pamoja na
baba zake na mwili wake ukaoza.
37 Lakini yule ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu
hakuona uharibifu.
38 “Kwa hiyo ndugu zangu, nataka ninyi mjue kwamba
kwa kupitia huyu Yesu msamaha wa dhambi unatangazwa
kwenu.
39 Kwa kupitia yeye, kila mtu amwaminiye anahesabiwa
haki kwa kila kitu ambacho asingeweza kuhesabiwa haki
kwa sheria ya Mose.
40 Kwa hiyo jihadharini ili yale waliyosema manabii
yasiwapate:
41 “ ‘Angalieni, enyi wenye dhihaka,
mkastaajabu, mkaangamie,

kwa maana nitatenda jambo wakati wenu
ambalo hamtasadiki,
hata kama mtu akiwaambia.’ ”

42 Paulo na Barnaba walipokuwa wakitoka nje ya sinagogi, watu wakawaomba wazungumze tena mambo hayo
Sabato iliyofuata.
43 Baada ya kusanyiko la Sinagogi kutawanyika, wengi wa
Wayahudi na waongofu wa dini ya Kiyahudi wakawafuata
Paulo na Barnaba, wakazungumza nao na kuwahimiza
wadumu katika neema ya Mungu.
44 Sabato iliyofuata, karibu watu wote wa mji walikuja
kusikiliza neno la Bwana.
45 Lakini Wayahudi walipoona ule umati mkubwa wa
watu walijawa na wivu, wakayakanusha maneno Paulo
aliyokuwa akisema.
46 Ndipo Paulo na Barnaba wakawajibu kwa ujasiri,
wakisema, "Ilitupasa kunena nanyi neno la Mungu kwanza.
Lakini kwa kuwa mmelikataa, mkajihukumu wenyewe
kuwa hamstahili uzima wa milele, sasa tunawageukia watu
wa Mataifa.
47 Kwa maana hili ndilo Bwana alilotuamuru:
" 'Nimewafanya ninyi kuwa nuru kwa watu wa Mataifa,
ili mpate kuuleta wokovu hadi miisho ya dunia.' "
48 Watu wa Mataifa waliposikia haya wakafurahi
na kulitukuza neno la Bwana; nao wote waliokuwa
wamekusudiwa uzima wa milele wakaamini.
49 Neno la Bwana likaenea katika eneo lile lote.
50 Lakini Wayahudi wakawachochea wanawake wenye
kumcha Mungu, wenye vyeo pamoja na watu maarufu
katika mji, wakachochea mateso dhidi ya Paulo na Barnaba
na kuwafukuza kutoka eneo hilo.
51 Hivyo Paulo na Barnaba wakakung'uta mavumbi ya
miguu yao ili kuwapinga, nao wakaenda Ikonio.
52 Wanafunzi wakajawa na furaha na Roho Mtakatifu.

14

Paulo Na Barnaba Huko Ikonio

1 Huko Ikonio Paulo na Barnaba waliingia pamoja katika
sinagogi la Wayahudi kama ilivyokuwa desturi yao. Huko
wakahubiri kwa uwezo mkubwa kiasi kwamba Wayahudi
pamoja na watu wa Mataifa wakaamini.
2 Lakini wale Wayahudi waliokataa kuamini, wakawa-
chochea watu wa Mataifa, wakatia chuki ndani ya mioyo
yao dhidi ya wale walioamini.
3 Hivyo Paulo na Barnaba wakakaa huko kwa muda wa
kutosha wakihubiri kwa ujasiri juu ya Bwana, ambaye
alithibitisha ujumbe wa neema yake kwa kuwawezesha
kufanya ishara na miujiza.

4 Lakini watu wa mji ule waligawanyika, wengine
wakakubaliana na Wayahudi na wengine na mitume.
5 Watu wa Mataifa na Wayahudi wakajiunga na baadhi
ya viongozi, wakafanya mpango wa kuwatendea mitume
mabaya na kuwapiga mawe.
6 Lakini mitume walipopata habari hizi wakakimbilia
Listra na Derbe, miji ya Likaonia na sehemu zilizopakana
nayo.
7 Huko wakaendelea kuhubiri habari njema.

Paulo Na Barnaba Huko Listra

8 Katika mji wa Listra, alikuwako kiwete, ambaye alikuwa
amelemaa tangu kuzaliwa na hakuwa ametembea kamwe.
9 Alimsikiliza Paulo alipokuwa akihubiri. Paulo alipom-
tazama akaona ana imani ya kuponywa.
10 Paulo akapaza sauti, "Simama kwa miguu yako!" Mara
yule mtu akasimama upesi akaanza kutembea!
11 Ule umati wa watu ulipoona yaliyokuwa yamefanywa
na Paulo, wakapiga kelele kwa lugha yao ya Kilikao-
nia wakasema, "Miungu imetushukia katika umbo la bi-
nadamu!"
12 Wakamwita Barnaba Zeu na Paulo wakamwita Herme
kwa kuwa ndiye alikuwa msemaji mkuu.
13 Kuhani wa Zeu, ambaye hekalu lake lilikuwa nje kidogo
tu ya mji, akaleta mafahali na mashada ya maua penye
lango la mji kwa sababu yeye na ule umati wa watu
walitaka kuwatolea dhabihu.
14 Lakini mitume Paulo na Barnaba waliposikia haya,
wakararua nguo zao, wakawaendea wale watu kwa haraka,
wakawapigia kelele, wakisema,
15 "Enyi watu, kwa nini mnafanya mambo haya? Sisi
ni wanadamu tu kama ninyi! Tunawaletea habari
njema, tukiwaambia kwamba mgeuke mtoke katika mambo
haya yasiyofaa, mmwelekee Mungu aliye hai, aliyeziumba
mbingu na nchi na bahari na vitu vyote vilivyomo.
16 Zamani aliwaachia mataifa waishi walivyotaka.
17 Lakini hakuacha kuwaonyesha watu uwepo wake:
Ameonyesha wema kwa kuwanyeshea mvua toka mbinguni
na kuwapa mazao kwa majira yake, naye amewapa chakula
tele na kuijaza mioyo yenu na furaha."
18 Hata kwa maneno haya yote, ilikuwa vigumu kuuzuia
ule umati wa watu kuwatolea dhabihu.
19 Ndipo wakaja baadhi ya Wayahudi kutoka Antiokia na
Ikonio wakawashawishi wale watu, wakampiga Paulo kwa
mawe, wakamburuta hadi nje ya mji, wakidhani amekufa.

20 Lakini baada ya wanafunzi kukusanyika akainuka na
kurudi mjini. Kesho yake yeye na Barnaba wakaondoka
kwenda Derbe.

Paulo Na Barnaba Warudi Antiokia Huko Syria

21 Wakahubiri habari njema katika mji huo na kupata
wanafunzi wengi. Kisha wakarudi Listra, Ikonio na An-
tiokia,
22 wakiwaimarisha wanafunzi na kuwatia moyo waen-
delee kudumu katika imani. Wakawaonya wakisema,
“Imetupasa kuingia katika Ufalme wa Mungu kwa kupitia
katika taabu nyingi.”
23 Nao baada ya kuwateua wazee katika kila kanisa,
kwa kufunga na kuomba wakawakabidhi kwa Bwana
waliyemwamini.
24 Kisha wakapitia Pisidia wakafika Pamfilia.
25 Baada ya kuhubiri neno la Mungu huko Perga,
wakateremkia Atalia.
26 Kutoka Atalia wakasafiri baharini wakarudi Antiokia,
ambako walikuwa wamesifiwa kwa ajili ya neema ya
Mungu kutokana na ile huduma waliyokuwa wameikamil-
isha.
27 Walipowasili Antiokia wakaliita kanisa pamoja na
kutoa taarifa ya yale yote Mungu aliyokuwa ametenda
kupitia kwao na jinsi alivyokuwa amefungua mlango wa
imani kwa ajili ya watu wa Mataifa.
28 Nao wakakaa huko pamoja na wanafunzi kwa muda
mrefu.

15

Baraza La Yerusalemu

1 Baadhi ya watu wakashuka Antiokia kutoka Uyahudi,
nao wakawa wanawafundisha wandugu: “Msipotahiriwa
kufuatana na desturi aliyofundisha Mose, hamwezi
kuokoka.”
2 Baada ya Paulo na Barnaba kutokubaliana nao kukawa
na mabishano makali, Paulo na Barnaba na baadhi
ya wengine miongoni mwao wakachaguliwa kwenda
Yerusalemu ili kujadiliana jambo hili na mitume na wazee.
3 Hivyo wakasafirishwa na kanisa, wakiwa njiani wakapi-
tia nchi ya Foinike na Samaria, wakawaeleza jinsi watu wa
Mataifa walivyookoka. Habari hizi zikaleta furaha kubwa
kwa ndugu wote.
4 Walipofika Yerusalemu, walipokelewa na kanisa na mi-
tume pamoja na wazee, ndipo Paulo na Barnaba wakawaar-
ifu kila kitu Mungu alichokuwa amefanya kupitia kwao.

5 Ndipo baadhi ya walioamini wa madhehebu ya Ma-
farisayo wakasimama na kusema, “Hao watu wa Mataifa
lazima watahiriwe na waagizwe kutii sheria ya Mose.”
6 Mitume na wazee wakakutana pamoja ili kufikiri jambo
hili.
7 Baada ya majadiliano mengi, Petro akasimama na
kusema, “Ndugu zangu, mnajua kwamba siku za kwanza
Mungu alinichagua ili kwa midomo yangu watu wa Mataifa
wapate kusikia ujumbe wa Injili na kuamini.
8 Mungu, yeye ajuaye mioyo, alionyesha kwamba
anawakubali kwa kuwapa Roho Mtakatifu kama vile alivy-
otupa sisi.
9 Mungu hakutofautisha kati yetu na wao, bali alitakasa
mioyo yao kwa imani.
10 Sasa basi, mbona mnataka kumjaribu Mungu kwa
kuweka kongwa shingoni mwa wanafunzi ambalo baba
zetu wala sisi hatukuweza kulibeba?
11 Lakini sisi tunaamini ya kuwa tunaokolewa kwa neema
ya Bwana Yesu Kristo, kama wao wanavyookolewa.”
12 Kusanyiko lote likakaa kimya, wakawasikiliza Paulo
na Barnaba wakieleza jinsi Mungu alivyowatumia kutenda
ishara na maajabu kwa watu wa Mataifa.
13 Walipomaliza kunena, Yakobo akasema, “Ndugu zangu,
nisikilizeni.
14 Simoni amekwisha kutueleza jinsi Mungu, kwa mara
ya kwanza alivyoonyesha kuhusika kwa kujichagulia watu
kutoka watu wa Mataifa kwa ajili ya Jina lake.
15 Maneno ya manabii yanakubaliana na jambo hili, kama
ilivyoandikwa:
16 “ ‘Baada ya mambo haya nitarudi,
nami nitajenga upya
nyumba ya Daudi iliyoanguka.
Nitajenga tena magofu yake
na kuisimamisha,
17 ili wanadamu wengine wote
wapate kumtafuta Bwana,
hata wale watu wa Mataifa wote
ambao wanaitwa kwa Jina langu,
asema Bwana, afanyaye mambo haya’
18 ambayo yamejulikana tangu zamani.
19 “Kwa hivyo uamuzi wangu ni kwamba, tusiwataabishe
watu wa Mataifa wanaomgeukia Mungu.
20 Badala yake, tuwaandikie kwamba wajiepushe na
vyakula vilivyonajisiwa kwa kutolewa sanamu, wajiepushe
na uasherati, au kula mnyama aliyenyongwa, na damu.

21 Kwa maana katika kila mji kwa vizazi vilivyopita, Mose
amekuwa na wale wanaotangaza sheria yake kwa kuwa
imekuwa ikisomwa kwa sauti kubwa katika masinagogi kila
Sabato.”

Barua Kwa Waumini Wa Mataifa

22 Mitume na wazee pamoja na kanisa lote, wakaamua
kuwachagua baadhi ya watu wao na kuwatuma Antiokia
pamoja na Paulo na Barnaba. Wakamchagua Yuda aitwaye
Barsaba pamoja na Sila, watu wawili waliokuwa viongozi
miongoni mwa ndugu.
23 Wakatumwa na barua ifuatayo:
Sisi mitume na wazee, ndugu zenu,
Kwa ndugu Mataifa mlioamini mlioko Antiokia, Shamu
na Kilikia:
Salamu.
24 Tumesikia kwamba kuna baadhi ya watu waliokuja
huko kutoka kwetu bila ruhusa yetu na kuwasumbua,
wakiyataabisha mawazo yenu.
25 Hivyo tumekubaliana wote kuwachagua baadhi ya
watu na kuwatuma kwenu pamoja na wapendwa wetu
Barnaba na Paulo,
26 watu ambao wamehatarisha maisha yao kwa ajili ya
jina la Bwana wetu Yesu Kristo.
27 Kwa hiyo tunawatuma Yuda na Sila, kuthibitisha kwa
maneno ya mdomo mambo haya tunayowaandikia.
28 Kwa maana imempendeza Roho Mtakatifu na sisi
tusiwatwike mzigo wowote mkubwa zaidi ya mambo haya
yafuatayo ambayo ni ya lazima:
29 Kwamba mjiepushe na vyakula vilivyotolewa sadaka
kwa sanamu, na damu, au kula nyama ya mnyama aliyeny-
ongwa, na mjiepushe na uasherati. Mkiyaepuka mambo
haya, mtakuwa mmefanya vyema.
Kwaherini.
30 Hivyo wakaagwa, wakashuka kwenda Antiokia. Baada
ya kulikusanya kanisa pamoja, wakawapa ile barua.
31 Nao hao watu wakiisha kuisoma, wakafurahishwa sana
kwa ujumbe wake wa kutia moyo.
32 Yuda na Sila, ambao wenyewe walikuwa manabii,
wakanena maneno mengi ya kuwatia moyo na kuwajenga
katika imani wale ndugu walioamini.
33 Baada ya kukaa huko Antiokia kwa muda, wakaagwa
kwa amani na wale ndugu ili waende kwa wale waliowa-
tuma. [
34 Lakini Sila bado akaendelea kukaa huko.]

35 Lakini Paulo na Barnaba walibaki Antiokia ambako
wao pamoja na wengine wengi walifundisha na kuhubiri
neno la Bwana.

Safari Ya Pili Ya Paulo Kueneza Injili

(15:36–18:22)

Paulo Na Barnaba Wagawanyika

36 Baada ya muda, Paulo akamwambia Barnaba, “Turudi
tukawatembelee ndugu katika miji yote tuliyohubiri neno
la Bwana tuone jinsi wanavyoendelea.”
37 Barnaba alitaka wamchukue Yohana aitwaye Marko
waende naye.
38 Lakini Paulo aliona si vyema kwa sababu aliwahi
kuwaacha walipokuwa huko Pamfilia, hakutaka kuendelea
kufanya kazi naye.
39 Pakatokea ubishi mkali kati ya Paulo na Barnaba
kuhusu jambo hili, hivyo wakagawanyika. Barnaba akam-
chukua Yohana Marko wakasafiri baharini kwenda Kipro.
40 Lakini Paulo akamchagua Sila na akaondoka baada ya
ndugu kuwatakia neema ya Bwana.
41 Akapitia Shamu na Kilikia, akiimarisha makanisa ya
huko.

16

Timotheo Aungana Na Paulo Na Sila

1 Paulo akafika Derbe na kisha Listra, ambako kulikuwa
na mwanafunzi mmoja jina lake Timotheo, ambaye mama
yake alikuwa Myahudi aliyeamini, lakini baba yake alikuwa
Myunani.
2 Alikuwa amesifiwa sana na wale ndugu waliokuwa
wameamini huko Listra na Ikonio
3 Paulo alitaka Timotheo afuatane naye, hivyo akam-
chukua na kumtahiri kwa sababu ya Wayahudi waliokuwa
wanaishi eneo lile kwa maana wote walimjua baba yake ni
Myunani.
4 Walipokuwa wakienda mji kwa mji, wakawa wanawapa
maamuzi yaliyotolewa na mitume na wazee huko
Yerusalemu ili wayafuate.
5 Hivyo makanisa yakawa imara katika imani na
kuongezeka kiidadi kila siku.
6 Paulo pamoja na wenzake wakasafiri sehemu za Frigia
na Galatia, kwa kuwa Roho Mtakatifu hakuwaruhusu
kulihubiri neno huko Asia.
7 Walipofika mpaka wa Misia, wakajaribu kuingia
Bithinia lakini Roho wa Yesu hakuwaruhusu.
8 Kwa hiyo wakapita Misia, wakafika Troa.

9 Wakati wa usiku Paulo akaona maono, mtu wa Make-
donia amesimama akimsihi, “Vuka uje huku Makedonia
utusaidie.”
10 Baada ya Paulo kuona maono haya, tulijiandaa kwa
haraka kuondoka kwenda Makedonia tukiwa tumesadiki
kuwa Mungu alikuwa ametuita kuhubiri habari njema
huko.

Kuokoka Kwa Lidia

11 Tukasafiri kwa njia ya bahari kutoka Troa na kwenda
moja kwa moja hadi Samothrake, kesho yake tukafika
Neapoli.
12 Kutoka huko tukasafiri hadi Filipi, mji mkuu wa jimbo
hilo la Makedonia, uliokuwa koloni ya Warumi. Nasi
tukakaa huko siku kadhaa.
13 Siku ya Sabato tukaenda nje ya lango la mji kando
ya mto, mahali ambapo tulitarajia tungepata mahali pa
kufanyia maombi. Tukaketi, tukaanza kuongea na baadhi
ya wanawake waliokuwa wamekusanyika huko.
14 Mmoja wa wale wanawake waliotusikiliza aliitwa Lidia,
mfanyabiashara wa nguo za zambarau, mwenyeji wa mji
wa Thiatira, aliyekuwa mcha Mungu. Bwana akaufungua
moyo wake akaupokea ujumbe wa Paulo.
15 Basi alipokwisha kubatizwa yeye na watu wa nyumba
yake, alitukaribisha nyumbani kwake akisema, “Kama
mmeona kweli mimi nimemwamini Bwana, karibuni mkae
nyumbani mwangu.” Naye akatushawishi.

Paulo Na Sila Watiwa Gerezani

16 Siku moja, tulipokuwa tukienda mahali pa kusali,
tulikutana na mtumwa mmoja wa kike ambaye alikuwa na
pepo wa uaguzi. Naye alikuwa amewapa mabwana zake
mapato makubwa ya fedha kwa ubashiri.
17 Huyu msichana alikuwa akimfuata Paulo na sisi akipiga
kelele, “Watu hawa ni watumishi wa Mungu Aliye Juu Sana,
wao wanawatangazieni njia ya wokovu.”
18 Akaendelea kufanya hivi kwa siku nyingi, lakini Paulo
akiwa ameudhika sana, akageuka na kumwambia yule
pepo mchafu, “Ninakuamuru katika jina la Yesu Kristo,
umtoke!” Yule pepo mchafu akamtoka saa ile ile.
19 Basi mabwana wa yule mtumwa wa kike walipoona
kuwa tumaini lao la kuendelea kujipatia fedha limetoweka,
wakawakamata Paulo na Sila wakawaburuta mpaka sokoni
mbele ya viongozi wa mji.
20 Baada ya kuwafikisha mbele ya mahakimu wakawash-
taki wakisema, “Hawa watu wanaleta ghasia katika mji
wetu, nao ni Wayahudi.

21 Wanafundisha desturi ambazo sisi raiya wa Kirumi hatuwezi kuzikubali au kuzitimiza.”
22 Umati wa watu waliokuwepo wakajiunga katika kuwashambulia Paulo na Sila na wale mahakimu wakaamuru wavuliwe nguo zao na wachapwe viboko.
23 Baada ya kuwachapa sana, wakawatupa gerezani na kumwagiza mkuu wa gereza awalinde kikamilifu.
24 Kufuata maelekezo haya, yule mkuu wa gereza akawaweka katika chumba cha ndani sana mle gerezani, na akawafunga miguu yao kwa minyororo.
25 Ilipokaribia usiku wa manane, Paulo na Sila walikuwa wakiomba na kuimba nyimbo za kumsifu Mungu, nao wafungwa wengine walikuwa wakiwasikiliza.
26 Ghafula pakatokea tetemeko kubwa la ardhi, hata msingi wa gereza ukatikisika. Mara milango ya gereza ikafunguka na ile minyororo iliyowafunga kila mmoja ikafunguka.
27 Yule mkuu wa gereza alipoamka na kuona milango ya gereza iko wazi, akachomoa upanga wake akataka kujiua, akidhani ya kuwa wafungwa wote wametoroka.
28 Lakini Paulo akapiga kelele kwa sauti kubwa, akasema, “Usijidhuru kwa maana sisi sote tuko hapa!”
29 Yule askari wa gereza akaagiza taa ziletwe, akaingia ndani ya kile chumba cha gereza, akapiga magoti akitetemeka mbele ya Paulo na Sila.
30 Kisha akawaleta nje akisema, “Bwana zangu, nifanye nini nipate kuokoka?”
31 Wakamjibu, “Mwamini Bwana Yesu Kristo, nawe utaokoka, pamoja na watu wa nyumbani mwako.”
32 Wakamwambia neno la Bwana yeye pamoja na wote waliokuwako nyumbani mwake.
33 Wakati ule ule, yule mkuu wa gereza akawachukua, akawaosha majeraha yao, kisha akabatizwa yeye pamoja na wote waliokuwa nyumbani mwake bila kuchelewa.
34 Akawapandisha nyumbani mwake akawaandalia chakula, yeye pamoja na nyumba yake yote wakafurahi sana kwa kuwa sasa walikuwa wamemwamini Mungu.
35 Kulipopambazuka wale mahakimu wakawatuma maafisa wao kwa mkuu wa gereza wakiwa na agizo linalosema, “Wafungue wale watu, waache waende zao.”
36 Mkuu wa gereza akamwambia Paulo “Mahakimu wameagiza niwaache huru, kwa hiyo tokeni na mwende zenu kwa amani.”
37 Lakini Paulo akawaambia wale maafisa, “Wametupiga hadharani bila kutufanyia mashtaka na kutuhoji, nao wakatutupa gerezani, hata ingawa sisi ni raiya wa Rumi.

Nao sasa wanataka kututoa gerezani kwa siri? Hapana!
Wao na waje wenyewe watutoe humu gerezani.”
38 Wale maafisa wakarudi na kuwaambia wale mahakimu
maneno haya, wakaogopa sana walipofahamu kuwa Paulo
na Sila ni raiya wa Rumi.
39 Kwa hiyo wakaja wakawaomba msamaha, wakawatoa
gerezani, wakawaomba waondoke katika ule mji.
40 Baada ya Paulo na Sila kutoka gerezani walikwenda
nyumbani kwa Lidia, ambapo walikutana na wale ndugu
walioamini, wakawatia moyo, ndipo wakaondoka.

17

Ghasia Huko Thesalonike

1 Wakasafiri kupitia Amfipoli na Apolonia wakafika The-
salonike, ambako kulikuwa na sinagogi la Wayahudi.
2 Kama desturi yake, Paulo aliingia ndani ya sinagogi, na
kwa muda wa Sabato tatu akawa anahojiana nao kutoka
kwenye Maandiko,
3 akidhihirisha wazi na kuthibitisha kwamba ilikuwa laz-
ima Kristo* ateswe na afufuke kutoka kwa wafu. Akasema,
“Huyu Yesu ninayewaambia habari zake, ndiye Kristo.”
4 Baadhi ya Wayahudi wakasadiki, wakaungana na Paulo
na Sila, wakiwepo idadi kubwa ya Wayunani waliomcha
Mungu na wanawake wengi mashuhuri.
5 Lakini Wayahudi ambao hawakuwa wameamini
wakawa na wivu, wakawakodi watu waovu kutoka sokoni,
wakakutanisha umati wa watu, wakaanzisha ghasia mjini.
Wakaenda mbio nyumbani kwa Yasoni wakiwatafuta Paulo
na Sila ili kuwaleta nje penye ule umati wa watu.
6 Lakini walipowakosa wakamburuta Yasoni na ndugu
wengine mbele ya maafisa wa mji, wakipiga kelele: “Watu
hawa ni wale walioupindua ulimwengu wamekuja huku,
7 naye Yasoni amewakaribisha nyumbani mwake. Hawa
wote wanaasi amri za Kaisari wakisema yuko mfalme
mwingine aitwaye Yesu.”
8 Waliposikia haya, ule umati wa watu na maafisa wa mji
wakaongeza ghasia.
9 Nao baada ya kuchukua dhamana kwa ajili ya Yasoni na
wenzake wakawaacha waende zao.

Paulo Na Sila Huko Beroya

10 Usiku ule ule, wale ndugu walioamini wakawapeleka
Paulo na Sila waende zao Beroya. Walipowasili huko
wakaenda kwenye sinagogi la Wayahudi.

---

* **17:3** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

11 Hawa Waberoya walikuwa waungwana zaidi kuliko
wale wa Thesalonike, kwa kuwa waliupokea ule ujumbe
kwa shauku kubwa na kuyachunguza Maandiko kila siku
ili kuona kama yale Paulo aliyosema yalikuwa kweli.
12 Wayahudi wengi wakaamini pamoja na wanawake na
wanaume wa Kiyunani wa tabaka la juu.

13 Lakini wale Wayahudi wa Thesalonike waliposikia
kuwa Paulo anahubiri neno la Mungu huko Beroya,
wakaenda huko ili kuwashawishi watu na kuwachochea.
14 Mara hiyo, wale ndugu wakamsafirisha Paulo hadi
pwani, lakini Sila na Timotheo wakabaki Beroya.
15 Wale waliomsindikiza Paulo wakaenda naye mpaka
Athene, kisha wakarudi Beroya wakiwa na maagizo kutoka
kwa Paulo kuhusu Sila na Timotheo kwamba wamfuate
upesi iwezekanavyo.

Paulo Huko Athene

16 Paulo alipokuwa akiwasubiri huko Athene, alisumbuka
sana moyoni mwake kuona vile mji huo ulivyojaa sanamu.
17 Hivyo akahojiana kwenye sinagogi na Wayahudi
pamoja na Wayunani waliomcha Mungu, na pia sokoni kila
siku na watu aliopatana nao huko.
18 Kisha baadhi ya Waepikureo na Wastoiko wenye falsafa
wakakutana naye. Baadhi yao wakasema, “Je, huyu
mpayukaji anajaribu kusema nini?” Wengine wakasema,
“Inaonekana anasema habari za miungu ya kigeni.”
Walisema haya kwa sababu Paulo alikuwa anahubiri habari
njema kuhusu Yesu na ufufuo wa wafu.
19 Hivyo wakamchukua na kumleta kwenye mkutano
wa Areopago, walikomwambia, “Je, tunaweza kujua ma-
fundisho haya mapya unayofundisha ni nini?
20 Wewe unaleta mambo mapya masikioni mwetu, hivyo
tungetaka kujua maana yake ni nini.”
21 (Waathene na wageni wote walioishi humo hawaku-
tumia muda wao kufanya chochote kingine isipokuwa
kueleza au kusikia mambo mapya).

22 Ndipo Paulo akasimama katikati ya Areopago akasema,
“Enyi watu wa Athene! Ninaona kwamba katika kila jambo
ninyi ni watu wa dini sana.
23 Kwa kuwa nilipokuwa nikitembea mjini na kuangalia
kwa bidii vitu vyenu vya kuabudiwa, niliona huko mad-
habahu moja iliyoandikwa: KWA MUNGU ASIYEJULIKANA.
Basi sasa kile ambacho mmekuwa mkikiabudu kama kisi-
chojulikana, ndicho ninachowahubiria.

24 “Mungu aliyeumba dunia na vyote vilivyomo ndani
yake, yeye ndiye Bwana wa mbingu na nchi, hakai katika
mahekalu yaliyojengwa kwa mikono ya wanadamu.
25 Wala hatumikiwi na mikono ya wanadamu kana
kwamba anahitaji chochote, kwa sababu yeye mwenyewe
ndiye awapaye watu wote uhai na pumzi na vitu vyote.
26 Kutoka kwa mtu mmoja, yeye aliumba mataifa yote ya
wanadamu ili waikalie dunia yote, naye akaweka nyakati
za kuishi.
27 Mungu alifanya hivyo ili wanadamu wamtafute
na huenda wakamfikia ingawa kwa kupapasapapasa
ijapokuwa kwa kweli hakai mbali na kila mmoja wetu.
28 ‘Kwa kuwa katika yeye tunaishi, tunatembea na kuwa
na uzima wetu.’ Kama baadhi ya watunga mashairi wenu
walivyosema, ‘Sisi ni watoto wake.’
29 “Kwa kuwa sisi ni watoto wa Mungu, haitupasi kudhani
kuwa uungu ni kama sanamu ya dhahabu au ya fedha au
ya jiwe, mfano uliotengenezwa kwa ubunifu na ustadi wa
mwanadamu.
30 Zamani wakati wa ujinga, Mungu alijifanya kama
haoni, lakini sasa anawaamuru watu wote kila mahali
watubu.
31 Kwa kuwa ameweka siku ambayo atauhukumu
ulimwengu kwa haki akimtumia mtu aliyemchagua. Ame-
wahakikishia watu wote mambo haya kwa kumfufua Kristo
kutoka kwa wafu.”
32 Waliposikia habari za ufufuo wa wafu, baadhi
yao wakadhihaki, lakini wengine wakasema, “Tunataka
kukusikia tena ukizungumza juu ya jambo hili.”
33 Kwa hiyo Paulo akaondoka katikati yao.
34 Lakini baadhi yao wakaungana naye wakaamini.
Kati yao alikuwepo Dionisio, Mwareopago na mwanamke
mmoja aliyeitwa Damari na wengine wengi.

18

Paulo Huko Korintho

1 Baada ya haya, Paulo akaondoka Athene akaenda
Korintho.
2 Huko akakutana na Myahudi mmoja jina lake Akila,
mwenyeji wa Ponto, ambaye alikuwa amewasili karibuni
kutoka Italia pamoja na mkewe Prisila, kwa sababu Klaudio
alikuwa ameamuru Wayahudi wote waondoke Rumi. Paulo
akaenda kuwaona,
3 naye kwa kuwa alikuwa mtengeneza mahema kama
wao, akakaa na kufanya kazi pamoja nao.

4 Kila Sabato Paulo alikuwa akihojiana nao katika sina-
gogi, akijitahidi kuwashawishi Wayahudi na Wayunani.
5 Sila na Timotheo walipowasili kutoka Makedonia, wal-
imkuta Paulo akiwa amejitolea muda wake wote katika
kuhubiri, akiwashuhudia Wayahudi kwamba Yesu ndiye
Kristo*
6 Wayahudi walipompinga Paulo na kukufuru, yeye
aliyakung'uta mavazi yake, akawaambia, "Damu yenu na
iwe juu ya vichwa vyenu! Mimi sina hatia, nimetimiza wa-
jibu wangu. Kuanzia sasa nitawaendea watu wa Mataifa."
7 Kisha akaondoka mle kwenye sinagogi, akaenda nyum-
bani kwa mtu mmoja jina lake Tito Yusto, aliyekuwa mcha
Mungu. Nyumba yake ilikuwa karibu na sinagogi.
8 Kiongozi wa hilo sinagogi, aliyeitwa Krispo,
akamwamini Bwana, yeye pamoja na watu wote wa
nyumbani mwake. Nao Wakorintho wengi waliomsikia
Paulo pia wakaamini na kubatizwa.
9 Usiku mmoja Bwana akamwambia Paulo katika maono,
"Usiogope, lakini endelea kusema wala usinyamaze,
10 **kwa maana mimi niko pamoja nawe, wala hakuna
mtu atakayeweza kukushambulia ili kukudhuru, kwa
kuwa ninao watu wengi katika mji huu ambao ni watu
wangu."**
11 Hivyo Paulo akakaa huko kwa muda wa mwaka mmoja
na nusu, akiwafundisha neno la Mungu.
12 Lakini wakati Galio alipokuwa msaidizi wa mwakilishi
wa mtawala huko Akaya, Wayahudi waliungana kumsham-
bulia Paulo, wakamkamata na kumpeleka mahakamani.
13 Wakamshtaki wakisema, "Mtu huyu anawashawishi
watu wamwabudu Mungu kinyume cha sheria."
14 Paulo alipotaka kujitetea, Galio akawaambia Wayahudi,
"Kama ninyi Wayahudi mlikuwa mkilalamika kuhusu
makosa makubwa ya uhalifu ingekuwa haki kwangu
kuwasikiliza.
15 Lakini kwa kuwa linahusu maneno, majina na sheria
yenu, amueni ninyi wenyewe. Mimi sitakuwa mwamuzi wa
mambo haya."
16 Akawafukuza kutoka mahakamani.
17 Ndipo wote wakamkamata Sosthene kiongozi wa sina-
gogi, wakampiga mbele ya mahakama, lakini Galio hakujali
kitendo chao hata kidogo.

Paulo Arudi Antiokia

18 Baada ya kukaa Korintho kwa muda, Paulo akaagana
na wale ndugu walioamini, akasafiri kwa njia ya bahari

---

* **18:5** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

kwenda Shamu akiwa amefuatana na Prisila na Akila.
Walipofika Kenkrea, Paulo alinyoa nywele zake kwa kuwa
alikuwa ameweka nadhiri.
19 Walipofika Efeso, Paulo aliwaacha Prisila na Akila huko,
lakini yeye akaingia kwenye sinagogi akawa anajadiliana
na Wayahudi.
20 Walipomwomba akae nao kwa muda mrefu zaidi
hakukubali.
21 Lakini alipokuwa akiondoka, akaahidi, "Nitarudi kama
Mungu akipenda." Kisha akasafiri kwa njia ya bahari
kutoka Efeso.
22 Alitia nanga Kaisaria, akaenda Yerusalemu na kulisal-
imu kanisa, kisha akaenda Antiokia.

Safari Ya Tatu Ya Paulo Kueneza Injili

(18:23–21:16)

23 Baada ya kukaa huko kwa muda, akaondoka na
kwenda sehemu moja hadi nyingine huko Galatia na Frigia,
akiwaimarisha wanafunzi wote.

Huduma Ya Apolo Huko Efeso Na Korintho

24 Basi akaja Efeso Myahudi mmoja, jina lake Apolo,
mwenyeji wa Iskanderia. Yeye alikuwa na elimu kubwa,
pia alikuwa hodari katika Maandiko.
25 Alikuwa amefundishwa katika njia ya Bwana, naye
alikuwa na bidii katika roho, akafundisha kwa usahihi juu
ya Yesu, ingawa alijua tu ubatizo wa Yohana.
26 Apolo alianza kunena kwa ujasiri mkubwa katika sin-
agogi. Lakini Prisila na Akila walipomsikia, walimchukua
kando na kumweleza njia ya Mungu kwa ufasaha zaidi.
27 Naye Apolo alipotaka kwenda Akaya, ndugu wa
Efeso walimtia moyo, wakawaandikia wanafunzi huko ili
wamkaribishe. Alipofika huko, aliwasaidia sana wale
ambao, kwa neema ya Mungu, walikuwa wameamini.
28 Kwa uwezo mkubwa aliwakanusha hadharani
Wayahudi waliokuwa wakipinga, akionyesha kwa njia
ya Maandiko kwamba Yesu ndiye Kristo.

19

Paulo Huko Efeso

1 Apolo alipokuwa huko Korintho, Paulo alisafiri sehemu
za bara, akafika Efeso. Huko akawakuta wanafunzi kadhaa,
2 akawauliza, "Je, mlipokea Roho Mtakatifu mlipoamini?"
Wakajibu, "Hapana, hata hatukusikia kuwa kuna Roho
Mtakatifu."
3 Ndipo Paulo akawauliza, "Je, mlibatizwa kwa ubatizo
gani?" Wakajibu, "Kwa ubatizo wa Yohana."

4 Paulo akasema, “Ubatizo wa Yohana ulikuwa wa toba,
aliwaambia watu wamwamini yeye atakayekuja baada
yake, yaani, Yesu.”
5 Waliposikia haya, wakabatizwa katika jina la Bwana
Yesu.
6 Paulo alipoweka mikono yake juu yao, Roho Mtakatifu
akawashukia, nao wakanena kwa lugha mpya na kutabiri.
7 Walikuwa kama wanaume kumi na wawili.
8 Paulo akaingia katika sinagogi na kunena humo kwa
ujasiri kwa muda wa miezi mitatu, akijadiliana na watu na
kuwashawishi katika mambo ya Ufalme wa Mungu.
9 Lakini baadhi yao walikaidi. Walikataa kuamini, na
wakakashifu ujumbe wake mbele ya umati wa watu. Basi
Paulo aliachana nao. Akawachukua wanafunzi naye,
akahojiana nao kila siku katika darasa la Tirano.
10 Jambo hili likaendelea kwa muda wa miaka miwili,
kiasi kwamba Wayahudi na Wayunani wote walioishi huko
Asia wakawa wamesikia neno la Bwana.

Wana Wa Skewa Wajaribu Kutoa Pepo Mchafu

11 Mungu akafanya miujiza mingi isiyo ya kawaida kwa
mkono wa Paulo,
12 hivi kwamba leso au vitambaa vilivyokuwa vimegusa
mwili wa Paulo viliwekwa juu ya wagonjwa, nao wakapona
magonjwa yao, na pepo wachafu wakawatoka.

13 Basi baadhi ya Wayahudi wenye kutangatanga huku
na huko wakitoa pepo wachafu wakajaribu kutumia jina la
Bwana Yesu wale wenye pepo wakisema, “Kwa jina la Yesu,
yule anayehubiriwa na Paulo, nakuamuru utoke.”
14 Wana saba wa Skewa, Myahudi aliyekuwa kiongozi wa
makuhani, walikuwa wanafanya hivyo.
15 Lakini pepo mchafu akawajibu, “Yesu namjua na Paulo
pia namjua, lakini ninyi ni nani?”
16 Kisha yule mtu aliyekuwa na pepo mchafu akawarukia,
akawashambulia vikali, akawashinda nguvu wote, waka-
toka ndani ya ile nyumba wakikimbia wakiwa uchi na
wenye majeraha.

17 Habari hii ikajulikana kwa Wayahudi wote na Wayu-
nani waliokaa Efeso, hofu ikawajaa wote, nalo jina la
Bwana Yesu likaheshimiwa sana.
18 Wengi wa wale waliokuwa wameamini wakati huu
wakaja na kutubu waziwazi kuhusu matendo yao maovu.
19 Idadi kubwa ya wale waliofanya mambo ya uganga
wakaleta vitabu vyao na kuviteketeza kwa moto hadharani.

Walipofanya hesabu ya thamani ya vitabu vilivyoteketezwa
ilikuwa drakma 50,000* za fedha.
20 Hivyo neno la Bwana likaenea sana na kuwa na nguvu.
21 Baada ya mambo haya kutukia, Paulo akakusudia
rohoni kwenda Yerusalemu kupitia Makedonia na Akaya.
Akasema, “Baada ya kufika huko, yanipasa pia kwenda
Rumi.”
22 Hivyo akatuma wasaidizi wake wawili, Timotheo na
Erasto, waende Makedonia, wakati yeye mwenyewe alibaki
kwa muda kidogo huko Asia.

Ghasia Huko Efeso

23 Wakati huo huo pakatokea dhiki kubwa kwa sababu ya
Njia ile ya Bwana.
24 Mtu mmoja jina lake Demetrio mfua fedha aliyekuwa
akitengeneza vinyago vya fedha vya Artemi na kuwapatia
mafundi wake biashara kubwa,
25 aliwaita pamoja watu wengine waliofanya kazi ya
ufundi kama yake na kusema, “Enyi watu, mnajua ya kuwa
utajiri wetu unatokana na biashara hii!
26 Pia ninyi mmeona na kusikia jinsi ambavyo si huku
Efeso peke yake lakini ni karibu Asia yote, huyu Paulo
amewashawishi na kuvuta idadi kubwa ya watu kwa
kusema kuwa miungu iliyotengenezwa na watu si miungu.
27 Kwa hiyo kuna hatari si kwa kazi yetu kudharauliwa
tu, bali pia hata hekalu la mungu mke Artemi, aliye mkuu,
anayeabudiwa Asia yote na ulimwengu wote, litakuwa
limepokonywa fahari yake ya kiungu.”
28 Waliposikia maneno haya, wakaghadhibika, wakaanza
kupiga kelele, “Artemi wa Waefeso ni mkuu!”
29 Mara mji wote ukajaa ghasia. Wakawakamata Gayo
na Aristarko, watu wa Makedonia waliokuwa wakisafiri
pamoja na Paulo, na watu wakakimbilia katika ukumbi wa
michezo kama mtu mmoja.
30 Paulo akataka kuingia katikati ya umati huo, lakini
wanafunzi hawakumruhusu.
31 Hata baadhi ya viongozi wa sehemu ile, waliokuwa
rafiki zake Paulo, wakatuma watu wakitamani asiingie
katika ule ukumbi.
32 Ule umati ulikuwa na taharuki. Wengine walikuwa
wakipiga kelele, hawa wakisema hili na wengine lile. Idadi
kubwa ya watu hawakujua hata ni kwa nini walikuwa
wamekusanyika huko.

---

* **19:19** Drakma ilikuwa ni sarafu ya fedha, thamani yake ni sawa na mshahara wa kibarua wa siku moja.

33 Wayahudi wakamsukumia Aleksanda mbele na
baadhi ya watu kwenye ule umati wakampa maelekezo.
Akawaashiria kwa mkono ili watulie aweze kujitetea mbele
ya watu.
34 Lakini walipotambua kwamba alikuwa Myahudi, wote
wakapiga kelele kwa sauti moja kwa karibu muda wa saa
mbili, wakisema, “Artemi wa Efeso ni mkuu!”
35 Baadaye karani wa mji akaunyamazisha ule umati wa
watu na kusema, “Enyi watu wa Efeso, je, ulimwengu wote
haujui ya kuwa mji wa Efeso ndio unaotunza hekalu la
Artemi aliye mkuu na ile sanamu yake iliyoanguka kutoka
mbinguni?
36 Kwa hiyo, kwa kuwa mambo haya hayakanushiki,
inawapasa mnyamaze na wala msifanye lolote kwa haraka.
37 Kwa kuwa mmewaleta hawa watu hapa, ingawa
hawajaiba hekaluni wala kumkufuru huyu mungu wetu wa
kike.
38 Basi, ikiwa Demetrio na mafundi wenzake wana
jambo zito dhidi ya mtu yeyote, mahakama ziko wazi na
wasaidizi wa mwakilishi wa mtawala. Wanaweza kufungua
mashtaka.
39 Lakini kama kuna jambo jingine lolote zaidi mnalotaka
kulileta, itabidi lisuluhishwe katika kusanyiko halali.
40 Kama ilivyo sasa, tuko hatarini kushtakiwa kwa ku-
fanya ghasia kwa sababu ya tukio la leo. Kwa kuwa hakuna
sababu tutakayoweza kutoa kuhalalisha msukosuko huu.”
41 Baada ya kusema haya akavunja mkutano.

20

Paulo Apita Makedonia Na Uyunani

1 Baada ya zile ghasia kumalizika, Paulo aliwaita wana-
funzi pamoja akawatia moyo, akawaaga, akaanza safari
kwenda Makedonia.
2 Alipita katika sehemu zile, akinena na watu maneno
mengi ya kuwatia moyo. Ndipo hatimaye akawasili Uyu-
nani,
3 ambako alikaa kwa muda wa miezi mitatu. Alipokuwa
anakaribia kuanza safari kwa njia ya bahari kwenda
Shamu, kwa sababu Wayahudi walikuwa wamefanya
shauri baya dhidi yake, aliamua kurudi kupitia njia ya
Makedonia.
4 Paulo alikuwa amefuatana na Sopatro mwana wa Piro,
Mberoya, Aristarko na Sekundo kutoka Thesalonike na
Gayo, mtu wa Derbe, Timotheo pamoja na Tikiko na Trofimo
kutoka sehemu ya Asia.
5 Hawa watu walitutangulia wakaenda kutungojea Troa.

6 Lakini sisi tukasafiri kwa njia ya bahari kwa siku tano
kutoka Filipi baada ya siku za Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa
Chachu, nasi tukaungana na wengine huko Troa, ambako
tulikaa kwa siku saba.

Eutiko Afufuliwa Huko Troa

7 Siku ya kwanza ya juma tulikutana pamoja kwa ajili ya
kumega mkate. Paulo akaongea na watu, naye kwa kuwa
alikuwa amekusudia kuondoka kesho yake, aliendelea
kuongea mpaka usiku wa manane.
8 Kwenye chumba cha ghorofani walimokuwa wameku-
tania kulikuwa na taa nyingi.
9 Kijana mmoja jina lake Eutiko, alikuwa amekaa diri-
shani, wakati Paulo alipokuwa akihubiri kwa muda mrefu,
alipatwa na usingizi mzito, akaanguka kutoka ghorofa ya
tatu, wakamwinua akiwa amekufa.
10 Paulo akashuka chini, akajitupa juu yake na kumkum-
batia, akasema, “Msishtuke, uzima wake bado umo ndani
yake.”
11 Kisha Paulo akapanda tena ghorofani, akamega mkate
na kula. Baada ya kuongea mpaka mapambazuko, akaon-
doka.
12 Watu wakamrudisha yule kijana nyumbani akiwa hai
nao wakafarijika sana.

Paulo Awaaga Wazee Wa Efeso

13 Tukatangulia melini tukasafiri mpaka Aso ambako
tungempakia Paulo. Alikuwa amepanga hivyo kwa maana
alitaka kufika kwa miguu.
14 Alipotukuta huko Aso, tulimpakia melini, tukasafiri
wote mpaka Mitilene.
15 Kutoka huko tuliendelea kwa njia ya bahari, na kesho
yake tukafika mahali panapokabili Kio. Siku iliyofuata
tukavuka kwenda Samo, na kesho yake tukawasili Mileto.
16 Paulo alikuwa ameamua tusipitie Efeso ili asitumie
muda mwingi huko sehemu za Asia, kwa sababu alikuwa
anatamani kama ikiwezekana kufika Yerusalemu kabla ya
siku ya Pentekoste.
17 Paulo akiwa Mileto, alituma mjumbe kwenda Efeso
kuwaita wazee wa kanisa waje wakutane naye.
18 Walipofika akawaambia, “Ninyi wenyewe mnajua jinsi
nilivyoishi katikati yenu muda wote tangu siku ya kwanza
nilipokanyaga hapa Asia.
19 Nilimtumikia Bwana kwa unyenyekevu wote na kwa
machozi nikivumilia taabu na mapingamizi yaliyonipata
kutokana na hila za Wayahudi.

20 Mnajua kwamba sikusita kuhubiri jambo lolote ambalo
lingekuwa la kuwafaa ninyi, lakini nilifundisha hadharani
na nyumba kwa nyumba.
21 Nimewashuhudia Wayahudi na Wayunani kwamba
inawapasa kumgeukia Mungu kwa kutubu dhambi na
kumwamini Bwana wetu Yesu Kristo.
22 "Nami sasa nimesukumwa na Roho, ninakwenda
Yerusalemu wala sijui ni nini kitakachonipata huko.
23 Ila ninachojua tu ni kwamba Roho Mtakatifu ame-
nionya kuwa vifungo na mateso vinaningoja.
24 Lakini siyahesabu maisha yangu kuwa ya thamani
kwangu, kama kuyamaliza mashindano na kukamilisha ile
kazi Bwana Yesu aliyonipa, yaani, kazi ya kuishuhudia Injili
ya neema ya Mungu.
25 "Nami sasa najua ya kuwa hakuna hata mmoja mion-
goni mwenu ambaye nimemhubiria Ufalme wa Mungu
katika kwenda kwangu huku na huko, atakayeniona uso
tena.
26 Kwa hiyo nawatangazia leo, sina hatia ya damu ya mtu
awaye yote.
27 Kwa kuwa sikusita kuwatangazia mapenzi yote ya
Mungu.
28 Jilindeni nafsi zenu na mlilinde lile kundi lote ambalo
Roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi wake.
Lichungeni kanisa lake Mungu alilolinunua kwa damu yake
mwenyewe.
29 Najua kwamba baada yangu kuondoka, mbwa mwitu
wakali watakuja katikati yenu ambao hawatalihurumia
kundi.
30 Hata kutoka miongoni mwenu watainuka watu na
kuupotosha ukweli ili wawavute wanafunzi wawafuate.
31 Hivyo jilindeni! Kumbukeni kwamba kwa miaka mi-
tatu sikuacha kamwe kuwaonya kila mmoja kwa machozi
usiku na mchana.
32 "Sasa nawakabidhi kwa Mungu na kwa neno la neema
yake, linaloweza kuwajenga na kuwapa ninyi urithi mion-
goni mwa wote ambao wametakaswa.
33 Sikutamani fedha wala dhahabu wala vazi la mtu
yeyote.
34 Ninyi wenyewe mnajua kwamba mikono yangu hii
imetumika kwa mahitaji yangu na ya wale waliokuwa
pamoja nami.
35 Katika kila jambo nimewaonyesha kwamba kwa njia hii
ya kufanya kazi kwa bidii imetupasa kuwasaidia wadhaifu,
mkikumbuka maneno ya Bwana Yesu mwenyewe jinsi
alivyosema, **'Ni heri kutoa kuliko kupokea.'** "

36 Paulo alipomaliza kusema haya akapiga magoti pamoja
nao wote akaomba.
37 Wote wakalia, wakamkumbatia Paulo na kumbusu,
38 Kilichowahuzunisha zaidi ni kwa sababu ya yale
maneno aliyosema kwamba kamwe hawatauona uso wake
tena. Wakaenda naye mpaka kwenye meli.

21

Paulo Aenda Yerusalemu

1 Tulipokwisha kujitenga nao, tukaanza safari kwa njia
ya bahari moja kwa moja mpaka Kosi. Siku ya pili yake
tukafika Rodo na kutoka huko tukaenda Patara.
2 Hapo tukapata meli iliyokuwa inavuka kwenda Foinike
tukapanda tukasafiri nayo.
3 Tulipokiona kisiwa cha Kipro, tukakizunguka tukaki-
acha upande wetu wa kushoto, tukasafiri mpaka Shamu,
tukatia nanga katika bandari ya Tiro ambapo meli yetu
ilikuwa ipakue shehena yake.
4 Baada ya kuwatafuta wanafunzi wa huko, tukakaa nao
kwa siku saba. Wale wanafunzi wakiongozwa na Roho
wakamwambia Paulo asiende Yerusalemu.
5 Lakini muda wetu ulipokwisha, tukaondoka tukaende-
lea na safari yetu. Wale wanafunzi pamoja na wake zao
na watoto wakatusindikiza hadi nje ya mji. Wote tukapiga
magoti pale pwani tukaomba.
6 Baada ya kuagana, tukapanda melini, nao wakarudi
majumbani mwao.
7 Tukaendelea na safari yetu toka Tiro tukafika Tolemai,
tukawasalimu ndugu wa huko, tukakaa nao kwa siku moja.
8 Siku iliyofuata tukaondoka, tukafika Kaisaria. Huko
tukaenda nyumbani kwa mwinjilisti mmoja jina lake Filipo,
aliyekuwa mmoja wa wale Saba, tukakaa kwake.
9 Filipo alikuwa na binti wanne mabikira waliokuwa
wanatoa unabii.
10 Baada ya kukaa kwa siku kadhaa, akateremka nabii
mmoja kutoka Uyahudi jina lake Agabo.
11 Alipotufikia akachukua mshipi wa Paulo akaji-
funga, akautumia kufunga mikono na miguu yake
mwenyewe akasema, “Roho Mtakatifu anasema: ‘Hivi ndi-
vyo Wayahudi wa Yerusalemu watakavyomfunga mwenye
mshipi huu na kumkabidhi kwa watu wa Mataifa.’ ”
12 Tuliposikia maneno haya sisi na ndugu wengine tukam-
sihi Paulo asiende Yerusalemu.
13 Lakini Paulo akajibu, “Kwa nini mnalia na kunivunja
moyo? Mimi niko tayari si kufungwa tu, bali hata kufa huko
Yerusalemu kwa ajili ya jina la Bwana Yesu.”

14 Alipokuwa hashawishiki, tukaacha kumsihi, tukasema,
“Mapenzi ya Bwana na yatendeke.”
15 Baada ya haya, tukajiandaa, tukaondoka kwenda
Yerusalemu.
16 Baadhi ya wanafunzi kutoka Kaisaria wakafuatana nasi
na kutupeleka nyumbani kwa Mnasoni, ambaye tungekaa
kwake. Yeye alikuwa mtu wa Kipro, mmoja wa wanafunzi
wa zamani.

Kukamatwa Kwa Paulo, Na Safari Yake Kwenda Rumi

(21:17–28:31)

Paulo Awasili Yerusalemu

17 Tulipofika Yerusalemu ndugu wakatukaribisha kwa
furaha.
18 Kesho yake Paulo pamoja na wengine wetu tulikwenda
kumwona Yakobo, na wazee wote walikuwepo.
19 Baada ya kuwasalimu, Paulo akatoa taarifa kamili ya
mambo yote ambayo Mungu alikuwa amefanya miongoni
mwa watu wa Mataifa kupitia huduma yake.
20 Baada ya kusikia mambo haya wakamwadhimisha
Mungu. Ndipo wakamwambia Paulo, “Ndugu, unaona
kulivyo na maelfu ya Wayahudi walioamini, nao wote wana
juhudi kwa ajili ya sheria.
21 Lakini wameambiwa habari zako kwamba una-
fundisha Wayahudi wote waishio miongoni mwa watu
wa Mataifa kumkataa Mose, na kwamba unawaambia
wasiwatahiri watoto wao wala kufuata desturi zetu.
22 Sasa tufanyeje? Bila shaka watasikia kwamba umekuja
Yerusalemu.
23 Kwa hiyo fanya lile tunalokuambia. Tunao watu wanne
hapa ambao wameweka nadhiri.
24 Jiunge na watu hawa, mfanye utaratibu wa ibada ya
kujitakasa pamoja nao, na ulipe gharama ili wanyoe nywele
zao. Kwa njia hii kila mtu atafahamu ya kuwa mambo
waliyosikia si ya kweli na kwamba wewe unaishika sheria.
25 Lakini kuhusu wale watu wa Mataifa walioamini, tume-
waandikia uamuzi wetu: kwamba wajitenge na vyakula
vilivyotolewa sadaka kwa sanamu, na damu, au kula nyama
ya mnyama aliyenyongwa, na wajiepushe na uasherati.”
26 Ndipo kesho yake Paulo akawachukua wale watu na
akajitakasa pamoja nao. Akaingia ndani ya hekalu ili atoe
taarifa ya tarehe ambayo siku zao za utakaso zingemalizika
na sadaka ingetolewa kwa ajili ya kila mmoja wao.

Paulo Akamatwa

27 Zile siku saba zilipokaribia kumalizika, baadhi ya
Wayahudi kutoka sehemu za Asia waliokuwa wamemwona

Paulo ndani ya Hekalu, wakachochea umati wote wa watu,
nao wakamkamata.
28 Wakapiga kelele wakisema, “Waisraeli wenzetu, tusai-
dieni! Huyu ndiye yule mtu anayefundisha kila mtu na kila
mahali, kinyume na watu wetu, sheria zetu na hata Hekalu
hili. Zaidi ya hayo amewaleta Wayunani ndani ya Hekalu
na kupanajisi mahali hapa patakatifu.”
29 (Walikuwa wamemwona Trofimo, mwenyeji wa Efeso,
akiwa mjini pamoja na Paulo wakadhani kuwa Paulo
alikuwa amemwingiza Hekaluni.)

30 Mji wote ukataharuki, watu wakaja wakikimbia kutoka
pande zote wakamkamata Paulo, wakamburuta kutoka
Hekaluni. Milango ya Hekalu ikafungwa.
31 Walipokuwa wakitaka kumuua, habari zikamfikia je-
madari wa jeshi la askari wa Kirumi kwamba mji wa
Yerusalemu wote ulikuwa katika machafuko.
32 Mara yule jemadari akachukua maafisa wengine wa
jeshi pamoja na askari wakakimbilia kwenye ile ghasia,
wale watu waliokuwa wakifanya ghasia walipomwona yule
jemadari na askari wakija, wakaacha kumpiga Paulo.

33 Yule jemadari akaja, akamkamata Paulo akaamuru
afungwe kwa minyororo miwili. Akauliza yeye ni nani, na
alikuwa amefanya nini.
34 Baadhi ya watu katika ule umati wakapiga kelele, hawa
wakisema hili na wengine lile. Yule jemadari alipoona
kuwa hawezi kupata hakika ya habari kwa sababu ya zile
kelele, akaamuru Paulo apelekwe katika ngome ya jeshi.
35 Paulo alipofika penye ngazi, ilibidi askari wambebe juu
juu kwa sababu fujo za ule umati wa watu zilikuwa kubwa.
36 Umati wa watu ulikuwa ukifuata ukiendelea kupiga
kelele ukisema, “Mwondoe huyu!”

Paulo Anajitetea

37 Mara tu Paulo alipokaribia kuingizwa kwenye ngome
ya jeshi, akamwambia yule jemadari, “Je, naweza kukuam-
bia jambo moja?”

Yule jemadari akamjibu, “Je, unajua Kiyunani?
38 Je, wewe si yule Mmisri ambaye siku hizi za karibuni
alianzisha uasi akaongoza kundi la magaidi 4,000 wenye
silaha jangwani?”

39 Paulo akajibu, “Mimi ni Myahudi, mzaliwa wa Tarso,
huko Kilikia, raiya wa mji maarufu. Tafadhali niruhusu
nizungumze na hawa watu.”

40 Akiisha kupata ruhusa ya yule jemadari, Paulo akasimama penye ngazi akawapungia watu mkono ili wanyamaze. Wote waliponyamaza kimya, Paulo akazungumza nao kwa lugha ya Kiebrania, akasema:

22

Ushuhuda Wa Paulo Kwa Wayahudi Wa Yerusalemu

1 "Ndugu zangu na baba zangu, sikilizeni utetezi wangu."

2 Waliposikia akisema kwa lugha ya Kiebrania, wakanyamaza kimya kabisa.

Ndipo Paulo akasema,

3 "Mimi ni Myahudi, niliyezaliwa Tarso huko Kilikia, lakini nimelelewa katika mji huu. Miguuni mwa Gamalieli, nilifundishwa kikamilifu katika sheria ya baba zetu, na nikawa mwenye juhudi kwa ajili ya Mungu kama kila mmoja wenu alivyo leo.

4 Niliwatesa watu wa Njia hii hadi kufa, nikiwakamata waume kwa wake na kuwatupa gerezani,

5 kama kuhani mkuu na baraza zima la wazee wanavyoweza kushuhudia kunihusu. Hata nilipokea barua kutoka kwao kwenda kwa ndugu wale wa Dameski, nami nikaenda huko ili kuwaleta watu hawa Yerusalemu kama wafungwa ili waadhibiwe.

Paulo Aeleza Juu Ya Kuokoka Kwake
(Matendo 9:1-19; 26:12-18)

6 "Nilipokuwa njiani kuelekea Dameski, yapata saa sita mchana, ghafula nuru kubwa kutoka mbinguni ikanimulika kotekote.

7 Nikaanguka chini, nikasikia sauti ikiniambia, **'Sauli, Sauli! Mbona unanitesa?'**

8 "Nikajibu, 'Wewe ni nani Bwana?'

"Naye akaniambia, **'Mimi ni Yesu wa Nazareti unayemtesa.'**

9 Basi wale watu waliokuwa pamoja nami waliiona ile nuru, lakini hawakuisikia sauti ya yule aliyekuwa akisema nami.

10 "Nikauliza, 'Nifanye nini Bwana?'

"Naye Bwana akaniambia, **'Inuka uingie Dameski, huko utaambiwa yote yakupasayo kufanya.'**

11 Kwa kuwa nilikuwa siwezi kuona kwa ajili ya mng'ao wa ile nuru, wenzangu wakanishika mkono wakaniongoza kuingia Dameski.

12 "Mtu mmoja mcha Mungu, jina lake Anania, alikuja kuniona. Alizishika sana sheria zetu, na aliheshimiwa sana na Wayahudi waliokuwa wakiishi huko Dameski.

13 Akasimama karibu nami, akasema, ‘Ndugu Sauli, pata
kuona tena!’ Saa ile ile nikapata kuona tena, nami
nikaweza kumwona.
14 “Akasema, ‘Mungu wa baba zetu amekuchagua wewe
ili ujue mapenzi yake, umwone yeye Aliye Mwenye Haki na
upate kusikia maneno kutoka kinywani mwake.
15 Kwa kuwa utakuwa shahidi wake kwa watu kuhusu
kile ulichokiona na kukisikia.
16 Sasa basi, mbona unakawia? Inuka, ukabatizwe na
dhambi zako zikasafishwe, ukiliita Jina lake.’

Paulo Atumwa Kwa Watu Wa Mataifa

17 “Baada ya kurudi Yerusalemu, nilipokuwa ninaomba
Hekaluni, nilipitiwa na usingizi wa ghafula
18 nikamwona Bwana akiniambia, **‘Harakisha utoke
Yerusalemu upesi, maana hawataukubali ushuhuda
wako kunihusu mimi.’**
19 “Nami nikasema, ‘Bwana, wao wenyewe wanajua jinsi
nilivyokwenda kwenye kila sinagogi ili kuwatupa gerezani
na kuwapiga wale waliokuamini.
20 Wakati damu ya shahidi wako Stefano ilipomwagwa,
mimi mwenyewe nilikuwa nimesimama kando,
nikikubaliana na kitendo hicho na kutunza mavazi ya
wale waliomuua.’
21 “Ndipo Bwana akaniambia, **‘Nenda, kwa maana
nitakutuma mbali, kwa watu wa Mataifa.’** ”

Paulo Na Jemadari Wa Kirumi

22 Ule umati wa watu wakamsikiliza Paulo mpaka ali-
posema neno hilo, ndipo wakapaza sauti zao na kupiga
kelele wakisema, “Mwondoeni duniani, hafai kuishi!”
23 Walipokuwa wakipiga kelele na kutoa mavazi yao huku
wakirusha mavumbi juu hewani,
24 yule jemadari akaamuru Paulo aingizwe kwenye
ngome. Akaelekeza kwamba achapwe viboko na aulizwe ili
kujua kwa nini watu walikuwa wanampigia kelele namna
hiyo.
25 Lakini walipokwisha kumfunga kwa kamba za ngozi ili
wamchape viboko, Paulo akamwambia kiongozi wa askari
aliyekuwa amesimama pale karibu naye, “Je, ni halali
kwenu kwa mujibu wa sheria kumchapa mtu ambaye ni
raiya wa Rumi hata kabla hajapatikana na hatia?”
26 Yule kiongozi aliposikia maneno haya, alimwendea
yule jemadari na kumwambia, “Unataka kufanya nini? Kwa
maana huyu mtu ni raiya wa Rumi.”
27 Yule jemadari akaja akamuuliza Paulo, “Niambie,
wewe ni raiya wa Rumi?”

Paulo akajibu, “Naam, hakika ndiyo.”
28 Ndipo yule jemadari akasema, “Mimi ilinigharimu kiasi
kikubwa cha fedha kupata uraia wangu.”
Paulo akasema “Lakini mimi ni raiya wa Rumi kwa
kuzaliwa.”
29 Mara wale waliokuwa wanataka kumhoji wakajiondoa
haraka, naye yule jemadari akaingiwa na hofu alipotambua
ya kuwa amemfunga Paulo, ambaye ni raia wa Rumi, kwa
minyororo.

Paulo Apelekwa Mbele Ya Baraza

30 Kesho yake, kwa kuwa yule jemadari alitaka ku-
jua hakika kwa nini Paulo alikuwa anashutumiwa na
Wayahudi, alimfungua, na akawaagiza viongozi wa
makuhani na baraza lote likutane. Kisha akamleta Paulo,
akamsimamisha mbele yao.

23

1 Paulo akawakazia macho wale wajumbe wa baraza,
akasema, “Ndugu zangu, nimetimiza wajibu wangu kwa
Mungu kwa dhamiri safi kabisa hadi leo.”
2 Kwa ajili ya jambo hili kuhani mkuu Anania akaamuru
wale waliokuwa karibu na Paulo wampige kofi kinywani.
3 Ndipo Paulo akamwambia, “Mungu atakupiga wewe,
ewe ukuta uliopakwa chokaa! Wewe umeketi hapo ili ku-
nihukumu kwa mujibu wa sheria, lakini wewe mwenyewe
unakiuka sheria kwa kuamuru kwamba nipigwe kinyume
cha sheria!”
4 Wale watu waliokuwa wamesimama karibu na Paulo
wakamwambia, “Je, wewe wathubutu kumtukana kuhani
mkuu wa Mungu?”
5 Paulo akajibu, “Ndugu zangu, sikujua kwamba yeye
alikuwa kuhani mkuu. Kwa maana imeandikwa, ‘Usimne-
nee mabaya kiongozi wa watu wako.’ ”
6 Paulo alipotambua ya kuwa baadhi yao walikuwa
Masadukayo na wengine ni Mafarisayo, akapaza sauti
kwenye baraza, “Ndugu zangu, mimi ni Farisayo, mwana
Farisayo. Hapa nimeshtakiwa kuhusu tumaini langu katika
ufufuo wa wafu.”
7 Aliposema haya, farakano likaanza kati ya Mafarisayo
na Masadukayo na baraza lote likagawanyika.
8 (Kwa maana Masadukayo wanasema kwamba hakuna
ufufuo, wala hakuna malaika au roho, lakini Mafarisayo
wanaamini haya yote.)
9 Kukawa na ghasia kubwa, nao baadhi ya walimu
wa sheria ambao ni Mafarisayo, wakasimama wakapinga

kwa nguvu wakisema, “Hatuoni kosa lolote la mtu huyu!
Huenda ikawa roho au malaika amezungumza naye”
10 Ugomvi ukawa mkubwa kiasi kwamba yule jemadari
akahofu kuwa wangemrarua Paulo vipande vipande, akaa-
muru vikosi vya askari vishuke na kumwondoa Paulo
katikati yao kwa nguvu na kumleta ndani ya ngome ya jeshi.
11 Usiku uliofuata, Bwana akasimama karibu naye
akamwambia, **“Jipe moyo! Kama vile ulivyonishuhu-
dia hapa Yerusalemu, hivyo imekupasa kunishuhudia
huko Rumi pia.”**

Hila Za Kumuua Paulo

12 Kulipopambazuka Wayahudi wakafanya shauri pamoja
na kujifunga kwa kiapo kwamba hawatakula wala kunywa
mpaka wawe wamemuua Paulo.
13 Waliofanya mpango huo walikuwa zaidi ya watu
arobaini.
14 Wakawaendea viongozi wa makuhani na wazee na
kusema, “Tumejifunga pamoja kwa kiapo kwamba hatu-
takula wala kunywa mpaka tuwe tumemuua Paulo.
15 Hivyo basi, wewe pamoja na baraza, inawapasa
mkamjulishe jemadari ili amteremshe Paulo kwenu, mji-
fanye kama mnataka kufanya uchunguzi wa kina zaidi wa
shauri lake. Nasi tuko tayari kumuua kabla hajafika hapa.”
16 Lakini mtoto wa dada yake Paulo aliposikia juu ya
shauri hilo baya, alikwenda kule kwenye ngome ya askari
na kumweleza Paulo.
17 Ndipo Paulo akamwita mmoja wa viongozi wa askari,
akamwambia, “Mpeleke huyu kijana kwa jemadari, analo
jambo la kumweleza.”
18 Hivyo yule kiongozi wa askari akampeleka yule kijana
kwa jemadari, akamwambia, “Paulo yule mfungwa aliniita
na kuniomba nimlete huyu kijana kwako, kwa sababu ana
neno la kukueleza.”
19 Yule jemadari akamshika yule kijana mkono, akam-
peleka kando na kumuuliza, “Unataka kuniambia nini?”
20 Yule kijana akasema, “Wayahudi wamekubaliana
wakuombe umpeleke Paulo kwenye baraza lao kesho kwa
kisingizio kwamba wanataka kufanya uchunguzi wa kina
wa shauri lake.
21 Lakini usishawishiwe nao kwa maana zaidi ya watu
arobaini wanamvizia. Wamejifunga kwa kiapo kwamba
hawatakula wala kunywa mpaka wawe wamemuua Paulo.
Sasa wako tayari, wanangoja idhini yako kwa ajili ya ombi
lao.”

22 Yule jemadari akamruhusu yule kijana aende na
akamwonya, akisema, “Usimwambie mtu yeyote kwamba
umenieleza habari hizi.”

Paulo Ahamishiwa Kaisaria

23 Kisha yule jemadari akawaita viongozi wake wawili wa
askari akawaambia, “Jiandaeni kuondoka saa tatu usiku
huu kuelekea Kaisaria pamoja na askari 200, wapanda
farasi sabini na watu 200 wenye mikuki.
24 Pia tayarisheni na farasi watakaotumiwa na Paulo,
mkampeleke salama kwa mtawala Feliksi.”
25 Kisha akaandika barua kwa Feliksi kama ifuatavyo:
26 Klaudio Lisia,
Kwa Mtawala, Mtukufu Feliksi:
Salamu.
27 Mtu huyu alikamatwa na Wayahudi wakakaribia
kumuua, lakini nikaja na vikosi vyangu vya askari
nikamwokoa, kwa kuwa nilipata habari kwamba yeye ni
raiya wa Rumi.
28 Nilitaka kujua kwa nini walikuwa wanamshutumu,
hivyo nikamleta mbele ya baraza lao.
29 Ndipo nikaona kuwa alikuwa anashutumiwa kwa
mambo yanayohusu sheria yao, lakini hakuwa amesh-
takiwa kwa jambo lolote linalostahili kifo au kifungo.
30 Nilipoarifiwa kuwa kulikuwa na shauri baya dhidi
ya mtu huyu, nilimtuma kwako mara moja. Niliwaagiza
washtaki wake pia waeleze mashtaka yao dhidi yake mbele
yako.
31 Hivyo askari, kwa kufuata maelekezo waliyopewa,
wakamchukua Paulo wakati wa usiku na kumleta mpaka
Antipatri.
32 Kesho yake wakawaacha wale wapanda farasi waen-
delee na safari wakiwa na Paulo, wao wakarudi kwenye
ngome ya askari.
33 Askari walipofika Kaisaria, walimpa mtawala ile barua,
na kumkabidhi Paulo kwake.
34 Mtawala alipokwisha kuisoma ile barua alimuuliza
Paulo alikuwa mtu wa jimbo gani. Alipojua kuwa anatoka
Kilikia,
35 alisema, “Nitasikiliza shauri lako washtaki wako
watakapofika hapa.” Kisha akaamuru Paulo awekwe chini
ya ulinzi kwenye jumba la kifalme la Herode.

24

Mbele Ya Feliksi Huko Kaisaria

1 Baada ya siku tano, kuhani mkuu Anania akashuka
akiwa amefuatana na baadhi ya wazee pamoja na

mwanasheria mmoja aitwaye Tertulo, nao wakaleta mashtaka yao dhidi ya Paulo mbele ya mtawala.

2 Paulo alipoitwa aingie ndani, Tertulo akaanza kutoa mashtaka akisema, “Mtukufu Feliksi, kwa muda mrefu tumefurahia amani na matengenezo mengi mazuri yamefanywa kwa ajili ya watu hawa kwa sababu ya upeo wako wa kuona mambo ya mbele.

3 Wakati wote na kila mahali, kwa namna yoyote, mtukufu sana Feliksi, tumeyapokea mambo haya yote kwa shukrani nyingi.

4 Lakini nisije nikakuchosha zaidi, ningekuomba kwa hisani yako utusikilize kwa kifupi.

5 “Tumemwona mtu huyu kuwa ni msumbufu, anayechochea ghasia miongoni mwa Wayahudi duniani pote. Yeye ndiye kiongozi wa dhehebu la Wanazarayo,

6 na hata amejaribu kulinajisi Hekalu, hivyo tukamkamata; [tukataka kumhukumu kufuatana na sheria zetu.

7 Lakini jemadari Lisia alitujia na nguvu nyingi, akamwondoa mikononi mwetu,

8 akiwaamuru washtaki wake waje mbele yako: ili] kwa kumchunguza wewe mwenyewe unaweza kujua kutoka kwake mambo yote tunayomshtaki kwayo.”

9 Pia wale Wayahudi wakaunga mkono wakithibitisha kuwa mashtaka yote haya ni kweli.

Paulo Ajitetea Mbele Ya Feliksi

10 Mtawala Feliksi alipompungia Paulo mkono ili ajitetee, yeye akajibu, “Najua kwamba wewe umekuwa hakimu katika taifa hili kwa miaka mingi, hivyo natoa utetezi wangu kwa furaha.

11 Unaweza kuhakikisha kwa urahisi kuwa hazijapita zaidi ya siku kumi na mbili tangu nilipopanda kwenda Yerusalemu kuabudu.

12 Hawa wanaonishtaki hawakunikuta nikibishana na mtu yeyote Hekaluni au kuchochea umati wa watu katika sinagogi au mahali pengine popote mjini.

13 Wala hawawezi kabisa kukuthibitishia mashtaka haya wanayonishtaki kwayo.

14 Lakini, ninakubali kwamba mimi namwabudu Mungu wa baba zetu, mfuasi wa Njia, ile ambayo wao wanaiita dhehebu. Ninaamini kila kitu kinachokubaliana na Sheria na kile kilichoandikwa katika Manabii,

15 nami ninalo tumaini kwa Mungu, ambalo hata wao wenyewe wanalikubali kwamba kutakuwa na ufufuo wa wafu, kwa wenye haki na wasio na haki.

16 Kwa hiyo ninajitahidi siku zote kuwa na dhamiri safi
mbele za Mungu na mbele za wanadamu.

17 “Basi, baada ya kutokuwepo kwa miaka mingi nilikuja
Yerusalemu ili kuwaletea watu wangu msaada kwa ajili ya
maskini na kutoa dhabihu.
18 Nilikuwa nimeshatakaswa kwa taratibu za kiibada
waliponikuta Hekaluni nikifanya mambo haya. Hapakuwa
na umati wa watu, pamoja nami wala aliyehusika kwenye
fujo yoyote.
19 Lakini kulikuwa na baadhi ya Wayahudi kutoka Asia,
ambao wangelazimika wawepo hapa mbele yako ili watoe
mashtaka kama wanalo jambo lolote dhidi yangu.
20 Au, watu hawa walioko hapa waseme ni uhalifu gani
walioniona nao waliponisimamisha mbele ya baraza,
21 isipokuwa ni kuhusu jambo hili moja nililopiga kelele
mbele yao kwamba, ‘Mimi nashtakiwa mbele yenu leo kwa
sababu ya ufufuo wa wafu.’ ”

22 Basi Feliksi ambaye alikuwa anafahamu vizuri habari
za Njia ile, akaahirisha shauri lile kwa maelezo yake
akisema, “Wakati jemadari Lisia atakapoteremka huku,
nitaamua shauri lako.”
23 Ndipo akaamuru kiongozi wa askari amweke chini
ya ulinzi lakini ampe uhuru na kuwaruhusu rafiki zake
wamhudumie.
24 Baada ya siku kadhaa, Feliksi alikuja pamoja na Drusila
mkewe, ambaye alikuwa Myahudi. Alituma aitiwe Paulo,
naye akamsikiliza alipokuwa akinena juu ya imani katika
Kristo Yesu.
25 Naye Paulo alipokuwa akinena juu ya haki, kuwa
na kiasi na juu ya hukumu ijayo, Feliksi aliingiwa na
hofu na kusema, “Hiyo yatosha sasa! Waweza kuondoka.
Nitakapokuwa na wasaa nitakuita.”
26 Wakati huo Feliksi alitazamia kwamba Paulo angempa
rushwa. Hivyo akawa anamwita mara kwa mara na
kuzungumza naye.

27 Baada ya miaka miwili kupita, Porkio Festo akain-
gia kwenye utawala mahali pa Feliksi, lakini kwa kuwa
Feliksi alitaka kuwapendeza Wayahudi, akamwacha Paulo
gerezani.

25

Paulo Mbele Ya Festo

1 Siku tatu baada ya Festo kuwasili Kaisaria kuchukua
wajibu wake mpya, alipanda kwenda Yerusalemu,

2 ambako viongozi wa makuhani na viongozi wa
Wayahudi walikuja mbele yake na kuleta mashtaka yao
dhidi ya Paulo.
3 Wakamsihi sana Festo, kama upendeleo kwao, aa-
muru Paulo ahamishiwe Yerusalemu, kwa kuwa walikuwa
wanaandaa kumvizia ili wamuue akiwa njiani.
4 Festo akawajibu, “Paulo amezuiliwa huko Kaisaria,
nami mwenyewe ninakwenda huko hivi karibuni.
5 Baadhi ya viongozi wenu wafuatane nami na kutoa
mashtaka dhidi ya mtu huyo huko, kama amekosa jambo
lolote.”
6 Baada ya Festo kukaa miongoni mwao kwa karibu siku
nane au kumi, akashuka kwenda Kaisaria na siku iliyofuata
akaitisha mahakama, akaketi penye kiti chake cha hukumu,
akaamuru Paulo aletwe mbele yake.
7 Paulo alipotokea, wale Wayahudi waliokuwa
wameteremka toka Yerusalemu wakasimama wakiwa
wamemzunguka, wakileta mashtaka mengi mazito dhidi
yake ambayo hawakuweza kuyathibitisha.
8 Ndipo Paulo akajitetea, akasema, “Mimi sikufanya
jambo lolote kinyume cha sheria ya Wayahudi au dhidi ya
Hekalu au kinyume cha Kaisari.”
9 Festo, akitaka kuwapendeza Wayahudi, akamuuliza
Paulo, “Je, ungependa kwenda Yerusalemu na kukabili
mashtaka mbele yangu huko?”
10 Paulo akasema, “Mimi sasa nimesimama mbele ya
mahakama ya Kaisari, ambako ndiko ninakostahili kush-
takiwa. Kama vile wewe mwenyewe ujuavyo vyema kabisa
sijawatendea Wayahudi kosa lolote.
11 Basi kama mimi nina hatia ya kutenda kosa lolote
linalostahili kifo, sikatai kufa. Lakini kama mashtaka
yaliyoletwa dhidi yangu na hawa Wayahudi si kweli,
hakuna yeyote aliye na haki ya kunikabidhi mikononi
mwao. Naomba rufaa kwa Kaisari!”
12 Baada ya Festo kufanya shauri pamoja na baraza lake,
akatangaza, “Wewe umeomba rufaa kwa Kaisari, nako kwa
Kaisari utakwenda!”

Festo Aomba Ushauri Kwa Agripa

13 Baada ya siku kadhaa Mfalme Agripa na Bernike
wakapanda kuja Kaisaria kumsalimu Festo.
14 Kwa kuwa walikuwa wakae huko Kaisaria kwa
siku nyingi, Festo alijadili shauri la Paulo na mfalme,
akisema, “Kuna mtu mmoja hapa ambaye Feliksi al-
imwacha gerezani.

15 Nilipokuwa huko Yerusalemu, viongozi wa makuhani
na wazee wa Wayahudi walinijulisha habari zake na
wakaomba hukumu dhidi yake.
16 “Lakini mimi nikawaambia kwamba si desturi ya
Kirumi kumtoa mtu yeyote auawe kabla mshtakiwa kuo-
nana uso kwa uso na washtaki wake, naye awe amepewa
nafasi ya kujitetea kuhusu mashtaka anayoshutumiwa.
17 Hivyo walipokutana hapa, sikukawia, kesho yake
niliitisha baraza, nikaketi penye kiti changu cha hukumu,
nikaagiza huyo mtu aletwe.
18 Washtaki wake waliposimama, hawakushtaki kwa
uhalifu wowote niliokuwa ninatarajia.
19 Badala yake walikuwa na vipengele fulani vya ku-
tokukubaliana naye kuhusu dini yao na juu ya mtu mmoja
aitwaye Yesu, ambaye alikufa, lakini yeye Paulo alidai
kwamba yu hai.
20 Kwa kuwa sikujua jinsi ya kupeleleza jambo hili,
nilimuuliza kama angependa kwenda Yerusalemu na kuho-
jiwa huko kuhusu mashtaka haya.
21 Lakini Paulo alipoomba afadhiliwe ili rufaa yake
isikilizwe na Mfalme Agusto, nilimwamuru alindwe mpaka
nitakapoweza kumpeleka kwa Kaisari.”
22 Ndipo Agripa akamwambia Festo, “Ningependa kum-
sikiliza mtu huyo mimi mwenyewe.”
Yeye akajibu, “Kesho utamsikia.”

Paulo Aletwa Mbele Ya Agripa

23 Siku iliyofuata Agripa na Bernike walifika kwa fahari
kubwa wakaingia katika ukumbi wa mahakama, pamoja na
majemadari wa jeshi na watu mashuhuri wa mji. Ndipo
kwa amri ya Festo, Paulo akaletwa ndani.
24 Festo akasema, “Mfalme Agripa, nanyi nyote mlio
hapa pamoja nasi, mnamwona mtu huyu! Jumuiya yote
ya Kiyahudi wamenilalamikia kuhusu mtu huyu huko
Yerusalemu na hapa Kaisaria, wakipiga kelele kwamba
haimpasi kuendelea kuishi.
25 Sikuona kwamba ametenda jambo lolote linalostahili
kifo, ila kwa kuwa alikuwa ameomba rufaa yake kwa
mfalme, niliamua kumpeleka Rumi.
26 Lakini mimi sina kitu maalum cha kumwandikia
Bwana Mtukufu kumhusu mtu huyu. Kwa hiyo nimemleta
mbele yenu ninyi nyote, hasa mbele yako, Mfalme Agripa,
ili kutokana na matokeo ya uchunguzi huu, niweze kupata
kitu cha kuandika.
27 Kwa kuwa naona hakuna sababu ya kumpeleka
mfungwa bila kuainisha mashtaka dhidi yake.”

26

Paulo Ajitetea Mbele Ya Agripa

1 Ndipo Agripa akamwambia Paulo, “Unayo ruhusa ku-
jitetea.”
Hivyo Paulo akawaashiria kwa mkono wake, akaanza
kujitetea, akasema:
2 “Mfalme Agripa, najiona kuwa na heri kusimama mbele
yako leo ninapojitetea kuhusu mashtaka yote ya Wayahudi,
3 hasa kwa sababu unajua vyema desturi zote za Kiyahudi
na ya kuwa wewe unajua kwa undani mila na masuala ya
mabishano. Kwa hiyo, nakusihi unisikilize kwa uvumilivu.
4 “Wayahudi wote wanajua jinsi nilivyoishi tangu
nilipokuwa mtoto, kuanzia mwanzo wa maisha yangu
katika nchi yangu na pia huko Yerusalemu.
5 Wao wamefahamu kwa muda mrefu na wanaweza
kushuhudia kama wakipenda, ya kwamba kutokana na
misimamo mikali sana ya dhehebu letu kwenye dini yetu,
niliishi nikiwa Farisayo.
6 Nami sasa ni kwa sababu ya tumaini langu katika kile
ambacho Mungu aliwaahidi baba zetu, ninashtakiwa leo.
7 Hii ndiyo ahadi ambayo makabila yetu kumi na mawili
yanatarajia kuiona ikitimizwa wanapomtumikia Mungu
kwa bidii usiku na mchana. Ee mfalme, ninashtakiwa na
Wayahudi kwa ajili ya tumaini hili.
8 Kwa nini yeyote miongoni mwenu afikiri kwamba ni
jambo lisilosadikika Mungu kufufua wafu?
9 “Mimi pia nilikuwa nimeshawishika kwamba imenipasa
kufanya yote yale yaliyowezekana kupinga Jina la Yesu wa
Nazareti.
10 Nami hayo ndiyo niliyoyafanya huko Yerusalemu. Kwa
mamlaka ya viongozi wa makuhani, niliwatia wengi wa
watakatifu gerezani na walipokuwa wakiuawa, nilipiga
kura yangu kuunga mkono.
11 Mara nyingi nilikwenda kutoka sinagogi moja hadi
ingine nikiamuru waadhibiwe, nami nilijaribu kuwalaz-
imisha wakufuru. Katika shauku yangu dhidi yao, hata
nilikwenda miji ya kigeni ili kuwatesa.

Paulo Aeleza Kuhusu Kuokoka Kwake
(Matendo 9:1-19; 22:6-16)

12 “Siku moja nilipokuwa katika mojawapo ya safari hizi
nikiwa ninakwenda Dameski, nilikuwa na mamlaka na
agizo kutoka kwa kiongozi wa makuhani.
13 Ilikuwa yapata adhuhuri, ee mfalme, nilipokuwa njiani,
niliona nuru kutoka mbinguni kali kuliko jua, iking’aa

kunizunguka pande zote mimi na wale niliokuwa pamoja nao.
14 Wote tulipokuwa tumeanguka chini, nikasikia sauti
ikisema nami kwa lugha ya Kiebrania, **‘Sauli, Sauli,**
mbona unanitesa? Ni vigumu kwako kuupiga teke
mchokoo.’
15 “Nikauliza, ‘Ni nani wewe, Bwana?’
“Naye Bwana akajibu, **‘Ni Mimi Yesu unayemtesa.**
16 **Sasa inuka usimame kwa miguu yako. Nimeku-**
tokea ili nikuteue uwe mtumishi na shahidi wa mambo
ambayo umeyaona, na yale nitakayokuonyesha.
17 **Nitakuokoa kutoka kwa watu wako na watu wa**
Mataifa ambao ninakutuma kwao,
18 **uyafumbue macho yao ili wageuke kutoka gizani**
waingie nuruni, na kutoka kwenye nguvu za Shetani
wamgeukie Mungu, ili wapate msamaha wa dhambi
na sehemu miongoni mwa wale waliotakaswa kwa
kuniamini mimi.’
19 “Hivyo basi, Mfalme Agripa, sikuacha kuyatii yale
maono yaliyotoka mbinguni,
20 bali niliyatangaza kwanza kwa wale wa Dameski,
kisha Yerusalemu na katika vijiji vyote vya Uyahudi na
pia kwa watu wa Mataifa, kwamba inawapasa kutubu na
kumgeukia Mungu na kuthibitisha toba yao kwa matendo
yao.
21 Ni kwa sababu hii Wayahudi walinikamata nilipokuwa
Hekaluni, wakataka kuniua.
22 Hadi leo nimepata msaada kutoka kwa Mungu, na
hivyo nasimama hapa nikishuhudia kwa wakubwa na
wadogo. Sisemi chochote zaidi ya yale ambayo manabii na
Mose walisema yatatukia:
23 kwamba Kristo* atateswa, na kwamba yeye atakuwa
wa kwanza kufufuka kutoka kwa wafu, na atatangaza nuru
kwa watu wake na kwa watu wa Mataifa.”

Paulo Aeleza Juu Ya Kuhubiri Kwake

24 Paulo alipokuwa akifanya utetezi huu, Festo akasema
kwa sauti kubwa, “Paulo, wewe umerukwa na akili! Ku-
soma kwingi kunakufanya uwe kichaa!”
25 Lakini Paulo akajibu, “Mimi sijarukwa na akili,
mtukufu sana Festo, bali nanena kweli nikiwa na akili
zangu timamu.
26 Naam, Mfalme anajua kuhusu mambo haya yote, nami
nasema naye kwa uhuru. Kwa sababu nina hakika kwamba
hakuna hata mojawapo ya mambo haya asilolijua, kwa
kuwa hayakufanyika mafichoni.

---

* **26:23** Kristo maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

27 Mfalme Agripa, je, unaamini manabii? Najua kuwa
unaamini.”
28 Agripa akamwambia Paulo, “Je, unanishawishi kwa
haraka namna hii niwe Mkristo?”
29 Paulo akasema, “Ikiwa ni kwa haraka au la, nam-
womba Mungu, si wewe peke yako bali pia wale wote
wanaonisikiliza leo, wawe kama mimi nilivyo, kasoro
minyororo hii.”
30 Baada ya kusema hayo, mfalme akainuka pamoja na
mtawala na Bernike na wale waliokuwa wameketi pamoja
nao.
31 Walipokuwa wakiondoka, wakaambiana, “Mtu huyu
hafanyi jambo lolote linalostahili kufa au kufungwa.”
32 Agripa akamwambia Festo, “Mtu huyu angeachwa huru
kama hangekuwa amekata rufaa kwa Kaisari.”

27

Paulo Asafiri Kwenda Rumi

1 Ilipoamuliwa kwamba tungesafiri kwa njia ya bahari
kwenda Italia, Paulo na wafungwa wengine wakakabid-
hiwa kwa kiongozi mmoja wa askari aliyeitwa Juliasi,
aliyekuwa wa Kikosi cha Walinzi wa Kaisari.
2 Tulipanda meli iliyotoka Adramitio, iliyokuwa in-
akaribia kusafiri kwenda kwenye bandari zilizopo pwani
ya Asia, tukaanza safari yetu tukiwa pamoja na Aristarko,
Mmakedonia kutoka Thesalonike.
3 Kesho yake tukatia nanga Sidoni, naye Juliasi akam-
fanyia wema Paulo, akamruhusu aende kwa rafiki zake ili
wamtimizie mahitaji yake.
4 Kutoka huko tukaingia baharini tena na tukapita upande
wa chini wa kisiwa cha Kipro kwa sababu upepo ulikuwa
wa mbisho.
5 Baada ya sisi kuvuka bahari iliyoko upande wa Kilikia
na Pamfilia, tukafika Mira huko Likia.
6 Huko yule kiongozi wa askari akapata meli ya Iskande-
ria ikielekea Italia, akatupandisha humo.
7 Tukasafiri polepole kwa siku nyingi na kwa shida,
hatimaye tukafika karibu na Nido. Kwa kuwa upepo wa
mbisho ulituzuia tusiweze kushika mwelekeo tuliokusudia,
tukapita chini ya Krete mkabala na Salmone.
8 Tukaambaa na pwani kwa shida, tukafika sehemu
iitwayo Bandari Nzuri, karibu na mji wa Lasea.
9 Muda mwingi ulikuwa umepotea na kusafiri baharini
kulikuwa hatari kwa sababu wakati huu ulikuwa baada ya
siku za kufunga. Hivyo Paulo akawaonya akasema,

10 “Mabwana, naona kuwa hii safari ni yenye maafa na ya
kuleta hasara kubwa kwa meli na shehena, pia kwa maisha
yetu.”
11 Lakini badala ya yule kiongozi wa askari kusikiliza yale
Paulo aliyosema, akafuata zaidi ushauri wa nahodha na
mwenye meli.
12 Kwa kuwa ile bandari ilikuwa haifai kukaa wakati wa
majira ya baridi, wengi wakashauri kwamba tuendelee na
safari wakitarajia kufika Foinike na kukaa huko kwa majira
ya baridi. Hii ilikuwa bandari iliyoko katika kisiwa cha
Krete ikikabili upande wa kusini-magharibi na kaskazini-
magharibi.

Dhoruba Baharini

13 Upepo mtulivu ulipoanza kuvuma toka kusini, wakad-
hani kuwa wangeweza kufikia lengo lao, hivyo wakang’oa
nanga na kusafiri wakipita kandokando ya pwani ya kisiwa
cha Krete.
14 Lakini baada ya muda mfupi ikavuma tufani kubwa
iitwayo “Eurakilo” toka kisiwa cha Krete.
15 Meli ikapigwa na dhoruba na haikuweza kushindana
na ule upepo, tukarudishwa baharini upepo ulikokuwa
unaelekea.
16 Hatimaye tukisafiri kupita chini ya kisiwa kidogo
kiitwacho Kauda, ambapo kwa kuwa tulikuwa tumekingiwa
upepo na hicho kisiwa, tuliweza kwa shida kuifunga
mashua ya kuokolea watu.
17 Watu walipokwisha kuivuta mashua hiyo na kuiingiza
katika meli, waliifunga kwa kamba chini ya meli yenyewe
ili kuzishikanisha pamoja. Wakiogopa kupelekwa kwenye
mchanga karibu na pwani ya Sirti, wakashusha matanga
wakaiacha meli isukumwe na huo upepo.
18 Tulikuwa tunapigwa na dhoruba kwa nguvu, kiasi
kwamba kesho yake walianza kutupa shehena toka melini.
19 Siku ya tatu, wakatupa vyombo vya meli baharini kwa
mikono yao wenyewe.
20 Kulipokuwa hakuna kuonekana kwa jua wala nyota
kwa siku nyingi, nayo dhoruba ikiwa inaendelea kuwa kali,
hatimaye tulikata kabisa tamaa ya kuokoka.
21 Baada ya watu kukaa siku nyingi bila kula chakula,
Paulo akasimama katikati yao akasema, “Enyi watu, iliwa-
pasa kunisikiliza na kuacha kusafiri baharini kutoka Krete,
ndipo ninyi mngekuwa mmejinusuru na uharibifu huu na
hasara hii.
22 Sasa ninawasihi sana, jipeni moyo mkuu kwa kuwa
hakuna hata mmoja wenu atakayepoteza maisha yake, ila
meli itaangamia.

23 Jana usiku, malaika wa Mungu yule ambaye mimi ni
wake na ambaye ninamwabudu alisimama karibu nami,
24 naye akasema, ‘Paulo usiogope, kwa kuwa ni lazima
usimame mbele ya Kaisari, naye Mungu amekupa kwa
neema uhai wa wote wanaosafiri pamoja nawe.
25 Hivyo jipeni moyo, enyi watu, kwa kuwa ninamwamini
Mungu kwamba yatakuwa kama vile alivyoniambia.’
26 Lakini hata hivyo meli yetu itakwama kwenye kisiwa
fulani.”

Maangamizi Ya Meli

27 Usiku wa kumi na nne ulipofika, tulikuwa bado
tunasukumwa na upepo katika Bahari ya Adria. Ilipokuwa
yapata usiku wa manane, mabaharia wakahisi kwamba
walikuwa wanakaribia nchi kavu.
28 Kwa hiyo wakapima kina cha maji na kukuta kilikuwa
pima ishirini,* baada ya kuendelea mbele kidogo wakapima
tena wakapata kina cha pima kumi na tano.†
29 Wakiogopa kwamba meli yetu ingegonga kwenye mi-
amba, wakashusha nanga nne za nyuma ya meli, wakawa
wanaomba kupambazuke.
30 Katika jaribio la kutoroka kutoka kwenye meli, maba-
haria wakashusha mashua ya kuokolea watu baharini,
wakijifanya kwamba wanakwenda kushusha nanga za
omo.‡
31 Ndipo Paulo akamwambia yule jemadari na askari,
“Hawa watu wasipobaki katika meli, hamtaweza kuokoka.”
32 Hivyo basi wale askari wakakata kamba zilizoshikilia
ile mashua ya kuokolea watu kwenye meli, wakaiacha
ianguke humo baharini.
33 Kabla ya mapambazuko, Paulo akawasihi watu wote
wale chakula akisema, “Leo ni siku ya kumi na nne
mmekuwa katika wasiwasi mkiwa mmefunga na bila kula
chochote.
34 Kwa hiyo nawasihi mle chakula, kwa maana itawa-
saidia ili mweze kuishi. Kwa kuwa hakuna hata mmoja
wenu atakayepoteza unywele hata mmoja kutoka kichwani
mwake.”
35 Baada ya kusema maneno haya, Paulo akachukua
mkate, akamshukuru Mungu mbele yao wote, akaumega
akaanza kula.
36 Ndipo wote wakatiwa moyo, wakaanza kula chakula.
37 Ndani ya meli tulikuwa jumla ya watu 276.

---

* **27:28** Pima 20 ni kama mita 40. † **27:28** Pima 15 ni kama mita 30. ‡ **27:30** Omo hapa maana yake ni sehemu ya mbele ya meli, yaani gubeti.

38 Baada ya watu wote kula chakula cha kutosha, waka-
punguza uzito wa meli kwa kutupa ngano baharini.
39 Kulipopambazuka, mabaharia hawakuitambua ile nchi,
lakini waliona ghuba yenye ufuko wa mchanga, ambako
waliamua kuipweleza meli kama ingewezekana.
40 Kwa hiyo wakatupa nanga zote na kuziacha baharini,
na wakati huo huo wakalegeza kamba zilizokuwa zikishik-
ilia usukani wa meli. Kisha wakatweka tanga la mbele
lishike upepo na kuisukuma meli kuelekea pwani.
41 Lakini wakafika mahali ambapo bahari mbili zinaku-
tana, wakaipweleza meli ufuoni, omo ikakwama sana,
ikawa haiwezi kuondolewa, lakini sehemu ya shetri§
ikavunjika vipande vipande kwa kule kupiga kwa mawimbi
yenye nguvu.
42 Wale askari wakapanga kuwaua wale wafungwa ili
kuzuia hata mmoja wao asiogelee na kutoroka.
43 Lakini yule jemadari alitaka kuokoa maisha ya
Paulo, basi akawazuia askari wasitekeleze mpango wao.
Akaamuru wale wanaoweza kuogelea wajitupe baharini
kwanza, waogelee mpaka nchi kavu.
44 Waliosalia wangefika nchi kavu kwa kutumia mbao au
vipande vya meli iliyovunjika, hivyo ikatimia kwamba wote
wakaokoka na kufika nchi kavu salama.

28

Paulo Kisiwani Malta

1 Baada ya kufika nchi kavu salama, ndipo tukafahamu
kwamba jina la kile kisiwa ni Malta.
2 Wenyeji wa kile kisiwa wakatufanyia ukarimu usio wa
kawaida. Waliwasha moto na kutukaribisha sisi sote kwa
sababu mvua ilikuwa inanyesha na kulikuwa na baridi.
3 Paulo alikuwa amekusanya mzigo wa kuni na alipokuwa
anaweka kwenye moto kwa ajili ya joto, nyoka mwenye
sumu akatoka humo na kujisokotea mkononi mwake.
4 Wale wenyeji wa kile kisiwa walipomwona yule nyoka
akining'inia mkononi mwa Paulo, wakaambiana, "Huyu
mtu lazima awe ni muuaji, ingawa ameokoka kutoka
baharini, haki haijamwacha aishi."
5 Lakini Paulo akamkung'utia yule nyoka ndani ya moto
wala yeye hakupata madhara yoyote.
6 Watu walikuwa wanangoja avimbe au aanguke ghafula
na kufa. Lakini baada ya kungoja kwa muda mrefu
na kuona kwamba hakuna chochote kisicho cha kawaida

§ **27:41** Shetri ni sehemu ya nyuma ya meli ambayo pia huitwa tezi.

kilichomtokea, wakabadili mawazo yao na kuanza kusema
kwamba yeye ni mungu.
7 Basi karibu na sehemu ile, palikuwa na shamba kubwa
la mtu mmoja kiongozi wa kile kisiwa, aliyeitwa Publio.
Alitupokea na akatuhudumia kwa ukarimu mkubwa kwa
muda wa siku tatu.
8 Baba yake Publio alikuwa mgonjwa kitandani, akiwa
anaumwa homa na kuhara damu. Paulo akaingia ndani ili
kumwona na baada ya maombi, akaweka mikono juu yake
na kumponya.
9 Jambo hili lilipotukia, watu wote wa kisiwa kile
waliokuwa wagonjwa wakaja, nao wakaponywa.
10 Wakatupa heshima nyingi, nasi tulipokuwa tayari
kusafiri kwa njia ya bahari, wakapakia melini vitu vyote
tulivyokuwa tunavihitaji.

Paulo Awasili Rumi

11 Miezi mitatu baadaye tukaanza safari kwa meli
iliyokuwa imetia nanga kwenye kisiwa hicho kwa ajili ya
majira ya baridi. Hii ilikuwa meli ya Iskanderia yenye
alama ya miungu pacha waitwao Kasta na Poluksi.
12 Kituo chetu cha kwanza kilikuwa Sirakusa na tukakaa
huko siku tatu.
13 Kisha tukang'oa nanga, tukafika Regio. Siku iliyofuata,
upepo mkali wa kusi ukavuma, na siku ya pili yake tukafika
Puteoli.
14 Huko tukawakuta ndugu, nasi tukakaribishwa tukae
nao kwa siku saba. Hivyo tukaendelea na safari mpaka
Rumi.
15 Ndugu wa huko Rumi waliposikia habari zetu, walikuja
mpaka Soko la Apio na mahali paitwapo Mikahawa Mitatu
kutulaki. Paulo alipowaona, alimshukuru Mungu akatiwa
moyo.
16 Tulipofika Rumi, Paulo aliruhusiwa kuishi peke yake
akiwa na askari wa kumlinda.

Paulo Ahubiri Rumi Chini Ya Ulinzi

17 Siku tatu baadaye Paulo akawaita pamoja viongozi
wa Kiyahudi. Walipokwisha kukusanyika akawaambia,
"Ndugu zangu, ingawa sikufanya jambo lolote dhidi ya watu
wetu au dhidi ya desturi za baba zetu, lakini nilikamatwa
huko Yerusalemu nikakabidhiwa kwa Warumi.
18 Wao walipokwisha kunihoji, wakataka kuniachia
huru kwa sababu hawakuona kosa lolote nililolifanya
linalostahili adhabu ya kifo.
19 Lakini Wayahudi walipopinga uamuzi huo, nililazimika
kukata rufaa kwa Kaisari, ingawa sikuwa na lalamiko lolote
juu ya taifa langu.

20 Basi hii ndiyo sababu nimewatumania, ili niseme nanyi.
Kwa kuwa ni kwa ajili ya tumaini la Israeli nimefungwa
kwa minyororo.”
21 Wakamjibu, “Hatujapokea barua zozote kutoka
Uyahudi zinazokuhusu, wala hapana ndugu yeyote
aliyekuja hapa ambaye ametoa taarifa au kuzungumza
jambo lolote baya juu yako.
22 Lakini tungependa kusikia kutoka kwako unalofikiri
kwa sababu tunajua kwamba kila mahali watu
wanazungumza mabaya kuhusu jamii hii.”
23 Baada ya kupanga siku ya kuonana naye, watu wengi
wakaja kuanzia asubuhi hadi jioni akawaeleza na ku-
tangaza kuhusu Ufalme wa Mungu akijaribu kuwahadithia
juu ya Yesu kutoka Sheria ya Mose na kutoka Manabii.
24 Baadhi wakasadiki yale aliyosema, lakini wengine
hawakuamini.
25 Hivyo hawakukubaliana, nao walipokuwa wanaon-
doka, Paulo akatoa kauli moja zaidi: “Roho Mtakatifu
alinena kweli na baba zenu aliposema mambo yale yaliy-
omhusu Bwana Yesu kwa kinywa cha nabii Isaya kwamba:
26 “ ‘Nenda kwa watu hawa na useme,
“Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa;
na pia mtatazama, lakini hamtaona.”
27 Kwa kuwa mioyo ya watu hawa imekuwa migumu;
hawasikii kwa masikio yao,
na wamefumba macho yao.
Wasije wakaona kwa macho yao,
na wakasikiliza kwa masikio yao,
wakaelewa kwa mioyo yao,
na kugeuka nami nikawaponya.’
28 “Basi na ijulikane kwenu kwamba, huu wokovu wa
Mungu umepelekwa kwa watu wa Mataifa, nao watasik-
iliza.” [
29 Naye akiisha kusema maneno haya, Wayahudi wakaon-
doka wakiwa na hoja nyingi miongoni mwao.]
30 Kwa miaka miwili mizima Paulo alikaa huko kwa
nyumba aliyokuwa amepanga. Akawakaribisha wote
waliokwenda kumwona.
31 Akahubiri Ufalme wa Mungu na kufundisha mambo
yale yaliyomhusu Bwana Yesu Kristo, kwa ujasiri wote na
bila kizuizi chochote.

Warumi

1 Paulo, mtumishi wa Kristo Yesu, aliyeitwa kuwa mtume
na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu,
2 Injili ambayo Mungu alitangulia kuiahidi kwa vinywa
vya manabii wake katika Maandiko Matakatifu,
3 yaani, Injili inayomhusu Mwanawe, yeye ambaye kwa
uzao wa mwili alikuwa mzao wa Daudi,
4 na ambaye kwa uwezo wa Roho wa utakatifu alidhi-
hirishwa kuwa Mwana wa Mungu kwa ufufuo wake kutoka
kwa wafu, yaani, Yesu Kristo, Bwana wetu.
5 Kwa kupitia kwake na kwa ajili ya Jina lake, tumepokea
neema na utume ili kuwaita watu miongoni mwa watu wa
mataifa yote, waje kwenye utii utokanao na imani.
6 Ninyi nyote pia mko miongoni mwa watu walioitwa ili
mpate kuwa mali ya Yesu Kristo.
7 Kwa wote walioko Rumi wapendwao na Mungu na
kuitwa kuwa watakatifu:
Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa
Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi.

Maombi Na Shukrani

8 Kwanza kabisa, namshukuru Mungu wangu kwa njia ya
Yesu Kristo kwa ajili yenu nyote, kwa sababu imani yenu
inatangazwa duniani kote.
9 Kwa maana Mungu ninayemtumikia kwa moyo wangu
wote katika kuhubiri Injili ya Mwanawe, ni shahidi wangu
jinsi ninavyowakumbuka
10 katika maombi yangu siku zote, nami ninaomba
kwamba hatimaye sasa kwa mapenzi ya Mungu, njia ipate
kufunguliwa kwa ajili yangu ili nije kwenu.
11 Ninatamani sana kuwaona ili nipate kuweka juu yenu
karama za rohoni ili mwe imara,
12 au zaidi, ninyi pamoja nami tuweze kutiana moyo
katika imani sisi kwa sisi.
13 Ndugu zangu, napenda mfahamu kwamba mara
nyingi nimekusudia kuja kwenu (ingawa mpaka sasa
nimezuiliwa), ili nipate kuvuna mavuno miongoni mwenu
kama nilivyovuna miongoni mwa wengine ambao ni watu
wa Mataifa wasiomjua Mungu.
14 Mimi ni mdeni kwa Wayunani na kwa wasio Wayunani,
kwa wenye hekima na kwa wasio na hekima.
15 Ndiyo sababu ninatamani sana kuihubiri Injili kwenu
pia ninyi mlioko Rumi.

16 Mimi siionei haya Injili ya Kristo kwa maana ni uweza
wa Mungu uletao wokovu kwa kila aaminiye, kwanza kwa
Myahudi na kwa Myunani pia.
17 Kwa maana katika Injili haki itokayo kwa Mungu
imedhihirishwa, haki ile iliyo kwa njia ya imani hadi imani.
Kama ilivyoandikwa: "Mwenye haki ataishi kwa imani."

Ghadhabu Ya Mungu Kwa Wanadamu

18 Ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni
dhidi ya uasi wote na uovu wa wanadamu ambao huipinga
kweli kwa uovu wao,
19 kwa maana yote yanayoweza kujulikana kumhusu
Mungu ni dhahiri kwao, kwa sababu Mungu mwenyewe
ameyadhihirisha kwao.
20 Kwa maana tangu kuumbwa kwa ulimwengu, asili
ya Mungu asiyeonekana kwa macho, yaani, uweza wake
wa milele na asili yake ya Uungu, imeonekana waziwazi,
ikitambuliwa kutokana na yale aliyoyafanya ili wanadamu
wasiwe na udhuru.
21 Kwa maana ingawa walimjua Mungu, hawakumtukuza
yeye kama ndiye Mungu wala hawakumshukuru, bali fikira
zao zimekuwa batili na mioyo yao ya ujinga ikatiwa giza.
22 Ingawa walijidai kuwa wenye hekima, wakawa wajinga
23 na kubadili utukufu wa Mungu aishiye milele kwa
sanamu zilizofanywa zifanane na mwanadamu ambaye
hufa, na mfano wa ndege, wanyama na viumbe vitam-
baavyo.
24 Kwa hiyo, Mungu akawaacha wazifuate tamaa mbaya
za mioyo yao katika uasherati, hata wakavunjiana heshima
miili yao wao kwa wao.
25 Kwa sababu waliibadili kweli ya Mungu kuwa uongo,
wakaabudu na kutumikia kiumbe badala ya Muumba,
ahimidiwaye milele! Amen.
26 Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wavunjiane heshima
kwa kufuata tamaa zao za aibu. Hata wanawake wao
wakabadili matumizi ya asili ya miili yao wakaitumia
isivyokusudiwa.
27 Vivyo hivyo wanaume pia wakiacha matumizi ya
asili ya wanawake wakawakiana tamaa wao kwa wao.
Wanaume wakafanyiana matendo ya aibu na wanaume
wengine nao wakapata katika maisha yao adhabu iliy-
owastahili kwa ajili ya upotovu wao.
28 Nao kwa kuwa hawakuona umuhimu wa kudumisha
ufahamu wa Mungu, yeye akawaachilia wafuate akili za
upotovu, watende mambo yale yasiyostahili kutendwa.

29 Wakiwa wamejawa na udhalimu wa kila namna,
uasherati, uovu, tamaa mbaya na hila. Wamejawa na
husuda, uuaji, ugomvi, udanganyifu, hadaa na nia mbaya.
Wao pia ni wasengenyaji,
30 wasingiziaji, wanaomchukia Mungu, wajeuri, wenye
kiburi na majivuno, wenye hila, wasiotii wazazi wao,
31 wajinga, wasioamini, wasio na huruma na wakatili.
32 Ingawa wanafahamu sheria ya haki ya Mungu
kwamba watu wanaofanya mambo kama hayo wanastahili
mauti, si kwamba wanaendelea kutenda hayo tu, bali pia
wanakubaliana na wale wanaoyatenda.

2

Hukumu Ya Mungu

1 Kwa hiyo huna udhuru wowote, wewe utoaye hukumu
kwa mwingine, kwa maana katika jambo lolote un-
alowahukumu wengine, unajihukumu wewe mwenyewe
kwa sababu wewe unayehukumu unafanya mambo hayo
hayo.
2 Basi tunajua kwamba hukumu ya Mungu dhidi ya wale
wafanyao mambo kama hayo ni ya kweli.
3 Hivyo wewe mwanadamu, utoapo hukumu juu yao
na bado unafanya mambo yale yale, unadhani utaepuka
hukumu ya Mungu?
4 Au waudharau wingi wa wema, ustahimili na uvumilivu
wake, bila kujua kuwa wema wa Mungu wakuelekeza
kwenye toba?
5 Lakini kwa sababu ya ukaidi wenu na mioyo yenu
isiyotaka kutubu, mnajiwekea akiba ya ghadhabu dhidi
yenu wenyewe kwa siku ile ya ghadhabu ya Mungu, wakati
hukumu yake ya haki itakapodhihirishwa.
6 Kwa maana Mungu atamlipa kila mtu sawasawa na
matendo yake.
7 Wale ambao kwa kuvumilia katika kutenda mema
hutafuta utukufu, heshima na maisha yasiyoharibika,
Mungu atawapa uzima wa milele.
8 Lakini kwa wale watafutao mambo yao wenyewe na
wale wanaokataa kweli na kuzifuata njia mbaya, kutakuwa
na ghadhabu na hasira ya Mungu.
9 Kutakuwa na taabu na dhiki kwa kila mmoja atendaye
maovu, Myahudi kwanza na mtu wa Mataifa pia,
10 bali utukufu, heshima na amani kwa ajili ya kila mmoja
atendaye mema, kwa Myahudi kwanza, kisha kwa mtu wa
Mataifa.
11 Kwa maana Mungu hana upendeleo.

12 Watu wote waliotenda dhambi pasipo sheria
wataangamia pasipo sheria, nao wote wale waliotenda
dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria.
13 Kwa maana si wale wanaoisikia sheria ambao ni wenye
haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaoitii sheria ndio
watakaohesabiwa haki.
14 (Naam, wakati wa watu wa Mataifa, ambao hawana
sheria, wanapofanya kwa asili mambo yatakiwayo na
sheria, wao ni sheria kwa nafsi zao wenyewe, hata ingawa
hawana sheria.
15 Wao wanaonyesha kwamba lile linalotakiwa na sheria
limeandikwa kwenye mioyo yao, ambayo pia dhamiri
zao zikiwashuhudia, nayo mawazo yao yenye kupingana
yatawashtaki au kuwatetea.)
16 Hili litatukia siku hiyo Mungu atakapozihukumu siri za
wanadamu kwa njia ya Yesu Kristo, kama isemavyo Injili
yangu.

Wayahudi Na Sheria

17 Tazama, wewe ukiwa unaitwa Myahudi na kuitegemea
sheria na kujisifia uhusiano wako na Mungu,
18 kama unajua mapenzi ya Mungu na kukubali lililo bora
kwa sababu umefundishwa na hiyo sheria,
19 kama unatambua kuwa wewe ni kiongozi wa vipofu,
na mwanga kwa wale walio gizani,
20 mkufunzi wa wajinga na mwalimu wa watoto
wachanga, kwa kuwa una maarifa ya kweli katika hiyo
sheria,
21 basi wewe, uwafundishaye wengine, mbona hujifunzi
mwenyewe? Wewe uhubiriye kwamba mtu asiibe, wewe
mwenyewe waiba?
22 Wewe usemaye mtu asizini, wewe mwenyewe wazini?
Wewe uchukiaye miungu ya sanamu, wafanya jambo la
kumchukiza katika mahekalu?
23 Wewe ujivuniaye sheria, wamwaibisha Mungu kwa
kuvunja sheria?
24 Kama ilivyoandikwa, “Kwa ajili yenu ninyi, Jina la
Mungu linatukanwa miongoni mwa watu wa Mataifa.”
25 Kutahiriwa kuna thamani ikiwa unatii sheria, lakini
kama unavunja sheria, kutahiriwa kwako kumekuwa ku-
tokutahiriwa.
26 Hivyo, ikiwa wale wasiotahiriwa wanatimiza mambo
ambayo sheria inataka, je, kutokutahiriwa kwao hakutah-
esabiwa kuwa sawa na kutahiriwa?
27 Ndipo wale ambao hawakutahiriwa kimwili lakini
wanaitii sheria watawahukumu ninyi, ambao ingawa

mmetahiriwa na kuijua sana sheria ya Mungu iliyoandikwa,
lakini mwaivunja.
28 Kwa maana mtu si Myahudi kwa vile alivyo kwa nje,
wala tohara ya kweli si kitu cha nje au cha kimwili.
29 Lakini mtu ni Myahudi alivyo ndani, nayo tohara ya
kweli ni jambo la moyoni, ni la Roho, wala si la sheria
iliyoandikwa. Mtu wa namna hiyo hapokei sifa kutoka kwa
wanadamu bali kwa Mungu.

3

Uaminifu Wa Mungu

1 Basi kuna faida gani kuwa Myahudi? Au kuna thamani
gani katika tohara?
2 Kuna faida kubwa kwa kila namna! Kwanza kabisa,
Wayahudi wamekabidhiwa lile Neno halisi la Mungu.
3 Ingekuwaje kama wengine hawakuwa na imani? Je,
kutokuamini kwao kungebatilisha uaminifu wa Mungu?
4 La hasha! Mungu na aonekane mwenye haki, na kila
mwanadamu kuwa mwongo, kama ilivyoandikwa:
"Ili uthibitike kuwa wa kweli unaponena,
na ukashinde utoapo hukumu."
5 Ikiwa uovu wetu unathibitisha haki ya Mungu waziwazi,
tuseme nini basi? Je, Mungu kuileta ghadhabu yake juu yetu
ni kwamba yeye si mwenye haki? (Nanena kibinadamu.)
6 La hasha! Kama hivyo ndivyo ilivyo, Mungu angehuku-
muje ulimwengu?
7 Mtu aweza kuuliza, "Kama uongo wangu unasaidia
kuonyesha kweli ya Mungu na kuzidisha utukufu wake,
kwa nini basi mimi nahukumiwa kuwa mwenye dhambi?"
8 Nasi kwa nini tusiseme, kama wengine wanavyotusin-
gizia kuwa tunasema, "Tutende maovu ili mema yapate
kuja?" Wao wanastahili hukumu yao.

Wote Wametenda Dhambi

9 Tusemeje basi? Je, sisi ni bora kuwaliko wao? La
hasha! Kwa maana tumekwisha kuhakikisha kwa vyovyote
kwamba Wayahudi na watu wa Mataifa wote wako chini ya
nguvu ya dhambi.
10 Kama ilivyoandikwa:
"Hakuna mwenye haki, hakuna hata mmoja.
11 Hakuna hata mmoja mwenye ufahamu,
hakuna hata mmoja amtafutaye Mungu.
12 Wote wamepotoka,
wote wameoza pamoja;
hakuna atendaye mema,
naam, hakuna hata mmoja."

13 “Makoo yao ni makaburi wazi;
kwa ndimi zao wao hufanya udanganyifu.”
“Sumu ya nyoka iko midomoni mwao.”
14 “Vinywa vyao vimejaa laana na uchungu.”
15 “Miguu yao ina haraka kumwaga damu;
16 maangamizi na taabu viko katika njia zao,
17 wala njia ya amani hawaijui.”
18 “Hakuna hofu ya Mungu machoni pao.”
19 Basi tunajua ya kwamba chochote sheria inachosema, inawaambia wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kinyamazishwe na ulimwengu wote uwajibike kwa Mungu.
20 Kwa hiyo hakuna binadamu hata mmoja atakayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa matendo ya sheria, kwa maana sheria hutufanya tuitambue dhambi.

Haki Kwa Njia Ya Imani

21 Lakini sasa, haki itokayo kwa Mungu imedhihirishwa pasipo sheria, ambayo Sheria na Manabii wanaishuhudia.
22 Haki hii itokayo kwa Mungu hupatikana kwa Yesu Kristo kwa wote wamwaminio. Kwa maana hapo hakuna tofauti,
23 kwa kuwa wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu,
24 wanahesabiwa haki bure kwa neema yake kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu.
25 Yeye ambaye Mungu alimtoa awe dhabihu ya upatanisho kwa njia ya imani katika damu yake. Alifanya hivi ili kuonyesha haki yake, kwa sababu kwa ustahimili wake aliziachilia zile dhambi zilizotangulia kufanywa.
26 Alifanya hivyo ili kuonyesha haki yake wakati huu, ili yeye awe mwenye haki na mwenye kumhesabia haki yule anayemwamini Yesu.

Umuhimu Wa Kuwa Na Imani

27 Basi, kujivuna kuko wapi? Kumewekwa mbali. Kwa sheria gani? Je, ni kwa ile ya matendo? La hasha, bali kwa ile sheria ya imani.
28 Kwa maana twaona kwamba mwanadamu huhesabiwa haki kwa njia ya imani wala si kwa matendo ya sheria.
29 Je, Mungu ni Mungu wa Wayahudi peke yao? Je, yeye si Mungu wa watu wa Mataifa pia? Naam, yeye ni Mungu wa watu wa Mataifa pia.
30 Basi kwa kuwa tuna Mungu mmoja tu, atawahesabia haki wale waliotahiriwa kwa imani na wale wasiotahiriwa kwa imani iyo hiyo.
31 Je, basi ni kwamba tunaibatilisha sheria kwa imani hii? La, hasha! Badala yake tunaithibitisha sheria.

4

Abrahamu Alihesabiwa Haki Kwa Imani

1 Tuseme nini basi, kuhusu Abrahamu baba yetu kwa jinsi
ya mwili: yeye alipataje kujua jambo hili?
2 Kwa maana ikiwa Abrahamu alihesabiwa haki kwa
matendo, basi, anacho kitu cha kujivunia, lakini si mbele
za Mungu.
3 Kwa maana Maandiko yasemaje? "Abrahamu al-
imwamini Mungu na ikahesabiwa kwake kuwa haki."
4 Basi mtu afanyapo kazi, mshahara wake hauhesabiwi
kwake kuwa ni zawadi, bali ni haki yake anayostahili.
5 Lakini kwa mtu ambaye hafanyi kazi na anamtumaini
Mungu, yeye ambaye huwahesabia waovu haki, imani yake
inahesabiwa kuwa haki.
6 Daudi pia alisema vivyo hivyo aliponena juu ya baraka
za mtu ambaye Mungu humhesabia haki pasipo matendo:
7 "Wamebarikiwa wale
ambao wamesamehewa makosa yao,
ambao dhambi zao zimefunikwa.
8 Heri mtu yule
Bwana hamhesabii dhambi zake."

Haki Kabla Ya Tohara

9 Je, huku kubarikiwa ni kwa wale waliotahiriwa peke
yao, au pia na kwa wale wasiotahiriwa? Tunasema, "Imani
ya Abrahamu ilihesabiwa kwake kuwa haki."
10 Je, ni lini basi ilipohesabiwa kwake kuwa haki? Je,
ilikuwa kabla au baada ya kutahiriwa kwake? Haikuwa
baada, ila kabla hajatahiriwa.
11 Alipewa ishara ya tohara kuwa muhuri wa haki
aliyokuwa nayo kwa imani hata alipokuwa bado ha-
jatahiriwa. Kusudi lilikuwa kumfanya baba wa wote wale
waaminio pasipo kutahiriwa na ambao wamehesabiwa
haki.
12 Vivyo hivyo awe baba wa wale waliotahiriwa ambao
si kwamba wametahiriwa tu, bali pia wanafuata mfano wa
imani ambayo Baba yetu Abrahamu alikuwa nayo kabla ya
kutahiriwa.

Ahadi Ya Mungu Hufahamika Kwa Imani

13 Kwa maana ile ahadi kwamba angeurithi ulimwengu
haikuja kwa Abrahamu au kwa wazao wake kwa njia ya
sheria bali kwa njia ya haki ipatikanayo kwa imani.
14 Kwa maana ikiwa wale waishio kwa sheria ndio
warithi, imani haina thamani na ahadi haifai kitu,
15 kwa sababu sheria huleta ghadhabu. Mahali ambapo
hakuna sheria hakuna makosa.

16 Kwa hiyo, ahadi huja kwa njia ya imani, ili iwe ni kwa
neema, na itolewe kwa wazao wa Abrahamu, si kwa wale
walio wa sheria peke yao, bali pia kwa wale walio wa imani
ya Abrahamu. Yeye ndiye baba yetu sisi sote.
17 Kama ilivyoandikwa: “Nimekufanya wewe kuwa baba
wa mataifa mengi.” Yeye ni baba yetu mbele za Mungu,
ambaye yeye alimwamini, yule Mungu anaye fufua waliok-
ufa, na kuvitaja vile vitu ambavyo haviko kana kwamba
vimekwisha kuwako.

Mfano Wa Imani Ya Abrahamu

18 Akitarajia yasiyoweza kutarajiwa, Abrahamu akaamini,
akawa baba wa mataifa mengi, kama alivyoahidiwa
kwamba, “Uzao wako utakuwa mwingi mno.”
19 Abrahamu hakuwa dhaifu katika imani hata alipofikiri
juu ya mwili wake, ambao ulikuwa kama uliokufa, kwani
umri wake ulikuwa unakaribia miaka mia moja, au
alipofikiri juu ya ufu wa tumbo la Sara.
20 Lakini Abrahamu hakusitasita kwa kutokuamini ahadi
ya Mungu, bali alitiwa nguvu katika imani yake na kumpa
Mungu utukufu,
21 akiwa na hakika kabisa kwamba Mungu alikuwa na
uwezo wa kutimiza lile aliloahidi.
22 Hii ndio sababu, “ilihesabiwa kwake kuwa haki.”
23 Maneno haya “ilihesabiwa kwake kuwa haki,”
hayakuandikwa kwa ajili yake peke yake,
24 bali kwa ajili yetu sisi pia ambao Mungu atatupa haki,
sisi tunaomwamini yeye aliyemfufua Yesu Bwana wetu
kutoka kwa wafu.
25 Alitolewa afe kwa ajili ya dhambi zetu, naye alifufuliwa
kutoka mauti ili tuhesabiwe haki.

5

Matokeo Ya Kuhesabiwa Haki

1 Kwa hiyo, kwa kuwa tumekwisha kuhesabiwa haki kwa
imani, tuna amani na Mungu kwa njia ya Bwana wetu Yesu
Kristo,
2 ambaye kwa kupitia kwake tumepata kwa njia ya imani
kuifikia neema hii ambayo ndani yake sasa tunasimama,
nasi twafurahia katika tumaini letu la kushiriki utukufu wa
Mungu.
3 Si hivyo tu, bali twafurahi pia katika mateso, kwa sababu
tunajua kuwa mateso huleta saburi,
4 nayo saburi huleta uthabiti wa moyo, na uthabiti wa
moyo huleta tumaini,

5 wala tumaini halitukatishi tamaa, kwa sababu Mungu
amekwisha kumimina pendo lake mioyoni mwetu kwa njia
ya Roho Mtakatifu ambaye ametupatia.

6 Kwa maana hata tulipokuwa dhaifu, wakati ulipowadia,
Kristo alikufa kwa ajili yetu sisi wenye dhambi.
7 Hakika, ni vigumu mtu yeyote kufa kwa ajili ya mwenye
haki, ingawa inawezekana mtu akathubutu kufa kwa ajili
ya mtu mwema.
8 Lakini Mungu anaudhihirisha upendo wake kwetu
kwamba: Tulipokuwa tungali wenye dhambi, Kristo alikufa
kwa ajili yetu.

9 Basi, kwa kuwa sasa tumehesabiwa haki kwa damu
yake, si zaidi sana tutaokolewa kutoka ghadhabu ya Mungu
kupitia kwake!
10 Kwa kuwa kama tulipokuwa adui wa Mungu tulipatan-
ishwa naye kwa njia ya kifo cha Mwanawe, si zaidi sana
tukiisha kupatanishwa, tutaokolewa kwa uzima wake.
11 Lakini zaidi ya hayo, pia tunafurahi katika Mungu kwa
njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kupitia kwake
tumepata upatanisho.

Adamu Alileta Kifo, Yesu Ameleta Uzima

12 Kwa hiyo kama vile dhambi ilivyoingia ulimwen-
guni kupitia kwa mtu mmoja, na kupitia dhambi hii
mauti ikawafikia watu wote, kwa sababu wote wamefanya
dhambi:
13 kwa maana kabla sheria haijatolewa, dhambi
ilikuwepo ulimwenguni. Lakini dhambi haihesabiwi wakati
hakuna sheria.
14 Hata hivyo, tangu wakati wa Adamu hadi wakati
wa Mose, mauti ilitawala watu wote, hata wale ambao
hawakutenda dhambi kwa kuvunja amri, kama alivyofanya
Adamu, ambaye alikuwa mfano wa yule atakayekuja.

15 Lakini ile karama iliyotolewa haikuwa kama lile kosa.
Kwa maana ikiwa watu wengi walikufa kwa sababu ya kosa
la mtu mmoja, zaidi sana neema ya Mungu na ile karama
iliyokuja kwa neema ya mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo,
imezidi kuwa nyingi kwa ajili ya wengi.
16 Tena, ile karama ya Mungu si kama matokeo ya ile
dhambi. Hukumu ilikuja kwa njia ya mtu mmoja, ikaleta
adhabu, bali karama ya neema ya Mungu ilikuja kwa njia
ya makosa mengi, ikaleta kuhesabiwa haki.
17 Kwa maana ikiwa kutokana na kosa la mtu mmoja,
mauti ilitawala kupitia huyo mtu mmoja, zaidi sana wale
wanaopokea wingi wa neema ya Mungu na karama yake

ya kuhesabiwa haki, watatawala katika uzima kwa njia ya
huyo mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo.
18 Kwa hiyo, kama vile kosa la mtu mmoja lilivyoleta
adhabu kwa watu wote, vivyo hivyo pia kwa tendo la haki la
mtu mmoja lilileta kuhesabiwa haki ambako huleta uzima
kwa wote.
19 Kwa maana kama vile kwa kutokutii kwa yule mtu
mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kwa
kutii kwa mtu mmoja wengi watafanywa wenye haki.
20 Zaidi ya hayo, sheria ilikuja, ili uvunjaji wa she-
ria uongezeke. Lakini dhambi ilipoongezeka, neema il-
iongezeka zaidi,
21 ili kwamba kama vile dhambi ilivyotawala kwa njia
ya mauti, vivyo hivyo neema iweze kutawala kwa njia ya
kuhesabiwa haki hata kuleta uzima wa milele katika Yesu
Kristo Bwana wetu.

6

Kufa Na Kufufuka Pamoja Na Kristo

1 Tuseme nini basi? Je, tuendelee kutenda dhambi ili
neema ipate kuongezeka?
2 La hasha! Sisi tulioifia dhambi, tutawezaje kuendelea
kuishi tena katika dhambi?
3 Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo
Yesu tulibatizwa katika mauti yake?
4 Kwa hiyo tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo
katika mauti, ili kama vile Kristo alivyofufuliwa kutoka kwa
wafu kwa utukufu wa Baba, vivyo hivyo sisi nasi pia tupate
kuenenda katika upya wa uzima.
5 Kwa maana ikiwa tumeungana naye katika mauti yake,
bila shaka tutaungana naye katika ufufuo wake.
6 Kwa maana twajua kwamba utu wetu wa kale ulisu-
lubiwa pamoja naye ili ule mwili wa dhambi upate
kuangamizwa, nasi tusiendelee kuwa tena watumwa wa
dhambi.
7 Kwa maana mtu yeyote aliyekufa amehesabiwa haki
mbali na dhambi.
8 Basi ikiwa tulikufa pamoja na Kristo, tunaamini
kwamba pia tutaishi pamoja naye.
9 Kwa maana tunajua kwamba Kristo, kwa sababu alifu-
fuliwa kutoka kwa wafu, hawezi kufa tena; mauti haina
tena mamlaka juu yake.
10 Kifo alichokufa, aliifia dhambi mara moja tu, lakini
uzima alio nao anamwishia Mungu.
11 Vivyo hivyo, jihesabuni wafu katika dhambi lakini mlio
hai kwa Mungu katika Kristo Yesu.

12 Kwa hiyo, msiruhusu dhambi itawale ndani ya miili
yenu, ipatikanayo na kufa, ili kuwafanya mzitii tamaa
mbaya.
13 Wala msivitoe viungo vya miili yenu vitumike kama
vyombo vya uovu vya kutenda dhambi, bali jitoeni kwa
Mungu, kama watu waliotolewa kutoka mautini kuingia
uzimani. Nanyi vitoeni viungo vya miili yenu kwake kama
vyombo vya haki.
14 Kwa maana dhambi haitakuwa na mamlaka juu yenu,
kwa sababu hampo chini ya sheria, bali chini ya neema.

Watumwa Wa Haki

15 Ni nini basi? Je, tutende dhambi kwa kuwa hatuko chini
ya sheria bali chini ya neema? La, hasha!
16 Je, hamjui kwamba mnapojitoa kwa mtu yeyote kama
watumwa watiifu, ninyi ni watumwa wa yule mnayemtii,
aidha watumwa wa dhambi, ambayo matokeo yake ni
mauti, au watumwa wa utii ambao matokeo yake ni haki?
17 Lakini Mungu ashukuriwe kwa kuwa ninyi ambao
kwanza mlikuwa watumwa wa dhambi, mmekuwa watii
kutoka moyoni kwa mafundisho mliyopewa.
18 Nanyi, mkiisha kuwekwa huru mbali na dhambi,
mmekuwa watumwa wa haki.
19 Ninasema kwa namna ya kibinadamu kwa sababu ya
udhaifu wenu wa hali ya asili. Kama vile mlivyokuwa
mkivitoa viungo vya miili yenu kama watumwa wa mambo
machafu na uovu uliokuwa ukiongezeka zaidi, hivyo
sasa vitoeni viungo vyenu kama watumwa wa haki inay-
owaelekeza mpate kutakaswa.
20 Mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa
hamtawaliwi na haki.
21 Lakini mlipata faida gani kwa mambo hayo ambayo
sasa mnayaonea aibu? Mwisho wa mambo hayo ni mauti.
22 Lakini sasa kwa kuwa mmewekwa huru mbali na
dhambi na mmekuwa watumwa wa Mungu, faida mnay-
opata ni utakatifu, ambao mwisho wake ni uzima wa milele.
23 Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti, bali
karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu
Bwana wetu.

7

Hatufungwi Tena Na Sheria

1 Ndugu zangu (sasa ninasema na wale wanaoijua sheria),
je, hamjui ya kwamba sheria ina mamlaka tu juu ya mtu
wakati akiwa hai?

2 Kwa mfano, mwanamke aliyeolewa amefungwa kwa
mumewe wakati akiwa hai, lakini yule mume akifa, yule
mwanamke amefunguliwa kutoka sheria ya ndoa.
3 Hivyo basi, kama huyo mwanamke ataolewa na
mwanaume mwingine wakati mumewe akiwa bado yuko
hai, ataitwa mzinzi. Lakini kama mumewe akifa,
mwanamke huyo hafungwi tena na sheria ya ndoa, naye
akiolewa na mtu mwingine haitwi mzinzi.
4 Vivyo hivyo, ndugu zangu, ninyi mmeifia sheria kwa
njia ya mwili wa Kristo, ili mweze kuwa mali ya mwingine,
yeye ambaye alifufuliwa kutoka kwa wafu, ili tupate kuzaa
matunda kwa Mungu.
5 Kwa maana tulipokuwa tunatawaliwa na asili ya
dhambi, tamaa za dhambi zilizochochewa na sheria zi-
likuwa zikitenda kazi katika miili yetu, hivyo tulizaa
matunda ya mauti.
6 Lakini sasa, kwa kufia kile kilichokuwa kimetufunga
kwanza, tumewekwa huru kutokana na sheria ili tutumike
katika njia mpya ya Roho, wala si katika njia ya zamani ya
sheria iliyoandikwa.

Sheria Na Dhambi

7 Tuseme nini basi? Kwamba sheria ni dhambi? La,
hasha! Lakini, isingekuwa kwa sababu ya sheria, nisin-
galijua dhambi. Nisingalijua kutamani ni nini kama sheria
haikusema, “Usitamani.”
8 Lakini dhambi kwa kupata nafasi katika amri, hii ikazaa
ndani yangu kila aina ya tamaa. Kwa maana pasipo sheria,
dhambi imekufa.
9 Wakati fulani nilikuwa hai pasipo sheria, lakini amri
ilipokuja, dhambi ikawa hai, nami nikafa.
10 Nikaona kwamba ile amri iliyokusudiwa kuleta uzima,
ilileta mauti.
11 Kwa maana dhambi kwa kupata nafasi katika amri,
ilinidanganya, na kupitia katika hiyo amri, ikaniua.
12 Hivyo basi, sheria yenyewe ni takatifu, na amri ni
takatifu na ya haki, tena ni njema.
13 Je, kile kilicho chema basi kilikuwa mauti kwangu?
La, hasha! Lakini ili dhambi itambuliwe kuwa ni dhambi,
ilileta mauti ndani yangu kupitia kile kilichokuwa chema,
ili kwa njia ya amri dhambi izidi kuwa mbaya kupita kiasi.

Mgongano Wa Ndani

14 Kwa maana tunajua kwamba sheria ni ya kiroho, lakini
mimi ni wa kimwili nikiwa nimeuzwa kwenye utumwa wa
dhambi.
15 Sielewi nitendalo, kwa maana lile ninalotaka kulitenda,
silitendi, lakini ninatenda lile ninalolichukia.

16 Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, ni
kwamba ninakubali kuwa sheria ni njema.
17 Lakini, kwa kweli si mimi tena nitendaye lile nisilotaka
bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu.
18 Kwa maana ninafahamu kwamba hakuna jema lolote
likaalo ndani yangu, yaani, katika asili yangu ya dhambi.
Kwa kuwa nina shauku ya kutenda lililo jema, lakini siwezi
kulitenda.
19 Sitendi lile jema nitakalo kutenda, bali lile baya
nisilolitaka, ndilo nitendalo.
20 Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, si mimi
tena nifanyaye hivyo, bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu.
21 Hivyo naiona sheria ikitenda kazi. Ninapotaka kutenda
jema, jambo baya liko papo hapo.
22 Kwa maana katika utu wangu wa ndani naifurahia
sheria ya Mungu.
23 Lakini ninaona kuna sheria nyingine inayotenda kazi
katika viungo vya mwili wangu inayopigana vita dhidi ya ile
sheria ya akili yangu. Sheria hii inanifanya mateka wa ile
sheria ya dhambi inayofanya kazi katika viungo vya mwili
wangu.
24 Ole wangu mimi maskini! Ni nani atakayeniokoa na
mwili huu wa mauti?
25 Ashukuriwe Mungu kwa njia ya Yesu Kristo Bwana
wetu! Hivyo basi, mimi mwenyewe kwa akili zangu ni
mtumwa wa sheria ya Mungu, lakini katika asili ya dhambi
ni mtumwa wa sheria ya dhambi.

8

Maisha Katika Roho

1 Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale
walio ndani ya Kristo Yesu, wale ambao hawaenendi kwa
kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho.
2 Kwa sababu sheria ya Roho wa uzima katika Kristo Yesu
imeniweka huru mbali na sheria ya dhambi na mauti.
3 Kwa maana kile ambacho sheria haikuwa na uwezo
wa kufanya, kwa vile ilivyokuwa dhaifu katika mwili,
Mungu kwa kumtuma Mwanawe mwenyewe kwa mfano
wa mwanadamu mwenye mwili ulio wa dhambi na kwa
ajili ya dhambi, yeye aliihukumu dhambi katika mwili,
4 ili kwamba haki ipatikanayo kwa sheria itimizwe ndani
yetu sisi, ambao hatuenendi kwa kuufuata mwili bali kwa
kufuata Roho.
5 Kwa maana wale wanaoishi kwa kuufuata mwili huzi-
weka nia zao katika vitu vya mwili, lakini wale wanaoishi
kwa kufuata Roho, huziweka nia zao katika mambo ya
Roho.

6 Kwa maana kuwa na nia ya mwili ni mauti, bali kuwa
na nia inayoongozwa na Roho ni uzima na amani.
7 Kwa kuwa ile nia ya mwili ni uadui na Mungu, kwa
maana haiitii sheria ya Mungu, wala haiwezi kuitii.
8 Wale wanaotawaliwa na mwili, hawawezi kumpendeza
Mungu.
9 Lakini ninyi, hamtawaliwi na mwili, bali na Roho, ikiwa
Roho wa Mungu anakaa ndani yenu. Mtu yeyote ambaye
hana Roho wa Kristo, yeye si wa Kristo.
10 Lakini kama Kristo anakaa ndani yenu, miili yenu
imekufa kwa sababu ya dhambi, lakini roho zenu zi hai
kwa sababu ya haki.
11 Nanyi ikiwa Roho wa Mungu aliyemfufua Yesu kutoka
kwa wafu anakaa ndani yenu, yeye aliyemfufua Kristo Yesu
kutoka kwa wafu ataihuisha pia miili yenu ambayo hufa,
kwa njia ya Roho wake akaaye ndani yenu.
12 Kwa hiyo ndugu zangu, sisi tu wadeni, si wa mwili, ili
tuishi kwa kuufuata mwili,
13 kwa maana mkiishi kwa kuufuata mwili, mtakufa,
lakini kama mkiyaua matendo ya mwili kwa Roho, mtaishi.
14 Kwa kuwa wote wanaoongozwa na Roho wa Mungu,
hao ndio watoto wa Mungu.
15 Kwa maana hamkupokea roho ya utumwa iwaleteayo
tena hofu, bali mlipokea roho ya kufanywa wana, ambaye
kwa yeye twalia, “Abba,* yaani, Baba,”
16 Roho mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu ya
kwamba sisi tu watoto wa Mungu.
17 Hivyo, ikiwa sisi ni watoto, basi tu warithi, warithi wa
Mungu, warithio pamoja na Kristo, naam, tukiteswa pamoja
naye tupate pia kutukuzwa pamoja naye.

Utukufu Ujao

18 Nayahesabu mateso yetu ya wakati huu kuwa si kitu
kulinganisha na utukufu utakaodhihirishwa kwetu.
19 Kwa maana viumbe vyote vinangoja kwa shauku
kudhihirishwa kwa watoto wa Mungu.
20 Kwa kuwa viumbe vyote viliwekwa chini ya ubatili, si
kwa chaguo lao, bali kwa mapenzi yake yeye aliyevitiisha
katika tumaini,
21 ili kwamba viumbe vyote vipate kuwekwa huru kutoka
kwa utumwa wa kuharibika na kupewa uhuru wa utukufu
wa watoto wa Mungu.

---

* **8:15** Abba ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni Baba; ni neno ambalo lingetumiwa na mtoto kwa yule ambaye amemzaa.

22 Kwa maana twajua ya kuwa hata sasa viumbe vy-
ote vimekuwa vikilia kwa maumivu kama utungu wa
mwanamke wakati wa kuzaa.
23 Wala si hivyo viumbe peke yao, bali hata sisi ambao
ndio matunda ya kwanza ya Roho, kwa ndani tunalia kwa
uchungu tukisubiri kwa shauku kufanywa wana wa Mungu,
yaani, ukombozi wa miili yetu.
24 Kwa kuwa tuliokolewa kwa tumaini hili. Lakini kama
kinachotumainiwa kikionekana hakiwi tumaini tena. Je,
kuna mtu anayetumaini kupata kitu alicho nacho tayari?
25 Lakini tunapotumaini kupata kitu ambacho hatuna,
basi twakingojea kwa saburi.
26 Vivyo hivyo, Roho hutusaidia katika udhaifu wetu, kwa
sababu hatujui kuomba ipasavyo. Lakini Roho mwenyewe
hutuombea kwa uchungu usioweza kutamkwa.
27 Naye Mungu aichunguzaye mioyo, anaijua nia ya Roho,
kwa sababu Roho huwaombea watakatifu sawasawa na
mapenzi ya Mungu.

Tunashinda Na Zaidi Ya Kushinda

28 Nasi tunajua ya kuwa katika mambo yote Mungu
hutenda kazi pamoja na wote wampendao, katika kuwa-
patia mema, yaani, wale walioitwa kwa kusudi lake.
29 Maana wale Mungu aliowajua tangu mwanzo, pia
aliwachagua tangu mwanzo, wapate kufanana na mfano wa
Mwanawe, ili yeye awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa
ndugu wengi.
30 Nao wale Mungu aliotangulia kuwachagua, akawaita,
wale aliowaita pia akawahesabia haki, nao wale aliowah-
esabia haki, pia akawatukuza.

Upendo Wa Mungu

31 Tuseme nini basi kuhusu haya? Ikiwa Mungu yuko
upande wetu, ni nani awezaye kuwa kinyume chetu?
32 Ikiwa Mungu hakumhurumia Mwanawe, bali alimtoa
kwa ajili yetu sote, atakosaje basi kutupatia vitu vyote kwa
ukarimu pamoja naye?
33 Ni nani atakayewashtaki wale ambao Mungu amewa-
teua? Ni Mungu mwenyewe ndiye mwenye kuwahesabia
haki.
34 Ni nani basi atakayewahukumia adhabu? Kristo
Yesu aliyekufa, naam, zaidi ya hayo, aliyefufuliwa kutoka
kwa wafu, yuko mkono wa kuume wa Mungu, naye pia
anatuombea.
35 Ni nani atakayetutenga na upendo wa Kristo? Je, ni
shida au taabu au mateso au njaa au uchi au hatari au
upanga?

36 Kama ilivyoandikwa:
“Kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa;
tumehesabiwa kama kondoo wa kuchinjwa.”
37 Lakini katika mambo haya yote tunashinda, naam na
zaidi ya kushinda, kwa yeye aliyetupenda.
38 Kwa maana nimekwisha kujua kwa hakika ya kuwa sio
mauti, wala uzima, wala malaika, wala wenye mamlaka,
wala yaliyopo, wala yatakayokuja, wala wenye uwezo,
39 wala yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kingine
chochote zitaweza kututenga na upendo wa Mungu ulio
katika Kristo Yesu, Bwana wetu.

9

Kuteuliwa Kwa Israeli Na Mungu

1 Ninasema kweli katika Kristo, wala sisemi uongo,
dhamiri yangu inanishuhudia katika Roho Mtakatifu.
2 Nina huzuni kuu na uchungu usiokoma moyoni
mwangu.
3 Kwa maana ningetamani hata mimi nilaaniwe na
kutengwa na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu hasa, wale
walio wa kabila langu kwa jinsi ya mwili,
4 yaani, watu wa Israeli, ambao ndio wenye kule ku-
fanywa wana, ule utukufu wa Mungu, yale maagano, kule
kupokea sheria, ibada ya kwenye Hekalu na zile ahadi.
5 Wao ni wa uzao wa mababa wakuu wa kwanza,
ambao kutoka kwao Kristo alikuja kwa jinsi ya mwili kama
mwanadamu, yeye ambaye ni Mungu aliye juu ya vyote,
mwenye kuhimidiwa milele! Amen.
6 Si kwamba Neno la Mungu limeshindwa. Kwa maana
si kila Mwisraeli ambaye ni wa uzao utokanao na Israeli ni
Mwisraeli halisi.
7 Wala hawakuwi wazao wa Abrahamu kwa sababu wao
ni watoto wake, lakini: “Uzao wako utahesabiwa kupitia
kwake Isaki.”
8 Hii ina maana kwamba, si watoto waliozaliwa kimwili
walio watoto wa Mungu, bali ni watoto wa ahadi wanao-
hesabiwa kuwa uzao wa Abrahamu.
9 Kwa maana ahadi yenyewe ilisema, “Nitakurudia tena
wakati kama huu, naye Sara atapata mtoto wa kiume.”
10 Wala si hivyo tu, bali pia watoto aliowazaa Rebeka
walikuwa na baba huyo huyo mmoja, yaani, baba yetu
Isaki.
11 Lakini, hata kabla hao mapacha hawajazaliwa au
kufanya jambo lolote jema au baya, ili kwamba kusudi la
Mungu la kuchagua lipate kusimama,

12 si kwa matendo, bali kwa yeye mwenye kuita, Rebeka
aliambiwa, “Yule mkubwa atamtumikia yule mdogo.”
13 Kama vile ilivyoandikwa, “Nimempenda Yakobo, lakini
nimemchukia Esau.”

Mungu Hana Upendeleo

14 Tuseme nini basi? Je, Mungu ni dhalimu? La, hasha!
15 Kwa maana Mungu alimwambia Mose,
“Nitamrehemu yeye nimrehemuye,
na pia nitamhurumia yeye nimhurumiaye.”
16 Kwa hiyo haitegemei kutaka kwa mwanadamu au jiti-
hada, bali hutegemea huruma ya Mungu.
17 Kwa maana Maandiko yamwambia Farao, “Nilikuinua
kwa kusudi hili hasa, ili nipate kuonyesha uweza wangu
juu yako, na ili Jina langu lipate kutangazwa duniani yote.”
18 Kwa hiyo basi, Mungu humhurumia yeye atakaye
kumhurumia na humfanya mgumu yeye atakaye kumfanya
mgumu.
19 Basi mtaniambia, “Kama ni hivyo, kwa nini basi bado
Mungu anatulaumu? Kwa maana ni nani awezaye kupinga
mapenzi yake?”
20 Lakini, ewe mwanadamu, u nani wewe ushindane na
Mungu? “Je, kilichoumbwa chaweza kumwambia yeye
aliyekiumba, ‘Kwa nini umeniumba hivi?’ ”
21 Je, mfinyanzi hana haki ya kufinyanga kutoka bonge
moja vyombo vya udongo, vingine kwa matumizi ya hes-
hima na vingine kwa matumizi ya kawaida?
22 Iweje basi, kama Mungu kwa kutaka kuonyesha ghad-
habu yake na kufanya uweza wake ujulikane, amevu-
milia kwa uvumilivu mwingi vile vyombo vya ghadhabu
vilivyoandaliwa kwa uharibifu?
23 Iweje basi, kama yeye alitenda hivi ili kufanya wingi wa
utukufu wake ujulikane kwa vile vyombo vya rehema yake,
alivyotangulia kuvitengeneza kwa ajili ya utukufu wake,
24 yaani pamoja na sisi, ambao pia alituita, si kutoka kwa
Wayahudi peke yao, bali pia kutoka kwa watu wa Mataifa?

Yote Yalitabiriwa Katika Maandiko

25 Kama vile Mungu asemavyo katika Hosea:
“Nitawaita ‘watu wangu’
wale ambao si watu wangu;
nami nitamwita ‘mpenzi wangu’
yeye ambaye si mpenzi wangu,”
26 tena,
“Itakuwa hasa mahali pale walipoambiwa,
‘Ninyi si watu wangu,’
wao wataitwa ‘wana wa Mungu aliye hai.’ ”

27 Isaya anapiga kelele kuhusu Israeli:
“Ingawa idadi ya wana wa Israeli
ni wengi kama mchanga wa pwani,
ni mabaki yao tu watakaookolewa.
28 Kwa kuwa Bwana ataitekeleza
hukumu yake duniani kwa haraka
na kwa ukamilifu.”
29 Ni kama vile alivyotabiri Isaya akisema:
“Kama Bwana Mwenye Nguvu Zote
asingelituachia uzao,
tungelikuwa kama Sodoma,
tungelifanana na Gomora.”

Kutokuamini Kwa Israeli

30 Kwa hiyo tuseme nini basi? Kwamba watu wa Mataifa ambao hawakutafuta haki, wamepata haki ile iliyo kwa njia ya imani.
31 Lakini Israeli, ambao walijitahidi kupata haki kwa njia ya sheria, hawakuipata.
32 Kwa nini? Kwa sababu hawakuitafuta kwa njia ya imani bali kwa njia ya matendo. Wakajikwaa kwenye lile “jiwe la kukwaza.”
33 Kama ilivyoandikwa:
“Tazama naweka katika Sayuni jiwe la kukwaza watu
na mwamba wa kuwaangusha.
Yeyote atakayemwamini
hataaibika kamwe.”

10

1 Ndugu zangu, shauku ya moyo wangu na maombi yangu kwa Mungu ni kwa ajili ya Waisraeli, kwamba waokolewe.
2 Kwa maana ninaweza nikashuhudia wazi kwamba wao wana juhudi kubwa kwa ajili ya Mungu, lakini juhudi yao haina maarifa.
3 Kwa kuwa hawakuijua haki itokayo kwa Mungu, wakatafuta kuweka haki yao wenyewe, hawakujitia chini ya haki ya Mungu.
4 Kwa maana Kristo ni ukomo wa sheria ili kuwe na haki kwa kila mtu aaminiye.

Wokovu Ni Kwa Ajili Ya Wote

5 Mose anaandika kuhusu haki ile itokanayo na sheria, kwamba, “Mtu atendaye matendo hayo ataishi kwa hayo.”
6 Lakini ile haki itokanayo na imani husema hivi: “Usiseme moyoni mwako, ‘Ni nani atakayepanda mbinguni?’ ” (yaani ili kumleta Kristo chini)
7 “au ‘Ni nani atashuka kwenda kuzimu?’ ” (yaani ili kumleta Kristo kutoka kwa wafu.)

8 Lakini andiko lasemaje? “Lile neno liko karibu nawe,
liko kinywani mwako na moyoni mwako,” yaani, lile neno
la imani tunalolihubiri.
9 Kwa sababu kama ukikiri kwa kinywa chako kwamba
“Yesu ni Bwana,” na kuamini moyoni mwako kwamba
Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, utaokoka.
10 Kwa maana kwa moyo mtu huamini na hivyo kuh-
esabiwa haki, tena kwa kinywa mtu hukiri na hivyo kupata
wokovu.
11 Kama yasemavyo Maandiko, “Yeyote amwaminiye
hataaibika kamwe.”
12 Kwa maana hakuna tofauti kati ya Myahudi na Myu-
nani, yeye ni Bwana wa wote, mwenye utajiri kwa wote
wamwitao.
13 Kwa maana, “Kila mtu atakayeliitia Jina la Bwana,
ataokolewa.”
14 Lakini watamwitaje yeye ambaye hawajamwamini?
Nao watawezaje kumwamini yeye ambaye hawajamsikia?
Tena watamsikiaje bila mtu kuwahubiria?
15 Nao watahubirije wasipopelekwa? Kama
ilivyoandikwa, “Tazama jinsi ilivyo mizuri miguu yao
wale wanaohubiri habari njema!”
16 Lakini si wote waliotii Habari Njema. Kwa maana Isaya
asema, “Bwana, ni nani aliyeamini ujumbe wetu?”
17 Basi, imani chanzo chake ni kusikia, na kusikia huja
kwa neno la Kristo.
18 Lakini nauliza: Je, wao hawakusikia? Naam, wame-
sikia, kwa maana:
“Sauti yao imeenea duniani pote,
nayo maneno yao yameenea
hadi miisho ya ulimwengu.”
19 Nami nauliza tena: Je, Waisraeli hawakuelewa? Kwanza,
Mose asema,
“Nitawafanya mwe na wivu
kwa watu wale ambao si taifa.
Nitawakasirisha kwa taifa
lile lisilo na ufahamu.”
20 Naye Isaya kwa ujasiri mwingi anasema,
“Nimeonekana na watu wale ambao hawakunitafuta.
Nilijifunua kwa watu
wale ambao hawakunitafuta.”
21 Lakini kuhusu Israeli anasema,
“Mchana kutwa nimewanyooshea
watu wakaidi na wasiotii mikono yangu.”

11

Mabaki Ya Israeli

1 Basi nauliza: Je, Mungu amewakataa watu wake? La,
hasha! Mimi mwenyewe ni Mwisraeli, tena uzao wa
Abrahamu kutoka kabila la Benyamini.
2 Mungu hajawakataa watu wake, ambao yeye aliwajua
tangu mwanzo. Je, hamjui yale Maandiko yasemayo kuhusu
Eliya, jinsi alivyomlalamikia Mungu kuhusu Israeli?
3 Alisema, "Bwana, wamewaua manabii wako na kuzi-
bomoa madhabahu zako, nimebaki mimi peke yangu, nao
wanataka kuniua?"
4 Je, Mungu alimjibuje? "Nimejibakizia watu elfu saba
ambao hawajapiga magoti kumwabudu Baali."
5 Vivyo hivyo pia, sasa wapo mabaki waliochaguliwa kwa
neema ya Mungu.
6 Lakini ikiwa wamechaguliwa kwa neema, si tena kwa
msingi wa matendo. Kama ingekuwa kwa matendo, neema
isingekuwa neema tena.
7 Tuseme nini basi? Kile kitu ambacho Israeli alikitafuta
kwa bidii hakukipata. Lakini waliochaguliwa walikipata.
Waliobaki walifanywa wagumu,
8 kama ilivyoandikwa:
"Mungu aliwapa bumbuazi la mioyo,
macho ili wasiweze kuona,
na masikio ili wasiweze kusikia,
hadi leo."
9 Naye Daudi anasema:
"Karamu zao na ziwe tanzi na mtego wa kuwanasa,
kitu cha kuwakwaza waanguke, na adhabu kwao.
10 Macho yao yatiwe giza ili wasiweze kuona,
nayo migongo yao iinamishwe daima."

Matawi Yaliyopandikizwa

11 Hivyo nauliza tena: Je, Waisraeli walijikwaa ili waan-
guke na kuangamia kabisa? La, hasha! Lakini kwa sababu
ya makosa yao, wokovu umewafikia watu wa Mataifa, ili
kuwafanya Waisraeli waone wivu.
12 Basi ikiwa kukosa kwao kumekuwa utajiri mkubwa
kwa ulimwengu, tena kama kuangamia kwao kumeleta
utajiri kwa watu wa Mataifa, kurudishwa kwao kutaleta
utajiri mkuu zaidi.
13 Sasa ninasema nanyi watu wa Mataifa. Maadamu mimi
ni mtume kwa watu wa Mataifa, naitukuza huduma yangu
14 ili kuwafanya watu wangu waone wivu na hivyo
kuwaokoa baadhi yao.
15 Kwa kuwa ikiwa kukataliwa kwao ni kupatanishwa
kwa ulimwengu, kukubaliwa kwao si kutakuwa ni uhai
baada ya kufa?

16 Kama sehemu ya donge la unga uliotolewa kuwa
limbuko ni mtakatifu, basi unga wote ni mtakatifu, nalo
shina kama ni takatifu, vivyo hivyo na matawi nayo.
17 Lakini kama baadhi ya matawi yalikatwa, nawe
chipukizi la mzeituni mwitu ukapandikizwa mahali pao ili
kushiriki unono pamoja na matawi mengine kutoka shina
la mzeituni,
18 basi usijivune juu ya hayo matawi. Kama ukijivuna,
kumbuka jambo hili: si wewe unayelishikilia shina, bali ni
shina linalokushikilia wewe.
19 Basi utasema, “Matawi yale yalikatwa ili nipate ku-
pandikizwa katika hilo shina.”
20 Hii ni kweli. Matawi hayo yalikatwa kwa sababu
ya kutokuamini kwake, lakini wewe umesimama tu kwa
sababu ya imani. Kwa hiyo usijivune, bali simama kwa
kuogopa.
21 Kwa maana kama Mungu hakuyahurumia matawi ya
asili, wala hatakuhurumia wewe.
22 Angalia basi wema na ukali wa Mungu: Kwa wale
walioanguka, ukali, bali kwako wewe wema wa Mungu,
kama utadumu katika wema wake. La sivyo, nawe
utakatiliwa mbali.
23 Wao nao wasipodumu katika kutokuamini kwao, wat-
apandikizwa tena kwenye shina, kwa maana Mungu anao
uwezo wa kuwapandikiza tena kwenye hilo shina.
24 Ikiwa wewe ulikatwa kutoka kile ambacho kwa asili
ni mzeituni mwitu na kupandikizwa kinyume cha asili
kwenye mzeituni uliopandwa, si rahisi zaidi matawi haya
ya asili kupandikizwa tena kwenye shina lake la mzeituni!

Israeli Wote Wataokolewa

25 Ndugu zangu, ili msije mkajidai kuwa wenye hekima
kuliko mlivyo, nataka mfahamu siri hii: Ugumu umewa-
pata Israeli kwa sehemu hadi idadi ya watu wa Mataifa
watakaoingia itimie.
26 Hivyo Israeli wote wataokolewa. Kama ilivyoandikwa:
“Mkombozi atakuja kutoka Sayuni;
ataondoa kutokumcha Mungu katika Yakobo.
27 Hili ndilo agano langu nao
nitakapoziondoa dhambi zao.”
28 Kwa habari ya Injili, wao ni adui wa Mungu kwa ajili
yenu, lakini kuhusu kule kuteuliwa kwao ni wapendwa,
kwa ajili ya mababa zao wa zamani,
29 kwa maana akishawapa watu karama, Mungu hazion-
doi, wala wito wake.

30 Kama vile ninyi wakati fulani mlivyokuwa waasi
kwa Mungu lakini sasa mmepata rehema kwa sababu ya
kutokutii kwao,
31 hivyo nao Waisraeli wamekuwa waasi ili kwamba wao
nao sasa waweze kupata rehema kwa ajili ya rehema za
Mungu kwenu.
32 Kwa maana Mungu amewafunga wanadamu wote
kwenye kuasi ili apate kuwarehemu wote.

Wimbo Wa Shukrani

33 Tazama jinsi kilivyo kina cha utajiri
wa hekima na maarifa ya Mungu!
Tazama jinsi ambavyo hukumu zake hazichunguziki,
na ambavyo njia zake zisivyotafutikana!
34 “Ni nani aliyeyafahamu mawazo ya Bwana?
Au ni nani ambaye amekuwa mshauri wake?”
35 “Au ni nani aliyempa chochote
ili arudishiwe?”
36 Kwa maana vitu vyote vyatoka kwake, viko kwake na kwa
ajili yake.
Utukufu ni wake milele! Amen.

12

Maisha Mapya Katika Kristo

1 Kwa hiyo, ndugu zangu, nawasihi kwa rehema zake
Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu na
inayompendeza Mungu, hii ndiyo ibada yenu yenye maana.
2 Msifuatishe tena mfano wa ulimwengu huu, bali
mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu. Ndipo mtaweza
kuonja na kuhakikisha ni nini mapenzi ya Mungu yaliyo
mema, yanayopendeza machoni pake na ukamilifu.
3 Kwa ajili ya neema niliyopewa nawaambia kila mmoja
miongoni mwenu, asijidhanie kuwa bora kuliko impasavyo,
bali afikiri kwa busara kwa kulingana na kipimo cha imani
Mungu aliyompa.
4 Kama vile katika mwili mmoja tulivyo na viungo vingi,
navyo viungo vyote havina kazi moja,
5 vivyo hivyo na sisi tulio wengi, tu mwili mmoja katika
Kristo, nasi kila mmoja ni kiungo cha mwenzake.
6 Tuna karama zilizotofautiana kila mmoja kutokana na
neema tuliyopewa. Kama ni unabii na tutoe unabii kwa
kadiri ya imani.
7 Kama ni kuhudumu na tuhudumu, mwenye kufundisha
na afundishe,
8 kama ni kutia moyo na atie moyo, kama ni kuchangia
kwa ajili ya mahitaji ya wengine na atoe kwa ukarimu,

kama ni uongozi na aongoze kwa bidii, kama ni kuhurumia
wengine na afanye hivyo kwa furaha.

Alama Za Mkristo Wa Kweli
9 Upendo lazima usiwe na unafiki. Chukieni lililo ovu,
shikamaneni na lililo jema.
10 Pendaneni ninyi kwa ninyi kwa upendo wa ndugu.
Waheshimuni na kuwatanguliza wengine.
11 Msiwe wavivu, bali mwe na bidii katika roho mkimtu-
mikia Bwana.
12 Kuweni na furaha katika tumaini, katika dhiki kuweni
na saburi, dumuni katika maombi.
13 Changieni katika mahitaji ya watakatifu, wakaribisheni
wageni.
14 Wabarikini wale wanaowatesa, barikini wala msilaani.
15 Furahini pamoja na wenye kufurahi, lieni pamoja na
wale waliao.
16 Kaeni kwa amani ninyi kwa ninyi. Msijivune, bali mwe
tayari kushirikiana na wanyonge. Wala msiwe watu wenye
kujivuna kwamba mnajua kila kitu.
17 Msimlipe mtu yeyote ovu kwa ovu. Jitahidini ili mtende
yaliyo mema machoni pa watu wote.
18 Kama ikiwezekana, kwa upande wenu kaeni kwa
amani na watu wote.
19 Wapendwa, msilipize kisasi, bali ipisheni ghadhabu ya
Mungu, maana imeandikwa: "Ni juu yangu kulipiza kisasi,
nitalipiza," asema Bwana.
20 Badala yake:
"Kama adui yako ana njaa, mlishe;
kama ana kiu, mpe kinywaji.
Kwa kufanya hivyo,
unaweka makaa ya moto yanayowaka kichwani pake."
21 Usishindwe na ubaya, bali uushinde ubaya kwa wema.

13

Kutii Mamlaka
1 Kila mtu na atii mamlaka inayotawala, kwa maana
hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu, nazo mamlaka
zilizopo zimewekwa na Mungu.
2 Kwa hiyo yeye anayeasi dhidi ya mamlaka inayotawala
anaasi dhidi ya kile kilichowekwa na Mungu, nao wale
wafanyao hivyo watajiletea hukumu juu yao wenyewe.
3 Kwa kuwa watawala hawawatishi watu wale wanao-
tenda mema bali wale wanaotenda mabaya. Je, wataka
usimwogope mwenye mamlaka? Basi tenda lile lililo jema
naye atakusifu.

4 Kwa maana mwenye mamlaka ni mtumishi wa Mungu
kwa ajili ya mema. Lakini kama ukitenda mabaya, basi
ogopa, kwa kuwa hauinui upanga bila sababu. Yeye ni
mtumishi wa Mungu, mjumbe wa Mungu wa kutekeleza
adhabu juu ya watenda mabaya.
5 Kwa hiyo ni lazima kutii wenye mamlaka, si kwa sababu
ya kuogopa adhabu iwezayo kutolewa, bali pia kwa ajili ya
dhamiri.
6 Kwa sababu hii mnalipa kodi, kwa maana watawala
ni watumishi wa Mungu, ambao hutumia muda wao wote
kutawala.
7 Mlipeni kila mtu kile mnachodaiwa. Kama mnadaiwa
kodi lipeni kodi, kama ni ushuru, lipeni ushuru, astahiliye
hofu, mhofu, astahiliye heshima, mheshimu.

Kupendana Kila Mmoja Na Mwingine

8 Msidaiwe kitu na mtu yeyote, isipokuwa kupendana,
kwa maana yeye ampendaye mwenzake, ameitimiza sheria.
9 Kwa kuwa amri hizi zisemazo, "Usizini," "Usiue," "Usi-
ibe," "Usitamani," na amri nyingine zote, zinajumlishwa
katika amri hii moja: "Mpende jirani yako kama nafsi
yako."
10 Upendo haumfanyii jirani jambo baya. Kwa hiyo
upendo ndio utimilifu wa sheria.
11 Nanyi fanyeni hivi, mkiutambua wakati tulio nao.
Saa ya kuamka kutoka usingizini imewadia, kwa maana
sasa wokovu wetu umekaribia zaidi kuliko hapo kwanza
tulipoamini.
12 Usiku umeendelea sana, mapambazuko yamekaribia.
Kwa hiyo tuyaweke kando matendo ya giza na tuvae silaha
za nuru.
13 Basi na tuenende kwa adabu kama inavyopasa wakati
wa mchana, si kwa kufanya karamu za ulafi na ulevi, si kwa
ufisadi na uasherati, si kwa ugomvi na wivu.
14 Bali jivikeni Bwana Yesu Kristo, wala msifikiri jinsi
mtakavyotimiza tamaa za miili yenu yenye asili ya dhambi.

14

Msiwahukumu Wengine

1 Mkaribisheni yeye ambaye imani yake ni dhaifu, lakini
si kwa kugombana na kubishana juu ya mawazo yake.
2 Mtu mmoja imani yake inamruhusu kula kila kitu, lakini
mwingine ambaye imani yake ni dhaifu, hula mboga tu.
3 Yeye alaye kila kitu asimdharau yeye asiyekula. Wala
yeye asiyekula kila kitu asimhukumu yule alaye kila kitu,
kwa maana Mungu amemkubali.

4 Wewe ni nani hata umhukumu mtumishi wa mtu
mwingine? Kwa bwana wake tu anasimama au kuan-
guka. Naye atasimama kwa sababu Bwana anaweza
kumsimamisha.
5 Mtu mmoja anaitukuza siku fulani kuwa ni bora kuliko
nyingine, na mwingine anaona kuwa siku zote ni sawa. Basi
kila mmoja awe na hakika na yale anayoamini.
6 Yeye anayehesabu siku moja kuwa takatifu kuliko
nyingine, hufanya hivyo kwa kumheshimu Bwana. Naye
alaye nyama hula kwa Bwana, kwa maana humshukuru
Mungu, naye akataaye kula nyama hufanya hivyo kwa
Bwana na humshukuru Mungu.
7 Kwa kuwa hakuna hata mmoja wetu anayeishi kwa ajili
yake mwenyewe, wala hakuna hata mmoja wetu afaye kwa
ajili yake mwenyewe.
8 Kama tunaishi, tunaishi kwa Bwana, nasi pia tukifa
tunakufa kwa Bwana. Kwa hiyo basi, kama tukiishi au
kama tukifa, sisi ni mali ya Bwana.
9 Kwani kwa sababu hii hasa, Kristo alikufa na akawa hai
tena kusudi apate kuwa Bwana wa wote, yaani, waliokufa
na walio hai.
10 Basi kwa nini wewe wamhukumu ndugu yako? Au
kwa nini wewe unamdharau ndugu yako? Kwa kuwa sote
tutasimama mbele ya kiti cha Mungu cha hukumu.
11 Kwa kuwa imeandikwa:
“ ‘Kama vile niishivyo,’ asema Bwana,
‘kila goti litapigwa mbele zangu,
na kila ulimi utakiri kwa Mungu.’ ”
12 Hivyo basi kila mmoja wetu atatoa habari zake
mwenyewe kwa Mungu.

Usimfanye Ndugu Yako Ajikwae

13 Kwa hiyo tusiendelee kuhukumiana: Badala yake mtu
asiweke kamwe kikwazo au kizuizi katika njia ya ndugu
mwingine.
14 Ninajua tena nimehakikishiwa sana katika Bwana Yesu
kwamba hakuna kitu chochote ambacho ni najisi kwa asili
yake. Lakini kama mtu anakiona kitu kuwa ni najisi, basi
kwake huyo kitu hicho ni najisi.
15 Kama ndugu yako anahuzunishwa kwa sababu ya kile
unachokula, basi huenendi tena katika upendo. Usiruhusu
kile unachokula kiwe sababu ya kumwangamiza ndugu
yako ambaye Kristo alikufa kwa ajili yake.
16 Usiruhusu kile ambacho unakiona kuwa chema
kisemwe kuwa ni kiovu.
17 Kwa maana Ufalme wa Mungu si kula na kunywa, bali
ni haki, amani na furaha katika Roho Mtakatifu.

18 Kwa sababu mtu yeyote anayemtumikia Kristo
kwa jinsi hii, anampendeza Mungu na kukubaliwa na
wanadamu.
19 Kwa hiyo na tufanye bidii kutafuta yale yaletayo amani
na kujengana sisi kwa sisi.
20 Usiiharibu kazi ya Mungu kwa ajili ya chakula. Hakika
vyakula vyote ni safi, lakini ni kosa kula kitu chochote
kinachomsababisha ndugu yako ajikwae.
21 Ni afadhali kutokula nyama wala kunywa divai au
kufanya jambo lingine lolote litakalomsababisha ndugu
yako ajikwae.
22 Je, wewe unayo imani? Ile imani uliyo nayo, uwe
nayo nafsini mwako mbele za Mungu. Heri mtu yule
asiye na sababu ya kujihukumu nafsi yake kwa ajili ya kile
anachokifanya.
23 Lakini kama mtu ana shaka kuhusu kile anachokula,
amehukumiwa, kwa sababu hakula kwa imani. Kwa kuwa
chochote kinachofanywa pasipo imani ni dhambi.

15

Usijipendeze Mwenyewe, Bali Wapendeze Wengine

1 Sisi tulio na nguvu, hatuna budi kuchukuliana na
kushindwa kwa wale walio dhaifu wala si kujipendeza nafsi
zetu wenyewe.
2 Kila mmoja wetu inampasa kumpendeza jirani yake kwa
mambo mema, ili kumjenga katika imani.
3 Kwa maana hata Kristo hakujipendeza mwenyewe, bali
kama ilivyoandikwa: “Matukano yao wale wanaokutukana
wewe yalinipata mimi.”
4 Kwa maana kila kitu kilichoandikwa zamani, kil-
iandikwa kutufundisha, ili kwamba kwa saburi na faraja
tunayopata katika Maandiko tuwe na tumaini.
5 Mungu atoaye saburi na faraja, awajalie ninyi roho ya
umoja miongoni mwenu mnapomfuata Kristo Yesu,
6 ili kwa moyo mmoja mpate kumtukuza Mungu aliye
Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo.

Injili Sawa Kwa Wayahudi Na Kwa Watu Wa Mataifa

7 Karibishaneni ninyi kwa ninyi kama Kristo alivy-
owakaribisha ninyi ili kumletea Mungu utukufu.
8 Kwa maana nawaambia kwamba, Kristo amekuwa
mtumishi kwa wale waliotahiriwa ili kuonyesha kweli ya
Mungu na kuthibitisha zile ahadi walizopewa baba zetu wa
zamani,
9 pia ili watu wa Mataifa wamtukuze Mungu kwa rehema
zake. Kama ilivyoandikwa:

“Kwa hiyo nitakutukuza katikati ya watu wa Mataifa;
nitaliimbia sifa jina lako.”
10 Tena yasema,
“Enyi watu wa Mataifa, furahini
pamoja na watu wa Mungu.”
11 Tena,
“Msifuni Bwana, ninyi watu wa Mataifa wote,
na kumwimbia sifa, enyi watu wote.”
12 Tena Isaya anasema,
“Shina la Yese litachipuka,
yeye atakayeinuka ili kutawala juu ya mataifa.
Watu wa Mataifa watamtumaini.”
13 Mungu wa tumaini awajaze ninyi furaha yote na amani katika kumwamini, ili mpate kujawa na tumaini tele kwa nguvu ya Roho Mtakatifu.

Paulo Mhudumu Wa Watu Wa Mataifa

14 Ndugu zangu, mimi mwenyewe ninasadiki kwamba mmejaa wema na ufahamu wote, tena mnaweza kufundishana ninyi kwa ninyi.
15 Nimewaandikia kwa ujasiri vipengele kadha wa kadha katika waraka huu kama kuwakumbusha tena kwa habari ya ile neema Mungu aliyonipa,
16 ili kuwa mhudumu wa Kristo Yesu kwa watu wa Mataifa nikiwa na huduma ya kikuhani ya kutangaza Injili ya Mungu, ili watu wa Mataifa wapate kuwa dhabihu inayokubaliwa na Mungu, iliyotakaswa na Roho Mtakatifu.
17 Kwa hiyo ninajisifu katika Kristo Yesu, kwenye utumishi wangu kwa Mungu.
18 Kwa maana sitathubutu kusema kitu chochote zaidi ya kile ambacho Kristo amefanya kwa kunitumia mimi katika kuwaongoza watu wa Mataifa wamtii Mungu kwa yale niliyosema na kufanya,
19 kwa nguvu za ishara na miujiza, kwa uweza wa Roho wa Mungu, hivyo kuanzia Yerusalemu hadi maeneo yote ya kandokando yake mpaka Iliriko, nimekwisha kuihubiri Injili ya Kristo kwa ukamilifu.
20 Hivyo ni nia yangu kuhubiri Habari Njema, si pale ambapo Kristo amekwisha kujulikana, ili nisije nikajenga juu ya msingi wa mtu mwingine.
21 Lakini kama ilivyoandikwa:
“Wale ambao hawajahubiriwa habari zake wataona,
nao wale ambao hawajazisikia watafahamu.”
22 Hii ndiyo sababu nimezuiliwa mara nyingi nisiweze kuja kwenu.

Paulo Apanga Kwenda Rumi

23 Lakini sasa kwa kuwa hakuna nafasi zaidi kwa ajili
yangu katika sehemu hii, ninatamani kuja kwenu kama
ambavyo nimekuwa na shauku kwa miaka mingi.
24 Nimekusudia kufanya hivyo nitakapokuwa njiani
kwenda Hispania. Natarajia kuwaona katika safari yangu
na kusafirishwa nanyi mpaka huko, baada ya kufurahia
ushirika wenu kwa kitambo kidogo.
25 Sasa, niko njiani kuelekea Yerusalemu kwa ajili ya
kuwahudumia watakatifu huko.
26 Kwa kuwa imewapendeza watu wa Makedonia na
Akaya kufanya changizo kwa ajili ya maskini walioko
miongoni mwa watakatifu huko Yerusalemu.
27 Imewapendeza kufanya hivyo, naam, kwani ni wadeni
wao. Kwa maana ikiwa watu wa Mataifa wameshiriki
baraka za rohoni za Wayahudi, wao ni wadeni wa
Wayahudi, ili Wayahudi nao washiriki baraka zao za
mambo ya mwilini.
28 Kwa hiyo baada ya kukamilisha kazi hii na kuhakik-
isha kuwa wamepokea kila kitu kilichokusanywa, nitapitia
kwenu nikiwa njiani kwenda Hispania.
29 Ninajua kwamba nitakapokuja kwenu, nitakuja na
wingi wa baraka za Kristo.
30 Basi, ndugu zangu, nawasihi kwa Jina la Bwana wetu
Yesu Kristo na kwa upendo wa Roho Mtakatifu, kujiunga
nami katika taabu zangu mkiniombea kwa Mungu.
31 Ombeni ili nipate kuokolewa mikononi mwa wale
wasioamini walioko Uyahudi, na kwamba utumishi wangu
upate kukubaliwa na watakatifu wa huko Yerusalemu,
32 ili kwa mapenzi ya Mungu niweze kuja kwenu kwa
furaha, nami niburudishwe pamoja nanyi.
33 Mungu wa amani na awe pamoja nanyi nyote. Amen.

16

Salamu Kwa Watu Binafsi

1 Napenda kumtambulisha kwenu dada yetu Foibe, mtu-
mishi katika kanisa la Kenkrea.
2 Naomba mpokeeni katika Bwana ipasavyo watakatifu
na kumpa msaada wowote atakaohitaji kutoka kwenu, kwa
maana yeye amekuwa msaada kwa watu wengi, mimi
nikiwa miongoni mwao.

3 Wasalimuni Prisila* na Akila, watumishi wenzangu
katika Kristo Yesu.

* **16:3** Prisila kwa Kiyunani ni Priska, hivyo tafsiri nyingine zimemuita Priska.

4 Wao walihatarisha maisha yao kwa ajili yangu; wala si
mimi tu ninayewashukuru bali pia makanisa yote ya watu
wa Mataifa.
5 Lisalimuni pia kanisa linalokutana nyumbani mwao.
Msalimuni rafiki yangu mpendwa Epaineto, aliyekuwa
mtu wa kwanza kumwamini Kristo huko Asia.
6 Msalimuni Maria, aliyefanya kazi kwa bidii kwa ajili
yenu.
7 Wasalimuni Androniko na Yunia, jamaa zangu ambao
wamekuwa gerezani pamoja nami. Wao ni maarufu
miongoni mwa mitume, nao walikuwa katika Kristo
kabla yangu.
8 Msalimuni Ampliato, yeye nimpendaye katika Bwana.
9 Msalimuni Urbano, mtendakazi mwenzetu katika Kristo,
pamoja na rafiki yangu mpendwa Stakisi.
10 Msalimuni Apele aliyejaribiwa na akaithibitisha imani
yake katika Kristo.
Wasalimuni wote walio nyumbani mwa Aristobulo.
11 Msalimuni ndugu yangu Herodioni.
Wasalimuni wote walio nyumbani mwa Narkisi walio
katika Bwana.
12 Wasalimuni Trifaina na Trifosa, wale wanawake
wanaofanya kazi kwa bidii katika Bwana.
Msalimuni rafiki yangu mpendwa Persisi, mwanamke
mwingine aliyefanya kazi kwa bidii katika Bwana.
13 Msalimuni Rufo, mteule katika Bwana, pamoja na
mama yake, ambaye amekuwa mama kwangu pia.
14 Wasalimuni Asinkrito, Flegoni, Herme, Patroba, Herma
na ndugu wote walio pamoja nao.
15 Wasalimuni Filologo, Yulia, Nerea na dada yake, na
Olimpa na watakatifu wote walio pamoja nao.
16 Salimianeni ninyi kwa ninyi kwa busu takatifu.
Makanisa yote ya Kristo yanawasalimu.

Maelekezo Ya Mwisho

17 Ndugu zangu, nawasihi mjihadhari na kujiepusha na
wale watu waletao matengano na kuweka vikwazo mbele
yenu dhidi ya mafundisho mliyojifunza.
18 Kwa maana watu kama hao hawamtumikii Bwana
Kristo, bali wanatumikia tamaa zao wenyewe. Kwa kutu-
mia maneno laini na ya kubembeleza, hupotosha mioyo ya
watu wajinga.
19 Kila mtu amesikia juu ya utii wenu, nami nimejawa na
furaha tele kwa ajili yenu. Lakini nataka mwe na hekima
katika mambo mema na bila hatia katika mambo maovu.
20 Mungu wa amani atamponda Shetani chini ya miguu
yenu upesi.

Neema ya Bwana wetu Yesu iwe nanyi. Amen.
21 Timotheo, mtendakazi mwenzangu anawasalimu. Vivyo hivyo Lukio, Yasoni, na Sosipatro, ndugu zangu.
22 Mimi, Tertio, niliye mwandishi wa waraka huu, nawasalimu katika Bwana.
23 Gayo, ambaye ni mwenyeji wangu na wa kanisa lote, anawasalimu.
Erasto, mweka hazina wa mji huu, pamoja na Kwarto ndugu yetu pia wanawasalimu.
[
24 Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe pamoja nanyi nyote. Amen.]

Maneno Ya Mwisho Ya Kumsifu Mungu

25 Sasa atukuzwe yeye awezaye kuwafanya ninyi imara kwa Injili yangu na kuhubiriwa kwa Yesu Kristo, kutokana na kufunuliwa siri zilizofichika tangu zamani za kale.
26 Lakini sasa siri hiyo imefunuliwa na kujulikana kupitia maandiko ya kinabii kutokana na amri ya Mungu wa milele, ili mataifa yote yaweze kumwamini na kumtii
27 Mungu aliye pekee, mwenye hekima, ambaye kwa njia ya Yesu Kristo utukufu ni wake milele na milele! Amen.

1 Wakorintho

Salamu

1 Paulo, niliyeitwa kwa mapenzi ya Mungu kuwa mtume
wa Kristo Yesu, na Sosthene ndugu yetu.
2 Kwa kanisa la Mungu lililoko Korintho, kwa wale walio-
takaswa katika Kristo Yesu na walioitwa kuwa watakatifu,
pamoja na wale wote ambao kila mahali wanaliitia Jina la
Kristo Yesu Bwana wetu, aliye Bwana wao na wetu pia:
3 Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa
Bwana Yesu Kristo iwe nanyi.

Shukrani

4 Ninamshukuru Mungu siku zote kwa ajili yenu kwa
sababu ya neema yake mliyopewa katika Kristo Yesu.
5 Kwa kuwa katika Kristo mmetajirishwa kwa kila hali,
katika kusema kwenu na katika maarifa yenu yote,
6 kwa sababu ushuhuda wetu kumhusu Kristo
ulithibitishwa ndani yenu.
7 Kwa hiyo hamkupungukiwa na karama yoyote ya kiroho
wakati mnangoja kwa shauku kudhihirishwa kwa Bwana
wetu Yesu Kristo.
8 Atawafanya imara mpaka mwisho, ili msiwe na hatia
siku ile ya Bwana wetu Yesu Kristo.
9 Mungu ambaye mmeitwa naye ili mwe na ushirika na
Mwanawe Yesu Kristo, Bwana wetu ni mwaminifu.

Mgawanyiko Ndani Ya Kanisa

10 Nawasihi ndugu zangu, katika Jina la Bwana wetu
Yesu Kristo, kwamba mpatane nia zenu ninyi kwa ninyi,
ili pasiwepo na matengano katikati yenu na kwamba mwe
na umoja kikamilifu katika nia na katika kusudi.
11 Ndugu zangu, nimepata habari kutoka kwa baadhi
ya watu wa nyumbani mwa Kloe kwamba kuna magomvi
katikati yenu.
12 Maana yangu ni kwamba: Mmoja wenu husema, “Mimi
ni wa Paulo”; mwingine, “Mimi ni wa Apolo”; mwingine,
“Mimi ni wa Kefa,”* na mwingine, “Mimi ni wa Kristo.”
13 Je, Kristo amegawanyika? Je, Paulo ndiye alisulubishwa
kwa ajili yenu? Je, mlibatizwa kwa jina la Paulo?
14 Nashukuru kwamba sikumbatiza mtu yeyote isipokuwa
Krispo na Gayo.
15 Kwa hiyo hakuna mtu yeyote anayeweza kusema
kwamba alibatizwa kwa jina langu.

---

* **1:12** Yaani Petro.

16 (Naam, niliwabatiza pia watu wa nyumbani mwa
Stefana. Lakini zaidi ya hao sijui kama nilimbatiza mtu
mwingine yeyote.)
17 Kwa maana Kristo hakunituma ili kubatiza bali kuhu-
biri Injili; sio kwa maneno ya hekima ya kibinadamu, ili
msalaba wa Kristo usije ukakosa nguvu yake.

Kristo Ni Hekima Na Nguvu Ya Mungu

18 Kwa maana ujumbe wa msalaba kwa wale wanaopotea
ni upuzi, lakini kwetu sisi tunaookolewa ni nguvu ya
Mungu.
19 Kwa maana imeandikwa:
“Nitaiharibu hekima ya wenye hekima,
na kubatilisha akili ya wenye akili.”
20 Yuko wapi mwenye hekima? Yuko wapi msomi? Yuko
wapi mwanafalsafa wa nyakati hizi? Je, Mungu hakufanya
hekima ya ulimwengu huu kuwa upumbavu?
21 Kwa kuwa katika hekima ya Mungu, ulimwengu
kwa hekima yake haukumjua yeye, ilimpendeza Mungu
kuwaokoa wale walioamini kwa upuzi wa lile neno lililo-
hubiriwa.
22 Wayahudi wanadai ishara za miujiza na Wayunani
wanatafuta hekima.
23 Lakini sisi tunamhubiri Kristo aliyesulubiwa: yeye kwa
Wayahudi ni kikwazo na kwa Wayunani ni upuzi.
24 Lakini kwa wale ambao Mungu amewaita, Wayahudi
na pia Wayunani, Kristo ndiye nguvu ya Mungu na pia
hekima ya Mungu.
25 Kwa maana upumbavu wa Mungu una hekima zaidi
kuliko hekima ya wanadamu, nao udhaifu wa Mungu una
nguvu kuliko nguvu ya wanadamu.
26 Ndugu zangu, kumbukeni mlivyokuwa mlipoitwa. Kwa
kipimo cha kibinadamu, si wengi wenu mliokuwa na
hekima. Si wengi mliokuwa na ushawishi, si wengi
mliozaliwa katika jamaa zenye vyeo.
27 Lakini Mungu alivichagua vitu vipumbavu vya
ulimwengu ili awaaibishe wenye hekima, Mungu alivich-
agua vitu dhaifu vya ulimwengu ili awaaibishe wenye
nguvu.
28 Alivichagua vitu vya chini na vinavyodharauliwa
vya dunia hii, vitu ambavyo haviko, ili avibatilishe vile
vilivyoko,
29 ili mtu yeyote asijisifu mbele zake.
30 Bali kwa yeye ninyi mmepata kuwa katika Kristo Yesu,
aliyefanyika kwetu hekima itokayo kwa Mungu, yaani haki,
na utakatifu na ukombozi.

31 Hivyo, kama ilivyoandikwa: “Yeye ajisifuye na ajisifu
katika Bwana.”

2

Kumtangaza Kristo Aliyesulubiwa

1 Ndugu zangu nilipokuja kwenu, sikuja na maneno ya
ushawishi wala hekima ya hali ya juu nilipowahubiria siri
ya Mungu.
2 Kwa kuwa niliamua kutokujua kitu chochote wakati
nikiwa nanyi isipokuwa Yesu Kristo aliyesulubiwa.
3 Mimi nilikuja kwenu nikiwa dhaifu na mwenye hofu na
kwa kutetemeka sana.
4 Kuhubiri kwangu na ujumbe wangu haukuwa kwa
hekima na maneno ya ushawishi bali kwa madhihirisho ya
nguvu za Roho
5 ili imani yenu isiwe imejengwa katika hekima ya
wanadamu bali katika nguvu za Mungu.

Hekima Ya Kweli Itokayo Kwa Mungu

6 Lakini miongoni mwa watu waliokomaa twanena
hekima, wala si hekima ya ulimwengu huu au ya watawala
wa dunia hii wanaobatilika.
7 Sisi tunanena hekima ya Mungu ambayo ni siri, tena iliy-
ofichika, ambayo Mungu aliikusudia kabla ya ulimwengu
kuwepo, kwa ajili ya utukufu wetu.
8 Hakuna hata mtawala mmoja wa nyakati hizi aliyeelewa
jambo hili. Kwa maana kama wangelielewa, wasingemsu-
lubisha Bwana wa utukufu.
9 Lakini ni kama ilivyoandikwa:
“Hakuna jicho limepata kuona,
wala sikio limepata kusikia,
wala hayakuingia moyoni wowote,
yale Mungu amewaandalia
wale wampendao”:
10 Lakini mambo haya Mungu ametufunulia kwa Roho
wake.
Roho huchunguza kila kitu, hata mambo ya ndani sana
ya Mungu.
11 Kwa maana ni nani anayejua mawazo ya mtu
isipokuwa roho iliyo ndani ya huyo mtu? Vivyo hivyo
hakuna mtu ajuaye mawazo ya Mungu isipokuwa Roho wa
Mungu.
12 Basi hatukupokea roho ya dunia bali Roho atokaye kwa
Mungu, ili tuweze kuelewa kile kipawa ambacho Mungu
ametupatia bure.

13 Haya ndiyo tusemayo, si kwa maneno tuliyofundishwa
kwa hekima ya wanadamu bali kwa maneno tuliy-
ofundishwa na Roho, tukifafanua kweli za kiroho kwa
maneno ya kiroho.
14 Mtu ambaye hana Roho hawezi kupokea mambo
yatokayo kwa Roho wa Mungu, kwa kuwa ni upuzi kwake,
naye hawezi kuyaelewa kwa sababu hayo yanaeleweka tu
kwa upambanuzi wa rohoni.
15 Mtu wa kiroho hubainisha mambo yote, lakini yeye
mwenyewe habainishwi na mtu yeyote.
16 “Kwa maana ni nani aliyefahamu mawazo ya Bwana
ili apate kumfundisha?”
Lakini sisi tunayo mawazo ya Kristo.

3

Kuhusu Mgawanyiko Katika Kanisa

1 Ndugu zangu, mimi sikuweza kusema nanyi kama watu
wa kiroho, bali kama watu wa mwilini, kama watoto
wachanga katika Kristo.
2 Naliwanywesha maziwa, wala si chakula kigumu, kwa
kuwa hamkuwa tayari kwa hicho chakula. Naam, hata sasa
hamko tayari.
3 Ninyi bado ni watu wa mwilini. Kwa kuwa bado kuna
wivu na magombano miongoni mwenu, je, ninyi si watu wa
mwilini? Je, si mwaendelea kama watu wa kawaida?
4 Kwa maana mmoja anaposema, “Mimi ni wa Paulo,” na
mwingine, “Mimi ni wa Apolo,” je, ninyi si wanadamu wa
kawaida?
5 Kwani, Apolo ni nani? Naye Paulo ni nani? Ni
watumishi tu ambao kupitia wao mliamini, kama vile
Bwana alivyompa kila mtu huduma yake.
6 Mimi nilipanda mbegu, Apolo akatia maji, lakini Mungu
ndiye aliikuza.
7 Hivyo mwenye kupanda na mwenye kutia maji si kitu,
bali Mungu peke yake ambaye huifanya ikue.
8 Apandaye mbegu ana lengo sawa na yule atiaye maji na
kila mmoja atalipwa kulingana na kazi yake.
9 Kwa kuwa sisi tu watendakazi pamoja na Mungu. Ninyi
ni shamba la Mungu, jengo la Mungu.
10 Kwa neema Mungu aliyonipa, niliweka msingi kama
mjenzi stadi na mtu mwingine anajenga juu yake. Lakini
kila mmoja inampasa awe mwangalifu jinsi anavyojenga.
11 Kwa maana hakuna mtu yeyote awezaye kuweka
msingi mwingine wowote isipokuwa ule uliokwisha
kuwekwa, ambao ni Yesu Kristo.

12 Kama mtu yeyote akijenga juu ya msingi huu kwa
kutumia dhahabu, fedha, vito vya thamani, miti, majani au
nyasi,
13 kazi yake itaonekana ilivyo, kwa kuwa Siku ile itaidhi-
hirisha. Itadhihirishwa kwa moto, nao moto utapima ubora
wa kazi ya kila mtu.
14 Kama kile alichojenga kitabaki, atapokea thawabu
yake.
15 Kama kazi kitateketea, atapata hasara, ila yeye
mwenyewe ataokolewa, lakini tu kama mtu aliyenusurika
kwenye moto.
16 Je, hamjui ya kwamba ninyi wenyewe ni hekalu la
Mungu na kwamba Roho wa Mungu anakaa ndani yenu?
17 Kama mtu yeyote akiliharibu hekalu la Mungu, Mungu
atamwangamiza; kwa maana hekalu la Mungu ni takatifu,
na ninyi ndiyo hilo hekalu.
18 Msijidanganye. Kama mtu yeyote miongoni mwenu
akidhani kuwa ana hekima kwa viwango vya dunia hii,
inampasa awe mjinga ili apate kuwa na hekima.
19 Kwa maana hekima ya ulimwengu huu ni upuzi mbele
za Mungu. Kama ilivyoandikwa: “Mungu huwanasa wenye
hekima katika hila yao,”
20 tena, “Bwana anajua kwamba mawazo ya wenye
hekima ni ubatili.”
21 Hivyo basi, mtu asijivune kuhusu wanadamu! Vitu
vyote ni vyenu,
22 ikiwa ni Paulo au Apolo au Kefa* au dunia au uzima au
mauti, au wakati uliopo au wakati ujao, haya yote ni yenu
23 na ninyi ni wa Kristo, naye Kristo ni wa Mungu.

4

Mawakili Wa Siri Za Mungu

1 Basi, watu na watuhesabu sisi kuwa tu watumishi wa
Kristo na mawakili wa siri za Mungu.
2 Tena, litakiwalo ni mawakili waonekane kuwa
waaminifu.
3 Lakini kwangu mimi ni jambo dogo sana kwamba
nihukumiwe na ninyi au na mahakama yoyote ya kibi-
nadamu. Naam, hata mimi mwenyewe sijihukumu.
4 Dhamiri yangu ni safi, lakini hilo halinihesabii kuwa
asiye na hatia. Bwana ndiye anihukumuye.
5 Kwa hiyo msihukumu jambo lolote kabla ya wakati
wake. Ngojeni mpaka Bwana atakapokuja. Yeye atayaleta
nuruni mambo yale yaliyofichwa gizani, na kuweka wazi

* **3:22** Yaani Petro.

nia za mioyo ya wanadamu. Wakati huo kila mmoja
atapokea sifa anayostahili kutoka kwa Mungu.
6 Basi ndugu zangu, mambo haya nimeyafanya kwangu
binafsi na Apolo kwa faida yenu, ili mweze kujifunza
kutoka kwetu maana ya ule usemi usemao, “Msivuke zaidi
ya yale yaliyoandikwa.” Hivyo hamtajivunia mtu fulani na
kumdharau mwingine.
7 Kwa maana ni nani aliyewafanya kuwa tofauti na
wengine? Ni nini mlicho nacho ambacho hamkupokea?
Nanyi kama mlipokea, kwa nini mnajivuna kama vile
hamkupokea?
8 Sasa tayari mnayo yale yote mnayohitaji! Tayari
mmekwisha kuwa matajiri! Mmekuwa wafalme, tena bila
sisi! Laiti mngekuwa wafalme kweli ili na sisi tupate kuwa
wafalme pamoja nanyi!
9 Kwa maana ninaona kwamba Mungu ametuweka sisi
mitume katika nafasi ya mwisho kabisa, kama watu walio-
hukumiwa kufa kwenye uwanja wa tamasha, kwa sababu
tumefanywa kuwa maonyesho kwa ulimwengu wote, kwa
malaika na kwa wanadamu pia.
10 Kwa ajili ya Kristo sisi ni wajinga, lakini ninyi mna
hekima sana ndani ya Kristo. Sisi tu dhaifu, lakini ninyi
mna nguvu. Tunadharauliwa, lakini ninyi mnaheshimiwa.
11 Mpaka saa hii tuna njaa na kiu, tu uchi, tumepigwa na
hatuna makao.
12 Tunafanya kazi kwa bidii kwa mikono yetu wenyewe.
Tunapolaaniwa, tunabariki, tunapoteswa, tunastahimili,
13 tunaposingiziwa, tunajibu kwa upole. Mpaka sasa
tumekuwa kama takataka ya dunia na uchafu wa
ulimwengu.
14 Siwaandikii mambo haya ili kuwaaibisha, bali ili
kuwaonya, kama wanangu wapendwa.
15 Hata kama mnao walimu 10,000 katika Kristo, lakini
hamna baba wengi. Mimi nilikuwa baba yenu katika Kristo
Yesu kwa kuwaletea Injili.
16 Basi nawasihi igeni mfano wangu.
17 Kwa sababu hii ninamtuma Timotheo, mwanangu
mpendwa na mwaminifu katika Bwana. Yeye atawakum-
busha kuhusu njia za maisha yangu katika Kristo Yesu, am-
bayo yanakubaliana na mafundisho yangu ninayofundisha
katika kila kanisa.
18 Baadhi yenu mmekuwa na jeuri mkidhani kuwa
sitafika kwenu.
19 Lakini kama Bwana akipenda, nitafika kwenu mapema,
nami nitapenda kujua, si tu kile wanachosema hawa watu
jeuri, bali pia kujua nguvu yao.

20 Kwa kuwa Ufalme wa Mungu si maneno matupu tu bali
ni nguvu.
21 Ninyi amueni. Je, nije kwenu na fimbo, au nije kwa
upendo na kwa roho ya upole?

5

Mwasherati Atengwe

1 Yamkini habari imeenea ya kuwa miongoni mwenu
kuna uzinzi ambao haujatokea hata miongoni mwa watu
wasiomjua Mungu: Kwamba mtu anaishi na mke wa baba
yake.
2 Nanyi mwajivuna! Je, haiwapasi kuhuzunika na
kumtenga na ushirika wenu mtu huyo aliyefanya mambo
hayo?
3 Hata kama siko pamoja nanyi katika mwili, niko nanyi
katika roho. Nami nimekwisha kumhukumu mtu huyo
aliyetenda jambo hili, kama vile ningekuwepo.
4 Mnapokutana katika Jina la Bwana wetu Yesu nami
nikiwepo pamoja nanyi katika roho na uweza wa Bwana
Yesu ukiwepo,
5 mkabidhini mtu huyu kwa Shetani, ili mwili wake
uharibiwe, ili roho yake iokolewe katika siku ya Bwana.
6 Majivuno yenu si mazuri. Je, hamjui ya kwamba chachu
kidogo huchachusha donge zima la unga?
7 Ondoeni chachu ya kale ili mpate kuwa donge jipya
lisilotiwa chachu, kama vile mlivyo. Kwa maana Kristo,
Mwana-Kondoo wetu wa Pasaka amekwisha tolewa kuwa
dhabihu.
8 Kwa hiyo, tusiiadhimishe sikukuu hii, kwa chachu ya
zamani, chachu ya nia mbaya na uovu, bali kwa mkate
usiotiwa chachu, ndio weupe wa moyo na kweli.
9 Niliwaandikia katika waraka wangu kuwa msishirikiane
na wazinzi.
10 Sina maana kwamba msishirikiane na wazinzi wa
ulimwengu huu, au wenye tamaa mbaya, wanyang'anyi au
waabudu sanamu. Kwa kufanya hivyo ingewalazimu mtoke
ulimwenguni humu.
11 Lakini sasa nawaandikia kwamba msishirikiane na mtu
yeyote anayejiita ndugu, hali akiwa ni mzinzi, au mwenye
tamaa mbaya, mwabudu sanamu au msingiziaji, mlevi au
mdhalimu. Mtu kama huyo hata msile naye.
12 Yanihusu nini kuwahukumu wale watu walio nje ya
kanisa? Je, si mnapaswa kuwahukumu hao walio ndani?
13 Mungu atawahukumu hao walio nje. "Ninyi mwon-
doeni huyo mtu mwovu miongoni mwenu."

6

Kushtakiana Miongoni Mwa Waumini

1 Kama mtu yeyote wa kwenu ana ugomvi na mwenzake,
anathubutuje kuupeleka kwa wasiomcha Mungu ili kua-
muliwa badala ya kuupeleka kwa watakatifu?
2 Je, hamjui kwamba watakatifu watauhukumu
ulimwengu? Nanyi kama mtauhukumu ulimwengu, je,
hamwezi kuamua mambo madogo madogo?
3 Hamjui kwamba tutawahukumu malaika? Je, si zaidi
mambo ya maisha haya?
4 Kwa hiyo kama kuna ugomvi miongoni mwenu kuhusu
mambo kama haya, chagueni kuwa waamuzi, watu ambao
wanaonekana hata sio wa heshima katika kanisa.
5 Nasema hivi ili mwone aibu. Je, inawezekana kuwa
miongoni mwenu hakuna mtu mwenye hekima ya kutosha
kuamua ugomvi kati ya waaminio?
6 Badala yake ndugu mmoja anampeleka mwenzake
mahakamani, tena mbele ya watu wasioamini!
7 Huko kuwa na mashtaka miongoni mwenu ina maana
kwamba tayari ni kushindwa kabisa. Kwa nini msikubali
kutendewa mabaya? Kwa nini msikubali kunyang'anywa?
8 Badala yake, ninyi wenyewe mwadanganya na kutenda
mabaya, tena mwawatendea ndugu zenu.
9 Je, hamjui kwamba wasio haki hawataurithi Ufalme
wa Mungu? Msidanganyike: Waasherati, wala waabudu
sanamu, wala wazinzi, wala wahanithi, wala walawiti,
10 wala wezi, wala wenye tamaa mbaya, wala walevi, wala
wanaodhihaki, wala wanyang'anyi hawataurithi Ufalme wa
Mungu.
11 Baadhi yenu mlikuwa kama hao. Lakini mlioshwa,
mlitakaswa, mlihesabiwa haki kwa jina la Bwana Yesu
Kristo na katika Roho wa Mungu wetu.

Dhambi Za Zinaa

12 "Vitu vyote ni halali kwangu": lakini si vitu vyote
vyenye faida. "Vitu vyote ni halali kwangu": lakini
sitatawaliwa na kitu chochote.
13 "Chakula ni cha tumbo, na tumbo ni la chakula": lakini
Mungu ataviangamiza vyote viwili. Mwili haukuumbwa
kwa ajili ya zinaa bali kwa ajili ya Bwana na Bwana kwa
ajili ya mwili.
14 Naye Mungu aliyemfufua Bwana kutoka kwa wafu
atatufufua sisi pia kwa uweza wake.
15 Je, hamjui kwamba miili yenu ni viungo vya Kristo
mwenyewe? Je, nichukue viungo vya mwili wa Kristo na
kuviunganisha na mwili wa kahaba? La hasha!

16 Hamjui kwamba aliyeungwa na kahaba anakuwa
mwili mmoja naye? Kwa kuwa imenenwa, “Hao wawili
watakuwa mwili mmoja.”
17 Lakini mtu aliyeungwa na Bwana anakuwa roho moja
naye.
18 Ikimbieni zinaa. Dhambi zingine zote atendazo mtu
ziko nje ya mwili wake, lakini yeye aziniye hutenda dhambi
ndani ya mwili wake mwenyewe.
19 Je, hamjui ya kwamba miili yenu ni hekalu la
Roho Mtakatifu akaaye ndani yenu, ambaye mmepewa na
Mungu? Ninyi si mali yenu wenyewe,
20 kwa maana mmenunuliwa kwa gharama. Kwa hiyo
mtukuzeni Mungu katika miili yenu.

7

Kuhusu Ndoa

1 Basi kuhusu mambo yale mliyoyaandika: Ni vyema
mwanaume asimguse mwanamke.
2 Lakini ili kuepuka zinaa, kila mwanaume na awe na mke
wake mwenyewe na kila mwanamke awe na mume wake
mwenyewe.
3 Mume atimize wajibu wake wa ndoa kwa mkewe, naye
vivyo hivyo mke kwa mumewe.
4 Mwanamke hana mamlaka juu ya mwili wake bali
mumewe, wala mume hana mamlaka juu ya mwili wake
bali mkewe.
5 Msinyimane, isipokuwa mmekubaliana kufanya hivyo
kwa muda fulani ili mweze kujitoa kwa maombi, kisha mru-
diane tena ili Shetani asije akapata nafasi ya kuwajaribu
kwa sababu ya kutokuwa na kiasi.
6 Nasema haya kama ushauri na si amri.
7 Laiti watu wangekuwa kama mimi nilivyo. Lakini kila
mtu amepewa kipawa chake kutoka kwa Mungu, mmoja
ana kipawa cha namna hii na mwingine ana cha namna
ile.
8 Kwa wale wasiooa na kwa wajane, nasema hivi, in-
gekuwa vizuri wasioe.
9 Lakini kama hawawezi kujizuia, basi waoe na kuolewa,
kwa maana ni afadhali kuoa au kuolewa kuliko kuwaka
tamaa.
10 Kwa wale waliooana nawapa amri (si mimi ila ni
Bwana): Mke asitengane na mumewe.
11 Lakini akitengana, ni lazima akae bila kuolewa, ama
sivyo apatane tena na mumewe. Wala mume asimpe
mkewe talaka.

12 Lakini kwa wengine nasema (si Bwana ila ni mimi):
Kama ndugu ana mke asiyeamini, naye huyo mke anakubali
kuishi pamoja naye, basi asimwache.
13 Naye mwanamke aaminiye kama ameolewa na
mwanaume asiyeamini na huyo mume anakubali kuishi
naye, basi huyo mwanamke asimwache.
14 Kwa maana huyo mume asiyeamini anatakaswa kupitia
mkewe, naye mke asiyeamini anatakaswa kupitia mumewe
anayeamini. Kama isingalikuwa hivyo watoto wenu wan-
galikuwa si safi, lakini ilivyo sasa wao ni watakatifu.
15 Lakini kama yule asiyeamini akijitenga, basi afanye
hivyo. Katika hali kama hiyo mwanamke au mwanaume
aaminiye hafungwi, kwa sababu Mungu ametuita tuishi
kwa amani.
16 Wewe mke, unajuaje kama utamwokoa mumeo? Au
wewe mume unajuaje kama utamwokoa mkeo?

Kuishi Kama Alivyoagiza Bwana

17 Lakini kila mtu na aishi maisha aliyopangiwa na
Bwana, yale Mungu aliyomwitia. Hii ni sheria ninayoiweka
kwa makanisa yote.
18 Je, mtu alikuwa tayari ametahiriwa alipoitwa? Asi-
jifanye asiyetahiriwa. Je, mtu alikuwa hajatahiriwa
alipoitwa? Asitahiriwe.
19 Kutahiriwa si kitu, na kutokutahiriwa si kitu. Lakini
kuzitii amri za Mungu ndilo jambo muhimu.
20 Basi kila mmoja wenu na abaki katika hali aliyoitwa
nayo.
21 Je, wewe ulipoitwa ulikuwa mtumwa? Jambo hilo
lisikusumbue. Ingawaje unaweza kupata uhuru, tumia
nafasi uliyo nayo sasa kuliko wakati mwingine wowote.
22 Kwa maana yeyote aliyeitwa katika Bwana akiwa
mtumwa yeye ni mtu huru kwa Bwana, kama vile yeyote
aliyekuwa huru alipoitwa yeye ni mtumwa wa Kristo.
23 Mlinunuliwa kwa gharama; msiwe watumwa wa
wanadamu.
24 Ndugu zangu, kama kila mtu alivyoitwa, akae katika
wito wake alioitiwa na Mungu.

Wajane Na Wasioolewa

25 Basi, kuhusu wale walio bikira, mimi sina amri kutoka
kwa Bwana, lakini mimi natoa shauri kama mtu ambaye ni
mwaminifu kwa rehema za Bwana.
26 Kwa sababu ya shida iliyoko kwa sasa, naona ni vyema
mkibaki kama mlivyo.
27 Je, umeolewa? Basi usitake talaka. Je, hujaoa? Usitafute
mke.

28 Lakini kama ukioa, hujatenda dhambi; na kama
bikira akiolewa, hajatenda dhambi. Lakini wale wanaooa
watakabiliana na matatizo mengi katika maisha haya, nami
nataka kuwazuilia hayo.

29 Lakini ndugu zangu, nina maana kwamba muda
uliobaki ni mfupi. Tangu sasa wale waliooa waishi kama
wasio na wake;
30 nao wanaoomboleza, kama ambao hawaombolezi;
wenye furaha kama wasiokuwa nayo; wale wanaonunua,
kama vile vitu walivyonunua si mali yao;
31 nao wale wanaoshughulika na vitu vya dunia hii, kama
ambao hawahusiki navyo. Kwa maana dunia hii kama
tunavyoiona sasa inapita.

32 Ningetaka msiwe na masumbufu. Mwanaume ambaye
hajaoa anajishughulisha na mambo ya Bwana, jinsi ya
kumpendeza Bwana.
33 Lakini mwanaume aliyeoa anajishughulisha na mambo
ya dunia, jinsi ya kumfurahisha mkewe,
34 na mawazo yake yamegawanyika. Mwanamke asiye-
olewa hujishughulisha na mambo ya Bwana: lengo lake ni
awe mtakatifu kimwili na kiroho. Lakini yule aliyeolewa
hujishughulisha na mambo ya dunia, jinsi atakavyoweza
kumfurahisha mumewe.
35 Ninasema haya kwa faida yenu wenyewe, sio ili
kuwawekea vizuizi bali mpate kuishi kwa jinsi ilivyo vyema
bila kuvutwa pengine katika kujitoa kwenu kwa Bwana.

36 Kama mtu yeyote anadhani kwamba hamtendei ilivyo
sawa mwanamwali ambaye amemposa, naye akiwa umri
wake unazidi kuendelea na mtu huyo anajisikia kwamba
inampasa kuoa, afanye kama atakavyo. Yeye hatendi
dhambi. Yawapasa waoane.
37 Lakini mwanaume ambaye ameamua moyoni mwake
kutooa bila kulazimishwa na mtu yeyote, bali anaweza
kuzitawala tamaa zake kutomwoa huyo mwanamwali, basi
anafanya ipasavyo.
38 Hivyo basi, mwanaume amwoaye mwanamwali afanya
vyema, lakini yeye asiyemwoa afanya vyema zaidi.

39 Mwanamke aliyeolewa amefungwa na sheria
maadamu mumewe yu hai. Lakini mumewe akifa, basi
mwanamke huyo yuko huru kuolewa na mume mwingine
ampendaye, lakini lazima awe katika Bwana.
40 Lakini kwa maoni yangu, angekuwa na furaha zaidi
akibaki alivyo. Nami nadhani pia nina Roho wa Mungu.

8

Chakula Kilichotolewa Sadaka Kwa Sanamu

1 Sasa kuhusu chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu,
tunajua kwamba "sisi sote tuna ujuzi." Lakini ujuzi
hujivuna, bali upendo hujenga.
2 Mtu yeyote anayedhani kwamba anajua kitu, bado hajui
kama impasavyo kujua.
3 Lakini mtu ampendaye Mungu, hujulikana naye Mungu.
4 Hivyo basi, kuhusu kula chakula kilichotolewa sadaka
kwa sanamu: Tunajua kwamba "Sanamu si kitu chochote
kabisa duniani," na kwamba "Kuna Mungu mmoja tu."
5 Kwa kuwa hata kama wapo hao wanaoitwa miungu,
kama wakiwa mbinguni au duniani (kama ilivyo kweli
wapo "miungu" wengi na "mabwana" wengi),
6 kwetu sisi yuko Mungu mmoja, aliye Baba, ambaye vitu
vyote vyatoka kwake na kwa ajili yake sisi twaishi; na kuna
Bwana mmoja tu, Yesu Kristo, ambaye kwa yeye vitu vyote
vimekuwepo na kwa yeye tunaishi.
7 Lakini si wote wanaojua jambo hili. Baadhi ya
watu bado wamezoea sanamu kuwa halisi hivi kwamba
wanapokula chakula kama hicho wanadhani kimetolewa
sadaka kwa sanamu na kwa kuwa dhamiri zao ni dhaifu,
dhamiri yao inanajisika.
8 Lakini chakula hakituleti karibu na Mungu, wala
hatupotezi chochote tusipokula, wala hatuongezi chochote
kama tukila.
9 Lakini angalieni jinsi mnavyotumia uhuru wenu usije
ukawa kikwazo kwao walio dhaifu.
10 Kwa maana kama mtu yeyote mwenye dhamiri dhaifu
akiwaona ninyi wenye ujuzi huu mkila katika hekalu la
sanamu, je, si atatiwa moyo kula chakula kilichotolewa
sadaka kwa sanamu?
11 Kwa njia hiyo, huyo ndugu mwenye dhamiri dhaifu,
ambaye Kristo alikufa kwa ajili yake, ataangamia kwa
sababu ya ujuzi wenu.
12 Mnapotenda dhambi dhidi ya ndugu zenu kwa njia hii
na kujeruhi dhamiri zao zilizo dhaifu, mnamkosea Kristo.
13 Kwa hiyo, kama kile ninachokula kitamfanya ndugu
yangu aanguke katika dhambi, sitakula nyama kamwe,
nisije nikamfanya ndugu yangu aanguke.

9

Haki Za Mtume

1 Je, mimi si huru? Je, mimi si mtume? Je, mimi
sikumwona Yesu, Bwana wetu? Je, ninyi si matunda ya kazi
yangu katika Bwana?

2 Hata kama mimi si mtume kwa wengine, hakika mimi ni
mtume kwenu, kwa maana ninyi ni mhuri wa utume wangu
katika Bwana.
3 Huu ndio utetezi wangu kwa hao wanaokaa kuni-
hukumu.
4 Je, hatuna haki ya kula na kunywa?
5 Je, hatuna haki ya kusafiri na mke anayeamini, kama
wanavyofanya mitume wengine na ndugu zake Bwana na
Kefa?*
6 Au ni mimi na Barnaba tu inatubidi kufanya kazi ili
tuweze kupata mahitaji yetu?
7 Ni askari yupi aendaye vitani kwa gharama zake
mwenyewe? Ni nani apandaye shamba la mizabibu na
asile matunda yake? Ni nani achungaye kundi na asipate
maziwa yake.
8 Je, nasema mambo haya katika mtazamo wa kibi-
nadamu tu? Je, sheria haisemi vivyo hivyo?
9 Kwa maana imeandikwa katika Sheria ya Mose: "Usim-
funge maksai kinywa apurapo nafaka." Je, Mungu hapa
anahusika na ng'ombe?
10 Je, Mungu hasemi haya hasa kwa ajili yetu? Hakika
yameandikwa kwa ajili yetu, kwa sababu mtu anapolima na
mpuraji akapura nafaka, wote wanapaswa kufanya hivyo
wakiwa na tumaini la kushiriki mavuno.
11 Je, ikiwa sisi tulipanda mbegu ya kiroho miongoni
mwenu, itakuwa ni jambo kubwa iwapo tutavuna vitu vya
mwili kutoka kwenu?
12 Kama wengine wana haki ya kupata msaada kutoka
kwenu, isingepasa tuwe na haki hiyo hata zaidi?
Lakini sisi hatukutumia haki hii. Kinyume chake, tunavu-
milia kila kitu ili tusije tukazuia Injili ya Kristo.
13 Je, hamjui kwamba, watu wafanyao kazi hekaluni hu-
pata chakula chao kutoka hekaluni, nao wale wahudumiao
madhabahuni hushiriki kile kitolewacho madhabahuni?
14 Vivyo hivyo, Bwana ameamuru kwamba wale wanao-
hubiri Injili wapate riziki yao kutokana na Injili.
15 Lakini sijatumia hata mojawapo ya haki hizi. Nami
siandiki haya nikitumaini kwamba mtanifanyia mambo
hayo. Heri nife kuliko mtu yeyote kuninyima huku kujisifu
kwangu.
16 Lakini ninapohubiri Injili siwezi kujisifu maana ni-
nalazimika kuhubiri. Ole wangu nisipoihubiri Injili!
17 Nikihubiri kwa hiari, ninayo thawabu. Lakini kama
si kwa hiari, basi ninachofanya ni kutekeleza tu uwakili
niliowekewa.

---

* **9:5** Yaani Petro.

18 Basi je, thawabu yangu ni nini? Thawabu yangu ni hii:
Ya kwamba katika kuhubiri Injili niitoe bila gharama, bila
kutumia kwa utimilifu uwezo wangu nilio nao katika Injili.
19 Ingawa mimi ni huru, wala si mtumwa wa mtu
yeyote, nimejifanya kuwa mtumwa wa kila mtu, ili niweze
kuwavuta wengi kadri iwezekanavyo.
20 Kwa Wayahudi, nilikuwa kama Myahudi, ili niwapate
Wayahudi. Kwa watu wale walio chini ya sheria, nilikuwa
kama aliye chini ya sheria (ingawa mimi siko chini ya
sheria), ili niweze kuwapata wale walio chini ya sheria.
21 Kwa watu wasio na sheria nilikuwa kama asiye na
sheria (ingawa siko huru mbali na sheria ya Mungu, bali
niko chini ya sheria ya Kristo), ili niweze kuwapata wale
wasio na sheria.
22 Kwa walio dhaifu nilikuwa dhaifu, ili niweze kuwapata
walio dhaifu. Nimekuwa mtu wa hali zote kwa watu wote
ili kwa njia yoyote niweze kuwaokoa baadhi yao.
23 Nafanya haya yote kwa ajili ya Injili, ili nipate kushiriki
baraka zake.
24 Je, hamjui kwamba katika mashindano ya mbio wote
wanaoshindana hukimbia, lakini ni mmoja wao tu apewaye
tuzo? Kwa hiyo kimbieni katika mashindano kwa jinsi
ambavyo mtapata tuzo.
25 Kila mmoja anayeshiriki katika mashindano hufanya
mazoezi makali. Wao hufanya hivyo ili wapokee taji isiy-
odumu, lakini sisi tunafanya hivyo ili kupata taji idumuyo
milele.
26 Kwa hiyo mimi sikimbii kama mtu akimbiaye bila
lengo, sipigani kama mtu anayepiga hewa,
27 la, bali nautesa mwili wangu na kuutumikisha ili
nikiisha kuwahubiria wengine, mimi nisiwe mtu wa
kukataliwa.

10

Onyo Kutoka Historia Ya Waisraeli

1 Ndugu zangu, sitaki mkose kufahamu ukweli huu
kwamba baba zetu walikuwa wote chini ya wingu na
kwamba wote walipita katikati ya bahari.
2 Wote wakabatizwa kuwa wa Mose ndani ya lile wingu
na ndani ya ile bahari.
3 Wote walikula chakula kile kile cha roho,
4 na wote wakanywa kile kile kinywaji cha roho, kwa
maana walikunywa kutoka ule mwamba wa roho uliofu-
atana nao, nao ule mwamba ulikuwa Kristo.
5 Lakini Mungu hakupendezwa na wengi wao, kwa hiyo
miili yao ilitapakaa jangwani.

6 Basi mambo haya yalitokea kama mifano ili kutuzuia
tusiweke mioyo yetu katika mambo maovu kama wao
walivyofanya.
7 Msiwe waabudu sanamu, kama baadhi yao
walivyokuwa, kama ilivyoandikwa, “Watu waliketi chini
kula na kunywa, kisha wakainuka kucheza na kufanya
sherehe za kipagani.”
8 Wala tusifanye uzinzi kama baadhi yao walivyofanya,
wakafa watu 23,000 kwa siku moja.
9 Wala tusimjaribu Kristo, kama baadhi yao walivyofanya,
wakafa kwa kuumwa na nyoka.
10 Msinung’unike kama baadhi yao walivyofanya,
wakaangamizwa na mharabu.
11 Mambo haya yote yaliwapata wao ili yawe mifano kwa
wengine, nayo yaliandikwa ili yatuonye sisi ambao mwisho
wa nyakati umetufikia.
12 Hivyo, yeye ajidhaniaye amesimama, aangalie asian-
guke.
13 Hakuna jaribu lolote lililowapata ambalo si la kawaida
kwa wanadamu. Naye Mungu ni mwaminifu; hataruhusu
mjaribiwe kupita mnavyoweza. Lakini mnapojaribiwa
atawapa njia ya kutokea ili mweze kustahimili.

Karamu Za Sanamu Na Meza Ya Bwana

14 Kwa hiyo wapenzi wangu, zikimbieni ibada za sanamu.
15 Nasema watu wenye ufahamu, amueni wenyewe
kuhusu haya niyasemayo.
16 Je, kikombe cha baraka ambacho tunakibariki, si
ushirika katika damu ya Kristo? Mkate tuumegao, si
ushirika wa mwili wa Kristo?
17 Kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi tu mwili
mmoja, kwa kuwa wote twashiriki mkate mmoja.
18 Waangalieni watu wa Israeli: Je, wale wote walao
dhabihu si ni wale watendao kazi madhabahuni?
19 Je, nina maana kwamba kafara iliyotolewa kwa sanamu
ni kitu chenye maana yoyote? Au kwamba sanamu ni kitu
chenye maana yoyote?
20 La hasha! Lakini kafara za watu wasiomjua Mungu
hutolewa kwa mashetani, wala si kwa Mungu. Nami sitaki
ninyi mwe na ushirika na mashetani.
21 Hamwezi kunywa katika kikombe cha Bwana na cha
mashetani pia. Hamwezi kuwa na sehemu katika meza ya
Bwana na katika meza ya mashetani pia.
22 Je, tunataka kuamsha wivu wa Bwana? Je, sisi tuna
nguvu kuliko yeye?

Fanyeni Yote Kwa Utukufu Wa Mungu

23 “Vitu vyote ni halali,” lakini si vitu vyote vilivyo na
faida. “Vitu vyote ni halali,” lakini si vyote vinavyojenga.
24 Mtu yeyote asitafute yaliyo yake mwenyewe, bali kila
mtu atafute yale yanayowafaa wengine.
25 Kuleni chochote kinachouzwa sokoni, bila kuuliza swali
lolote kwa ajili ya dhamiri.
26 Kwa maana, “Dunia na vyote vilivyomo ni mali ya
Bwana.”
27 Kama ukikaribishwa chakula na mtu asiyeamini nawe
ukikubali kwenda, kula kila kitu kitakachowekwa mbele
yako bila kuuliza maswali kwa ajili ya dhamiri.
28 Lakini kama mtu yeyote akikuambia, “Hiki kime-
tolewa kafara kwa sanamu,” basi usikile kwa ajili ya huyo
aliyekuambia na kwa ajili ya dhamiri.
29 Nina maana dhamiri ya huyo aliyekuambia, wala si
kwa ajili ya dhamiri yako. Lakini kwa nini uhuru wangu
uhukumiwe na dhamiri ya mtu mwingine?
30 Kama nikila kwa shukrani, kwa nini nashutumiwa kwa
kile ambacho kwa hicho ninamshukuru Mungu?
31 Basi, lolote mfanyalo, kama ni kula au kunywa, fanyeni
yote kwa utukufu wa Mungu.
32 Msiwe kikwazo kwa mtu yeyote, wawe Wayahudi au
Wayunani, au kwa kanisa la Mungu,
33 kama hata mimi ninavyojaribu kumpendeza kila mtu
kwa kila namna. Kwa maana sitafuti mema kwa ajili yangu
mwenyewe bali kwa ajili ya wengi, ili waweze kuokolewa.

11

1 Igeni mfano wangu, kama ninavyouiga mfano wa Kristo.

Utaratibu Katika Kuabudu

2 Ninawasifu kwa kuwa mnanikumbuka katika kila jambo
na kwa kushika mafundisho niliyowapa.
3 Napenda mfahamu kwamba kichwa cha kila
mwanaume ni Kristo, na kichwa cha mwanamke ni
mwanaume, nacho kichwa cha Kristo ni Mungu.
4 Kila mwanaume anayeomba au kutoa unabii akiwa
amefunika kichwa chake, anakiaibisha kichwa chake.
5 Naye kila mwanamke anayeomba au kutoa unabii
pasipo kufunika kichwa chake, anakiaibisha kichwa chake,
kwani ni sawa na yeye aliyenyoa nywele.
6 Kama mwanamke hatajifunika kichwa chake, basi
inampasa kunyoa nywele zake. Lakini kama ni aibu kwa
mwanamke kukata au kunyoa nywele zake, basi afunike
kichwa chake.

7 Haimpasi mwanaume kufunika kichwa chake kwa kuwa
yeye ni mfano wa Mungu na utukufu wa Mungu, lakini
mwanamke ni utukufu wa mwanaume.
8 Kwa maana mwanaume hakutoka kwa mwanamke, bali
mwanamke alitoka kwa mwanaume.
9 Wala mwanaume hakuumbwa kwa ajili ya mwanamke,
bali mwanamke kwa ajili ya mwanaume.
10 Kwa sababu hii na kwa sababu ya malaika, inampasa
mwanamke awe na ishara ya mamlaka juu yake.
11 Lakini katika Bwana, mwanamke hajitegemei pasipo
mwanaume na mwanaume hajitegemei pasipo mwanamke.
12 Kama vile mwanamke alivyoumbwa kutoka kwa
mwanaume, vivyo hivyo mwanaume huzaliwa na
mwanamke. Lakini vitu vyote vyatoka kwa Mungu.
13 Hukumuni ninyi wenyewe: Je, inafaa kwa mwanamke
kumwomba Mungu bila kufunika kichwa chake?
14 Je, maumbile ya asili hayatufundishi kuwa ni aibu kwa
mwanaume kuwa na nywele ndefu?
15 Lakini mwanamke akiwa na nywele ndefu ni utukufu
kwake? Kwa maana mwanamke amepewa nywele ndefu ili
kumfunika.
16 Kama mtu anataka kubishana juu ya jambo hili, sisi
wala makanisa ya Mungu hatutambui desturi nyingine.

Matumizi Mabaya Ya Meza Ya Bwana

17 Basi katika maagizo yafuatayo, siwezi kuwasifu, kwa
sababu mkutanikapo si kwa ajili ya faida bali kwa hasara.
18 Kwanza, mnapokutana kama kanisa, nasikia kwamba
kuna mgawanyiko miongoni mwenu, nami kwa kiasi fulani
nasadiki kuwa ndivyo ilivyo.
19 Bila shaka lazima pawe na tofauti miongoni mwenu ili
kuonyesha ni nani anayekubaliwa na Mungu.
20 Mkutanikapo pamoja si chakula cha Bwana mna-
chokula,
21 kwa kuwa mnapokula, kila mmoja wenu anakula bila
kuwangoja wengine. Mmoja hukaa njaa na mwingine
analewa.
22 Je, hamna nyumbani kwenu ambako mnaweza kula na
kunywa? Au mnalidharau kanisa la Mungu na kuwadhalil-
isha wale wasio na kitu? Niwaambie nini? Je, niwasifu juu
ya jambo hili? La, hasha!

Kuanzishwa Kwa Meza Ya Bwana
(Mathayo 26:26-29; Marko 14:22-25; Luka 22:14-20)

23 Kwa maana mimi nilipokea kutoka kwa Bwana yale
niliyowapa ninyi, kwamba Bwana Yesu, usiku ule alipos-
alitiwa, alitwaa mkate,

24 naye akiisha kushukuru, akaumega, akasema, **“Huu ndio mwili wangu, uliotolewa kwa ajili yenu. Fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.”**
25 Vivyo hivyo baada ya kula, akakitwaa kikombe, akisema, **“Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu. Fanyeni hivi kila mnywapo, kwa ukumbusho wangu.”**
26 Maana kila mlapo mkate huu na kunywea kikombe hiki, mnatangaza mauti ya Bwana mpaka ajapo.

Kushiriki Meza Ya Bwana Isivyostahili

27 Kwa hiyo, mtu yeyote alaye mkate huo au kukinywea kikombe hicho cha Bwana isivyostahili, atakuwa na hatia ya dhambi juu ya mwili na damu ya Bwana.
28 Inampasa mtu ajichunguze mwenyewe, kabla ya kula mkate na kukinywea kikombe.
29 Kwa maana mtu yeyote alaye na kunywa pasipo kuutambua mwili wa Bwana, hula na kunywa hukumu juu yake mwenyewe.
30 Hii ndiyo sababu wengi miongoni mwenu ni wagonjwa na dhaifu na wengine wenu hata wamekufa.
31 Lakini kama tungejichunguza wenyewe tusingehukumiwa.
32 Tunapohukumiwa na Bwana, tunaadibishwa ili tusije tukahukumiwa pamoja na ulimwengu.
33 Kwa hiyo, ndugu zangu, mkutanikapo pamoja ili kula, mngojane.
34 Kama mtu akiwa na njaa, ale nyumbani kwake ili mkutanapo pamoja msije mkahukumiwa.
Nami nitakapokuja nitawapa maelekezo zaidi.

12

Karama Za Rohoni

1 Basi ndugu zangu, kuhusu karama za rohoni, sitaki mkose kufahamu.
2 Mnajua kwamba mlipokuwa watu wasiomjua Mungu, kwa njia moja au ingine mlishawishika na kupotoshwa mkielekezwa kwa sanamu zisizonena.
3 Kwa hiyo nawaambieni ya kuwa hakuna mtu anayeongozwa na Roho wa Mungu anayeweza kusema, “Yesu na alaaniwe.” Pia hakuna mtu awezaye kusema, “Yesu ni Bwana,” isipokuwa ameongozwa na Roho Mtakatifu.
4 Kuna aina mbalimbali za karama, lakini Roho ni yule yule.
5 Kuna huduma za aina mbalimbali, lakini Bwana ni yule yule.

6 Kisha kuna tofauti za kutenda kazi, lakini ni Mungu yule
yule atendaye kazi zote kwa watu wote.

7 Basi kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa faida ya
wote.
8 Maana mtu mmoja kwa Roho hupewa neno la hekima
na mwingine neno la maarifa kwa Roho huyo huyo.
9 Mtu mwingine imani kwa huyo Roho na mwingine
karama za kuponya kwa huyo Roho mmoja.
10 Kwa mwingine matendo ya miujiza, kwa mwingine
unabii kwa mwingine kupambanua roho, kwa mwingine
aina mbalimbali za lugha, na kwa mwingine bado, tafsiri
za lugha.
11 Haya yote hufanywa na huyo huyo Roho mmoja, Roho
naye humgawia kila mtu, kama apendavyo.

Mwili Mmoja, Wenye Viungo Vingi

12 Kama vile mwili ulivyo mmoja nao una viungo vingi,
navyo viungo vyote vya mwili ingawa ni vingi, ni mwili
mmoja, vivyo hivyo na Kristo.
13 Kwa maana katika Roho mmoja wote tulibatizwa katika
mwili mmoja, kama ni Wayahudi au Wayunani, kama ni
watumwa au watu huru, nasi sote tulinyweshwa Roho
mmoja.

14 Basi mwili si kiungo kimoja, bali ni viungo vingi.
15 Kama mguu ungesema, “Kwa kuwa mimi si mkono
basi mimi si wa mwili,” hiyo isingefanya huo mguu usiwe
sehemu ya mwili.
16 Na kama sikio lingesema, “Kwa kuwa mimi si jicho,
basi mimi si wa mwili,” hiyo isingefanya hilo sikio lisiwe
sehemu ya mwili.
17 Kama mwili wote ungelikuwa jicho, kusikia kungekuwa
wapi? Au kama mwili wote ungelikuwa sikio, kunusa
kungekuwa wapi?
18 Lakini kama ilivyo, Mungu ameweka viungo katika
mwili, kila kimoja kama alivyopenda.
19 Kama vyote vingekuwa kiungo kimoja, mwili
ungekuwa wapi?
20 Kama ulivyo, una viungo vingi, lakini mwili ni mmoja.

21 Jicho haliwezi kuuambia mkono, “Sina haja nawe!”
Wala kichwa hakiwezi kuiambia miguu, “Sina haja na
ninyi!”
22 Lakini badala yake, vile viungo vya mwili vinavy-
oonekana kuwa dhaifu, ndivyo ambavyo ni vya muhimu
sana.

23 Navyo vile viungo tunavyoviona havina heshima,
ndivyo tunavipa heshima maalum. Vile viungo vya mwili
ambavyo havina uzuri, tunavipa heshima ya pekee;
24 wakati vile viungo vyenye uzuri havihitaji utunzaji wa
pekee. Lakini Mungu ameviweka pamoja viungo vya mwili
na akavipa heshima zaidi vile vilivyopungukiwa,
25 ili pasiwe na mafarakano katika mwili, bali viungo
vyote vihudumiane kwa usawa kila kimoja na mwenzake.
26 Kama kiungo kimoja kikiumia, viungo vyote huumia
pamoja nacho, kama kiungo kimoja kikipewa heshima,
viungo vyote hufurahi pamoja nacho.
27 Sasa ninyi ni mwili wa Kristo na kila mmoja wenu ni
sehemu ya huo mwili.
28 Mungu ameweka katika kanisa, kwanza mitume, pili
manabii, tatu walimu, kisha watenda miujiza, pia karama
za kuponya, karama za kusaidiana, karama za uongozi, aina
mbalimbali za lugha.
29 Je, wote ni mitume? Je, wote ni manabii? Je, wote ni
walimu? Je, wote wanatenda miujiza?
30 Je, wote wana karama ya kuponya? Je, wote hunena
kwa lugha mpya? Je, wote wanatafsiri?
31 Basi tamanini sana karama zilizo kuu.
Nami nitawaonyesha njia iliyo bora zaidi.

13

Karama Ya Upendo

1 Hata kama nitasema kwa lugha za wanadamu na za
malaika, kama sina upendo, nimekuwa kengele inayolialia
au toazi livumalo.
2 Ningekuwa na karama ya unabii na kujua siri zote
na maarifa yote, hata kama nina imani kiasi cha kuweza
kuhamisha milima, kama sina upendo, mimi si kitu.
3 Kama nikitoa mali yote niliyo nayo na kama nikijitolea
mwili wangu uchomwe moto, kama sina upendo, hainifaidi
kitu.
4 Upendo huvumilia, upendo hufadhili, upendo hauoni
wivu, hauna majivuno, hauna kiburi.
5 Haukosi kuwa na adabu, hautafuti mambo yake,
haukasiriki upesi, hauweki kumbukumbu ya mabaya.
6 Upendo haufurahii mabaya bali hufurahi pamoja na
kweli.
7 Upendo huvumilia yote, huamini yote, hutumaini yote,
hustahimili yote.
8 Upendo haushindwi kamwe. Lakini ukiwepo unabii,
utakoma; zikiwepo lugha, zitakoma; yakiwepo maarifa,
yatapita.

9 Kwa maana tunafahamu kwa sehemu na tunatoa unabii
kwa sehemu.
10 Lakini ukamilifu ukija, yale yasiyo kamili hutoweka.
11 Nilipokuwa mtoto, nilisema kama mtoto, niliwaza
kama mtoto, nilifikiri kama mtoto. Nilipokuwa mtu mzima
niliacha mambo ya kitoto.
12 Kwa maana sasa tunaona taswira kama kwa kioo,
lakini wakati huo tutaona wazi. Sasa nafahamu kwa
sehemu, wakati huo nitafahamu kikamilifu, kama vile mimi
ninavyofahamika kikamilifu.
13 Basi sasa, yanadumu mambo haya matatu: Imani,
tumaini na upendo. Lakini lililo kuu miongoni mwa haya
matatu ni upendo.

14

Karama Za Unabii Na Lugha

1 Fuateni upendo na kutaka sana karama za roho, hasa
karama ya unabii.
2 Kwa maana mtu yeyote anayesema kwa lugha, hasemi
na wanadamu bali anasema na Mungu. Kwa kuwa hakuna
mtu yeyote anayemwelewa, kwani anasema mambo ya siri
kwa roho.
3 Lakini anayetoa unabii anasema na watu akiwajenga,
kuwatia moyo na kuwafariji.
4 Anenaye kwa lugha hujijenga mwenyewe, bali atoaye
unabii hulijenga kanisa.
5 Ningependa kila mmoja wenu anene kwa lugha lakini
ningependa zaidi nyote mtoe unabii. Kwa kuwa yeye atoaye
unabii ni mkuu kuliko anenaye kwa lugha, isipokuwa
atafsiri, ili kanisa lipate kujengwa.
6 Sasa ndugu zangu, kama nikija kwenu nikasema kwa
lugha mpya nitawafaidia nini kama sikuwaletea ufunuo au
neno la maarifa au unabii au mafundisho?
7 Hata vitu visivyo na uhai vitoapo sauti, kama vile
filimbi au kinubi, mtu atajuaje ni wimbo gani unaoimbwa
kusipokuwa na tofauti ya upigaji?
8 Tena kama tarumbeta haitoi sauti inayoeleweka, ni nani
atakayejiandaa kwa ajili ya vita?
9 Vivyo hivyo na ninyi, kama mkinena maneno yasiy-
oeleweka katika akili, mtu atajuaje mnalosema? Kwa
maana mtakuwa mnasema hewani tu.
10 Bila shaka ziko sauti nyingi ulimwenguni, wala hakuna
isiyo na maana.
11 Basi kama sielewi maana ya hiyo sauti, nitakuwa mgeni
kwa yule msemaji, naye atakuwa mgeni kwangu.

12 Vivyo hivyo na ninyi. Kwa kuwa mnatamani kuwa na
karama za rohoni, jitahidini kuzidi sana katika karama kwa
ajili ya kulijenga kanisa.
13 Kwa sababu hii, yeye anenaye kwa lugha na aombe
kwamba apate kutafsiri kile anachonena.
14 Kwa maana nikiomba kwa lugha, roho yangu inaomba,
lakini akili yangu haina matunda.
15 Nifanyeje basi? Nitaomba kwa roho, na pia nitaomba
kwa akili yangu. Nitaimba kwa roho na nitaimba kwa akili
yangu pia.
16 Ikiwa unabariki kwa roho, mtu mwingine atakayejikuta
miongoni mwa hao wasiojua, atawezaje kusema "Amen"
katika kushukuru kwako, wakati haelewi unachosema?
17 Mnaweza kuwa mnatoa shukrani kweli, sawa, lakini
huyo mtu mwingine hajengeki.
18 Namshukuru Mungu kwamba mimi nanena kwa lugha
kuliko ninyi nyote.
19 Lakini ndani ya kanisa ni afadhali niseme maneno
matano ya kueleweka ili niwafundishe wengine kuliko
kusema maneno 10,000 kwa lugha.
20 Ndugu zangu, msiwe kama watoto katika kufikiri
kwenu, afadhali kuhusu uovu mwe kama watoto wachanga,
lakini katika kufikiri kwenu, mwe watu wazima.
21 Katika Sheria imeandikwa kwamba:
"Kupitia kwa watu wenye lugha ng'eni
na kupitia midomo ya wageni,
nitasema na watu hawa,
lakini hata hivyo hawatanisikiliza,"
asema Bwana.
22 Basi kunena kwa lugha ni ishara, si kwa watu
waaminio, bali kwa wasioamini, wakati unabii si kwa ajili
ya wasioamini, bali kwa ajili ya waaminio.
23 Kwa hiyo kama kanisa lote likikutana na kila mmoja
akanena kwa lugha, kisha wakaingia wageni wasioelewa
wasioamini, je, hawatasema kwamba wote mna wazimu?
24 Lakini kama mtu asiyeamini au asiyeelewa akiingia
wakati kila mtu anatoa unabii, ataaminishwa na watu wote
kuwa yeye ni mwenye dhambi na kuhukumiwa na wote,
25 nazo siri za moyo wake zitawekwa wazi. Kwa hiyo
ataanguka chini na kumwabudu Mungu akikiri, "Kweli
Mungu yuko katikati yenu!"

Kumwabudu Mungu Kwa Utaratibu

26 Basi tuseme nini ndugu zangu? Mnapokutana pamoja,
kila mmoja ana wimbo, au neno la mafundisho, au ufunuo,

lugha mpya au atatafsiri. Mambo yote yatendeke kwa ajili
ya kulijenga kanisa.
27 Kama mtu yeyote akinena kwa lugha, basi waseme
watu wawili au watatu si zaidi, mmoja baada ya mwingine
na lazima awepo mtu wa kutafsiri.
28 Lakini kama hakuna mtu wa kutafsiri, hao watu
na wanyamaze kimya kanisani na wanene na nafsi zao
wenyewe na Mungu.
29 Manabii wawili au watatu wanene na wengine wapime
yale yasemwayo.
30 Kama mtu yeyote aliyeketi karibu, akipata ufunuo, basi
yule wa kwanza na anyamaze.
31 Kwa maana wote mnaweza kutoa unabii, mmoja baada
ya mwingine, ili kila mtu apate kufundishwa na kutiwa
moyo.
32 Roho za manabii huwatii manabii.
33 Kwa maana Mungu si Mungu wa machafuko bali ni
Mungu wa amani.

Kama ilivyo katika makusanyiko yote ya watakatifu,
34 wanawake wanapaswa kuwa kimya kanisani.
Hawaruhusiwi kusema, bali wanyenyekee kama sheria
isemavyo.
35 Kama wakitaka kuuliza kuhusu jambo lolote,
wawaulize waume zao nyumbani. Kwa maana ni aibu
kwa mwanamke kuzungumza kanisani.
36 Je, neno la Mungu lilianzia kwenu? Au ni ninyi tu
ambao neno la Mungu limewafikia?
37 Kama mtu yeyote akidhani kwamba yeye ni nabii,
au ana karama za rohoni, basi na akubali kwamba haya
ninayoandika ni maagizo kutoka kwa Bwana.
38 Kama mtu akipuuza jambo hili yeye mwenyewe atapu-
uzwa.
39 Kwa hiyo ndugu zangu, takeni sana kutoa unabii na
msikataze watu kusema kwa lugha.
40 Lakini kila kitu kitendeke kwa heshima na kwa utarat-
ibu.

15

Kufufuka Kwa Kristo

1 Basi ndugu zangu nataka niwakumbushe kuhusu Injili
niliyowahubiria, mkaipokea na ambayo katika hiyo mmes-
imama.
2 Kwa Injili hii mnaokolewa mkishikilia kwa uthabiti neno
nililowahubiria ninyi. La sivyo, mmeamini katika ubatili.

3 Kwa maana yale niliyopokea ndiyo niliyowapa ninyi,
kama yenye umuhimu wa kwanza: Kwamba Kristo alikufa
kwa ajili ya dhambi zetu, kama yasemavyo Maandiko,
4 ya kuwa alizikwa na alifufuliwa siku ya tatu, kama
yasemavyo Maandiko,
5 na kwamba alimtokea Kefa,* kisha akawatokea wale
kumi na wawili.
6 Baadaye akawatokea wale ndugu waumini zaidi ya 500
kwa pamoja, ambao wengi wao bado wako hai, ingawa
wengine wamelala.
7 Ndipo akamtokea Yakobo na kisha mitume wote.
8 Mwisho wa wote, akanitokea mimi pia, ambaye ni kama
aliyezaliwa si kwa wakati wake.
9 Kwa maana mimi ndiye mdogo kuliko mitume wote,
nisiyestahili kuitwa mtume, kwa sababu nililitesa kanisa la
Mungu.
10 Lakini kwa neema ya Mungu nimekuwa hivi nilivyo na
neema yake kwangu haikuwa kitu bure. Bali nilizidi sana
kufanya kazi kuliko mitume wote, lakini haikuwa mimi, bali
ni ile neema ya Mungu iliyokuwa pamoja nami.
11 Hivyo basi, kama ilikuwa mimi au wao, hili ndilo
tunalohubiri, na hili ndilo mliloamini.

Ufufuo Wa Wafu

12 Basi kama tumehubiri ya kwamba Kristo alifufuliwa
kutoka kwa wafu, mbona baadhi yenu mnasema hakuna
ufufuo wa wafu?
13 Lakini kama hakuna ufufuo wa wafu, basi hata Kristo
hakufufuliwa.
14 Tena ikiwa Kristo hakufufuliwa kutoka kwa wafu,
kuhubiri kwetu kumekuwa ni bure na imani yenu ni batili.
15 Zaidi ya hayo, twaonekana kuwa mashahidi wa
uongo kuhusu Mungu, kwa sababu tumeshuhudia kumhusu
Mungu kwamba alimfufua Kristo kutoka kwa wafu, lakini
hilo haliwezi kuwa kweli kama wafu hawafufuliwi.
16 Kwa kuwa kama wafu hawafufuliwi, basi hata Kristo
hajafufuka.
17 Tena kama Kristo hajafufuliwa, imani yenu ni batili;
nanyi bado mko katika dhambi zenu.
18 Hivyo basi, wote waliolala katika Kristo wamepotea.
19 Ikiwa tumaini letu ndani ya Kristo ni kwa ajili ya
maisha haya tu, sisi tunastahili kuhurumiwa kuliko watu
wote.
20 Lakini kweli Kristo amefufuliwa kutoka kwa wafu,
tunda la kwanza la wale wote waliolala.

---

* **15:5** Yaani Petro.

21 Kwa maana kama vile mauti ilivyokuja kwa njia ya mtu
mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya
mtu mmoja.
22 Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote
wanakufa, vivyo hivyo katika Kristo wote watafanywa hai.
23 Lakini kila mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la
kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokuja.
24 Ndipo mwisho utafika, wakati atakapomkabidhi Mungu
Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mam-
laka na nguvu.
25 Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe ame-
waweka adui zake wote chini ya miguu yake.
26 Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti.
27 Kwa maana Mungu "ameweka vitu vyote chini ya
miguu yake." Lakini isemapo kwamba "vitu vyote"
vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu aliyetiisha
vitu vyote chini ya Kristo hayumo miongoni mwa hivyo
vilivyotiishwa.
28 Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo
Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake yeye aliyetiisha
vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote.
29 Basi kama hakuna ufufuo, watafanyaje wale waba-
tizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe,
mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao?
30 Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila
saa?
31 Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu
Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku.
32 Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na
wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida
gani? Kama wafu hawafufuliwi,
"Tuleni na kunywa,
kwa kuwa kesho tutakufa."
33 Msidanganyike: "Ushirika na watu wabaya huharibu
tabia njema."
34 Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende
dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu.
Nasema mambo haya ili mwone aibu.

Mwili Wa Ufufuo

35 Lakini mtu anaweza kuuliza, "Wafu wafufuliwaje?
Watakuwa na mwili wa namna gani?"
36 Ninyi wapumbavu kiasi gani? Mpandacho hakiwi hai
kama hakikufa.
37 Mpandapo, hampandi mwili ule utakao kuwa, bali
mwapanda mbegu tu, pengine ya ngano au ya kitu kingine.

38 Lakini Mungu huipa mbegu umbo kama alivyokusudia
mwenyewe na kila aina ya mbegu huipa umbo lake.
39 Kwa maana nyama zote si za aina moja. Binadamu
wana nyama ya aina moja, wanyama wana aina nyingine,
kadhalika ndege na samaki wana nyama tofauti.
40 Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani, lakini
fahari wa ile miili ya mbinguni ni wa aina moja na fahari
wa ile miili ya duniani ni wa aina nyingine.
41 Jua lina fahari ya aina moja, mwezi nao una fahari yake
na nyota pia, nazo nyota hutofautiana katika fahari.
42 Hivyo ndivyo itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa
wafu. Ule mwili wa kuharibika uliopandwa, utafufuliwa
usioharibika,
43 unapandwa katika aibu, unafufuliwa katika utukufu,
unapandwa katika udhaifu, unafufuliwa katika nguvu,
44 unapandwa mwili wa asili, unafufuliwa mwili wa
kiroho.
Kama kuna mwili wa asili, basi kuna mwili wa kiroho pia.
45 Kwa hiyo imeandikwa, “Mtu wa kwanza Adamu al-
ifanyika kiumbe hai”; Adamu wa mwisho, yeye ni roho
iletayo uzima.
46 Lakini si ule wa kiroho uliotangulia, bali ni ule wa asili,
kisha ule wa kiroho.
47 Mtu wa kwanza aliumbwa kwa mavumbi ya ardhini,
mtu wa pili alitoka mbinguni.
48 Kama vile alivyokuwa yule wa ardhini, ndivyo walivyo
wale walio wa ardhini; na kwa vile alivyo mtu yule
aliyetoka mbinguni, ndivyo walivyo wale walio wa mbin-
guni.
49 Kama vile tulivyochukua mfano wa mtu wa ardhini,
ndivyo tutakavyochukua mfano wa yule mtu aliyetoka
mbinguni.
50 Ndugu zangu nisemalo ni hili: nyama na damu havi-
wezi kuurithi ufalme wa Mungu, wala kuharibika kurithi
kutokuharibika.
51 Sikilizeni, nawaambia siri: Sote hatutalala, lakini sote
tutabadilishwa
52 ghafula, kufumba na kufumbua, parapanda ya mwisho
itakapolia. Kwa kuwa parapanda italia, nao wafu watafu-
fuliwa na miili isiyoharibika, nasi tutabadilishwa.
53 Kwa maana mwili huu wa kuharibika lazima uvae
kutokuharibika, nao huu wa kufa lazima uvae kutokufa.
54 Kwa hiyo, mwili huu wa kuharibika utakapovaa ku-
tokuharibika, nao huu mwili wa kufa utakapovaa kutok-
ufa, ndipo lile neno lililoandikwa litakapotimia: “Mauti
imemezwa kwa kushinda.”

55 “Kuko wapi, ee mauti, kushinda kwako?
Uko wapi, ee mauti, uchungu wako?”
56 Uchungu wa mauti ni dhambi na nguvu ya dhambi ni
sheria.
57 Lakini ashukuriwe Mungu, yeye atupaye ushindi kwa njia
ya Bwana wetu Yesu Kristo.
58 Kwa hiyo, ndugu zangu wapenzi, simameni imara,
msitikisike, mzidi sana katika kuitenda kazi ya Bwana, kwa
maana mnajua ya kuwa, kazi yenu katika Bwana si bure.

16

Changizo Kwa Ajili Ya Watakatifu

1 Basi kuhusu changizo kwa ajili ya watakatifu: Kama
nilivyoyaagiza makanisa ya Galatia, fanyeni vivyo hivyo.
2 Siku ya kwanza ya kila juma, kila mmoja wenu atenge
kiasi cha fedha, kulingana na mapato yake na fedha
hizo aziweke akiba, ili nitakapokuja pasiwe na lazima ya
kufanya mchango.
3 Kwa hiyo nitakapowasili, nitawapa wale mtakaowach-
agua barua za kuwatambulisha, ili kuwatuma wapeleke
zawadi zenu huko Yerusalemu.
4 Kama ikionekana ni vyema na mimi niende, basi hao
watu watafuatana nami.

Mahitaji Binafsi

5 Baada ya kupitia Makedonia nitakuja kwenu, maana
ninakusudia kupitia Makedonia.
6 Huenda nitakaa nanyi kwa muda, au hata kukaa nanyi
kipindi chote cha baridi, ili mweze kunisaidia katika safari
yangu, popote niendapo.
7 Kwa maana sitaki niwaone sasa na kupita tu; natarajia
kuwa nanyi kwa muda wa kutosha, kama Bwana akipenda.
8 Lakini nitakaa Efeso mpaka wakati wa Pentekoste,
9 kwa maana mlango mkubwa umefunguliwa kwangu
kufanya kazi yenye matunda, nako huko kuna adui wengi
wanaonipinga.
10 Ikiwa Timotheo atakuja kwenu, hakikisheni kwamba
hana hofu yoyote akiwa nanyi, kwa sababu anafanya kazi
ya Bwana, kama mimi nifanyavyo.
11 Basi asiwepo mtu atakayekataa kumpokea.
Msafirisheni kwa amani ili aweze kunijia tena. Namtarajia
pamoja na ndugu.
12 Basi kwa habari za ndugu yetu Apolo, nimemsihi kwa
bidii aje kwenu pamoja na hao ndugu. Ingawa alikuwa
hapendi kabisa kuja sasa, lakini atakuja apatapo nafasi.

Maneno Ya Mwisho

13 Kesheni, simameni imara katika imani, fanyeni kiume,
kuweni mashujaa kuweni hodari.
14 Fanyeni kila kitu katika upendo.
15 Ninyi mnajua kwamba watu wa nyumbani mwa Ste-
fana ndio waliokuwa wa kwanza kuamini katika Akaya, nao
wamejitoa kwa ajili ya kuwahudumia watakatifu. Ndugu
nawasihi,
16 mjitie katika kuwahudumia watu kama hawa na kila
mmoja aingiaye kwenye kazi na kuifanya kwa bidii.
17 Nilifurahi wakati Stefana, Fortunato na Akaiko
walipofika, kwa sababu wamenipatia yale niliyopungukiwa
kutoka kwenu.
18 Kwa kuwa waliiburudisha roho yangu na zenu pia.
Watu kama hawa wanastahili kutambuliwa.

Salamu Za Mwisho

19 Makanisa ya Asia yanawasalimu. Akila na Prisila,*
pamoja na kanisa lililoko nyumbani kwao wanawasalimu
sana katika Bwana.
20 Ndugu wote walioko hapa wanawasalimu. Salimianeni
kwa busu takatifu.
21 Mimi, Paulo, naandika salamu hizi kwa mkono wangu
mwenyewe.
22 Kama mtu yeyote hampendi Bwana Yesu Kristo, na
alaaniwe. Bwana wetu, njoo.†
23 Neema ya Bwana Yesu iwe nanyi.
24 Upendo wangu uwe nanyi nyote katika Kristo Yesu.
Amen.

---

* **16:19** Prisila kwa Kiyunani ni Priska, hivyo tafsiri nyingine zimemuita Priska.
† **16:22** Kwa Kiaramu ni *Marana tha.*

2 Wakorintho

Salamu

1 Barua hii ni kutoka kwangu mimi Paulo, mtume wa
Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, na Timotheo ndugu
yetu,
Kwa kanisa la Mungu lililoko Korintho, pamoja na
watakatifu wote walioko Akaya yote:
2 Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa
Bwana Yesu Kristo iwe nanyi.

Mungu Wa Faraja Yote

3 Ahimidiwe Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo,
Baba wa huruma na Mungu wa faraja yote.
4 Yeye hutufariji katika taabu zetu, ili tuweze kuwafariji
walio katika taabu yoyote kwa faraja ambayo sisi wenyewe
tumepokea kutoka kwa Mungu.
5 Kama vile mateso ya Kristo yanavyozidi ndani ya maisha
yetu, hivyo ndivyo faraja yetu inavyofurika kwa njia ya
Kristo.
6 Kama tunataabika, ni kwa ajili ya faraja na wokovu
wenu; kama tukifarijiwa, ni kwa ajili ya faraja yenu,
iwaleteayo saburi ya mateso yale yale yanayotupata.
7 Nalo tumaini letu kwenu ni thabiti, kwa sababu tunajua
kwamba kama vile mnavyoshiriki mateso yetu, ndivyo pia
mnavyoshiriki katika faraja yetu.
8 Ndugu wapendwa, hatutaki mkose kujua kuhusu zile
taabu tulizopata huko Asia. Kwa maana tulilemewa na
mizigo sana, kiasi cha kushindwa kuvumilia, hata tulikata
tamaa ya kuishi.
9 Kwa kweli, mioyoni mwetu tulihisi tumekabiliwa na
hukumu ya kifo, ili tusijitegemee sisi wenyewe bali tumtege-
mee Mungu afufuaye wafu.
10 Yeye aliyetuokoa kwenye hatari kubwa ya kifo na
atatuokoa tena. Kwake yeye tumeweka tumaini letu
kwamba ataendelea kutuokoa.
11 Kama vile mlivyoungana kusaidiana nasi katika
maombi, hivyo wengi watatoa shukrani kwa niaba yetu kwa
ajili ya baraka za neema tulizopata kwa majibu ya maombi
ya wengi.

Paulo Aahirisha Ziara

12 Basi haya ndiyo majivuno yetu: Dhamiri yetu ina-
tushuhudia kwamba tumeenenda katika ulimwengu na
hasa katika uhusiano wetu na ninyi, katika utakatifu na

uaminifu utokao kwa Mungu. Hatukufanya hivyo kwa
hekima ya kidunia bali kwa neema ya Mungu.
13 Kwa maana hatuwaandikii mambo ambayo hamwezi
kusoma au kuyaelewa. Natumaini kwamba,
14 kama vile mlivyotuelewa kwa sehemu, mtakuja
kuelewa kwa ukamilifu ili mweze kujivuna kwa ajili yetu,
kama na sisi tutakavyojivuna kwa ajili yenu katika siku ya
Bwana Yesu.
15 Kwa kuwa nilikuwa na uhakika wa mambo haya,
nilitaka nije kwenu kwanza, ili mpate faida mara mbili.
16 Nilipanga kuwatembelea nikiwa safarini kwenda Make-
donia na kurudi tena kwenu nikitoka Makedonia, ili
mnisafirishe katika safari yangu ya kwenda Uyahudi.
17 Nilipopanga jambo hili, je, nilikuwa kigeugeu? Au
ninafanya mipango yangu kwa hali ya mwili, ili niseme,
“Ndiyo, ndiyo” na “Siyo, siyo” wakati huo huo?
18 Hakika kama Mungu alivyo mwaminifu, maneno yetu
kwenu hayajawa “Ndiyo na Siyo.”
19 Kwa kuwa Yesu Kristo, Mwana wa Mungu, ambaye
tulimhubiri kwenu: Mimi, Silvano* na Timotheo, hakuwa
“Ndiyo” na “Siyo,” bali kwake yeye siku zote ni “Ndiyo.”
20 Kwa maana ahadi zote za Mungu zilizo katika Kristo ni
“Ndiyo.” Kwa sababu hii ni kwake yeye tunasema “Amen”
kwa utukufu wa Mungu.
21 Basi ni Mungu atufanyaye sisi pamoja nanyi kusimama
imara katika Kristo. Ametutia mafuta
22 kwa kututia muhuri wake na kutupa Roho wake
mioyoni mwetu kuwa rehani kwa ajili ya kututhibitishia
kile kijacho.
23 Mungu ni shahidi wangu kwamba ilikuwa ni kwa ajili
ya kuwahurumia ninyi sikurudi Korintho.
24 Si kwamba tunatawala imani yenu, bali twatenda kazi
pamoja nanyi kwa ajili ya furaha yenu, kwa sababu ni kwa
imani mwasimama imara.

2

1 Hivyo nilikusudia moyoni mwangu nisifanye ziara
nyingine yenye kuwaumiza ninyi.
2 Kwa kuwa kama nikiwahuzunisha ninyi, ni nani
aliyebaki wa kunifurahisha isipokuwa ninyi ambao nime-
wahuzunisha?
3 Niliandika hivyo kama nilivyofanya, ili nikija nisihuzu-
nishwe na wale watu ambao wangenifanya nifurahi. Nina
uhakika na ninyi nyote, kwamba wote mngeshiriki furaha
yangu.

---

* **1:19** Yaani Sila.

4 Kwa maana niliwaandikia kutokana na dhiki kubwa
na kutaabika sana kwa moyo wangu tena kwa machozi
mengi, shabaha yangu si ili niwasababishe mhuzunike bali
kuwaonyesha kina cha upendo wangu kwenu.

Msamaha Kwa Mwenye Dhambi

5 Lakini ikiwa mtu yeyote amesababisha huzuni, kwa ki-
asi fulani hakunihuzunisha mimi kama vile alivyowahuzu-
nisha ninyi nyote, ili nisiwe mkali kupita kiasi.
6 Adhabu hii aliyopewa na wengi inamtosha.
7 Basi sasa badala yake, inawapasa kumsamehe na
kumfariji, ili asigubikwe na huzuni kupita kiasi.
8 Kwa hiyo, nawasihi, mpate kuuthibitisha tena upendo
wenu kwa ajili yake.
9 Sababu ya kuwaandikia ni kuona kama mngeweza
kushinda hilo jaribio na kutii katika kila jambo.
10 Kama ninyi mkimsamehe mtu yeyote, mimi pia nimem-
samehe. Kile nilichosamehe, kama kulikuwa na kitu
chochote cha kusamehe, nimekwisha kusamehe mbele ya
Kristo kwa ajili yenu,
11 ili Shetani asitushinde. Kwa maana hatuachi kuzijua
hila zake.

Wasiwasi Wa Paulo Huko Troa

12 Basi nilipofika Troa kuhubiri Injili ya Kristo na kukuta
kwamba Bwana alikuwa amenifungulia mlango,
13 bado nilikuwa sina utulivu akilini mwangu kwa sababu
sikumkuta ndugu yangu Tito huko. Hivyo niliagana nao
nikaenda Makedonia.
14 Lakini Mungu ashukuriwe, yeye ambaye siku zote hut-
ufanya tuandamane kwa ushindi tukiwa ndani ya Kristo.
Naye kupitia kwetu hueneza kila mahali harufu nzuri ya
kumjua yeye.
15 Kwa maana sisi kwa Mungu ni harufu nzuri ya
manukato ya Kristo miongoni mwa wale wanaookolewa na
kwa wale wanaopotea.
16 Kwa wale wanaopotea, sisi ni harufu ya mauti iletayo
mauti; lakini kwa wale wanaookolewa, sisi ni harufu nzuri
iletayo uzima. Ni nani awezaye mambo hayo?
17 Tofauti na watu wengine wengi, sisi hatufanyi biashara
na Neno la Mungu kwa ajili ya kupata faida. Kinyume
chake, katika Kristo tunalisema Neno la Mungu kwa uny-
oofu, kama watu tuliotumwa kutoka kwa Mungu.

3

Wahudumu Wa Agano Jipya

1 Je, tunaanza tena kujisifu wenyewe? Au tunahitaji
kupata barua za utambulisho kwenu au kutoka kwenu,
kama watu wengine?
2 Ninyi wenyewe ndio barua yetu iliyoandikwa katika
mioyo yetu, inayojulikana na kusomwa na kila mtu.
3 Nanyi mwadhihirisha wazi kwamba ninyi ni barua
itokayo kwa Kristo, matokeo ya huduma yetu, ambayo
haikuandikwa kwa wino bali kwa Roho wa Mungu aliye
hai, si katika vibao vya mawe, bali katika vibao ambavyo
ni mioyo ya wanadamu.
4 Hili ndilo tumaini tulilo nalo mbele za Mungu kwa njia
ya Kristo.
5 Si kwamba sisi tunafikiri kuwa tunaweza kufanya jambo
lolote wenyewe, lakini nguvu yetu inatoka kwa Mungu.
6 Ndiye alituwezesha sisi kuwa wahudumu wa Agano
Jipya: si wa andiko, bali wa Roho; kwa kuwa andiko huua
bali Roho hutia uzima.

Utukufu Wa Agano Jipya

7 Basi ikiwa ile huduma iliyoleta mauti, iliyoandikwa
kwa herufi juu ya jiwe ilikuja kwa utukufu, hata Waisraeli
wakawa hawawezi kuutazama uso wa Mose kwa sababu ya
ule utukufu wake ingawa ulikuwa ni wa kufifia,
8 je, huduma ya Roho haitakuwa na utukufu zaidi?
9 Ikiwa huduma ile inayowahukumu wanadamu ina
utukufu, je, ile huduma iletayo haki haitakuwa ya utukufu
zaidi?
10 Kwa maana kile kilichokuwa na utukufu sasa hakina
utukufu ukilinganisha na huu utukufu unaozidi wa Agano
Jipya.
11 Ikiwa kile kilichokuwa kinafifia kilikuja kwa utukufu,
je, si zaidi utukufu wa kile kinachodumu?
12 Kwa hiyo, kwa kuwa tunalo tumaini hili, tuna ujasiri
sana.
13 Sisi si kama Mose, ambaye ilimpasa kuweka utaji
ili kufunika uso wake ili Waisraeli wasiuone ule mng'ao
uliokuwa juu yake hadi ulipofifia na hatimaye kutoweka.
14 Lakini akili zao zilipumbazwa, kwa maana mpaka leo
utaji ule ule hufunika wakati Agano la Kale linasomwa. Huo
utaji haujaondolewa, kwa maana ni katika Kristo peke yake
unaondolewa.
15 Hata leo Sheria ya Mose inaposomwa, utaji hufunika
mioyo yao.
16 Lakini wakati wowote mtu anapomgeukia Bwana, utaji
unaondolewa.
17 Basi Bwana ndiye Roho. Mahali alipo Roho wa Bwana
hapo pana uhuru.

18 Nasi sote, tukiwa na nyuso zisizotiwa utaji tunadhi-
hirisha utukufu wa Bwana, kama kwenye kioo. Nasi tun-
abadilishwa ili tufanane naye, toka utukufu hadi utukufu
mkuu zaidi, utokao kwa Bwana, ambaye ndiye Roho.

4

Hazina Ya Mbinguni Katika Vyombo Vya Udongo

1 Kwa hiyo, kwa kuwa tuna huduma hii kwa rehema za
Mungu, hatukati tamaa.
2 Tumekataa mambo ya siri na ya aibu, wala hatufuati
njia za udanganyifu, tukichanganya Neno la Mungu na
uongo. Kinyume cha hayo, tunadhihirisha kweli waziwazi
na kujitambulisha wenyewe kwenye dhamiri ya kila mtu
mbele za Mungu.
3 Hata nayo Injili yetu kama imetiwa utaji, ni kwa wale tu
wanaopotea.
4 Kwa habari yao, mungu wa dunia hii amepofusha akili
za wasioamini, ili wasione nuru ya Injili ya utukufu wa
Kristo, aliye sura ya Mungu.
5 Kwa maana hatujihubiri sisi wenyewe ila tunamhubiri
Yesu Kristo kuwa ni Bwana na sisi ni watumishi wenu kwa
ajili ya Yesu.
6 Kwa kuwa Mungu, yeye aliyesema, “Nuru na ing’ae
gizani,” ameifanya nuru yake ing’ae mioyoni mwetu ili
kutupatia nuru ya maarifa ya utukufu wa Mungu katika
uso wa Kristo.
7 Lakini tunayo hazina hii katika vyombo vya udongo, ili
ijulikane wazi kwamba uwezo huu wa ajabu unatoka kwa
Mungu wala si kwetu.
8 Twataabika kila upande lakini hatuangamizwi; twaona
wasiwasi lakini hatukati tamaa;
9 twateswa lakini hatuachwi; twatupwa chini lakini
hatupondwi.
10 Siku zote twachukua katika mwili kufa kwake Yesu
ili kwamba uzima wa Yesu uweze kudhihirika katika miili
yetu.
11 Kwa maana sisi tulio hai siku zote tumetolewa tufe kwa
ajili ya Yesu, ili kwamba uzima wake upate kudhihirishwa
katika mwili wetu upatikanao na mauti.
12 Hivyo basi, mauti inatenda kazi ndani yetu, bali uzima
unatenda kazi ndani yenu.
13 Imeandikwa, “Niliamini, kwa hiyo nimesema.” Kwa
roho yule yule wa imani pia tuliamini na hivyo tunasema,
14 kwa sababu tunajua kwamba yeye aliyemfufua Bwana
Yesu kutoka kwa wafu, atatufufua sisi pia pamoja na Yesu
na kutuleta sisi pamoja nanyi mbele zake.

15 Haya yote ni kwa faida yenu, ili kwamba neema ile
inavyowafikia watu wengi zaidi na zaidi, ipate kusababisha
shukrani nyingi kwa utukufu wa Mungu.
16 Kwa hiyo, hatukati tamaa. Ingawa utu wetu wa nje
unachakaa, utu wetu wa ndani unafanywa upya siku kwa
siku.
17 Kwa maana dhiki yetu nyepesi iliyo ya kitambo inatu-
tayarisha kwa ajili ya utukufu wa milele unaozidi kuwa
mwingi kupita kiasi,
18 kwa sababu hatuangalii yale yanayoweza kuonekana
bali yale yasiyoweza kuonekana. Kwa maana yale yanay-
oweza kuonekana ni ya kitambo tu, bali yale yasiyoweza
kuonekana ni ya milele.

5

Makao Yetu Ya Mbinguni

1 Kwa maana twajua kama hema yetu ya dunia tunayoishi
ikiharibiwa, tunalo jengo kutoka kwa Mungu, nyumba
iliyo ya milele kule mbinguni, isiyojengwa kwa mikono ya
wanadamu.
2 Katika hema hii twalia kwa uchungu, tukitamani ku-
vikwa makao yetu ya mbinguni,
3 kwa kuwa tukiisha kuvikwa hatutaonekana tena kuwa
uchi.
4 Kwa kuwa tukiwa bado katika hema hii twalia kwa
uchungu na kulemewa, kwa sababu hatutaki kuvuliwa
bali kuvikwa makao yetu ya mbinguni ili kwamba kile
kipatikanacho na mauti kimezwe na uzima.
5 Basi Mungu ndiye alitufanya kwa ajili ya jambo lilo hilo
naye ametupa Roho Mtakatifu kuwa amana, akituhakik-
ishia ahadi ya kile kijacho.
6 Kwa hiyo siku zote tunalo tumaini, hata ingawa tunajua
kwamba wakati tukiwa katika mwili huu, tuko mbali na
Bwana,
7 kwa maana twaenenda kwa imani wala si kwa kuona.
8 Naam, tunalo tumaini na ingekuwa bora zaidi kuuacha
mwili huu na kwenda kukaa na Bwana.
9 Kwa hiyo, kama tuko katika mwili huu au tuko mbali
nao, lengo letu ni kumpendeza Bwana.
10 Kwa kuwa sisi sote tutasimama mbele ya kiti cha
hukumu cha Kristo, ili kila mmoja apate kulipwa kwa ajili
ya yale ambayo yametendwa katika mwili wake, yakiwa
mema au mabaya.

Huduma Ya Upatanisho

11 Basi, kwa kuwa tunajua kumcha Bwana, tunajitahidi
kuwavuta wengine. Lakini Mungu anatufahamu dhahiri,

nami natumaini kwamba tu dhahiri katika dhamiri zenu pia.
12 Sio kwamba tunajaribu kujistahilisha kwenu tena, lakini tunataka kuwapa nafasi ili mwone fahari juu yetu mweze kuwajibu hao wanaoona fahari juu ya mambo yanayoonekana badala ya mambo yaliyo moyoni.
13 Kama tumerukwa na akili, ni kwa ajili ya Mungu; kama tuna akili timamu, ni kwa ajili yenu.
14 Kwa kuwa upendo wa Kristo unatutia nguvu, kwa sababu tunasadiki kuwa mmoja alikufa kwa ajili ya wote, kwa hiyo wote walikufa.
15 Naye alikufa kwa ajili ya watu wote, ili kwamba wote wanaoishi wasiishi tena kwa ajili ya nafsi zao wenyewe, bali kwa ajili yake yeye aliyekufa na kufufuliwa tena kwa ajili yao.
16 Hivyo tangu sasa hatumwangalii mtu yeyote kwa mtazamo wa kibinadamu. Ingawa wakati fulani tulimwangalia Kristo kwa namna ya kibinadamu, hatumwangalii tena hivyo.
17 Kwa hiyo kama mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita, tazama, yamekuwa mapya.
18 Haya yote yanatokana na Mungu, ambaye ametupatanisha sisi na nafsi yake kwa njia ya Yesu Kristo na kutupata sisi huduma ya upatanisho:
19 Kwamba Mungu alikuwa ndani ya Kristo akiupatanisha ulimwengu na nafsi yake mwenyewe, akiwa hawahesabii watu dhambi zao. Naye ametukabidhi sisi ujumbe huu wa upatanisho.
20 Kwa hiyo sisi ni mabalozi wa Kristo, kana kwamba Mungu anawasihi kupitia kwa vinywa vyetu. Nasi twawaomba sana ninyi kwa niaba ya Kristo, mpatanishwe na Mungu.
21 Kwa maana Mungu alimfanya yeye asiyekuwa na dhambi kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kufanywa haki ya Mungu kwake yeye.

6

1 Kama watendakazi pamoja na Mungu, tunawasihi msipokee neema ya Mungu bure.
2 Kwa maana asema:
“Wakati wangu uliokubalika nilikusikia,
siku ya wokovu nilikusaidia.”
Tazama, wakati uliokubalika ndio huu, siku ya wokovu ndiyo sasa.

Taabu Za Paulo

3 Hatuweki kitu cha kukwaza katika njia ya mtu yeyote,
ili huduma yetu isionekane kuwa na lawama.
4 Bali kama watumishi wa Mungu tuonyeshe kwa kila
njia: katika saburi nyingi; katika dhiki, katika misiba, na
katika shida;
5 katika kupigwa, katika kufungwa gerezani na katika
ghasia; katika kazi ngumu, katika kukesha na katika
kufunga;
6 katika utakatifu, katika ufahamu, katika uvumilivu, na
katika utu wema; katika Roho Mtakatifu na upendo wa
kweli;
7 katika maneno ya kweli na katika nguvu za Mungu,
kwa silaha za haki za mkono wa kuume na za mkono wa
kushoto;
8 katika utukufu na katika kudharauliwa; katika sifa
mbaya na katika sifa nzuri; tukiwa kama wadanganyaji,
lakini tukiwa wakweli;
9 tukiwa maarufu, lakini tukihesabiwa kama tusioju-
likana; tukiwa kama wanaokufa, lakini tunaishi; tukipigwa,
lakini hatuuawi;
10 tukiwa kama wenye huzuni, lakini siku zote tukifurahi;
tukionekana maskini, lakini tukitajirisha wengi; tukiwa
kama wasio na kitu, lakini tuna vitu vyote.
11 Tumesema nanyi wazi, enyi Wakorintho na kuwafun-
gulieni mioyo yetu wazi kabisa.
12 Sisi hatujizuii kuwapenda, bali ninyi mmeuzuia upendo
wenu kwetu.
13 Sasa nasema, kama na watoto wangu: Ninyi pia
ifungueni mioyo yenu kabisa.

Msifungiwe Nira Pamoja Na Wasioamini

14 Msifungiwe nira pamoja na watu wasioamini, kwa jinsi
isivyo sawasawa, kwa maana pana uhusiano gani kati ya
haki na uovu? Au kuna ushirika gani kati ya nuru na giza?
15 Kuna mapatano gani kati ya Kristo na Beliari?* Yeye
aaminiye ana sehemu gani na yeye asiyeamini?
16 Kuna mapatano gani kati ya Hekalu la Mungu na
sanamu? Kwa kuwa sisi tu Hekalu la Mungu aliye
hai. Kama Mungu alivyosema: “Nitakaa pamoja nao na
kutembea katikati yao, nami nitakuwa Mungu wao, nao
watakuwa watu wangu.”
17 “Kwa hiyo tokeni miongoni mwao,
mkatengwe nao,
asema Bwana.
Msiguse kitu chochote kilicho najisi,

* **6:15** Beliari hapa ina maana ya uovu, kutokumcha Mungu.

nami nitawakaribisha.”
18 “Mimi nitakuwa Baba kwenu,
nanyi mtakuwa wanangu na binti zangu,
asema Bwana Mwenyezi.”

7

1 Wapenzi, kwa kuwa tunazo ahadi hizi, basi na tujitakase
nafsi zetu kutokana na kila kitu kitiacho mwili na roho
unajisi, tukitimiza utakatifu kwa kumcha Mungu.

Furaha Ya Paulo

2 Tupatieni nafasi mioyoni mwenu. Hatujamkosea mtu
yeyote, hatujampotosha mtu yeyote, wala hatujamdhulumu
mtu yeyote.
3 Sisemi haya ili kuwahukumu, kwa kuwa nilisema
mwanzo, kwamba ninyi mko mioyoni mwetu hata kwa kufa
pamoja au kuishi pamoja.
4 Mara nyingi najivuna kwa ajili yenu; naona fahari juu
yenu. Nimejawa na faraja. Nina furaha kupita kiasi katika
mateso yetu yote.
5 Kwa maana hata tulipoingia Makedonia, miili yetu
haikuwa na raha. Tulisumbuliwa kila upande, kwa nje
kulikuwa na mapigano na mioyoni mwetu tulikuwa na
hofu.
6 Bali Mungu, yeye awafarijie wenye huzuni, alitufariji
kwa kufika kwake Tito.
7 Lakini si kule kuja kwa Tito tu, bali pia kwa faraja
mliyompa. Alitueleza jinsi mlivyonionea shauku, huzuni
yenu kubwa na juhudi yenu kwa ajili yangu, ili kwamba
furaha yangu ipate kuwa kubwa kuliko wakati wowote.
8 Hata kama niliwahuzunisha kwa barua yangu, sijutii.
Ingawa nilijuta kwa muda mfupi, kwa kuwa najua kwamba
barua yangu iliwaumiza, lakini ni kwa kitambo tu,
9 lakini sasa nina furaha, si kwa sababu mlihuzunika,
bali kwa kuwa huzuni hiyo iliwafanya mtubu. Kwa
maana mlihuzunishwa kama Mungu alivyokusudia watu
wahuzunike na hivyo sisi hatukuwadhuru kwa njia yoyote.
10 Kwa maana huzuni ya kimungu huleta toba iletayo
wokovu na wala haina majuto. Lakini huzuni ya kidunia
husababisha mauti.
11 Tazameni jinsi huzuni hii ya kimungu ilivyoleta faida
ndani yenu: bidii mliyo nayo, juhudi mliyofanya kujitetea,
uchungu wenu, hofu yenu, upendo wenu, shauku yenu na
jinsi mlivyokuwa tayari kutoa adhabu inayostahili. Kwa
kila njia mmejithibitisha kuwa safi katika jambo hilo.
12 Hivyo ingawa niliwaandikia, haikuwa kwa sababu ya
huyo aliyekosa au huyo aliyekosewa. Lakini nilitaka ninyi

wenyewe mwone, mbele za Mungu, jinsi mlivyojitoa kwa
ajili yetu.
13 Kwa ajili ya haya tumefarijika.
Zaidi ya kule sisi kutiwa moyo, tulifurahi sana kumwona
Tito alivyo na furaha, kwa sababu roho yake imeburud-
ishwa na ninyi nyote.
14 Nilikuwa nimewasifu ninyi kwake, nanyi hamkuni-
aibisha. Lakini kila kitu tulichowaambia ninyi, kilikuwa
kweli, hivyo kule kujisifu kwetu kwa Tito kuwahusu ninyi
kumethibitishwa kuwa kweli pia.
15 Upendo wake kwenu unaongezeka sana anapokum-
buka jinsi mlivyokuwa watiifu, na kumpokea kwa hofu na
kutetemeka.
16 Nafurahi kwamba ninaweza kuwatumaini ninyi kabisa.

8

Kutoa Kwa Ukarimu

1 Basi sasa ndugu, nataka ninyi mjue kuhusu ile neema
ambayo Mungu amewapa makanisa ya Makedonia.
2 Pamoja na majaribu makali na taabu walizopata, furaha
waliyokuwa nayo ilikuwa kubwa, ingawa walikuwa mask-
ini kupindukia, kwa upande wao walifurika kwa wingi wa
ukarimu.
3 Kwa maana nashuhudia kwamba wao walitoa kwa
kadiri wawezavyo, hata na zaidi ya uwezo wao, kwa hiari
yao wenyewe,
4 wakitusihi kwa bidii wapewe fursa ya kushiriki katika
huduma hii ya kuwasaidia watakatifu.
5 Wala hawakufanya tulivyotazamia, bali walijitoa wao
wenyewe kwa Bwana kwanza na ndipo wakajitoa kwa ajili
yetu, kufuatana na mapenzi ya Mungu.
6 Kwa hiyo tulimsihi Tito, kwa kuwa ndiye alianzisha
jambo hili, akamilishe tendo hili la neema kwa upande
wenu.
7 Lakini kama vile mlivyo mbele sana katika yote: Katika
imani, katika usemi, katika maarifa, katika uaminifu wote
na katika upendo wenu kwetu sisi, vivyo hivyo tunataka pia
mzidi katika neema hii ya kutoa.
8 Siwaamrishi, lakini nataka kujaribu unyofu wa upendo
wenu kwa kuulinganisha na bidii ya wengine.
9 Kwa maana mnajua neema ya Bwana wetu Yesu Kristo,
kwamba ingawa alikuwa tajiri, kwa ajili yenu alikubali
kuwa maskini, ili kwa umaskini wake ninyi mpate kuwa
matajiri.
10 Ushauri wangu kuhusu lile lililo bora kwenu juu ya
jambo hili ni huu: Mwaka uliopita ninyi mlikuwa wa

kwanza si tu kutoa lakini pia mlikuwa na shauku ya
kufanya hivyo.
11 Sasa ikamilisheni kazi hii kwa shauku kama
mlivyoanza, jitoleeni kulingana na uwezo wenu.
12 Kwa kuwa kama nia ya kutoa ipo, kitolewacho ki-
nakubalika kulingana na kile mtu alicho nacho, wala si kwa
kile ambacho hana.
13 Nia yetu si kwamba wengine wasaidike wakati ninyi
mnateseka, bali pawe na uwiano.
14 Kwa wakati huu, wingi wa vitu mlivyo navyo usaidie
kutosheleza mahitaji yao, ili wakati wao watakapokuwa na
wingi wa vitu, nao wapate kutosheleza mahitaji yenu.
15 Ndipo patakuwa na usawa, kama ilivyoandikwa:
"Aliyekusanya zaidi hakuwa na ziada, wala aliyekusanya
kidogo hakupungukiwa."

Tito Atumwa Korintho

16 Ninamshukuru Mungu ambaye amemtia Tito moyo wa
kuwajali ninyi kama mimi ninavyowajali.
17 Si kwamba Tito amekubali tu ombi letu, bali anakuja
kwenu akiwa na shauku kuliko wakati mwingine, tena kwa
hiari yake mwenyewe.
18 Nasi tunamtuma pamoja naye ndugu ambaye anasifiwa
na makanisa yote kwa huduma yake ya kuhubiri Injili.
19 Zaidi ya hayo, alichaguliwa na makanisa ili asafiri
pamoja nasi tulipokuwa tunapeleka matoleo ya ukarimu,
kwa ajili ya utukufu wa Bwana mwenyewe, na ili kuonye-
sha hisani yetu kuwasaidia.
20 Tunataka kuepuka lawama yoyote kuhusu jinsi tu-
navyosimamia matoleo haya ya ukarimu.
21 Kwa kuwa tunakusudia kufanya kile kilicho haki si
machoni mwa Bwana peke yake, bali pia machoni mwa
watu wengine.
22 Pamoja nao, tunamtuma ndugu yetu ambaye mara
kwa mara ametuthibitishia kwa njia nyingi kwamba ana
shauku, naam, zaidi sana sasa kwa sababu analo tumaini
kuu kwenu.
23 Kwa habari ya Tito, yeye ni mwenzangu na mtendakazi
pamoja nami miongoni mwenu. Kwa habari za ndugu zetu,
wao ni wawakilishi wa makanisa, na utukufu kwa Kristo.
24 Kwa hiyo waonyesheni wazi hawa ndugu uthibitisho
wa upendo wenu na sababu inayotufanya tujivune kwa ajili
yenu, mbele ya makanisa, ili yapate kuona.

9

Wasaidieni Wakristo Wenzenu

1 Hakuna haja yangu kuwaandikia kuhusu huduma hii
itolewayo kwa ajili ya watakatifu.
2 Kwa kuwa ninajua mlivyo na shauku ya kusaidia,
nami nimekuwa nikijivuna kwa ajili ya jambo hilo kwa
watu wa Makedonia, nikiwaambia kuwa ninyi wa Akaya
mmekuwa tayari kutoa tangu mwaka jana na shauku yenu
imewachochea wengi wao katika kutoa.
3 Lakini sasa nawatuma hawa ndugu ili kujivuna kwetu
kuhusu mchango wenu kusiwe maneno matupu, bali mpate
kuwa tayari kama nilivyosema mngekuwa tayari.
4 Kwa maana kama nikija na Mmakedonia yeyote na
kuwakuta hamjawa tayari, tutaona aibu kusema chochote
juu yenu katika matoleo.
5 Kwa hivyo niliona ni muhimu niwahimize hawa ndugu
watangulie kuja huko kwenu kabla yangu, wafanye mi-
pango ya hayo matoleo ya ukarimu mliyokuwa mmeahidi,
ili yawe tayari kama matoleo ya hiari wala si kama ya
kutozwa kwa nguvu.

Kupanda Kwa Ukarimu

6 Kumbukeni kwamba: Yeyote apandaye kwa uchache
pia atavuna kwa uchache, naye apandaye kwa ukarimu pia
atavuna kwa ukarimu.
7 Kila mtu atoe kama anavyokusudia moyoni mwake,
si kwa uchoyo au kwa kulazimishwa, kwa maana Mungu
humpenda yeye atoaye kwa moyo mkunjufu.
8 Naye Mungu aweza kuwapa kila baraka kwa wingi,
ili katika mambo yote kila wakati, mwe na kila kitu
mnachohitaji, ili mweze kushiriki kwa wingi katika kila kazi
njema.
9 Kama ilivyoandikwa:
“Ametawanya vipawa vyake kwa ukarimu
akawapa maskini;
haki yake hudumu milele.”
10 Yeye ampaye mpanzi mbegu kwa ajili ya kupanda na
mkate kuwa chakula, atawapa na kuzizidisha mbegu zenu
za kupanda na kuongeza mavuno ya haki yenu.
11 Mtatajirishwa kwa kila namna ili mpate kuwa wakarimu
kila wakati, na kupitia kwetu, ukarimu wenu utamletea
Mungu shukrani.
12 Huduma hii mnayofanya si tu kwa ajili ya kukidhi
mahitaji ya watakatifu, bali huzidi sana kwa shukrani
nyingi apewazo Mungu.
13 Kwa sababu ya huduma ambayo mmejithibitisha
wenyewe, watu watamtukuza Mungu kwa ajili ya utiifu
ufuatanao na ukiri wenu wa Injili ya Kristo, na kwa

ukarimu wenu wa kushiriki pamoja nao na pia wengine wote.
14 Nao katika maombi yao kwenu mioyo yao itawaonea
shauku kwa sababu ya neema ipitayo kiasi mliyopewa na
Mungu.
15 Ashukuriwe Mungu kwa karama yake isiyoelezeka.

10

Paulo Atetea Huduma Yake

1 Basi, mimi Paulo ninawasihi kwa unyenyekevu na upole
wa Kristo, mimi niliye "mwoga" ninapokuwa pamoja nanyi
ana kwa ana, lakini mwenye ujasiri nikiwa mbali nanyi!
2 Nawaomba nitakapokuja kwenu nisiwe na ujasiri dhidi
ya watu fulani, kama ninavyotazamia kwa wale wanaod-
hani kwamba tunaishi kwa kufuata namna ya ulimwengu
huu.
3 Ingawa tunaishi duniani, hatupigani vita kama
ulimwengu ufanyavyo.
4 Silaha za vita vyetu si za mwili, bali zina uwezo katika
Mungu hata kuangusha ngome,
5 tukiangusha mawazo na kila kitu kilichoinuka, kijiinu-
acho juu ya elimu ya Mungu, na tukiteka nyara kila fikira
ipate kumtii Kristo,
6 tena tukiwa tayari kuadhibu kila tendo la kutotii, kutii
kwenu kutakapokamilika.
7 Angalieni yale yaliyo machoni penu. Kama mtu yeyote
anaamini kuwa yeye ni mali ya Kristo, basi kumbuka kuwa
kama ulivyo wa Kristo, vivyo hivyo na sisi ndivyo tulivyo.
8 Basi hata kama nikijisifu zaidi kidogo kuhusu mamlaka
tuliyo nayo, ambayo Bwana alitupa ili kuwajenga wala si
kuwabomoa, mimi sitaionea haya.
9 Sitaki nionekane kama ninayejaribu kuwatisha kwa
nyaraka zangu.
10 Kwa maana wanasema, "Nyaraka zake ni nzito na
zenye nguvu, lakini ana kwa ana ni dhaifu na kuzungumza
kwake ni kwa kudharauliwa."
11 Watu kama hao wajue ya kuwa, yale tusemayo kwa
barua tukiwa hatupo pamoja nanyi, ndivyo tulivyo na
ndivyo tutakavyofanya tutakapokuwa pamoja nanyi.
12 Hatuthubutu kujiweka kwenye kundi moja au kujilin-
ganisha na hao wanaojitukuza wenyewe kuwa wao ni wa
maana sana. Wanapojipima na kujilinganisha wenyewe
kwa wenyewe, wanaonyesha ya kuwa hawana busara.
13 Lakini sisi hatujajivuna kupita kiasi, bali majivuno yetu
yatakuwa katika mipaka ile Mungu aliyotuwekea, mipaka
ambayo inawafikia hata ninyi.

14 Kwa maana hatukuwa tunavuka mipaka katika kujisifu
kwetu, kama vile ambavyo ingekuwa kama hatukuwa
tumekuja kwenu. Kwa maana sisi ndio tuliokuwa wa
kwanza kuja kwenu na Injili ya Kristo.
15 Wala hatuvuki mipaka kwa kujisifu kwetu kwa ajili
ya kazi iliyofanywa na watu wengine. Tumaini letu ni
kwamba imani yenu inavyozidi kukua, eneo letu la utendaji
miongoni mwenu litapanuka zaidi,
16 ili tuweze kuhubiri Injili sehemu zilizo mbali na
maeneo yenu. Kwa maana hatutaki kujisifu kwa ajili ya
kazi ambayo imekwisha kufanyika tayari katika eneo la mtu
mwingine.
17 Lakini, "Yeye ajisifuye na ajisifu katika Bwana."
18 Kwa maana si yeye ajisifuye mwenyewe akubaliwaye,
bali yeye ambaye Bwana humsifu.

11

Paulo Na Mitume Wa Uongo

1 Laiti mngenivumilia kidogo katika upumbavu wangu!
Naam, nivumilieni kidogo.
2 Ninawaonea wivu, wivu wa Kimungu, kwa kuwa mimi
niliwaposea mume mmoja, ili niwalete kwa Kristo kama
mabikira safi.
3 Lakini nina hofu kuwa, kama vile Eva alivyodanganywa
kwa ujanja wa yule nyoka, mawazo yenu yasije yakapo-
toshwa, mkauacha unyofu na usafi wa upendo wenu kwa
Kristo.
4 Kwa sababu kama mtu akija na kuwahubiria Yesu
mwingine ambaye si yule tuliyemhubiri, au kama mkipokea
roho mwingine ambaye si yule mliyempokea, au Injili
tofauti na ile mliyoikubali, ninyi mnaitii kwa urahisi.
5 Lakini sidhani ya kuwa mimi ni dhalili sana kuliko hao
"mitume wakuu."
6 Inawezekana mimi nikawa si mnenaji hodari, lakini ni
hodari katika elimu. Jambo hili tumelifanya liwe dhahiri
kwenu kwa njia zote.
7 Je, nilitenda dhambi kwa kujishusha ili kuwainua ninyi
kwa kuwahubiria Injili ya Mungu pasipo malipo?
8 Niliyanyang'anya makanisa mengine kwa kupokea mis-
aada kutoka kwao ili niweze kuwahudumia ninyi.
9 Nami nilipokuwa pamoja nanyi, nikipungukiwa na
chochote, sikuwa mzigo kwa mtu yeyote, kwa maana ndugu
waliotoka Makedonia walinipatia mahitaji yangu. Kwa
hiyo nilijizuia kuwa mzigo kwenu kwa njia yoyote, nami
nitaendelea kujizuia.

10 Kwa hakika kama vile kweli ya Kristo ilivyo ndani
yangu, hakuna mtu yeyote katika Akaya nzima atakay-
enizuia kujivunia jambo hili.
11 Kwa nini? Je, ni kwa sababu siwapendi? Mungu anajua
ya kuwa nawapenda!
12 Nami nitaendelea kufanya lile ninalofanya sasa ili nisi-
wape nafasi wale ambao wanatafuta nafasi ya kuhesabiwa
kuwa sawa na sisi katika mambo wanayojisifia.
13 Watu kama hao ni mitume wa uongo, ni wafanyakazi
wadanganyifu, wanaojigeuza waonekane kama mitume wa
Kristo.
14 Wala hii si ajabu, kwa kuwa hata Shetani mwenyewe
hujigeuza aonekane kama malaika wa nuru.
15 Kwa hiyo basi si ajabu, kama watumishi wa Shetani nao
hujigeuza ili waonekane kama watumishi wa haki. Mwisho
wao utakuwa sawa na matendo yao yanavyostahili.

Paulo Anajivunia Mateso Yake

16 Nasema tena, mtu yeyote asidhani kwamba mimi
ni mjinga. Lakini hata kama mkinidhania hivyo, basi
nipokeeni kama mjinga ili nipate kujisifu kidogo.
17 Ninayosema kuhusiana na huku kujisifu kwa kujiamini,
sisemi kama vile ambavyo Bwana angesema, bali kama
mjinga.
18 Kwa kuwa wengi wanajisifu kama vile ulimwengu
ufanyavyo, mimi nami nitajisifu.
19 Ninyi mwachukuliana na wajinga kwa sababu mna
hekima sana!
20 Kweli ni kwamba mnachukuliana na mtu akiwatia
utumwani au akiwatumia kwa ajili ya kupata faida au
akiwanyang'anya au akijitukuza mwenyewe au akiwadan-
ganya.
21 Kwa aibu inanipasa niseme kwamba sisi tulikuwa
dhaifu sana kwa jambo hilo!

Lakini chochote ambacho mtu mwingine yeyote angeth-
ubutu kujisifia, nanena kama mjinga, nami nathubutu
kujisifu juu ya hilo.
22 Je, wao ni Waebrania? Mimi pia ni Mwebrania. Je, wao
ni Waisraeli? Mimi pia ni Mwisraeli. Je, wao ni wazao wa
Abrahamu? Mimi pia ni mzao wa Abrahamu.
23 Je, wao ni watumishi wa Kristo? (Nanena kiwazimu.)
Mimi ni zaidi yao. Nimefanya kazi kwa bidii kuwaliko
wao, nimefungwa gerezani mara kwa mara, nimechapwa
mijeledi sana, na nimekabiliwa na mauti mara nyingi.
24 Mara tano nimechapwa na Wayahudi viboko arobaini
kasoro kimoja.

25 Mara tatu nilichapwa kwa fimbo, mara moja nilipigwa
kwa mawe, mara tatu nimevunjikiwa na meli, nimekaa
kilindini usiku kucha na mchana kutwa,
26 katika safari za mara kwa mara. Nimekabiliwa na
hatari za kwenye mito, hatari za wanyang'anyi, hatari
kutoka kwa watu wangu mwenyewe, hatari kutoka kwa
watu wa Mataifa; hatari mijini, hatari nyikani, hatari
baharini; na hatari kutoka kwa ndugu wa uongo.
27 Nimekuwa katika kazi ngumu na taabu, katika kukesha
mara nyingi; ninajua kukaa njaa na kuona kiu; nimefunga
kula chakula mara nyingi; nimehisi baridi na kuwa uchi.
28 Zaidi ya hayo yote, nakabiliwa na mzigo wa wajibu
wangu kwa makanisa yote.
29 Je, ni nani aliye mdhaifu, nami nisijisikie mdhaifu? Je,
nani aliyekwazwa, nami nisiudhike?
30 Kama ni lazima nijisifu, basi nitajisifia yale mambo
yanayoonyesha udhaifu wangu.
31 Mungu na Baba wa Bwana Yesu, yeye ambaye
anahimidiwa milele, anajua ya kuwa mimi sisemi uongo.
32 Huko Dameski, mtawala aliyekuwa chini ya Mfalme
Areta aliulinda mji wa Dameski ili kunikamata.
33 Lakini nilishushwa kwa kapu kubwa kupitia katika
dirisha ukutani, nikatoroka kutoka mikononi mwake.

12

Maono Ya Paulo Na Mwiba Aliokuwa Nao

1 Yanipasa nijisifu, ingawa haifaidi kitu. Nitaenda kwenye
maono na ufunuo kutoka kwa Bwana.
2 Namjua mtu mmoja katika Kristo ambaye miaka kumi
na minne iliyopita alichukuliwa juu hadi mbingu ya tatu.
Kama ni katika mwili au nje ya mwili, sijui, Mungu ajua.
3 Nami najua ya kwamba mtu huyu, kwamba ni katika
mwili au nje ya mwili mimi sijui, lakini Mungu ajua,
4 alinyakuliwa hadi Paradiso.* Huko alisikia mambo
yasiyoelezeka, mambo ambayo binadamu hana ruhusa ya
kuyasimulia.
5 Nitajisifu kwa ajili ya mtu kama huyo, lakini sita-
jisifu kuhusu mimi mwenyewe ila mimi nitajisifia udhaifu
wangu.
6 Hata kama ningependa kujisifu, sitakuwa mjinga, kwa
maana nitakuwa nasema kweli. Lakini najizuia, ili mtu
yeyote asije akaniona mimi kuwa bora zaidi kuliko ninavy-
oonekana katika yale ninayotenda na kusema.

---

* **12:4** Paradiso hapa ina maana mbinguni.

7 Ili kunizuia nisijivune kwa sababu ya ufunuo huu mkuu,
nilipewa mwiba katika mwili wangu, mjumbe wa Shetani,
ili anitese.
8 Kwa habari ya jambo hili nilimsihi Bwana mara tatu
aniondolee mwiba huu.
9 Lakini aliniambia, **“Neema yangu inakutosha, kwa**
kuwa uweza wangu hukamilika katika udhaifu.” Kwa
hiyo nitajisifu kwa furaha zaidi kuhusu udhaifu wangu, ili
uweza wa Kristo ukae juu yangu.
10 Hii ndiyo sababu, kwa ajili ya Kristo, nafurahia udhaifu,
katika kutukanwa, katika taabu, katika mateso na katika
shida, kwa maana ninapokuwa dhaifu, ndipo nina nguvu.

Wasiwasi Wa Paulo Kwa Wakorintho

11 Nimekuwa mjinga, lakini ninyi mmenilazimisha niwe
hivyo. Kwa kuwa ilinipasa kusifiwa na ninyi, kwa sababu
mimi si dhalili kuliko wale “mitume walio bora,” ingawa
mimi si kitu.
12 Mambo yanayomtambulisha mtume wa kweli, yaani,
ishara, miujiza na maajabu, yalifanywa miongoni mwenu
kwa saburi nyingi.
13 Je, ninyi ni kitu gani mlichopungukiwa kuliko makanisa
mengine, ila tu kwamba mimi sikuwa mzigo kwenu?
Nisameheni kwa kosa hili!
14 Sasa niko tayari kuja kwenu kwa mara hii ya tatu, nami
sitawalemea, kwa sababu sitahitaji chochote chenu, ila
ninawahitaji ninyi, kwa kuwa hata hivyo watoto hawaweki
akiba kwa ajili ya wazazi wao, bali wazazi huweka akiba
kwa ajili ya watoto wao.
15 Hivyo nitafurahi kutumia kila kitu nilicho nacho kwa
ajili yenu, hata mwili wangu pia. Hata ingawa inaonekana
ninavyozidi kuwapenda, ndivyo upendo wenu kwangu
unavyopungua.
16 Iwe iwavyo, kwa vyovyote vile mimi sikuwalemea.
Lakini kwa mimi kuwa mwerevu naliwapata.
17 Je, nilijipatia faida kwa kumtumia mtu yeyote niliyem-
tuma kwenu?
18 Nilimshawishi Tito aje kwenu, nami nilimtuma pamoja
na ndugu yetu. Je, Tito aliwatumia ninyi ili kujipatia faida?
Je, hatuenendi kwa roho moja, na hatuchukui hatua zile
zile?
19 Je, mmekuwa mkifikiri kwamba sisi tunajaribu ku-
jitetea mbele yenu? Sisi tumekuwa tukinena mbele za
Mungu kama wale walio katika Kristo. Na chochote
tufanyacho, ndugu wapendwa, ni kwa ajili ya kuwatia
nguvu.
20 Kwa kuwa nina hofu ya kwamba nitakapokuja naweza
kuwakuta nisivyotaka, nanyi mkanikuta msivyotaka. Nina

hofu kwamba panaweza kuwa na ugomvi, wivu, ghadhabu,
fitina, masingizio, masengenyo, majivuno na machafuko.
21 Nina hofu kwamba nitakapokuja tena kwenu, Mungu
wangu atanidhili mbele yenu, nami nitasikitishwa na wengi
waliotenda dhambi mbeleni, na wala hawajatubu kwa
uchafu wao, uasherati, na ufisadi walioushiriki.

13

Maonyo Ya Mwisho

1 Hii ndiyo mara ya tatu mimi kuja kwenu. “Shtaka lolote
lazima lithibitishwe na mashahidi wawili au watatu.”
2 Nimekwisha kuwaonya nilipokuwa pamoja nanyi mara
ya pili. Sasa narudia wakati sipo, kwamba nikija tena
sitawahurumia wale waliokuwa wametenda dhambi hapo
awali na wengine wote,
3 kwa kuwa mnadai uthibitisho kwamba Kristo
anazungumza kwa kunitumia mimi. Yeye si dhaifu katika
kushughulika nanyi, bali ana nguvu kati yenu.
4 Kwa kuwa alisulubiwa katika udhaifu, lakini anaishi
kwa nguvu za Mungu. Vivyo hivyo, sisi tu dhaifu kupitia
kwake, lakini katika kuwashughulikia ninyi tutaishi pamoja
naye kwa nguvu za Mungu.
5 Jichunguzeni wenyewe mwone kama mnaishi katika
imani. Jipimeni wenyewe. Je, hamtambui ya kuwa Yesu
Kristo yumo ndani yenu? Kama sivyo, basi, mmeshindwa
kufikia kipimo hicho!
6 Natumaini mtaona kuwa sisi hatukushindwa.
7 Lakini tunamwomba Mungu msije mkatenda kosa lolote,
si ili sisi tuonekane kuwa tumeshinda hilo jaribio, bali
ili ninyi mtende lililo haki, hata kama tutaonekana kuwa
tumeshindwa.
8 Kwa maana hatuwezi kufanya lolote kinyume na kweli,
bali kuithibitisha kweli tu.
9 Tunafurahi wakati wowote sisi tunapokuwa dhaifu,
lakini ninyi mkawa na nguvu. Nayo maombi yetu ni
kwamba mpate kuwa wakamilifu.
10 Hii ndiyo sababu nawaandikia mambo haya wakati
sipo, ili nikija nisiwe mkali katika kutumia mamlaka yangu,
mamlaka Bwana aliyonipa ya kuwajenga ninyi wala si ya
kuwabomoa.

Salamu Za Mwisho

11 Hatimaye, ndugu zangu, kwaherini. Kuweni wakamil-
ifu, mkafarijike, kuweni wa nia moja, kaeni kwa amani.
Naye Mungu wa upendo na amani atakuwa pamoja nanyi.
12 Salimianeni ninyi kwa ninyi kwa busu takatifu.
13 Watakatifu wote wanawasalimu.

14 Neema ya Bwana Yesu Kristo, na upendo wa Mungu, na
ushirika wa Roho Mtakatifu ukae nanyi nyote. Amen.

Wagalatia

Salamu

1 Paulo mtume: si mtume wa wanadamu wala
aliyetumwa na mwanadamu, bali na Yesu Kristo na Mungu
Baba aliyemfufua Yesu kutoka kwa wafu;
2 na ndugu wote walio pamoja nami:
Kwa makanisa ya Galatia:
3 Neema iwe nanyi na amani itokayo kwa Mungu Baba
yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo,
4 aliyejitoa kwa ajili ya dhambi zetu ili apate kutuokoa
katika ulimwengu huu wa sasa ulio mbaya, sawasawa na
mapenzi yake yeye aliye Mungu na Baba yetu.
5 Utukufu una yeye milele na milele. Amen.

Hakuna Injili Nyingine

6 Nashangaa kwamba mnamwacha upesi hivyo yeye
aliyewaita kwa neema ya Kristo na kuifuata Injili nyingine,
7 ambayo kwa kweli si Injili kamwe, ila kwa dhahiri kuna
watu wanaowachanganya na wanaotaka kuipotosha Injili
ya Kristo.
8 Lakini hata ikiwa sisi au malaika atokaye mbinguni
akihubiri Injili nyingine tofauti na ile tuliyowahubiria sisi,
basi mtu huyo alaaniwe milele!
9 Kama vile tulivyokwisha kusema kabla, sasa nasema
tena, ikiwa mtu yeyote atawahubiria Injili kinyume na ile
mliyoipokea na alaaniwe milele!
10 Je, sasa mimi ninatafuta kukubaliwa na wanadamu
au kukubaliwa na Mungu? Au nataka kuwapendeza
wanadamu? Kama ningekuwa bado najaribu kuwapendeza
wanadamu, nisingekuwa mtumishi wa Kristo.

Paulo Ameitwa Na Mungu

11 Ndugu zangu, nataka mjue kwamba Injili niliyowahu-
biria haikutokana na wanadamu.
12 Kwa maana mimi sikuipokea hiyo Injili kutoka kwa
mwanadamu, wala sikufundishwa na mtu, bali niliipata
kwa ufunuo kutoka kwa Yesu Kristo.
13 Ninyi mmekwisha kusikia juu ya maisha yangu ya za-
mani nilipokuwa katika dini ya Kiyahudi, jinsi nilivyolitesa
kanisa la Mungu kwa nguvu na kujaribu kuliangamiza.
14 Nami niliendelea sana katika dini ya Kiyahudi kuliko
Wayahudi wengi wa rika yangu maana nilijitahidi sana
katika desturi za baba zangu.

15 Lakini ilipompendeza Mungu, aliyenitenga tangu tumboni mwa mama yangu na kuniita kwa neema yake,
16 alimdhihirisha Mwanawe kwangu, ili nipate kumhubiri miongoni mwa watu wa Mataifa. Mimi sikushauriana na mwanadamu yeyote,
17 wala sikupanda kwenda Yerusalemu kuwaona hao waliokuwa mitume kabla yangu, bali nilikwenda mara moja Arabuni na kisha nikarudi Dameski.
18 Kisha baada ya miaka mitatu nilipanda kwenda Yerusalemu kuonana na Kefa* na nilikaa naye siku kumi na tano.
19 Lakini sikumwona mtume mwingine yeyote isipokuwa Yakobo, ndugu yake Bwana.
20 Nawahakikishia mbele za Mungu kuwa ninayowaandikia si uongo.
21 Baadaye nilikwenda sehemu za Syria† na Kilikia.
22 Lakini mimi binafsi sikujulikana kwa makanisa ya huko Uyahudi yaliyo katika Kristo.
23 Wao walisikia habari tu kwamba, “Mtu yule ambaye hapo kwanza alikuwa akitutesa sasa anahubiri imani ile ile aliyokuwa akijaribu kuiangamiza.”
24 Nao wakamtukuza Mungu kwa sababu yangu.

2

Paulo Akubaliwa Na Mitume

1 Kisha, baada ya miaka kumi na minne, nilipanda tena kwenda Yerusalemu pamoja na Barnaba, nikamchukua na Tito ili awe pamoja nami.
2 Nilikwenda kwa sababu nilikuwa nimefunuliwa na Mungu, ili nikawaeleze kwa faragha wale walioonekana kuwa viongozi, ile Injili ninayoihubiri kwa watu wa Mataifa. Nilifanya hivyo kwa kuhofia kwamba nisije nikawa nilikuwa ninakimbia au nilikimbia bure.
3 Lakini hata Tito ambaye alikuwa Myunani, hakulazimika kutahiriwa.
4 Lakini kwa sababu ya ndugu wa uongo ambao walijiingiza kwa siri katikati yetu ili kupeleleza uhuru wetu tulio nao katika Kristo Yesu, wapate kututia utumwani,
5 hatukukubaliana nao hata dakika moja, ili kwamba ukweli wa Injili ubaki nanyi.
6 Kwa habari ya wale waliokuwa wakubaliwe kuwa viongozi (kwangu mimi sikujali vyeo vyao, maana Mungu hana upendeleo), wale watu hawakuniongezea chochote.

---

* **1:18** Yaani Petro. † **1:21** Syria hapa ina maana ya Shamu.

7 Badala yake walitambua kwamba nilikuwa nimekabidhiwa kazi ya kuhubiri Injili kwa watu wa Mataifa, kama vile
Petro alivyokabidhiwa kuhubiri Injili kwa Wayahudi.
8 Kwa maana, Mungu aliyekuwa akitenda kazi katika
huduma ya Petro kama mtume kwa Wayahudi, ndiye
pia aliyekuwa anatenda kazi katika huduma yangu kama
mtume kwa watu wa Mataifa.
9 Basi, Yakobo, Kefa* na Yohana, walioonekana kama
nguzo za kanisa, walitupa mkono wa shirika, mimi na
Barnaba walipotambua ile neema niliyopewa. Wakakubali
kwamba sisi twende kwa watu wa Mataifa na wao waende
kwa Wayahudi.
10 Walichotuomba ni kwamba tuendelee kuwakumbuka
maskini, jambo ambalo ndilo nililokuwa na shauku ya
kulifanya.

Paulo Ampinga Petro Huko Antiokia

11 Lakini Petro alipofika Antiokia, mimi nilimpinga ana
kwa ana kwa sababu alikuwa amekosea kwa wazi.
12 Kabla baadhi ya watu waliotoka kwa Yakobo hawa-
jafika, alikuwa akila pamoja na watu wa Mataifa. Lakini
hao watu walipofika alianza kujiondoa na kujitenga na
watu wa Mataifa kwa sababu aliwaogopa wale wa kundi
la tohara.
13 Pia Wayahudi wengine waliungana naye katika unafiki
huu, hata Barnaba naye akapotoshwa na unafiki wao.
14 Nilipoona kwamba hawatendi sawasawa na kweli
ya Injili, nilimwambia Petro mbele ya wote, “Wewe ni
Myahudi, nawe unaishi kama mtu wa Mataifa na wala si
kama Myahudi. Imekuwaje basi, mnawalazimisha watu wa
Mataifa kufuata desturi za Kiyahudi?

Wayahudi Na Watu Wa Mataifa Wanaokolewa Kwa Imani

15 “Sisi wenyewe ni Wayahudi kwa kuzaliwa na si watu
wenye dhambi kama watu wa Mataifa,
16 bado tunajua ya kwamba mtu hahesabiwi haki kwa
matendo ya sheria bali kwa njia ya imani katika Yesu
Kristo. Hivyo sisi pia, tumemwamini Kristo Yesu ili tupate
kuhesabiwa haki kwa njia ya imani katika Kristo, wala si
kwa matendo ya sheria, kwa sababu kwa kushika sheria
hakuna hata mtu mmoja atakayehesabiwa haki.
17 “Lakini tukitafuta kuhesabiwa haki katika Kristo, in-
akuwa dhahiri kwamba sisi ni wenye dhambi. Je, ina
maana kwamba Kristo amekuwa mtumishi wa dhambi? La
hasha!

---

* **2:9** Yaani Petro, pia mstari 11, 14.

18 Lakini ikiwa mimi ninajenga tena kile ambacho nimek-
wisha kukibomoa, basi ninaonyesha kwamba mimi ni
mkosaji.
19 Kwa maana mimi kwa njia ya sheria, nimeifia sheria ili
nipate kuishi kwa ajili ya Mungu.
20 Nimesulubiwa pamoja na Kristo, wala si mimi tena
ninayeishi, bali Kristo ndiye aishiye ndani yangu. Uhai nilio
nao sasa katika mwili, ninaishi kwa imani ya Mwana wa
Mungu, aliyenipenda na kujitoa kwa ajili yangu.
21 Siibatilishi neema ya Mungu, kwa maana kama haki
ingeweza kupatikana kwa njia ya sheria, basi Kristo alikufa
bure!”

3

Imani Au Kushika Sheria?

1 Ninyi Wagalatia wajinga! Ni nani aliyewaroga? Yesu
Kristo aliwekwa wazi mbele yenu kwamba amesulubiwa.
2 Nataka nijifunze neno moja kutoka kwenu: Je, mlipokea
Roho wa Mungu kwa kushika sheria, au kwa kuyaamini
yale mliyosikia?
3 Je, ninyi ni wajinga kiasi hicho? Baada ya kuanza kwa
Roho, je, sasa mwataka kumalizia katika mwili?
4 Je, mlipata mateso kiasi hicho bure? Ni kama kweli
yalikuwa bure!
5 Je, Mungu huwapa Roho wake na kufanya miujiza
katikati yenu kwa sababu mnatii sheria, au kwa sababu
mnaamini kile mlichosikia?
6 Kama vile “Abrahamu alimwamini Mungu na ikah-
esabiwa kwake kuwa haki.”
7 Fahamuni basi kwamba wale walio na imani, hao ndio
watoto wa Abrahamu.
8 Maandiko yakitabiri kwamba Mungu angewahesabia
haki watu wa Mataifa kwa imani, alitangulia kumtangazia
Abrahamu Injili akisema kwamba, “Kwa kupitia kwako
mataifa yote yatabarikiwa.”
9 Kwa sababu hii, wale wote wanaoamini wanabarikiwa
pamoja na Abrahamu, mtu wa imani.

Sheria Na Laana

10 Kwa maana wote wanaotumainia matendo ya sheria
wako chini ya laana, kwa kuwa imeandikwa, “Alaaniwe kila
mtu asiyeshikilia kutii mambo yote yaliyoandikwa katika
Kitabu cha Sheria.”
11 Basi ni dhahiri kwamba hakuna mtu anayehesabiwa
haki mbele za Mungu kwa kushikilia sheria, kwa maana,
“Mwenye haki ataishi kwa imani.”

12 Lakini sheria haitegemei imani. Kinyume chake, “Mtu
atendaye matendo hayo ataishi kwa hayo.”
13 Kristo alitukomboa kutoka laana ya sheria kwa ku-
fanyika laana kwa ajili yetu, kwa maana imeandikwa,
“Amelaaniwa yeye aangikwaye juu ya mti.”
14 Alitukomboa ili kwamba baraka aliyopewa Abrahamu
ipate kuwafikia watu wa Mataifa kwa njia ya Kristo Yesu,
ili kwa imani tupate kupokea ile ahadi ya Roho.

Sheria Na Ahadi

15 Ndugu zangu, nataka nitoe mfano kutoka maisha ya
kila siku. Kama vile hakuna mtu awezaye kutangua au
kuongeza kitu katika agano la mtu ambalo limekwisha
kuthibitishwa, vivyo hivyo kwa hali kama hii.
16 Ahadi zilinenwa kwa Abrahamu na kwa mzao wake.
Maandiko hayasemi “kwa wazao,” likimaanisha watu
wengi, bali “kwa mzao wako,” yaani mtu mmoja, ndiye
Kristo.
17 Ninachotaka kusema ni kwamba, sheria, ambayo
ilitolewa miaka 430 baadaye, haitangui Agano lililoth-
ibitishwa na Mungu ili kuibatilisha ahadi ile.
18 Kwa maana kama urithi hupatikana kwa sheria, basi
hautegemei tena ahadi, lakini Mungu kwa neema yake
alimpa Abrahamu urithi kwa njia ya ahadi.

Kusudi La Sheria

19 Kwa nini basi iwepo sheria? Sheria iliwekwa kwa
sababu ya makosa mpaka atakapokuja yule Mzao wa Abra-
hamu, ambaye alitajwa katika ile ahadi. Sheria iliamriwa
na malaika kwa mkono wa mpatanishi.
20 Basi mpatanishi huhusisha zaidi ya upande mmoja,
lakini Mungu ni mmoja.
21 Je basi, sheria inapingana na ahadi za Mungu? La
hasha! Kwa maana kama sheria iliyotolewa ingeweza
kuwapa watu uzima, basi haki ingepatikana kwa njia ya
sheria.
22 Lakini Maandiko yamefanya vitu vyote vifungwe chini
ya nguvu ya dhambi, ili yale yaliyoahidiwa kwa njia ya
imani katika Yesu Kristo yapate kupewa wale wanaoamini.
23 Kabla imani hii haijaja tulikuwa tumewekwa chini ya
sheria, tumefungwa mpaka ile imani ifunuliwe.
24 Hivyo, sheria ilikuwa kiongozi kutufikisha kwa Kristo,
ili tupate kuhesabiwa haki kwa imani.
25 Lakini sasa kwa kuwa ile imani imekuja, hatusimamiwi
tena na sheria.

Watoto Wa Mungu

26 Kwa maana ninyi nyote mmekuwa watoto wa Mungu
katika Kristo Yesu kwa njia ya imani.
27 Kwa maana wote mliobatizwa ndani ya Kristo, mmem-
vaa Kristo.
28 Wala hakuna tena Myahudi au Myunani, mtumwa
au mtu huru, mwanaume wala mwanamke, maana nyote
mmekuwa wamoja ndani ya Kristo Yesu.
29 Nanyi mkiwa ni mali ya Kristo, basi ninyi ni wa uzao
wa Abrahamu na warithi sawasawa na ile ahadi.

4

1 Lile nisemalo ni kwamba wakati wote mrithi bado ni
mtoto, hana tofauti na mtumwa, ingawa ndiye mmiliki wa
mali yote.
2 Yeye huwa yuko chini ya uangalizi wa walezi na
wadhamini mpaka ufike wakati uliowekwa na baba yake.
3 Vivyo hivyo na sisi, tulipokuwa bado watoto wadogo,
tulikuwa utumwani chini ya taratibu za kawaida za
ulimwengu.
4 Lakini ulipowadia utimilifu wa wakati, Mungu alim-
tuma Mwanawe, ambaye alizaliwa na mwanamke, akaza-
liwa chini ya sheria,
5 kusudi awakomboe wale waliokuwa chini ya sheria, ili
tupate kupokea zile haki kamili za kufanywa watoto wa
Mungu.
6 Kwa sababu ninyi ni watoto wa Mungu, Mungu amem-
tuma Roho wa Mwanawe mioyoni mwetu, anayelia, “Abba,*
Baba.”
7 Kwa hiyo, wewe si mtumwa tena, bali ni mtoto, kwa
kuwa wewe ni mtoto, Mungu amekufanya wewe pia kuwa
mrithi kwa kupitia Kristo.

Paulo Awashawishi Wagalatia

8 Zamani, mlipokuwa hammjui Mungu, mlikuwa wa-
tumwa wa viumbe ambavyo kwa asili si Mungu.
9 Lakini sasa kwa kuwa mmemjua Mungu, au zaidi mme-
julikana na Mungu, inakuwaje mnarejea tena katika zile
kanuni za kwanza zenye udhaifu na upungufu? Mnataka
ziwafanye tena watumwa?
10 Mnaadhimisha siku maalum, miezi, nyakati na miaka!
11 Nina hofu juu yenu, kwamba kazi niliyofanya kwa ajili
yenu inaweza kuwa nimejitaabisha bure.
12 Ndugu zangu, nawasihi mwe kama mimi, kwa sababu
mimi nimekuwa kama ninyi. Hamkunitendea jambo lolote
baya.

---

* **4:6** Abba ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni Baba; lingeweza kutumiwa tu na mtoto wa kuzaa.

13 Ninyi mwajua kwamba ni kwa ajili ya udhaifu wangu
niliwahubiria Injili.
14 Ingawa hali yangu iliwatia majaribuni, hamkunidharau
wala kunidhihaki, bali mlinikaribisha kama malaika wa
Mungu, kama vile Kristo Yesu.
15 Ile hali ya furaha mliyokuwa nayo imekwenda wapi?
Naweza kushuhudia kwamba, kama ingewezekana mn-
geng'oa macho yenu na kunipa mimi.
16 Je, sasa nimekuwa adui yenu kwa kuwaambia kweli?
17 Hao wana shauku ya kuwapata lakini si kwa kusudi
zuri. Wanachotaka ni kuwatenga mbali nasi, ili ninyi mpate
kuwaonea wao shauku.
18 Ni vizuri wakati wote kuwa na shauku kwa ajili ya
kusudi zuri, si wakati nikiwa pamoja nanyi tu.
19 Watoto wangu wapendwa, ambao kwa mara nyingine
ninawaonea utungu, ninatamani kwamba Kristo aumbike
ndani yenu.
20 Natamani kama ningekuwa pamoja nanyi sasa, pengine
ningebadilisha sauti yangu. Kwa maana nina wasiwasi kwa
ajili yenu.

Mfano Wa Hagari Na Sara

21 Niambieni, ninyi mnaotaka kuwa chini ya sheria, je,
hamjui sheria inavyosema?
22 Kwa maana imeandikwa kwamba Abrahamu alikuwa
na wana wawili, mmoja wa mwanamke mtumwa na wa pili
wa mwanamke huru.
23 Lakini, mtoto wa mwanamke mtumwa alizaliwa kwa
mapenzi ya mwili, na yule mwingine wa mwanamke huru
alizaliwa kutokana na ahadi ya Mungu.
24 Mambo haya yanaweza kuchukuliwa kama mfano.
Kwa maana hao wanawake wawili ni mfano wa maagano
mawili: Agano la kwanza, ni lile lililofanyika katika Mlima
Sinai, lizaalo watoto wa utumwa. Hili ndilo huyo Hagari.
25 Basi Hagari anawakilisha Mlima Sinai ulioko Arabuni,
na unafanana na Yerusalemu ya sasa ambayo iko utumwani
pamoja na watoto wake.
26 Lakini Yerusalemu wa juu ni huru, nayo ndiye mama
yetu.
27 Kwa maana imeandikwa:
"Furahi, ewe mwanamke tasa,
wewe usiyezaa;
paza sauti, na kuimba kwa furaha,
wewe usiyepatwa na utungu wa kuzaa;
kwa maana watoto wa mwanamke aliyeachwa ukiwa ni
wengi
kuliko wa mwanamke mwenye mume."

28 Basi, sisi ndugu zangu, ni kama Isaki, tu watoto wa
ahadi.
29 Lakini, kama vile ilivyokuwa siku zile yule aliyezaliwa
kwa mwili alivyomchokoza yule aliyezaliwa kwa Roho,
ndivyo ilivyo hata sasa.
30 Lakini Maandiko yasemaje? “Mwondoe mwanamke
mtumwa pamoja na mwanawe, kwa sababu mwana wa
mwanamke mtumwa kamwe hatarithi pamoja na mwana
wa aliye huru.”
31 Kwa hiyo ndugu zangu, sisi si watoto wa mwanamke
mtumwa, bali wa yule aliye huru.

5

Uhuru Ndani Ya Kristo

1 Kristo alitupa uhuru, akataka tubaki huru. Hivyo
simameni imara wala msikubali tena kulemewa na kongwa
la utumwa.
2 Sikilizeni! Mimi, Paulo, nawaambieni kwamba kama
mkikubali kutahiriwa, basi Kristo hatawafaidia chochote.
3 Namshuhudia tena kila mtu anayekubali kutahiriwa
kwamba inampasa kushika sheria yote.
4 Ninyi mnaotafuta kuhesabiwa haki kwa njia ya sheria
mmetengwa na Kristo, mko mbali na neema ya Mungu.
5 Kwa maana, kwa njia ya Roho kwa imani, tunangojea
kwa shauku tumaini la haki.
6 Kwa maana ndani ya Kristo Yesu, kutahiriwa au ku-
tokutahiriwa hakuleti tofauti, bali lililo muhimu ni imani
itendayo kazi kwa njia ya upendo.
7 Mlikuwa mkipiga mbio vizuri. Ni nani aliyewazuia
msiitii kweli?
8 Ushawishi wa namna hiyo haukutokana na yule
anayewaita.
9 “Chachu kidogo huchachua donge zima.”
10 Nina hakika katika Bwana kwamba hamtakuwa na
msimamo mwingine. Mtu anayewachanganya anastahili
adhabu, hata awe nani.
11 Lakini ndugu zangu, kama mimi bado ninahubiri
kuhusu kutahiriwa, kwa nini bado ninateswa? Katika hiyo
hali basi, kwazo la msalaba limeondolewa.
12 Laiti hao wanaowavuruga wangejihasi wao wenyewe!
13 Ndugu zangu, ninyi mliitwa ili mwe huru, hivyo
msitumie uhuru wenu kama fursa ya kufuata tamaa za
mwili, bali tumikianeni ninyi kwa ninyi kwa upendo.
14 Kwa maana sheria yote hukamilika katika amri moja:
“Mpende jirani yako kama nafsi yako.”

15 Kama mkiumana na kutafunana, angalieni, msije
mkaangamizana.

Maisha Ya Kiroho

16 Kwa hiyo nasema, enendeni kwa Roho, wala hamtaz-
itimiza kamwe tamaa za mwili.
17 Kwa maana mwili hutamani yale yaliyo kinyume na
Roho, naye Roho hutamani yale yaliyo kinyume na mwili.
Roho na mwili hupingana na kwa sababu hiyo hamwezi
kufanya mnayotaka.
18 Lakini kama mkiongozwa na Roho, hamko chini ya
sheria.
19 Basi matendo ya mwili ni dhahiri nayo ni haya:
Uasherati, uchafu, ufisadi,
20 kuabudu sanamu, uchawi, uadui, ugomvi, wivu, hasira,
fitina, faraka, uzushi,
21 husuda, ulevi, ulafi na mambo mengine yanayofanana
na hayo. Nawaonya, kama nilivyokwisha kuwaonya kabla,
kwamba watu watendao mambo kama hayo, hawataurithi
Ufalme wa Mungu.
22 Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani,
uvumilivu, utu wema, fadhili, uaminifu,
23 upole na kiasi. Katika mambo kama haya hakuna
sheria.
24 Wote walio wa Kristo Yesu wameusulubisha mwili na
shauku zake pamoja na tamaa zake.
25 Kwa kuwa tunaishi kwa Roho, basi, tuenende kwa
Roho.
26 Tusijisifu bure, tukichokozana na kuoneana wivu.

6

Chukulianeni Mizigo

1 Ndugu zangu, ikiwa mtu ameghafilika akatenda dhambi,
basi ninyi mlio wa rohoni, mrejesheni upya mtu huyo kwa
roho ya upole. Lakini jihadharini, ili ninyi wenyewe msije
mkajaribiwa.
2 Chukulianeni mizigo ninyi kwa ninyi, nanyi kwa njia hii
mtatimiza sheria ya Kristo.
3 Kama mtu yeyote akijiona kuwa yeye ni bora na kumbe
sivyo, basi mtu huyo anajidanganya mwenyewe.
4 Lakini kila mtu na aipime kazi yake mwenyewe, ndipo
aweze kujisifu, bila kujilinganisha na mtu mwingine.
5 Kwa maana, kila mtu atauchukua mzigo wake
mwenyewe.
6 Basi, yeye afundishwaye katika neno na amshirikishe
mwalimu wake mema yote.

7 Msidanganyike, Mungu hadhihakiwi. Kwa kuwa kile
apandacho mtu ndicho atakachovuna.
8 Apandaye kwa mwili, katika mwili wake atavuna
uharibifu, lakini yeye apandaye katika Roho, katika Roho
atavuna uzima wa milele.
9 Hivyo, tusichoke katika kutenda mema, kwa kuwa
tutavuna kwa wakati wake tusipokata tamaa.
10 Kwa hiyo, kadiri tupatavyo nafasi na tuwatendee watu
wote mema, hasa wale wa jamaa ya waaminio.

Si Kutahiriwa Bali Kuwa Kiumbe Kipya

11 Angalieni herufi kubwa nitumiazo ninapowaandikia
kwa mkono wangu mwenyewe!
12 Wale wanaotaka kuonekana wazuri kwa mambo ya
mwili wanataka wawalazimishe kutahiriwa. Sababu pekee
ya kufanya hivyo ni kuepuka kuteswa kwa ajili ya msalaba
wa Kristo.
13 Hata wale waliotahiriwa wenyewe hawaitii sheria,
lakini wanataka ninyi mtahiriwe ili wapate kujivuna kwa
habari ya miili yenu.
14 Mungu apishie mbali nisije nikajivunia kitu chochote
isipokuwa msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye
kwa yeye ulimwengu umesulubiwa kwangu, nami nimesu-
lubiwa kwa ulimwengu.
15 Kwa maana katika Kristo Yesu, kutahiriwa au kutoku-
tahiriwa si kitu, bali kule kuwa kiumbe kipya ni kila kitu!
16 Amani na rehema viwe na wote wanaofuata kanuni hii,
na juu ya Israeli wa Mungu.
17 Hatimaye, tangu sasa mtu yeyote asinitaabishe, kwa
maana nachukua katika mwili wangu chapa zake Yesu.
18 Ndugu zangu, neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe
pamoja na roho zenu. Amen.

Waefeso

Salamu

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu, kwa mapenzi ya Mungu:
Kwa watakatifu walioko Efeso, walio waaminifu katika
Kristo Yesu:
2 Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa
Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi.

Baraka Za Kiroho Katika Kristo Yesu

3 Ahimidiwe Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu
Kristo, aliyetubariki sisi kwa baraka zote za rohoni, katika
ulimwengu wa roho ndani ya Kristo.
4 Kwa maana alituchagua katika yeye kabla ya kuumbwa
ulimwengu ili tuwe watakatifu na bila lawama mbele zake.
Kwa upendo
5 alitangulia kutuchagua tuwe wanawe kwa njia ya Yesu
Kristo kwa furaha yake na mapenzi yake mwenyewe.
6 Kwa hiyo tunamsifu Mungu kwa huruma zake kuu
alizotumiminia sisi katika Mwanawe Mpendwa.
7 Ndani yake tunao ukombozi kwa njia ya damu yake,
yaani, msamaha wa dhambi, sawasawa na wingi wa neema
yake
8 aliyotumiminia kwa wingi, kwa hekima yote na maarifa
yote.
9 Naye alitujulisha siri ya mapenzi yake sawasawa na
uradhi wa mapenzi yake, ambayo alikusudia katika Kristo,
10 ili yapate kutimizwa wakati mkamilifu utakapowadia,
yaani, kuvitia vitu vyote vya mbinguni na vya duniani
pamoja, chini ya kiongozi mmoja, ndiye Kristo.
11 Katika Kristo sisi nasi tumepata urithi, tukisha kuchag-
uliwa sawasawa na kusudi la Mungu, yeye ambaye hufanya
mambo yote kulingana na kusudi la mapenzi yake,
12 ili kwamba, sisi tuliokuwa wa kwanza kuweka tumaini
katika Kristo, tupate kuishi kwa sifa ya utukufu wake.
13 Ninyi pia mliingia ndani ya Kristo mliposikia Neno la
kweli, Injili ya wokovu wenu. Mkiisha kuamini, ndani yake
mlitiwa muhuri, yaani, Roho Mtakatifu mliyeahidiwa,
14 yeye ambaye ni amana yetu akituhakikishia urithi wetu
hadi ukombozi wa wale walio milki ya Mungu kwa sifa ya
utukufu wake.

Shukrani Na Maombi

15 Kwa sababu hii, tangu niliposikia juu ya imani yenu
katika Bwana Yesu na upendo wenu kwa watakatifu wote,

16 sijaacha kumshukuru Mungu kwa ajili yenu, niki-
wakumbuka katika maombi yangu.
17 Nazidi kumwomba Mungu wa Bwana wetu Yesu Kristo,
Baba wa utukufu, awajalieni ninyi roho ya hekima na ya
ufunuo, ili mpate kumjua zaidi.
18 Ninaomba pia kwamba macho ya mioyo yenu yatiwe
nuru ili mpate kujua tumaini mliloitiwa, utajiri wa urithi
wa utukufu wake kwa watakatifu
19 na uweza wake mkuu usiolinganishwa kwa ajili yetu
sisi tuaminio. Uweza huo unaofanya kazi ndani yetu, ni
sawa na ile nguvu kuu mno
20 aliyoitumia katika Kristo alipomfufua kutoka kwa
wafu, na akamketisha mkono wake wa kuume huko mbin-
guni,
21 juu sana kuliko falme zote na mamlaka, enzi na milki,
na juu ya kila jina litajwalo, si katika ulimwengu huu tu,
bali katika ule ujao pia.
22 Naye Mungu ameweka vitu vyote viwe chini ya miguu
yake na amemfanya yeye awe kichwa cha vitu vyote kwa
ajili ya Kanisa,
23 ambalo ndilo mwili wake, ukamilifu wake yeye aliye
yote katika yote.

2

Tumefanywa Kuwa Hai Ndani Ya Kristo

1 Kwa habari zenu, mlikuwa wafu katika makosa na
dhambi zenu,
2 ambazo mlizitenda mlipofuatisha namna ya ulimwengu
huu na za yule mtawala wa ufalme wa anga, yule roho
atendaye kazi sasa ndani ya wale wasiotii.
3 Sisi sote pia tuliishi katikati yao hapo zamani, tukitimiza
tamaa za asili yetu ya dhambi na kufuata tamaa zake na
mawazo yake. Nasi kwa asili tulikuwa wana wa ghadhabu,
kama mtu mwingine yeyote.
4 Lakini Mungu kwa upendo wake mwingi kwetu sisi,
ambaye ni mwingi wa rehema,
5 hata tulipokuwa wafu kwa ajili ya makosa yetu, alitu-
fanya tuwe hai pamoja na Kristo Yesu, yaani, mmeokolewa
kwa neema.
6 Mungu alitufufua pamoja na Kristo na kutuketisha
pamoja naye katika ulimwengu wa roho katika Kristo Yesu,
7 ili katika ule ulimwengu ujao apate kuonyesha wingi wa
neema yake isiyopimika, iliyodhihirishwa kwetu kwa wema
wake ndani ya Kristo Yesu.

8 Kwa maana mmeokolewa kwa neema, kwa njia ya
imani, wala si kwa matendo yenu mema. Hii ni zawadi
kutoka kwa Mungu,
9 si kwa matendo, ili mtu yeyote asije akajisifu.
10 Kwa maana sisi ni kazi ya mikono ya Mungu,
tulioumbwa katika Kristo Yesu, ili tupate kutenda matendo
mema, ambayo Mungu alitangulia kuyaandaa tupate kuishi
katika hayo.

Wamoja Katika Kristo

11 Kwa hiyo kumbukeni kwamba ninyi ambao hapo
awali mlikuwa watu wa Mataifa kwa kuzaliwa na kuitwa
"wasiotahiriwa" na wale wanaojiita "waliotahiriwa" (yaani
tohara ifanyikayo katika mwili kwa mikono ya wanadamu),
12 kumbukeni kwamba wakati ule mlikuwa mbali na
Kristo, mkiwa mmetengwa kutoka jumuiya ya Israeli, na
mkiwa wageni katika yale maagano ya ahadi, nanyi mkiwa
hamna tumaini wala Mungu duniani.
13 Lakini sasa katika Kristo Yesu, ninyi ambao hapo
kwanza mlikuwa mbali na Mungu, sasa mmeletwa karibu
kwa njia ya damu ya Kristo.
14 Kwa maana yeye mwenyewe ndiye amani yetu, aliyet-
ufanya sisi tuliokuwa wawili, yaani, Wayahudi na watu wa
Mataifa, tuwe wamoja kwa kuvunja kizuizi na kubomoa ule
ukuta wa uadui uliokuwa kati yetu,
15 kwa kuibatilisha ile sheria pamoja na amri zake na
maagizo yake alipoutoa mwili wake, ili apate kufanya
ndani yake mtu mmoja mpya badala ya hao wawili, hivyo
akifanya amani,
16 naye katika mwili huu mmoja awapatanishe wote
wawili na Mungu kupitia msalaba, ili kwa huo msalaba
akaangamiza uadui wao.
17 Alikuja na kuhubiri amani kwenu ninyi mliokuwa
mbali na pia akahubiri amani kwao waliokuwa karibu.
18 Kwa maana kwa kupitia kwake, sisi sote tunaweza
kumkaribia Baba katika Roho mmoja.
19 Hivyo basi, ninyi sasa si wageni tena wala wapitaji, bali
mmekuwa wenyeji pamoja na watakatifu na pia jamaa wa
nyumbani mwake Mungu.
20 Mmejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye
Kristo Yesu mwenyewe ndiye jiwe kuu la pembeni.
21 Ndani yake jengo lote limeshikamanishwa pamoja na
kusimamishwa ili kuwa Hekalu takatifu katika Bwana.
22 Katika yeye ninyi nanyi mnajengwa pamoja ili mpate
kuwa makao ambayo Mungu anaishi ndani yake kwa njia
ya Roho wake.

3

Huduma Ya Paulo Kwa Watu Wa Mataifa

1 Kwa sababu hii, mimi Paulo, mfungwa wa Kristo Yesu
kwa ajili yenu ninyi watu wa Mataifa:
2 Kwa hakika mmekwisha kusikia kuhusu ile huduma ya
neema ya Mungu niliyopewa kwa ajili yenu,
3 yaani, ile siri iliodhihirishwa kwangu kwa njia ya
ufunuo, kama nilivyotangulia kuandika kwa kifupi.
4 Kwa kusoma haya, basi mtaweza kuelewa ufahamu
wangu katika siri ya Kristo.
5 Siri hii haikudhihirishwa kwa wanadamu katika vizazi
vingine kama vile sasa ilivyodhihirishwa na Roho kwa
mitume na manabii watakatifu wa Mungu.
6 Siri hii ni kwamba, kwa njia ya Injili, watu wa Mataifa
ni warithi pamoja na Israeli, viungo vya mwili mmoja na
washiriki pamoja wa ahadi katika Kristo Yesu.
7 Nimekuwa mtumishi wa Injili hii kwa kipawa cha
neema ya Mungu niliyopewa kwa nguvu yake itendayo kazi.
8 Ingawa mimi ni mdogo kuliko aliye mdogo kabisa
miongoni mwa watakatifu wote, nilipewa neema hii: ili
niwahubirie watu wa Mataifa kuhusu utajiri usiopimika
ulio ndani ya Kristo,
9 na kuweka wazi kwa kila mtu siri hii iliyokuwa
imefichwa tangu zamani katika Mungu, aliyeumba vitu
vyote.
10 Ili sasa kwa njia ya Kanisa, hekima yote ya Mungu
ipate kujulikana kwa watawala na wenye mamlaka katika
ulimwengu wa roho,
11 sawasawa na kusudi lake la milele katika Kristo Yesu
Bwana wetu.
12 Ndani yake na kwa njia ya imani katika yeye twaweza
kumkaribia Mungu kwa uhuru na kwa ujasiri.
13 Kwa hiyo, nawaomba msikate tamaa kwa sababu ya
mateso yangu kwa ajili yenu, hayo ni utukufu wenu.

Maombi Ya Paulo Kwa Waefeso

14 Kwa sababu hii nampigia Baba magoti,
15 ambaye ubaba wote wa kila jamaa za mbinguni na za
duniani unatokana naye.
16 Namwomba Mungu awaimarishe kwa kuwatia nguvu
mioyo yenu kwa njia ya Roho wake kwa kadiri ya utajiri wa
utukufu wake,
17 ili kwamba, Kristo apate kukaa mioyoni mwenu kwa
njia ya imani. Nami ninaomba kwamba ninyi mkiwa wenye
mizizi tena imara katika msingi wa upendo,

18 mwe na uwezo wa kufahamu pamoja na watakatifu
wote jinsi ulivyo upana, urefu, kimo na kina upendo wa
Kristo,
19 na kujua upendo huu unaopita fahamu, ili mpate
kujazwa na kufikia kipimo cha ukamilifu wote wa Mungu.
20 Basi kwa yeye awezaye kutenda mambo ya ajabu
yasiyopimika kuliko yote tuyaombayo au tuyawazayo, kwa
kadiri ya uweza wake ule utendao kazi ndani yetu,
21 yeye atukuzwe katika kanisa na katika Kristo Yesu kwa
vizazi vyote, milele na milele. Amen.

4

Umoja Katika Mwili Wa Kristo

1 Basi, mimi niliye mfungwa wa Bwana, nawasihi mwe-
nende kama inavyostahili wito wenu mlioitiwa.
2 Kwa unyenyekevu wote na upole, mkiwa wavumilivu,
mkichukuliana kwa upendo.
3 Jitahidini kudumisha umoja wa Roho katika kifungo cha
amani.
4 Kuna mwili mmoja na Roho mmoja, kama vile mlivy-
oitwa katika tumaini moja.
5 Tena kuna Bwana mmoja, imani moja, ubatizo mmoja,
6 Mungu mmoja ambaye ni Baba wa wote, aliye juu ya
yote, katika yote na ndani ya yote.
7 Lakini kila mmoja wetu amepewa neema kwa kadiri ya
kipimo cha kipawa cha Kristo.
8 Kwa hiyo husema:

"Alipopaa juu zaidi, *
aliteka mateka,
akawapa wanadamu vipawa."

9 (Asemapo "alipaa juu," maana yake nini isipokuwa ni
kusema pia kwamba Kristo alishuka pande za chini sana
za dunia?†
10 Yeye aliyeshuka ndiye alipaa juu zaidi kupita mbingu
zote, ili apate kuujaza ulimwengu wote.)
11 Ndiye aliweka wengine kuwa mitume, wengine kuwa
manabii, wengine kuwa wainjilisti, wengine kuwa wachun-
gaji na walimu,
12 kwa kusudi la kuwakamilisha watakatifu kwa ajili ya kazi
za huduma, ili kwamba mwili wa Kristo upate kujengwa
13 mpaka sote tutakapoufikia umoja katika imani na katika
kumjua sana Mwana wa Mungu na kuwa watu wazima kwa
kufikia kimo cha ukamilifu wa Kristo.

---

* **4:8** Juu zaidi hapa ina maana mbingu za mbingu. † **4:9** Pande za chini sana za dunia hapa maana yake Sheol kwa Kiebrania, yaani Kuzimu.

14 Ili tusiwe tena watoto wachanga, tukitupwatupwa huku
na huku na kuchukuliwa na kila upepo wa mafundisho
kwa hila za watu, kwa ujanja, kwa kufuata njia zao za
udanganyifu.
15 Badala yake, tukiambiana kweli kwa upendo, katika
mambo yote tukue, hata tumfikie yeye aliye kichwa, yaani,
Kristo.
16 Kutoka kwake, mwili wote ukiwa umeungamanishwa
na kushikamanishwa pamoja kwa msaada wa kila kiungo,
hukua na kujijenga wenyewe katika upendo, wakati kila
kiungo kinafanya kazi yake.

Maisha Ya Zamani Na Maisha Mapya

17 Hivyo nawaambia hivi, nami nasisitiza katika Bwana
kwamba, msiishi tena kama watu wa Mataifa waishivyo,
katika ubatili wa mawazo yao.
18 Watu hao akili zao zimetiwa giza na wametengwa mbali
na uzima wa Mungu kwa sababu ya ujinga wao kutokana
na ugumu wa mioyo yao.
19 Wakiisha kufa ganzi, wamejitia katika mambo ya
ufisadi na kupendelea kila aina ya uchafu, wakiendelea
kutamani zaidi.
20 Lakini ninyi, hivyo sivyo mlivyojifunza Kristo.
21 Kama hivyo ndivyo ilivyo, ninyi mmemsikia, tena
mmefundishwa naye, vile kweli ilivyo katika Yesu.
22 Mlifundishwa kuuvua mwenendo wenu wa zamani,
utu wenu wa kale, ulioharibiwa na tamaa zake za udan-
ganyifu,
23 ili mfanywe upya roho na nia zenu,
24 mkajivike utu mpya, ulioumbwa sawasawa na mfano
wa Mungu katika haki yote na utakatifu.

Kanuni Za Maisha Mapya

25 Kwa hiyo kila mmoja wenu avue uongo na kuambiana
kweli mtu na jirani yake, kwa maana sisi sote tu viungo vya
mwili mmoja.
26 Mkikasirika, msitende dhambi, wala jua lisichwe
mkiwa bado mmekasirika,
27 wala msimpe ibilisi nafasi.
28 Yeye ambaye amekuwa akiiba, asiibe tena, lakini
lazima ajishughulishe, afanye kitu kifaacho kwa mikono
yake mwenyewe, ili awe na kitu cha kuwagawia wahitaji.
29 Maneno mabaya yasitoke vinywani mwenu, bali yale
yafaayo kwa ajili ya kuwajenga wengine kulingana na
mahitaji yao, ili yawafae wale wasikiao.
30 Wala msimhuzunishe Roho Mtakatifu wa Mungu, am-
baye kwake mlitiwa muhuri kwa ajili ya siku ya ukombozi.

31 Ondoeni kabisa uchungu, ghadhabu, hasira, makelele
na masingizio pamoja na kila aina ya uovu.
32 Kuweni wafadhili na wenye kuhurumiana ninyi kwa
ninyi, mkisameheana, kama vile naye Mungu katika Kristo
alivyowasamehe ninyi.

5

Kuenenda Nuruni

1 Kwa hiyo, mfuateni Mungu kama watoto wapendwao,
2 mkiishi maisha ya upendo, kama vile Kristo alivyotu-
penda sisi akajitoa kwa ajili yetu kuwa sadaka yenye harufu
nzuri na dhabihu kwa Mungu.
3 Lakini uasherati, usitajwe miongoni mwenu, wala
uchafu wa aina yoyote, wala tamaa, kwa sababu mambo
haya hayastahili miongoni mwa watakatifu.
4 Wala pasiwepo mazungumzo machafu ya aibu, au
maneno ya upuzi au mzaha, ambayo hayafai, badala yake
mshukuruni Mungu.
5 Kwa habari ya mambo haya mjue hakika kwamba:
Msherati, wala mtu mwovu, wala mwenye tamaa mbaya,
mtu kama huyo ni mwabudu sanamu, kamwe hataurithi
Ufalme wa Kristo na wa Mungu.
6 Mtu yeyote na asiwadanganye kwa maneno matupu,
kwa kuwa hasira ya Mungu huwaka kwa sababu ya mambo
kama haya juu ya wale wasiomtii.
7 Kwa hiyo, msishirikiane nao.
8 Kwa maana zamani ninyi mlikuwa giza, lakini sasa ninyi
ni nuru katika Bwana. Enendeni kama watoto wa nuru
9 (kwa kuwa tunda la nuru hupatikana katika wema wote,
haki na kweli),
10 nanyi tafuteni yale yanayompendeza Bwana.
11 Msishiriki matendo ya giza yasiyofaa, bali yafichueni.
12 Kwa maana ni aibu hata kutaja mambo yale ambayo
wasiotii wanayafanya sirini.
13 Lakini kila kitu kilichowekwa nuruni, huonekana,
14 kwa kuwa nuru ndiyo hufanya kila kitu kionekane. Hii
ndiyo sababu imesemekana:
“Amka, wewe uliyelala,
ufufuke kutoka kwa wafu,
naye Kristo atakuangazia.”
15 Kwa hiyo angalieni sana jinsi mnavyoenenda, si kama
watu wasio na hekima, bali kama wenye hekima,
16 mkiukomboa wakati, kwa sababu nyakati hizi ni za
uovu.
17 Kwa hiyo msiwe wajinga, bali mpate kujua nini
mapenzi ya Bwana.

18 Pia msilewe kwa mvinyo, ambamo ndani yake mna
upotovu, bali mjazwe Roho.
19 Msemezane ninyi kwa ninyi kwa zaburi, nyimbo na
tenzi za rohoni, mkimwimbia na kumsifu Bwana mioyoni
mwenu,
20 siku zote mkimshukuru Mungu Baba kwa kila jambo
katika Jina la Bwana wetu Yesu Kristo.
21 Nyenyekeaneni ninyi kwa ninyi kwa heshima kwa ajili
ya Kristo.

Mafundisho Kuhusu Wake Na Waume

22 Ninyi wake, watiini waume zenu kama kumtii Bwana.
23 Kwa maana mume ni kichwa cha mkewe kama vile
Kristo alivyo kichwa cha Kanisa, ambalo ni mwili wake,
naye Kristo ni Mwokozi wake.
24 Basi, kama vile Kanisa linavyomtii Kristo, vivyo hivyo
na wake nao imewapasa kuwatii waume zao kwa kila
jambo.
25 Ninyi waume, wapendeni wake zenu, kama vile Kristo
alivyolipenda Kanisa akajitoa kwa ajili yake
26 kusudi alifanye takatifu, akilitakasa kwa kuliosha kwa
maji katika Neno lake,
27 apate kujiletea Kanisa tukufu lisilo na doa wala kun-
yanzi au waa lolote, bali takatifu na lisilo na hatia.
28 Vivyo hivyo imewapasa waume kuwapenda wake zao
kama miili yao wenyewe. Ampendaye mkewe hujipenda
mwenyewe.
29 Hakuna mtu anayeuchukia mwili wake mwenyewe,
bali huulisha na kuutunza vizuri, kama Kristo anavyoli-
tunza Kanisa lake.
30 Sisi tu viungo vya mwili wake.
31 “Kwa sababu hii, mwanaume atamwacha baba yake na
mama yake, naye ataambatana na mkewe, na hao wawili
watakuwa mwili mmoja.”
32 Siri hii ni kubwa, bali mimi nanena kuhusu Kristo na
Kanisa.
33 Hata hivyo, kila mmoja wenu ampende mkewe kama
anavyoipenda nafsi yake mwenyewe, naye mke lazima
amheshimu mumewe.

6

Mafundisho Kuhusu Watoto Na Wazazi

1 Enyi watoto, watiini wazazi wenu katika Bwana, kwa
kuwa hili ni jema.
2 “Waheshimu baba yako na mama yako,” hii ndio amri
ya kwanza yenye ahadi,
3 “upate baraka na uishi siku nyingi duniani.”

4 Ninyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, bali
waleeni kwa nidhamu na mafundisho ya Bwana.

Mafundisho Kuhusu Watumwa Na Mabwana

5 Ninyi watumwa, watiini hao walio mabwana zenu hapa
duniani kwa heshima na kwa kutetemeka na kwa moyo
mmoja, kama vile mnavyomtii Kristo.
6 Watiini, si tu wakati wakiwaona ili mpate upendeleo
wao, bali mtumike kama watumwa wa Kristo, mkifanya
mapenzi ya Mungu kwa moyo.
7 Tumikeni kwa moyo wote, kama vile mnamtumikia
Bwana na si wanadamu.
8 Mkijua kwamba Bwana atampa kila mtu thawabu kwa
lolote jema alilotenda, kama yeye ni mtumwa au ni mtu
huru.
9 Nanyi mabwana, watendeeni watumwa wenu kwa jinsi
iyo hiyo. Msiwatishe, kwa kuwa mnajua ya kwamba yeye
aliye Bwana wenu na Bwana wao yuko mbinguni, naye
hana upendeleo.

Silaha Za Mungu

10 Hatimaye, mzidi kuwa hodari katika Bwana na katika
uweza wa nguvu zake.
11 Vaeni silaha zote za Mungu ili kwamba mweze
kuzipinga hila za ibilisi.
12 Kwa maana kushindana kwetu si juu ya nyama na
damu, bali dhidi ya falme, mamlaka, dhidi ya wakuu wa
giza na majeshi ya pepo wabaya katika ulimwengu wa roho.
13 Kwa hiyo vaeni silaha zote za Mungu ili mweze kushin-
dana siku ya uovu itakapokuja nanyi mkiisha kufanya yote,
simameni imara.
14 Kwa hiyo simameni imara mkiwa mmejifunga kweli
kiunoni na kuvaa dirii ya haki kifuani,
15 nayo miguu yenu ifungiwe utayari tuupatao kwa Injili
ya amani.
16 Zaidi ya haya yote, twaeni ngao ya imani, ambayo kwa
hiyo mtaweza kuizima mishale yote yenye moto ya yule
mwovu.
17 Vaeni chapeo ya wokovu na mchukue upanga wa Roho,
ambao ni Neno la Mungu.
18 Mkiomba kwa Roho siku zote katika sala zote na
maombi, mkikesha kila wakati mkiwaombea watakatifu
wote.
19 Niombeeni na mimi pia, ili kila nifunguapo kinywa
changu, nipewe maneno ya kusema, niweze kutangaza siri
ya Injili kwa ujasiri,
20 ambayo mimi ni balozi wake katika vifungo. Ombeni
ili nipate kuhubiri kwa ujasiri kama inipasavyo.

Salamu Za Mwisho

21 Tikiko, aliye ndugu mpendwa na mtumishi mwaminifu
katika Bwana, atawaambia kila kitu, ili pia mpate kujua hali
yangu na kile ninachofanya sasa.
22 Ninamtuma kwenu kwa ajili ya kusudi hili hasa, ili
mpate kujua hali yetu, na awatie moyo.
23 Amani iwe kwa ndugu, na pendo pamoja na imani
kutoka kwa Mungu Baba na Bwana Yesu Kristo.
24 Neema iwe na wote wampendao Bwana wetu Yesu
Kristo kwa upendo wa dhati. Amen.

Wafilipi

Salamu

1 Waraka wa Paulo na Timotheo, watumishi wa Kristo
Yesu:
Kwa watakatifu wote katika Kristo Yesu walioko Filipi,
pamoja na waangalizi na mashemasi:
2 Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa
Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi.

Shukrani Na Maombi

3 Ninamshukuru Mungu wangu kila niwakumbukapo
ninyi.
4 Katika maombi yangu yote daima nimekuwa niki-
waombea ninyi nyote kwa furaha,
5 kwa sababu ya kushiriki kwenu katika kueneza Injili,
tangu siku ya kwanza hadi leo.
6 Nina hakika kwamba yeye aliyeianza kazi njema mioy-
oni mwenu, ataiendeleza na kuikamilisha hata siku ya
Kristo Yesu.
7 Ni haki na ni wajibu wangu kufikiri hivi juu yenu
nyote, kwa sababu ninyi mko moyoni mwangu. Ikiwa
nimefungwa au nikiwa ninaitetea na kuithibitisha Injili,
ninyi nyote mnashiriki neema ya Mungu pamoja nami.
8 Mungu ni shahidi wangu jinsi ninavyowaonea shauku
ninyi nyote kwa huruma ya Kristo Yesu.
9 Haya ndiyo maombi yangu: kwamba upendo wenu
uongezeke zaidi na zaidi katika maarifa na ufahamu wote,
10 ili mpate kutambua yale yaliyo mema, mkawe safi,
wasio na hatia hadi siku ya Kristo,
11 mkiwa mmejawa na matunda ya haki yapatikanayo
kwa njia ya Yesu Kristo, kwa utukufu na sifa za Mungu.

Kufungwa Kwa Paulo Kwaieneza Injili

12 Basi, ndugu zangu, nataka mjue kwamba mambo yale
yaliyonipata kwa kweli yamesaidia sana kueneza Injili.
13 Matokeo yake ni kwamba imejulikana wazi kwa walinzi
wote wa jumba la kifalme na kwa wengine wote kuwa
nimefungwa kwa ajili ya Kristo.
14 Kwa sababu ya vifungo vyangu, ndugu wengi katika
Bwana wametiwa moyo kuhubiri neno la Mungu kwa
ujasiri zaidi na bila woga.
15 Ni kweli kwamba wengine wanamhubiri Kristo ku-
tokana na wivu na kwa kutaka kushindana, lakini wengine
wanamhubiri Kristo kwa nia njema.

16 Hawa wa mwisho wanamhubiri Kristo kwa moyo wa
upendo, wakifahamu kwamba nimo humu gerezani kwa
ajili ya kuitetea Injili.
17 Hao wa kwanza wanamtangaza Kristo kutokana na
tamaa zao wenyewe wala si kwa moyo mweupe, bali
wanakusudia kuongeza mateso yangu katika huku ku-
fungwa kwangu.
18 Lakini inadhuru nini? Jambo la muhimu ni kwamba
kwa kila njia, ikiwa ni kwa nia mbaya au njema, Kristo
anahubiriwa. Nami kwa ajili ya jambo hilo ninafurahi.
Naam, nami nitaendelea kufurahi,
19 kwa maana ninajua kwamba kwa maombi yenu na
kwa msaada unaotolewa na Roho wa Yesu Kristo, yale
yaliyonipata mimi yatageuka kuwa wokovu wangu.
20 Ninatarajia kwa shauku kubwa na kutumaini kwamba
sitaaibika kwa njia yoyote, bali nitakuwa na ujasiri wa
kutosha ili sasa kama wakati mwingine wowote, Kristo
atukuzwe katika mwili wangu, ikiwa ni kwa kuishi au kwa
kufa.
21 Kwa maana kwangu mimi, kuishi ni Kristo, na kufa ni
faida.
22 Kama nitaendelea kuishi katika mwili, kwangu hili ni
kwa ajili ya matunda ya kazi. Lakini sijui nichague lipi?
Mimi sijui!
23 Ninavutwa kati ya mambo mawili: Ninatamani kuon-
doka nikakae pamoja na Kristo, jambo hilo ni bora zaidi.
24 Lakini kwa sababu yenu ni muhimu zaidi mimi
nikiendelea kuishi katika mwili.
25 Kwa kuwa nina matumaini haya, ninajua kwamba
nitaendelea kuwepo na kuwa pamoja nanyi nyote, ili mpate
kukua na kuwa na furaha katika imani.
26 Ili kwamba furaha yenu iwe nyingi katika Kristo Yesu
kwa ajili yangu kwa kule kuja kwangu kwenu tena.

Kuenenda Ipasavyo Injili

27 Lakini lolote litakalotukia, mwenende kama ipasavyo
Injili ya Kristo, ili kwamba nikija na kuwaona au ikiwa sipo,
nipate kusikia haya juu yenu: Kuwa mnasimama imara
katika roho moja, mkiishindania imani ya Injili kwa umoja,
28 wala msitishwe na wale wanaowapinga. Hii ni ishara
kwao kuwa wataangamia, lakini ninyi mtaokolewa, na hii
ni kazi ya Mungu.
29 Kwa maana mmepewa kwa ajili ya Kristo, si
kumwamini tu, bali pia kuteswa kwa ajili yake,
30 kwa kuwa mnashiriki mashindano yale yale mliy-
oyaona nikiwa nayo na ambayo hata sasa mnasikia kuwa
bado ninayo.

2

Kuiga Unyenyekevu Wa Kristo

1 Kama kukiwa na jambo lolote la kutia moyo katika
kuunganishwa na Kristo, kukiwa faraja yoyote katika
upendo wake, kukiwa na ushirika wowote na Roho, kukiwa
na wema wowote na huruma,
2 basi ikamilisheni furaha yangu kwa kuwa na nia moja,
mkiwa na upendo huo moja, mkiwa wa roho na kusudi
moja.
3 Msitende jambo lolote kwa nia ya kujitukuza wala
kujivuna, bali kwa unyenyekevu kila mtu amhesabu
mwingine bora kuliko nafsi yake.
4 Kila mmoja wenu asiangalie faida yake mwenyewe tu,
bali pia ajishughulishe kwa faida ya wengine.
5 Kuweni na nia ile ile aliyokuwa nayo Kristo Yesu:
6 Yeye, ingawa alikuwa na asili ya Mungu hasa,
hakuona kule kuwa sawa na Mungu
kuwa kitu cha kushikilia,
7 bali alijifanya si kitu,
akachukua hali hasa na mtumwa,
naye akazaliwa katika umbo la mwanadamu.
8 Naye akiwa na umbo la mwanadamu,
alijinyenyekeza, akatii hata mauti:
naam, mauti ya msalaba!
9 Kwa hiyo, Mungu alimtukuza juu sana,
na kumpa Jina lililo kuu kuliko kila jina,
10 ili kwa Jina la Yesu, kila goti lipigwe,
la vitu vya mbinguni, na vya duniani,
na vya chini ya nchi,
11 na kila ulimi ukiri ya kwamba
Yesu Kristo ni Bwana,
kwa utukufu wa Mungu Baba.

Ng'aeni Kama Mianga Katika Ulimwengu

12 Kwa hiyo, wapenzi wangu, kama vile ambavyo
mmekuwa mkitii siku zote, si tu wakati nikiwa pamoja
nanyi, bali sasa zaidi sana nisipokuwepo, utimizeni wokovu
wenu kwa kuogopa na kutetemeka,
13 kwa maana Mungu ndiye atendaye kazi ndani yenu,
kutaka kwenu na kutenda kwenu kwa kulitimiza kusudi
lake jema.
14 Fanyeni mambo yote bila kunung'unika wala kushin-
dana,
15 ili msiwe na lawama wala hatia, bali mwe wana wa
Mungu wasio na kasoro katika kizazi chenye ukaidi na

kilichopotoka, ambacho ndani yake ninyi mnang'aa kama
mianga ulimwenguni.
16 Mkilishika neno la uzima, ili nipate kuona fahari siku
ya Kristo kwamba sikupiga mbio wala kujitaabisha bure.
17 Lakini hata kama nikimiminwa kama sadaka ya kiny-
waji kwenye dhabihu na huduma itokayo katika imani
yenu, mimi ninafurahi na kushangilia pamoja nanyi nyote.
18 Vivyo hivyo, ninyi nanyi imewapasa kufurahi na
kushangilia pamoja nami.

Paulo Amsifu Timotheo

19 Natumaini katika Bwana Yesu kumtuma Timotheo hivi
karibuni aje kwenu, ili nipate kufarijika moyo nitakapopata
habari zenu.
20 Sina mtu mwingine kama yeye, ambaye ataangalia hali
yenu kwa halisi.
21 Kwa maana kila mmoja anajishughulisha zaidi na
mambo yake mwenyewe wala si yale ya Yesu Kristo.
22 Lakini ninyi wenyewe mnajua jinsi Timotheo alivy-
ojithibitisha mwenyewe, kwa maana ametumika pamoja
nami kwa kazi ya Injili, kama vile mwana kwa baba yake.
23 Kwa hiyo, ninatumaini kumtuma kwenu upesi mara
nitakapojua mambo yangu yatakavyokuwa.
24 Nami mwenyewe ninatumaini katika Bwana kwamba
nitakuja kwenu hivi karibuni.

Paulo Amsifu Epafrodito

25 Lakini nadhani ni muhimu kumtuma tena kwenu
Epafrodito, ndugu yangu na mtendakazi pamoja nami,
aliye askari mwenzangu, ambaye pia ni mjumbe wenu
mliyemtuma ili ashughulike na mahitaji yangu.
26 Kwa maana amekuwa akiwaonea sana shauku ninyi
nyote, akiwa na wasiwasi kwa kuwa mlisikia kwamba
alikuwa mgonjwa.
27 Kweli alikuwa mgonjwa, tena karibu ya kufa. Lakini
Mungu alimhurumia, wala si yeye tu, bali hata na mimi
alinihurumia, nisipatwe na huzuni juu ya huzuni.
28 Kwa hiyo mimi ninafanya bidii kumtuma kwenu ili
mtakapomwona kwa mara nyingine, mpate kufurahi, nami
wasiwasi wangu upungue.
29 Kwa hiyo mpokeeni katika Bwana kwa furaha kubwa,
nanyi wapeni heshima watu kama hawa,
30 kwa sababu alikaribia kufa kwa ajili ya kazi ya Kristo,
akihatarisha maisha yake ili aweze kunihudumia vile ninyi
hamkuweza.

3

Hakuna Tumaini Katika Mwili

1 Hatimaye, ndugu zangu, furahini katika Bwana! Mimi
kuwaandikia mambo yale yale hakuniudhi, kwa maana ni
kinga kwa ajili yenu.

2 Jihadharini na mbwa, wale watenda maovu, jihadharini
na wale wajikatao miili yao, wasemao ili kuokoka ni lazima
kutahiriwa.
3 Kwa maana sisi ndio tulio tohara, sisi tumwabuduo
Mungu katika Roho, tunaona fahari katika Kristo Yesu,
ambao hatuweki tumaini letu katika mwili,
4 ingawa mimi mwenyewe ninazo sababu za kuutumainia
mwili.
Kama mtu yeyote akidhani anazo sababu za kuutumainia
mwili, mimi zaidi.
5 Nilitahiriwa siku ya nane, mimi ni Mwisraeli wa kabila
la Benyamini, Mwebrania wa Waebrania. Kwa habari ya
sheria, ni Farisayo,
6 kwa habari ya juhudi, nilikuwa nalitesa kanisa, kuhusu
haki ipatikanayo kwa sheria, mimi nilikuwa sina hatia.

7 Lakini mambo yale yaliyokuwa faida kwangu, sasa
nayahesabu kuwa hasara kwa ajili ya Kristo.
8 Zaidi ya hayo, nayahesabu mambo yote kuwa hasara
tupu nikiyalinganisha na faida kubwa ipitayo kiasi cha
kumjua Kristo Yesu Bwana wangu, ambaye kwa ajili yake
nimepata hasara ya mambo yote, nikiyahesabu kuwa kama
mavi ili nimpate Kristo.
9 Nami nionekane mbele zake bila kuwa na haki yangu
mwenyewe ipatikanayo kwa sheria, bali ile ipatikanayo
kwa imani katika Kristo, haki ile itokayo kwa Mungu kwa
njia ya imani.
10 Nataka nimjue Kristo na uweza wa kufufuka kwake na
ushirika wa mateso yake, ili nifanane naye katika mauti
yake,
11 ili kwa njia yoyote niweze kufikia ufufuo wa wafu.

Kukaza Mwendo Ili Kufikia Lengo

12 Si kwamba nimekwisha kufikia, au kwamba nimek-
wisha kuwa mkamilifu, la hasha! Bali nakaza mwendo ili
nipate kile ambacho kwa ajili yake, nimeshikwa na Kristo
Yesu.
13 Ndugu zangu, sijihesabu kuwa nimekwisha kushika.
Lakini ninafanya jambo moja: Ninasahau mambo yale
yaliyopita, nakaza mwendo kufikia yale yaliyo mbele.

14 Nakaza mwendo nifikie ile alama ya ushindi iliy-
owekwa ili nipate tuzo ya mwito mkuu wa Mungu ambao
nimeitiwa huko juu mbinguni katika Kristo Yesu.
15 Hivyo sisi sote tuliokuwa kiroho tuwaze jambo hili, hata
mkiwaza mengine katika jambo lolote, Mungu ataliweka
wazi hilo nalo.
16 Lakini na tushike sana lile ambalo tumekwisha kuli-
fikia.
17 Ndugu zangu, kwa pamoja fuateni mfano wangu na
kuwatazama wale wanaofuata kielelezo tulichowawekea.
18 Kwa maana, kama nilivyokwisha kuwaambia mara
nyingi kabla, nami sasa nasema tena hata kwa machozi,
watu wengi wanaishi kama adui wa msalaba wa Kristo.
19 Mwisho wa watu hao ni maangamizi, Mungu wao ni
tumbo, na utukufu wao ni aibu, na mawazo yao yamo
katika mambo ya dunia.
20 Lakini uenyeji wetu uko mbinguni. Nasi tunamngoja
kwa shauku Mwokozi kutoka huko, yaani, Bwana Yesu
Kristo,
21 atakayeubadili mwili wetu wa unyonge, ili upate
kufanana na mwili wake wa utukufu, kwa uweza ule ambao
kwa huo aweza hata kuvitiisha vitu vyote chini yake.

4

1 Kwa hiyo, ndugu zangu, ninaowapenda na ambao
ninawaonea shauku, ninyi mlio furaha yangu na taji yangu,
hivi ndivyo iwapasavyo kusimama imara katika Bwana,
ninyi wapenzi wangu.

Mausia

2 Nawasihi Euodia na Sintike wawe na nia moja katika
Bwana.
3 Naam, nakusihi wewe pia, mwenzangu mwaminifu,
uwasaidie hawa wanawake, kwa sababu walijitaabisha
katika kazi ya Injili pamoja nami bega kwa bega, wakiwa
pamoja na Klementi na watendakazi wenzangu ambao
majina yao yameandikwa katika kitabu cha uzima.
4 Furahini katika Bwana siku zote, tena nasema furahini!
5 Upole wenu na ujulikane na watu wote. Bwana yu
karibu.
6 Msijisumbue kwa jambo lolote, bali katika kila jambo
kwa kuomba na kusihi pamoja na kushukuru, haja zenu na
zijulikane na Mungu.
7 Nayo amani ya Mungu, inayopita fahamu zote, itailinda
mioyo yenu na nia zenu katika Kristo Yesu.
8 Hatimaye, ndugu zangu, mambo yote yaliyo ya kweli,
yoyote yaliyo na sifa njema, yoyote yaliyo ya haki, yoyote
yaliyo safi, yoyote ya kupendeza, yoyote yenye staha,

ukiwepo uzuri wowote, pakiwepo chochote kinachostahili
kusifiwa, tafakarini mambo hayo.
9 Mambo yote mliyojifunza au kuyapokea au kuyasikia
kutoka kwangu, au kuyaona kwangu, yatendeni hayo. Naye
Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi.

Shukrani Kwa Matoleo Yenu

10 Nina furaha kubwa katika Bwana kwamba hatimaye
mmeanza upya kushughulika tena na maisha yangu. Kweli
mmekuwa mkinifikiria lakini mlikuwa hamjapata nafasi ya
kufanya hivyo.
11 Sisemi hivyo kwa vile nina mahitaji, la! Kwa maana
nimejifunza kuridhika katika hali yoyote.
12 Ninajua kupungukiwa, pia ninajua kuwa na vingi.
Nimejifunza siri ya kuridhika katika kila hali, wakati wa
kushiba na wakati wa kuona njaa, wakati wa kuwa na vingi
na wakati wa kupungukiwa.
13 Naweza kuyafanya mambo yote katika yeye anitiaye
nguvu.
14 Lakini, mlifanya vyema kushiriki nami katika taabu
zangu.
15 Zaidi ya hayo, ninyi Wafilipi mnajua kwamba siku za
kwanza nilipoanza kuhubiri Injili, nilipoondoka Makedo-
nia, hakuna kanisa jingine lililoshiriki nami katika masuala
ya kutoa na kupokea isipokuwa ninyi.
16 Kwa maana hata nilipokuwa huko Thesalonike, mlin-
iletea msaada kwa ajili ya mahitaji yangu zaidi ya mara
moja.
17 Si kwamba natafuta sana yale matoleo, bali natafuta
sana ile faida itakayozidi sana kwa upande wenu.
18 Nimelipwa kikamilifu hata na zaidi; nimetoshelezwa
kabisa sasa, kwa kuwa nimepokea kutoka kwa Epafrodito
vile vitu mlivyonitumia, sadaka yenye harufu nzuri,
dhabihu inayokubalika na ya kumpendeza Mungu.
19 Naye Mungu wangu atawajaza ninyi na kila mnachohi-
taji kwa kadiri ya utajiri wake katika utukufu ndani ya
Kristo Yesu.
20 Mungu wetu aliye Baba yetu apewe utukufu milele na
milele. Amen.

Salamu Za Mwisho

21 Msalimuni kila mtakatifu katika Kristo Yesu. Ndugu
walioko pamoja nami wanawasalimu.
22 Watakatifu wote wanawasalimu, hasa wale watu wa
nyumbani mwa Kaisari.
23 Neema ya Bwana Yesu Kristo iwe pamoja na roho zenu.
Amen.

Wakolosai

Salamu

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu, kwa mapenzi ya Mungu,
na Timotheo ndugu yetu:
2 Kwa ndugu watakatifu na waaminifu katika Kristo,
waishio Kolosai:
Neema na amani zitokazo kwa Mungu Baba yetu ziwe
nanyi.

Shukrani Na Maombi

3 Siku zote tunamshukuru Mungu, Baba wa Bwana wetu
Yesu Kristo, tunapowaombea ninyi,
4 kwa sababu tumesikia kuhusu imani yenu katika Kristo
Yesu, na upendo wenu mlio nao kwa watakatifu wote:
5 imani na upendo ule utokao katika tumaini
mlilowekewa akiba mbinguni, na ambalo mmesikia habari
zake katika neno la kweli, yaani, ile Injili
6 iliyowafikia ninyi. Duniani kote Injili hii inazaa
matunda na kuenea kama ilivyokuwa kwenu tangu siku ile
mlipoisikia na kuielewa neema ya Mungu katika kweli yote.
7 Mlijifunza habari zake kutoka kwa Epafra, mtumishi
mwenzetu mpendwa, yeye aliye mhudumu mwaminifu wa
Kristo kwa ajili yenu,
8 ambaye pia ametuambia kuhusu upendo wenu katika
Roho.
9 Kwa sababu hii, tangu siku ile tuliposikia habari zenu,
hatujakoma kuomba kwa ajili yenu na kumsihi Mungu
awajaze ninyi maarifa ya mapenzi yake katika hekima yote
ya kiroho na ufahamu.
10 Nasi tunaomba haya ili mpate kuishi maisha
yanayostahili mbele za Bwana, na mpate kumpendeza
kwa kila namna: mkizaa matunda kwa kila kazi njema,
mkikua katika kumjua Mungu,
11 mkiwa mmetiwa nguvu kwa uwezo wote kwa kadiri
ya nguvu yake yenye utukufu, ili mpate kuwa na wingi wa
saburi na uvumilivu. Nanyi kwa furaha
12 mkimshukuru Baba, ambaye amewastahilisha
kushiriki katika urithi wa watakatifu katika ufalme wa
nuru.
13 Kwa maana ametuokoa kutoka ufalme wa giza na
kutuingiza katika ufalme wa Mwana wake mpendwa,
14 ambaye katika yeye tunao ukombozi, yaani msamaha
wa dhambi.

Ukuu Wa Kristo

15 Yeye ni mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa
kwanza wa viumbe vyote.
16 Kwake yeye vitu vyote vilivyoko mbinguni na juu ya
nchi viliumbwa: vitu vinavyoonekana na visivyoonekana,
viwe ni viti vya enzi au falme, au wenye mamlaka au
watawala; vitu vyote viliumbwa na yeye na kwa ajili yake.
17 Yeye alikuwepo kabla ya vitu vyote, na katika yeye vitu
vyote vinashikamana pamoja.
18 Yeye ndiye kichwa cha mwili, yaani kanisa, naye ndiye
mwanzo na mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu, ili yeye
awe mkuu katika vitu vyote.
19 Kwa kuwa ilimpendeza Mungu kwamba utimilifu wake
wote ukae ndani yake,
20 na kwa njia yake aweze kuvipatanisha vitu vyote
na yeye mwenyewe, viwe ni vitu vilivyo duniani au
vilivyo mbinguni, kwa kufanya amani kwa damu yake,
iliyomwagika msalabani.
21 Hapo kwanza mlikuwa mmetengana na Mungu, na
mlikuwa adui zake katika nia zenu kwa sababu ya
mienendo yenu mibaya.
22 Lakini sasa Mungu amewapatanisha ninyi kwa njia
ya mwili wa Kristo kupitia mauti, ili awalete mbele zake
mkiwa watakatifu, bila dosari wala lawama,
23 ikiwa mnaendelea katika imani yenu mkiwa imara
na thabiti, pasipo kuliacha tumaini lililoahidiwa katika
Injili. Hii ndiyo ile Injili mliyoisikia, ambayo imehubiriwa
kwa kila kiumbe chini ya mbingu, na ambayo mimi Paulo
nimekuwa mtumwa wake.

Taabu Ya Paulo Kwa Ajili Ya Kanisa

24 Sasa nafurahia kule kuteseka kwangu kwa ajili yenu, na
katika mwili wangu ninatimiliza yale yaliyopungua katika
mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake, ambao ni kanisa.
25 Mimi nimekuwa mtumishi wa kanisa kwa wajibu
alionipa Mungu ili kuwaletea ninyi Neno la Mungu kwa
ukamilifu:
26 Hii ni siri iliyokuwa imefichika tangu zamani na kwa
vizazi vingi, lakini sasa imefunuliwa kwa watakatifu.
27 Kwao, Mungu amechagua kujulisha miongoni mwa
watu wa Mataifa utukufu wa utajiri wa siri hii, ambayo ni
Kristo ndani yenu, tumaini la utukufu.
28 Yeye ndiye tunayemtangaza, tukimwonya kila mtu na
kumfundisha kila mtu kwa hekima yote ili tuweze kumleta
kila mmoja akiwa amekamilika katika Kristo.

29 Kwa ajili ya jambo hili, ninajitaabisha, nikijitahidi kwa
kadiri ya nguvu zake ambazo hutenda kazi ndani yangu
kwa uweza mwingi.

2

1 Nataka mjue jinsi ninavyojitaabisha kwa ajili yenu na
kwa ajili ya wale walioko Laodikia, na pia kwa ajili ya wote
ambao hawajapata kuniona mimi binafsi.
2 Kusudi langu ni watiwe moyo na kuunganishwa katika
upendo, ili wapate ule utajiri wa ufahamu mkamilifu, ili
waijue siri ya Mungu, yaani, Kristo mwenyewe,
3 ambaye ndani yake kumefichwa hazina zote za hekima
na maarifa.
4 Nawaambia mambo haya ili mtu yeyote asiwadanganye
kwa maneno ya kuwashawishi.
5 Kwa kuwa ingawa mimi siko pamoja nanyi kimwili,
lakini niko pamoja nanyi kiroho, nami nafurahi kuuona
utaratibu wenu na jinsi uthabiti wa imani yenu katika
Kristo ulivyo.

Ukamilifu Wa Maisha Katika Kristo

6 Hivyo basi, kama vile mlivyompokea Kristo Yesu kuwa
Bwana, endeleeni kukaa ndani yake,
7 mkiwa na mizizi, na mmejengwa ndani yake, mkiimar-
ishwa katika imani kama mlivyofundishwa, na kufurika
kwa wingi wa shukrani.
8 Angalieni mtu yeyote asiwafanye ninyi mateka kwa
elimu batili na madanganyo matupu yanayotegemea
mapokeo ya wanadamu na mafundisho ya ulimwengu
badala ya Kristo.
9 Maana ukamilifu wote wa Uungu umo ndani ya Kristo
katika umbile la mwili wa kibinadamu,
10 nanyi mmepewa ukamilifu ndani ya Kristo, ambaye
ndiye mkuu juu ya kila enzi na kila mamlaka.
11 Katika Kristo pia mlitahiriwa kwa kutengwa mbali na
asili ya dhambi, si kwa tohara inayofanywa kwa mikono ya
wanadamu, bali kwa ile tohara iliyofanywa na Kristo,
12 mkiwa mmezikwa pamoja naye katika ubatizo, na
kufufuliwa pamoja naye kwa njia ya imani yenu katika
uweza wa Mungu, aliyemfufua kutoka kwa wafu.
13 Mlipokuwa wafu katika dhambi zenu na kutoku-
tahiriwa katika asili yenu ya dhambi, Mungu aliwafanya
mwe hai pamoja na Kristo. Alitusamehe dhambi zetu zote,
14 akiisha kuifuta ile hati yenye mashtaka yaliyokuwa
yanatukabili, pamoja na maagizo yake. Aliiondoa isiwepo
tena, akiigongomea kwenye msalaba wake.

15 Mungu akiisha kuzivua enzi na mamlaka, alizifanya
kuwa kitu cha fedheha hadharani kwa kuziburura kwa
ujasiri, akizishinda katika msalaba wa Kristo.
16 Kwa hiyo mtu asiwahukumu ninyi kuhusu vyakula
au vinywaji, au kuhusu kuadhimisha sikukuu za dini, au
Sikukuu za Mwezi Mwandamo au siku ya Sabato.
17 Hizi zilikuwa kivuli cha mambo ambayo yangekuja,
lakini ile iliyo halisi imo ndani ya Kristo.
18 Mtu yeyote asiwaondolee thawabu yenu kwa kusisitiza
kunyenyekea kwake na kuabudu malaika. Mtu kama huyo
hudumu katika maono yake, akijivuna bila sababu katika
mawazo ya kibinadamu.
19 Yeye amepoteza ushirikiano na Kichwa, ambaye kutoka
kwake mwili wote unalishwa na kushikamanishwa pamoja
kwa viungo na mishipa, nao hukua kwa ukuaji utokao kwa
Mungu.

Maonyo Dhidi Ya Walimu Wa Uongo

20 Kwa kuwa mlikufa pamoja na Kristo, mkayaacha yale
mafundisho ya msingi ya ulimwengu huu, kwa nini bado
mnaishi kama ninyi ni wa ulimwengu? Kwa nini mnajitia
chini ya amri:
21 “Msishike! Msionje! Msiguse!”?
22 Haya yote mwisho wake ni kuharibika yanapotumiwa,
kwa sababu msingi wake ni katika maagizo na mafundisho
ya wanadamu.
23 Kwa kweli amri kama hizo huonekana kama zina
hekima, katika namna za ibada walizojitungia wenyewe,
na unyenyekevu wa uongo na kuutawala mwili kwa ukali,
lakini hayafai kitu katika kuzuia tamaa za mwili.

3

Kanuni Za Kuishi Maisha Matakatifu

1 Basi, kwa kuwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yata-
futeni yaliyo juu, Kristo alikoketi mkono wa kuume wa
Mungu.
2 Yafikirini mambo yaliyo juu, wala si ya duniani.
3 Kwa maana ninyi mlikufa, nao uhai wenu sasa
umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu.
4 Wakati Kristo, aliye uzima wenu, atakapotokea, ndipo
nanyi mtakapotokea pamoja naye katika utukufu.
5 Kwa hiyo, ueni kabisa chochote kilicho ndani yenu cha
asili ya kidunia: yaani uasherati, uchafu, tamaa mbaya,
mawazo mabaya na ulafi, ambayo ndiyo ibada ya sanamu.
6 Kwa sababu ya mambo haya, ghadhabu ya Mungu
inakuja.

7 Ninyi pia zamani mlienenda katika mambo haya
mlipoishi maisha hayo.
8 Lakini sasa yawekeni mbali nanyi mambo kama haya
yote: yaani hasira, ghadhabu, uovu, masingizio na lugha
chafu kutoka midomoni mwenu.
9 Msiambiane uongo, kwa maana mmevua kabisa utu
wenu wa kale pamoja na matendo yake,
10 nanyi mmevaa utu mpya, unaofanywa upya katika
ufahamu sawasawa na mfano wa Muumba wake.
11 Hapa hakuna Myunani wala Myahudi, aliyetahiriwa
wala asiyetahiriwa, asiyestaarabika wala aliyestaarabika,
mtumwa wala mtu huru, bali Kristo ni yote, na ndani ya
wote.
12 Kwa hiyo, kwa kuwa ninyi mmekuwa wateule wa
Mungu, watakatifu wapendwao sana, jivikeni moyo wa
huruma, utu wema, unyenyekevu, upole na uvumilivu.
13 Vumilianeni na kusameheana mtu akiwa na lalamiko
lolote dhidi ya mwenzake. Sameheaneni kama vile Bwana
alivyowasamehe ninyi.
14 Zaidi ya maadili haya yote jivikeni upendo, ambao ndio
unaofunga kila kitu pamoja katika umoja mkamilifu.
15 Amani ya Kristo na itawale mioyoni mwenu, kwa kuwa
ninyi kama viungo vya mwili mmoja mmeitiwa amani.
Tena kuweni watu wa shukrani.
16 Neno la Kristo na likae kwa wingi ndani yenu, mki-
fundishana na kuonyana katika hekima yote, mkimwimbia
Mungu zaburi, nyimbo na tenzi za rohoni, huku mkiwa na
shukrani mioyoni mwenu.
17 Lolote mfanyalo, ikiwa ni kwa neno au kwa tendo,
fanyeni yote katika jina la Bwana Yesu, mkimshukuru
Mungu Baba katika yeye.

Kanuni Katika Madaraka Ya Nyumbani

18 Ninyi wake, watiini waume zenu, kama inavyostahili
katika Bwana.
19 Ninyi waume, wapendeni wake zenu, wala msiwe na
uchungu dhidi yao.
20 Enyi watoto, watiini wazazi wenu katika mambo yote,
kwa maana hivi ndivyo inavyompendeza Bwana.
21 Ninyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, wasije
wakakata tamaa.
22 Ninyi watumwa, watiini mabwana zenu wa hapa
duniani katika mambo yote. Fanyeni hivyo si wakiwepo
tu, wala si kwa kutafuta upendeleo wao, bali kwa moyo
mnyofu na kumcha Bwana.
23 Lolote mfanyalo, fanyeni kwa moyo kama watu
wanaomtumikia Bwana, na si wanadamu,

24 kwa kuwa mnajua kwamba mtapokea urithi wenu
kutoka kwa Bwana ukiwa thawabu yenu. Ni Bwana Yesu
Kristo mnayemtumikia.
25 Yeyote atendaye mabaya atalipwa kwa ajili ya mabaya
yake, wala hakuna upendeleo.

4

1 Ninyi mabwana, watendeeni watumwa wenu yaliyo
haki na yanayostahili, mkitambua ya kwamba ninyi pia
mnaye Bwana mbinguni.

Maagizo Zaidi

2 Dumuni sana katika maombi, mkikesha katika hayo
pamoja na kushukuru.
3 Pia tuombeeni na sisi ili Mungu atufungulie mlango wa
kunena, ili tupate kuitangaza siri ya Kristo, ambayo kwa
ajili yake pia mimi nimefungwa.
4 Ombeni ili nipate kuitangaza Injili kwa udhahiri kama
ipasavyo kunena.
5 Enendeni kwa hekima mbele yao walio nje, mkiukom-
boa wakati.
6 Maneno yenu yawe yamejaa neema siku zote, yanay-
ofaa, ili mjue jinsi iwapasavyo na inavyofaa kumjibu kila
mtu.

Salamu Za Mwisho

7 Tikiko atawaambia habari zangu zote. Yeye ni ndugu
mpendwa, mtendakazi mwaminifu na mtumishi mwen-
zangu katika Bwana.
8 Nimemtuma kwenu kwa madhumuni haya ili mpate
kufahamu hali yetu, na pia awatie moyo.
9 Anakuja pamoja na Onesimo, ndugu yetu mpendwa
na mwaminifu, ambaye ni mmoja wenu. Watawaambia
mambo yote yanayotendeka hapa kwetu.
10 Aristarko aliye mfungwa pamoja nami anawasalimu,
vivyo hivyo Marko, binamu yake Barnaba. (Mmeshapata
maagizo yanayomhusu; akija kwenu, mpokeeni.)
11 Yesu, yeye aitwaye Yusto, pia anawasalimu. Hawa peke
yao ndio Wayahudi miongoni mwa watendakazi wenzangu
kwa ajili ya Ufalme wa Mungu, nao wamekuwa faraja
kwangu.
12 Epafra, ambaye ni mmoja wenu na mtumishi wa Kristo
Yesu, anawasalimu. Yeye siku zote anawaombea kwa bidii
kwamba msimame imara katika mapenzi yote ya Mungu,
mkiwa wakamilifu na thabiti.

13 Ninashuhudia kumhusu kwamba anafanya kazi kwa
bidii kwa ajili yenu, na kwa ajili ya ndugu wa Laodikia na
wale wa Hierapoli.
14 Rafiki yetu mpenzi Luka yule tabibu, pamoja na Dema,
wanawasalimu.
15 Wasalimuni ndugu wote wa Laodikia, na pia Nimfa,
pamoja na kanisa linalokutana katika nyumba yake.
16 Baada ya barua hii kusomwa kwenu, hakikisheni
kwamba inasomwa pia katika kanisa la Walaodikia. Nanyi
pia msome barua inayotoka Laodikia.
17 Mwambieni Arkipo hivi: “Hakikisha kuwa unakamil-
isha ile huduma uliyopokea katika Bwana.”
18 Mimi, Paulo, naandika salamu hizi kwa mkono wangu
mwenyewe. Kumbukeni minyororo yangu. Neema iwe
nanyi. Amen.

1 Wathesalonike

Salamu

1 Paulo, Silvano* na Timotheo:
Kwa kanisa la Wathesalonike, ninyi mlio ndani ya Mungu
Baba yetu na ndani ya Bwana Yesu Kristo:
Neema iwe kwenu na amani.

Shukrani Kwa Ajili Ya Imani Ya Wathesalonike

2 Siku zote tunamshukuru Mungu kwa ajili yenu ninyi
nyote, tukiwataja kwenye maombi yetu daima.
3 Tunaikumbuka daima kazi yenu ya imani mbele za
Mungu aliye Baba yetu, taabu yenu katika upendo na saburi
yenu ya tumaini katika Bwana wetu Yesu Kristo.
4 Ndugu zetu mpendwao na Mungu, kwa kuwa tunajua
kwamba Mungu amewachagua,
5 kwa sababu ujumbe wetu wa Injili haukuja kwenu kwa
maneno matupu bali pia ulidhihirishwa katika nguvu na
katika Roho Mtakatifu, tena ukiwa na uthibitisho kamili,
kama vile ninyi wenyewe mnavyojua jinsi tulivyoenenda
katikati yenu kwa ajili yenu.
6 Nanyi mkawa wafuasi wetu na wa Bwana, ingawa
mlipata mateso mengi, mlilipokea lile Neno kwa furaha
katika Roho Mtakatifu.
7 Hivyo ninyi mkawa kielelezo kwa waumini wote katika
Makedonia na Akaya.
8 Kwa maana kutoka kwenu neno la Bwana limesikika, si
katika Makedonia na Akaya tu, bali pia imani yenu katika
Mungu imejulikana kila mahali kiasi kwamba hatuna haja
ya kusema lolote kwa habari yake.
9 Kwa maana watu wa maeneo hayo wenyewe wanaeleza
jinsi mlivyotupokea na jinsi mlivyomgeukia Mungu
mkaacha sanamu, ili kumtumikia Mungu aliye hai na
wa kweli
10 na ili kumngojea Mwanawe kutoka mbinguni, ambaye
Mungu alimfufua kutoka kwa wafu: yaani, Yesu, yeye
aliyetuokoa kutoka ghadhabu inayokuja.

2

Huduma Ya Paulo Huko Thesalonike

1 Ndugu zangu, kwa kuwa ninyi wenyewe mnajua ya
kwamba kuja kwetu kwenu hakukuwa bure,

---

* **1:1** Yaani Sila.

2 kama vile mjuavyo, tulikuwa tumeteswa na kutukanwa
huko Filipi, lakini hata hivyo, kwa msaada wa Mungu wetu,
tulikuwa na ujasiri wa kuwaambia Injili ya Mungu ingawa
kulikuwa na upinzani mkubwa.
3 Kwa maana himizo letu halikutokana na hila wala nia
mbaya au udanganyifu.
4 Kinyume chake, tulinena kama watu tuliokubaliwa na
Mungu tukakabidhiwa Injili. Sisi hatujaribu kuwapendeza
wanadamu bali kumpendeza Mungu, yeye ayachunguzaye
mawazo ya ndani sana ya mioyo yetu.
5 Kama mjuavyo, hatukuja kwenu kwa maneno ya ku-
jipendekeza au maneno yasiyo ya kweli ili kuficha tamaa
mbaya: Mungu ndiye shahidi yetu.
6 Wala hatukuwa tunatafuta sifa kutoka kwa wanadamu,
wala kutoka kwenu au kwa mtu mwingine awaye yote.
Kama mitume wa Kristo tungaliweza kuwa mzigo kwenu,
7 lakini tulikuwa wapole katikati yenu, kama mama
anayewatunza watoto wake wadogo.
8 Tuliwapenda sana kiasi kwamba tulifurahia
kushirikiana nanyi, si Injili ya Mungu tu, bali hata maisha
yetu, kwa sababu mlikuwa wa thamani mno kwetu.
9 Ndugu zetu, mnakumbuka juhudi yetu na taabu yetu.
Tulifanya kazi usiku na mchana, ili tusimlemee mtu yey-
ote wa kwenu wakati tulipokuwa tunawahubiria Injili ya
Mungu.
10 Ninyi wenyewe ni mashahidi na Mungu pia, jinsi
tulivyokuwa watakatifu, wenye haki na wasio na lawama
miongoni mwenu ninyi mlioamini.
11 Maana mnajua kwamba tuliwatendea kila mmoja wenu
kama vile baba awatendeavyo watoto wake.
12 Tuliwatia moyo, tuliwafariji na kuwahimiza kuishi
maisha yampendezayo Mungu, anayewaita katika Ufalme
na utukufu wake.
13 Nasi pia tunamshukuru Mungu bila kukoma kwa
sababu mlipolipokea neno la Mungu mlilosikia kutoka
kwetu, hamkulipokea kama neno la wanadamu, bali
mlilipokea kama lilivyo hasa, neno la Mungu, litendalo kazi
ndani yenu ninyi mnaoamini.
14 Kwa maana ninyi ndugu zetu, mlifanyika wafuasi wa
makanisa ya Mungu yaliyoko ndani ya Kristo Yesu katika
Uyahudi. Mlipata mateso yale yale kutoka kwa watu
wenu wenyewe kama vile makanisa hayo yalivyoteswa na
Wayahudi,
15 wale waliomuua Bwana Yesu na manabii, nasi wakatu-
fukuza pia. Watu hao walimchukiza Mungu na tena ni adui
wa watu wote,

16 wakijitahidi kutuzuia tusizungumze na watu wa
Mataifa ili kwamba wapate kuokolewa. Kwa njia hii
wanazidi kujilundikia dhambi zao hadi kikomo. Lakini
hatimaye ghadhabu ya Mungu imewafikia.

Paulo Atamani Kuwaona Wathesalonike

17 Lakini ndugu zetu, tulipotenganishwa nanyi kwa kita-
mbo kidogo (ingawa kutengana huko kulikuwa kwa mwili
tu, si kwa moyo), tulizidi kuwa na shauku kubwa kuwaona
uso kwa uso.
18 Maana tulitaka kuja kwenu, hasa mimi Paulo, nilitaka
kuja tena na tena, lakini Shetani akatuzuia.
19 Kwa maana tumaini letu ni nini, au furaha yetu au taji
yetu ya kujisifia mbele za Bwana Yesu Kristo wakati wa kuja
kwake? Je, si ni ninyi?
20 Naam, ninyi ndio fahari yetu na furaha yetu.

3

Timotheo Atumwa Kwenda Thesalonike

1 Kwa hivyo tulipokuwa hatuwezi kuvumilia zaidi, tulia-
mua tubaki Athene peke yetu.
2 Tukamtuma Timotheo ambaye ni ndugu yetu na mtu-
mishi mwenzetu wa Mungu katika kuieneza Injili ya Kristo,
aje kuwaimarisha na kuwatia moyo katika imani yenu,
3 ili mtu yeyote asifadhaishwe na mateso haya. Mnajua
vyema kwamba tumewekewa hayo mateso.
4 Kwa kweli, tulipokuwa pamoja nanyi tuliwaambia mara
kwa mara kwamba tutateswa na imekuwa hivyo kama
mjuavyo.
5 Kwa sababu hii nilipokuwa siwezi kuvumilia zaidi,
nilimtuma mtu ili nipate habari za imani yenu. Niliogopa
kwamba kwa njia fulani yule mjaribu asiwe amewajaribu,
nasi tukawa tumejitaabisha bure.

Taarifa Ya Timotheo Ya Kutia Moyo

6 Lakini sasa Timotheo ndiyo tu amerejea kwetu kutoka
kwenu na ameleta habari njema kuhusu imani yenu na
upendo wenu. Ametuambia kwamba siku zote mnatukum-
buka kwa wema na kwamba mna shauku ya kutuona kama
vile sisi tulivyo na shauku ya kuwaona ninyi.
7 Kwa hiyo, ndugu zetu, katika dhiki na mateso yetu yote
tumefarijika kwa sababu ya imani yenu.
8 Sasa kwa kuwa hakika tunaishi, kwa kuwa ninyi
mmesimama imara katika Bwana.
9 Je, tutawezaje kumshukuru Mungu kiasi cha kutosha
kwa ajili yenu, kutokana na furaha tuliyo nayo mbele za
Mungu wetu kwa sababu yenu?

10 Usiku na mchana tunaomba kwa bidii ili tupate
kuwaona tena na kujaza kile kilichopungua katika imani
yenu.
11 Basi Mungu wetu na Baba yetu mwenyewe na Bwana
wetu Yesu atengeneze njia ya sisi kuja kwenu.
12 Bwana na auongeze upendo wenu na kuuzidisha kati
yenu na kwa wengine wote, kama vile tulivyo na upendo
mwingi kwenu.
13 Tunamwomba Mungu aimarishe mioyo yenu ili msiwe
na lawama katika utakatifu mbele za Mungu wetu aliye
Baba yetu wakati wa kuja kwake Bwana Yesu pamoja na
watakatifu wote.

4

Maisha Yanayompendeza Mungu

1 Hatimaye, ndugu, tuliwaomba na kuwasihi katika
Bwana Yesu kwamba, kama mlivyojifunza kutoka kwetu
jinsi iwapasavyo kuishi ili kumpendeza Mungu, kama vile
mnavyoishi, imewapasa mzidi sana kufanya hivyo.
2 Kwa kuwa mnajua ni maagizo gani tuliyowapa kwa
mamlaka ya Bwana Yesu.
3 Mapenzi ya Mungu ni kwamba ninyi mtakaswe, ili
kwamba mjiepushe na zinaa,
4 ili kwamba kila mmoja wenu ajifunze kuutawala mwili
wake mwenyewe katika utakatifu na heshima,
5 si kwa tamaa mbaya kama watu wa Mataifa wasiomjua
Mungu.
6 Katika jambo hili mtu asimkosee ndugu yake wala
kumlaghai. Kwa kuwa Bwana ni mlipiza kisasi katika
mambo haya yote, kama vile tulivyokwisha kuwaambia
mapema na kuwaonya vikali.
7 Kwa maana Mungu hakutuitia uchafu, bali utakatifu.
8 Kwa hiyo, mtu yeyote anayekataa mafundisho haya
hamkatai mwanadamu, bali anamkataa Mungu anayewapa
ninyi Roho wake Mtakatifu.
9 Sasa kuhusu upendo wa ndugu hamna haja mtu yeyote
kuwaandikia, kwa maana ninyi wenyewe mmefundishwa
na Mungu kupendana.
10 Nanyi kwa kweli mnawapenda ndugu wote katika
Makedonia nzima. Lakini ndugu, tunawasihi mzidi sana
kuwapenda.
11 Jitahidini kuishi maisha ya utulivu, kila mtu aki-
jishughulisha na mambo yake mwenyewe na kufanya kazi
kwa mikono yake, kama vile tulivyowaagiza,

12 ili maisha yenu ya kila siku yajipatie heshima kutoka
kwa watu walio nje, ili msimtegemee mtu yeyote.

Kuja Kwake Bwana

13 Lakini ndugu, hatutaki mkose kujua kuhusu wale
waliolala mauti, ili msihuzunike kama watu wengine wa-
siokuwa na tumaini.
14 Kwa kuwa tunaamini kwamba Yesu alikufa na kufu-
fuka, na kwa hivyo, Mungu kwa njia ya Yesu atawafufua
pamoja naye wale waliolala mautini ndani yake.
15 Kulingana na neno la Bwana mwenyewe, tunawaambia
kwamba sisi ambao bado tuko hai, tuliobaki hadi kuja
kwake Bwana, hakika hatutawatangulia waliolala mauti.
16 Kwa maana Bwana mwenyewe atashuka kutoka mbin-
guni, akitoa amri kwa sauti kuu, pamoja na sauti ya malaika
mkuu, na sauti ya tarumbeta ya Mungu. Nao waliokufa
wakiwa katika Kristo watafufuka kwanza.
17 Baada ya hilo sisi tulio hai, tuliosalia, tutanyakuliwa
pamoja nao katika mawingu ili kumlaki Bwana hewani,
hivyo tutakuwa pamoja na Bwana milele.
18 Kwa hiyo farijianeni kwa maneno haya.

5

Kuweni Tayari Kwa Siku Ya Bwana

1 Basi, ndugu, kwa habari ya nyakati na majira hatuna
haja ya kuwaandikia,
2 kwa kuwa mnajua vyema kwamba siku ya Bwana
itakuja kama mwizi ajapo usiku.
3 Wakati watu wanaposema, “Kuna amani na salama,”
maangamizi huwajia ghafula, kama vile utungu umjiavyo
mwanamke mwenye mimba; nao hakika hawatatoroka.
4 Bali ninyi, ndugu, hampo gizani hata siku ile iwakute
ghafula kama mwizi.
5 Ninyi nyote ni wana wa nuru na wana wa mchana. Sisi
si wana wa giza wala wa usiku.
6 Kwa hiyo basi, tusilale kama watu wengine walalavyo,
bali tukeshe na kuwa na kiasi.
7 Kwa kuwa wote walalao hulala usiku na wale walewao
hulewa usiku.
8 Lakini kwa kuwa sisi ni wana wa mchana, basi tuwe
na kiasi, tukijivika imani na upendo kama dirii kifuani na
tumaini letu la wokovu kama chapeo.
9 Kwa maana Mungu hakutuita ili tupate ghadhabu bali
tupate wokovu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo.
10 Yeye alikufa kwa ajili yetu ili hata kama tuko macho au
tumelala, tupate kuishi pamoja naye.

11 Kwa hiyo farijianeni na kujengana, kama vile mnavy-
ofanya sasa.

Maagizo Ya Mwisho, Salamu Na Kuwatakia Heri

12 Sasa tunawaomba, ndugu, waheshimuni wale wanao-
fanya kazi kwa bidii miongoni mwenu, wale ambao wana
mamlaka juu yenu katika Bwana na ambao wanawaonya.
13 Waheshimuni sana katika upendo kwa ajili ya kazi zao.
Ishini kwa amani ninyi kwa ninyi.
14 Nasi twawasihi, ndugu, waonyeni walio wavivu, wa-
tieni moyo waoga, wasaidieni wanyonge na kuwavumilia
watu wote.
15 Angalieni kuwa mtu asimlipe mwenzake maovu kwa
maovu, bali siku zote tafuteni kutendeana mema ninyi kwa
ninyi na kwa watu wote.
16 Furahini siku zote;
17 ombeni bila kukoma;
18 shukuruni kwa kila jambo, kwa maana haya ndiyo
mapenzi ya Mungu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu.
19 Msiuzime moto wa Roho Mtakatifu;
20 msiyadharau maneno ya unabii.
21 Jaribuni kila kitu. Yashikeni yaliyo mema.
22 Jiepusheni na uovu wa kila namna.
23 Mungu mwenyewe, Mungu wa amani, awatakase ninyi
kabisa. Nanyi mhifadhiwe roho zenu, nafsi zenu na miili
yenu, bila kuwa na lawama katika Bwana wetu Yesu Kristo.
24 Yeye aliyewaita ni mwaminifu naye atafanya hayo.
25 Ndugu, tuombeeni.
26 Wasalimuni ndugu wote kwa busu takatifu.
27 Nawaagizeni mbele za Bwana mhakikishe kuwa ndugu
wote wanasomewa barua hii.
28 Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. Amen.

2 Wathesalonike

1 Paulo, Silvano* na Timotheo:
Kwa kanisa la Wathesalonike mlio katika Mungu Baba
yetu na Bwana Yesu Kristo:
2 Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba na Bwana
Yesu Kristo iwe nanyi.

Shukrani Na Maombi

3 Ndugu, imetubidi kumshukuru Mungu kwa ajili yenu
siku zote, kama ulivyo wajibu wetu, kwa sababu imani yenu
inakua zaidi na zaidi na upendo wa kila mmoja wenu alio
nao kwa mwenzake unazidi kuongezeka.
4 Ndiyo sababu miongoni mwa makanisa ya Mungu,
tunajivuna kuhusu saburi yenu na imani mliyo nayo katika
mateso yote na dhiki mnazostahimili.
5 Haya yote ni uthibitisho kwamba hukumu ya Mungu ni
ya haki, na kwa sababu hiyo ninyi mtahesabiwa kwamba
mnastahili kuwa wa Ufalme wa Mungu, mnaoteswa kwa
ajili wake.
6 Mungu ni mwenye haki: yeye atawalipa mateso wale
wawatesao ninyi
7 na kuwapa ninyi mnaoteseka raha pamoja na sisi,
wakati Bwana Yesu atakapodhihirishwa kutoka mbinguni
katika mwali wa moto pamoja na malaika wake wenye
nguvu.
8 Atawaadhibu wale wasiomjua Mungu na ambao
hawakuitii Injili ya Bwana wetu Yesu.
9 Wataadhibiwa kwa uangamivu wa milele na kutengwa
na uso wa Bwana na utukufu wa uweza wake,
10 siku hiyo atakapokuja kutukuzwa katika watakatifu
wake na kustaajabiwa miongoni mwa wote walioamini.
Ninyi pia mtakuwa miongoni mwa hawa kwa sababu
mliamini ushuhuda wetu kwenu.
11 Kwa sababu hii, tunawaombea ninyi bila kukoma, ili
Mungu apate kuwahesabu kuwa mnastahili wito wake na
kwamba kwa uwezo wake apate kutimiza kila kusudi lenu
jema na kila tendo linaloongozwa na imani yenu.
12 Tunaomba hivi ili Jina la Bwana wetu Yesu lipate
kutukuzwa ndani yenu, nanyi ndani yake, kulingana na
neema ya Mungu wetu na Bwana Yesu Kristo.

---

* **1:1** Yaani Sila.

2

Yule Mtu Wa Kuasi

1 Ndugu, kuhusu kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo na
kukusanyika kwetu pamoja mbele zake, tunawasihi,
2 msiyumbishwe kwa urahisi wala msitiwe wasiwasi na
roho wala neno au barua inayosemekana kuwa imetoka
kwetu, isemayo kwamba siku ya Bwana imekwisha kuwako.
3 Mtu yeyote na asiwadanganye kwa namna yoyote kwa
maana siku ile haitakuja mpaka uasi utokee kwanza, na
yule mtu wa kuasi adhihirishwe, yule ambaye amehuku-
miwa kuangamizwa kabisa.
4 Yeye atapingana na kujitukuza juu ya kila kitu kiitwacho
Mungu au kinachoabudiwa, ili kujiweka juu katika Hekalu
la Mungu, akijitangaza mwenyewe kuwa ndiye Mungu.
5 Je, hamkumbuki ya kwamba nilipokuwa pamoja nanyi
niliwaambia mambo haya?
6 Nanyi sasa mnajua kinachomzuia, ili apate kudhi-
hirishwa wakati wake utakapowadia.
7 Maana ile nguvu ya siri ya uasi tayari inatenda kazi,
lakini yule anayeizuia ataendelea kufanya hivyo mpaka
atakapoondolewa.
8 Hapo ndipo yule mwasi atafunuliwa, ambaye Bwana
Yesu atamteketeza kwa pumzi ya kinywa chake na
kumwangamiza kabisa kwa utukufu wa kuja kwake.
9 Kuja kwa yule mwasi kutaonekana kana kwamba ni
kutenda kazi kwake Shetani ambaye hutumia nguvu zote,
ishara, maajabu ya uongo,
10 na kila aina ya uovu kwa wale wanaoangamia kwa
sababu walikataa kuipenda kweli wapate kuokolewa.
11 Kwa sababu hii, Mungu ameruhusu watawaliwe na
nguvu ya udanganyifu, ili waendelee kuamini uongo,
12 na wahukumiwe wote ambao hawakuiamini ile kweli,
bali wamefurahia uovu.

Simameni Imara

13 Lakini imetupasa sisi kumshukuru Mungu daima kwa
ajili yenu, ndugu mpendwao na Bwana, kwa sababu Mungu
aliwachagua ninyi tangu mwanzo ili mwokolewe kwa
kutakaswa na Roho kwa kuiamini kweli.
14 Kwa kusudi hili Mungu aliwaita kwa njia ya kuhubiri
kwetu Injili, ili mpate kushiriki katika utukufu wa Bwana
Yesu Kristo.
15 Hivyo basi, ndugu wapendwa, simameni imara na
myashike sana yale mafundisho tuliyowapa ikiwa ni kwa
maneno ya kinywa au kwa barua.

16 Bwana wetu Yesu Kristo mwenyewe na Mungu Baba
yetu, aliyetupenda na kwa neema yake akatupatia faraja ya
milele na tumaini jema,
17 awafariji mioyo yenu na kuwaimarisha katika kila neno
na tendo jema.

3

Hitaji La Maombi

1 Hatimaye, ndugu, tuombeeni ili Neno la Bwana lipate
kuenea kwa haraka na kuheshimiwa kila mahali, kama vile
ilivyokuwa kwenu.
2 Ombeni pia ili tupate kuokolewa kutokana na watu
waovu na wabaya, kwa maana si wote wanaoamini.
3 Lakini Bwana ni mwaminifu, naye atawaimarisha ninyi
na kuwalinda kutokana na yule mwovu.
4 Nasi tuna tumaini katika Bwana ya kuwa mnafanya na
mtaendelea kufanya yale tuliyowaagiza.
5 Bwana aiongoze mioyo yenu katika upendo wa Mungu
na katika saburi ya Kristo.

Onyo Dhidi Ya Uvivu

6 Ndugu, tunawaagiza katika Jina la Bwana Yesu Kristo,
jitengeni na kila ndugu ambaye ni mvivu na ambaye haishi
kufuatana na maagizo tuliyowapa.
7 Maana ninyi wenyewe mnajua jinsi iwapasavyo kufuata
mfano wetu. Sisi hatukuwa wavivu tulipokuwa pamoja
nanyi,
8 wala hatukula chakula cha mtu yeyote pasipo kukilipia.
Badala yake tulifanya kazi kwa bidii usiku na mchana, ili
tusimlemee mtu yeyote miongoni mwenu.
9 Tulifanya hivi, si kwa sababu hatukuwa na haki ya
kupata msaada kama huo, bali ndio sisi wenyewe tuwe
kielelezo.
10 Kwa maana hata tulipokuwa pamoja nanyi, tuliwapa
amri kwamba: “Mtu yeyote asiyetaka kufanya kazi, hata
kula asile.”
11 Kwa kuwa tunasikia kwamba baadhi ya watu miongoni
mwenu ni wavivu. Hawafanyi kazi bali hujishughulisha na
mambo ya wengine.
12 Basi watu kama hao tunawaagiza na kuwahimiza
katika Bwana Yesu Kristo, kwamba wafanye kazi kwa
utulivu kwa ajili ya chakula chao wenyewe.
13 Kwa upande wenu, ndugu, ninyi kamwe msichoke
katika kutenda mema.

14 Ikiwa mtu yeyote hayatii maagizo yetu yaliyoko katika
barua hii, mwangalieni sana mtu huyo. Msishirikiane naye,
ili apate kuona aibu.
15 Lakini msimhesabu kuwa adui, bali mwonyeni kama
ndugu.

Salamu Za Mwisho

16 Basi, Bwana wa amani mwenyewe awapeni amani
nyakati zote na kwa kila njia. Bwana awe nanyi nyote.
17 Mimi, Paulo, ninaandika salamu hizi kwa mkono
wangu mwenyewe. Hii ndio alama ya utambulisho katika
barua zangu zote. Hivi ndivyo niandikavyo.
18 Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi nyote.
Amen.

1 Timotheo

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa amri ya Mungu
Mwokozi wetu na ya Kristo Yesu tumaini letu.
2 Kwa Timotheo, mwanangu halisi katika imani:
Neema, rehema na amani itokayo kwa Mungu Baba na
kwa Kristo Yesu Bwana wetu.

Maonyo Dhidi Ya Walimu Wa Uongo

3 Kama nilivyokusihi wakati nilipokwenda Makedonia,
endelea kubaki Efeso, ili kwamba upate kuwaagiza watu
wasiendelee kufundisha mafundisho ya uongo
4 wala wasitoe muda wao kwa hadithi za kubuniwa na
orodha za majina ya vizazi visivyo na mwisho, ambazo hu-
chochea mabishano badala ya mpango wa Mungu utokanao
na imani.
5 Kusudi la maagizo haya ni upendo utokao katika moyo
safi, dhamiri njema na imani ya kweli.
6 Watu wengine wamepotoka kutoka haya na kugeukia
majadiliano yasiyo na maana kwa kuwa,
7 wanataka kuwa walimu wa sheria, lakini hawajui
mambo yale wanayosema wala hayo wanayoyatumainia
kwa uthabiti.
8 Tunajua kwamba sheria ni njema ikiwa inatumika kwa
halali kama ilivyokusudiwa.
9 Lakini tunajua ya kuwa sheria si kwa ajili ya wenye
haki, bali kwa ajili ya wavunja sheria na waasi, kwa ajili
ya wasiomcha Mungu na wenye dhambi, wasio watakatifu
na wanaokufuru; kwa wale wawauao baba zao au mama
zao, kwa wauaji,
10 kwa wazinzi na wahanithi, kwa wale wauzao watu,
na kwa waongo na waapao kwa uongo, na kwa chochote
kingine kilicho kinyume na mafundisho ya kweli,
11 ambayo yanakubaliana na Injili ya utukufu wa Mungu
anayehimidiwa, ambayo mimi nimewekewa amana.

Neema Ya Mungu Kwa Paulo

12 Namshukuru Kristo Yesu Bwana wetu, aliyenitia nguvu,
kwa sababu aliniona mwaminifu, akaniteua kwa kazi yake.
13 Ingawa wakati fulani nilikuwa mwenye kukufuru,
mtesaji na mwenye jeuri, lakini nilipata rehema kwa
sababu nilitenda hivyo kwa kutojua na kutoamini kwangu.
14 Neema ya Bwana wetu ilimiminwa juu yangu kwa
wingi, ikiambatana na imani na upendo ulio katika Kristo
Yesu.

15 Msemo huu ni wa kweli na unaostahili kukubalika,
usemao kwamba: Kristo Yesu alikuja ulimwenguni kuokoa
wenye dhambi, ambao mimi ndiye niliye mbaya kuliko
wote.
16 Lakini kwa sababu hiyo nilipata rehema, ili katika
mimi, niliyekuwa mwenye dhambi kuliko wote, Kristo Yesu
apate kuonyesha uvumilivu wake usio na kikomo, ili niwe
kielelezo kwa wale watakaomwamini na wapate uzima wa
milele.
17 Basi Mfalme wa milele, asiye na mwisho, asiyeonekana,
aliye Mungu pekee, apewe heshima na utukufu milele na
milele. Amen.
18 Mwanangu Timotheo, ninakupa agizo hili, kwa kadiri
ya maneno ya unabii yaliyosemwa kukuhusu, ili kwa
kuyafuata upate kupigana vita vizuri,
19 ukiishikilia imani na dhamiri njema, ambazo wengine
wamevikataa, na hivyo wakaangamia kwa habari ya imani
yao.
20 Miongoni mwao wako Himenayo na Aleksanda, ambao
nimemkabidhi Shetani ili wafundishwe wasije wakakufuru.

2

Maagizo Kuhusu Kuabudu

1 Awali ya yote, nasihi kwamba dua, sala, maombezi na
shukrani zifanyike kwa ajili ya watu wote:
2 kwa ajili ya wafalme na wale wote wenye mamlaka, ili
tupate kuishi kwa amani na utulivu, katika uchaji wote wa
Mungu na utakatifu.
3 Jambo hili ni jema, tena linapendeza machoni pa Mungu
Mwokozi wetu,
4 anayetaka watu wote waokolewe na wafikie kuijua
kweli.
5 Kwa maana kuna Mungu mmoja na mpatanishi mmoja
kati ya Mungu na wanadamu, yaani mwanadamu Kristo
Yesu,
6 aliyejitoa mwenyewe kuwa fidia kwa ajili ya wanadamu
wote: jambo hili lilishuhudiwa kwa wakati wake ufaao.
7 Nami kwa kusudi hili nimewekwa niwe mhubiri na
mtume (nasema kweli katika Kristo wala sisemi uongo),
mwalimu wa watu wa Mataifa katika imani na kweli.
8 Nataka kila mahali wanaume wasali wakiinua mikono
mitakatifu pasipo hasira wala kugombana.
9 Vivyo hivyo nataka wanawake wajipambe kwa adabu na
kwa heshima katika mavazi yanayostahili, si kwa kusuka
nywele, kuvalia dhahabu, lulu au mavazi ya gharama
kubwa,

10 bali kwa matendo mazuri kama iwapasavyo wanawake
wanaokiri kuwa wanamcha Mungu.
11 Mwanamke na ajifunze kwa utulivu na kwa utiifu wote.
12 Simpi mwanamke ruhusa ya kufundisha au kuwa na
mamlaka juu ya mwanaume. Mwanamke inampasa kukaa
kimya.
13 Kwa maana Adamu aliumbwa kwanza, kisha Eva.
14 Wala si Adamu aliyedanganywa, bali ni mwanamke
aliyedanganywa akawa mkosaji.
15 Lakini mwanamke ataokolewa kwa kuzaa kwake, kama
wakiendelea kudumu katika imani, upendo na utakatifu,
pamoja na kuwa na kiasi.

3

Sifa Za Waangalizi

1 Hili ni neno la kuaminiwa, kwamba mtu akitamani kazi
ya uangalizi, atamani kazi nzuri.
2 Basi, imempasa mwangalizi awe mtu asiye na lawama,
mume wa mke mmoja, mwenye kiasi, anayejitawala,
anayeheshimika, mkarimu, ajuaye kufundisha,
3 asiwe mlevi, wala mkali bali awe mpole, asiwe mgomvi
wala mpenda fedha.
4 Lazima aweze kuisimamia nyumba yake mwenyewe
vizuri na kuhakikisha kwamba watoto wake wanamtii na
kuwa na heshima kwa kila njia.
5 (Kwa maana kama mtu hajui jinsi ya kusimamia
nyumba yake mwenyewe, atawezaje kuliangalia kanisa la
Mungu?)
6 Asiwe mtu aliyeokoka karibuni asije akajivuna na
kuangukia kwenye hukumu ile ile ya ibilisi.
7 Inampasa pia awe na sifa njema kwa watu walio nje, ili
asije akalaumiwa na kuanguka kwenye mtego wa ibilisi.

Sifa Za Mashemasi

8 Vivyo hivyo, mashemasi nao wawe watu wanaostahili
heshima, wasiwe wenye kauli mbili au wenye kujifurahisha
kwa mvinyo, wala wanaotamani faida isiyo halali.
9 Inawapasa kushikamana sana na ile siri ya imani kwa
dhamiri safi.
10 Ni lazima wapimwe kwanza; kisha kama hakuna
neno dhidi yao, basi na waruhusiwe kuhudumu kama
mashemasi.
11 Vivyo hivyo, wake zao wawe wanawake wanaostahili
heshima, wasio wasingiziaji, bali wawe na kiasi na
waaminifu katika kila jambo.

12 Shemasi awe mume wa mke mmoja na inampasa aweze
kusimamia watoto wake na watu wa nyumbani mwake
vyema.
13 Wale ambao wamehudumu vyema katika huduma
ya ushemasi hujipatia msimamo bora na ujasiri mkubwa
katika imani yao ndani ya Kristo Yesu.
14 Ingawa ninatarajia kuja kwako hivi karibuni, ni-
nakuandikia maagizo haya sasa ili kwamba,
15 kama nikikawia, utajua jinsi iwapasavyo watu kue-
nenda katika nyumba ya Mungu, ambayo ndiyo kanisa la
Mungu aliye hai, lililo nguzo na msingi wa kweli.
16 Bila shaka yoyote, siri ya utauwa ni kubwa:
Alidhihirishwa katika mwili wa kibinadamu,
akathibitishwa kuwa na haki katika Roho,
akaonekana na malaika,
akahubiriwa miongoni mwa mataifa,
akaaminiwa ulimwenguni,
akachukuliwa juu katika utukufu.

4

Maagizo Kwa Timotheo

1 Roho asema waziwazi kwamba katika siku za mwisho
baadhi ya watu wataiacha imani na kufuata roho zidan-
ganyazo na mafundisho ya mashetani.
2 Mafundisho kama hayo huja kupitia kwa waongo ambao
ni wanafiki, hali dhamiri zao zikiungua kwa kuchomwa
moto.
3 Wao huwakataza watu wasioe na kuwaagiza wajiepushe
na vyakula fulani, ambavyo Mungu aliviumba ili vipokewe
kwa shukrani na wale wanaoamini na kuijua kweli.
4 Kwa maana kila kitu alichokiumba Mungu ni
chema, wala hakuna kitu chochote cha kukataliwa kama
kikipokewa kwa shukrani,
5 kwa sababu kimetakaswa kwa neno la Mungu na kwa
kuomba.

Mtumishi Mwema Wa Yesu Kristo

6 Kama ukiwakumbusha ndugu mambo haya, utakuwa
mtumishi mwema wa Kristo Yesu, uliyelelewa katika kweli
ya imani na yale mafundisho mazuri uliyoyafuata.
7 Usijishughulishe kamwe na hadithi za kipagani na
masimulizi ya uongo ya wanawake wazee; badala yake,
jizoeze kuwa mtauwa.
8 Kwa maana mazoezi ya mwili yana faida kwa sehemu,
lakini utauwa una faida katika mambo yote, yaani, unayo
ahadi ya uzima wa sasa na ya ule ujao.

9 Hili ni neno la kuaminiwa tena lastahili kukubaliwa
kabisa,
10 (nasi kwa ajili ya hili tunajitaabisha na kujitahidi),
kwamba tumeweka tumaini letu kwa Mungu aliye hai,
ambaye ni Mwokozi wa watu wote, hasa wale waaminio.
11 Mambo haya yaagize na kuyafundisha.
12 Mtu yeyote asikudharau kwa kuwa wewe ni kijana,
bali uwe kielelezo kizuri kwa waumini katika usemi,
mwenendo, upendo, imani na usafi.
13 Fanya bidii kusoma Maandiko hadharani, kuhubiri na
kufundisha, mpaka nitakapokuja.
14 Usiache kutumia kipawa kilicho ndani yako, ambacho
ulipewa kwa neno la unabii wakati wazee walikuwekea
mikono.
15 Uwe na bidii katika mambo haya; ujitolee kwa ajili ya
mambo haya kikamilifu, ili kila mtu aone kuendelea kwako.
16 Jilinde sana nafsi yako na mafundisho yako. Dumu
katika hayo, kwa maana kwa kufanya hivyo, utajiokoa
wewe mwenyewe pamoja na wale wanaokusikia.

5

Maagizo Kuhusu Wajane, Wazee Na Watumwa

1 Usimkemee mzee kwa ukali bali umshawishi kama vile
angekuwa ni baba yako. Uwatendee vijana kama vile ndugu
zako;
2 nao wanawake wazee uwatendee kama mama zako, na
wanawake vijana kama dada zako, katika usafi wote.
3 Waheshimu wanawake wajane ambao ni wajane kweli
kweli.
4 Kama mjane ana watoto ama wajukuu, hawa inawapasa
awali ya yote wajifunze kutimiza wajibu wao wa kumcha
Mungu katika matendo kwa kuwatunza wale wa jamaa zao
wenyewe, na hivyo wawarudishie wema waliowatendea
wazazi wao, kwa kuwa hivi ndivyo impendezavyo Mungu.
5 Mwanamke ambaye ni mjane kweli kweli, yaani, yeye
aliyebaki peke yake huweka tumaini lake kwa Mungu naye
hudumu katika maombi usiku na mchana akimwomba
Mungu ili amsaidie.
6 Lakini mjane aishiye kwa anasa amekufa, ingawa
anaishi.
7 Wape watu maagizo haya pia, ili asiwepo yeyote wa
kulaumiwa.
8 Kama mtu hawatunzi wale wa jamaa yake, hasa wale
wa nyumbani mwake mwenyewe, ameikana imani, tena ni
mbaya kuliko yeye asiyeamini.

9 Mjane yeyote asiwekwe kwenye orodha ya wajane
isipokuwa awe ametimiza umri wa miaka sitini, na ambaye
alikuwa mke wa mume mmoja,
10 awe ameshuhudiwa kwa matendo yake mema, aliye-
walea watoto wake vizuri, aliye mkarimu, aliyewanawisha
watakatifu miguu, aliyewasaidia wenye shida na aliyeji-
tolea kwa ajili ya matendo mema ya kila namna.
11 Lakini kwa habari za wajane vijana usiwaweke kwenye
orodha hiyo, maana tamaa zao za kimaumbile zikizidi kule
kujitoa kwao kwa Kristo, watataka kuolewa tena.
12 Nao kwa njia hiyo watajiletea hukumu kwa kukiuka
ahadi yao ya kwanza.
13 Zaidi ya hayo, wajane kama hao huwa na tabia ya uvivu
wakizurura nyumba kwa nyumba, wala hawawi wavivu
tu, bali pia huwa wasengenyaji, wajiingizao katika mambo
yasiyowahusu na kusema mambo yasiyowapasa kusema.
14 Hivyo nawashauri wajane vijana waolewe, wazae
watoto na wasimamie nyumba zao, wasije wakampa adui
nafasi ya kutushutumu.
15 Kwa maana kwa kweli wajane wengine wamepotoka ili
kumfuata Shetani.
16 Lakini kama mwanamke yeyote aaminiye ana wajane
katika jamaa yake, inampasa awasaidie wala si kuwaacha
wakililemea kanisa, ili kanisa liweze kuwasaidia wale
ambao ni wajane kweli kweli.

Wazee Wa Kanisa

17 Wazee wa kanisa wanaoongoza shughuli za kanisa
vizuri wanastahili heshima mara mbili, hasa wale ambao
kazi yao ni kuhubiri na kufundisha.
18 Kwa maana Maandiko husema, “Usimfunge maksai
kinywa apurapo nafaka,” tena, “Mfanyakazi anastahili
mshahara wake.”
19 Usiendekeze mashtaka dhidi ya mzee isipokuwa yawe
yameletwa na mashahidi wawili au watatu.
20 Wale wanaodumu katika dhambi uwakemee hadha-
rani, ili wengine wapate kuogopa.
21 Ninakuagiza mbele za Mungu na mbele za Kristo Yesu
na mbele za malaika wateule, shika maagizo haya pasipo
ubaguzi wala upendeleo.
22 Usiwe na haraka kumwekea mtu mikono wala
usishiriki dhambi za watu wengine. Jilinde nafsi yako uwe
safi.
23 Acha kunywa maji peke yake, tumia divai kidogo kwa
sababu ya tumbo lako na maumivu yako ya mara kwa mara.

24 Dhambi za watu wengine ni dhahiri nazo zinawatan-
gulia kwenda hukumuni; na dhambi za watu wengine
zinawafuata nyuma yao.
25 Vivyo hivyo, matendo mema yako dhahiri, na hata yale
ambayo si mema hayawezi kufichika.

6

Watumwa

1 Wale wote walio chini ya kongwa la utumwa inawapasa
kuwahesabu mabwana zao kuwa wanastahili heshima yote,
ili jina la Mungu lisitukanwe wala mafundisho yetu.
2 Wale watumwa ambao wana mabwana waaminio, hai-
wapasi kupunguza heshima yao kwa sababu wao ni ndugu.
Badala yake, wawatumikie hata vizuri zaidi, kwa sababu
wale wanaonufaika na huduma yao ni waaminio, ambao
ni wapenzi wao. Fundisha mambo haya na uwahimize
kuyafuata.

Mafundisho Ya Uongo Na Utajiri Wa Kweli

3 Ikiwa mtu yeyote atafundisha mafundisho mapotovu
wala hakubaliani na mafundisho manyofu ya Bwana wetu
Yesu Kristo na yale ya utauwa,
4 huyo amejivuna wala hajui kitu chochote. Yeye amejaa
tamaa ya mabishano na ugomvi kuhusu maneno ambavyo
matokeo yake ni wivu na mapigano, maneno ya ukorofi,
shuku mbaya,
5 na kuzozana kusikokoma kati ya watu walioharibika
akili zao, walioikosa kweli, na ambao hudhani kwamba
utauwa ni njia ya kupata faida.
6 Lakini utauwa na kuridhika ni faida kubwa.
7 Kwa kuwa hatukuja humu duniani na kitu chochote,
wala hatuwezi kutoka humu na kitu.
8 Lakini kama tuna chakula na mavazi, tutaridhika navyo.
9 Lakini wale watu wanaotamani kuwa na mali kwa
haraka huanguka kwenye majaribu, na wamenaswa na
tamaa nyingi za kipumbavu zenye kudhuru, zinazowaza-
misha watu katika uharibifu na maangamizi.
10 Kwa maana kupenda fedha ndiyo shina moja la
maovu ya kila namna. Baadhi ya watu wakitamani fedha,
wameiacha imani na kujichoma wenyewe kwa maumivu
mengi.

Vitu Vizuri Vya Imani

11 Lakini wewe, mtu wa Mungu, yakimbie mambo haya
yote. Fuata haki, utauwa, imani, upendo, saburi na upole.

12 Pigana vile vita vizuri vya imani. Shika uzima wa
milele ambao ndio ulioitiwa ulipokiri ule ukiri mzuri mbele
ya mashahidi wengi.
13 Nakuagiza mbele za Mungu avipaye vitu vyote uhai,
na mbele za Kristo Yesu ambaye alipokuwa anashuhudia
mbele ya Pontio Pilato alikiri ukiri mzuri,
14 uishike amri hii bila dosari wala lawama mpaka kuja
kwake Bwana wetu Yesu Kristo,
15 ambaye Mungu atamleta kwa wakati wake mwenyewe:
yeye ahimidiwaye, aliye peke yake Mtawala, Mfalme wa
wafalme, na Bwana wa mabwana,
16 yeye peke yake ambaye hapatikani na mauti, na
anakaa katika nuru isiyoweza kukaribiwa, ambaye hakuna
mwanadamu aliyemwona wala awezaye kumwona. Hes-
hima na uweza una yeye milele. Amen.
17 Waagize wale ambao ni matajiri wa ulimwengu huu
waache kujivuna, wala wasiweke tumaini lao katika mali
ambayo si ya hakika, bali waweke tumaini lao katika
Mungu ambaye hutupatia vitu vyote kwa wingi ili tuvifu-
rahie.
18 Waagize watende mema, wawe matajiri katika ma-
tendo mema, pia wawe wakarimu na walio tayari kushiriki
mali zao na wengine.
19 Kwa njia hii watajiwekea hazina kama msingi kwa ajili
ya wakati ujao na hivyo watajipatia uzima, yaani, ule uzima
ambao ni wa kweli.

Maelekezo Ya Binafsi Na Maombi Ya Baraka

20 Timotheo, linda kile kilichowekwa amana kwako.
Epuka majadiliano yasiyo ya utauwa na mabishano ambayo
kwa uongo huitwa elimu,
21 ambayo wengine kwa kujidai kuwa nayo wameiacha
imani.
Neema iwe nanyi. Amen.

2 Timotheo

1 Paulo mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu,
kulingana na ile ahadi ya uzima uliomo ndani ya Kristo
Yesu.
2 Kwa Timotheo, mwanangu mpendwa:
Neema, rehema na amani itokayo kwa Mungu Baba, na
kwa Kristo Yesu Bwana wetu.

Shukrani Na Kutiwa Moyo

3 Ninamshukuru Mungu, ninayemtumikia kwa dhamiri
safi, kama walivyofanya baba zangu, ninapokukumbuka
usiku na mchana katika maombi yangu.
4 Nikiyakumbuka machozi yako, ninatamani sana
kukuona ili nipate kujawa na furaha.
5 Nimekuwa nikiikumbuka imani yako ya kweli,
waliokuwa nayo bibi yako Loisi na mama yako Eunike
na ambayo mimi ninasadiki sasa wewe pia unayo.
6 Kwa sababu hii nakukumbusha uchochee ile karama
ya Mungu, iliyowekwa ndani yako nilipokuwekea mikono
yangu.
7 Maana Mungu hakutupa roho ya woga, bali roho ya
nguvu, ya upendo na ya moyo wa kiasi.
8 Kwa hiyo usione haya kushuhudia kuhusu Bwana wetu,
wala usinionee haya mimi niliye mfungwa kwa ajili yake.
Bali uishiriki pamoja nami taabu ya Injili, kwa kadiri ya
nguvu ya Mungu,
9 ambaye alituokoa na kutuita katika mwito mtakatifu:
si kwa kadiri ya matendo yetu mema bali kwa sababu ya
kusudi lake mwenyewe na neema yake. Neema hii tulipewa
katika Kristo Yesu tangu milele.
10 Lakini sasa imefunuliwa kwa kudhihirishwa kwake
Mwokozi wetu, Kristo Yesu, ambaye amebatilisha mauti na
kuleta uzima na kutokufa kwa njia ya Injili.
11 Nami nimewekwa kuwa mhubiri, mtume na mwalimu
wa Injili hii.
12 Hii ndiyo sababu ninateseka namna hii, lakini sioni
haya kwa maana ninamjua yeye niliyemwamini, na ku-
sadiki ya kuwa anaweza kukilinda kile nilichokiweka
amana kwake hadi siku ile.
13 Shika kwa uthabiti kielelezo cha mafundisho yenye
uzima yale uliyoyasikia kwangu, pamoja na imani na
upendo katika Kristo Yesu.
14 Ilinde ile amana uliyokabidhiwa kwa Roho Mtakatifu
akaaye ndani yetu.

15 Unajua ya kuwa watu wote katika Asia wameniacha,
miongoni mwao wamo Filego na Hermogene.
16 Bwana akawahurumie watu wa nyumbani mwa One-
siforo, kwa sababu aliniburudisha mara kwa mara wala
hakuionea aibu minyororo yangu.
17 Badala yake, alipokuwa Rumi, alinitafuta kwa bidii
mpaka akanipata.
18 Bwana na amjalie kupata rehema zake siku ile! Nawe
unajua vyema jinsi alivyonisaidia huko Efeso.

2

Askari Mwema Wa Kristo Yesu

1 Basi, wewe mwanangu, uwe hodari katika neema iliyo
ndani ya Kristo Yesu.
2 Nayo mambo yale uliyonisikia nikiyasema mbele
ya mashahidi wengi, uwakabidhi watu waaminifu
watakaoweza kuwafundisha watu wengine vilevile.
3 Vumilia taabu pamoja nasi kama askari mwema wa
Kristo Yesu.
4 Hakuna askari yeyote ambaye akiwa vitani hujishughul-
isha na mambo ya kawaida ya maisha haya kwa sababu nia
yake ni kumpendeza yule aliyemwandika awe askari.
5 Vivyo hivyo, yeye ashindanaye katika michezo hawezi
kupewa tuzo ya ushindi asiposhindana kulingana na ka-
nuni za mashindano.
6 Mkulima mwenye bidii ya kazi ndiye anayestahili kuwa
wa kwanza kupata fungu la mavuno.
7 Fikiri sana kuhusu haya nisemayo, kwa maana Bwana
atakupa ufahamu katika mambo hayo yote.
8 Mkumbuke Yesu Kristo, aliyefufuliwa kutoka kwa wafu,
yeye aliye wa uzao wa Daudi. Hii ndiyo Injili yangu,
9 ambayo kwayo ninateseka hata kufikia hatua ya ku-
fungwa minyororo kama mhalifu. Lakini neno la Mungu
halifungwi.
10 Kwa hiyo ninavumilia mambo yote kwa ajili ya wateule
wa Mungu, kusudi wao nao wapate wokovu ulio katika
Kristo Yesu, pamoja na utukufu wa milele.
11 Hili ni neno la kuaminiwa:
Kwa maana kama tumekufa pamoja naye,
tutaishi pia pamoja naye.
12 Kama tukistahimili,
pia tutatawala pamoja naye.
Kama tukimkana yeye,
naye atatukana sisi.
13 Kama tusipoamini,
yeye hudumu kuwa mwaminifu,

kwa maana hawezi kujikana mwenyewe.

Mfanyakazi Aliyekubaliwa Na Mungu

14 Endelea kuwakumbusha mambo haya ukiwaonya
mbele za Bwana waache kushindana kwa maneno ambayo
hayana faida yoyote bali huwaangamiza tu wale wanaoy-
asikia.
15 Jitahidi kujionyesha kwa Mungu kuwa umekubaliwa
naye, mtendakazi asiye na sababu ya kuona aibu, ukilitu-
mia kwa usahihi neno la kweli.
16 Jiepushe na maneno mabaya, yasiyo na maana, yasiyo
ya utauwa, kwa maana hayo huzidi kuwatosa watu katika
kukosa heshima kwa Mungu.
17 Mafundisho yao yataenea kama kidonda kisichopona.
Miongoni mwao wamo Himenayo na Fileto
18 ambao wameiacha kweli, wakisema kwamba ufufuo
wa wafu umekwisha kuwako, nao huharibu imani ya
baadhi ya watu.
19 Lakini msingi wa Mungu ulio imara umesimama, ukiwa
na muhuri wenye maandishi haya: "Bwana anawajua walio
wake"; tena, "Kila alitajaye jina la Bwana, na auache uovu."
20 Katika nyumba kubwa si kwamba kuna vyombo vya
dhahabu na fedha tu, bali pia vimo vyombo vya miti na vya
udongo; vingine kwa matumizi maalum, na vingine kwa
matumizi ya kawaida.
21 Basi ikiwa mtu amejitakasa na kujitenga na hayo
niliyoyataja, atakuwa chombo maalum, kilichotengwa na
ambacho kinamfaa mwenye nyumba, kimeandaliwa tayari
kwa kila kazi njema.
22 Zikimbie tamaa mbaya za ujana, ufuate haki, imani,
upendo na amani pamoja na wale wamwitao Bwana kwa
moyo safi.
23 Jiepushe na mabishano ya kipumbavu na yasiyo na
maana, kwa kuwa wajua ya kwamba hayo huzaa magomvi.
24 Tena haimpasi mtumishi wa Bwana kuwa mgomvi, bali
inampasa awe mwema kwa kila mtu, awezaye kufundisha,
tena mvumilivu.
25 Inampasa kuwaonya kwa upole wale wanaopingana
naye, kwa matumaini kwamba Mungu atawajalia kutubu
na kuijua kweli,
26 ili fahamu zao ziwarudie tena, nao waponyoke katika
mtego wa ibilisi ambaye amewateka wapate kufanya
mapenzi yake.

3

Hatari Za Siku Za Mwisho

1 Lakini yakupasa ufahamu jambo hili, kwamba siku za
mwisho kutakuwa na nyakati za hatari.
2 Kwa maana watu watakuwa wenye kujipenda wenyewe,
wenye kupenda fedha, wenye kujisifu, wenye kiburi,
wenye kumkufuru Mungu, wasiotii wazazi wao, wasio na
shukrani, wasio watakatifu,
3 wasio na upendo, wasiopenda kupatanishwa, wasin-
giziaji, wasiozuia tamaa zao, wakatili, wasiopenda mema,
4 wasaliti, wakaidi, waliojaa majivuno, wapendao anasa
zaidi kuliko kumpenda Mungu:
5 wakiwa na mfano wa utauwa kwa nje, lakini wakizikana
nguvu za Mungu. Jiepushe na watu wa namna hiyo.
6 Miongoni mwao wamo wale wajiingizao katika nyumba
za watu na kuwachukua mateka wanawake wajinga, wali-
olemewa na dhambi zao na kuyumbishwa na aina zote za
tamaa mbaya.
7 Wakijifunza siku zote lakini kamwe wasiweze kufikia
ujuzi wa kweli.
8 Kama vile Yane na Yambre walivyopingana na Mose,
vivyo hivyo watu hawa hupingana na ile kweli. Hawa ni
watu wenye akili zilizopotoka, ambao wamekataliwa kwa
mambo ya imani.
9 Lakini hawataendelea sana, kwa sababu upumbavu wao
utakuwa dhahiri kwa watu wote, kama ulivyokuwa dhahiri
upumbavu wa hao watu wawili.

Paulo Amwagiza Timotheo

10 Lakini wewe umeyajua mafundisho yangu, mwenendo,
makusudi, imani, uvumilivu, upendo, ustahimilivu,
11 mateso na taabu, yaani mambo yote yaliyonipata huko
Antiokia, Ikonio na Listra, mateso yote niliyostahimili,
lakini Bwana aliniokoa katika hayo yote.
12 Naam, yeyote anayetaka kuishi maisha ya utauwa
ndani ya Kristo Yesu atateswa.
13 Lakini watu waovu na wadanganyaji watazidi kuwa
waovu, wakidanganya na kudanganyika.
14 Bali wewe, udumu katika yale uliyojifunza na
kuyaamini kwa uthabiti, ukitambua ya kuwa ulijifunza
hayo kutoka kwa nani,
15 na jinsi ambavyo tangu utoto umeyajua Maandiko
matakatifu, ambayo yanaweza kukuhekimisha upate
wokovu kwa njia ya imani katika Kristo Yesu.
16 Kila Andiko limevuviwa na Mungu na lafaa kwa ma-
fundisho, kwa kuwaonya watu makosa yao, kwa kuwaon-
goza na kwa kuwafundisha katika haki,

17 ili mtu wa Mungu awe amekamilishwa, apate kutenda
kila kazi njema.

4

Maagizo Ya Mwisho

1 Nakuagiza mbele za Mungu na mbele za Kristo Yesu,
atakayewahukumu watu walio hai na waliokufa wakati wa
kuja kwake na ufalme wake, kwamba:
2 Hubiri Neno; kuwa tayari wakati ufaao na wakati
usiofaa; karipia, kemea na utie moyo kwa uvumilivu wote
na kwa mafundisho mazuri.
3 Maana wakati utakuja watu watakapokataa kuyakubali
mafundisho yenye uzima. Badala yake, ili kutimiza tamaa
zao wenyewe, watajikusanyia idadi kubwa ya walimu
wapate kuwaambia yale ambayo masikio yao yanayowasha
yanatamani kuyasikia.
4 Watakataa kusikiliza kweli na kuzigeukia hadithi za
uongo.
5 Kwa habari yako wewe, vumilia mateso, fanya kazi ya
mhubiri wa Injili, timiza wajibu wote wa huduma yako.
6 Kwa maana mimi sasa ni tayari kumiminwa kama
sadaka ya kinywaji, nayo saa yangu ya kuondoka imetimia.
7 Nimevipiga vita vizuri, mashindano nimeyamaliza,
imani nimeilinda.
8 Sasa nimewekewa taji ya haki ambayo Bwana, mwamuzi
wa haki, atanitunukia siku ile: wala si mimi tu, bali pia wote
ambao wamengoja kwa shauku kudhihirishwa kwake.

Maelekezo Ya Binafsi

9 Jitahidi kuja kwangu upesi
10 kwa sababu Dema, kwa kuupenda ulimwengu, ame-
niacha na amekwenda Thesalonike. Kreske amekwenda
Galatia na Tito amekwenda Dalmatia.
11 Ni Luka peke yake aliye hapa pamoja nami. Mtafute
Marko uje naye kwa sababu ananifaa sana katika huduma
yangu.
12 Nimemtuma Tikiko huko Efeso.
13 Utakapokuja, niletee lile joho nililoliacha kwa Karpo
huko Troa na vile vitabu vyangu, hasa vile vya ngozi.
14 Aleksanda yule mfua chuma alinitendea ubaya
mkubwa. Bwana atamlipa kwa ajili ya yale aliyotenda.
15 Wewe pia ujihadhari naye kwa sababu aliyapinga sana
maneno yetu.
16 Katika utetezi wangu wa mara ya kwanza, hakuna
hata mmoja aliyeniunga mkono, bali kila mmoja aliniacha.
Namwomba Mungu wasihesabiwe hatia kwa jambo hilo.

17 Lakini Bwana alisimama upande wangu akanitia
nguvu, ili kupitia kwangu lile Neno lihubiriwe kwa ukamil-
ifu, watu wote Mataifa wapate kulisikia. Mimi niliokolewa
kutoka kinywa cha simba.
18 Bwana ataniokoa katika kila shambulio baya na ku-
nileta salama katika Ufalme wake wa mbinguni. Atukuzwe
yeye milele na milele. Amen.

Salamu Za Mwisho

19 Wasalimu Prisila* na Akila, na wote wa nyumbani kwa
Onesiforo.
20 Erasto alibaki Korintho. Nami nikamwacha Trofimo
huko Mileto akiwa mgonjwa.
21 Jitahidi ufike huku kabla ya majira ya baridi. Eubulo
anakusalimu, vivyo hivyo Pude, Lino, Klaudia na ndugu
wote.
22 Bwana awe pamoja na roho yako. Neema iwe pamoja
nanyi. Amen.

* **4:19** Prisila kwa Kiyunani ni Priska, hivyo tafsiri nyingine zimemuita Priska.

Tito

1 Paulo, mtumishi wa Mungu na mtume wa Yesu Kristo
kwa ajili ya imani ya wateule wa Mungu na kuijua kweli
iletayo utauwa:
2 imani na ujuzi ulioko katika tumaini la uzima wa milele,
ambao Mungu, asiyesema uongo, aliahidi hata kabla ya
kuwekwa misingi ya ulimwengu,
3 naye kwa wakati wake aliouweka alilidhihirisha neno
lake kwa njia ya mahubiri ambayo mimi nimewekewa
amana kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu:
4 Kwa Tito, mwanangu hasa katika imani tunayoshiriki
sote:
Neema iwe kwako na amani itokayo kwa Mungu Baba na
kwa Kristo Yesu Mwokozi wetu.

Kazi Ya Tito Huko Krete

5 Sababu ya mimi kukuacha huko Krete ni ili uweke
utaratibu mambo yale yaliyosalia na kuwaweka wazee wa
kanisa katika kila mji, kama nilivyokuagiza.
6 Mzee wa kanisa asiwe na lawama, awe mume wa mke
mmoja, mtu ambaye watoto wake ni waaminio na wala
hawashtakiwi kwa ufisadi.
7 Kwa kuwa mwangalizi, kama wakili wa Mungu, imem-
pasa kuwa mtu asiye na lawama, asiwe mwenye majivuno
au mwepesi wa hasira, wala mlevi, wala asiwe mtu mwenye
tamaa ya mapato yasiyo ya halali.
8 Bali awe mkarimu, anayependa mema, mwenye kiasi,
mwenye haki, mwadilifu, mnyofu, mtakatifu na mwenye
kuitawala nafsi yake.
9 Inampasa alishike kwa uthabiti lile neno la imani kama
lilivyofundishwa, kusudi aweze kuwaonya wengine kwa
mafundisho manyofu na kuwakanusha wale wanaopingana
nayo.

Walimu Wa Uongo

10 Kwa maana wako wengi wasiotii, wenye maneno yasiyo
na maana, hasa wale wa kikundi cha tohara.
11 Hao ni lazima wanyamazishwe, kwa sababu wana-
haribu watu wa nyumba nzima wakifundisha mambo
yasiyowapasa kufundisha. Wanafanya hivyo kwa ajili ya
kujipatia mapato ya udanganyifu.
12 Hata mmojawapo wa manabii wao mwenyewe ame-
sema, “Wakrete ni waongo siku zote, wanyama wabaya,
walafi, wavivu.”

13 Ushuhuda huu ni kweli. Kwa hiyo, uwakemee kwa
ukali wapate kuwa wazima katika imani,
14 ili wasiendelee kuangalia hadithi za Kiyahudi au
maagizo ya wale watu wanaoikataa kweli.
15 Kwa wale walio safi, kila kitu ni safi kwao. Lakini kwa
wale waliopotoka na wasioamini, hakuna chochote kilicho
safi. Kwa kweli nia zao na dhamiri zao zimepotoka.
16 Wanadai kumjua Mungu, lakini kwa matendo yao
wanamkana. Hao watu ni chukizo, wasiotii, wasiofaa kwa
jambo lolote jema.

2

Fundisha Mafundisho Manyofu

1 Inakupasa kufundisha itikadi sahihi.
2 Wafundishe wazee kuwa na kiasi, wastahivu, wenye
busara na wanyofu katika imani, upendo na saburi.
3 Vivyo hivyo, wafundishe wanawake wazee kuwa na
mwenendo wa utakatifu, wala wasiwe wasingiziaji au
walevi, bali wafundishe yale yaliyo mema,
4 ili waweze kuwafundisha wanawake vijana kuwa na
kiasi, wawapende waume zao na kuwapenda watoto wao,
5 wawe waaminifu, watakatifu, wakitunza vyema
nyumba zao, wema, watiifu kwa waume zao, ili mtu yeyote
asije akalikufuru neno la Mungu.
6 Vivyo hivyo, himiza vijana wawe na kiasi.
7 Katika kila jambo uwe kielelezo kwa kutenda mema.
Katika mafundisho yako uonyeshe uadilifu, utaratibu,
8 na usemi sahihi usio na lawama, ili wanaokupinga
watahayari, wakose neno lolote baya la kusema juu yetu.
9 Wafundishe watumwa kuwatii mabwana zao katika kila
jambo, wakijitahidi kuwapendeza wala wasijibizane nao,
10 wala wasiwaibie, bali waonyeshe kuwa wanaweza
kuaminika kabisa, ili kwa kila namna wayafanye ma-
fundisho ya Mungu Mwokozi wetu yawe ya kuvutia.
11 Kwa maana neema ya Mungu ambayo inawaokoa
wanadamu wote imefunuliwa.
12 Nayo yatufundisha kukataa ubaya na tamaa za kidunia,
ili tupate kuishi maisha ya kiasi, ya haki na ya utaua katika
ulimwengu huu wa sasa,
13 huku tukilitazamia tumaini lenye baraka na ufunuo wa
utukufu wa Mungu wetu Mkuu, aliye Mwokozi wetu Yesu
Kristo.
14 Ndiye alijitoa nafsi yake kwa ajili yetu, ili atukomboe
kutoka uovu wote na kujisafishia watu kuwa mali yake
Mwenyewe, yaani, wale walio na juhudi katika kutenda
mema.

15 Basi wewe fundisha mambo haya. Onya na kukaripia
kwa mamlaka yote. Mtu yeyote asikudharau.

3

Kutenda Mema

1 Wakumbushe watu kuwanyenyekea watawala na
kuwatii wenye mamlaka, wawe tayari kutenda kila lililo
jema.
2 Wasimnenee mtu yeyote mabaya, wasiwe wagomvi, bali
wawe wapole, wakionyesha unyenyekevu kwa watu wote.
3 Maana sisi wenyewe wakati fulani tulikuwa wajinga,
wasiotii, tukiwa watumwa wa tamaa mbaya na anasa za
kila aina. Tuliishi katika uovu na wivu, tukichukiwa na
kuchukiana sisi kwa sisi.
4 Lakini wema na upendo wa Mungu Mwokozi wetu
ulipofunuliwa,
5 alituokoa, si kwa sababu ya matendo ya haki tuliy-
otenda, bali kwa sababu ya rehema zake. Alituokoa kwa
kutuosha kwa kuzaliwa mara ya pili na kwa kufanywa
wapya kwa njia ya Roho Mtakatifu,
6 ambaye Mungu alitumiminia kwa wingi kwa njia ya
Yesu Kristo Mwokozi wetu,
7 ili kwamba, tukiisha kuhesabiwa haki kwa neema yake,
tupate kuwa warithi tukiwa na tumaini la uzima wa milele.
8 Hili ni neno la kuaminiwa. Nami nataka uyasisitize
mambo haya, ili wale ambao wamemwamini Mungu wa-
pate kuwa waangalifu kujitoa kwa ajili ya kutenda mema
wakati wote. Mambo haya ni mazuri tena ya manufaa kwa
kila mtu.
9 Lakini jiepushe na maswali ya kipuzi, mambo ya koo,
mabishano na ugomvi kuhusu sheria, kwa sababu hayana
faida, tena ni ubatili.
10 Mtu anayesababisha mafarakano, mwonye mara ya
kwanza, kisha mwonye mara ya pili. Baada ya hapo,
usihusike naye tena.
11 Kwa kuwa unajua kwamba mtu kama huyo amepo-
toka na tena ni mwenye dhambi. Yeye amejihukumu
mwenyewe.

Maneno Ya Mwisho Na Kumtamkia Baraka

12 Mara nitakapomtuma Artema au Tikiko kwako, jitahidi
kuja unione huko Nikopoli, kwa sababu nimeamua kukaa
huko wakati wa majira ya baridi.
13 Fanya kila uwezalo uwasafirishe Zena yule mwanash-
eria na Apolo na uhakikishe kwamba wana kila kitu
wanachohitaji katika safari yao.

14 Watu wetu hawana budi kujifunza kutenda mema, ili
waweze kuyakimu mahitaji ya kila siku, wasije wakaishi
maisha yasiyokuwa na matunda.
15 Wote walio pamoja nami wanakusalimu. Wasalimu
wale wanaotupenda katika imani.
Neema iwe nanyi nyote. Amen.

Filemoni

1 Paulo, mfungwa wa Kristo Yesu, pamoja na Timotheo
ndugu yetu:
Kwa Filemoni rafiki yetu mpendwa na mtendakazi mwen-
zetu,
2 kwa dada yetu mpendwa Afia, kwa Arkipo askari
mwenzetu na kwa kanisa lile likutanalo nyumbani mwako:
3 Neema iwe nanyi na amani itokayo kwa Mungu Baba
yetu na Bwana Yesu Kristo.

Shukrani Na Maombi

4 Siku zote ninamshukuru Mungu ninapokukumbuka
katika maombi yangu,
5 kwa sababu ninasikia juu ya imani yako katika Bwana
Yesu na upendo wako kwa watakatifu wote.
6 Naomba utiwe nguvu katika kuishuhudia imani yako, ili
upate kuwa na ufahamu mkamilifu juu ya kila kitu chema
tulicho nacho ndani ya Kristo.
7 Upendo wako umenifurahisha mno na kunitia moyo,
kwa sababu wewe ndugu, umeiburudisha mioyo ya
watakatifu.

Maombi Ya Paulo Ya Kumtetea Onesimo

8 Hata hivyo, ingawa katika Kristo ningeweza kuwa na
ujasiri na kukuagiza yale yakupasayo kutenda,
9 lakini ninakuomba kwa upendo, mimi Paulo, mzee na
pia sasa nikiwa mfungwa wa Kristo Yesu,
10 nakuomba kwa ajili ya mwanangu Onesimo,* aliye-
fanyika mwanangu nilipokuwa kwenye minyororo.
11 Mwanzoni alikuwa hakufai, lakini sasa anakufaa sana
wewe na mimi pia.
12 Namtuma kwako, yeye aliye moyo wangu hasa.
13 Ningependa nikae naye ili ashike nafasi yako ya
kunisaidia wakati huu nikiwa kifungoni kwa ajili ya Injili.
14 Lakini sikutaka kufanya lolote bila idhini yako, ili wema
wowote uufanyao usiwe wa lazima, bali wa hiari.
15 Huenda sababu ya yeye kutengwa nawe kwa kitambo
kidogo ni ili uwe naye daima.
16 Si kama mtumwa, bali bora kuliko mtumwa, kama
ndugu mpendwa. Yeye ni mpendwa sana kwangu na
hata kwako zaidi, yeye kama mwanadamu na kama ndugu
katika Bwana.

---

* **1:10** Onesimo maana yake ni Wa manufaa.

17 Hivyo kama unanihesabu mimi kuwa mshirika wako,
mkaribishe kama vile ungenikaribisha mimi mwenyewe.
18 Kama amekukosea lolote au kama unamdai chochote,
nidai mimi.
19 Ni mimi Paulo, ninayeandika waraka huu kwa mkono
wangu mwenyewe. Nitakulipa. Sitaji kwamba nakudai hata
nafsi yako.
20 Ndugu yangu, natamani nipate faida kwako katika
Bwana, uuburudishe moyo wangu katika Kristo.
21 Nikiwa na hakika ya utii wako, nakuandikia, nikijua
kwamba utafanya hata zaidi ya yale ninayokuomba.
22 Jambo moja zaidi: Niandalie chumba cha wageni, kwa
kuwa nataraji kurudishwa kwenu kama jibu la maombi
yenu.

Salamu Za Mwisho Na Dua Ya Kuwatakia Heri

23 Epafra, aliye mfungwa mwenzangu katika Kristo Yesu,
anakusalimu.
24 Vivyo hivyo Marko, Aristarko, Dema na Luka, waten-
dakazi wenzangu wanakusalimu.
25 Neema ya Bwana Yesu Kristo iwe pamoja na roho zenu.
Amen.

Waebrania

Mwana Ni Mkuu Kuliko Malaika

1 Zamani Mungu alisema na baba zetu kwa njia ya
manabii mara nyingi na kwa njia mbalimbali,
2 lakini katika siku hizi za mwisho anasema nasi kwa
njia ya Mwanawe, ambaye amemweka kuwa mrithi wa vitu
vyote, na ambaye kupitia kwake aliuumba ulimwengu.
3 Mwana ni mng'ao wa utukufu wa Mungu na mfano
halisi wa nafsi yake, akivihifadhi vitu vyote kwa neno lake
lenye uweza. Akiisha kufanya utakaso kwa ajili ya dhambi,
aliketi mkono wa kuume wa Aliye Mkuu huko mbinguni.
4 Kwa hiyo alifanyika bora kuliko malaika, kama jina
alilorithi lilivyo bora kuliko lao.
5 Kwa maana ni malaika yupi ambaye wakati wowote
Mungu alipata kumwambia,
"Wewe ni Mwanangu;
leo mimi nimekuzaa?"
Au tena,
"Mimi nitakuwa Baba yake,
naye atakuwa Mwanangu?"
6 Tena, Mungu amletapo mzaliwa wake wa kwanza
ulimwenguni, anasema,
"Malaika wote wa Mungu na wamsujudu."
7 Anenapo kuhusu malaika asema,
"Huwafanya malaika wake kuwa pepo,
watumishi wake kuwa miali ya moto."
8 Lakini kwa habari za Mwana asema,
"Kiti chako cha enzi, Ee Mungu,
kitadumu milele na milele,
nayo haki itakuwa fimbo ya utawala
ya ufalme wako.
9 Umependa haki na kuchukia uovu;
kwa hiyo Mungu, Mungu wako,
amekuweka juu ya wenzako
kwa kukupaka mafuta ya furaha."
10 Pia asema,
"Hapo mwanzo, Ee Bwana, uliweka misingi ya dunia,
nazo mbingu ni kazi ya mikono yako.
11 Hizo zitatoweka, lakini wewe utadumu;
zote zitachakaa kama vazi.
12 Utazikung'utakung'uta kama joho,
nazo zitachakaa kama vazi.
Lakini wewe hubadiliki,

nayo miaka yako haikomi kamwe.”
13 Je, ni kwa malaika yupi ambaye Mungu amepata kumwambia wakati wowote,
“Keti mkono wangu wa kuume,
hadi nitakapowaweka adui zako
chini ya miguu yako”?
14 Je, malaika wote si roho watumikao, waliotumwa kuwahudumia wale watakaourithi wokovu?

2

Wokovu Mkuu

1 Kwa hiyo, imetupasa kuwa waangalifu sana kuhusu kile tulichosikia, ili tusije tukakiacha.
2 Kwa kuwa kama ujumbe ulionenwa na malaika ulikuwa imara, na kila uasi na kutokutii kulipata adhabu ya haki,
3 je, sisi tutapaje kupona kama tusipojali wokovu mkuu namna hii? Wokovu huu, ambao mwanzo ulitangazwa na Bwana, ulithibitishwa kwetu na wale waliomsikia.
4 Pia Mungu aliushuhudia kwa ishara, maajabu na kwa miujiza mbalimbali, na karama za Roho Mtakatifu alizozigawa kulingana na mapenzi yake.

Yesu Alifananishwa Na Ndugu Zake

5 Mungu hakuuweka ulimwengu ujao ambao tunanena habari zake chini ya malaika.
6 Lakini kuna mahali mtu fulani ameshuhudia akisema:
“Mwanadamu ni kitu gani hata unamfikiria,
binadamu ni nani hata unamjali?
7 Umemfanya chini kidogo kuliko malaika;
ukamvika taji ya utukufu na heshima,
8 nawe umeweka vitu vyote chini ya miguu yake.”
Kwa kuweka vitu vyote chini yake, Mungu hakuacha kitu chochote ambacho hakukiweka chini ya mwanadamu. Lakini kwa sasa, hatuoni kwamba kila kitu kiko chini yake.
9 Lakini twamwona Yesu, aliyefanywa chini kidogo kuliko malaika, sasa akiwa amevikwa taji ya utukufu na heshima kwa sababu alistahimili mauti, ili kwamba kwa neema ya Mungu apate kuonja mauti kwa ajili ya kila mtu.
10 Ili kuwaleta wana wengi katika utukufu, ilifaa kwamba Mungu, ambaye ni kwa ajili yake na kupitia kwake kila kitu kimekuwepo, amkamilishe mwanzilishi wa wokovu wao kwa njia ya mateso.
11 Yeye awafanyaye watu kuwa watakatifu, pamoja na hao ambao hufanywa watakatifu, wote hutoka katika jamaa moja. Hivyo Yesu haoni aibu kuwaita ndugu zake.
12 Yeye husema,

“Nitalitangaza jina lako kwa ndugu zangu;
mbele ya kusanyiko nitaimba sifa zako.”
13 Tena,
“Nitaweka tumaini langu kwake.”
Tena anasema,
“Niko hapa, pamoja na watoto ambao Mungu amenipa.”
14 Basi kwa kuwa watoto wana nyama na damu, yeye pia
alishiriki katika ubinadamu wao, ili kwa kifo chake, apate
kumwangamiza huyo mwenye nguvu za mauti, yaani ibilisi,
15 na kuwaweka huru wale waliokuwa utumwani maisha
yao yote kwa sababu ya kuogopa mauti.
16 Kwa kuwa ni dhahiri kwamba hakuja kusaidia malaika,
bali uzao wa Abrahamu.
17 Kwa sababu hii ilibidi afanane na ndugu zake kwa
kila hali, ili apate kuwa Kuhani Mkuu mwenye huruma
na mwaminifu katika kumtumikia Mungu, ili pia apate
kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu.
18 Kwa kuwa yeye mwenyewe aliteswa alipojaribiwa,
aweza kuwasaidia wale wanaojaribiwa.

3

Yesu Ni Mkuu Kuliko Mose

1 Kwa hiyo ndugu watakatifu, mnaoshiriki mwito wa
mbinguni, mtafakarini Yesu, mtume na Kuhani Mkuu wa
ukiri wetu.
2 Alikuwa mwaminifu kwa yeye aliyemweka, kama
vile Mose alivyokuwa mwaminifu katika nyumba yote ya
Mungu.
3 Yesu ameonekana anastahili heshima kubwa kuliko
Mose, kama vile mjenzi wa nyumba alivyo wa heshima
kubwa kuliko nyumba yenyewe.
4 Kwa kuwa kila nyumba hujengwa na mtu fulani, lakini
Mungu ni mjenzi wa kila kitu.
5 Basi Mose kama mtumishi alikuwa mwaminifu katika
nyumba yote ya Mungu, akishuhudia kwa yale ambayo
yangetamkwa baadaye.
6 Lakini Kristo ni mwaminifu kama Mwana katika
nyumba ya Mungu. Sisi ndio nyumba yake, kama tutashik-
ilia sana ujasiri wetu na tumaini tunalojivunia.

Onyo Dhidi Ya Kutokuamini

7 Kwa hiyo, kama Roho Mtakatifu asemavyo:
“Leo, kama mkiisikia sauti yake,
8 msiifanye mioyo yenu migumu,
kama mlivyofanya katika uasi,
wakati ule wa kujaribiwa jangwani,
9 ambapo baba zenu walinijaribu na kunipima

ingawa kwa miaka arobaini
walikuwa wameyaona matendo yangu.
10 Hiyo ndiyo sababu nilikasirikia kizazi kile,
nami nikasema, ‘Siku zote mioyo yao imepotoka,
nao hawajazijua njia zangu.’
11 Hivyo nikatangaza kwa kiapo katika hasira yangu,
‘Kamwe hawataingia rahani mwangu.’ ”

12 Ndugu zangu, angalieni, asiwepo miongoni mwenu mtu mwenye moyo mwovu usioamini, unaojitenga na Mungu aliye hai.
13 Lakini mtiane moyo mtu na mwenzake kila siku, maadamu iitwapo Leo, ili asiwepo hata mmoja wenu mwenye kufanywa mgumu kwa udanganyifu wa dhambi.
14 Kwa kuwa tumekuwa washiriki wa Kristo, kama tukishikamana tu kwa uthabiti na tumaini letu la kwanza hadi mwisho.
15 Kama ilivyonenwa:
“Leo, kama mkiisikia sauti yake,
msiifanye mioyo yenu migumu
kama mlivyofanya wakati wa kuasi.”
16 Basi ni nani waliosikia lakini bado wakaasi? Je, si wale wote waliotoka Misri wakiongozwa na Mose?
17 Lakini ni nani aliowakasirikia miaka arobaini? Je, si wale waliofanya dhambi ambao miili yao ilianguka jangwani?
18 Ni nani hao ambao Mungu aliapa kuwa kamwe hawataingia rahani mwake isipokuwa ni wale waliokataa kutii?
19 Hivyo tunaona kwamba hawakuweza kuingia kwa sababu ya kutokuamini kwao.

4

Pumziko Aliloahidi Mungu

1 Kwa hiyo, kwa kuwa bado ahadi ya kuingia rahani iko wazi, tujihadhari ili hata mmoja wenu asije akaikosa.
2 Kwa maana sisi pia tumesikia Injili iliyohubiriwa kwetu, kama nao walivyosikia; lakini ujumbe ule waliousikia haukuwa na maana kwao, kwa sababu wale waliousikia hawakuuchanganya na imani.
3 Sasa sisi ambao tumeamini tunaingia katika ile raha, kama vile Mungu alivyosema,
“Kwa hiyo nikaapa katika hasira yangu,
‘Kamwe hawataingia rahani mwangu.’ ”
Lakini kazi yake ilikamilika tangu kuumbwa kwa ulimwengu.

4 Kwa maana mahali fulani amezungumza kuhusu siku ya
saba, akisema: “Katika siku ya saba Mungu alipumzika
kutoka kazi zake zote.”
5 Tena hapo juu asema, “Kamwe hawataingia rahani
mwangu.”
6 Kwa hiyo inabaki kuwa wazi kwa wengine kuingia, nao
wale wa kwanza waliopokea Injili walishindwa kuingia kwa
sababu ya kutokutii.
7 Kwa hiyo Mungu ameweka siku nyingine, akaiita Leo,
akisema kwa kinywa cha Daudi baadaye sana, kwa maneno
yaliyotangulia kunenwa:
“Leo, kama mkiisikia sauti yake,
msiifanye mioyo yenu migumu.”
8 Kwa maana kama Yoshua alikuwa amewapa raha, Mungu
hangesema tena baadaye kuhusu siku nyingine.
9 Kwa hiyo basi, imebaki raha ya Sabato kwa ajili ya watu
wa Mungu;
10 kwa kuwa kila mmoja aingiaye katika raha ya Mungu pia
hupumzika kutoka kazi zake mwenyewe, kama vile Mungu
alivyopumzika kutoka kazi zake.
11 Basi, na tufanye bidii kuingia katika raha hiyo, ili kwamba
asiwepo yeyote atakayeanguka kwa kufuata mfano wao wa
kutokutii.
12 Kwa maana Neno la Mungu li hai tena lina nguvu.
Lina makali kuliko upanga wowote wenye makali kuwili,
hivyo linachoma hata kuzigawanya nafsi na roho, viungo
na mafuta yaliyo ndani yake; tena li jepesi kuyatambua
mawazo na makusudi ya moyo.
13 Wala hakuna kiumbe chochote kilichofichika machoni
pa Mungu. Kila kitu kimefunuliwa na kiko wazi machoni
pake yeye ambaye kwake ni lazima tutatoa hesabu.

Yesu Kristo Kuhani Mkuu Kuliko Wote

14 Kwa kuwa tunaye Kuhani Mkuu kuliko wote ambaye
ameingia mbinguni, Yesu Mwana wa Mungu, basi na
tushikamane sana kwa uthabiti na ule ukiri wa imani yetu.
15 Kwa kuwa hatuna Kuhani Mkuu asiyeweza kuchuku-
liana na sisi katika udhaifu wetu, lakini tunaye mmoja
ambaye alijaribiwa kwa kila namna, kama vile sisi tujaribi-
wavyo: lakini yeye hakutenda dhambi.
16 Basi na tukikaribie kiti cha rehema kwa ujasiri, ili
tupewe rehema na kupata neema ya kutusaidia wakati wa
mahitaji.

5

1 Kwa maana kila kuhani mkuu anayechaguliwa mion-
goni mwa wanadamu anawekwa kuwawakilisha kwa

mambo yanayomhusu Mungu, ili apate kutoa matoleo na
dhabihu kwa ajili ya dhambi.
2 Kwa kuwa yeye mwenyewe ni dhaifu, aweza
kuwachukulia kwa upole wale wasiojua na kupotoka.
3 Hii ndiyo sababu inampasa kutoa dhabihu kwa ajili ya
dhambi zake mwenyewe na vivyo hivyo kwa ajili ya dhambi
za watu.
4 Hakuna anayejitwalia heshima hii mwenyewe; ni lazima
aitwe na Mungu, kama vile Aroni alivyoitwa.
5 Pia Kristo hakujitwalia utukufu yeye mwenyewe wa
kuwa Kuhani Mkuu, bali Mungu alimwambia,
"Wewe ni Mwanangu;
leo mimi nimekuzaa."
6 Pia mahali pengine asema,
"Wewe ni kuhani milele,
kwa mfano wa Melkizedeki."
7 Katika siku za maisha ya Yesu hapa duniani, alimtolea
maombi na dua pamoja na kulia sana na machozi, yeye
awezaye kumwokoa na mauti, naye Mungu akamsikia kwa
sababu ya kutii kwake kwa unyenyekevu.
8 Ingawa alikuwa Mwana, alijifunza utiifu kutokana na
mateso aliyoyapata,
9 na akiisha kukamilishwa, akawa chanzo cha wokovu wa
milele kwa wote wanaomtii.
10 Naye amewekwa na Mungu kuwa Kuhani Mkuu kwa
mfano wa Melkizedeki.

Wito Wa Kukua Kiroho

11 Tunayo mengi ya kusema kuhusu habari ya ukuhani
huu, lakini ni vigumu kuyaeleza, kwa sababu ninyi ni
wazito wa kuelewa.
12 Kwa hakika, ingawa mpaka wakati huu ingewapasa
kuwa walimu, bado mnahitaji mtu wa kuwafundisha tena
hatua za awali za kweli ya Neno la Mungu. Mnahitaji
maziwa, wala si chakula kigumu!
13 Kwa maana yeyote aishiye kwa kunywa maziwa bado
yeye ni mtoto mchanga, hana ujuzi katika mafundisho
kuhusu neno la haki.
14 Lakini chakula kigumu ni kwa ajili ya watu wazima,
ambao kwa kujizoeza wamejifunza kupambanua kati ya
mema na mabaya.

6

Hatari Ya Kuanguka

1 Kwa hiyo, tukiachana na mafundisho yale ya awali
kuhusu Kristo na tukisonga mbele ili tufikie utimilifu, sio

kuweka tena msingi wa mafundisho ya kuzitubia kazi zisizo
na uhai na imani katika Mungu,
2 mafundisho kuhusu aina za ubatizo, kuwekea watu
mikono, ufufuo wa wafu, na hukumu ya milele.
3 Mungu akitujalia tutafanya hivyo.
4 Kwa kuwa ni vigumu kwa wale ambao wakati fulani
walishapata nuru, ambao walishaonja kipawa cha mbin-
guni, ambao wamekwisha kushiriki katika Roho Mtakatifu,
5 ambao wameonja uzuri wa Neno la Mungu na nguvu za
wakati ujao,
6 kisha wakianguka, kuwarejesha tena katika toba. Kwa
kuwa wanamsulubisha Mwana wa Mungu mara ya pili na
kumdhalilisha hadharani, nayo ikawa hasara kwao.
7 Ardhi ile ipokeayo mvua inyeshayo juu yake mara kwa
mara hutoa mazao yanayowanufaisha wale ambao kwa ajili
yao yalimwa, nayo nchi hiyo hupokea baraka kutoka kwa
Mungu.
8 Lakini ardhi ikizaa miiba na mibaruti, haina thamani
na iko hatarini ya kulaaniwa. Mwisho wake ni kuchomwa
moto.
9 Ingawa tunasema hivi, ndugu zangu wapendwa, kwa
upande wenu tuna hakika ya mambo mema zaidi, mambo
yale yahusuyo wokovu.
10 Mungu si mdhalimu: yeye hataisahau kazi yenu na up-
endo ule mlioonyesha kwa ajili yake katika kuwahudumia
watakatifu na hata sasa mnaendelea kuwahudumia.
11 Nasi twataka kila mmoja wenu aonyeshe bidii iyo hiyo
ili mpate kujua uhakika kamili wa lile tumaini mpaka
mwisho,
12 ili msije mkawa wavivu, bali mpate kuwaiga wale
ambao kwa imani na saburi hurithi zile ahadi.

Uhakika Wa Ahadi Ya Mungu

13 Mungu alipompa Abrahamu ahadi yake, kwa kuwa
hakuwepo mwingine aliyekuwa mkuu kuliko yeye ambaye
angeweza kuapa kwa jina lake, aliapa kwa nafsi yake,
14 akisema, “Hakika nitakubariki na kukupa wazao
wengi.”
15 Abrahamu naye, baada ya kungoja kwa saburi, alipokea
kile kilichoahidiwa.
16 Wanadamu huapa kwa yeye aliye mkuu kuwaliko,
nacho kiapo hicho huthibitisha kile kilichosemwa na hivyo
humaliza mabishano yote.
17 Mungu alipotaka kuonyesha kwa udhahiri zaidi ile asili
ya kutokubadilika kwa ahadi yake kwa warithi wa ahadi,
aliithitibisha kwa kiapo.

18 Mungu alifanya hivyo ili kwa vitu viwili visivyobadi-
lika, yaani ahadi yake na kiapo chake, ambavyo kwavyo
Mungu hawezi kusema uongo, sisi ambao tumemkimbilia ili
tulishike lile tumaini lililowekwa mbele yetu tuwe na faraja
thabiti.
19 Tunalo tumaini hili kama nanga ya roho iliyo imara na
thabiti. Tumaini hili huingia katika sehemu takatifu iliyopo
nyuma ya pazia,
20 mahali ambapo Yesu mtangulizi wetu aliingia kwa
niaba yetu. Yeye amekuwa Kuhani Mkuu milele, kwa mfano
wa Melkizedeki.

7

Kuhani Melkizedeki

1 Kwa kuwa huyu Melkizedeki alikuwa mfalme wa
Salemu na kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. Alipokutana
na Abrahamu akirudi kutoka kuwashinda hao wafalme,
Melkizedeki alimbariki,
2 naye Abrahamu alimpa sehemu ya kumi* ya kila kitu.
Kwanza, jina hilo Melkizedeki maana yake ni “mfalme wa
haki.” Na pia “mfalme wa Salemu” maana yake ni “mfalme
wa amani.”
3 Hana Baba wala mama, hana ukoo, hana mwanzo wala
mwisho wa siku zake. Kama Mwana wa Mungu, yeye
adumu akiwa kuhani milele.
4 Tazama jinsi alivyokuwa mkuu: Hata Abrahamu, baba
yetu mkuu, alimpa sehemu ya kumi ya nyara zake.
5 Basi sheria inawaagiza wana wa Lawi ambao hufanyika
makuhani kupokea sehemu ya kumi kutoka kwa watu
ambao ni ndugu zao, ingawa ndugu zao ni wazao wa
Abrahamu.
6 Huyu Melkizedeki, ingawa hakufuatia ukoo wake kutoka
kwa Lawi, lakini alipokea sehemu ya kumi kutoka kwa
Abrahamu na kumbariki yeye aliyekuwa na zile ahadi.
7 Wala hakuna shaka kwamba mdogo hubarikiwa na aliye
mkuu kumliko yeye.
8 Kwa upande mmoja, sehemu ya kumi hupokelewa
na wale ambao hupatikana na kufa; lakini kwa upande
mwingine hupokelewa na yeye ambaye hushuhudiwa kuwa
yu hai.
9 Mtu anaweza hata kusema kwamba Lawi, ambaye
hupokea sehemu ya kumi, alitoa hiyo sehemu ya kumi
kupitia kwa Abrahamu,

---

* **7:2** Sehemu ya kumi mahali pengine huitwa fungu la kumi au zaka; sehemu ya kumi ya pato hutolewa kwa Mungu.

10 kwa sababu Melkizedeki alipokutana na Abrahamu,
Lawi alikuwa bado katika viuno vya baba yake wa zamani.†

Yesu Mfano Wa Melkizedeki

11 Kama ukamilifu ungeweza kupatikana kwa njia ya
ukuhani wa Walawi (kwa kuwa katika msingi huo, sheria
ilitolewa kwa watu), kwa nini basi imekuwepo haja ya kuja
kuhani mwingine: kuhani kwa mfano wa Melkizedeki, wala
si kwa mfano wa Aroni?
12 Kwa kuwa yanapotokea mabadiliko ya ukuhani, pia
lazima yawepo mabadiliko ya sheria.
13 Yeye ambaye mambo haya yanasemwa alikuwa wa
kabila lingine, na hakuna mtu wa kabila hilo aliyewahi
kuhudumu katika madhabahu.
14 Kwa maana ni dhahiri kwamba Bwana wetu alitoka
katika uzao wa Yuda, tena kuhusu kabila hilo Mose
hakusema lolote kwa habari za makuhani.
15 Tena hayo tuliyosema yako wazi zaidi kama akitokea
kuhani mwingine kama Melkizedeki,
16 yeye ambaye amefanyika kuhani si kwa misingi ya
sheria kama ilivyokuwa kwa baba zake, bali kwa misingi
ya uwezo wa uzima usioharibika.
17 Kwa maana imeshuhudiwa kwamba:
"Wewe ni kuhani milele,
kwa mfano wa Melkizedeki."
18 Kwa upande mmoja, ile amri ya mwanzo isiyofaa na
dhaifu imebatilishwa
19 (kwa maana sheria haikufanya kitu chochote kuwa
kikamilifu). Kwa upande mwingine, tumeletewa tumaini
lililo bora zaidi ambalo linatuleta karibu na Mungu.
20 Nalo tumaini hilo halikutolewa pasipo kiapo! Wengine
walikuwa makuhani pasipo kiapo chochote,
21 lakini Yesu alifanywa kuhani kwa kiapo wakati Mungu
alimwambia:
"BWANA ameapa
naye hatabadilisha mawazo yake:
'Wewe ni kuhani milele.' "
22 Kwa ajili ya kiapo hiki, Yesu amekuwa mdhamini wa
agano lililo bora zaidi.
23 Basi pamekuwepo na makuhani wengi wa aina hiyo,
kwa kuwa kifo kiliwazuia kuendelea na huduma yao ya
ukuhani.
24 Lakini kwa sababu Yesu anaishi milele, anao ukuhani
wa kudumu.
25 Kwa hiyo anaweza kuwaokoa kabisa wale wanaomjia
Mungu kupitia kwake, kwa sababu yeye adumu daima
kuomba kwa ajili yao.

---

† **7:10** Yaani, alikuwa hajazaliwa.

26 Kwa kuwa ilitupasa tuwe na Kuhani Mkuu wa namna
hii, yaani, aliye mtakatifu, asiye na lawama, asiye na dosari,
aliyetengwa na wenye dhambi na kuinuliwa juu ya mbingu.
27 Yeye hahitaji kutoa dhabihu siku kwa siku kwa ajili
ya dhambi, kwanza kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe,
kisha kwa ajili ya dhambi za watu kama wale makuhani
wakuu wengine. Yeye alitoa dhabihu kwa ajili ya dhambi
zao mara moja tu, alipojitoa mwenyewe.
28 Kwa kuwa sheria huwaweka makuhani wakuu watu
ambao ni dhaifu; lakini lile neno la kiapo, lililokuja baada
ya sheria, lilimweka Mwana, ambaye amefanywa kuwa
mkamilifu milele.

8

Kuhani Mkuu Wa Agano Jipya

1 Basi jambo tunalotaka kulisema ni hili: Tunaye Kuhani
Mkuu ambaye ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi
cha Aliye Mkuu mbinguni,
2 yeye ahudumuye katika patakatifu, hema la kweli
lililowekwa na Bwana, wala si na mwanadamu.
3 Kila kuhani mkuu huwekwa ili atoe sadaka na dhabihu.
Vivyo hivyo, ilikuwa jambo muhimu kwa huyu Kuhani naye
awe na kitu cha kutoa.
4 Kama angekuwa duniani, hangekuwa kuhani, kwa
sababu tayari wapo watu watoao sadaka kama ilivy-
oelekezwa na sheria.
5 Wanahudumu katika patakatifu palipo mfano na kivuli
cha mambo ya mbinguni. Hii ndiyo sababu Mose alionywa
alipokaribia kujenga hema, akiambiwa: “Hakikisha kuwa
unavitengeneza vitu vyote kwa mfano ulioonyeshwa kule
mlimani.”
6 Lakini huduma aliyopewa Yesu ni bora zaidi kuliko yao,
kama vile agano ambalo yeye ni mpatanishi wake lilivyo
bora zaidi kuliko lile la zamani, nalo limewekwa misingi
wa ahadi zilizo bora zaidi.
7 Kwa maana kama hapakuwa na kasoro katika lile agano
la kwanza, pasingekuwa na haja ya kutafuta nafasi kwa ajili
ya jingine.
8 Lakini Mungu aliona kosa kwa watu, naye akasema:
“Siku zinakuja, asema Bwana,
nitakapofanya agano jipya
na nyumba ya Israeli
na nyumba ya Yuda.
9 Agano langu halitakuwa kama lile
nililofanya na baba zao
nilipowashika mkono

kuwaongoza watoke nchi ya Misri,
kwa sababu hawakuendelea kuwa waaminifu katika agano langu,
nami nikawaacha,
asema Bwana.
10 Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli
baada ya siku zile, asema Bwana.
Nitaziweka sheria zangu katika nia zao
na kuziandika mioyoni mwao.
Nitakuwa Mungu wao,
nao watakuwa watu wangu.
11 Mtu hatamfundisha tena jirani yake,
wala mtu kumfundisha ndugu yake akisema, 'Mjue Bwana,'
kwa sababu wote watanijua mimi,
tangu aliye mdogo kabisa kwao, hadi aliye mkuu sana.
12 Kwa sababu nitasamehe uovu wao,
wala sitazikumbuka dhambi zao tena!"
13 Kwa kuliita agano hili "jipya," Mungu amefanya lile agano la kwanza kuwa kuukuu; nacho kitu kinachoanza kuchakaa na kuwa kikuukuu kiko karibu kutoweka.

9

Ibada Katika Hema La Kidunia

1 Basi agano lile la kwanza lilikuwa na kanuni zake za kuabudu na pia patakatifu pake pa kidunia.
2 Hema ilitengenezwa. Katika sehemu yake ya kwanza kulikuwa na kinara cha taa, meza na mikate iliyowekwa wakfu; hii sehemu iliitwa Mahali Patakatifu.
3 Nyuma ya pazia la pili, palikuwa na sehemu iliyoitwa Patakatifu pa Patakatifu,
4 ambapo palikuwa na yale madhabahu ya dhahabu ya kufukizia uvumba, na lile Sanduku la Agano lililofunikwa kwa dhahabu. Sanduku hili lilikuwa na gudulia la dhahabu lenye mana, ile fimbo ya Aroni iliyochipuka, na vile vibao vya mawe vya Agano.
5 Juu ya lile Sanduku kulikuwa na makerubi ya Utukufu yakitilia kivuli kile kifuniko ambacho ndicho kiti cha rehema. Lakini hatuwezi kueleza vitu hivi kwa undani sasa.
6 Basi vitu hivi vilipokuwa vimepangwa, makuhani waliingia daima katika sehemu ya kwanza ya hema ili kufanya taratibu zao za ibada.
7 Lakini ni kuhani mkuu peke yake aliyeingia ndani ya sehemu ya pili ya hema. Tena hii ilikuwa mara moja tu kwa mwaka, na hakuingia kamwe bila damu, ambayo alitoa kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya dhambi za watu walizotenda bila kukusudia.

8 Kwa njia hii, Roho Mtakatifu alikuwa anaonyesha
kwamba, maadamu ile hema ya kwanza ilikuwa bado imes-
imama, njia ya kuingia Patakatifu pa Patakafifu ilikuwa
bado haijafunguliwa.
9 Huu ulikuwa mfano kwa ajili ya wakati wa sasa, kuonye-
sha kwamba sadaka na dhabihu zilizokuwa zikitolewa
hazikuweza kusafisha dhamiri ya mtu anayeabudu.
10 Lakini hizi zilishughulika tu na vyakula na vinywaji,
pamoja na taratibu mbalimbali za kunawa kwa nje, kanuni
kwa ajili ya mwili zilizowekwa hadi wakati utimie wa
matengenezo mapya.

Damu Ya Kristo

11 Kristo alipokuja akiwa Kuhani Mkuu wa mambo mema
ambayo tayari yameshawasili, alipitia kwenye hema iliyo
kuu zaidi na bora zaidi, ambayo haikutengenezwa kwa
mikono ya binadamu, hii ni kusema, ambayo si sehemu ya
uumbaji huu.
12 Hakuingia kwa njia ya damu ya mbuzi na ya ndama;
lakini aliingia Patakatifu pa Patakatifu mara moja tu kwa
damu yake mwenyewe, akiisha kupata ukombozi wa milele.
13 Damu ya mbuzi na ya mafahali, na majivu ya mitamba
walivyonyunyiziwa wale waliokuwa najisi kwa taratibu za
kiibada viliwatakasa, hata kuwaondolea uchafu wa nje.
14 Basi ni zaidi aje damu ya Kristo, ambaye kwa Roho wa
milele alijitoa nafsi yake kwa Mungu kuwa sadaka isiyo
na waa, itatusafisha dhamiri zetu kutokana na matendo
yaletayo mauti, ili tupate kumtumikia Mungu aliye hai!
15 Kwa sababu hii Kristo ni mpatanishi wa agano jipya,
ili kwamba wale walioitwa waweze kupokea ile ahadi ya
urithi wa milele: kwa vile yeye alikufa awe ukombozi
wao kutoka kwa dhambi walizozitenda chini ya agano la
kwanza.
16 Kwa habari ya wosia,* ni muhimu kuthibitisha kifo cha
yule aliyeutoa,
17 kwa sababu wosia huwa na nguvu tu wakati mtu
ameshakufa; kamwe hauwezi kutumika wakati yule
aliyeuandika bado yuko hai.
18 Hii ndiyo sababu hata lile agano la kwanza halikuweza
kutekelezwa pasipo damu.
19 Mose alipotangaza kila amri kwa watu wote, alichukua
damu ya ndama na ya mbuzi, pamoja na maji, sufu
nyekundu na matawi ya mti wa hisopo, akanyunyizia kile
kitabu na watu wote.

---

* **9:16** Wosia hapa kwa neno la Kiyunani ni agano.

20 Alisema, “Hii ndiyo damu ya agano, ambalo Mungu
amewaamuru kulitii.”
21 Vivyo hivyo alinyunyizia damu hiyo kwenye ile hema
pamoja na kila kifaa kilichotumika ndani yake kwa taratibu
za ibada.
22 Kwa kweli sheria hudai kwamba, karibu kila kitu
kitakaswe kwa damu, wala pasipo kumwaga damu, hakuna
msamaha wa dhambi.
23 Kwa hiyo, ilikuwa muhimu kwa nakala za vitu vile vya
mbinguni vitakaswe kwa dhabihu hizi, lakini vitu halisi vya
mbinguni vilihitaji dhabihu bora kuliko hizi.
24 Kwa maana Kristo hakuingia kwenye patakatifu palipo-
fanywa kwa mikono ya mwanadamu, ambao ni mfano wa
kile kilicho halisi. Yeye aliingia mbinguni penyewe, ili sasa
aonekane mbele za Mungu kwa ajili yetu.
25 Wala hakuingia mbinguni ili apate kujitoa mwenyewe
mara kwa mara, kama vile kuhani mkuu aingiavyo Patakat-
ifu pa Patakatifu kila mwaka kwa damu ambayo si yake
mwenyewe.
26 Ingekuwa hivyo, ingempasa Kristo kuteswa mara
nyingi tangu kuumbwa kwa ulimwengu. Lakini sasa
ametokea mara moja tu katika mwisho wa nyakati aiondoe
dhambi kwa kujitoa mwenyewe kuwa dhabihu.
27 Kama vile mwanadamu alivyowekewa kufa mara moja
tu na baada ya kufa akabili hukumu,
28 vivyo hivyo Kristo alitolewa mara moja tu kuwa
dhabihu ili azichukue dhambi za watu wengi. Naye atakuja
mara ya pili, sio kuchukua dhambi, bali kuwaletea wokovu
wale wanaomngoja kwa shauku.

10

Dhabihu Ya Kristo Ni Mara Moja Tu

1 Sheria ni kivuli tu cha mambo mema yajayo, wala si
uhalisi wa mambo yenyewe. Kwa sababu hii, haiwezekani
kamwe kwa njia ya dhabihu zitolewazo mwaka hadi
mwaka kuwakamilisha wale wanaokaribia ili kuabudu.
2 Kama dhabihu hizo zingeweza kuwakamilisha,
hazingeendelea kutolewa tena. Kwa kuwa hao
waabuduo wangekuwa wametakaswa mara moja tu, wala
wasingejiona tena kuwa na dhambi.
3 Lakini zile dhabihu zilikuwa ukumbusho wa dhambi
kila mwaka,
4 kwa sababu haiwezekani damu ya mafahali na mbuzi
kuondoa dhambi.
5 Kwa hiyo, Kristo alipokuja duniani, alisema:
“Dhabihu na sadaka hukuzitaka,

bali mwili uliniandalia;
6 sadaka za kuteketezwa na za dhambi
hukupendezwa nazo.
7 Ndipo niliposema, ‘Mimi hapa, nimekuja,
imeandikwa kunihusu katika kitabu:
Nimekuja kuyafanya mapenzi yako, Ee Mungu.’ ”
8 Kwanza alisema, “Dhabihu na sadaka, sadaka za kuteketezwa na za dhambi hukuzitaka, wala hukupendezwa nazo” (ingawa sheria iliagiza zitolewe).
9 Kisha akasema “Mimi hapa, nimekuja kuyafanya mapenzi yako.” Aondoa lile Agano la kwanza ili kuimarisha la pili.
10 Katika mapenzi hayo sisi tumetakaswa na kufanywa watakatifu kwa njia ya sadaka ya mwili wa Yesu Kristo alioutoa mara moja tu.
11 Kila kuhani husimama siku kwa siku akifanya huduma yake ya ibada, na kutoa tena na tena dhabihu zile zile ambazo haziwezi kamwe kuondoa dhambi.
12 Lakini huyu kuhani akiisha kutoa dhabihu moja kwa ajili ya dhambi kwa wakati wote, aliketi mkono wa kuume wa Mungu.
13 Tangu wakati huo anangoja mpaka adui zake wawekwe chini ya miguu yake,
14 kwa sababu kwa dhabihu moja amewafanya kuwa wakamilifu milele wale wote wanaotakaswa.
15 Pia Roho Mtakatifu anatushuhudia kuhusu jambo hili. Kwanza anasema:
16 “Hili ndilo Agano nitakalofanya nao
baada ya siku hizo, asema Bwana.
Nitaziweka sheria zangu mioyoni mwao,
na kuziandika katika nia zao.”
17 Kisha aongeza kusema:
“Dhambi zao na kutokutii kwao
sitakumbuka tena.”
18 Basi haya yakiisha kusamehewa, hakuna tena dhabihu yoyote inayotolewa kwa ajili ya dhambi.

Wito Wa Kuvumilia

19 Kwa hiyo, ndugu zangu, kwa kuwa tunao ujasiri wa kupaingia Patakatifu pa Patakatifu kwa damu ya Yesu,
20 kwa njia mpya iliyo hai tuliyofunguliwa kwa ajili yetu kupitia kwenye lile pazia, yaani, mwili wake,
21 basi kwa kuwa tunaye Kuhani Mkuu juu ya nyumba ya Mungu,
22 sisi na tumkaribie Mungu kwa moyo mnyofu kwa imani timilifu, mioyo yetu ikiwa imenyunyizwa damu ya Kristo na kuwa safi kutokana na dhamiri mbaya nayo miili yetu ikiwa imeoshwa kwa maji safi.

23 Tushike kwa uthabiti lile tumaini la ukiri wetu bila
kuyumbayumba, kwa maana yeye aliyeahidi ni mwaminifu.
24 Tuangaliane na kuhimizana sisi kwa sisi katika upendo
na katika kutenda mema.
25 Wala tusiache kukutana pamoja, kama wengine
walivyo na desturi, bali tuhimizane sisi kwa sisi kadiri
tuonavyo Siku ile inakaribia.

26 Kama tukiendelea kutenda dhambi kwa makusudi
baada ya kupokea ufahamu wa ile kweli, haibaki tena
dhabihu kwa ajili ya dhambi.
27 Lakini kinachobaki ni kungoja kwa hofu hukumu ya
moto uwakao, utakaowaangamiza adui za Mungu.
28 Yeyote aliyeikataa sheria ya Mose alikufa pasipo hu-
ruma kwa ushahidi wa watu wawili au watatu.
29 Je, mnadhani ni adhabu kali kiasi gani anayostahili
kupewa mtu aliyemkanyaga Mwana wa Mungu chini ya
nyayo zake, yeye aliyeifanya damu ya Agano iliyomtakasa
kuwa kitu najisi na kumtendea maovu Roho wa neema?
30 Kwa kuwa tunamjua yeye aliyesema, “Ni juu
yangu kulipiza kisasi; nitalipiza.” Tena asema, “Bwana
atawahukumu watu wake.”
31 Ni jambo la kutisha kuanguka mikononi mwa Mungu
aliye hai.

32 Kumbukeni siku zile za kwanza, ambazo mkiisha
kutiwa nuru mlistahimili mashindano makali ya maumivu.
33 Wakati mwingine mlitukanwa na kuteswa hadharani;
wakati mwingine mlikuwa radhi kuungana na wale walio-
fanyiwa hivyo.
34 Mliwahurumia wale waliokuwa kifungoni, mkikubali
kwa furaha kunyang’anywa mali zenu kwa maana mlijua
kwamba mnayo mali iliyo bora zaidi idumuyo.

35 Kwa hiyo msiutupe ujasiri wenu, kwa maana una
thawabu kubwa mno.
36 Inawapasa kuvumilia ili mkiisha kufanya mapenzi ya
Mungu mpate kile alichoahidi.
37 Kwa kuwa bado kitambo kidogo tu,

“Yeye ajaye atakuja wala hatakawia.
38 Lakini mwenye haki wangu
ataishi kwa imani.

Naye kama akisitasita,
sina furaha naye.”
39 Lakini sisi hatumo miongoni mwa hao wanaositasita na
kuangamia, bali tuko miongoni mwa hao wenye imani na
hivyo tunaokolewa.

11

Maana Ya Imani

1 Basi imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo,
na udhahiri wa mambo yasiyoonekana.
2 Maana baba zetu wa kale walipongezwa kwa haya.
3 Kwa imani tunafahamu kwamba ulimwengu uliumbwa
kwa neno la Mungu, vitu vyote vinavyoonekana havikuumbwa kutoka kwa vitu vinavyoonekana.

Mfano Wa Abeli, Enoki Na Noa

4 Kwa imani Abeli alimtolea Mungu dhabihu bora zaidi
kuliko Kaini. Kwa imani alishuhudiwa kuwa mwenye haki,
Mungu mwenyewe akazishuhudia sadaka zake. Kwa imani
bado ananena ingawa amekufa.
5 Kwa imani Enoki alitwaliwa kutoka maisha haya, kiasi
kwamba hakuonja mauti. Hakuonekana, kwa sababu
Mungu alikuwa amemchukua. Kwa kuwa kabla hajatwaliwa alikuwa ameshuhudiwa kuwa ni mtu aliyempendeza Mungu.
6 Lakini pasipo imani haiwezekani kumpendeza Mungu,
kwa maana yeyote anayemjia Mungu lazima aamini
kwamba yeye yuko na ya kuwa huwapa thawabu wale
wamtafutao kwa bidii.
7 Kwa imani, Noa alipoonywa na Mungu kuhusu mambo
ambayo hayajaonekana bado, kwa kumcha Mungu alitengeneza safina ili kuokoa jamaa yake. Kwa imani yake aliuhukumu ulimwengu na akawa mrithi wa haki ipatikanayo
kwa imani.

Imani Ya Abrahamu

8 Kwa imani Abrahamu, alipoitwa aende mahali ambapo
Mungu angempa baadaye kuwa urithi, alitii na akaenda,
ingawa hakujua anakokwenda.
9 Kwa imani alifanya maskani yake katika nchi ya ahadi
kama mgeni katika nchi ya kigeni; aliishi katika mahema,
kama Isaki na Yakobo walivyofanya, waliokuwa pia warithi
pamoja naye wa ahadi ile ile.
10 Kwa maana alikuwa akiutazamia mji wenye misingi ya
kudumu ambao mwenye kuubuni na kuujenga ni Mungu.
11 Kwa imani Abrahamu, ingawa alikuwa mzee wa umri,
naye Sara mwenyewe aliyekuwa tasa, alipokea uwezo wa
kuwa baba kwa sababu alimhesabu Mungu aliyemwahidi
kuwa mwaminifu na kwamba angetimiza ahadi yake.
12 Hivyo kutokana na huyu huyu ambaye alikuwa sawa
na mfu, wakazaliwa wazao wengi kama nyota za mbinguni
na kama mchanga wa pwani usiohesabika.

13 Watu hawa wote wakafa katika imani bila kuzipokea
zile ahadi, lakini waliziona kwa mbali na kuzishangilia.
Nao walikubali kwamba walikuwa wageni na wasiokuwa
na maskani hapa duniani.
14 Watu wasemao mambo kama haya, wanaonyesha wazi
kwamba wanatafuta nchi yao wenyewe.
15 Kwa kweli kama wangekuwa wanafikiri kuhusu nchi
waliyoiacha, wangalipata nafasi ya kurudi huko.
16 Lakini badala yake walitamani nchi iliyo bora zaidi,
yaani nchi ya mbinguni. Kwa hiyo Mungu haoni aibu
kuitwa Mungu wao, kwa kuwa amekwisha kuandaa mji
kwa ajili yao.
17 Kwa imani Abrahamu, alipojaribiwa na Mungu, alimtoa
Isaki kuwa dhabihu. Yeye aliyekuwa amezipokea ahadi
za Mungu alikuwa tayari kumtoa mwanawe, aliyekuwa
mwanawe pekee awe dhabihu.
18 Ingawa Mungu alikuwa amemwambia Abrahamu,
"Uzao wako utahesabiwa kupitia kwa Isaki,"
19 Abrahamu alihesabu kuwa Mungu angaliweza kumfu-
fua Isaki kutoka kwa wafu. Na kwa kusema kwa mfano,
alimpata tena Isaki kutoka kwa wafu.
20 Kwa imani Isaki alimbariki Yakobo na Esau kuhusu
maisha yao ya baadaye.
21 Kwa imani Yakobo alipokuwa anakufa, alimbariki kila
mmoja wa mtoto wa Yosefu, akamwabudu Mungu akiwa
ameegemea juu ya kichwa cha fimbo yake.
22 Kwa imani, Yosefu alipokaribia mwisho wa maisha
yake, alinena habari za kutoka kwa wana wa Israeli huko
Misri na akatoa maagizo kuhusu mifupa yake.

Imani Ya Mose

23 Kwa imani, wazazi wa Mose walimficha kwa miezi
mitatu baada ya kuzaliwa, kwa sababu waliona kuwa si
mtoto wa kawaida, wala hawakuiogopa amri ya mfalme.
24 Kwa imani, Mose alipokuwa mtu mzima, alikataa
kuitwa mwana wa binti Farao.
25 Akachagua kupata mateso pamoja na watu wa Mungu
kuliko kujifurahisha kwa anasa za dhambi kwa kitambo
kidogo tu.
26 Aliona kushutumiwa kwa ajili ya Kristo ni utajiri
mkubwa zaidi kuliko hazina za Misri, maana alikuwa
anatazamia kupata thawabu baadaye.
27 Kwa imani Mose aliondoka Misri bila kuogopa ghad-
habu ya mfalme. Alivumilia kwa sababu alimwona yeye
asiyeonekana kwa macho.

28 Kwa imani akaadhimisha Pasaka na kunyunyiza damu,
ili yule mwenye kuwaangamiza wazaliwa wa kwanza
asiwaguse wazaliwa wa Israeli.

Imani Ya Mashujaa Wengine Wa Israeli

29 Kwa imani, watu walivuka Bahari ya Shamu* kama
vile juu ya nchi kavu; lakini Wamisri walipojaribu kufanya
hivyo, walitoswa ndani ya maji.
30 Kwa imani kuta za Yeriko zilianguka, baada ya watu
kuzizunguka kwa siku saba.
31 Kwa imani, Rahabu, yule kahaba, hakuangamizwa
pamoja na wale waliomwasi Mungu, kwa kuwa ali-
wakaribisha wale wapelelezi.
32 Basi niseme nini zaidi? Sina wakati wa kusema habari
za Gideoni, Baraka, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli na
manabii,
33 ambao kwa imani walishinda milki za wafalme,
walitekeleza haki, na wakapokea ahadi za Mungu; wali-
funga vinywa vya simba,
34 wakazima makali ya miali ya moto, na wakaepuka
kuuawa kwa upanga; udhaifu wao uligeuka kuwa nguvu;
pia walikuwa hodari vitani na kuyafukuza majeshi ya
wageni.
35 Wanawake walipokea watu wao waliokuwa wamekufa,
wakafufuliwa. Lakini wengine waliteswa, nao wakakataa
kufunguliwa, ili wapate ufufuo ulio bora zaidi.
36 Wengine walidhihakiwa na kupigwa, hata walifungwa
minyororo na kutiwa gerezani.
37 Walipigwa kwa mawe; walipasuliwa vipande viwili
kwa msumeno; waliuawa kwa upanga. Walizungukazun-
guka wakiwa wamevaa ngozi za kondoo na mbuzi, wakiwa
maskini, wakiteswa na kutendwa mabaya,
38 watu ambao ulimwengu haukustahili kuwa nao. Wal-
izunguka majangwani na milimani, katika mapango na
katika mahandaki ardhini.
39 Hawa wote walishuhudiwa vyema kwa sababu ya
imani yao, lakini hakuna hata mmoja wao aliyepokea yale
yaliyoahidiwa.
40 Kwa kuwa Mungu alikuwa ametangulia kutuwekea kitu
kilicho bora zaidi ili wao wasikamilishwe pasipo sisi.

12

Mungu Huwaadibisha Wanawe

1 Kwa sababu hii, kwa kuwa tumezungukwa na wingu
kubwa namna hii la mashahidi, basi na tuweke kando kila

* **11:29** Yaani Bahari ya Mafunjo.

kitu kinachotuzuia na ile dhambi inayotuzinga kwa urahisi,
nasi tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano
yaliyowekwa kwa ajili yetu.
2 Basi na tumtazame sana Yesu mwanzilishi na mkamil-
ishaji wa imani yetu, yeye ambaye kwa ajili ya furaha
iliyowekwa mbele yake alistahimili msalaba, bila kujali
aibu ya huo msalaba, naye ameketi mkono wa kuume wa
kiti cha enzi cha Mungu.
3 Mtafakarini sana yeye aliyestahimili upinzani mkuu
namna hii kutoka kwa watu wenye dhambi, ili kwamba
msije mkachoka na kukata tamaa.

4 Katika kushindana kwenu dhidi ya dhambi, bado
hamjapigana kiasi cha kumwaga damu yenu.
5 Nanyi mmesahau yale maneno ya kuwaonya yanay-
owataja ninyi kuwa wana, yakisema:

"Mwanangu, usidharau adhabu ya Bwana,
wala usikate tamaa akikukemea,
6 kwa sababu Bwana huwaadibisha wale awapendao,
na humwadhibu kila mmoja
anayemkubali kuwa mwana."

7 Vumilieni taabu kwa ajili ya kufunzwa adabu. Mungu
anawatendea ninyi kama watoto wake, kwa maana ni mtoto
yupi asiyeadibishwa na mzazi wake?
8 Kama hakuna kuadibishwa (ambalo ni fungu la watoto
wote), basi ninyi ni watoto wa haramu wala si watoto halali.
9 Tena, sisi sote tunao baba wa kimwili, waliotuadibisha
nasi tukawaheshimu kwa ajili ya hilo. Je, si inatupasa
kujinyenyekeza zaidi kwa Baba wa roho zetu ili tuishi?
10 Baba zetu walituadibisha kwa kitambo kidogo
kama wao wenyewe walivyoona vyema, lakini Mungu
hutuadibisha kwa faida yetu ili tupate kushiriki utakatifu
wake.
11 Kuadibishwa wakati wowote hakuonekani kuwa kitu
cha kufurahisha bali chenye maumivu kinapotekelezwa.
Lakini baadaye huzaa matunda ya haki na amani kwa wale
waliofunzwa nayo.

12 Kwa hiyo, itieni nguvu mikono yenu iliyo dhaifu na
magoti yenu yaliyolegea.
13 Sawazisheni mapito ya miguu yenu, ili kitu kilicho
kiwete kisidhoofishwe bali kiponywe.

Onyo Dhidi Ya Kuikataa Neema Ya Mungu

14 Tafuteni kwa bidii kuwa na amani na watu wote
na huo utakatifu, ambao bila kuwa nao hakuna mtu
atakayemwona Bwana.

15 Angalieni sana mtu yeyote asiikose neema ya Mungu
na kwamba shina la uchungu lisije likachipuka na kuwa-
sumbua na watu wengi wakatiwa unajisi kwa hilo.
16 Angalieni miongoni mwenu asiwepo mwasherati au
mtu asiyemcha Mungu kama Esau, ambaye kwa ajili ya mlo
mmoja aliuza haki ya uzaliwa wake wa kwanza.
17 Baadaye kama mnavyofahamu, alipotaka kurithi ile
baraka, alikataliwa, maana hakupata nafasi ya kutubu,
ingawa aliitafuta kwa machozi.
18 Hamjaufikia mlima ule uwezao kuguswa na ambao
unawaka moto; wala kwenye giza, utusitusi na dhoruba;
19 kwenye mlio wa tarumbeta, au kwenye sauti ise-
mayo maneno ya kutisha kiasi ambacho wale walioisikia
waliomba wasiambiwe neno jingine zaidi,
20 kwa sababu hawangeweza kustahimili neno lile
lililoamriwa: “Hata kama mnyama atagusa mlima huu,
atapigwa mawe.”
21 Waliyoyaona yalikuwa ya kutisha kiasi kwamba Mose
alisema, “Ninatetemeka kwa hofu.”
22 Lakini ninyi mmekuja Mlima Sayuni, Yerusalemu ya
mbinguni, mji wa Mungu aliye hai. Mmekuja penye
kusanyiko kubwa la malaika maelfu kwa maelfu wasio-
hesabika wanaoshangilia,
23 kwenye kanisa la wazaliwa wa kwanza wa Mungu,
ambao majina yao yameandikwa mbinguni. Mmekuja kwa
Mungu, mhukumu wa watu wote, kwenye roho za wenye
haki waliokamilishwa,
24 kwa Yesu mpatanishi wa agano jipya, na kwa damu
iliyonyunyizwa, ile inenayo mambo mema kuliko damu ya
Abeli.
25 Angalieni, msije mkamkataa yeye anenaye. Ikiwa wao
hawakuepuka adhabu walipomkataa yeye aliyewaonya
hapa duniani, sisi je, tutaokokaje tusipomsikiliza yeye
anayetuonya kutoka mbinguni?
26 Wakati ule sauti yake ilitetemesha dunia, lakini sasa
ameahidi, “Kwa mara moja tena nitatetemesha si nchi tu
bali na mbingu pia.”
27 Maneno haya “kwa mara moja tena” yanaonyesha
kuondoshwa kwa vile vitu vinavyoweza kutetemeshwa,
yaani vile vitu vilivyoumbwa, kwa kusudi vile tu visivy-
oweza kutetemeshwa vibaki.
28 Kwa hiyo, kwa kuwa tunapokea ufalme ambao hauwezi
kutetemeshwa, basi na tuwe na shukrani, na hivyo
tumwabudu Mungu kwa namna inayompendeza, kwa un-
yenyekevu na uchaji,
29 kwa kuwa “Mungu wetu ni moto ulao.”

13

Huduma Inayompendeza Mungu

1 Endeleeni kupendana kama ndugu.
2 Msisahau kuwakaribisha wageni, kwa kuwa kwa ku-
fanya hivyo, watu wengine waliwakaribisha malaika pasipo
kujua.
3 Wakumbukeni wale waliofungwa gerezani kana
kwamba ninyi mmefungwa pamoja nao. Pia wakumbukeni
wale wanaotendewa vibaya, kana kwamba ni ninyi
wenyewe mnateswa.
4 Ndoa na iheshimiwe na watu wote, nayo malazi
yawe safi, kwa kuwa Mungu atawahukumu wazinzi na
waasherati wote.
5 Yalindeni maisha yenu msiwe na tabia ya kupenda
fedha, bali mridhike na vile mlivyo navyo, kwa sababu
Mungu amesema,
“Kamwe sitakuacha,
wala sitakupungukia.”
6 Kwa hiyo tunaweza kusema kwa ujasiri,
“Bwana ni msaada wangu; sitaogopa.
Mwanadamu anaweza kunitenda nini?”
7 Wakumbukeni viongozi wenu, wale waliowaambia neno
la Mungu. Angalieni matokeo ya mwenendo wa maisha yao
mkaiige imani yao.
8 Yesu Kristo ni yeye yule jana, leo na hata milele.
9 Msichukuliwe na kila aina ya mafundisho ya kigeni. Ni
vyema mioyo yenu iimarishwe kwa neema, wala si kwa
sheria kuhusu utaratibu wa vyakula, ambavyo havina faida
kwa wale wanaozishika hizo sheria.
10 Sisi tunayo madhabahu ambayo wale wanaohudumu
katika hema hawana haki ya kula vile vitu vilivyowekwa
juu yake.
11 Kuhani mkuu huchukua damu ya wanyama na kui-
ingiza Patakatifu pa Patakatifu, kama sadaka ya dhambi,
lakini miili ya hao wanyama huteketezwa nje ya kambi.
12 Vivyo hivyo, Yesu naye aliteswa nje ya lango la mji ili
awatakase watu kwa damu yake mwenyewe.
13 Kwa hiyo, basi na tumwendee nje ya kambi, tuki-
ichukua aibu aliyobeba.
14 Kwa kuwa hapa hatuna mji udumuo, bali tunautafuta
ule ujao.
15 Basi kwa njia ya Yesu, tuzidi kumtolea Mungu dhabihu
ya sifa, yaani matunda ya midomo inayolikiri Jina lake.
16 Na msiache kutenda mema na kushirikiana vile vitu
mlivyo navyo, kwa kuwa dhabihu kama hizo ndizo zina-
zompendeza Mungu.

17 Watiini viongozi wenu na kujinyenyekeza chini ya
mamlaka yao. Kwa maana wao wanakesha kwa ajili
yenu kama watu watakaopaswa kutoa hesabu. Watiini ili
wafanye kazi yao kwa furaha, wala si kama mzigo, maana
hiyo haitakuwa na faida kwenu.
18 Tuombeeni. Tuna hakika kuwa tunayo dhamiri safi na
shauku ya kuishi kwa uadilifu kwa kila njia.
19 Ninawasihi zaidi mniombee ili nipate kurudishwa
kwenu upesi.

Maombi Ya Kuwatakia Baraka

20 Basi Mungu wa amani, ambaye kwa damu ya Agano
la milele alimleta tena kutoka kwa wafu Bwana wetu Yesu,
yule Mchungaji Mkuu wa kondoo,
21 awafanye ninyi wakamilifu mkiwa mmekamilishwa
katika kila jambo jema ili mpate kutenda mapenzi yake,
naye atende ndani yetu kile kinachompendeza machoni
Pake, kwa njia ya Yesu Kristo, ambaye utukufu una yeye
milele na milele. Amen.

Maneno Ya Mwisho Na Salamu

22 Ndugu zangu, nawasihi mchukuliane na maneno yangu
ya maonyo, kwa kuwa nimewaandikia waraka mfupi tu.
23 Nataka ninyi mjue kwamba ndugu yetu Timotheo
amefunguliwa kutoka gerezani. Akifika mapema, nitakuja
pamoja naye kuwaona.
24 Wasalimuni viongozi wenu wote na watakatifu wote.
Wale wa kutoka Italia wanawasalimu.
25 Neema iwe nanyi nyote. Amen.

Yakobo

1 Yakobo, mtumwa wa Mungu na wa Bwana Yesu Kristo:
Kwa makabila kumi na mawili yaliyotawanyika ulimwenguni:
Salamu.

Imani Na Hekima

2 Ndugu zangu, hesabuni kuwa ni furaha tupu mnapopatwa na majaribu mbalimbali,
3 kwa sababu mnajua ya kuwa kujaribiwa kwa imani yenu huleta saburi.
4 Saburi na iwe na kazi timilifu, ili mpate kuwa wakamilifu, mmekamilishwa, bila kupungukiwa na kitu chochote.
5 Kama mtu yeyote miongoni mwenu amepungukiwa na hekima na amwombe Mungu, yeye awapaye watu wote kwa ukarimu wala hana kinyongo, naye atapewa.
6 Lakini anapoomba, lazima aamini wala asiwe na shaka, kwa sababu mtu aliye na shaka ni kama wimbi la bahari, lililochukuliwa na upepo na kutupwa huku na huku.
7 Mtu kama huyo asidhani ya kuwa atapata kitu chochote kutoka kwa Bwana.
8 Yeye ni mtu mwenye nia mbili, mwenye kusitasita katika njia zake zote.

Umaskini Na Utajiri

9 Ndugu asiye na cheo kikubwa yampasa ajivunie hali hiyo maana ametukuzwa.
10 Lakini yeye aliye tajiri afurahi kwa kuwa ameshushwa, kwa sababu atatoweka kama ua la shambani.
11 Kwa maana jua kali lenye kuchoma huchomoza na kuliunguza, likayakausha majani, na ua lake likapukutika, nao uzuri wake huharibika. Vivyo hivyo tajiri naye atanyauka akiwa anaendelea na shughuli zake.

Kujaribiwa

12 Heri mtu anayevumilia wakati wa majaribu, kwa sababu akiisha kushinda hilo jaribio atapewa taji la uzima Mungu alilowaahidia wale wampendao.
13 Mtu anapojaribiwa asiseme, “Ninajaribiwa na Mungu.” Kwa maana Mungu hawezi kujaribiwa na maovu wala yeye hamjaribu mtu yeyote.
14 Lakini kila mtu hujaribiwa wakati anapovutwa na kudanganywa na tamaa zake mwenyewe zilizo mbaya.
15 Basi ile tamaa mbaya ikishachukua mimba, huzaa dhambi, nayo ile dhambi ikikomaa, huzaa mauti.

16 Ndugu zangu wapendwa, msidanganyike.
17 Kila kitolewacho kilicho chema na kilicho kamili,
hutoka juu, na hushuka kutoka kwa Baba wa mianga,
ambaye kwake hakuna kubadilika, wala kivuli cha kugeuk-
ageuka.
18 Kwa mapenzi yake mwenyewe alituzaa kwa neno la
kweli, kusudi tuwe kama mazao ya kwanza katika viumbe
vyake vyote.

Kusikia Na Kutenda

19 Ndugu zangu wapendwa, fahamuni jambo hili: Kila
mtu awe mwepesi wa kusikiliza, lakini asiwe mwepesi wa
kusema wala wa kukasirika.
20 Kwa maana hasira ya mwanadamu haitendi haki ya
Mungu.
21 Kwa hiyo, ondoleeni mbali uchafu wote na uovu ambao
umezidi kuwa mwingi, mkalipokee kwa unyenyekevu lile
Neno lililopandwa ndani yenu ambalo laweza kuokoa nafsi
zenu.
22 Basi kuweni watendaji wa Neno wala msiwe wasikiaji
tu, huku mkijidanganya nafsi zenu.
23 Kwa maana kama mtu ni msikiaji tu wa Neno wala
hatendi kile linachosema, yeye ni kama mtu ajitazamaye
uso wake kwenye kioo
24 na baada ya kujiona alivyo, huenda zake na mara
husahau jinsi alivyo.
25 Lakini yeye anayeangalia kwa bidii katika sheria
kamilifu, ile iletayo uhuru, naye akaendelea kufanya hivyo
bila kusahau alichosikia, bali akalitenda, atabarikiwa katika
kile anachofanya.
26 Kama mtu akidhani ya kuwa anayo dini lakini hauzuii
ulimi wake kwa hatamu, hujidanganya moyoni mwake,
wala dini yake mtu huyo haifai kitu.
27 Dini iliyo safi, isiyo na uchafu, inayokubalika mbele za
Mungu Baba yetu, ndiyo hii: Kuwasaidia yatima na wajane
katika dhiki zao na kujilinda usitiwe madoa na dunia.

2

Onyo Kuhusu Upendeleo

1 Ndugu zangu, kama waaminio katika imani ya Bwana
wetu Yesu Kristo, Bwana wa utukufu, msiwe na upendeleo
kwa watu.
2 Kwa maana kama akija mtu katika kusanyiko lenu akiwa
amevaa pete ya dhahabu na mavazi mazuri, pia akaingia
mtu maskini mwenye mavazi yaliyochakaa,
3 nanyi mkampa heshima yule aliyevaa mavazi mazuri
na kumwambia, “Keti hapa mahali pazuri,” lakini yule

maskini mkamwambia, “Wewe simama pale,” au “Keti
hapa sakafuni karibu na miguu yangu,”
4 je, hamjawabagua na kuwa mahakimu mioyoni mwenu
mkihukumu kwa mawazo yenu maovu?
5 Ndugu zangu, sikilizeni: Je, Mungu hakuwachagua wale
walio maskini machoni pa ulimwengu kuwa matajiri katika
imani na kuurithi Ufalme aliowaahidi wale wampendao?
6 Lakini ninyi mmemdharau yule aliye maskini. Je,
hao matajiri si ndio wanaowadhulumu na kuwaburuta
mahakamani?
7 Je, si wao wanaolikufuru Jina lile lililo bora sana
mliloitiwa?
8 Kama kweli mnaitimiza ile sheria ya kifalme inay-
opatikana katika Maandiko isemayo, “Mpende jirani yako
kama unavyoipenda nafsi yako,” mnafanya vyema.
9 Lakini kama mnakuwa na upendeleo kwa watu, mna-
tenda dhambi, na sheria inawahukumu kuwa ninyi ni
wakosaji.
10 Kwa maana mtu yeyote anayeishika sheria yote lakini
akajikwaa katika kipengele kimoja tu, ana hatia ya kuivunja
sheria yote.
11 Kwa sababu yeye aliyesema, “Usizini,” alisema pia,
“Usiue.” Basi kama huzini lakini unaua, umekuwa mvunjaji
wa sheria.
12 Hivyo semeni na kutenda kama watu watakaohuku-
miwa kwa sheria ile iletayo uhuru.
13 Kwa kuwa hukumu bila huruma itatolewa kwa mtu
yeyote asiyekuwa na huruma. Huruma huishinda hukumu.

Imani Na Matendo

14 Ndugu zangu, yafaa nini ikiwa mtu atadai kuwa anayo
imani lakini hana matendo? Je, imani kama hiyo yaweza
kumwokoa?
15 Ikiwa ndugu yako au dada hana mavazi wala chakula,
16 mmoja wenu akamwambia, “Enenda zako kwa amani,
ukaote moto na kushiba,” pasipo kumpatia yale mahitaji ya
mwili aliyopungukiwa, yafaa nini?
17 Vivyo hivyo, imani peke yake kama haikuambatana na
matendo, imekufa.
18 Lakini mtu mwingine atasema, “Wewe unayo imani;
mimi ninayo matendo.”
Nionyeshe imani yako pasipo matendo nami nitakuonye-
sha imani yangu kwa matendo.
19 Unaamini kwamba kuna Mungu mmoja. Vyema! Hata
mashetani yanaamini hivyo na kutetemeka.
20 Ewe mpumbavu! Je, wataka kujua kwamba imani bila
matendo haifai kitu?

21 Je, Abrahamu baba yetu hakuhesabiwa haki kwa kile
alichotenda, alipomtoa mwanawe Isaki madhabahuni?
22 Unaona jinsi ambavyo imani yake na matendo yake
vilikuwa vinatenda kazi pamoja, nayo imani yake ikakamil-
ishwa na kile alichotenda.
23 Kwa njia hiyo yakatimizwa yale Maandiko yasemayo,
“Abrahamu alimwamini Mungu na ikahesabiwa kwake
kuwa haki,” naye akaitwa rafiki wa Mungu.
24 Mnaona ya kwamba mtu huhesabiwa haki kwa yale
anayotenda wala si kwa imani peke yake.
25 Vivyo hivyo, hata Rahabu, yule kahaba, hakuhesabiwa
haki kwa yale aliyotenda alipowapokea wale wapelelezi na
kuwaambia waende njia nyingine?
26 Kama vile ambavyo mwili pasipo roho umekufa,
kadhalika nayo imani pasipo matendo imekufa.

3

Kuufuga Ulimi

1 Ndugu zangu, msiwe walimu wengi, kwa maana mnafa-
hamu kwamba sisi tufundishao tutahukumiwa vikali zaidi.
2 Sisi sote tunajikwaa katika mambo mengi. Ikiwa mtu
yeyote hakosei kamwe katika yale anayosema, yeye ni
mkamilifu, naye anaweza kuuzuia pia na mwili wake wote.
3 Tunapotia lijamu kwenye vinywa vya farasi ili
kuwafanya watutii, tunaweza kuigeuza miili yao yote.
4 Au angalia pia meli, ingawa ni kubwa sana, nazo
huchukuliwa na upepo mkali, lakini hugeuzwa kwa
usukani mdogo sana, kokote anakotaka nahodha.
5 Vivyo hivyo ulimi ni kiungo kidogo sana katika mwili,
lakini hujivuna majivuno makuu. Fikirini jinsi moto mdogo
unavyoweza kuteketeza msitu mkubwa!
6 Ulimi pia ni moto, ndio ulimwengu wa uovu kati ya
viungo vya mwili. Ulimi huutia mwili wote wa mtu unajisi
na kuuwasha moto mfumo mzima wa maisha yake, nao
wenyewe huchomwa moto wa jehanamu.
7 Kwa maana kila aina ya wanyama, ndege, wanyama
watambaao na viumbe vya baharini vinafugika na
vimefugwa na binadamu,
8 lakini hakuna mtu awezaye kuufuga ulimi. Ni uovu
usiotulia, umejaa sumu iletayo mauti.
9 Kwa ulimi tunamhimidi Bwana, yaani Baba yetu, na kwa
huo twawalaani watu walioumbwa kwa mfano wa Mungu.
10 Katika kinywa kile kile hutoka baraka na laana. Ndugu
zangu, haistahili kuwa hivyo.

11 Je, chemchemi yaweza kutoa katika tundu moja maji
matamu na maji ya chumvi?
12 Je, ndugu zangu, mtini waweza kuzaa zeituni, au
mzabibu kuzaa tini? Wala chemchemi ya maji ya chumvi
haiwezi kutoa maji matamu.

Aina Mbili Za Hekima

13 Ni nani aliye na hekima na ufahamu miongoni mwenu?
Basi na aionyeshe hiyo kwa maisha yake mema na kwa
matendo yake yaliyotendwa kwa unyenyekevu utokanao na
hekima.
14 Lakini ikiwa mna wivu na ni wenye chuki na ugomvi
mioyoni mwenu, msijisifu kwa ajili ya hayo wala msiikatae
kweli.
15 Hekima ya namna hiyo haishuki kutoka mbinguni, bali
ni ya kidunia, isiyo ya kiroho, na ya kishetani.
16 Kwa maana panapokuwa na wivu na ubinafsi, ndipo
penye machafuko na uovu wa kila namna.
17 Lakini hekima itokayo mbinguni kwanza ni safi, kisha
inapenda amani, tena ni ya upole, iliyo tayari kusikiliza
wengine kwa unyenyekevu, iliyojaa huruma na matunda
mema, isiyopendelea mtu, tena isiyokuwa na unafiki.
18 Mavuno ya haki hupandwa katika amani na wale
wafanyao amani.

4

Jinyenyekezeni Kwa Mungu

1 Ni kitu gani kinachosababisha mapigano na ugomvi
miongoni mwenu? Je, haya hayatokani na tamaa zenu
zinazoshindana ndani yenu?
2 Mnatamani lakini hampati, kwa hiyo mwaua. Mwata-
mani kupata lakini hampati vile mnavyotaka, kwa hiyo
mnajitia katika magomvi na mapigano. Mmepungukiwa
kwa sababu hammwombi Mungu.
3 Mnapoomba hampati kwa sababu mnaomba kwa nia
mbaya, ili mpate kuvitumia hivyo mtakavyopata kwa tamaa
zenu.
4 Ninyi wanaume na wanawake wazinzi, hamjui ya
kwamba urafiki na dunia ni uadui na Mungu? Kwa hiyo
mtu yeyote anayetaka kuwa rafiki wa dunia hufanyika adui
wa Mungu.
5 Au mwadhani kwamba Andiko lasema bure kuwa huyo
Roho ambaye Mungu amemweka ndani yetu hututamani
kiasi cha kuona wivu?
6 Lakini yeye hutupatia neema zaidi. Hii ndiyo sababu
Andiko husema:
“Mungu huwapinga wenye kiburi,

lakini huwapa wanyenyekevu neema.”
7 Basi mtiini Mungu. Mpingeni ibilisi, naye atawakimbia.
8 Mkaribieni Mungu, naye atawakaribia ninyi. Itakaseni
mikono yenu ninyi wenye dhambi, na kuisafisha mioyo
yenu ninyi wenye nia mbili.
9 Huzunikeni, ombolezeni na kulia. Kicheko chenu na
kigeuzwe kuwa kuomboleza, na furaha yenu kuwa huzuni.
10 Jinyenyekezeni mbele za Bwana, naye atawainua.

Onyo Kuhusu Kuhukumu Wengine

11 Ndugu, msineneane mabaya ninyi kwa ninyi. Mtu
yeyote anayesema mabaya dhidi ya ndugu yake au
kumhukumu anasema dhidi ya sheria na kuihukumu.
Unapoihukumu sheria, basi huishiki sheria bali umekuwa
hakimu wa kuihukumu hiyo sheria.
12 Yuko Mtoa sheria mmoja tu na yeye peke yake ndiye
Hakimu, ndiye awezaye kuokoa au kuangamiza. Lakini
wewe ni nani hata umhukumu jirani yako?

Kujivuna Kwa Ajili Ya Kesho

13 Basi sikilizeni ninyi msemao, “Leo au kesho tutak-
wenda katika mji huu ama ule tukae humo mwaka mmoja,
tufanye biashara na kupata faida.”
14 Lakini hamjui hata litakalotukia kesho. Maisha yenu
ni nini? Ninyi ni ukungu ambao huonekana kwa kitambo
kidogo kisha hutoweka.
15 Badala yake, inawapasa kusema, “Kama Bwana
akipenda, tutaishi na kufanya hili ama lile.”
16 Kama ilivyo sasa, mnajisifu na kujigamba. Kujisifu kwa
namna hiyo ni uovu.
17 Basi mtu yeyote anayejua jema limpasalo kutenda,
lakini asilitende, mtu huyo anatenda dhambi.

5

Onyo Kwa Matajiri

1 Basi sikilizeni, ninyi matajiri, lieni na kuomboleza kwa
ajili ya hali mbaya sana inayowajia.
2 Utajiri wenu umeoza na mavazi yenu yameliwa na
nondo.
3 Dhahabu yenu na fedha yenu vimeliwa na kutu. Kutu
yake itashuhudia dhidi yenu nayo itaila miili yenu kama
vile moto. Mmejiwekea hazina kwa ajili ya siku za mwisho.
4 Angalieni! Ule ujira wa vibarua waliolima mashamba
yenu mliouzuia kwa hila unapiga kelele dhidi yenu na
vilio vya wavunaji vimefika masikioni mwa Bwana Mwenye
Nguvu Zote.

5 Mmeishi duniani kwa anasa na kwa starehe, mme-
jinenepesha tayari kwa siku ya kuchinjwa.
6 Mmewahukumu na kuwaua watu wenye haki,
waliokuwa hawapingani nanyi.

Uvumilivu Katika Mateso

7 Kwa hiyo, ndugu zangu, vumilieni hadi kuja kwake
Bwana. Angalieni jinsi mkulima angojavyo ardhi itoe
mavuno yake yaliyo ya thamani na jinsi anavyovumilia kwa
ajili ya kupata mvua za kwanza na za mwisho.
8 Ninyi nanyi vumilieni, tena simameni imara, kwa
sababu kuja kwa Bwana kumekaribia.
9 Ndugu zangu, msinung'unikiane msije mkahukumiwa.
Hakimu amesimama mlangoni!
10 Ndugu zangu, waangalieni manabii walionena kwa Jina
la Bwana, ili kuwa mfano wa uvumilivu katika kukabiliana
na mateso.
11 Kama mnavyojua, tunawahesabu kuwa wabarikiwa
wale waliovumilia. Mmesikia habari za uvumilivu wake
Ayubu na mmeona kile ambacho hatimaye Bwana alimten-
dea. Bwana ni mwingi wa huruma, na amejaa rehema.
12 Zaidi ya yote, ndugu zangu, msiape, iwe kwa mbingu
au kwa dunia, au kwa kitu kingine chochote. "Ndiyo"
yenu na iwe ndiyo, na "Hapana" yenu iwe hapana, la sivyo
mtahukumiwa.

Maombi Ya Imani

13 Je, mtu yeyote miongoni mwenu amepatwa na taabu?
Basi inampasa aombe. Je, kuna yeyote mwenye furaha?
Basi na aimbe nyimbo za kusifu.
14 Je, kuna yeyote miongoni mwenu aliye mgonjwa?
Basi inampasa awaite wazee wa kanisa wamwombee na
kumpaka mafuta kwa Jina la Bwana.
15 Kule kuomba kwa imani kutamwokoa huyo mgonjwa,
naye Bwana atamwinua na kama ametenda dhambi,
atasamehewa.
16 Kwa hiyo ungamianeni dhambi zenu ninyi kwa ninyi
na kuombeana ili mpate kuponywa. Maombi ya mwenye
haki yana nguvu tena yanafaa sana.
17 Eliya alikuwa mwanadamu kama sisi. Akaomba kwa
bidii kwamba mvua isinyeshe, nayo haikunyesha juu ya
nchi kwa muda wa miaka mitatu na miezi sita.
18 Kisha akaomba tena, nazo mbingu zikatoa mvua nayo
ardhi ikatoa mazao yake.
19 Ndugu zangu, yeyote miongoni mwenu akipotoka na
kuicha kweli, naye akarejezwa na mtu mwingine,

20 hamna budi kujua kwamba yeyote amrejezaye mwenye
dhambi kutoka upotovu wake, ataiokoa roho ya huyo
mwenye dhambi kutoka mauti na kusitiri wingi wa dhambi.

1 Petro

Salamu

1 Petro, mtume wa Yesu Kristo:
Kwa wateule wa Mungu, wageni katika ulimwengu,
waliotawanyika kote katika Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia
na Bithinia.
2 Ni ninyi ambao mlichaguliwa tangu mwanzo na Mungu
Baba kulingana na alivyotangulia kuwajua, kupitia kwa
kazi ya utakaso wa Roho, katika utiifu kwa Yesu Kristo na
kunyunyiziwa damu yake:
Neema na amani ziwe kwenu kwa wingi.

Tumaini Lenye Uzima

3 Ahimidiwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo!
Kwa rehema zake kuu ametuzaa sisi mara ya pili katika
tumaini lenye uzima kupitia kwa kufufuka kwa Yesu Kristo
kutoka kwa wafu,
4 ili tuupate urithi usioharibika, usio na uchafu, ule
usionyauka: uliotunzwa mbinguni kwa ajili yenu,
5 ninyi ambao mnalindwa na nguvu za Mungu kwa njia ya
imani, hadi uje ule wokovu ulio tayari kufunuliwa nyakati
za mwisho.
6 Katika hili mnafurahi sana, ingawa sasa kwa kitambo
kidogo mmehuzunishwa kwa majaribu ya namna nyingi.
7 Haya yamewajia ili kwamba imani yenu, iliyo ya
thamani kuliko dhahabu ipoteayo, ingawa hujaribiwa kwa
moto, ionekane kuwa halisi na imalizie katika sifa, utukufu
na heshima wakati Yesu Kristo atadhihirishwa.
8 Ingawa hamjamwona, mnampenda; tena ingawa sasa
hammwoni, mnamwamini na kujawa na furaha isiy-
oneneka yenye utukufu usioelezeka.
9 Maana mnaupokea wokovu wa roho zenu, ambao ndio
lengo la imani yenu.
10 Kwa habari ya wokovu huu, wale manabii waliosema
kuhusu neema ambayo ingewajia ninyi, walitafuta kwa
bidii na kwa uangalifu mkubwa,
11 wakijaribu kujua ni wakati upi na katika mazingira
gani ambayo Roho wa Kristo aliyekuwa ndani yao alionye-
sha, alipotabiri kuhusu mateso ya Kristo na utukufu ule
ambao ungefuata.
12 Walidhihirishiwa kwamba walikuwa hawajihudumii
wao wenyewe, bali waliwahudumia ninyi, waliponena
kuhusu mambo hayo, ambayo sasa yamehubiriwa kwenu
na wale waliowahubiria ninyi Injili kwa Roho Mtakatifu

aliyetumwa kutoka mbinguni. Hata malaika wanatamani
kuyafahamu mambo haya.

Mwito Wa Kuishi Maisha Matakatifu

13 Kwa hiyo, tayarisheni nia zenu kwa kazi; mwe na
kiasi, mkitumainia kikamilifu ile neema mtakayopewa Yesu
Kristo atakapodhihirishwa.
14 Kama watoto watiifu, msifuate tamaa zenu mbaya
wakati mlipoishi kwa ujinga.
15 Bali kama yeye aliyewaita alivyo mtakatifu, nanyi
kuweni watakatifu katika mwenendo wenu wote.
16 Kwa maana imeandikwa: "Kuweni watakatifu, kwa
kuwa mimi ni mtakatifu."
17 Kwa sababu mnamwita Baba ahukumuye kila mtu
kulingana na matendo yake pasipo upendeleo, enendeni
kwa hofu ya kumcha Mungu wakati wenu wa kukaa hapa
duniani kama wageni.
18 Kwa maana mnafahamu kwamba mlikombolewa ku-
toka mwenendo wenu usiofaa ambao mliurithi kutoka
kwa baba zenu, si kwa vitu viharibikavyo kama fedha na
dhahabu,
19 bali kwa damu ya thamani ya Kristo, yule Mwana-
Kondoo asiye na dosari wala doa.
20 Yeye alichaguliwa kabla ya kuwekwa kwa misingi
ya ulimwengu, lakini akadhihirishwa katika siku hizi za
mwisho kwa ajili yenu.
21 Kupitia kwake mmemwamini Mungu, aliyemfufua
kutoka kwa wafu na akampa utukufu, ili imani yenu na
tumaini lenu ziwe kwa Mungu.
22 Basi kwa kuwa mmejitakasa nafsi zenu kwa kuitii ile
kweli hata mkawa na upendo wa ndugu usio na unafiki,
basi pendaneni kwa dhati kutoka moyoni.
23 Kwa maana mmezaliwa upya, si kwa mbegu ile
iharibikayo, bali kwa ile isiyoharibika, kupitia kwa neno
la Mungu lililo hai na linalodumu milele.
24 Maana,
"Wanadamu wote ni kama majani,
nao utukufu wao ni kama maua ya kondeni;
majani hunyauka na maua huanguka,
25 lakini neno la Bwana ladumu milele."
Hili ndilo neno lililohubiriwa kwenu.

2

Jiwe Lililo Hai Na Watu Waliochaguliwa

1 Kwa hiyo, wekeni mbali nanyi uovu wote na udangany-
ifu wote, unafiki, wivu na masingizio ya kila namna.

2 Kama watoto wachanga, waliozaliwa sasa, yatamanini
maziwa ya kiroho yasiyochanganywa na kitu kingine cho-
chote, ili kwa hayo mpate kukua katika wokovu,
3 ikiwa kweli mmeonja ya kwamba Bwana ni mwema.

4 Mnapokuja kwake, yeye aliye Jiwe lililo hai,
lililokataliwa na wanadamu bali kwa Mungu ni teule
na la thamani kwake,
5 ninyi nanyi, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa kuwa
nyumba ya kiroho, ili mpate kuwa ukuhani mtakatifu,
mkitoa dhabihu za kiroho zinazokubaliwa na Mungu kwa
njia ya Yesu Kristo.
6 Kwa maana imeandikwa katika Maandiko:
“Tazama, naweka katika Sayuni,
jiwe la pembeni teule lenye thamani,
na yeyote atakayemwamini
hataaibika kamwe.”
7 Kwenu ninyi mnaoamini, jiwe hili ni la thamani. Lakini
kwao wasioamini,
“Jiwe walilolikataa waashi
limekuwa jiwe kuu la pembeni,”
8 tena,
“Jiwe lenye kuwafanya watu wajikwae,
na mwamba wa kuwaangusha.”
Wanajikwaa kwa sababu hawakulitii lile neno, kama
walivyowekewa tangu zamani.

9 Lakini ninyi ni taifa teule, ukuhani wa kifalme, taifa
takatifu, watu walio milki ya Mungu, mlioitwa ili kutangaza
sifa zake yeye aliyewaita kutoka gizani mkaingie katika
nuru yake ya ajabu.
10 Mwanzo ninyi mlikuwa si taifa, lakini sasa ninyi ni taifa
la Mungu. Mwanzo mlikuwa hamjapata rehema, lakini sasa
mmepata rehema.

11 Wapenzi, ninawasihi, mkiwa kama wageni na wapitaji
hapa ulimwenguni, epukeni tamaa mbaya za mwili ambazo
hupigana vita na roho zenu.
12 Kuweni na mwenendo mzuri mbele ya watu wasiomjua
Mungu, ili kama wanawasingizia kuwa watenda mabaya,
wayaone matendo yenu mema nao wamtukuze Mungu siku
atakapokuja kwetu.

Kuwatii Wenye Mamlaka

13 Kwa ajili ya Bwana, tiini kila mamlaka iliyowekwa na
wanadamu: Kwa mfalme kwani ndiye aliye na mamlaka ya
juu zaidi,

14 au kwa maafisa aliowaweka, kwa kuwa mfalme ame-
watuma ili kuwaadhibu wale wanaokosa, na kuwapongeza
wale watendao mema.
15 Kwa maana ni mapenzi ya Mungu kwamba kwa
kutenda mema mnyamazishe maneno ya kijinga ya watu
wapumbavu.
16 Ishini kama watu huru, lakini msitumie uhuru wenu
kama kisingizio cha kutenda uovu, bali ishini kama watu-
mishi wa Mungu.
17 Mheshimuni kila mtu ipasavyo: Wapendeni jamaa ya
ndugu waumini, mcheni Mungu, mpeni heshima mfalme.
18 Ninyi watumwa, watiini mabwana zenu kwa heshima
yote, si wale mabwana walio wema na wapole peke yao,
bali pia wale walio wakali.
19 Kwa maana ni jambo la sifa kama mtu akivumilia
anapoteswa kwa uonevu kwa ajili ya Mungu.
20 Kwani ni faida gani kwa mtu kustahimili anapopigwa
kwa sababu ya makosa yake? Lakini kama mkiteswa kwa
sababu ya kutenda mema, nanyi mkastahimili, hili ni jambo
la kusifiwa mbele za Mungu.

Mfano Wa Mateso Ya Kristo

21 Ninyi mliitwa kwa ajili ya haya, kwa sababu Kristo naye
aliteswa kwa ajili yenu, akiwaachia kielelezo, ili mzifuate
nyayo zake.
22 "Yeye hakutenda dhambi,
wala hila haikuonekana kinywani mwake."
23 Yeye alipotukanwa, hakurudisha matukano; alipoteswa,
hakutishia, bali alijikabidhi kwa yeye ahukumuye kwa haki.
24 Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu katika mwili
wake juu ya mti, ili tufe kwa mambo ya dhambi, bali
tupate kuishi katika haki. Kwa kupigwa kwake, ninyi
mmeponywa.
25 Kwa maana mlikuwa mmepotea kama kondoo, lakini sasa
mmerudi kwa Mchungaji na Mwangalizi wa roho zenu.

3

Mafundisho Kwa Wake Na Waume

1 Kadhalika enyi wake, watiini waume zenu, ili kama ku-
nao wasioamini lile neno, wapate kuvutwa na mwenendo
wa wake zao pasipo neno,
2 kwa kuuona utakatifu na uchaji wa Mungu katika
maisha yenu.
3 Kujipamba kwenu kusiwe kwa nje tu, kama vile kusuka
nywele, kuvalia vitu vilivyofanyizwa kwa dhahabu na kwa
mavazi.

4 Badala yake, kujipamba kwenu kuwe katika utu wenu
wa moyoni, yaani uzuri usioharibika wa roho ya upole na
utulivu, ambayo ni ya thamani sana machoni pa Mungu.
5 Kwa kuwa hivi ndivyo walivyokuwa wakijipamba
wanawake watakatifu wa zamani, waliomtumaini Mungu.
Wao walikuwa ni watiifu kwa waume zao,
6 kama Sara alivyomtii mumewe Abrahamu, hata
akamwita bwana. Ninyi ni watoto wa Sara kama mkitenda
yaliyo mema, bila kuogopa jambo lolote.
7 Vivyo hivyo ninyi waume, kaeni na wake zenu kwa akili,
nanyi wapeni heshima mkitambua ya kuwa wao ni wenzi
walio dhaifu, na kama warithi pamoja nanyi wa kipawa
cha neema cha uzima, ili kusiwepo na chochote cha kuzuia
maombi yenu.

Kuteseka Kwa Kutenda Mema

8 Hatimaye, ninyi nyote kuweni na nia moja, wenye kuhu-
rumiana, mkipendana kama ndugu, na mwe wasikitivu na
wanyenyekevu.
9 Msilipe ovu kwa ovu, au jeuri kwa jeuri, bali barikini,
kwa maana hili ndilo mliloitiwa ili mpate kurithi baraka.
10 Kwa maana,
“Yeyote apendaye uzima
na kuona siku njema,
basi auzuie ulimi wake usinene mabaya,
na midomo yake isiseme hila.
11 Mtu huyo lazima aache uovu, akatende mema;
lazima aitafute amani na kuifuatilia sana.
12 Kwa maana macho ya Bwana
huwaelekea wenye haki,
na masikio yake yako makini
kusikiliza maombi yao.
Bali uso wa Bwana uko kinyume
na watendao maovu.”

Kuvumilia Mateso

13 Basi, ni nani atakayewadhuru mkiwa wenye juhudi
katika kutenda mema?
14 Lakini mmebarikiwa hata kama ikiwalazimu kuteseka
kwa ajili ya haki. “Msiogope vitisho vyao, wala msiwe na
wasiwasi.”
15 Bali mtakaseni Kristo kuwa Bwana mioyoni mwenu.
Siku zote mwe tayari kumjibu mtu yeyote atakayewauliza
kuhusu sababu ya tumaini lililomo ndani yenu. Lakini
fanyeni hivyo kwa upole na kwa heshima,
16 mkizitunza dhamiri zenu ziwe safi, ili wale wasemao
mabaya dhidi ya mwenendo wenu mzuri katika Kristo
waaibike kwa ajili ya masingizio yao.

17 Kwa maana ni afadhali kupata mateso kwa ajili ya
kutenda mema, kama kuteseka huko ndiyo mapenzi ya
Mungu, kuliko kuteseka kwa kutenda maovu.
18 Kwa kuwa Kristo naye aliteswa mara moja tu kwa ajili
ya dhambi, mwenye haki kwa ajili ya wasio haki, ili awalete
ninyi kwa Mungu. Mwili wake ukauawa, lakini akafanywa
hai katika Roho.
19 Baada ya kufanywa hai, alikwenda na kuzihubiria roho
zilizokuwa kifungoni:
20 roho hizo ambazo zamani hazikutii, wakati ule uvu-
milivu wa Mungu ulipokuwa ukingoja katika siku za Noa,
wakati wa kujenga safina, ambamo watu wachache tu,
yaani watu wanane, waliokolewa ili wasiangamie kwa
gharika.
21 Nayo maji hayo ni kielelezo cha ubatizo ambao sasa
unawaokoa ninyi pia: si kwa kuondoa uchafu kwenye
mwili, bali kama ahadi ya dhamiri safi kwa Mungu, kwa
njia ya ufufuo wa Yesu Kristo.
22 Yeye ameingia mbinguni na amekaa mkono wa kuume
wa Mungu; nao malaika, mamlaka na nguvu zote wameti-
ishwa chini yake.

4

Kuishi Kwa Ajili Ya Mungu

1 Kwa hiyo, kwa kuwa Kristo aliteswa katika mwili
wake, ninyi nanyi jivikeni nia iyo hiyo kwa maana mtu
aliyekwisha kuteswa katika mwili ameachana na dhambi.
2 Kwa hivyo, haishi maisha yake yaliyobaki ya kuishi hapa
duniani kwa tamaa mbaya za wanadamu, bali anaishi kwa
mapenzi ya Mungu.
3 Maana wakati uliopita mmekwisha kutumia muda
wa kutosha katika maisha yenu mkifanya yale ambayo
wapagani hupenda kutenda: wakiishi katika uasherati,
tamaa mbaya, ulevi, karamu za ulafi, vileo, ngoma mbaya,
na ibada chukizo za sanamu.
4 Wao hushangaa kwamba ninyi hamjiingizi pamoja nao
katika huo wingi wa maisha ya ufisadi, nao huwatukana
ninyi.
5 Lakini itawapasa wao kutoa hesabu mbele zake yeye
aliye tayari kuwahukumu walio hai na waliokufa.
6 Kwa kuwa hii ndiyo sababu Injili ilihubiriwa hata kwa
wale waliokufa, ili wahukumiwe sawasawa na wanadamu
wengine katika mwili, lakini katika roho waishi kulingana
na Mungu aishivyo.

7 Mwisho wa mambo yote umekaribia. Kwa hiyo kuweni
na akili tulivu na kiasi, mkikesha katika kuomba.
8 Zaidi ya yote, dumuni katika upendo kwa maana upendo
husitiri wingi wa dhambi.
9 Kuweni wakarimu kila mtu na mwenzake pasipo ma-
nung'uniko.
10 Kila mmoja na atumie kipawa chochote alichopewa
kuwahudumia wengine, kama mawakili waaminifu wa
neema mbalimbali za Mungu.
11 Yeyote asemaye hana budi kusema kama mtu asemaye
maneno ya Mungu mwenyewe. Yeyote ahudumuye hana
budi kuhudumu kwa nguvu zile anazopewa na Mungu, ili
Mungu apate kutukuzwa katika mambo yote kwa njia ya
Yesu Kristo. Utukufu na uweza una yeye milele na milele.
Amen.

Kuteseka Kwa Kuwa Mkristo

12 Wapenzi, msione ajabu kwa yale mateso yanayotukia
miongoni mwenu, kana kwamba ni kitu kigeni kinachowa-
pata.
13 Bali furahini kuwa mnashiriki katika mateso ya Kristo,
ili mpate kufurahi zaidi wakati utukufu wake utakapo-
funuliwa.
14 Kama mkitukanwa kwa ajili ya jina la Kristo, mme-
barikiwa, kwa sababu Roho wa utukufu na wa Mungu
anakaa juu yenu.
15 Lakini asiwepo mtu yeyote miongoni mwenu
anayeteswa kwa kuwa ni muuaji, au mwizi, au mhalifu
wa aina yoyote, au anayejishughulisha na mambo ya watu
wengine.
16 Lakini kama ukiteseka kwa kuwa Mkristo, usihesabu
jambo hilo kuwa ni aibu, bali mtukuze Mungu kwa sababu
umeitwa kwa jina hilo.
17 Kwa maana wakati umewadia wa hukumu kuanzia
katika nyumba ya Mungu. Basi kama ikianzia kwetu sisi,
mwisho wa hao wasiotii Injili ya Mungu utakuwaje?
18 Basi,
"Ikiwa ni vigumu kwa mwenye haki kuokoka,
itakuwaje kwa mtu asiyemcha Mungu na mwenye
dhambi?"
19 Kwa hiyo, wale wanaoteswa kulingana na mapenzi ya
Mungu, wajikabidhi kwa Muumba wao aliye mwaminifu,
huku wakizidi kutenda mema.

5

Kulichunga Kundi La Mungu

1 Kwa wazee waliomo miongoni mwenu, nawasihi mimi
nikiwa mzee mwenzenu, shahidi wa mateso ya Kristo, na
mshiriki katika utukufu utakaofunuliwa:
2 lichungeni kundi la Mungu mlilokabidhiwa, mkitumika
kama waangalizi, si kwa kulazimishwa bali kwa hiari, kama
Mungu anavyowataka mwe; si kwa tamaa ya fedha, bali
mlio na bidii katika kutumika.
3 Msijifanye mabwana juu ya wale walio chini ya uangal-
izi wenu, bali kuweni vielelezo kwa hilo kundi.
4 Naye Mchungaji Mkuu atakapodhihirishwa, mtapokea
taji ya utukufu isiyoharibika.
5 Vivyo hivyo, ninyi mlio vijana watiini wazee. Nanyi
nyote imewapasa kujivika unyenyekevu kila mtu kwa
mwenzake, kwa kuwa,
“Mungu huwapinga wenye kiburi,
lakini huwapa wanyenyekevu neema.”
6 Basi, nyenyekeeni chini ya mkono wa Mungu ulio hodari,
ili awakweze kwa wakati wake.
7 Mtwikeni yeye fadhaa zenu zote, kwa maana yeye hu-
jishughulisha sana na mambo yenu.
8 Mwe na kiasi na kukesha, maana adui yenu ibilisi
huzungukazunguka kama simba angurumaye akitafuta mtu
ili apate kummeza.
9 Mpingeni, mkiwa thabiti katika imani, mkijua ya
kwamba mateso kama hayo yanawapata ndugu zenu pote
duniani.
10 Nanyi mkiisha kuteswa kwa kitambo kidogo, Mungu
wa neema yote, aliyewaita kuingia katika utukufu wake wa
milele ndani ya Kristo, yeye mwenyewe atawarejesha na
kuwatia nguvu, akiwaimarisha na kuwathibitisha.
11 Uweza una yeye milele na milele. Amen.

Salamu Za Mwisho

12 Kwa msaada wa Silvano,* ambaye ninamhesabu kuwa
ndugu mwaminifu, nimewaandikia waraka huu mfupi ili
kuwatia moyo, na kushuhudia kwamba hii ni neema halisi
ya Mungu. Simameni imara katika neema hiyo.
13 Kanisa lililoko Babeli, lililochaguliwa pamoja nanyi,
wanawasalimu; vivyo hivyo mwanangu Marko anawasal-
imu.
14 Salimianeni kwa busu la upendo.
Amani iwe nanyi nyote mlio katika Kristo.

---

* **5:12** Yaani Sila.

2 Petro

1 Simoni Petro, mtumishi na mtume wa Yesu Kristo:
Kwa wale ambao kwa njia ya haki ya Mungu na Mwokozi
wetu Yesu Kristo mmepokea imani iliyo na thamani kama
yetu:
2 Neema na amani iwe kwenu kwa wingi katika kumjua
Mungu na Yesu Bwana wetu.

Wito Wa Mkristo Na Uteule

3 Uweza wake wa uungu umetupatia mambo yote tu-
nayohitaji kwa ajili ya uzima na uchaji wa Mungu, kwa
kumjua yeye aliyetuita kwa utukufu wake na wema wake
mwenyewe.
4 Kwa sababu hiyo, ametukirimia ahadi zake kuu na za
thamani kupitia mambo haya, ili kupitia hayo mpate kuwa
washiriki wa asili ya uungu, na kuokoka kutoka upotovu
ulioko duniani unaosababishwa na tamaa mbaya.
5 Kwa sababu hii hasa, jitahidini sana katika imani yenu
kuongeza wema; na katika wema, maarifa;
6 katika maarifa, kiasi; katika kiasi, saburi; katika saburi,
utauwa;*
7 katika utauwa, upendano wa ndugu; na katika upen-
dano wa ndugu, upendo.
8 Kwa maana haya yakiwa ndani yenu kwa wingi na
kuzidi kuongezeka, yanawasaidia msikose bidii wala ku-
tozaa matunda katika kumjua Bwana wetu Yesu Kristo.
9 Lakini mtu yeyote asipokuwa na mambo haya haoni
mbali, na ni kipofu, naye amesahau kule kutakaswa kutoka
dhambi zake za zamani.
10 Kwa hiyo, ndugu zangu, fanyeni bidii zaidi ku-
uthibitisha wito wenu na uteule wenu. Kwa maana
mkifanya hivyo, hamtajikwaa kamwe,
11 na mtajaliwa kwa ukarimu mwingi kuingia katika
ufalme wa milele wa Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo.

Unabii Wa Maandiko

12 Hivyo nitawakumbusha mambo haya siku zote, hata
ingawa mnayajua na mmethibitishwa katika kweli mliyo
nayo.
13 Naona ni vyema kuwakumbusha mambo haya wakati
wote niwapo katika hema hili ambalo ni mwili wangu,
14 kwa sababu najua ya kwamba hivi karibuni nitaliweka
kando, kama vile Bwana wetu Yesu Kristo alivyoliweka wazi
kwangu.

---

* **1:6** Maana yake kumcha Mungu.

15 Nami nitafanya kila juhudi kuona kwamba baada ya
kuondoka kwangu mtaweza kuyakumbuka mambo haya
siku zote.
16 Tulipowafahamisha juu ya uweza na kuja kwa Bwana
wetu Yesu Kristo, hatukufuata hadithi zilizotungwa kwa
werevu, bali tulishuhudia kwa macho yetu ukuu wake.
17 Alipewa heshima na utukufu kutoka kwa Mungu Baba,
sauti ilipomjia katika Utukufu Mkuu, ikisema, “Huyu ni
Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa naye sana.”
18 Sisi wenyewe tuliisikia sauti hii ambayo ilitoka mbin-
guni, wakati tulipokuwa pamoja naye kwenye ule mlima
mtakatifu.
19 Nasi tunalo pia neno la hakika zaidi la unabii, ambalo
mtafanya vyema mkiliangalia kwa bidii, kama vile nuru
inavyong’aa gizani, hadi kupambazuka na nyota ya asubuhi
izuke mioyoni mwenu.
20 Zaidi ya yote, yawapasa mjue kwamba hakuna un-
abii katika Maandiko uliofasiriwa kama alivyopenda nabii
mwenyewe.
21 Kwa maana unabii haukuja kamwe kwa mapenzi ya
mwanadamu, bali watu walinena yaliyotoka kwa Mungu
wakiongozwa na Roho Mtakatifu.

2

Walimu Wa Uongo Na Uangamivu Wao

1 Lakini pia waliinuka manabii wa uongo miongoni
mwa watu, kama vile watakavyokuwako walimu wa uongo
miongoni mwenu. Wataingiza mafundisho yasiyopatana na
kweli kwa siri, hata kumkana Bwana wa pekee aliyewa-
nunua, na hivyo kujiletea wenyewe maangamizi ya haraka.
2 Hata hivyo, wengi watafuata njia zao za ufisadi, na kwa
ajili yao njia ya kweli itatukanwa.
3 Nao katika tamaa zao mbaya, walimu hawa watajipatia
faida kwenu kwa hadithi walizotunga wenyewe. Lakini
hukumu imekwisha kutangazwa dhidi yao tangu zamani,
wala uangamivu wao haujalala usingizi.
4 Kwa maana, kama Mungu hakuwasamehe malaika
walipotenda dhambi, bali aliwatupa kuzimu* katika vi-
fungo vya giza wakae humo mpaka ije hukumu;
5 kama hakuusamehe ulimwengu wa kale alipoleta
gharika juu ya watu wale wasiomcha Mungu, bali akamhi-
fadhi Noa, mhubiri wa haki, pamoja na watu wengine saba;

* **2:4** Kuzimu hapa linalotokana na neno Tartarus la Kiyunani; maana yake ni kule ndani sana katika mahali pa mateso kwa watu waliopotea.

6 kama aliihukumu miji ya Sodoma na Gomora kwa
kuiteketeza kwa moto ikawa majivu, na kuifanya kuwa
kielelezo kwa yale yatakayowapata wale wasiomcha
Mungu;
7 na kama alimwokoa Loti, mtu mwenye haki, ambaye
alihuzunishwa na maisha machafu ya watu wapotovu
8 (kwa sababu yale matendo mapotovu aliyoyaona na
kuyasikia huyo mtu mwenye haki alipoishi miongoni mwao
yalimhuzunisha siku baada ya siku):
9 ikiwa hivyo ndivyo, basi Bwana anajua jinsi ya
kuwaokoa wamchao Mungu kutoka majaribu, na
kuwaweka waasi katika adhabu hadi siku ya hukumu.
10 Hii ni hakika hasa kwa wale wanaofuata tamaa mbaya
za mwili na kudharau mamlaka.

Kwa ushupavu na kwa kiburi, watu hawa hawaogopi
kunena mabaya dhidi ya viumbe vya mbinguni.
11 Lakini hata malaika, ingawa wana nguvu na uwezo
zaidi, hawaleti mashtaka mabaya dhidi ya viumbe kama
hao mbele za Bwana.
12 Lakini watu hawa hukufuru katika mambo wasiy-
oyafahamu. Wao ni kama wanyama wasio na akili,
viumbe wanaotawaliwa na hisia za mwili, waliozaliwa ili
wakamatwe na kuchinjwa. Hawa nao kama wanyama
wataangamizwa pia.

13 Watalipwa madhara kwa ajili ya madhara waliyowa-
tendea wengine. Huhesabu kuwa ni fahari kufanya karamu
za ulevi na ulafi mchana peupe. Wao ni mawaa na
dosari, wakijifurahisha katika anasa zao wanaposhiriki
katika karamu zenu.
14 Wakiwa na macho yaliyojaa uzinzi, kamwe hawaachi
kutenda dhambi. Huwashawishi wale wasio imara. Wao ni
hodari kwa kutamani; ni wana wa laana!
15 Wameiacha njia iliyonyooka, wakapotoka na kuifuata
njia ya Balaamu mwana wa Beori aliyependa mshahara wa
uovu.
16 Lakini kwa ajili ya uovu wake, alikemewa na punda,
mnyama asiyejua kusema, akaongea akitumia sauti ya
mwanadamu na kuzuia wazimu wa huyo nabii.

17 Watu hawa ni chemchemi zisizo na maji, na ukungu
upeperushwao na tufani. Giza nene limewekwa tayari kwa
ajili yao.
18 Kwa maana wao hunena maneno makuu mno ya
kiburi cha bure, na kwa kuvutia tamaa mbaya za asili ya
mwili, huwashawishi watu ambao ndipo tu wamejiondoa
miongoni mwa wale wanaoishi katika ufisadi.

19 Huwaahidi uhuru hao waliowanasa, wakati wao
wenyewe ni watumwa wa ufisadi: kwa maana mtu ni
mtumwa wa kitu chochote kinachomtawala.
20 Kama wameukimbia upotovu wa dunia kwa kumjua
Bwana wetu na Mwokozi Yesu Kristo, kisha wakanaswa
tena humo na kushindwa, hali yao ya mwisho ni mbaya
zaidi kuliko ile ya kwanza.
21 Ingelikuwa afadhali kwao kama wasingeliijua kamwe
njia ya haki, kuliko kuijua kisha wakaiacha ile amri takatifu
waliyokabidhiwa.
22 Imetukia kwao sawasawa na ile mithali ya kweli
isemayo: "Mbwa huyarudia matapiko yake mwenyewe,"
tena, "Nguruwe aliyeoshwa hurudi kugaagaa matopeni."

3

Ahadi Ya Kuja Kwa Bwana

1 Wapenzi, huu ndio waraka wangu wa pili ni-
naowaandikia. Katika nyaraka hizi mbili ninajaribu kuzi-
amsha nia zenu safi kwa mawazo makamilifu.
2 Nataka ninyi mkumbuke maneno yaliyosemwa zamani
na manabii watakatifu na ile amri ya Bwana na Mwokozi
mliyopewa kupitia kwa mitume wenu.
3 Kwanza kabisa, ni lazima mfahamu ya kwamba siku
za mwisho watakuja watu wenye dhihaka, wakidhihaki na
kuzifuata tamaa zao mbaya.
4 Watasema, "Iko wapi ile ahadi ya kuja kwake?
Tangu baba zetu walipofariki, kila kitu kinaendelea kama
kilivyokuwa tangu mwanzo wa kuumbwa."
5 Lakini wao kwa makusudi hupuuza ukweli huu, ya
kwamba kwa neno la Mungu mbingu zilikuwepo tangu
zamani, nayo dunia ilifanyizwa kutoka ndani ya maji na
kwa maji.
6 Ulimwengu wa wakati ule uligharikishwa kwa hayo maji
na kuangamizwa.
7 Lakini kwa neno lilo hilo, mbingu za sasa na dunia
zimewekwa akiba kwa ajili ya moto, zikihifadhiwa hadi
siku ile ya hukumu na ya kuangamizwa kwa watu wasiom-
cha Mungu.
8 Lakini wapenzi, msisahau neno hili: kwamba kwa
Bwana, siku moja ni kama miaka elfu, na miaka elfu ni
kama siku moja.
9 Bwana hakawii kuitimiza ahadi yake, kama watu
wengine wanavyokudhani kukawia. Badala yake, yeye
anawavumilia ninyi, maana hataki mtu yeyote aangamie,
bali kila mtu afikilie toba.

10 Lakini siku ya Bwana itakuja kama mwizi. Ndipo
mbingu zitatoweka kwa kishindo kikuu; navyo vitu vya asili
vitateketezwa kwa moto, nayo dunia na kila kitu kilichomo
ndani yake kitaunguzwa.
11 Kwa kuwa vitu vyote vitaharibiwa namna hii, je, ninyi
imewapasa kuwa watu wa namna gani? Inawapasa kuishi
maisha matakatifu na ya kumcha Mungu,
12 mkingojea na kuhimiza kuja kwa hiyo siku ya Mungu.
Siku hiyo italeta mbingu kuchomwa moto na kutoweka, na
vitu vya asili vitayeyuka kwa moto.
13 Lakini kufuatana na ahadi yake, sisi tunatazamia
mbingu mpya na dunia mpya, ambayo haki hukaa ndani
yake.
14 Kwa sababu hii, wapenzi, kwa kuwa mnatazamia
mambo haya, fanyeni bidii ili awakute katika amani, bila
mawaa wala dosari.
15 Hesabuni uvumilivu wa Bwana kuwa ni wokovu, kama
vile ndugu yetu mpenzi Paulo alivyowaandikia kwa hekima
ile aliyopewa na Mungu.
16 Huandika vivyo hivyo katika nyaraka zake zote, ak-
izungumzia ndani yake mambo haya. Katika nyaraka
zake kuna mambo mengine ambayo ni vigumu kuyaelewa,
ambayo watu wajinga na wasio thabiti huyapotosha
kwa maangamizi yao wenyewe, kama wapotoshavyo pia
Maandiko mengine.
17 Basi, ninyi wapenzi, kwa kuwa mmekwisha kujua
mambo haya, jilindeni msije mkachukuliwa na kosa la watu
hao waasi na kuanguka kutoka kwenye uthabiti wenu.
18 Bali kueni katika neema na katika kumjua Bwana na
Mwokozi wetu Yesu Kristo. Utukufu una yeye sasa na
milele! Amen.

1 Yohana

Neno La Uzima

1 Tunawajulisha lile lililokuwepo tangu mwanzo, lile tulilosikia, ambalo tumeliona kwa macho yetu, ambalo tumelitazama na kuligusa kwa mikono yetu, kuhusu Neno la uzima.
2 Uzima huo ulidhihirishwa; nasi tumeuona na kuushuhudia, nasi twawatangazia uzima wa milele, ambao ulikuwa pamoja na Baba, nao ukadhihirishwa kwetu.
3 Twawatangazia lile tulililoliona na kulisikia, ili nanyi mwe na ushirika nasi. Na ushirika wetu hasa ni pamoja na Baba na Mwanawe, Yesu Kristo.
4 Tunaandika mambo haya ili furaha yetu ipate kuwa timilifu.

Kutembea Nuruni

5 Huu ndio ujumbe tuliosikia kutoka kwake na kuwatangazia ninyi: kwamba Mungu ni nuru na ndani yake hamna giza lolote.
6 Kama tukisema kwamba twashirikiana naye huku tukienenda gizani, twasema uongo, wala hatutendi lililo kweli.
7 Lakini tukienenda nuruni, kama yeye alivyo nuruni, twashirikiana sisi kwa sisi na damu yake Yesu, Mwana wake, yatusafisha dhambi yote.
8 Kama tukisema kwamba hatuna dhambi, twajidanganya wenyewe wala kweli haimo ndani yetu.
9 Kama tukiziungama dhambi zetu, yeye ni mwaminifu na wa haki, atatusamehe dhambi zetu na kutusafisha kutoka kwenye udhalimu wote.
10 Kama tukisema hatukutenda dhambi, twamfanya yeye kuwa mwongo na neno lake halimo ndani yetu.

2

Kristo Mwombezi Wetu

1 Watoto wangu wapendwa, nawaandikia haya ili msitende dhambi. Lakini kama mtu yeyote akitenda dhambi, tunaye Mwombezi kwa Baba: ndiye Yesu Kristo, Mwenye Haki.
2 Yeye ndiye dhabihu ya upatanisho kwa ajili ya dhambi zetu, wala si kwa ajili ya dhambi zetu tu, bali pia kwa ajili ya dhambi za ulimwengu wote.
3 Basi katika hili twajua ya kuwa tumemjua, tukizishika amri zake.

4 Mtu yeyote asemaye kuwa, “Ninamjua,” lakini hazishiki
amri zake, ni mwongo, wala ndani ya mtu huyo hamna
kweli.
5 Lakini mtu yeyote anayelitii neno lake, upendo wa
Mungu umekamilika ndani yake kweli kweli. Katika hili
twajua kuwa tumo ndani yake.
6 Yeyote anayesema anakaa ndani yake hana budi kue-
nenda kama Yesu alivyoenenda.

Amri Mpya

7 Wapendwa, siwaandikii ninyi amri mpya bali ile ya
zamani, ambayo mmekuwa nayo tangu mwanzo. Amri hii
ya zamani ni lile neno mlilosikia.
8 Lakini nawaandikia amri mpya, yaani, lile neno lililo
kweli ndani yake na ndani yenu, kwa sababu giza linapita
na ile nuru ya kweli tayari inang’aa.
9 Yeyote anayesema yumo nuruni lakini anamchukia
ndugu yake bado yuko gizani.
10 Yeye ampendaye ndugu yake anakaa nuruni, wala
hakuna kitu chochote ndani yake cha kumkwaza.
11 Lakini yeyote amchukiaye ndugu yake, yuko gizani na
anaenenda gizani, wala hajui anakokwenda, kwa sababu
giza limempofusha macho.
12 Nawaandikia ninyi, watoto wadogo,
kwa sababu dhambi zenu
zimesamehewa kwa ajili ya Jina lake.
13 Nawaandikia ninyi, akina baba,
kwa sababu mmemjua
yeye aliye tangu mwanzo.
Nawaandikia ninyi vijana
kwa sababu mmemshinda yule mwovu.
Nawaandikia ninyi watoto wadogo,
kwa sababu mmemjua Baba.
14 Nawaandikia ninyi akina baba,
kwa sababu mmemjua
yeye aliye tangu mwanzo.
Nawaandikia ninyi vijana,
kwa sababu mna nguvu,
na neno la Mungu linakaa ndani yenu,
nanyi mmemshinda yule mwovu.

Msiupende Ulimwengu

15 Msiupende ulimwengu wala mambo yaliyo ulimwen-
guni. Kama mtu yeyote akiupenda ulimwengu, upendo wa
Baba haumo ndani yake.

16 Kwa maana kila kitu kilichomo ulimwenguni, yaani
tamaa ya mwili, tamaa ya macho na kiburi cha uzima,
havitokani na Baba bali hutokana na ulimwengu.
17 Nao ulimwengu unapita, pamoja na tamaa zake, bali
yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu milele.

Onyo Dhidi Ya Wapinga Kristo

18 Watoto wadogo, huu ni wakati wa mwisho! Kama
mlivyosikia kwamba mpinga Kristo anakuja, hivyo basi
wapinga Kristo wengi wamekwisha kuja. Kutokana na hili
twajua kwamba huu ni wakati wa mwisho.
19 Walitoka kwetu, lakini hawakuwa wa kwetu hasa. Kwa
maana kama wangelikuwa wa kwetu, wangelikaa pamoja
nasi, lakini kutoka kwao kulionyesha kwamba hakuna hata
mmoja wao aliyekuwa wa kwetu.

20 Lakini ninyi mmetiwa mafuta na yeye Aliye Mtakatifu,
nanyi nyote mnaijua kweli.
21 Siwaandikii kwa sababu hamuijui kweli, bali kwa
sababu mnaijua, nanyi mnajua hakuna uongo utokao katika
kweli.
22 Je, mwongo ni nani? Mwongo ni mtu yule asemaye
kwamba Yesu si Kristo. Mtu wa namna hiyo ndiye mpinga
Kristo, yaani, yeye humkana Baba na Mwana.
23 Hakuna yeyote amkanaye Mwana aliye na Baba. Yeyote
anayemkubali Mwana anaye na Baba pia.

24 Hakikisheni kwamba lile mlilosikia tangu mwanzo
linakaa ndani yenu. Kama lile mlilosikia tangu mwanzo
linakaa ndani yenu, ninyi nanyi mtakaa ndani ya Mwana
na ndani ya Baba.
25 Hii ndiyo ahadi yake kwetu, yaani, uzima wa milele.

26 Nawaandikia mambo haya kuhusu wale watu ambao
wanajaribu kuwapotosha.
27 Nanyi, upako mlioupata kutoka kwake unakaa ndani
yenu, wala ninyi hamna haja ya mtu yeyote kuwafundisha.
Lakini kama vile upako wake unavyowafundisha kuhusu
mambo yote nayo ni kweli wala si uongo, basi kama
ulivyowafundisha kaeni ndani yake.

Watoto Wa Mungu

28 Sasa basi, watoto wapendwa, kaeni ndani yake, ili
atakapofunuliwa, tuwe na ujasiri, wala tusiaibike mbele
zake wakati wa kuja kwake.

29 Kama mkijua kuwa yeye ni mwenye haki, mwajua
kwamba kila atendaye haki amezaliwa naye.

3

1 Tazameni ni pendo kuu namna gani alilotupa Baba,
kwamba sisi tuitwe wana wa Mungu! Na ndivyo tulivyo.
Kwa sababu hii ulimwengu haututambui, kwa kuwa
haukumtambua yeye.
2 Wapendwa, sasa tu wana wa Mungu, lakini bado
haijadhihirika tutakavyokuwa, lakini twajua ya kwamba
yeye atakapodhihirishwa, tutafanana naye, kwa maana
tutamwona kama alivyo.
3 Kila mmoja mwenye matumaini haya ndani yake huji-
takasa, kama vile yeye alivyo mtakatifu.
4 Kila mtu atendaye dhambi afanya uasi, kwa kuwa
dhambi ni uasi.
5 Lakini mwajua ya kuwa yeye alidhihirishwa ili aziondoe
dhambi, wala ndani yake hamna dhambi.
6 Kila mtu akaaye ndani yake hatendi dhambi. Kila mtu
atendaye dhambi hakumwona yeye wala hakumtambua.
7 Watoto wapendwa, mtu yeyote asiwadanganye. Kila
mtu atendaye haki ana haki, kama yeye alivyo na haki.
8 Yeye atendaye dhambi ni wa ibilisi, kwa sababu ibilisi
amekuwa akitenda dhambi tangu mwanzo. Kwa kusudi hili
Mwana wa Mungu alidhihirishwa, ili aziangamize kazi za
ibilisi.
9 Yeyote aliyezaliwa na Mungu hatendi dhambi, kwa
sababu uzao wa Mungu wakaa ndani yake, wala hawezi
kutenda dhambi kwa sababu amezaliwa na Mungu.
10 Kwa jinsi hii tunaweza kujua dhahiri watoto wa Mungu
na pia watoto wa ibilisi. Yeyote asiyetenda haki hatokani na
Mungu, wala yeye asiyempenda ndugu yake.

Mpendane Ninyi Kwa Ninyi

11 Hili ndilo neno mlilolisikia tangu mwanzo: Kwamba
imetupasa tupendane sisi kwa sisi.
12 Msiwe kama Kaini aliyekuwa wa yule mwovu akamuua
ndugu yake. Basi kwa nini alimuua? Ni kwa sababu
matendo yake Kaini yalikuwa mabaya na ya ndugu yake
yalikuwa ya haki.
13 Ndugu zangu, ninyi msistaajabu kama ulimwengu
ukiwachukia.
14 Sisi tunajua ya kwamba tumepita mautini kuingia uzi-
mani, kwa sababu tunawapenda ndugu. Kila asiyempenda
ndugu yake akaa mautini.
15 Yeyote amchukiaye ndugu yake ni muuaji, nanyi
mwajua ya kwamba muuaji hana uzima wa milele ndani
yake.

16 Kwa namna hii twaweza kulijua pendo la Mungu: Kwa
sababu Yesu Kristo aliutoa uhai wake kwa ajili yetu. Nasi
imetupasa kuutoa uhai kwa ajili ya hao ndugu.
17 Ikiwa mtu anavyo vitu vya ulimwengu huu na akam-
wona ndugu yake ni mhitaji lakini asimhurumie, upendo
wa Mungu wakaaje ndani ya mtu huyo?
18 Watoto wapendwa, tusipende kwa maneno au kwa
ulimi bali kwa tendo na kweli.
19 Basi hivi ndivyo tutakavyoweza kujua ya kuwa sisi
tu wa kweli na hivyo twaithibitisha mioyo yetu mbele za
Mungu
20 kila mara mioyo yetu inapotuhukumu. Kwa maana
Mungu ni mkuu kuliko mioyo yetu, naye anajua kila kitu.
21 Wapendwa, kama mioyo yetu haituhukumu, tunao
ujasiri mbele za Mungu,
22 lolote tuombalo, twalipokea kutoka kwake, kwa sababu
tumezitii amri zake na kutenda yale yanayompendeza.
23 Hii ndiyo amri yake: kwamba tuliamini Jina la
Mwanawe, Yesu Kristo, na kupendana sisi kwa sisi kama
yeye alivyotuamuru.
24 Wale wote wanaozishika amri zake hukaa ndani yake
na yeye ndani yao. Hivi ndivyo tunavyojua kwamba
anakaa ndani yetu. Nasi twajua hili kwa njia ya Roho yule
aliyetupa.

4

Zijaribuni Hizo Roho

1 Wapendwa, msiamini kila roho, bali zijaribuni hizo roho
mwone kama zimetoka kwa Mungu, kwa sababu manabii
wengi wa uongo wametokea ulimwenguni.
2 Hivi ndivyo mnavyoweza kutambua Roho wa Mungu:
Kila roho inayokubali kwamba Yesu Kristo amekuja katika
mwili yatoka kwa Mungu.
3 Lakini kila roho ambayo haimkubali Yesu haitoki kwa
Mungu. Hii ndiyo roho ya mpinga Kristo, ambayo mmesikia
kwamba inakuja na sasa tayari iko ulimwenguni.
4 Watoto wapendwa, ninyi mmetokana na Mungu, nanyi
mmewashinda kwa sababu yeye aliye ndani yenu ni mkuu
kuliko yeye aliye katika ulimwengu.
5 Wao wanatokana na ulimwengu na kwa hiyo hunena
yaliyo ya ulimwengu, hivyo ulimwengu huwasikiliza.
6 Sisi twatokana na Mungu na yeyote anayemjua Mungu
hutusikiliza, lakini asiyetokana na Mungu hatusikilizi. Hivi
ndivyo tunavyoweza kutambua Roho wa Kweli na roho ya
upotovu.

Mungu Ni Pendo

7 Wapendwa, tupendane, kwa kuwa pendo latoka kwa
Mungu. Kila apendaye amezaliwa na Mungu, naye anamjua
Mungu.
8 Yeye asiyependa hamjui Mungu, kwa sababu Mungu ni
pendo.
9 Hivi ndivyo Mungu alivyoonyesha pendo lake kwetu:
Mungu alimtuma Mwanawe wa pekee ulimwenguni, ili
tupate uzima kupitia kwake.
10 Hili ndilo pendo: si kwamba tulimpenda Mungu,
bali yeye alitupenda, akamtuma Mwanawe, ili yeye awe
dhabihu ya upatanisho kwa ajili ya dhambi zetu.
11 Marafiki wapendwa, kama Mungu alivyotupenda sisi,
imetupasa na sisi kupendana.
12 Hakuna mtu yeyote aliyemwona Mungu wakati
wowote. Lakini tukipendana, Mungu anakaa ndani yetu,
na pendo lake limekamilika ndani yetu.

13 Tunajua kwamba twakaa ndani yake na yeye ndani
yetu, kwa sababu ametupa sisi sehemu ya Roho wake.
14 Nasi tumeona na kushuhudia kwamba Baba amem-
tuma Mwanawe ili awe Mwokozi wa ulimwengu.
15 Kila akiriye kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu, basi
Mungu hukaa ndani yake, naye ndani ya Mungu.
16 Hivyo nasi twajua na kulitumainia pendo la Mungu
alilo nalo kwa ajili yetu.

Mungu ni Upendo. Kila akaaye katika upendo hukaa
ndani ya Mungu na Mungu hukaa ndani yake.
17 Kwa njia hii, pendo hukamilishwa miongoni mwetu ili
tupate kuwa na ujasiri katika siku ya hukumu, kwa sababu
kama alivyo ndivyo tulivyo sisi katika ulimwengu huu.
18 Katika pendo hakuna hofu. Lakini pendo lililo kamili
huitupa nje hofu, kwa sababu hofu inahusika na adhabu.
Kila mwenye hofu hakukamilika katika pendo.

19 Twampenda yeye kwa sababu yeye alitupenda kwanza.
20 Ikiwa mtu atasema, “Nampenda Mungu,” lakini anam-
chukia ndugu yake, yeye ni mwongo. Kwa maana kila mtu
asiyempenda ndugu yake ambaye anamwona, atampendaje
Mungu asiyemuona?
21 Naye ametupa amri hii: Yeyote anayempenda Mungu
lazima pia ampende ndugu yake.

5

Imani Katika Mwana Wa Mungu Huushinda Ulimwengu

1 Kila mtu anayeamini kwamba Yesu ndiye Kristo amezaliwa na Mungu, na yeyote ampendaye Baba humpenda pia mtoto aliyezaliwa naye.
2 Hivi ndivyo tunavyojua kwamba tunawapenda watoto wa Mungu, kwa kumpenda Mungu na kuzitii amri zake.
3 Huku ndiko kumpenda Mungu, yaani, kuzitii amri zake. Nazo amri zake si nzito.
4 Kwa maana kila aliyezaliwa na Mungu huushinda ulimwengu. Huku ndiko kushinda kuushindako ulimwengu, yaani, hiyo imani yetu.
5 Ni nani yule aushindaye ulimwengu? Ni yule tu aaminiye kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu.

Ushuhuda Kuhusu Mwana Wa Mungu

6 Huyu ndiye alikuja kwa maji na damu, yaani, Yesu Kristo. Hakuja kwa maji peke yake, bali kwa maji na damu. Naye Roho ndiye ashuhudiaye, kwa sababu Roho ndiye kweli.
7 Kwa maana wako watatu washuhudiao[mbinguni: hao ni Baba, Neno na Roho Mtakatifu. Hawa watatu ni umoja.
8 Pia wako mashahidi watatu duniani]: Roho, Maji na Damu; hawa watatu wanakubaliana katika umoja.
9 Kama tunaukubali ushuhuda wa wanadamu, basi ushuhuda wa Mungu ni mkuu zaidi, kwa kuwa huu ndio ushuhuda wa Mungu kwamba amemshuhudia Mwanawe.
10 Kila mtu amwaminiye Mwana wa Mungu anao huu ushuhuda moyoni mwake. Kila mtu asiyemwamini Mungu amemfanya yeye kuwa mwongo, kwa sababu hakuamini ushuhuda Mungu alioutoa kuhusu Mwanawe.
11 Huu ndio ushuhuda: kwamba Mungu ametupa uzima wa milele, nao huo uzima umo katika Mwanawe.
12 Aliye naye Mwana wa Mungu anao uzima, yeye asiye na Mwana wa Mungu hana uzima.

Maneno Ya Mwisho

13 Nawaandikia mambo haya ninyi mnaoliamini Jina la Mwana wa Mungu ili mpate kujua ya kuwa mnao uzima wa milele.
14 Huu ndio ujasiri tulio nao tunapomkaribia Mungu, kwamba kama tukiomba kitu sawasawa na mapenzi yake, atusikia.
15 Nasi kama tunajua atusikia, lolote tuombalo, tunajua ya kwamba tumekwisha kupata zile haja tulizomwomba.
16 Kama mtu akimwona ndugu yake akitenda dhambi isiyo ya mauti, inampasa aombe, naye Mungu atampa uzima mtu huyo. Ninamaanisha wale ambao dhambi yao

si ya mauti. Iko dhambi ya mauti, sisemi kwamba utaomba
kwa ajili ya hiyo.
17 Jambo lolote lisilo la haki ni dhambi, lakini iko dhambi
isiyo ya mauti.
18 Tunajua ya kuwa yeye aliyezaliwa na Mungu hatendi
dhambi, bali aliyezaliwa na Mungu hujilinda, wala yule
mwovu hawezi kumdhuru.
19 Sisi twajua kuwa tu watoto wa Mungu na ya kwamba
ulimwengu wote uko chini ya utawala wa yule mwovu.
20 Nasi pia twajua ya kwamba Mwana wa Mungu
amekuja, naye ametupa sisi ufahamu ili tupate kumjua yeye
aliye Kweli. Nasi tumo ndani yake yeye aliye Kweli, yaani,
ndani ya Yesu Kristo Mwanawe. Yeye ndiye Mungu wa
kweli na uzima wa milele.
21 Watoto wapendwa, jilindeni nafsi zenu kutokana na
sanamu. Amen.

2 Yohana

Salamu

1 Mzee:
Kwa bibi mteule na watoto wake, niwapendao katika
kweli, wala si mimi tu, bali na wale wote waijuayo kweli:
2 kwa sababu ya ile kweli ikaayo ndani yetu na ambayo
itaendelea kukaa nasi milele:
3 Neema, rehema na amani itokayo kwa Mungu Baba
na kwa Yesu Kristo, Mwanawe Baba, itakuwa pamoja nasi
katika kweli na upendo.

Kweli Na Upendo

4 Imenipa furaha kuu kuona baadhi ya watoto wako
wanaenenda katika kweli, kama vile Baba alivyotuagiza.
5 Sasa, bibi mpendwa, si kwamba ninakuandikia amri
mpya, bali ile tuliyokuwa nayo tangu mwanzo. Tupendane
kila mmoja na mwenzake.
6 Hili ndilo pendo, kwamba tuenende sawasawa na amri
zake. Hii ndiyo amri yake kama vile mlivyosikia tangu
mwanzo, kwamba mwenende katika upendo.
7 Wadanganyifu wengi, wasiokubali kwamba Yesu Kristo
amekuja katika mwili, wametokea ulimwenguni. Mtu wa
namna hiyo ni mdanganyifu na mpinga Kristo.
8 Jihadharini msije mkapoteza kile mlichokitenda, bali
mpate kupewa thawabu kamilifu.
9 Mtu yeyote asiyedumu katika mafundisho ya Kristo, bali
akayaacha, yeye hana Mungu. Yeyote anayedumu katika
mafundisho ana Baba na Mwana pia.
10 Msimpokee mtu yeyote anayewajia ambaye hawaletei
mafundisho haya, wala msimkaribishe nyumbani mwenu.
11 Yeyote amkaribishaye mtu wa namna hiyo anashiriki
katika matendo maovu ya mtu huyo.

Salamu Za Mwisho

12 Ninayo mengi ya kuwaandikia, lakini sitaki kutumia
karatasi na wino. Badala yake, nataraji kuja kwenu na
kuongea nanyi ana kwa ana, ili furaha yetu ipate kuwa
timilifu.
13 Watoto wa dada yako mteule wanakusalimu. Amen.

3 Yohana

Salamu

1 Mzee:
Kwa Gayo rafiki yangu, nimpendaye katika kweli.

Gayo Anasifiwa Kwa Ajili Ya Ukarimu Wake

2 Mpendwa, naomba ufanikiwe katika mambo yote na
kuwa na afya njema kama vile roho yako ifanikiwavyo.
3 Ilinifurahisha sana baadhi ya ndugu walipokuja na
kutueleza juu ya uaminifu wako katika kweli na jinsi
unavyoendelea kuenenda katika hiyo kweli.
4 Sina furaha kubwa kuliko hii, kusikia kwamba watoto
wangu wanaenenda katika kweli.
5 Rafiki mpendwa, wewe ni mwaminifu kwa yale unay-
owatendea ndugu, ingawa wao ni wageni kwako.
6 Wameshuhudia kuhusu upendo wako mbele ya kanisa.
Utafanya vyema ukiwasafirisha kama inavyostahili kwa
Mungu.
7 Ilikuwa ni kwa ajili ya hilo Jina waliondoka, bila
kukubali kupokea msaada wowote kutoka kwa watu wa-
sioamini.
8 Kwa hiyo imetupasa sisi kuonyesha ukarimu kwa watu
kama hao ili tuweze kutenda kazi pamoja kwa ajili ya kweli.

Deotrefe

9 Nililiandikia kanisa, lakini Deotrefe, yeye apendaye
kujifanya wa kwanza, hakubali mamlaka yetu.
10 Hivyo kama nikija, nitakumbuka matendo yake aten-
dayo, akitusingizia kwa maneno ya hila. Wala hatosheki
na hayo anayotusingizia, bali pia hukataa kuwakaribisha
ndugu, na hata huwazuia wale walio tayari kufanya hivyo
na kuwafukuza watoke kanisani.

Demetrio

11 Rafiki mpendwa, usiige lile lililo baya bali lile lililo
jema. Yeyote atendaye mema atoka kwa Mungu, bali
atendaye mabaya hajamwona Mungu.
12 Kila mtu ameshuhudia mema kuhusu Demetrio, vivyo
hivyo hata na hiyo kweli yenyewe. Sisi pia twashuhudia
mema juu yake, nanyi mwajua kwamba ushuhuda wetu ni
kweli.

Salamu Za Mwisho

13 Ninayo mambo mengi ya kukuandikia, lakini sipendi
kuandika kwa kalamu na wino.

14 Badala yake, nataraji kukuona upesi, nasi tutaongea
pamoja ana kwa ana.
15 Amani iwe kwako. Rafiki zetu walioko hapa wanakusal-
imu. Wasalimu hao rafiki zetu walioko huko, kila mmoja
kwa jina lake.

Yuda

Salamu

1 Yuda, mtumwa wa Yesu Kristo na nduguye Yakobo:

Kwa wale walioitwa, wapendwa katika Mungu Baba na kuhifadhiwa salama ndani ya Yesu Kristo:

2 Rehema, amani na upendo viwe kwenu kwa wingi.

Dhambi Na Hukumu Ya Watu Wasiomcha Mungu

3 Wapendwa, ingawa nilikuwa ninatamani sana kuwaandikia kuhusu wokovu ambao tunaushiriki sisi sote, niliona imenipasa kuwaandikia na kuwasihi kwamba mwitetee imani iliyokabidhiwa watakatifu kwa nafasi moja itoshayo.

4 Kwa kuwa kuna watu waliojipenyeza kwa siri katikati yenu, watu walioandikiwa tangu zamani hukumu hii, waovu, wapotoshao neema ya Mungu wetu kuwa ufisadi wakimkana yeye aliye Bwana wetu wa pekee, Bwana Yesu Kristo.

Hukumu Kwa Walimu Wa Uongo

5 Ingawa mmekwisha kujua haya yote, nataka niwakumbushe kuwa Bwana akiisha kuwaokoa watu wake kutoka nchi ya Misri, baadaye aliwaangamiza wale ambao hawakuamini.

6 Nao malaika ambao hawakulinda nafasi zao, lakini wakayaacha makao yao, hawa amewaweka katika giza, wakiwa wamefungwa kwa minyororo ya milele kwa ajili ya hukumu Siku ile kuu.

7 Vivyo hivyo, Sodoma na Gomora na pia ile miji iliyokuwa kandokando, ambayo kwa jinsi moja na hao, walijifurahisha kwa uasherati na kufuata tamaa za mwili zisizo za asili, waliwekwa wawe mfano kwa kuadhibiwa katika moto wa milele.

8 Vivyo hivyo, hawa waotao ndoto huutia mwili unajisi, hukataa kuwa chini ya mamlaka na kunena mabaya juu ya wenye mamlaka.

9 Lakini hata malaika mkuu Mikaeli alipokuwa anashindana na ibilisi juu ya mwili wa Mose, hakuthubutu kumlaumu, bali alimwambia, “Bwana na akukemee!”

10 Lakini watu hawa hunena mabaya dhidi ya mambo wasiyoyafahamu. Na katika mambo yale wanayoyafahamu kwa hisia kama wanyama wasio na akili, hayo ndiyo hasa yanayowaharibu.

11 Ole wao! Kwa kuwa wanaifuata njia ya Kaini,
wamekimbilia faida katika kosa la Balaamu na kuangamia
katika uasi wa Kora.
12 Watu hawa ni dosari katika karamu zenu za upendo,
wakila pamoja nanyi bila hofu, wakijilisha pasipo hofu.
Wao ni mawingu yasiyokuwa na maji, yakichukuliwa na
upepo, miti isiyo na matunda wakati wa mapukutiko,
ambayo hunyauka, iliyokufa mara mbili na kung'olewa
kabisa.
13 Wao ni mawimbi makali ya bahari, yakitoa povu la
aibu yao wenyewe, ni nyota zipoteazo, ambao weusi wa giza
ndio akiba waliowekewa milele.
14 Enoki, mtu wa saba kuanzia Adamu alitoa unabii
kuhusu watu hawa, akisema: "Tazama, Bwana anakuja
pamoja na maelfu kwa maelfu ya watakatifu wake,
15 ili kumhukumu kila mmoja na kuwapatiliza wote
wasiomcha Mungu kwa matendo yao yote ya uasi waliy-
oyatenda, pamoja na maneno yote ya kuchukiza ambayo
wenye dhambi wamesema dhidi yake."
16 Watu hawa ni wenye kunung'unika na wenye kutafuta
makosa; wao hufuata tamaa zao mbaya, hujisifu kwa
maneno makuu kuhusu wao wenyewe na kuwasifu mno
watu wenye vyeo kwa ajili ya kujipatia faida.

Maonyo Na Mausia

17 Lakini ninyi wapenzi, kumbukeni yale mitume wa
Bwana Yesu Kristo waliyonena zamani.
18 Kwa kuwa waliwaambia, "Siku za mwisho kutakuwa na
watu wenye kudhihaki, watakaofuata tamaa zao wenyewe
za upotovu."
19 Hawa ndio watu wanaowagawa ninyi, wafuatao tamaa
zao za asili, wala hawana Roho.
20 Lakini ninyi wapendwa, jijengeni katika imani yenu
iliyo takatifu sana tena ombeni katika Roho Mtakatifu.
21 Jilindeni katika upendo wa Mungu mkitazamia kwa
furaha rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo ili awalete katika
uzima wa milele.
22 Wahurumieni walio na mashaka;
23 wengine waokoeni kwa kuwanyakua kutoka kwenye
moto; nao wengine wahurumieni mkiwa na hofu,
mkichukia hata vazi lenye mawaa na kutiwa unajisi na
mwili.

Dua Ya Kutakia Heri

24 Kwake yeye awezaye kuwalinda ninyi msianguke na
kuwaleta mbele za utukufu wake mkuu bila dosari na kwa
furaha ipitayo kiasi:

25 kwake yeye Mungu pekee Mwokozi wetu, kwa Yesu
Kristo Bwana wetu, utukufu, ukuu, uweza na mamlaka ni
vyake tangu milele, sasa na hata milele! Amen.

Ufunuo

Utangulizi Na Salamu

1 Ufunuo wa Yesu Kristo aliopewa na Mungu ili
awaonyeshe watumishi wake mambo ambayo ni lazima
yatukie hivi karibuni. Alijulisha mambo haya kwa kum-
tuma malaika wake kwa Yohana mtumishi wake,
2 ambaye anashuhudia kuhusu kila kitu alichokiona,
yaani, Neno la Mungu na ushuhuda wa Yesu Kristo.
3 Amebarikiwa yeye asomaye maneno ya unabii huu, na
wamebarikiwa wale wanaoyasikia na kuyatia moyoni yale
yaliyoandikwa humo, kwa sababu wakati umekaribia.

Salamu Kwa Makanisa Saba

4 Yohana, kwa makanisa saba yaliyoko Asia:
Neema na amani iwe kwenu kutoka kwake aliyeko,
aliyekuwako na atakayekuja, na kutoka kwa wale roho saba
walioko mbele ya kiti chake cha enzi,
5 na kutoka kwa Yesu Kristo ambaye ni yule shahidi
mwaminifu, mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu,
mtawala wa wafalme wa dunia.
Kwake yeye anayetupenda na ambaye ametuweka huru
kutoka dhambi zetu kwa damu yake,
6 akatufanya sisi kuwa ufalme na makuhani, tumtumikie
Mungu wake ambaye ni Baba yake. Utukufu na uwezo ni
vyake milele na milele! Amen.
7 Tazama! Anakuja na mawingu,
na kila jicho litamwona,
hata wale waliomchoma;
na makabila yote duniani
yataomboleza kwa sababu yake.
Naam, ndivyo itakavyokuwa! Amen.

8 “Mimi ni Alfa na Omega,” asema Bwana Mungu,
“aliyeko, aliyekuwako na atakayekuja, Mwenyezi.”

Maono Ya Kristo

9 Mimi, Yohana, ndugu yenu ninayeshiriki pamoja nanyi
mateso katika Yesu na katika ufalme na uvumilivu katika
saburi, nilikuwa katika kisiwa cha Patmo kwa ajili ya neno
la Mungu na ushuhuda wa Yesu.
10 Katika siku ya Bwana, nilikuwa katika Roho na
nikasikia sauti kubwa kama ya baragumu nyuma yangu
11 ikisema, **“Andika kwenye kitabu haya yote unay-
oyaona, kisha uyapeleke kwa makanisa saba, yaani:**

Efeso, Smirna, Pergamo, Thiatira, Sardi, Filadelfia na Laodikia.”
12 Ndipo nikageuka ili nione ni sauti ya nani iliyokuwa
ikisema nami. Nami nilipogeuka, nikaona vinara saba vya
taa vya dhahabu,
13 na katikati ya vile vinara vya taa, alikuwamo mtu kama
Mwana wa Adamu, akiwa amevaa joho refu, na mkanda wa
dhahabu ukiwa umefungwa kifuani mwake.
14 Kichwa chake na nywele zake zilikuwa nyeupe kama
sufu, nyeupe kama theluji, nayo macho yake yalikuwa kama
mwali wa moto.
15 Nyayo zake zilikuwa kama shaba inayong’aa, katika
tanuru ya moto, nayo sauti yake ilikuwa kama mugurumo
ya maji mengi.
16 Katika mkono wake wa kuume alishika nyota saba,
na kinywani mwake ulitoka upanga mkali wenye makali
kuwili. Uso wake ulikuwa kama jua liking’aa kwa nguvu
zake zote.
17 Nilipomwona, nilianguka miguuni pake kama aliyek-
ufa. Ndipo akauweka mkono wake wa kuume juu yangu
na kusema: **“Usiogope, Mimi ndiye wa Kwanza na wa
Mwisho.**
18 **Mimi ni Yeye Aliye Hai, niliyekuwa nimekufa, na
tazama, ni hai milele na milele! Nami ninazo funguo
za mauti na kuzimu.***
19 **“Basi andika mambo uliyoyaona, yaliyopo na yale
yatakayotukia baada ya haya.**
20 **Kuhusu siri ya zile nyota saba ulizoziona katika
mkono wangu wa kuume na vile vinara saba vya taa
vya dhahabu ni hii: Zile nyota saba ni malaika wa
yale makanisa saba, navyo vile vinara saba ni hayo
makanisa saba.**

2

Kwa Kanisa Lililoko Efeso

1 **“Kwa malaika wa kanisa lililoko Efeso andika:**
**“Haya ndiyo maneno ya yule aliyezishika zile nyota
saba katika mkono wake wa kuume na ambaye
hutembea kati ya vile vinara saba vya taa vya
dhahabu.**
2 **Nayajua matendo yako, bidii yako na saburi
yako. Najua kuwa huwezi kuvumiliana na watu waovu
na ya kwamba umewajaribu wale wanaojifanya kuwa**

---

* **1:18** Kuzimu linalotokana na neno Hades la Kiyunani au Sheol kwa Kiebrania; maana yake ni mahali pa mateso kwa watu waliopotea.

mitume na kumbe sio, nawe umewatambua kuwa ni waongo.
3 **Umevumilia na kustahimili taabu kwa ajili ya Jina langu, wala hukuchoka.**
4 **“Lakini nina neno dhidi yako: Umeuacha upendo wako wa kwanza.**
5 **Kumbuka basi ni wapi ulikoangukia! Tubu na ukafanye matendo yale ya kwanza. Kama usipotubu, nitakuja kwako na kukiondoa kinara chako cha taa kutoka mahali pake.**
6 **Lakini una jambo hili kwa upande wako: Unayachukia matendo ya Wanikolai, ambayo nami pia nayachukia.**
7 **“Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. Yeye ashindaye, nitampa haki ya kula matunda toka kwa mti wa uzima, ambao uko katika paradiso*ya Mungu.**

Kwa Kanisa Lililoko Smirna

8 **“Kwa malaika wa kanisa lililoko Smirna andika:**
“Haya ndiyo maneno yake yeye aliye wa Kwanza na wa Mwisho, aliyekufa kisha akafufuka.
9 **Naijua dhiki yako na umaskini wako, lakini wewe ni tajiri! Nayajua masingizio ya wale wasemao kuwa ni Wayahudi lakini sio, bali wao ni sinagogi la Shetani.**
10 **Usiogope mateso yatakayokupata. Nakuambia ibilisi atawatia baadhi yenu gerezani ili kuwajaribu, nanyi mtapata dhiki kwa muda wa siku kumi. Uwe mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima.**
11 **“Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. Yeye ashindaye hatadhuriwa kamwe na mauti ya pili.**

Kwa Kanisa Lililoko Pergamo

12 **“Kwa malaika wa Kanisa lililoko Pergamo andika:**
“Haya ndiyo maneno yake yeye aliye na upanga mkali wenye makali kuwili.
13 **Ninajua unakoishi, ni kule ambako Shetani ana kiti chake cha enzi. Lakini umelishika Jina langu. Wala hukuikana imani yako kwangu hata katika siku za shahidi wangu mwaminifu Antipa, ambaye aliuawa katika mji mkuu wenu, ambako ndiko anakoishi Shetani.**
14 **“Hata hivyo, nina mambo machache dhidi yako: Unao watu wafuatao mafundisho ya Balaamu, yule**

---

* **2:7** Paradiso hapa ina maana ya Bustani, yaani shamba dogo la miti izaayo matunda.

**aliyemfundisha Balaki kuwashawishi Waisraeli wa-
tende dhambi kwa kula vitu vilivyotolewa kafara
kwa sanamu na kufanya uasherati.**
15 **Vivyo hivyo unao wale wayashikayo mafundisho
ya Wanikolai.**
16 **Basi tubu! Ama sivyo, nitakuja kwako upesi na
kupigana na watu hao kwa upanga wa kinywa changu.**
17 **"Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho
ayaambia makanisa. Yeye ashindaye nitampa baadhi
ya ile mana iliyofichwa. Nitampa pia jiwe jeupe
ambalo juu yake limeandikwa jina jipya asilolijua
mtu, isipokuwa yule anayelipokea.**

Kwa Kanisa Lililoko Thiatira

18 **"Kwa malaika wa kanisa lililoko Thiatira andika:
"Haya ndiyo maneno ya Mwana wa Mungu, ambaye
macho yake ni kama mwali wa moto na ambaye
miguu yake ni kama shaba iliyosuguliwa sana.**
19 **Nayajua matendo yako, upendo wako na imani
yako, huduma na saburi yako na kwamba matendo
yako ya sasa yamezidi yale ya kwanza.**
20 **"Hata hivyo, nina neno dhidi yako: Unamvumilia
yule mwanamke Yezebeli ambaye anajiita nabii,
lakini anawafundisha na kuwapotosha watumishi
wangu ili wafanye uasherati na kula vyakula vilivy-
otolewa kafara kwa sanamu.**
21 **Nimempa muda ili atubu kwa ajili ya uasherati
wake, lakini hataki.**
22 **Kwa hiyo nitamtupa kwenye kitanda cha mateso,
na nitawafanya hao wanaozini naye kupata mateso
makali wasipotubia njia zake.**
23 **Nami nitawaua watoto wake. Nayo makanisa
yote yatajua kwamba Mimi ndiye nichunguzaye mioyo
na nia, na kwamba nitamlipa kila mmoja wenu kwa
kadiri ya matendo yake.**
24 **Basi nawaambia ninyi wengine mlioko Thiatira,
ninyi ambao hamyafuati mafundisho ya Yezebeli, wala
hamkujifunza hayo yanayoitwa mambo ya ndani sana
ya Shetani (sitaweka mzigo mwingine wowote juu
yenu):**
25 **Lakini shikeni sana mlicho nacho, mpaka ni-
takapokuja.**
26 **"Atakayeshinda na kutenda mapenzi yangu
mpaka mwisho, nitampa mamlaka juu ya mataifa:**
27 **" 'Atawatawala kwa fimbo ya chuma,
atawavunja vipande vipande**

kama chombo cha udongo’:
kama vile mimi nilivyopokea mamlaka kutoka kwa Baba yangu.
28 **Nami nitampa pia ile nyota ya asubuhi.**
29 **Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa.**

3

Kwa Kanisa Lililoko Sardi

1 **“Kwa malaika wa kanisa lililoko Sardi andika:**
“Haya ndiyo maneno ya aliye na zile Roho saba*za Mungu na zile nyota saba. Nayajua matendo yako, kwamba una sifa ya kuwa hai, lakini umekufa.
2 **Amka! Nawe uyaimarishe yale yaliyosalia na yaliyo karibu kufa, kwa maana sikuona kwamba kazi zako zimekamilika machoni pa Mungu wangu.**
3 **Kumbuka basi yale uliyoyapokea na kuyasikia, yatii na ukatubu. Lakini usipoamka, nitakuja kama mwizi wala hutajua saa nitakayokuja kwako.**
4 **“Lakini bado una watu wachache katika Sardi ambao hawajayachafua mavazi yao. Wao wataenda pamoja nami, wakiwa wamevaa mavazi meupe, kwa maana wanastahili.**
5 **Yeye ashindaye atavikwa vazi jeupe kama wao. Sitafuta jina lake kutoka kitabu cha uzima, bali nitalikiri jina lake mbele za Baba yangu na mbele za malaika wake.**
6 **Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa.**

Kwa Kanisa Lililoko Filadelfia

7 **“Kwa malaika wa kanisa lililoko Filadelfia andika:**
“Haya ndiyo maneno yake yeye aliye mtakatifu na wa kweli, yeye aliye na ufunguo wa Daudi. Anachokifungua hakuna awezaye kukifunga, wala anachokifunga hakuna awezaye kukifungua.
8 **Nayajua matendo yako. Tazama, nimeweka mbele yako mlango uliofunguliwa, wala hakuna awezaye kuufunga. Ninajua kwamba una nguvu kidogo lakini umelishika neno langu wala hukulikana Jina langu.**
9 **Nitawafanya wale wa sinagogi la Shetani, wale ambao husema kuwa ni Wayahudi lakini sio, bali ni waongo, nitawafanya waje wapige magoti miguuni pako, na wakiri ya kwamba nimekupenda.**

---

* **3:1** Roho saba za Mungu hapa inamaanisha Roho wa Mungu katika ukamilifu wa utendaji wake.

10 Kwa kuwa umeshika amri yangu ya kuvumilia katika saburi, nitakulinda katika saa ya kujaribiwa inayokuja ulimwenguni pote, ili kuwajaribu wote wakaao duniani.
11 "Ninakuja upesi. Shika sana ulicho nacho, ili mtu asije akaichukua taji yako.
12 Yeye ashindaye nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka humo kamwe. Nitaandika juu yake Jina la Mungu wangu na jina la mji mkubwa wa Mungu wangu, Yerusalemu mpya, ambao unashuka kutoka mbinguni kwa Mungu wangu. Nami pia nitaandika juu yake Jina langu jipya.
13 Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa.

Kwa Kanisa Lililoko Laodikia

14 "Kwa malaika wa kanisa lililoko Laodikia andika:
"Haya ndiyo maneno yake yeye aliye Amen, shahidi mwaminifu na wa kweli, mtawala wa uumbaji wote wa Mungu.
15 Nayajua matendo yako, ya kwamba wewe si baridi wala si moto. Afadhali ungelikuwa moja au lingine.
16 Hivyo kwa kuwa u vuguvugu, si baridi wala moto, nitakutapika utoke kinywani mwangu.
17 Kwa maana unasema: 'Mimi ni tajiri, nimejilimbikizia mali, wala sihitaji kitu chochote.' Lakini hutambui ya kwamba wewe ni mnyonge, wa kuhurumiwa, maskini, kipofu, tena uliye uchi.
18 Nakushauri ununue kutoka kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto, ili upate kuwa tajiri, na mavazi meupe ili uyavae upate kuficha aibu ya uchi wako, na mafuta ya kupaka macho yako ili upate kuona.
19 "Wale niwapendao, ninawakemea na kuwaadibisha. Hivyo uwe na bidii ukatubu.
20 Tazama! Nasimama mlangoni nabisha. Kama mtu yeyote akisikia sauti yangu na kufungua mlango, nitaingia ndani na kula pamoja naye, naye pamoja nami.
21 "Yeye ashindaye nitampa haki ya kuketi pamoja nami kwenye kiti changu cha enzi, kama vile mimi nilivyoshinda na nikaketi pamoja na Baba yangu kwenye kiti chake cha enzi.
22 Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa."

4

Kiti Cha Enzi Kilichoko Mbinguni

1 Baada ya mambo hayo nilitazama, nami nikaona mbele
yangu mlango uliokuwa wazi mbinguni. Nayo ile sauti
niliyokuwa nimeisikia hapo mwanzo ikisema nami kama
tarumbeta ikasema, **"Njoo, huku, nami nitakuonyesha
yale ambayo hayana budi kutokea baada ya haya."**
2 Ghafula nilikuwa katika Roho, na hapo mbele yangu
kilikuwepo kiti cha enzi mbinguni, kikiwa kimekaliwa na
mtu.
3 Aliyekuwa amekikalia alikuwa anaonekana kama yaspi
na akiki. Kukizunguka kile kiti cha enzi palikuwa na upinde
wa mvua ulioonekana kama zumaridi.
4 Kukizunguka hicho kiti cha enzi palikuwa na viti vingine
vya enzi ishirini na vinne, na juu ya hivyo viti walikuwa
wameketi wazee ishirini na wanne. Walivaa mavazi meupe,
na walikuwa na taji za dhahabu vichwani mwao.
5 Kwenye kile kiti cha enzi palikuwa panatoka miali ya
umeme wa radi, ngurumo na sauti za radi. Mbele ya kiti
cha enzi, taa saba zilikuwa zinawaka. Hizi ndizo roho saba*
za Mungu.
6 Pia mbele ya kiti cha enzi palikuwa na kile kili-
choonekana kama bahari ya kioo, iliyokuwa angavu kama
bilauri.
Katikati, kukizunguka kile kiti cha enzi, kulikuwa na
viumbe wanne wenye uhai, wakiwa wamejawa na macho
mbele na nyuma.
7 Kiumbe wa kwanza mwenye uhai alikuwa kama simba,
wa pili alikuwa kama ng'ombe dume, wa tatu alikuwa na
uso kama wa mwanadamu, na wa nne alikuwa kama tai
anayeruka.
8 Kila mmoja wa hawa viumbe wanne wenye uhai
alikuwa na mabawa sita, na kujawa na macho pande zote
hadi chini ya mabawa. Usiku na mchana hawaachi kusema:

"Mtakatifu, Mtakatifu, Mtakatifu,
ni BWANA Mungu Mwenyezi,
aliyekuwako, aliyeko na atakayekuja."

9 Kila mara viumbe hao wanne wenye uhai wanapom-
tukuza, kumheshimu na kumshukuru yeye aketiye kwenye
kile kiti cha enzi, tena aishiye milele na milele,
10 wale wazee ishirini na wanne huanguka mbele zake
aketiye kwenye kiti cha enzi na kumwabudu yeye aliye hai
milele na milele. Huziweka taji zao mbele ya kiti cha enzi,
wakisema:

---

* **4:5** Roho saba za Mungu hapa inamaanisha Roho wa Mungu katika ukamilifu wa utendaji wake.

11 “Bwana wetu na Mungu wetu,
wewe unastahili kupokea utukufu
na heshima na uweza,
kwa maana ndiwe uliyeviumba vitu vyote,
na kwa mapenzi yako viliumbwa
na vimekuwako.”

5

Kitabu Na Mwana-Kondoo

1 Kisha nikaona katika mkono wake wa kuume wa yule
aliyeketi kwenye kile kiti cha enzi, kitabu kilichoandikwa
ndani na upande wa nje, kikiwa kimefungwa kwa lakiri
saba.
2 Nami nikamwona malaika mwenye nguvu akitangaza
kwa sauti kuu, akisema, “Ni nani anayestahili kuzivunja
hizo lakiri na kukifungua kitabu?”
3 Lakini hapakuwa na yeyote mbinguni wala duniani au
chini ya dunia aliyeweza kukifungua hicho kitabu wala hata
kutazama ndani yake.
4 Nikalia sana sana kwa sababu hakuonekana yeyote
anayestahili kukifungua hicho kitabu wala kutazama ndani
yake.
5 Kisha, mmoja wa wale wazee akaniambia, “Usilie!
Tazama, Simba wa kabila la Yuda, wa Uzao wa Daudi,
ameshinda. Yeye ndiye anayeweza kukifungua hicho kitabu
na kuvunja hizo lakiri zake saba.”
6 Ndipo nikaona katikati ya kile kiti cha enzi na wale
viumbe wenye uhai wanne na miongoni mwa wale wazee,
Mwana-Kondoo amesimama, akiwa kama amechinjwa.
Alikuwa na pembe saba na macho saba, ambazo ndizo zile
Roho saba* za Mungu zilizotumwa duniani pote.
7 Huyo Mwana-Kondoo akaja na kukitwaa kile kitabu
kutoka kwenye mkono wa kuume wa yule aliyeketi kwenye
kile kiti cha enzi.
8 Alipokwisha kukitwaa kile kitabu, wale viumbe wenye
uhai wanne pamoja na wale wazee ishirini na wanne
wakaanguka mbele ya yule Mwana-Kondoo. Kila mmoja
wao alikuwa na kinubi, nao walikuwa wameshika mabakuli
ya dhahabu yaliyojaa uvumba, ambayo ni maombi ya
watakatifu.
9 Nao wakaimba wimbo mpya, wakisema:
“Wewe unastahili kukitwaa kitabu
na kuzivunja lakiri zake,
kwa sababu ulichinjwa

* **5:6** Roho saba za Mungu hapa inamaanisha Roho wa Mungu katika ukamilifu wa utendaji wake.

na kwa damu yako ukamnunulia Mungu watu
kutoka kila kabila, kila lugha,
kila jamaa na kila taifa.
10 Wewe umewafanya hawa wawe ufalme na makuhani
wa kumtumikia Mungu wetu,
nao watatawala duniani.”
11 Kisha nikatazama, nikasikia sauti za malaika wengi wakiwa wamekizunguka kile kiti cha enzi, pamoja na wale viumbe wenye uhai wanne na wale wazee ishirini na wanne. Idadi yao ilikuwa kumi elfu mara kumi elfu na maelfu ya maelfu.
12 Nao waliimba kwa sauti kuu, wakisema:
“Anastahili Mwana-Kondoo, yeye aliyechinjwa,
kupokea uweza na utajiri na hekima na nguvu
na heshima na utukufu na sifa!”
13 Kisha nikasikia kila kiumbe mbinguni na duniani, chini ya nchi na baharini na vyote vilivyomo ndani yake vikiimba:
“Sifa na heshima na utukufu na uweza
ni vyake yeye aketiye juu ya hicho kiti cha enzi
na kwa Mwana-Kondoo,
milele na milele!”
14 Wale viumbe wenye uhai wanne wakasema, “Amen!” Nao wale wazee ishirini na wanne wakaanguka kifudifudi wakaabudu.

6

Mwana-Kondoo Avunja Lakiri Saba

1 Kisha nikaangalia wakati Mwana-Kondoo akivunja ile lakiri ya kwanza miongoni mwa zile saba. Ndipo nikasikia mmoja wa wale viumbe wanne wenye uhai akisema kwa sauti kama ya radi: “Njoo!”
2 Nikatazama, na hapo mbele yangu alikuwepo farasi mweupe! Yeye aliyempanda alikuwa na upinde, naye akapewa taji, akampanda akatoka akiwa kama mshindi aelekeaye katika kushinda.
3 Alipoivunja ile lakiri ya pili, nikamsikia yule kiumbe wa pili mwenye uhai akisema, “Njoo!”
4 Ndipo akatokea farasi mwingine mwekundu sana. Yeye aliyempanda akapewa uwezo wa kuondoa amani duniani na kuwafanya watu wauane. Yeye akapewa upanga mkubwa.
5 Mwana-kondoo alipoivunja ile lakiri ya tatu, nikamsikia yule kiumbe wa tatu mwenye uhai akisema, “Njoo!” Nikatazama, na mbele yangu alikuwepo farasi mweusi! Yeye aliyempanda alikuwa na mizani mkononi mwake.

6 Ndipo nikasikia kile kilichokuwa kama sauti katikati ya
wale viumbe wanne wenye uhai ikisema, “Kipimo kimoja*
cha ngano kwa mshahara wa kibarua wa siku moja,† na
vipimo vitatu vya shayiri kwa mshahara wa kibarua cha
siku moja. Lakini usiharibu mafuta wala divai!”
7 Alipovunja ile lakiri ya nne, nikasikia sauti ya yule
kiumbe wa nne mwenye uhai ikisema, “Njoo!”
8 Nikatazama, na hapo mbele yangu alikuwepo farasi
mwenye rangi ya kijivujivu! Yeye aliyempanda aliitwa
Mauti, naye Kuzimu‡ alikuwa akimfuata nyuma yake kwa
karibu. Wakapewa mamlaka juu ya robo ya dunia, kuua
kwa upanga, njaa, tauni na kwa wanyama wakali wa dunia.
9 Mwana-kondoo alipoivunja ile lakiri ya tano, nikaona
chini ya madhabahu, roho za wale waliochinjwa kwa ajili
ya neno la Mungu na kwa ajili ya ushuhuda walioutunza.
10 Wakalia kwa sauti kuu, wakisema, “Hata lini, Ee Bwana
Mwenyezi, uliye mtakatifu na mwaminifu, hutawahukumu
na kulipiza kisasi juu ya watu waishio duniani kwa ajili ya
damu yetu?”
11 Kisha kila mmoja wao akapewa joho jeupe na wakaam-
biwa wangoje kwa muda kidogo zaidi, mpaka idadi ya
ndugu zao na watumishi wenzao watakaouawa kama wao
walivyouawa, itakapotimia.
12 Nikatazama akiivunja ile lakiri ya sita. Pakatokea
tetemeko kuu la nchi, na jua likawa jeusi kama nguo ya
gunia iliyotengenezwa kwa singa za mbuzi, na mwezi wote
ukawa mwekundu kama damu.
13 Nyota zilizo angani zikaanguka ardhini kama vile
matunda ya mtini yasiyokomaa yaangukavyo wakati mti
wake unapotikiswa na upepo mkali.
14 Anga ikatoweka kama vile karatasi isokotwavyo, na kila
mlima na kila kisiwa kikaondolewa mahali pake.
15 Ndipo wafalme wa dunia, wakuu wote, majemadari,
matajiri, wenye nguvu na kila mtu, mtumwa na mtu huru,
wakajificha katika mapango na kwenye miamba ya milima.
16 Wakaiita milima na miamba wakisema, “Tuangukieni,
mkatufiche na uso wake yeye aketiye kwenye kiti cha enzi,
na mkatuepushe na ghadhabu ya Mwana-Kondoo!
17 Kwa maana siku ile kuu ya ghadhabu yao imewadia.
Je, ni nani awezaye kustahimili?”

7

Waisraeli 144,000 Watiwa Muhuri

---

* **6:6** Ni kama lita moja. † **6:6** Sawa na dinari moja. ‡ **6:8** Kuzimu linalotokana na neno Hades la Kiyunani au Sheol kwa Kiebrania.

1 Baada ya hili nikaona malaika wanne wakiwa wamesimama katika pembe nne za dunia, wakizuia hizo pepo nne
za dunia, ili kwamba pasiwe na upepo utakaovuma juu ya
nchi au juu ya bahari au juu ya mti wowote.
2 Nikaona malaika mwingine akipanda kutoka mawio ya
jua akiwa na muhuri wa Mungu aliye hai. Akawaita kwa
sauti kubwa wale malaika wanne waliokuwa wamepewa
mamlaka ya kuidhuru nchi na bahari, akisema,
3 "Msiidhuru nchi wala bahari, wala miti, hadi tuwe
tumetia muhuri kwenye vipaji vya nyuso za watumishi wa
Mungu wetu."
4 Ndipo nikasikia idadi ya wale waliotiwa muhuri: yaani
144,000 kutoka makabila yote ya Israeli.

5 Kutoka kabila la Yuda 12,000 walitiwa muhuri,
kutoka kabila la Reubeni 12,000,
kutoka kabila la Gadi 12,000,
6 kutoka kabila la Asheri 12,000,
kutoka kabila la Naftali 12,000,
kutoka kabila la Manase 12,000,
7 kutoka kabila la Simeoni 12,000,
kutoka kabila la Lawi 12,000,
kutoka kabila la Isakari 12,000,
8 kutoka kabila la Zabuloni 12,000,
kutoka kabila la Yosefu 12,000,
na kutoka kabila la Benyamini 12,000.

Umati Mkubwa Wa Watu Kutoka Mataifa Yote

9 Baada ya hili nikatazama na hapo mbele yangu pa-
likuwa na umati mkubwa wa watu ambao hakuna yeyote
awezaye kuuhesabu, kutoka kila taifa, kila kabila, kila
jamaa na kila lugha, wamesimama mbele ya kile kiti cha
enzi na mbele ya Mwana-Kondoo. Walikuwa wamevaa
mavazi meupe na wakiwa wameshika matawi ya mitende
mikononi mwao.
10 Nao walikuwa wakipiga kelele kwa sauti kubwa
wakisema:
"Wokovu una Mungu wetu,
yeye aketiye kwenye kiti cha enzi,
na Mwana-Kondoo!"
11 Malaika wote walikuwa wamesimama kukizunguka kile
kiti cha enzi na wale wazee ishirini na wanne na wale
viumbe wanne wenye uhai. Wakaanguka kifudifudi mbele
ya hicho kiti cha enzi na kumwabudu Mungu,
12 wakisema:
"Amen!
Sifa na utukufu
na hekima na shukrani na heshima

na uweza na nguvu
viwe kwa Mungu wetu milele na milele.
Amen!”
13 Kisha mmoja wa wale wazee ishirini na wanne
akaniuliza, “Ni nani hawa waliovaa mavazi meupe, nao
wametoka wapi?”
14 Nikamjibu, “Bwana, wewe wajua.”
Naye akasema, “Hawa ni wale waliotoka katika ile dhiki
kuu, nao wamefua mavazi yao katika damu ya Mwana-
Kondoo na kuyafanya meupe kabisa.
15 Kwa hiyo,
“Wako mbele ya kiti cha enzi cha Mungu
na kumtumikia usiku na mchana
katika hekalu lake;
naye aketiye katika kile kiti cha enzi
atatanda hema yake juu yao.
16 Kamwe hawataona njaa
wala kiu tena.
Jua halitawapiga
wala joto lolote liunguzalo.
17 Kwa maana Mwana-Kondoo
aliyeko katikati ya kile kiti cha enzi
atakuwa Mchungaji wao;
naye atawaongoza kwenda
kwenye chemchemi za maji yaliyo hai.
Naye Mungu atafuta kila chozi
kutoka macho yao.”

8

Lakiri Ya Saba Na Chetezo Cha Dhahabu

1 Mwana-Kondoo alipoivunja ile lakiri ya saba, pakawa
kimya mbinguni kwa muda wa nusu saa.
2 Nami nikawaona wale malaika saba wanaosimama
mbele za Mungu, nao wakapewa tarumbeta saba.
3 Malaika mwingine aliyekuwa na chetezo cha dhahabu,
akaja na kusimama mbele ya madhabahu. Akapewa
uvumba mwingi ili autoe pamoja na maombi ya watakatifu
wote, juu ya yale madhabahu ya dhahabu yaliyo mbele ya
kile kiti cha enzi.
4 Ule moshi wa uvumba pamoja na yale maombi
ya watakatifu, vikapanda juu mbele za Mungu, kutoka
mkononi mwa huyo malaika.
5 Kisha yule malaika akachukua kile chetezo, akakijaza
moto kutoka kwa yale madhabahu, akautupa juu ya dunia.
Pakatokea sauti za radi, ngurumo, umeme wa radi na
tetemeko la ardhi.

Tarumbeta Ya Kwanza
6 Basi wale malaika saba waliokuwa na zile tarumbeta
saba wakajiandaa kuzipiga.
7 Malaika wa kwanza akaipiga tarumbeta yake, pakatokea
mvua ya mawe na moto uliochanganyika na damu, navyo
vikatupwa kwa nguvu juu ya nchi. Na theluthi ya dunia
ikateketea, theluthi ya miti ikateketea, na nyasi yote mbichi
ikateketea.

Tarumbeta Ya Pili
8 Malaika wa pili akaipiga tarumbeta yake na kitu
kama mlima mkubwa unaowaka moto kikatupwa baharini.
Theluthi ya bahari ikawa damu,
9 theluthi ya viumbe vyenye uhai viishivyo baharini
vikafa na theluthi ya meli zikaharibiwa.

Tarumbeta Ya Tatu
10 Malaika wa tatu akaipiga tarumbeta yake, na nyota
kubwa iliyokuwa ikiwaka kama taa ikaanguka toka angani,
ikaangukia theluthi ya mito na chemchemi za maji.
11 Nyota hiyo inaitwa Uchungu. Theluthi ya maji yakawa
machungu na watu wengi wakafa kutokana na maji hayo
kwa maana yalikuwa machungu.

Tarumbeta Ya Nne
12 Kisha malaika wa nne akaipiga tarumbeta yake, na
theluthi ya jua, theluthi ya mwezi na theluthi ya nyota
zikapigwa. Kwa hiyo theluthi moja ya mwanga ikawa giza.
Theluthi ya mchana ikawa haina mwanga na pia theluthi
ya usiku.
13 Nilipokuwa tena nikitazama, nikamsikia tai mmoja
akipiga kelele kwa sauti kuu wakati akiruka katikati ya
mbingu, akisema, “Ole! Ole! Ole wa watu waishio duniani,
kwa sababu ya tarumbeta ambazo malaika hao wengine
watatu wanakaribia kuzipiga!”

9

Tarumbeta Ya Tano
1 Malaika wa tano akaipiga tarumbeta yake, nami nikaona
nyota iliyokuwa imeanguka toka angani hadi ardhini.
Nyota hiyo ilipewa ufunguo wa lile Shimo.*
2 Alipolifungua hilo Shimo, moshi ukapanda kutoka humo
kama moshi wa tanuru kubwa sana. Jua na anga vikatiwa
giza na ule moshi uliotoka katika hilo Shimo.
3 Ndipo katika ule moshi wakatoka nzige wakaenda juu
ya nchi, nao wakapewa nguvu kama zile za nge wa duniani.

* **9:1** Yaani Abyss kwa Kiyunani; maana yake ni Kuzimu, yaani makao ya pepo wachafu.

4 Wakaambiwa wasidhuru nyasi ya nchi, wala mmea wala
mti wowote, bali wawadhuru tu wale watu ambao hawana
muhuri wa Mungu kwenye vipaji vya nyuso zao.
5 Wakaruhusiwa kuwatesa kwa muda wa miezi mitano,
lakini wasiwaue. Uchungu wa kuuma kwao ulikuwa kama
ule wa mtu aumwapo na nge.
6 Katika siku hizo watu watatafuta kifo lakini
hawatakiona, watatamani kufa, lakini kifo kitawakimbia.
7 Wale nzige walikuwa na umbo kama la farasi waliota-
yarishwa kwa ajili ya vita. Kwenye vichwa vyao kulikuwa
na kitu kama taji za dhahabu na nyuso zao zilikuwa kama
za binadamu.
8 Walikuwa na nywele kama za wanawake, na meno yao
yalikuwa kama ya simba.
9 Walikuwa na dirii kama za chuma, na sauti za mabawa
yao zilikuwa kama ngurumo za farasi wengi na magari
mengi yakikimbilia vitani.
10 Walikuwa na mikia yenye miiba ya kuumia kama nge.
Nguvu yao ya kutesa watu kwa huo muda wa miezi mitano
ilikuwa katika hiyo mikia yao.
11 Walikuwa na mfalme wao, ambaye ni malaika wa lile
Shimo, ambaye jina lake kwa Kiebrania ni Abadoni, na kwa
Kiyunani ni Apolioni.†
12 Ole ya kwanza imepita, bado nyingine mbili zinakuja.

Tarumbeta Ya Sita

13 Malaika wa sita akaipiga tarumbeta yake, nami
nikasikia sauti ikitoka katika zile pembe za madhabahu ya
dhahabu iliyoko mbele za Mungu.
14 Ile sauti ikamwambia yule malaika wa sita mwenye
tarumbeta, “Wafungulie wale malaika wanne waliofungwa
kwenye ule mto mkubwa Frati.”
15 Basi wale malaika wanne, waliokuwa wamewekwa
tayari kwa ajili ya saa hiyo, na siku hiyo, na mwezi
huo, na mwaka huo ili wawaue theluthi ya wanadamu
wakafunguliwa.
16 Idadi ya majeshi wapanda farasi ilikuwa 200,000,000.
Nilisikia idadi yao.
17 Hivi ndivyo nilivyowaona hao farasi na wapanda farasi
katika maono yangu: Wapanda farasi walivaa dirii vifuani
zenye rangi nyekundu sana kama ya moto na yakuti samawi
na kiberiti. Vichwa vya hao farasi vilikuwa kama vichwa
vya simba, na moto, moshi na kiberiti vilitoka vinywani
mwao.

---

† **9:11** Abadoni au Apolioni maana yake ni Mharabu, yaani Yule aharibuye.

18 Theluthi ya wanadamu wakauawa kwa mapigo hayo
matatu, yaani, huo moto, moshi na kiberiti, vilivyotoka
kwenye vinywa vya hao farasi.
19 Nguvu za hao farasi zilikuwa katika vinywa vyao na
kwenye mikia yao, kwa sababu mikia yao ilikuwa kama
nyoka, yenye vichwa ambayo waliitumia kudhuru.
20 Wanadamu waliosalia, ambao hawakuuawa katika
mapigo hayo, bado walikataa kutubia kazi za mikono yao na
hawakuacha kuabudu mashetani na sanamu za dhahabu,
za fedha, za shaba, za mawe na za miti, ambazo haziwezi
kuona, kusikia wala kutembea.
21 Wala hawakutubu na kuacha matendo yao ya uuaji,
uchawi, uasherati wala wizi wao.

10

Malaika Mwenye Kitabu Kidogo

1 Kisha nikamwona malaika mwingine mwenye nguvu
akishuka kutoka mbinguni. Alikuwa amevikwa wingu na
upinde wa mvua juu ya kichwa chake. Uso wake uling'aa
kama jua na miguu yake ilikuwa kama nguzo za moto.
2 Mkononi mwake alikuwa ameshika kijitabu kilichokuwa
kimefunguliwa. Akauweka mguu wake wa kuume juu ya
bahari na mguu wake wa kushoto akauweka juu ya nchi
kavu.
3 Naye akapiga kelele kwa sauti kuu kama simba anayen-
guruma. Alipopiga kelele, zile radi saba zikatoa ngurumo
zake.
4 Nazo zile radi saba zilipotoa ngurumo, nilitaka kuanza
kuandika, lakini nikasikia sauti kutoka mbinguni ikisema,
"Yatie muhuri hayo yaliyosemwa na hizo radi saba na
usiyaandike."
5 Kisha yule malaika niliyekuwa nimemwona akiwa
amesimama juu ya bahari na juu ya nchi akainua mkono
wake wa kuume kuelekea mbinguni.
6 Naye akaapa kwa Yule aishiye milele na milele,
aliyeumba mbingu na vyote vilivyomo, dunia na vyote
viijazavyo, pamoja na bahari na vyote vilivyomo ndani
yake, akasema, "Hakuna kungoja tena!
7 Lakini katika siku zile ambazo huyo malaika wa saba
atakapokaribia kuipiga hiyo tarumbeta yake, siri ya Mungu
itatimizwa, kama vile alivyowatangazia watumishi wake
manabii."
8 Ndipo ile sauti niliyokuwa nimeisikia kutoka mbinguni
ikasema nami tena ikaniambia, "Nenda, chukua kile kitabu
kilichofunguliwa kilichoko mkononi mwa yule malaika
aliyesimama juu ya bahari na juu ya nchi kavu."

9 Basi nikamwendea nikamwomba yule malaika anipe
kile kitabu kidogo. Akaniambia, “Chukua na ukile. Ki-
takuwa kichungu tumboni mwako, lakini kinywani mwako
kitakuwa kitamu kama asali.”
10 Hivyo nikakichukua kile kitabu kidogo kutoka mkononi
mwa yule malaika nikakila. Kilikuwa kitamu kama asali
kinywani mwangu, lakini baada ya kukila, tumbo langu
likatiwa uchungu.
11 Kisha nikaambiwa, “Imekupasa kutoa unabii tena
kuhusu makabila mengi, mataifa, lugha na wafalme.”

11

Mashahidi Wawili

1 Ndipo nikapewa mwanzi uliokuwa kama ufito wa
kupimia, nikaambiwa, “Nenda ukapime hekalu la Mungu
pamoja na madhabahu, nawe uwahesabu wale waabuduo
humo.
2 Lakini usiupime ua wa nje wa Hekalu, uache, kwa
sababu ua huo wamepewa watu wa Mataifa. Hao
wataukanyagakanyaga mji mtakatifu kwa muda wa miezi
arobaini na miwili.
3 Nami nitawapa mashahidi wangu wawili uwezo, nao
watoe unabii kwa muda wa siku 1,260, wakiwa wamevaa
nguo za gunia.”
4 Hawa ndio ile mizeituni miwili na vile vinara viwili vya
taa visimamavyo mbele za Bwana Mungu wa dunia yote.
5 Kama mtu yeyote akitaka kuwadhuru, moto hutoka
vinywani mwao na kuwateketeza adui zao. Hivi ndivyo
impasavyo kufa mtu yeyote atakayetaka kuwadhuru.
6 Watu hawa wanao uwezo wa kufunga anga ili mvua
isinyeshe wakati wote watakapokuwa wanatoa unabii wao.
Nao watakuwa na uwezo wa kuyabadili maji kuwa damu
na kuipiga dunia kwa kila aina ya mapigo mara kwa mara
kama watakavyo.
7 Basi watakapokuwa wamemaliza ushuhuda wao, yule
mnyama atokaye katika lile Shimo atapigana nao vita,
atawashinda na kuwaua.
8 Maiti zao zitabaki katika barabara ya mji mkubwa,*
ambao kwa fumbo unaitwa Sodoma na Misri,† ambapo pia
Bwana wao alisulubiwa.
9 Kwa muda wa siku tatu na nusu, watu wa kila kabila,
jamaa, lugha na taifa wataziangalia hizo maiti zao na
hawataruhusu wazikwe.

* **11:8** Mji mkubwa hapa inamaanisha Yerusalemu ambako Bwana wao alisulubiwa. † **11:8** Sodoma na Misri hapa inamaanisha Yerusalemu, kwa sababu mataifa watafanya uovu mwingi wa kila aina katika kipindi hicho cha miaka mitatu na nusu.

10 Watu waishio duniani watazitazama kwa furaha maiti
za hao manabii wawili na kushangilia kwa kupeana zawadi
kwa sababu hao manabii waliwatesa watu waishio duniani.
11 Lakini baada ya zile siku tatu na nusu, pumzi ya
uhai kutoka kwa Mungu ikawaingia, nao wakasimama kwa
miguu yao na wote waliowaona wakaingiwa na hofu kuu.
12 Kisha wale manabii wawili wakasikia sauti kuu ku-
toka mbinguni ikiwaambia, "Njooni huku juu!" Nao
wakapaa mbinguni katika wingu, wakati adui zao wakiwa
wanawatazama.
13 Saa iyo hiyo, kukatokea tetemeko kubwa la nchi na se-
hemu ya kumi ya mji ikaanguka. Watu elfu saba wakauawa
katika tetemeko hilo, nao walionusurika wakaogopa sana,
wakamtukuza Mungu wa mbinguni.
14 Ole ya pili imekwisha kupita, tazama ole ya tatu inakuja
upesi.

Tarumbeta Ya Saba

15 Yule malaika wa saba akaipiga tarumbeta yake, pakawa
na sauti kubwa mbinguni iliyosema:
"Ufalme wa ulimwengu umekuwa ufalme wa Bwana wetu
na wa Kristo wake,
naye atatawala milele na milele."
16 Nao wale wazee ishirini na wanne, waliokuwa wameketi
mbele za Mungu, kwenye viti vyao vya enzi, wakaanguka
kifudifudi, wakamwabudu Mungu,
17 wakisema:
"Tunakushukuru, BWANA Mungu Mwenyezi,
uliyeko na uliyekuwako,
kwa kuwa umetwaa uweza wako mkuu
na ukaanza kutawala.
18 Mataifa walikasirika nao
wakati wa ghadhabu yako umewadia.
Wakati umewadia wa kuwahukumu waliokufa
na kuwapa thawabu watumishi wako manabii
na watakatifu wako pamoja na wale wote
wanaoliheshimu Jina lako,
wakubwa kwa wadogo:
na kuwaangamiza wale wanaoiangamiza dunia."
19 Ndipo hekalu la Mungu lililoko mbinguni likafun-
guliwa, na sanduku la agano lake likaonekana humo ndani.
Kukatokea mianga ya umeme wa radi, ngurumo, sauti za
radi, tetemeko la nchi na mvua kubwa ya mawe.

12

Mwanamke Na Joka

1 Kukaonekana ishara kuu mbinguni: Palikuwa na
mwanamke aliyevikwa jua, na mwezi ukiwa chini ya miguu

yake, na taji ya nyota kumi na mbili ilikuwa kichwani mwake.
2 Alikuwa na mimba naye akilia kwa uchungu kwa kuwa alikuwa anakaribia kuzaa.
3 Kisha ishara nyingine ikaonekana mbinguni: Likaonekana joka kubwa jekundu lenye vichwa saba na pembe kumi na taji saba katika vichwa vyake.
4 Mkia wake ukakokota theluthi ya nyota zote angani na kuziangusha katika nchi. Ndipo lile joka likasimama mbele ya yule mwanamke aliyekuwa karibu kuzaa ili lipate kumla huyo mtoto mara tu atakapozaliwa.
5 Yule mwanamke akazaa mtoto mwanaume, atakayeyatawala mataifa yote kwa fimbo yake ya utawala ya chuma. Lakini huyo mtoto akanyakuliwa na kupelekwa kwa Mungu kwenye kiti chake cha enzi.
6 Yule mwanamke akakimbilia jangwani, ambako Mungu alikuwa amemtayarishia mahali ili apate kutunzwa huko kwa muda wa siku 1,260.

Malaika Mikaeli Amshinda Yule Joka

7 Basi palikuwa na vita mbinguni: Mikaeli na malaika zake wakapigana na hilo joka, nalo joka pamoja na malaika zake likapigana nao.
8 Lakini joka na malaika zake wakashindwa, na hapakuwa tena na nafasi yao huko mbinguni.
9 Lile joka kuu likatupwa chini, yule nyoka wa zamani aitwaye ibilisi au Shetani, aupotoshaye ulimwengu wote. Akatupwa chini duniani, yeye pamoja na malaika zake.

Ushindi Mbinguni Watangazwa

10 Kisha nikasikia sauti kuu mbinguni, ikisema:
“Sasa wokovu na uweza na Ufalme wa Mungu wetu umekuja
na mamlaka ya Kristo wake.
Kwa kuwa ametupwa chini
mshtaki wa ndugu zetu,
anayewashtaki mbele za Mungu
usiku na mchana.
11 Nao wakamshinda
kwa damu ya Mwana-Kondoo
na kwa neno la ushuhuda wao.
Wala wao hawakuyapenda maisha yao
hata kufa.
12 Kwa hiyo, furahini ninyi mbingu
na wote wakaao humo!
Lakini ole wenu nchi na bahari,
kwa maana huyo ibilisi ameshuka kwenu,
akiwa amejaa ghadhabu,

kwa sababu anajua ya kuwa
muda wake ni mfupi!”
13 Lile joka lilipoona kuwa limetupwa chini duniani,
lilimfuatilia yule mwanamke aliyekuwa amezaa mtoto
mwanaume.
14 Lakini huyo mwanamke akapewa mabawa mawili ya
tai mkubwa, kusudi aweze kuruka mpaka mahali palipota-
yarishwa kwa ajili yake huko jangwani, ambako atatunzwa
kwa wakati na nyakati na nusu,* ya wakati ambako yule
joka hawezi kufika.
15 Ndipo lile joka likamwaga maji kama mto kutoka kiny-
wani mwake, ili kumfikia huyo mwanamke na kumkumba
kama mafuriko.
16 Lakini nchi ikamsaidia huyo mwanamke kwa kufungua
kinywa na kuumeza huo mto ambao huyo joka alikuwa
ameutoa kinywani mwake.
17 Kisha lile joka likapatwa na hasira kali kwa ajili ya
huyo mwanamke na likaondoka ili kupigana vita na watoto
waliosalia wa huyo mwanamke, yaani, wale wanaozitii
amri za Mungu na kuushika ushuhuda wa Yesu Kristo.

13

1 Yule joka akajikita katika mchanga ulioko ufuoni mwa
bahari.

Mnyama Kutoka Baharini

Nami nikamwona mnyama akitoka ndani ya bahari.
Mnyama huyo alikuwa na pembe kumi na vichwa saba,
akiwa na taji kumi kwenye hizo pembe zake, na juu ya kila
kichwa kulikuwa na jina la kukufuru.
2 Mnyama yule niliyemwona alifanana na chui, lakini
miguu yake ilikuwa kama ya dubu na kichwa chake kama
cha simba. Lile joka likampa huyo mnyama nguvu zake,
kiti chake cha enzi na mamlaka makubwa.
3 Kimojawapo ya vichwa vya huyo mnyama kilikuwa
kama kilichokwisha kupata jeraha la mauti, lakini jeraha
hilo la mauti likapona. Ulimwengu wote ukashangaa
ukamfuata huyo mnyama.
4 Watu wakaliabudu lile joka kwa sababu lilikuwa
limempa huyo mnyama mamlaka yake, pia wakamwabudu
huyo mnyama na kuuliza, “Ni nani aliye kama huyu
mnyama? Ni nani awezaye kupigana vita naye?”
5 Huyo mnyama akapewa kusema maneno ya kiburi na
kukufuru na kutumia mamlaka yake kwa muda wa miezi
arobaini na miwili.

---

* **12:14** Maana yake ni miaka mitatu na nusu.

6 Akafungua kinywa chake ili kumkufuru Mungu, akil-
itukana Jina lake na mahali aishipo na wale wakaao
mbinguni.
7 Pia akaruhusiwa kufanya vita na watakatifu na
kuwashinda. Akapewa uwezo juu ya watu wa kila kabila,
jamaa, lugha na taifa.
8 Nao watu wote waishio duniani watamwabudu
huyo mnyama, yaani, wale wote ambao majina yao
hayakuandikwa kwenye kitabu cha uzima cha Mwana-
Kondoo aliyechinjwa tangu kuumbwa kwa ulimwengu.
9 Yeye aliye na sikio na asikie.
10 Ikiwa mtu ni wa kuchukuliwa mateka,
atachukuliwa mateka.
Ikiwa mtu ni wa kuuawa kwa upanga,
atauawa kwa upanga.
Hapa ndipo penye wito wa subira na imani ya watakatifu.

Mnyama Kutoka Dunia

11 Kisha nikamwona mnyama mwingine, akipanda juu
kutoka dunia. Alikuwa na pembe mbili kama mwana-
kondoo, lakini akanena kama joka.
12 Akatumia mamlaka yote ya yule mnyama wa kwanza
kwa niaba yake, naye akawafanya wote wakaao duniani
kumwabudu yule mnyama wa kwanza, ambaye jeraha lake
la mauti lilipona.
13 Naye akafanya ishara kuu na za ajabu, hata kus-
ababisha moto kushuka toka mbinguni kuja duniani watu
wakiona waziwazi.
14 Kwa sababu ya zile ishara alizokuwa amepewa uwezo
wa kuzifanya kwa niaba ya yule mnyama wa kwanza,
akawadanganya wakaao duniani. Akawaamuru wasi-
mamishe sanamu kwa heshima ya yule mnyama aliyekuwa
amejeruhiwa kwa upanga lakini akaishi.
15 Akapewa uwezo wa kuipa pumzi ile sanamu ya yule
mnyama wa kwanza, ili iweze kusema na kuwasababisha
wale wote waliokataa kuiabudu hiyo sanamu kuuawa.
16 Pia alimlazimisha kila mmoja, mdogo na mkubwa, tajiri
na maskini, mtu huru na mtumwa, atiwe chapa kwenye
mkono wake wa kuume au kwenye kipaji chake cha uso,
17 ili kwamba mtu yeyote asiweze kununua wala kuuza
isipokuwa amekuwa na hiyo chapa, ambayo ni jina la huyo
mnyama au tarakimu za jina lake.
18 Hapa ndipo penye hekima. Yeye aliye na ufahamu
na ahesabu tarakimu za huyo mnyama, kwa maana ni
tarakimu za kibinadamu. Tarakimu zake ni 666.

14

Mwana-Kondoo Na Wale 144,000

1 Kisha nikatazama na hapo mbele yangu alikuwepo
Mwana-Kondoo, akiwa amesimama juu ya Mlima Sayuni.
Pamoja naye walikuwa wale 144,000 wenye Jina la Mwana-
Kondoo na Jina la Baba yake likiwa limeandikwa kwenye
vipaji vya nyuso zao.
2 Nami nikasikia sauti kutoka mbinguni kama sauti ya
maji mengi yaendayo kwa kasi na sauti kama ngurumo ya
radi. Sauti hiyo niliyoisikia ilikuwa kama sauti ya wapiga
vinubi wakipiga vinubi vyao.
3 Nao wakaimba wimbo mpya mbele ya hicho kiti cha
enzi na mbele ya wale viumbe wanne wenye uhai na wale
wazee. Hakuna mtu yeyote aliyeweza kujifunza wimbo huo
isipokuwa hao 144,000 waliokuwa wamekombolewa kutoka
duniani.
4 Hawa ndio wale ambao hawakujitia unajisi kwa
wanawake, kwa kuwa wao ni bikira. Wao humfuata
Mwana-Kondoo kila aendako. Hawa wamekombolewa
kutoka miongoni mwa wanadamu wakawa malimbuko kwa
Mungu na kwa Mwana-Kondoo.
5 Vinywani mwao hapakuonekana uongo, wala
hawakuwa na hatia yoyote.

Malaika Watatu

6 Kisha nikamwona malaika mwingine akiruka juu an-
gani, naye alikuwa na Injili ya milele ya kuwatangazia wale
waishio duniani, yaani, kwa kila taifa, kabila, lugha na
jamaa.
7 Akasema kwa sauti kubwa, “Mcheni Mungu na kumpa
utukufu, kwa maana saa ya hukumu yake imewadia.
Mwabuduni yeye aliyeziumba mbingu, dunia, bahari na
chemchemi za maji.”
8 Malaika wa pili akafuata akisema, “Umeanguka!
Umeanguka Babeli Mkuu, ule uliyafanya mataifa yote
kulewa kwa mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake.”
9 Malaika wa tatu akawafuata hao wawili akisema
kwa sauti kubwa, “Kama mtu yeyote anamwabudu huyo
mnyama na sanamu yake na kutiwa chapa yake kwenye
kipaji chake cha uso au kwenye mkono wake,
10 yeye pia atakunywa mvinyo wa hasira kali ya Mungu
ambayo imemiminwa katika kikombe cha ghadhabu yake
pasipo kuchanganywa na maji. Naye atateswa kwa moto
uwakao na kiberiti mbele ya malaika watakatifu na mbele
za Mwana-Kondoo.
11 Nao moshi wa mateso yao hupanda juu milele na
milele. Hakuna mapumziko, mchana wala usiku, kwa wale

wamwabuduo huyo mnyama na sanamu yake, au kwa
yeyote anayepokea chapa ya jina lake.”
12 Hapa ndipo penye wito wa subira na uvumilivu wa
watakatifu; wale wanaozishika amri za Mungu na kudumu
katika uaminifu kwa Yesu.
13 Kisha nikasikia sauti kutoka mbinguni ikisema,
“Andika: Wamebarikiwa wafu wafao katika Bwana tangu
sasa.”
“Naam,” asema Roho, “watapumzika kutoka taabu zao,
kwa kuwa matendo yao yatawafuata.”

Kuvuna Mavuno Ya Dunia

14 Nikatazama, hapo mbele yangu palikuwa na wingu
jeupe, na aliyekuwa ameketi juu ya hilo wingu alikuwa
“kama Mwana wa Adamu” mwenye taji ya dhahabu kich-
wani mwake na mundu mkali mkononi mwake.
15 Kisha malaika mwingine akaja kutoka hekaluni naye
akamwita kwa sauti kubwa yule aliyekuwa ameketi juu ya
lile wingu akasema, “Chukua mundu wako ukavune kwa
kuwa wakati wa mavuno umewadia, kwa maana mavuno
ya dunia yamekomaa.”
16 Hivyo yule aliyekuwa ameketi juu ya lile wingu
akauzungusha mundu wake duniani, nayo dunia ikavunwa.
17 Malaika mwingine akatoka katika hekalu lililoko mbin-
guni, naye pia alikuwa na mundu mkali.
18 Kisha malaika mwingine, aliyekuwa na mamlaka juu
ya moto, akatoka kwenye madhabahu, naye akamwita
yule malaika mwenye mundu mkali kwa sauti kubwa,
akisema, “Chukua mundu wako mkali ukakusanye vichala
vya mizabibu ya dunia, maana zabibu zake zimeiva.”
19 Hivyo yule malaika akauzungusha mundu wake duni-
ani na kukusanya zabibu za dunia na kuzitupa kwenye
shinikizo kubwa la ghadhabu ya Mungu.
20 Lile shinikizo likakanyagwa nje ya mji, nayo damu
ikatiririka kama mafuriko kutoka hilo shinikizo kufikia
kimo cha hatamu za farasi,* kwa umbali wa maili 200.†

15

Malaika Saba Na Mapigo Saba

1 Ndipo nikaona ishara nyingine kubwa ya ajabu mbin-
guni: malaika saba wenye yale mapigo saba ya mwisho,
kwa sababu kwa mapigo hayo ghadhabu ya Mungu ilikuwa
imekamilika.
2 Nikaona kile kilichoonekana kama bahari ya kioo
iliyochanganyikana na moto. Kando ya hiyo bahari,

---

* **14:20** Kimo cha hatamu za farasi ni kama mita moja na nusu. † **14:20** Maili 200 ni sawa na kilomita 320.

walikuwa wamesimama wale watu waliomshinda yule
mnyama na sanamu yake pamoja na tarakimu ya jina lake.
Mikononi mwao walikuwa wameshika vinubi walivyopewa
na Mungu.
3 Nao wakaimba wimbo wa Mose, mtumishi wa Mungu,
na wimbo wa Mwana-Kondoo, wakisema:
"BWANA Mungu Mwenyezi,
matendo yako ni makuu na ya ajabu.
Njia zako wewe ni za haki na za kweli,
Mfalme wa nyakati zote!
4 Ni nani ambaye hatakuogopa wewe Bwana
na kulitukuza jina lako?
Kwa kuwa wewe peke yako ndiwe mtakatifu.
Mataifa yote yatakuja
na kuabudu mbele zako,
kwa kuwa matendo yako ya haki
yamedhihirishwa."
5 Baada ya haya nikatazama, nalo hekalu, la hema la
Ushuhuda, lilikuwa limefunguliwa mbinguni.
6 Ndani ya lile hekalu wakatoka malaika saba wakiwa
na mapigo saba. Walikuwa wamevaa nguo safi za kitani
ing'aayo na kufungwa mikanda ya dhahabu vifuani mwao.
7 Ndipo mmoja wa wale viumbe wanne wenye uhai
akawapa wale malaika saba mabakuli saba ya dhahabu
yaliyojaa ghadhabu ya Mungu, yeye aishiye milele na
milele.
8 Nalo lile hekalu lilijawa na moshi uliotokana na utukufu
wa Mungu na uweza wake, wala hakuna yeyote aliyeweza
kuingia mle hekaluni mpaka yale mapigo saba ya wale
malaika saba yalipomalizika.

16

Mabakuli Saba Ya Ghadhabu Ya Mungu

1 Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka mle Hekaluni
ikiwaambia wale malaika saba, "Nendeni, mkayamwage
duniani hayo mabakuli saba ya ghadhabu ya Mungu."
2 Malaika wa kwanza akaenda akalimwaga hilo bakuli
lake juu ya nchi. Majipu mabaya yenye maumivu makali
yakawapata wale watu wote waliokuwa na chapa ya yule
mnyama na walioabudu sanamu yake.
3 Malaika wa pili akalimwaga bakuli lake baharini, nayo
ikabadilika kuwa damu kama ya mtu aliyekufa na kila
kiumbe hai kilichokuwa ndani ya bahari kikafa.
4 Malaika wa tatu akalimwaga bakuli lake katika mito na
chemchemi za maji, nazo zikawa damu.

5 Ndipo nikamsikia malaika msimamizi wa maji akisema:
“Wewe una haki katika hukumu hizi ulizotoa,
wewe uliyeko, uliyekuwako, Uliye Mtakatifu,
kwa sababu umehukumu hivyo;
6 kwa kuwa walimwaga damu ya watakatifu wako
na manabii wako,
nawe umewapa damu wanywe
kama walivyostahili.”
7 Nikasikia madhabahu ikiitikia,
“Naam, BWANA Mungu Mwenyezi,
hukumu zako ni kweli na haki.”
8 Malaika wa nne akamimina bakuli lake kwenye jua, nalo likapewa nguvu za kuwaunguza watu kwa moto.
9 Watu wakaunguzwa na hilo joto kali, wakalaani Jina la Mungu, aliyekuwa na uwezo juu ya mapigo haya, tena wakakataa kutubu na kumtukuza Mungu.
10 Malaika wa tano akamimina bakuli lake kwenye kiti cha enzi cha yule mnyama, nao ufalme wake ukagubikwa na giza. Watu wakatafuna ndimi zao kwa ajili ya maumivu,
11 wakamlaani Mungu wa mbinguni kwa sababu ya maumivu na majeraha yao, wala hawakutubu kwa ajili ya matendo yao maovu.
12 Malaika wa sita akamimina bakuli lake kwenye mto mkubwa Frati, maji yake yakakauka ili kutayarisha njia kwa ajili ya wafalme watokao Mashariki.
13 Kisha nikaona roho wachafu watatu waliofanana na vyura wakitoka katika kinywa cha lile joka na katika kinywa cha yule mnyama na katika kinywa cha yule nabii wa uongo.
14 Hizo ndizo roho za pepo wachafu zitendazo miujiza. Nazo huwaendea wafalme wa ulimwengu wote na kuwakusanya tayari kwa ajili ya vita katika siku ile kuu ya Mungu Mwenyezi.
15 **“Tazama, naja kama mwizi! Amebarikiwa yeye akeshaye na kuziweka tayari nguo zake ili asiende uchi na kuonekana aibu yake.”**
16 Ndipo wakawakusanya wafalme pamoja mahali paitwapo Armagedoni* kwa Kiebrania.
17 Malaika wa saba akamimina bakuli lake angani na sauti kubwa ikatoka mle hekaluni katika kile kiti cha enzi, ikisema, “Imekwisha kuwa!”
18 Kukawa na mianga ya umeme wa radi, ngurumo, radi na tetemeko kubwa la ardhi. Hapajawa kamwe na tetemeko

* **16:16** Armagedoni au Har-Magedoni ina maana Mlima Megido, mahali pa kinabii ambapo wafalme wote wa dunia watakusanyika kwa vita katika siku ya Mungu Mwenyezi.

la ardhi kama hilo tangu mwanadamu awepo duniani,
hivyo lilikuwa tetemeko kubwa ajabu.
19 Ule mji mkubwa ukagawanyika katika sehemu tatu,
nayo miji ya mataifa ikaanguka. Mungu akaukumbuka
Babeli Mkuu na kumpa kikombe kilichojaa mvinyo wa
ghadhabu ya hasira yake.
20 Kila kisiwa kikatoweka wala milima haikuonekana.
21 Mvua kubwa ya mawe yenye uzito wa talanta moja†
ikashuka kutoka mbinguni, ikawaangukia wanadamu. Nao
wanadamu wakamlaani Mungu kwa ajili ya hayo mapigo ya
mvua ya mawe, kwa sababu pigo hilo lilikuwa la kutisha.

17

Kahaba Mkuu Na Mnyama

1 Mmoja wa wale malaika saba waliokuwa na yale
mabakuli saba akaja akaniambia, "Njoo, nitakuonyesha
adhabu ya yule kahaba mkuu, aketiye juu ya maji mengi.
2 Yule ambaye wafalme wa dunia walizini naye na watu
wakaao duniani walilewa kwa mvinyo wa uzinzi wake."
3 Kisha yule malaika akanichukua katika Roho aka-
nipeleka jangwani. Huko nikamwona mwanamke mmoja
ameketi juu ya mnyama mwekundu aliyejaa majina ya
kumkufuru Mungu mwili mzima. Mnyama huyo alikuwa
na vichwa saba na pembe kumi.
4 Huyo mwanamke alikuwa amevaa mavazi ya rangi ya
zambarau na nyekundu, akimetameta kwa dhahabu, vito
vya thamani na lulu. Mkononi mwake alikuwa ameshika
kikombe cha dhahabu kilichojaa mambo ya machukizo na
uchafu wa uzinzi wake.
5 Kwenye kipaji chake cha uso palikuwa pameandikwa
jina:

"Siri,
Babeli Mkuu,
Mama wa makahaba
na wa machukizo ya dunia."

6 Nikaona kuwa huyo mwanamke alikuwa amelewa kwa
damu ya watakatifu, yaani, damu ya wale watu waliouawa
kwa ushuhuda wa Yesu.
Nilipomwona huyo mwanamke, nilistaajabu sana.
7 Ndipo yule malaika akaniambia, "Kwa nini unastaa-
jabu? Nitakufafanulia siri ya huyo mwanamke na huyo
mnyama aliyempanda, mwenye vichwa saba na pembe
kumi.
8 Huyo mnyama ambaye ulimwona, wakati fulani
alikuwepo, lakini sasa hayupo, naye atapanda kutoka lile

† **16:21** Talanta moja ni kama kilo 34.

Shimo na kwenda kwenye maangamizo yake. Watu waishio duniani ambao majina yao hayakuandikwa kwenye kitabu cha uzima tangu kuumbwa kwa ulimwengu watastaajabu kumwona huyo mnyama, kwa maana alikuwepo wakati fulani, na sasa hayupo, lakini atakuwepo.

9 "Hapa ndipo penye wito wa akili pamoja na hekima. Vile vichwa saba ni vilima saba ambavyo huyo mwanamke amevikalia.

10 Pia hivyo vichwa saba ni wafalme saba ambao miongoni mwao watano wamekwisha kuanguka, yupo mwingine hajaja bado, lakini atakapokuja, atalazimika kukaa kwa muda mfupi.

11 Yule mnyama aliyekuwepo wakati fulani na ambaye sasa hayupo, yeye ni mfalme wa nane. Ni miongoni mwa wale saba, naye anakwenda kwenye maangamizi yake.

12 "Zile pembe kumi ulizoziona ni wafalme kumi ambao bado hawajapokea ufalme, lakini watapokea mamlaka kuwa wafalme kwa saa moja pamoja na yule mnyama.

13 Hawa wana nia moja, nao watamwachia yule mnyama nguvu zao na mamlaka yao.

14 Watafanya vita na Mwana-Kondoo, lakini Mwana-Kondoo atawashinda kwa sababu yeye ni Bwana wa mabwana na Mfalme wa wafalme. Yeye atakuwa pamoja na watu wake walioitwa ambao ni wateule wake na wafuasi wake waaminifu."

15 Kisha yule malaika akaniambia, "Yale maji uliyoyaona yule kahaba akiwa ameketi juu yake ni jamaa, makutano, mataifa na lugha.

16 Zile pembe kumi ulizoziona, pamoja na huyo mnyama, watamchukia huyo kahaba, watamfilisi na kumwacha uchi, watamla nyama yake na kumteketeza kwa moto.

17 Kwa maana Mungu ameweka mioyoni mwao kutimiza kusudi lake kwa kukubali kumpa yule mnyama mamlaka yao ya utawala mpaka maneno ya Mungu yatakapotimia.

18 Yule mwanamke uliyemwona ni ule mji mkubwa unaotawala juu ya wafalme wa dunia."

18

Kuanguka Kwa Babeli

1 Baada ya haya nikaona malaika mwingine akishuka kutoka mbinguni, akiwa na mamlaka makuu na dunia ikamulikiwa na mng'ao wake.

2 Naye akalia kwa nguvu kwa sauti kubwa, akisema:
"Umeanguka! Umeanguka Babeli Mkuu!
Umekuwa makao ya mashetani

na makazi ya kila pepo mchafu,
makazi ya kila ndege na kila mnyama achukizaye.
3 Kwa maana mataifa yote yamekunywa
mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake.
Nao wafalme wa dunia wamefanya uzinzi nao,
nao wafanyabiashara wa dunia
wametajirika kutokana na wingi wa utajiri wake.”
4 Kisha nikasikia sauti nyingine kutoka mbinguni ikisema:
“Tokeni katikati yake, enyi watu wangu,
ili msije mkashiriki dhambi zake,
ili msije mkapatwa na pigo lake lolote;
5 kwa kuwa dhambi zake zimelundikana hadi mbinguni,
naye Mungu ameukumbuka uhalifu wake.
6 Mtendee kama yeye alivyotenda;
umlipe mara mbili kwa ajili ya yale aliyotenda.
Katika kikombe chake mchanganyie
mara mbili ya kile alichochanganya.
7 Mpatie mateso na huzuni nyingi sawa na
utukufu na anasa alizojipatia.
Kwa kuwa moyoni mwake hujivuna, akisema,
‘Mimi ninatawala kama malkia;
mimi si mjane, wala sitaona huzuni kamwe.’
8 Kwa hiyo mapigo yatampata kwa siku moja:
mauti, maombolezo na njaa.
Naye atateketezwa kwa moto,
kwa maana Bwana Mungu amhukumuye ana nguvu.
9 “Wafalme wa dunia waliozini naye na kushiriki anasa zake watakapoona moshi wa kuungua kwake, watamlilia na kumwombolezea.
10 Kwa hofu kubwa ya mateso yake, watasimama mbali na kulia na wakisema:
“ ‘Ole! Ole, ee mji mkubwa,
ee Babeli mji wenye nguvu!
Hukumu yako imekuja katika saa moja!’
11 “Wafanyabiashara wa dunia watalia na kumwomboleza kwa sababu hakuna anunuaye bidhaa zao tena:
12 Bidhaa za dhahabu, za fedha, za vito vya thamani na vya lulu, kitani safi, nguo za rangi ya zambarau, hariri, nguo nyekundu, aina zote za miti ya udi, na vifaa vyote vya pembe za ndovu, vifaa vyote vya miti yenye thamani kuliko yote, shaba, chuma na marmar,
13 bidhaa za mdalasini, vikolezi, za uvumba, manemane, na uvumba wenye harufu nzuri, za divai, na mafuta ya zeituni, za unga mzuri na ngano; ng’ombe na kondoo; farasi na magari; na miili na roho za wanadamu.

14 “Watasema, ‘Yale matunda ambayo roho yako iliyatamani yamekoma. Utajiri wako wote na fahari yako vimetoweka, wala haviwezi kupatikana tena kamwe!’
15 Wale wafanyabiashara waliotajirika kwa bidhaa hizo kutoka kwake watasimama mbali naye kwa hofu kubwa ya mateso yanayompata. Watalia na kuomboleza wakipiga kelele wakisema:
16 “ ‘Ole! Ole, ee mji mkubwa,
uliyekuwa umevikwa mavazi ya kitani safi,
ya rangi ya zambarau na nyekundu,
ukimetameta kwa dhahabu,
vito vya thamani na lulu!
17 Katika muda wa saa moja utajiri wote mkubwa
kama huu umeangamia!’
“Kila nahodha, na wote wasafirio kwa meli, na wote wapatao kipato chao kutokana na bahari, watasimama mbali.
18 Watakapouona moshi wa kuungua kwake watalia wakisema, ‘Je, kulipata kuwako mji mkubwa kama huu?’
19 Nao watajirushia mavumbi vichwani mwao, huku wakilia na kuomboleza, wakisema:
“ ‘Ole! Ole, ee mji mkubwa,
mji ambao wote wenye meli baharini
walitajirika kupitia kwa mali zake!
Katika saa moja tu ameangamizwa!
20 Furahia kwa ajili yake, ee mbingu!
Furahini watakatifu, mitume na manabii!
Mungu amemhukumu
kwa vile alivyowatendea ninyi.’ ”
21 Kisha malaika mmoja mwenye nguvu akainua jiwe kubwa kama la kusagia akalitupa baharini akisema:
“Hivyo ndivyo mji mkubwa Babeli
utakavyotupwa chini kwa nguvu
wala hautaonekana tena.
22 Nyimbo za wapiga vinubi na waimbaji,
wapiga filimbi na wapiga tarumbeta
kamwe hazitasikika tena ndani yako.
Ndani yako kamwe hataonekana tena fundi
mwenye ujuzi wa aina yoyote.
Wala sauti ya jiwe la kusagia
kamwe haitasikika tena.
23 Mwanga wa taa
hautaangaza ndani yako tena.
Sauti ya bwana arusi na bibi arusi
kamwe haitasikika ndani yako tena.
Wafanyabiashara wako walikuwa watu maarufu wa dunia.

Mataifa yote yalipotoshwa kwa uchawi wako.
24 Ndani yake ilionekana damu ya manabii na ya watakatifu
na wote waliouawa duniani.”

19

Shangwe Huko Mbinguni

1 Baada ya haya nikasikia sauti kama ya umati mkubwa
mbinguni wakipiga kelele wakisema:
“Haleluya!
Wokovu na utukufu na uweza ni vya Mungu wetu,
2 kwa maana hukumu zake
ni za kweli na za haki.
Amemhukumu yule kahaba mkuu
aliyeuharibu ulimwengu kwa uzinzi wake.
Mungu amemlipiza kisasi
kwa ajili ya damu ya watumishi wake.”
3 Wakasema tena kwa nguvu:
“Haleluya!
Moshi wake huyo kahaba unapanda juu
milele na milele.”
4 Wale wazee ishirini na wanne pamoja na wale viumbe
wanne wenye uhai wakaanguka kifudifudi, wakamwabudu
Mungu, aliyekuwa ameketi kwenye kile kiti cha enzi.
Wakasema kwa sauti kuu:
“Amen, Haleluya!”
5 Kisha sauti ikatoka katika kile kiti cha enzi, ikisema:
“Msifuni Mungu wetu,
ninyi watumishi wake wote,
ninyi nyote mnaomcha,
wadogo kwa wakubwa!”
6 Kisha nikasikia sauti kama ya umati mkubwa, kama
sauti ya maji mengi yaendayo kasi na kama ngurumo
kubwa ya radi wakipiga kelele wakisema:
“Haleluya!
Kwa maana Bwana Mungu wetu Mwenyezi anatawala.
7 Tufurahi, tushangilie
na kumpa utukufu!
Kwa maana arusi ya Mwana-Kondoo imewadia
na bibi arusi wake amejiweka tayari.
8 Akapewa kitani safi, nyeupe
inayong’aa, ili avae.”
(Hiyo kitani safi inawakilisha matendo ya haki ya watakat-
ifu.)

9 Ndipo malaika akaniambia, “Andika: ‘Wamebarikiwa
wale walioalikwa kwenye karamu ya arusi ya Mwana-
Kondoo!’ ” Naye akaongeza kusema, “Haya ndiyo maneno
ya kweli ya Mungu.”
10 Ndipo nikaanguka kifudifudi miguuni pake ili
kumwabudu, lakini yeye akaniambia, “Usifanye hivyo!
Mimi pia ni mtumishi mwenzako pamoja na ndugu zako
walio na ushuhuda wa Yesu. Mwabudu Mungu! Maana
ushuhuda wa Yesu ndio roho ya unabii.”

Aliyepanda Farasi Mweupe

11 Kisha nikaona mbingu imefunguka na hapo mbele
yangu akiwepo farasi mweupe, ambaye yeye aliyempanda
aliitwa Mwaminifu na Kweli. Yeye huhukumu kwa haki na
kufanya vita.
12 Macho yake ni kama miali ya moto na juu ya kichwa
chake kuna taji nyingi. Ana jina lililoandikwa ambalo
hakuna mtu yeyote anayelijua isipokuwa yeye mwenyewe.
13 Amevaa joho lililochoviwa katika damu, na Jina lake ni
“Neno la Mungu.”
14 Majeshi ya mbinguni walikuwa wakimfuata, wakiwa
wamepanda farasi weupe, hali wamevaa mavazi ya kitani
safi, nyeupe na nzuri.
15 Kinywani mwake hutoka upanga mkali ambao kwa huo
atayaangusha mataifa. “Atayatawala kwa fimbo yake ya
utawala ya chuma.” Hulikanyaga shinikizo la mvinyo wa
ghadhabu ya Mungu Mwenyezi.
16 Kwenye joho lake na paja lake pameandikwa jina hili:
Mfalme wa wafalme, na Bwana wa mabwana.

Mnyama Na Majeshi Yake Yashindwa

17 Nami nikamwona malaika amesimama ndani kwenye
jua, akaita ndege wote warukao angani kwa sauti kuu,
“Njooni, kusanyikeni kwa ajili ya karamu kubwa ya Mungu,
18 ili mpate kula nyama ya wafalme na ya majemadari,
ya mashujaa, ya farasi na ya wapanda farasi, nyama ya
wanadamu, wote walio huru na watumwa, wadogo na
wakubwa.”
19 Kisha nikamwona yule mnyama na wafalme wa dunia
pamoja na majeshi yao wakiwa wamekusanyika pamoja ili
kufanya vita dhidi ya yule aliyempanda farasi pamoja na
jeshi lake.
20 Lakini yule mnyama akakamatwa pamoja na huyo
nabii wa uongo ambaye alikuwa amefanya ishara kwa
niaba ya huyo mnyama, ambaye kwa ishara hizi ali-
wadanganya wale waliopokea chapa ya huyo mnyama na

kuiabudu sanamu yake. Hawa wawili wakatupwa wakiwa hai ndani ya ziwa la moto liwakalo kwa kiberiti.

21 Wale waliosalia waliuawa kwa upanga uliotoka kinywani mwa yule aliyekuwa amempanda farasi nao ndege wote wakajishibisha kwa nyama yao.

20

Utawala Wa Miaka Elfu Moja

1 Kisha nikaona malaika akishuka kutoka mbinguni, akiwa ameshika ufunguo wa lile Shimo na mnyororo mkubwa mkononi mwake.

2 Akalishika lile joka, yule nyoka wa zamani, ambaye ndiye ibilisi au Shetani, naye akamfunga kwa muda wa miaka 1,000.

3 Akamtupa katika lile Shimo, akamfunga humo na kulitia lakiri, ili kumzuia asiendelee kudanganya mataifa mpaka hiyo miaka 1,000 itimie. Baada ya hayo lazima afunguliwe kwa muda mfupi.

4 Kisha nikaona viti vya enzi vilivyokuwa vimekaliwa na hao waliopewa mamlaka ya kuhukumu, na nikaona roho za wale waliokatwa vichwa kwa sababu ya ushuhuda wa Yesu na kwa sababu ya neno la Mungu. Hawakuwa wamemsujudu huyo mnyama wala sanamu yake wala hawakupokea ile chapa yake kwenye vipaji vya nyuso zao au kwenye mikono yao. Wakawa hai na kutawala pamoja na Kristo miaka 1,000.

5 (Wafu waliosalia hawakufufuka mpaka ilipotimia hiyo miaka 1,000.) Huu ndio ufufuo wa kwanza.

6 Waliobarikiwa na walio watakatifu ni wale walio na sehemu katika ufufuo wa kwanza. Hao mauti ya pili haina nguvu juu yao, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye kwa muda wa miaka 1,000.

Kuhukumiwa Kwa Shetani

7 Hiyo miaka 1,000 itakapotimia, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake,

8 naye atatoka ili kuyadanganya mataifa yaliyopo katika pembe nne za dunia, yaani, Gogu na Magogu apate kuwakusanya tayari kwa vita. Idadi yao ni kama mchanga ulioko pwani.

9 Nao walitembea katika eneo lote la dunia, wakaizunguka kambi ya watakatifu na ule mji unaopendwa. Lakini moto ukashuka kutoka mbinguni na kuwateketeza.

10 Naye ibilisi aliyewadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti walikokuwa wametupwa yule mnyama na

yule nabii wa uongo. Watateswa humo usiku na mchana, milele na milele.

Wafu Wanahukumiwa

11 Kisha nikaona kiti kikubwa cheupe cha enzi pamoja na yeye aliyeketi juu yake. Dunia na mbingu zikaukimbia uso wake wala mahali pao hapakuonekana.

12 Nami nikawaona wafu wakubwa na wadogo, wakiwa wamesimama mbele ya hicho kiti cha enzi na vitabu vikafunguliwa. Pia kitabu kingine kikafunguliwa ambacho ni kitabu cha uzima. Hao wafu wakahukumiwa sawasawa na matendo yao kama yalivyoandikwa ndani ya hivyo vitabu.

13 Bahari ikawatoa wafu waliokuwamo ndani yake, nayo mauti na Kuzimu zikawatoa wafu waliokuwamo ndani yake. Kila mtu akahukumiwa kulingana na yale aliyoyatenda.

14 Kisha mauti na Kuzimu zikatupwa katika ziwa la moto. Hii ndio mauti ya pili, yaani, hilo ziwa la moto.

15 Iwapo mtu jina lake halikuonekana katika kile kitabu cha uzima, alitupwa ndani ya lile ziwa la moto.

21

Mbingu Mpya Na Nchi Mpya

1 Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, kwa maana mbingu za kwanza na nchi ya kwanza vimekwisha kupita, wala hapakuwepo na bahari tena.

2 Nikaona Mji Mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa umeandaliwa kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe.

3 Nami nikasikia sauti kubwa kutoka kile kiti cha enzi ikisema, “Sasa makao ya Mungu ni pamoja na wanadamu, naye atakaa pamoja nao. Yeye atakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wake, naye Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao.

4 Atafuta kila chozi kutoka macho yao. Mauti haitakuwepo tena, wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu, kwa maana mambo ya kwanza yamekwisha kupita.”

5 Naye yule aliyeketi juu ya kile kiti cha enzi akasema, “Tazama, nayafanya mambo yote kuwa mapya!” Kisha akasema, “Andika haya, maana maneno haya ni ya kuaminika tena ni kweli.”

6 Akaniambia, “Imekwisha kuwa. Mimi ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho. Yeye aonaye kiu nitampa kunywa kutoka chemchemi ya maji ya uzima bila gharama yoyote.

7 Yeye ashindaye atayarithi haya yote, nami nitakuwa
Mungu wake, naye atakuwa mwanangu.
8 Lakini waoga, wasioamini, wachafu, wauaji, wazinzi,
wachawi, waabudu sanamu, pamoja na waongo wote,
mahali pao ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti.
Hii ndiyo mauti ya pili.”
9 Mmoja wa wale malaika saba waliokuwa na yale
mabakuli saba ya hayo mapigo saba ya mwisho akaja
akaniambia, “Njoo, nami nitakuonyesha bibi arusi, yaani,
mke wa Mwana-Kondoo.”
10 Naye akanichukua katika Roho hadi kwenye mlima
mkubwa na mrefu, akanionyesha ule Mji Mtakatifu,
Yerusalemu, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu.
11 Ulikuwa uking’aa kwa utukufu wa Mungu kama kito
chenye thamani sana, kama yaspi, safi kama kioo.
12 Ulikuwa na ukuta mkubwa, mrefu wenye malango
kumi na mawili, pakiwa na malaika kumi na wawili kwenye
hayo malango. Kwenye malango hayo yaliandikwa majina
ya yale makabila kumi na mawili ya Israeli.
13 Kulikuwa na malango matatu upande wa mashariki,
matatu upande wa kaskazini, matatu upande wa kusini na
matatu upande wa magharibi.
14 Ukuta wa huo mji ulikuwa na misingi kumi na miwili,
na juu yake yaliandikwa majina ya wale mitume kumi na
wawili wa Mwana-Kondoo.
15 Huyo malaika aliyesema nami alikuwa na ufito wa
dhahabu wa kupimia huo mji, malango yake na kuta zake.
16 Mji huo ulikuwa mraba, urefu wake ulikuwa sawa na
upana wake. Akaupima huo mji kwa huo ufito akakuta
una kama kilomita 2,200;* urefu wake na upana wake na
kwenda juu kwake vilikuwa sawa.
17 Akaupima ukuta wake, ulikuwa na unene wa dhiraa
144† kwa kipimo cha kibinadamu ambacho huyo malaika
alikuwa akikitumia.
18 Ukuta huo ulijengwa kwa yaspi hali mji wenyewe
ulijengwa kwa dhahabu safi, iking’aa kama kioo.
19 Misingi ya kuta za mji huo zilipambwa kwa kila aina ya
kito cha thamani. Msingi wa kwanza ulikuwa wa yaspi, wa
pili yakuti samawi, wa tatu kalkedoni, wa nne zumaridi,
20 wa tano sardoniki, wa sita akiki, wa saba krisolitho,
wa nane zabarajadi, wa tisa yakuti manjano, wa kumi
krisopraso, wa kumi na moja hiakintho, wa kumi na mbili
amethisto.

---

* **21:16** Kilomita 2,200 hapa ni sawa na maili 1,200. † **21:17** Dhiraa 144 ni karibu mita 65.

21 Yale malango kumi na mbili yalikuwa ni lulu kumi na
mbili, kila lango lilikuwa limetengenezwa kwa lulu moja.
Barabara kuu ya mji huo ilikuwa ya dhahabu safi ing'aayo
kama kioo.
22 Sikuona Hekalu ndani ya huo mji kwa sababu BWANA
Mungu Mwenyezi na Mwana-Kondoo ndio hekalu lake.
23 Ule mji hauhitaji jua wala mwezi kuuangazia, kwa
sababu utukufu wa Mungu ndio nuru yake na Mwana-
Kondoo ndiye taa yake.
24 Mataifa yatatembea yakiangaziwa na nuru yake na
wafalme wa duniani wataleta fahari yao ndani yake.
25 Malango yake hayatafungwa kamwe, kwa maana
hakutakuwa na usiku humo.
26 Utukufu na heshima za mataifa zitaletwa humo.
27 Lakini kitu kichafu hakitaingia humo kamwe, wala
mtu yeyote atendaye mambo ya aibu au ya udanganyifu.
Bali watakaoingia humo ni wale tu ambao majina yao
yameandikwa katika kitabu cha uzima cha Mwana-Kondoo.

22

Mto Wa Maji Ya Uzima

1 Kisha yule malaika akanionyesha mto wa maji ya uzima,
maangavu kama kioo yakitiririka kutoka kwenye kile kiti
cha enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo,
2 kupitia katikati ya barabara kuu ya huo mji. Kwenye
kila upande wa huo mto kulikuwa na mti wa uzima utoao
matunda ya aina kumi na mbili, ukizaa matunda yake kila
mwezi. Nayo majani ya mti huo ni kwa ajili ya uponyaji wa
mataifa.
3 Katika mji huo hakutakuwa tena na laana, bali kiti cha
enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo kitakuwamo humo
na watumishi wake watamtumikia,
4 nao watamwona uso wake na Jina lake litakuwa kwenye
vipaji vya nyuso zao.
5 Usiku hautakuwako tena, wala hawatahitaji mwanga wa
taa au wa jua, kwa maana BWANA Mungu atakuwa nuru yao,
nao watatawala milele na milele.
6 Kisha yule malaika akaniambia, "Maneno haya ni ya
kuaminika na kweli. BWANA, Mungu wa roho za manabii,
alimtuma malaika wake kuwaonyesha watumishi wake
yale ambayo hayana budi kutukia upesi."

Bwana Yesu Anakuja

7 **"Tazama, naja upesi! Amebarikiwa yeye ayashikaye
maneno ya unabii wa kitabu hiki."**

8 Mimi, Yohana, ndiye niliyesikia na kuyaona mambo haya. Nami nilipokwisha kuyasikia na kuyaona, nilianguka chini nikasujudu miguuni pa yule malaika aliyekuwa akinionyesha mambo hayo.
9 Lakini yeye akaniambia, “Usifanye hivyo! Mimi ni mtumishi pamoja nawe na ndugu zako manabii na wote wanaoyashika maneno ya kitabu hiki. Msujudie Mungu!”
10 Kisha akaniambia, “Usiyafunge maneno ya unabii yaliyomo katika kitabu hiki, kwa sababu wakati umekaribia.
11 Atendaye mabaya na aendelee kutenda mabaya, aliye mchafu na aendelee kuwa mchafu, yeye atendaye haki na aendelee kutenda haki, na yeye aliye mtakatifu na aendelee kuwa mtakatifu.”
12 **“Tazama, naja upesi! Thawabu yangu i mkononi mwangu, nami nitampa kila mtu sawasawa na alivyotenda.**
13 **Mimi ni Alfa na Omega, wa Kwanza na wa Mwisho, Mwanzo na Mwisho.**
14 **“Wamebarikiwa wale wafuao mavazi yao, ili wapate haki ya kuuendea huo mti wa uzima na kuuingia huo mji kupitia kwenye malango yake.**
15 **Huko nje wako mbwa, wachawi, wazinzi, wauaji, waabudu sanamu, na kila mtu apendaye udanganyifu na kuufanya.**
16 **“Mimi, Yesu, nimemtuma malaika wangu kushuhudia mambo haya kwa ajili ya makanisa. Mimi ndimi Shina na Mzao wa Daudi, ile Nyota ya Asubuhi ing’aayo.”**
17 Roho na bibi arusi wanasema, “Njoo!” Naye asikiaye na aseme, “Njoo!” Yeyote mwenye kiu na aje, na kila anayetaka na anywe maji ya uzima bure.
18 Namwonya kila mtu asikiaye maneno ya unabii wa kitabu hiki: Mtu yeyote akiongeza humo chochote, Mungu atamwongezea mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki.
19 Kama mtu yeyote akipunguza humo chochote katika maneno ya unabii wa kitabu hiki, Mungu atamwondolea sehemu yake katika ule mti wa uzima na katika ule mji mtakatifu, ambao habari zake zimeandikwa katika kitabu hiki.
20 Yeye anayeshuhudia mambo haya asema, **“Hakika, naja upesi!”**
Amen. Njoo, Bwana Yesu.
21 Neema ya Bwana Yesu iwe na watakatifu wote. Amen.